

“Başörtülü kadınlar” adlı şahıs kimdir?

Ümit Kıvanç 20.02.2008

Geçen gün bizim gazetede manşetti: 600 imzalı bir metin, başörtülü üç kadın tarafından açıklandı, “Henüz özgür olmadık” başlığı altında.

Ve bendeniz, nihayet derin bir oh çekerek arkaya kaykılma fırsatı buldum.

Lafı karıştırmadan, adresi vereyim, okumamış olanlar için: <http://henuzozgurolmadik.blogspot.com/>. Ben baktığımda imza sayısı 706’ydı; umarım siz bu yazıyı okurken artmıştır.

Nedir bu metnin ve girişimin umut verici yanı? Aslında çok basit bir gerçeğin, şu anda hayatın eksenine oturmuş bir mücadelenin “nesnesi” kılınan insanlar tarafından su yüzüne çıkarılması: Bir grup kadın, dediler ki: “Kürtlerin ve ötekileştirilenlerin kendilerini bu ülkenin asli unsuru hissetmesi için gereken hukuki ve psikolojik ortam oluşturulmadan,

“Acımasızca işlenen cinayetlerin gerçek sorumlularına ulaşılmadan,

“301 davalarını bitirecek düzenleme yapılmadan,

“Azınlık vakıflarının üzerinde pişkince oturanların rahatı bozulmadan,

“Alevilerin ibadetini kültürel aktivite, ibadet evlerini de kültür merkezi olarak görmekte ısrar etmekten vazgeçilmeden,

“Üniversitelerden sudan sebeplerle atılan arkadaşlarımız geri dönmeden,

“Yasakçı zihniyet bize ne zaman, nerelerde ve nasıl örtüneceğimizi dayatmaktan vazgeçmeden,

“Üniversitelerin bilimsel özgürlüğünün önündeki en büyük engel YÖK kaldırılmadan...

“12 Eylül darbe anayasasını esamesi okunmayacak şekilde ortadan kaldırıp yeni, sivil bir anayasaya yapılmadan mutlu olamayacağız.”

Bildiri şöyle sona eriyor:

“Gökler ve yer adaletle ayakta durur (Hz. Muhammed).”

Bu girişim --özellikle bu final- karşısında benim kadar heyecanlanmayabilirsiniz elbette. Fakat şu basit gerçeği inkâr edemezsiniz: Artık kolaycılık değil pişkinlik dememiz gereken bir rahatlıkla “başörtülü kadınlar” adı altında sınıflanan, genellikle tek merkezden yönetilen bir militan grup kabul edilen ve nedense AKP’nin her yaptığından sorumlu tutulan insanlar homojen bir “ekip” değildir ve herkes kadar, hem tek tek, bireyler olarak hem de aralarındaki ayrışmalar gözetilerek, grup grup muhatap alınma hakkına sahiptirler.

Başörtüsü tartışmalarının her türlüşünün en önemli karakteristik özelliği, bu tartışmaların fazla erkekçe yürütülüyor oluşudur. Sadece erkekçe de değil, iktidar sahibi olsun olmasın herkes bu tartışmaya bir tür iktidar diliyle katılıyor. “Başörtülü kadınlar”ın kaderi hakkında konuşma, hattâ karar verme yetkisi herkeste var, sadece bu kadınlarda yok.

Türkiye, bunca Müslümanlığına rağmen, göklerin ve yerin neyle ayakta duracağına dair peygamber sözlerinin, “kadınlar örtünmeli” yollu kutsal buyrukların onda biri kadar rağbet gördüğü bir ülke değildir. Olsaydı, önce “başörtülü kadınlar” denen “şahsa” kulak verme ihtiyacı hissedilirdi. Çeşitli kesimlerden, eğitim düzeylerinden, siyasî eğilimlerden başörtülü kadınlara, “Gelin bakalım, siz ne istersiniz, ne yer ne içersiniz” diye sorulurdu. Batılı sömürgecilerin antropolojik araştırmalarını andıran anket sonucu değerlendirmeleri dışında.

Evet, sahiden bu kadar tuhaf bir durumdayız.

Eğer başörtülü kadınların katılacağı birçok tartışma yapılabilseydi, meselâ öncelikle şunu görecektik: Göklerin ve yerin asla adaletle değil, uluslararası bankacılık sistemi ve malî sermaye üzerinde durduğuna inanan AKP neoliberalleriyle başörtülülerin bir kesimi şiddetli tartışmalara gireceklerdi. Türkiye’nin geleceğini AB ile bütünleşmekte gören AKP azınlığıyla başörtülülerin bu sefer başka bir kesimi, bambaşka bir tartışmaya girecekti. Başörtülü üniversiteli kızların önemli bir bölümünün en az başörtüsüzlerin önemli bölümü kadar

dünyadan bihaber ve tamamen kendi derdinde olduğu ortaya çıkacaktı. Başörtülü kadınların bir bölümünün alenen solcu, başka bölümünün alenen faşist olduğu anlaşılacaktı. Belki de en önemlisi, başörtülü kadınların bir kısmının, en başta İslâmcı erkekleri huzursuz edeceğini görecektik.

Neyse. Kendime "Ümit Kıvanç - TEFERRUAT" diye bir kartvizit bastırmayı düşünüyorum. O bildiriği hazırlayan kadınlara da buradan sesleniyorum: isteyenler isimlerini yollasın, onlara da yapayım aynı kartvizitten.

20.02.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avrupa adlı şahsın yeni marifetleri

Ümit Kıvanç 14.06.2008

Avrupa ile ilişkilerimizde kritik bir dönemden geçiyoruz. (Mezar taşıma lütfen şöyle yazılsın: Kritik bir dönemden geçti.) Maçlar birbiri ardına geliyor, bir sürü takım... Hangisi sesimizi duyması gereken Avrupa, hangisi işçilerimize karışıp bizi bölmeye parçalamaya uğraşan Avrupa, hangisi Soros Vakfı adı altında memleketimizin güzide sol hareketini kandırıp emperyalizmin dümen suyuna sokmak isteyen Avrupa, hangisi tekelci sermaye egemenliğini, hangisi insan hakları ve demokrasiyi yaymaya çalışıyor, sırf bize fenalık olsun diye Orhan Pamuk'a Nobel veren hangisi, Sevr'i hortlatma gayreti içinde olan hangisi, ayırt edemiyorum bir türlü. Avrupa'yı takım takım bölüp hepsine ayrı formalar giydiren birbirleriyle kapışmış gibi yaptırarak, hiç şüphesiz, oradaki tek Türk takımına tuzak kuruyorlar. Nitekim İsviçre'yi yeniyorsun, karşına Çekler geliyor. Önceden de Portekiz'e hırpalatmışlar seni... Gruptan çıksan bir başkası dikilecek yoluna. Hakemler de silme Avrupalı!

Yetmiyor, psikolojik harbi de ihmal etmiyorlar. İsviçre takımında üç Türk'ün bulunması tesadüf mü yani? Üstelik golü de bunlardan birine attırdılar. Fakat iyi ayarlayamamışlar. İsviçre'nin forveti Eren'in soyadı Derdiyok! Türk olması mümkün mü sizce? Ya da, İsviçre'de de ondan derdi yok mu demeye getiriyorlar? Psikolojik harp işte... Kadın takımlarının oynadığı bir turnuva olsaydı oraya başörtülü iki orta saha bir forvet koymayı akıl ederlerdi bence. Esas numarayı da baştan çekmişler: kutsal kırmızı-beyaz rakibin sırtında. Bu acayıpliğin Mehmet Aurelio üstünde nasıl aksi tesir yapacağını düşününce, "Zaman oldu, sıkıştık" reklamındaki iyi kalpli talihsiz patronlara dönmüyor musunuz? (Çeklerin de kırmızı giyme ihtimali var; birisi izah etsin adama bu meselenin kırmızıçizginin dışında kaldığını. Veya o çizginin de rengi başka bir şey olsun.)

AB'ye girersek ülkemiz üzerinde oynanan bu oyunlar sona erer mi? Bilmiyorum. Ama öyle her önüne gelenin farklı formalar giydiği, tribünlerin en azından renkler itibarıyla her maçta en azından ikiye bölündüğü fakat başka bir maçta başka renkler itibarıyla başka ikilere bölündüğü bir yerde bizim ne işimiz var, doğrusu sormak gerek. Bu Avrupa denen şahıs kendini bu kadar parçalayıp kılıktan kılığa sokabildiğine göre bizi haydi haydi bölmeye kalkışır. Yanlış değil buradan bakınca.

Euro 2008'i bir rehabilitasyon ortamı olarak kullanmak da mümkün, öte yandan bakınca. Ordu, yargı ve medya mensuplarından heyetler oluşturulup sırayla takımların kampları dolaştırılabilir, ilk onbirler ve yedekler yanyana dizilirler, bizimkiler bunları inceler, sonra çıkarlar, diyelim Hırvatistan kampından, tutarlar İspanya kampının yolunu, orada da futbolcuların kimliklerini kontrol ederler GBT'den filan, hepsinin ayrı ayrı kimseler olduğuna kanaat getirirler... Faydalı olur yani.

Avrupa'nın da foyası varsa çıkar işte ortaya. Slovan Biliç, Michael Ballack ve Andrea Pirlo'nun İsveç ve Yunanistan kadrolarındaki 18'er futbolcuyla aynı kişi olduğu ve Türkiye'nin doğusunda misyoner faaliyetleri sürdürdüğü, David Villa, Tomes Galasek ve Franck Ribery'nin Hırvatistan ve Fransa takımlarının tamamıyla aynı kişi olduğu ve aslında hiçbir sorunu olmayan Kürtleri kışkırtma işinde çalıştığı ve Avrupa adlı şahsın Yunanistan'ın Alman teknik direktörü (bak bak bak!) Otto Rehnhagel'in organizatörlüğünde Orhan Pamuk'a Nobel Ödülü vermek suretiyle...

Bir defa, AB'nin bayrağı bir sürü sarı yıldızlı morumsu bir şey değil mi? Gördünüz mü bu renklerde forması olan tek kişi? Tribünlerde de yoktu. Demek ki yok. Ama iş kapımıza dayanıp her halta karışmaya gelince, Luca Toni, Ricardo ve Snijder bürünüyor Olli Rehn suretine, görüyoruz işte, adamlarda suret beş değil on değil, çekiyorlar o bayrağı arabalarına. Ufacık zaten; başka yere çekilmez. Madeni direği bile yoktur onun.

?ahsen o yağmurun tam da bizim maça denk getirilmesinden sonra kati surette ikna oldum: tezgâh büyük. Avrupa kendi kurmuş düzeni, kendi oynuyor. Göreceksiniz, bize kazandırmayacaklar, sonunda Avrupa kendi kazanacak.

Ama o formayla ama bu formayla.

14.06.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Latife'ye karşı Karabük'ün Kurtuluşu

Ümit Kıvanç 02.07.2008

Latife Tekin'in maruz kaldığı muameleden haberiniz oldu, değil mi: Karabük Belediyesi kültür sanat vs. festivali düzenler, Latife'yi de konuşmacı olarak çağırır. Ne güzel! Lâkin, Latife önemli bir yanlış yapar, yazar sıfatıyla çağrıldığı bir yerde herhalde benden düşüncelerimi söylemem, insanların eleştirel ufkunu açmam bekleniyor, diye düşünür ve "kentleşme, sanayi ve edebiyat" başlıklı konuşmasında hükümetin enerji politikasına verip veritirir.

Tam o esnada... İn-ı-nınnnn! Hükümet partisi mensubu belediye başkanı yerinden fırlayıp platformun önüne dikilir ve festivale davet ettikleri yazarı şöyle azarlar: "Bu belediye sayesinde burada oturuyorsun. Benden para alıp beni eleştiremezsin, politika yapamazsın."

Muhterem bir kimse olduğu anlaşılan başkanın sözlerini ele alalım:

1. "Bu belediye sayesinde". Başkan burada, Latife Tekin gibi bir yazarın hakkını ancak kendi partisinin teslim ettiğini, ilaveten, kendilerinin açtığı özgürlük ortamında Latife gibilerin söz hakkı bulabildiğini anlatıyor. Çok güzel. Tebrik ediyoruz. (Buradaki "söz hakkı"nı "orada bulunarak belediyenin açık fikirliliğini ispat mecburiyeti" olarak tercüme edebiliriz.)

2. "Beni eleştiremezsin, politika yapamazsın."

İzahat gerekmiyor. Ancak itiraz olacaktır. Başkan diyecek ki: 'Ben hiçbir şart altında yapamazsın, demedim.' Doğru, öyle dememiş. O yüzden bakalım, hangi şartla yapamazsın demiş:

3.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf'ın içyüzünü ifşa ediyorum!

Ümit Kıvanç 16.07.2008

Ekim ayıydı. Alper Görmüş aradı. Kendisi, biliyorsunuz, bölücü, dinci, liberal, Marksist ve Fethullahçı'dır, ABD ve AB emperyalizmlerinin uzantısı Soros'un adamıdır. *Nokta* dergisini yönetirken fenalık olsun diye "Darbe Günlükleri"ni uydurmuştur.

Yeri gelmişken, bakın sırf size söylüyorum: *Nokta*'nın basılması işini de Türkiye'nin imajını bozmak amacıyla ayarlamıştık. Yunan gizli servisi, AB, Hizbullah ve MOSSAD bize, "Para kolay, düşünmeyin," demişlerdi.

Neyse, Alper aradı, "Ahmet Altan ile Alev Er, Türkiye'yi bölmek, parçalamak, kalanına da Cumhuriyet yerine şeriat getirmek amacıyla ABD, AB, Soros, PKK, İBDA-C, El Kaide, Fethullah Gülen ve Kıbrıslı Rumlardan para alarak gazete çıkaracaklar, OYAK'ı da yabancılara satacaklar," dedi. "Oh oh, çok memnun oldum," dedim.

Taraf

'a gelip, İkinci Cumhuriyetçi, AB'ci, irticacı, hilafetçi bir kimse ile görüştüm. Sesinden çıkardım, Ahmet'miş; sarıkla tanıyamamıştım. "Niye beni seçtiniz, liberal, dinci, komünist, Sorosçu, sivil toplumcu ve AB ajanı olduğum için mi," diye sordum. Şu cevabı verdi: "Sen zamanında *Radikal*'de yazarken, bir general 'o gazetede dört vatan haini var' deyip senin de adını saymış. General dediyse doğrudur, diye düşündük, aradık."

Referans sağladım.

Görüşmede Alev Er de vardı. ABD, AB, Soros, AKP ve bazı başka emperyalist çevrelerden gözüm ısınyordu. Ona, "Baştan söyleyeyim," dedim, "ateistim ama misyoner faaliyeti yürütürüm ben şahsen!" Boğaz'a karşı viskisinden bir yudum aldı, "Biz de ateistiz ama şariat istiyoruz, ne olmuş!" dedi. Bir de sanırım, yazardır, daha kolay etkilerim, diye, "Orhan'a da Nobel'i bizimkiler aldırdı," diye ekledi; kolundaki AB dövmesini göstererek. "Sırf Türkiye'ye kötülük olsun diye." Lafın tam burasında, "Ona göre haa!" deyip göz kırptı.

Toplantıda bulunan Yasemin Çongar, Washington, CIA, MI6, NASA ve NATO tarafından İstanbul'a gönderilmişti. Fakat Ruslar'a da çalışıyordu. Chelsea rozeti takıyordu. *Taraf*a geçtiğinden beri yırtmaçlı kara çarşaf giyiyordu. (Gazetedeki fotoğrafı perukludur.) Para işini onunla mı konuşsam diye düşündüm.

Onlara dedim ki: "Vatanı bölmek, Cumhuriyet'i yıkmak falan mesele değil de, Fethullahçılıkta yokum."

"Boşver," dediler. "Fethullah Hoca kazansa bir şey değişmeyecek ki. O zaten onlarlaydı, şimdi kötü kişi oldu." Hep beraber Fethullah Hoca resminin karşısında şarap içip domuz eti yedik. Fethullah Gülen telefonla bağlanıp, "Afiyet olsun çocuklar. Para lazım mı?" derken ağlamaya başladı. "Görüyor musun, hoca ne kadar müsamahakâr," diye izah ettiler.

"Hükümetten eşe dosta ihale falan vermeyecekler mi," diye sordum. Ahmet, "Aaa! O nasıl söz! Biz zaten AKP gazetesi olacağız!" diye çıkıştı. Dinci kesimin Ertuğrul Özkök'ü olmak dışında bir emeli bulunmadığını söyledi. Özel psikoloğu geldi, alıştırmalar yaptılar. Bence henüz hazır değildi. "Başbakan'la Cuma'ya gideceğim," deyip çıktı.

Gerçi patronlarının elektrik santralleri ve birkaç gazetesi, TV'si dahi olmayışına takıldım, ama cukka bunsuz da sağlam görünüyordu. Böylece *Taraf*'ta yazmaya başladım.

Fakat para işi karmakarışıktı. NATO Yapı-Kredi'ye, ABD HSBC'ye yatırıyor, AB Akbank'a havale yolluyor... ABD niye HSBC'ye yatırıyor, hiç anlayamadım. İkisi de böyle birtakım büyük harflerden oluşuyor diye midir? Hele Soros! İllâ üzeri Türkiye haritalı baloncuklu zarfla yolluyorlar. Parayı almak için parçalıyorsun mecburen.

Gelip dedim ki: "Başa çıkamıyorum. Tek merkezden yönlendirilelim."

"Zaten tek merkezden emir alıyoruz," dediler. Mihrak birmiş. ABD, AB, irtica, Soros moros hepsi aynı emperyalizmin şeysiymiş. Sadece muhasebeler ayırmış. "Sevr'i hortlatınca tek muhasebeye geçeceğiz," dediler.

“Vahdettin’i geri getirelim!” teklifini ortaya attım. Ayşe Hür’ü arayıp sordular. Sağ değilmiş. Cumhuriyet’in kazanımlarını sırayla yok etmek üzere listeler yapıp ‘kimin ilk üçünde neler var’ oynadık.

Sonra hep beraber itiraf ettik. Biz aslında bu işi para için yapmıyoruz. Çağdaş uygarlıktan tiksiniyoruz, Ortaçağ karanlığı istiyoruz.

Bir de meslekî kıskançlıktan yapıyoruz. Basınımızın değerli kalemleri XL ise biz S bile değiliz. Bir paşa bir şey diyecek olsa hangimizi arar? Yoksa aslında biz de asker doğmuştuk, ABD ve AB emperyalizmlerinin ve irticain ağına sonradan düştük.

Hayır, şimdi Doğan Grubu *Taraf*’a tazminat davası açmış, ucu bize de dokunmasın... Şunun şurasında 2,5 milyon Euro biriktirebildim. Evde.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deniz Feneri Hilton’a karşı

Ümit Kıvanç 10.09.2008

İktidar partisinin genel başkan yardımcısının adı önce şaibeli para-pul işlerine karıştı, sonra orman arazisi üstündeki fabrikanın imar durumunun kurtarılmasına. Şaban Dişli’ye düşen, daha ilk anda istifa etmektir. Yapmadı. Gaziantep’in AKP’li belediyesinin imar güvencesiyle arazi satışı dalaverelerine bulaştığı ortaya çıktı. Batman AKP il başkanı silahlı ihale çetesiyle ilişkili olmakla suçlandı. Bir yandan, Deniz Feneri hadisesi nedeniyle memleketçe ele güne rezil olmaktaydık.

Dişli olayında AKP, özellikle lideri, şimdiye kadarki en kötü sınavını verdi. Gidiş yolundan tek puan alamadı, ikmale kaldı. Skandal skandalı izledikçe, kendini zanlı durumuna düşüren bir tutum takındı, direkman çaktı. Deniz Feneri haberleri kafamıza indiğindeyse, artık bu okulda bu statüde okuyamayacağı kesinleşti. Derslerin daha kolay olduğu bir okulda, bir alt sınıftan devam edecekti. Bu şekilde belki yeniden sınava girip eski statüsüne kavuşabilirdi.

Görünen o ki, okul değişikliğini ailesinden gizlemeye çalışacak, her sabah evden eski formasıyla çıkacak, arkadaşları uyanmasın diye eski okul yönüne giden otobüse binecek, yolda inip aktarma yapacak.

Durumu fark eden olursa da dövecek.

Türkiye'nin özel koşullarından ötürü, AKP'ye ama körü körüne ama kerhen bağlı kalan insanlar bundan böyle de olacak. Hattâ olan bitene rağmen başka nedenlerle ona oy verenler olacak. Ama AKP artık “yeni” bir parti sayılmayacak. Olan biten fazlasıyla eski.

Mevki, makam, güç sahibi insanların babalanmasının delikanlılık değil zorbalık olarak görüldüğünü bir türlü kavrayamayan başbakan, kendine biçtiği mutlak haklı er kişi rolünü oynadıkça giderek itibarını yitirecek.

Bütün bunların sebebi, başbakan koltuğundan medya patronunu azarlayan Erdoğan'ın aslında kısmen doğru olan sözlerinde saklı: *“Ak Parti, bundan önceki siyasi partilerden değil. Tayyip Erdoğan da o alışılmış başbakanlardan değil. Onlar Aydın Doğan'la pazarlığa oturmuş olabilirler. Ama Tayyip Erdoğan'ı pazarlığa oturtamadığın için bu kırgınlıkları yapıyorsun.”*

Makamını kişisel çıkar sağlamaya alet eden mensuplarına şefkat gösteren, tam Türk usûlü bir skandalla Avrupa Birliği'nin ortasına dalan AKP, kısmî demokratlık mecburiyetinden ötürü hâlâ farklılık iddiasında ısrar edebilir. Ama ilkin kendine demokratiği sebebiyle kaybettiği itibarı şimdi akçeli konular yüzünden daha da azalacak.

Ergenekon'da bayram ateşleri yakılacak.

Başbakan, canını sıkıyan herkesi o tehditkâr üslûbuyla azarlamaya ara verip biraz düşünmeli. Tekelci medya patronu Aydın Doğan şunları söylüyor ve bunlar kulağa pek mâkûl geliyor: *“Öfkenin sebebi bana göre şu: 2002 yılında geldi, ben bütün vurgunların yolsuzlukların üstüne gideceğim dedi. ... Dışlı olayı patladı, peşinden Gaziantep olayı patladı, peşine Deniz Feneri peşine Batman olayı patladı. Bir suçlu arıyor...”*

Başbakanın bunlara karşı Hilton kozunu oynayabilmesi de Türkiye'nin az gelişmişlik düzeyi hakkında fikir verici. Aydın Doğan'ı, bundan böyle bütün marifetlerini ortaya dökmekle tehdit ediyor. Başbakan herhalde başbakan olduğunun farkında değil. Ortaya dökülecek olan, demek ki, sizin gizlediklerinizdir, Tayyip Bey. Aydın Doğan sizi kızdırmasaydı gizleyecek olduklarınızdır. Bu, size oy versin vermesin, Türkiye'de onurlu bir hayat sürmek isteyen bütün yurttaşlar için çok incitici. Birbirinize düşmediğinizde ne tür bir işbirliği içinde olduğunuzu kimse daha iyi anlatamazdı.

Ve Aydın Doğan. *“Ben bu ülkenin bağımsız, yansız medyasıyım. Yayın ilkelerim var. 60 yıllık gazetelerim var. Bizim yayın organlarımızda biat kültürü yok, biat etmeyiz,”* diyor.

Keşke öyle olsaydı.

Sizin o 60 yıllık gazetelerinizin kime ve neye biat ederek güne başladığını bilmiyoruz değil mi? Siz yansız medyasınız biz de salağız. Medya yansız, çünkü bankalar, elektrik şirketleri şunlar bunlarla sarılmış, kayacak yan kalmamış. Sizin bunca ekonomik güçle medya patronu olmanız bile gayrimeşru. Ayrıca, başbakan hakkında söyledikleriniz ne kadar doğruysa onun size dedikleri de o kadar doğru.

Siz Ertuğrul Özkök'ün patronusunuz Aydın Bey; sizin için başka bir şey söylemeye gerek yok ki.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

11 Eylül'ü kurcalayın, kesinlikle degecek

Ümit Kıvanç 13.09.2008

Komplo teorileri bende hep arkalarında bir komplo olduğu şüphesini uyandırdı. Olguları açıklamaktan çok bir tahayyül dünyasını canlandırma veya sürdürme işlevi gördüklerini düşündüm. Çoğu, birilerine atfedilen ve asla kanıtlanamayacak niyetlere, varsayılan ve asla kanıtlanamayacak bağlantılara dayandığından onlara yüz vermedim.

Bu yüzden, sahiden komploların sözkonusu olduğu birtakım durumları vakitlice anlayamadım. Bu beni komplo teorilerine yaklaştırmadı. Varsın bazı şeyleri anlayamayayım, dedim.

En zoru, komplonun bütün işaretlerinin apaçık gözüktüğü durumları kabullenmekti. Hele pek çok insanın farkında olmadığı, olsa da inanmayacağı komplolar sözkonusuysa, insan daha tuhaf bir durumda kalabiliyordu.

11 Eylül saldırılarıyla ilgili pek çok, ama sahiden pek çok ayrıntının hiç de bize sunulduğu gibi olmadığını fark etmemi sağlayan ilk belgeseli izlediğimde, oturduğum yerden uzun süre kalkamadım. Hattâ, öncesinden başlayayım, “al bunu izle” diye filmi uzatan arkadaşım bu taraklarda bezim olmayacağını birkaç defa bilgiç bilgiç ilân etmiştim. “Ya bir izle, düşündüğün gibi değil,” demişti arkadaşım.

Belgesel, bağımsız bir grupça yapılmıştı ve “komplo” ile “teori” kavramlarının sağlam açıklamalarıyla başlıyordu. Sonra, şöyle bir varsayım atılıyordu ortaya: Eğer bir kişi, grup, parti vs. bir olayın bir kısmıyla ilgili olarak bize yalan söylemişse, onun, olayın başka ayrıntılarıyla ilgili olarak da yalan söylemiş olabileceğini varsayabiliriz.

Bu teorik, yer yer felsefî açıklamalarla niye bu kadar oyalanıyorlar, diye düşünürken, resmî 11 Eylül hikâyesini çok basit olgusal hatırlatmalar ve düzeltmelerle altüst eden bir döküm başladı. Önce şu soruyla karşılaşıyorduk: 11 Eylül’de İkiz Kuleler’in yanısıra Pentagon’a da bir uçağın daldığı söylendi. Kısmen tahrip olmuş Pentagon binası görüntülerinde herhangi bir uçak parçasına rastlayalım mı oldu mu?

Olmamıştı. Pentagon binasında açılan gedikten, binaya daldığı söylenen tipteki bir uçağın geçmesi imkânsızdı. Gövdesi girse, kanatları nereye kaybolmuştu? Pentagon binası önündeki yeşillik alanda ne uçağın herhangi bir parçası ne de herhangi bir ceset parçası, uçak koltuğu, bagaj vs. vardı. Evet, bir tek motor parçası bulunmuştu, ama bu motorun o tipteki uçağa ait olamayacağını iddia edenler pek mantıklı şeyler söylüyorlardı.

İkiz Kuleler’e müdahale eden itfaiyeciler, dev gökdelenin katlarında sırayla patlamalar olduğunu anlatıyorlardı. *Fox TV* muhabiri, olaydan sonraki ilk canlı yayında, kuleye dalan ilk uçağın yolcu uçağına benzemediğini, koyu renkli, penceresiz bir uçak olduğunu söylüyor, ancak bu haber bir defa yayımlandıktan sonra kayıplara karışıyordu.

Bunlar ilk ağızda aklıma gelenler. Ufak çaplı bir şok geçirdiğim için 11 Eylül’ün bir ABD komplosu olduğunu, en azından birtakım yetkililerin bilgisi dahilinde gerçekleştiğini iddia eden yüzlerce sitede gezinmeye koyuldum. Çoğu Batılılarca hazırlanmıştı. Uçakların yakıtının yandığında verdiği ısının dev kulelerin demir konstrüksiyonunu eritmeye yetip yetmeyeceğinden, koskoca jeti birkaç metre yükseklikten yere paralel uçurup Pentagon binasına sokmanın mümkün olup olmadığına binlerce ayrıntı tartışılıyordu. İki kule yıkıldıktan sonra kontrollü bir şekilde yıkılan üçüncü binayla ilgili ayrıntılar akıl kaçırtacak cinstendi. Hepsini özetlemeye kalksam buraya sığdıramam.

Günlerimi gecelerimi yiyen bu huzursuz gezinti sonucunda her şeyi çözdüm diyecek halim yoktu elbette. Ama şundan kesinlikle emindim: Mutlaka cevaplandırılması gereken, bir kısmı hiç de karmaşık olmayan onlarca soru vardı ve bunların herhangi birine cevap verilmemişti, verilmiyordu.

Ne olmuştur, kim düzenlemiştir, birileri göz mü yummuştur, nasıl olmuştur, bilemiyorum. Ama sizi temin ederim, 11 Eylül “komplosu” konusunda uğraşan insanların büyük çoğunluğu çok ciddi ve ortaya koydukları sorular ve getirdikleri açıklamalar, bize sunulan resmî hikâyeden daha inandırıcı.

Adım daha fazla deliye çıkmasın diye öğrendiklerimi eşe dosta aktarmakla yetindim. Çok büyük alçaklıkları kabullenmek kolay değildir. Zayıf kaldım.

Şimdi nihayet 11 Eylül’le ilgili şüpheler yüksek sesle dile getirilmeye başlandı. Şiddetle tavsiye ederim, bir yerinden başlayın kurcalamaya. İnternet ne güne duruyor?

Bağıra çağıra nereye kadar?

Ümit Kıvanç 17.09.2008

İnsanın ağzından çıkanı kulağının duyması iyi bir özelliktir. Fenerbahçe kalecisi için de, büyük işadamı için de, başbakan için de. Hele birilerine esip gürlerken yanında ayna bulundurup göz ucuyla arasına bakmak çok daha güzel olurdu. Meselâ kaleci Volkan, kaçan penaltıdan sonra, mübarek ramazan ayında bulunmamızdan da kuvvet alarak kalkıştığı, tragedyalara yaraşır hareketlerini aynı anda bizzat izleyebilse o süfli tiyatroyu devam ettirebilir miydi? O sırada söylediklerini kendi kulakları duysa?

Bu Aydın Doğan-Başbakan kapışmasında Recep Tayyip Erdoğan'ın takındığı ve ısrarla sürdürdüğü tavır giderek ayıp sınırlarını aşmaya başladı. Ayıp edilen Aydın Doğan olsa sorun değil. Onlar bunu da aralarında hallederler. Ama hepimize çok fena ayıp ediliyor.

Birisi Erdoğan'a, zaten herhangi bir gerçekliği olmayan ezeli-ebedi mazlum rolünü terk etmesi gerektiğini anlatmalı. Üstelik hem büyük patronla kapışma öncesi ilişkisi bakımından hem de Deniz Feneri skandalı gözönüne alındığında, kendisinin hiç de tertemiz biryerlerden konuşmadığı ortada.

Desteğinden şüphe duyamayacağı, kendisine hayran kalabalıklar karşısında tehditkâr nutuklar ata ata bir insanın kişiliği bozulabilir. Dostlarının başbakanı hiç değilse bu konuda uyarması lâzım. Çünkü gidiş, dizginsiz kendine hayranlık ve dokunulamazlık yanılsaması yönünde. Dışavurum ise maalesef günlük toplumsal hayatımızı mahveden, nezaketi zayıflıkla bir tutan, ne zaman kime toslayacağı belli olmayan kof babalanma alışkanlıklarımıza uygun.

Futbol Federasyonu'nun, Hasan Doğan anısına düzenlediği "Milli Gurur Milli Forma 1923-2008" sergisinin açılışında başbakanın söylediklerini acaba kendi kulağı duymuş mudur:

"Bunların üçüne de (galibiyet-beraberlik-mağlubiyet) kendimizi alıştırmak zorundayız. ...içeride bir beraberlik alınmasıyla biz eğer eser gürlerse, takımımızdan, futbolcularımızdan, yöneticilerimize kadar hepsini olumsuz etkimiş oluruz. Her şeyden önce eksiklerimiz ilgili mercilere iletebilir. Ama bu işler kaldırılamayacak şekle vardırılsa, o zaman biz ülkemizde, kendi içimizde yetişmiş teknik kadrolar bulamayacağımız gibi, futbol topunu koşturacak, neticeye ulaştıracak futbolcuyu da bulamayız. Bakın bazı futbolcularımız bazen 'Türkiye'de futbol oynamak istemiyorum' diyorsa bunun sebepleri vardır. Kimse buna kılıf uydurmaya çalışmasın. Burada medyasından tutun, tribündeki seyirciye kadar hepimizin yanlışları vardır. Bizlere varıncaya kadar hepimizin yanlışları vardır. Bu demek değil ki hatalar yoktur. Şüphesiz vardır. ...Biz bu hataları asgariye indirdiğimizde şunu bilelim ki, Türkiye o arzuladığı hedefe ulaşacaktır."

Başbakan acaba, Türkiye’nin “ulaşmayı arzuladığı hedefler” arasında nelerin bulunduğunu düşünüyor? Hem medyanın hem başka şeylerin sahibi olan büyük patronlar ile pürüz çıkmadığı sürece gizli kapaklı birtakım ilişkiler içinde olmayan hükümet meselâ. Var mı bu hedeflerin arasında? “Madem bizi kızdırdınız, sizi ayrıcalıklarınızdan yoksun bırakacağız” tehdidinin ne manaya geldiğini düşünüp yüzleri kızaran, kendilerini aşağılanmış hisseden yurttaşların “bunlar eskide kaldı” diyebilmesi. Hedef sayılabilir mi? Yandaşları, mensupları memleket yönetme yetki ve imkânlarından zenginleşmek için yararlandığında bunlara derhal tavır koyan bir parti liderliği. Hedef midir? Başbakanın, emekçilere “ayaklar baş mı olsun!” diye hakaret etmemesi, yüzü aşkın işçinin can verdiği tersanede gemi indirme töreni yapmaması. Hedef midir?

Bizimki gibi bir toplumda, kamuoyuna yön verecek konumda olanlar yıllarca, gündelik hayattaki şiddetin meşrulaştırılmasını sağladılar. Polis, işkence yaparak, sokaklarda insan döverek bu kültürü kökleştirdi. Asker darbe yapıp insanları asarak, cezaevlerinde toplu işkence seansları tertipleyerek şiddet kültürünü pekiştirdi. Yargı her fırsatta “bana güvenmeyin” diye bağırdığı için insanlar mafya ilişkilerine bel bağladılar. Aileler çocuklarını döve söve şiddet kültürüne militan yetiştirdiler. Deniz Baykal tipi politikacılar, karşındakini anlama, dürüstçe tartışma gibi kavramların siyaset sahnesinden tamamen silinmesi için çalıştılar.

Şimdi başbakan kabalık ve şirretlik en büyük millî hasletimiz olarak tescil edilsin diye var gücüyle uğraşıyor.

Oysa bu toprakların kültüründe sadece ilkel-kaba özellikler yok. Bu kadar bağırıp çağırmanın mutlaka bir açığı olduğunu düşünebilmemizi sağlayan, sağduyu mu desek ne desek bilemedim, öyle şeylerimiz de var.

Tayyip Erdoğan’ı muhalefet lideri olarak hayal ettiğimizde karşımızda Deniz Baykal’ın suretinin belirmesi de mi ciddi bir uyarı değil?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ramazan münasebetiyle

Ümit Kıvanç 20.09.2008

Ve dediler ki: ‘Rabbimiz, gerçekten biz, efendilerimize ve büyüklerimize itaat ettik, böylece onlar bizi yoldan saptırmış oldular. Rabbimiz, onlara azaptan iki katını ver ve büyük bir lanet ile lanet et.’ (*Ahzâb/67, 68*)

Hayır, insan kendini yeterli gördüğü için mutlaka azgınlık eder. (*Alak/6, 7*) Çünkü o, şımarıktır, böbürlenendir. (*Hûd/10*) Hayır, siz dünya hayatını tercih ediyorsunuz. (*A’lâ, 16*)

Bir şeyi açığa vursanız da, saklı tutsanız da; şüphesiz Allah, her şeyi bilici olandır. (*Ahzâb/54*) Çünkü O, sinelerin özünde saklı duranı bilendir. (*Hûd/5*)

Kitap ehlinde bir grup sizi saptırabilmeyi çok arzu etti. Oysa sadece kendilerini saptırıyorlar, fakat farkına varmıyorlar. Uydurageldikleri şeyler dinleri konusunda kendilerini aldatmıştır. Kitap ehlinde öylesi vardır ki, ona yüklerle mal emanet etsen, onu sana (eksiksiz) iade eder. Fakat onlardan öylesi de vardır ki, ona bir dinar emanet etsen, tepesine dikilip durmadıkça onu sana iade etmez. Bu da onların, “Ümmîlere karşı (yaptıklarımızdan) bize vebal yoktur” demelerinden dolayıdır. Onlar, bile bile Allah’a karşı yalan söylerler. (*Âl-i İmrân/69, 24, 75*)

İnsanlar, (sadece) ‘İman ettik’ diyerek, sınanmadan bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun, onlardan öncekileri sınadık; Allah, gerçekten doğruları da bilmekte ve gerçekten yalancıları da bilmektedir. (*Ankebût/2, 3*)

Andolsun, biz insanı bir zorluk içinde yarattık. O, hiç kimsenin kendisine asla güç yetiremeyeceğini mi sanıyor? O, ‘Yığınla mal tüketip-yok ettim’ diyor. Kendisini hiç kimsenin görmediğini mi sanıyor? Ona iki göz vermedik mi? Bir dil ve iki dudak? Biz ona ‘iki yol-iki amaç’ gösterdik. Ancak o, sarp yokuşa göğüs germedi. Sarp yokuşun ne olduğunu sana öğreten nedir? Bir boynu çözmektir (bir köleye özgürlük vermek); ya da açlık gününde doyurmaktır, yakın olan bir yetimi, veya sürünen bir yoksulu. Sonra, iman edenlerden, sabrı birbirlerine tavsiye edenlerden, merhameti birbirlerine tavsiye edenlerden olmak. (*Beled/4-17*)

Sadakaları açıkta verirsiniz ne iyi; fakat gizleyip fakirlere verirsiniz, bu sizin için daha hayırlıdır. O, günahlarınızdan bir kısmını bağışlar. Allah, yaptıklarınızdan haberi olandır. (*Bakara/271*)

Malı ‘bir yığma tutkusu ve hırsıyla’ seviyorsunuz. (*Fecr/20*) [Rabbin] seni yol bilmez iken, ‘doğru yola yöneltip iletmedi mi? Bir yoksul iken seni bulup zengin etmedi mi? Öyleyse, sakın yetimi üzüp-kahretme. (*Duhâ/7-9*) (Mal, mülk ve servette) Çoklukla övünmek, sizi ‘tutkuyla oyalayıp, kendinizden geçirdi.’ (*Tekâsür/1*)

Size ne oluyor? Nasıl hüküm veriyorsunuz? Yoksa (elinizde) ders okumakta olduğunuz bir kitap mı var? İçinde, neyi seçip-beğenirsiniz, mutlaka sizin olacak diye. Yoksa sizin için üzerimizde kıyamete kadar sürüp gidecek bir yemin mi var ki siz ne hüküm verirsiniz o, mutlaka sizin kalacak, diye. (*Kalem/36-39*)

Gerçekten insan Rabbine karşı nankördür. (*Âdiyât/6*) Sırların orta yere çıkarılacağı gün; artık onun ne gücü vardır, ne yardımcısı. (*Târık/9, 10*)

Şeytanların kimlere inmekte olduklarını size haber vereyim mi? ‘Gerçeği ters yüz eden,’ günaha düşkün olan her yalancıya inerler. Bunlar (şeytanlara) kulak verirler ve çoğu yalan söylemektedirler. (*Şu’arâ/221-223*)

Yoksa kötülöklere batıp-yara alanlar, kendilerini iman edip salih amellerde bulunanlar gibi kılacağımızı mı sandılar? Hayatları ve ölümleri bir mi (olacak)? Ne kötü hüküm veriyorlar. (*Câsiye/21*) Artık ‘kötülüğü örgütleyip düzenleyenler’, Allah’ın, kendilerini yerin dibine geçirmeyeceğinden veya şuuruna varamayacakları yerden azabın gelmeyeceğinden emin midirler? (*Nahl/45*)

...Yoksa siz, Kitabın bir bölümüne inanıp da bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz? Artık sizden böyle yapanların dünya hayatındaki cezası aşağılık olmaktan başka değildir; kıyamet gününde de azabın en şiddetli olanına uğratılacaklardır. Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir. (*Bakara/85*)

Şunların hiçbirine itaat etme: Yemin edip duran, aşağılık; Alabildiğine ayıplayıp kötüleyen, söz getirip götüran (gizlilik içinde söz ve haber taşıyan); Hayrı engelleyip sürdüren, saldırgan, olabildiğince günahkar; Zorba-saygısız, sonra da kulağı kesik; Mal (servet) ve çocuklar sahibi oldu diye. Ona ayetlerimiz okunduğı zaman: ‘(Bunlar) Eskilerin uydurma masallarıdır’ diyen. (*Kalem/10-15*)

Artık yakında göreceksin, onlar da görecekler. Sizden, hanginizin ‘fitneye tutulup-çıldırdığını.’ Elbette Rabbin, kimin kendi yolundan şaşırıp-saptığını daha iyi bilendir; ve kimin hidayete erdiğini de daha iyi bilendir. (*Kalem/5-7*)

... bugün özür beyan etmeyin. Siz ancak yaptıklarınızla cezalandırılıyorsunuz. (*Tahrîm/7*)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güneş de boşuna çıkmasın kardeşim...

Ümit Kıvanç 24.09.2008

Gökyüzü ağarmış, sabah olmuştu. Yeni gün başlıyordu. İnsanlar telaş içinde kalkıp yollara dökülecekti. Ya da gazetesini hışırdatacaktı, televizyonu açacaktı. Her hâlükârda, birazdan, kendilerine dünyanın neresinde yaşadıklarını hatırlatan olaylardan, tavırlardan, laflardan haberdar olacaklardı. Güne iyi başlamışlarsa bile, etraflarında olup biteni öğrendikçe omuzları çökecek, giderek, işlerine, iş dolayısıyla karşlarına gelene, kendilerine kahreden, bildiğimiz bizim insanlar halini alacaklardı.

İstanbul’da sonbaharda gündoğumu izlemek dünyadaki en büyük ayrıcalıklardan biridir. İstanbul’un sonbahar ve hele kış güneşi, ışığı muhteşemdir.

Biz o ışığın keyfini çıkaramadan yaşamaya şartlanmışızdır. Çünkü bizim ülkemizi karartmacılar yönetir, işi ışıkla güzelleşenler bile ruh karartmacılıkta geri kalmamak için yırtınırlar.

Güneş usul usul içimi ısıtmaya başladığında, İstanbul'un sonbahar ışığı odamı ve dışarıyı pekâlâ güzel güzel yaşanır bir yer gibi göstermeye koyulduğunda bendeniz maalesef Hülya Avşar'ın "Bana göre Orhan Pamuk da sorgulanabilirdi" vecizesini okumakla meşguldüm. Avşar, Nurseli İdiz'in sabahın köründe gözaltına alınışına içerlemiş, "Niye sanatçıların biraz olsun ayrıcalığı yok bu ülkede?" diye çıkışıyor. İdiz'in zaten zor günler geçirdiğine, "yeni yeni hayata gülmeye başladığına" işaret ediyor, ona destek olmak için konuşuyor (daha doğrusu yazıyor). Ne güzel, değil mi? Değil. Çünkü Hülya Avşar sanatçı dostuna destek derdinde değil. Safını belli etmenin kurnazca yollarını arıyor. Araya Orhan Pamuk'u sıkıştırıyor. "Nobel bir ödül verdi, her şeyin üstünü örttü, öyle değil mi," diye soruyor. Nobel neyin üstünü örtmüş acaba? Avşar ne olmasını tercih edermiş de olmamış? Katılsaymış Kerinçsiz'lerin ekibe; madem öyle. İki yumruk da o sallardı mahkeme önünde Orhan'a. Ama o zaman da sabahın körü meseleleri çıkabilir... Neyse, en şahanesi böylesi.

Hülya Hanım, "Sanatçılardan kimseye zarar gelmez," diyor. Maalesef yanlış. Şekilde görüldüğü üzere, bayağı zarar gelebilir. Geliyor.

"Millî görüş" lafını İslâmcılar kendilerine mal etmiş olabilirler. O öyle kalsın. Bir de "Esas Millî Görüş" var. Hülya Avşar'la Zahit Akman'ınki.

Güneş yükseliyor. Araba alarmları gelişigüzel ötmüyor. En azından renkler ve ışık bakımından güzel bir gün başlıyor.

Çok büyük bir yolsuzluk davasıyla şu ya da bu şekilde ilişkilendirilmiş RTÜK Başkanı, sayıp döküyor, kendini savunmak için. İçinde milyon dolar geçen cümleler kuruyor, "Çocuklarıma gelecek sağlamak için uğraşmasa mıydım," diye soruyor. "Yolsuzluk yapılan kooperatifte ben o işlerden önce yönetimdeydim," diyor, "Toplantıya bile katılmadım," diyor, onu diyor bunu diyor. Sonunda o da başka yönden gelip Esas Millî Görüş çizgisine oturuyor: Akman'a yönelik iddialar yabancı istihbarat örgütlerinin de içinde olduğu bir faaliyetmiş!

Görüyor musunuz şimdi! Deniz Feneri mahkûmiyetinden beri hesapta "güzel ahlâk"ı siyaset akaryakıtı yapmış olanlar bu temayı işliyor: Resmen, kalpsiz gâvurlar Müslümanların insanî yardım faaliyetlerini kısılandı, çamur atıp baltalamak için komplo yaptılar, demeye getiriyorlar.

Esas Millî Görüş'ü sindirebilmek için utanma duygusundan arınmış olmak gerekiyor anladığım kadarıyla.

Çünkü koskoca iktidar partisinin koskoca genel başkan yardımcısı, gözümüzün içine baka baka, "Başbakan gazete boykotu çağrısı yapmadı," diyor. Halbuki yaptı! Gözümle gördüm, kulağımla işittim; yaptı! Lafları bile tekrarlarım. "Hangi dilden anlıyorlarsa öyle..." tehditleri de ekledi arkasına. Tıpkı önceki gün gazetecilere, "Bize hangi tonda

yaklaşıyorlarsa aynı tonda cevaplarını alırlar” dediği gibi. Bu arada, basın toplantısında –Doğan grubundan olmayan- bir gazetecinin ağzının payını verdiğini de öğreniyorum ve son bir umut, pencereden dışarı, uzaklara bakmayı deniyorum.

Güneş bulutları yendi. İnadına parlıyor. Dengir Mir Mehmet Fırat, “Açın başbakanın konuşmasını kelime kelime bir daha izleyin,” diyor. Mazoşist miyim, niye bir daha izleyeyim? O gün iki ayrı bültende izledim ve zor dayandım zaten. Onun adına ben utandım. Niye bir daha izleyeyim?

Fırat’ınki de Esas Millî Tavrı. Olmuş şeye olmamış dersin olmamış sayılır. Yapılmış yanlış asla kabul edilmez. Özür, maazallah, kati surette dilenmez. Özeleştirir? Sakın! Asla yapılmaz.

Perdeyi çekiyorum. Biz kim, güneş müneş kim...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bozukluk işleri

Ümit Kıvanç 27.09.2008

Diyelim ki bozuk para bulundurmak hoş karşılanmayan bir davranış. Cebinizden gelen şakırtılar duyulursa size iyi gözle bakılmıyor. Ve sizin cebinizde bolca bozuk para var. İlk yapacağınız ne olurdu? Biz bu diyarda yaşıyoruz; faraziyelerle uğraşamayız; “o halde bozuk para taşımazdım” dersiniz inanmayız. Demek ki, şakırdatmamaya bakacaktınız. Herhalde son yapacağınız iş de, gidip birilerini “cebinde bozuk para var” diye ihbar etmek olurdu. Akıl mantık icabı.

Tekrar ediyorum: Nerede yaşadığımızı biliyoruz ve şartlar elverirse bunu yapabileceğinizi biliyoruz. Evet, birilerini bozuk para taşıdıkları için suçlayabilirdiniz.

Niye mi? Pek çok nedeni olabilir.

Meselâ dikkati başka birilerinin üzerine çekip siz bir sürü bozuk parayla dolaşmak istiyor olabilirsiniz.

Meselâ bozuk para taşımama nezaketini gösteren tek kişiymişsiniz gibi bir izlenim uyandırmak istiyor olabilirsiniz.

Meselâ bozuk paralarıyla suçüstü yaptıracağınız kimselerin bozukluklarına arkadan dolanıp elkoymanın yolunu bulmuşsunuzdur. Sonra yurtdışında bütünletmeyi planlıyorsunuz.

Mevki, makam, yetki, iktidar imkânları sayesinde pekâlâ bozuk para taşıyabilen, üstelik bunu etrafına belli edip hava basan birilerine vereceksiniz, meselâ, uyanıklıkla ele geçirdiğiniz ganimeti; onlar da sizin şu şu işinizi görecekler.

Uyanıklık yetmezse –ki genellikle yetmez-, ganimetin size aktarılmasını sağlayacak olanlarla, ele geçirdiğinizin bir miktarını paylaşmayı göze alacaksınız.

Bu işleri sürdürürken –çünkü biz bunlara “iş” deriz- eşiğe ne kadar mesafede olduğunuzu hep ölçeceksiniz. Eşiğe uzaktayken, bozuklukla asla ilgisi olmayan, kendi halinde biri gibi görüneceksiniz. Yaklaşırken, çevrenizdekiler yavaş yavaş sizin sadece kendi işinizi halletmenin ötesinde bazı kabiliyetlere sahip olduğunuzu sezmeliler. Bu size ayrıca güç katacak. Yine de oralı olmayacak, gerekirse inkâr edeceksiniz. Gözlerinin içine baka baka inkâr edebilme kabiliyetiniz de ayrıca ölçülecek, puanınız sizi eşiğe yaklaştıracak veya geri savuracak.

Sonra, pişkinlik evresi gelecek. Herkes bilecek ki, siz bozuk paracının Allah’ısınız. Siz gülümseyeceksiniz.

Fark ettiniz mi? Başlangıçtaki gerilimden eser kalmadı. Artık gülümseyebiliyorsunuz!

İşte eşiktesiniz. Sıçradınız mı tamam; artık size bozukluklar getirilecek.

Siz taşımayacaksınız, getirecekler. Siz belki de vatandaşların ne şartlarda hangi şekilde bozukluk taşıyabileceğine dair mühim tartışmalara gömülmüş olabileceksiniz.

Fakat tabî yalnız olmayacaksınız. Bu yollardan tıpkı sizinki gibi geçmiş, üstelik gözü sizin bozukluklarınızda olan birilerinin soluğunu hissedeceksiniz ensenizde.

Günün birinde cümle âleme sizin bozuk para şakırtılarınızı dinletecek. Kaydetmiş çünkü güzelce. Siz gizli gizli onun cebine mikrofon tutarken meğer o da kemerinize alıcı yerleştirmiş.

Ne yapardınız?

Durun. Cevap vermeyin. Biz bu diyarda yaşıyoruz; ikinizin de ne yapacağını biliyoruz.

Ellerinizi bozukluklarla oynadığınız ceplerinizden çıkarırsınız, yumruğunuzu sıkıp birbirinizi bozuk paralar üstünden suçlamaya girişirsiniz.

Pek biz ne yaparız?

Söyledik, bu diyarda doğduk, büyüdük, ömür tükettik; biz geçer seyrinize bakarız.

Niye?

Çünkü yapabileceğimiz başka bir şeyin olmadığını bellemişiz. Evet. Bu kadar basittir. Valla bu kadar basittir, billa bu kadar basittir.

Geçer karşımıza, kimin ötekinin neresine ne isabet ettirebildiğini seyrederez.

Çaktırmadan ceplerimizdeki bozuklukları parmaklarımızla sıvazlayarak. Hattâ bozuk parasına bahse girerek. Siz istiflerken biz de üç, beş, bozukluk edinip taşıyabilmekteyizdir çünkü.

Ve hepimizin hayalinde, aslında, sizin gibi, bozukluk işinde bu kadar ileri gidebilmek vardır. Bozukluk işi de en ciddi iştir. Biz “iş” dediğimizde, eğer “çarpmayı”, “indirmeyi”, “fatura kesmeyi”, “kafa koparmayı” kastetmiyorsak, bunları kastederiz.

Siz, fotoğrafların çekilmesini müteakiben yumruk mesafesinden açılıp birbirinizin kafasına bozuklukların irilerinden savurmaya koyulduğunuzda, birileri kulağımıza kutsal sözcükleri fısıldamaya başlar.

Yüzümüz asılır. Hep onlar oynuyorlar, size hiç vermiyorlar, dendi mi, bir bıkkınlık çöker üstümüze. Sizden sıkılıveririz. Koyveririz. Bozukluklar ceplerde saklanır olmaktan çıkar, kahve masalarında tıngırdayarak oradan oraya yuvarlanırlar.

Sonra siz şapkanızı bırakır, bütünlettiklerinizi alıp gidersiniz. Yerinize başkaları gelir.

Pespayelik millî haslet midir?

Ümit Kıvanç 01.10.2008

Yeni Şafak

gazetesi Çankaya Belediye Meclisi'nin CHP'li üyelerinin fotoğraflarını yanyana dizip "İşte Yamyamlar" diye manşet attı. Aferin. Mal buldun, üstüne atlayacaksın. Özeti "güzel ahlâk" olan İslâm dini ve Türk'ün beş bin (Ergenekon'culara göre 12 bin 500) yıllık hasletleri birleşip nasıl sonuçlar yaratmış, bunları biraraya getirip resmigeçit düzenlemeyi 21. yüzyılda da sürdürmemiz başarıdır.

İnsan zaten karmaşık bir yaratık. İki insan biraraya geldiğinde karmaşa iki değil on iki katına çıkıyor. İnsan toplumu sözkonusu olduğundaysa, maazallah... Yine de insan ilişkilerinde bazı çok basit işaret ve ölçüler bizi hemen her zaman doğru sonuca götürür.

Meselâ, Ergenekon soruşturması patladığından bu yana, "Valla neler oluyor, anlamıyoruz ki" diyenin aslında devlet çetelerini falan sorun etmediğini, AKP'nin güç kazanmasından endişe ettiğini derhal kavrayabiliyoruz. Azıcık aikido'culuk yapıp, hasmın hareketini onun olmasını istemediği noktaya kadar götürürseniz, bu masumane lafın, "Ama her yeri ele geçiriyorlar"a falan varması neredeyse kaçınılmaz oluyor.

Benim yaşımdaykiler, sorulan hiçbir soruya cevap vermediği ve soru soranı kendinden şüphe ettiren laflar ettiği için hayli zor olsa da, Süleyman Demirel'in şifrelerini kırmayı bile öğrenmişlerdir. AKP ve çevresindeki hareket pek çok bakımdan yeni olduğundan, şimdiye kadar zorlandığımız vaziyetler oldu. Şimdi yavaş yavaş hem biz onları daha iyi anlamaya, güncel-dinamik deyişle çözmeye başladık hem de onlar, sağolsunlar, zaten anladığımız bildiğimiz davranışlara döndüler, işimiz kolaylaşıyor.

Şahsen, dindarların doluştuğu bir siyasî harekete hiç kötü gözle bakmadım. Aksine, bu devirde fazla safiyane bulunsa da, aralarında inanmış, namuslu insan oranının daha yüksek olacağına inandım. Bugün de oran konusundaki inancımdan vazgeçmiş değilim. Çünkü Türkiye'nin yerleşik siyasî düzeninin mevcut veya potansiyel öbür aktörlerinde sözkonusu oran sifra yakın olduğundan, bu inancım herhalde doğrulanır diye bir güvencem var.

Niye görüş değil de inanç? Çünkü gerçekler aksini gösterdiğinde bile inancı sürdürebilirsiniz. Öyle istiyorum herhalde. İhtiyacım var, etrafta ahlâklı birilerinin varolduğunu varsaymaya.

Oysa gerçekler giderek bunun aksini kafama kafama vurmaya başladı. Deniz Feneri hadisesinde, olayın kendisinden çok, Alman mahkemesinin kararının ardından, bütün olayı yabancı gizli servislerin de bulaştığı bir komplo olarak sunma gayretleri midemi bulandırdı. Ve sanki Doğan Grubu olmasa kimse bu çamura batmış sayılmayacakmış gibi yapmalar...

Deniz Feneri'ne karşı Çankaya'nın CHP'li belediye başkanının belediye meclisindeki yolsuzluk çarkına dair ses bandı ortaya çıkarıldı.

Tabii hepimiz biliyoruz ki, böyle rezaletler sadece Çankaya belediyesinde olmuştur. AKP'li belediyelerde bu tip menfur hadiseler imkânı yok müsaade edilmez. Yarın öbürküler de çıkaracak iki kaset, o olacak.

İnsan ilişkileri karmaşasında yolumuzu bulmamızı kolaylaştıracak işaret ve ölçüler arasında, "yersiz mütekabiliyet" in bulunduğunu tam bu noktada hatırlayabiliriz. Şöyle oluyor: Biri için "yolsuzluk yaptı" derlerse o ne yapıyor, bakacaksınız. Hemen o da bunu diyenin yolsuzluğunu bulup çıkarıyorsa varılacak sonuç basittir: Ona yapılmış suçlama doğrudur.

Bunu bu memlekette herkes bilir.

AKP ve çevresindekilerin bu şekilde davranması, "biz temiziz" savunması yapacak halde olmadıklarının kendileri tarafından sunulmuş kanıtıdır.

Ancak bir gazetenin, somut olarak işledikleri herhangi bir suç kanıtlanmamış, dahası, tek tek somut suçlar bile atfedilmemiş 18 kişiyi "Yamyamlar" diye manşetten teşhir ederken hiç mi vicdan sıkıntısı duymadığı hakikaten sorgulanmalıdır. Haydi, "yamyamlar" daki ırkçılığı, insan aşağılamasını şimdilik bir kenara bırakalım. (Bu lafın o kasette geçmesinin hiç önemi yok.) Sahiden mi o gazete yazışlarındaki kimse, bu 18 kişiden herhangi birinin yolsuzluğa bulaşmamış olabileceğini varsaymıyor? Ya öyleyse?

Yeni Şafak'ın bu manşeti atar, yanına o fotoğrafları dizerken sergilediği çirkinlik, patron çıkarını kollamak için doğruyu saklayan, yalanı pompalayan medyanınkinden az mıdır? Daha mı masumanedir? *Yeni Şafak*'ın işlediği ahlâk suçu, açgözlü belediye meclisi üyesinin haram para yemesinden daha mı hafiftir?

Bütün bunlar, kutsal bir gaye uğruna; öyle mi?

Çok heyecanlıymış...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aklı katlettik, sıra insanlarda

Ümit Kıvanç 04.10.2008

Biz topluca, yalan ve yanılsama üzerinde yaşamayı tercih etmişiz. İkinci tercihimiz, hayatı hakikatin değil tercihlerimizin üstüne kurulu saymak. Üçüncüsü, bize özgü bir hakikat tanımı: hakikat, tercihlerimize uyandır.

Öbür yandan, akli ve özellikle muhakemeyi işimize gelmedikleri her yerden dışlayabilmek için iman gücüne sahip olmamız gerekli. Bu imanı kimimiz ilâhî kaynakları kendi malı sayarak temin ediyor, kimimiz vatan-millet masallarıyla kendinden geçerek. Bazılarımız da herhangi bir manevî kaynağa ihtiyaç duymaksızın başarabiliyor; kendini başlıbaşına bir çıkar odağı veya hayatın emellerini gerçekleştirmek için aktığı bir varlık kılarak.

Yalan ve yanılsama üzerine hayat kurmak kolay değil. Çünkü bütün hepimizin aynı anda aynı kanmışlık ve kendini kaptırmışlık düzeyinde bulunması mümkün olamıyor. Mütemadiyen, imanı zayıflamış birileri için yeni iman tazeleme seansları düzenlenmesi gerekiyor.

Bizim mantık adını verdiğimiz şey, başkalarının bu adla andığı şeyden çok farklı. Onlar bunu, meselâ, “şu şu şu nedenler şu koşullarda biraraya gelirse şu sonuçlar çıkar” diye anlıyorlar. Biz, “şu şu şu nedenler biraraya gelse de şu sonuçlar çıkmasın” diye.

Tabii o nedenler biraraya gelince o sonuçlar da çıkıyor. Biz önce “Hayır, çıkmadı,” diyoruz. Çıktığı bariz şekilde kanıtlanınca, “Çıkmamalıydı,” diyoruz. Bu da durumu kurtarmayınca, “Aslında çıkmazdı, birileri bir numara yaptı, çıkarttı,” diyoruz.

“Numara”, giderek olan biteni anlamamanın anahtarı, bu gücüyle bir davranış kılavuzu haline geliyor.

Bütün bunları böyle söyleyince, sanki bizim dışımızdaki birtakım olaylarla ilişkimizden bahseder görünüyoruz. Oysa, biraraya gelme ihtimalinden sözettiğimiz nedenler arasında, bizim yapacaklarımız veya yapmayacaklarımız da var. Yapmıyoruz, yine de o sonucu istiyoruz; yapıyoruz, ama o sonuç doğmasın istiyoruz.

Bizim her şeyi nedenlerle, şartlarla değil faillerle açıklayışımız boşuna değil. Biz düşünmenin yükünü taşımak istemiyoruz.

Hele düşünmek denen yorucu faaliyet sırasında, bazı ayrıcalıklardan vazgeçmek, bazı hakları teslim etmek, bazı alışkanlıkları değiştirmek gibi ilave yükler karşımıza çıkarsa, ânında cayıvermek için gerekli haklı sebebi de bulmuş oluyoruz. Bizi düşünmekten kurtaracak her şey için fedakârlık bile yapabiliyoruz. Meselâ onurumuzdan. Meselâ adaletli bir hayat sürüyor olmanın huzurundan. Meselâ çocuklarımızın geleceğinden.

Sorun varsa ve bizim bunu çözmek için uğraşmamız gerekiyorsa, hele bu uğraş riskliyse, sorunun kaynağını elimizin zor ulaşacağı biryerlere ışınıyoruz. Işınlama için teknoloji gerekmiyor, kendini kandırma yetiyor. Böylece o sorunun çözümüyle uğraşmamak, gelecek kuşakların “bunu niye üstümüze yıktınız” dememesi için gerekli özürü yaratmak mümkün oluyor. Ya da birilerinin bizim adımıza o sorunu çözmesini ama bu arada bize hiç rahatsızlık vermemesini, üstelik arada onlardan hesap sorarak tatmin duygusu yaşayabilmeyi istiyoruz.

Hayatı nedenler-şartlarla, kendi eylemlerimizle değil faillerle açıkladıkça, bulabildiğimiz çözümler de buna göre oluyor haliyle. Sorun varsa, fail vardır. Faili ortadan kaldırırsın. Buna inanıyoruz.

Ancak inandığımız her şey gibi, bunun da temelinde yalan ve yanılsama yattığını bildiğimizden, hırçınlaşıyoruz.

Buraya kadarı, işin bir yüzü. Manevî yönü.

Bu da yeterince huzursuz edici, ama ayaklarımızı yere bastığımızda karşılaştığımız muazzam çirkinliğin yanında bir hiç.

Birileri, bizim üstümüzden, ayrıcalıklı, kudretli konumlar ediniyor, bizimkinden epeyce farklı bir hayat sürüyor. Onların bu hayatı sürdürebilmek için bize, bizim emeğimize, üreteceklerimize, satın alacaklarımıza, ödeyeceğimiz vergiye ve en önemlisi, itaatimize ve onları, konumlarını kabul ve tasdik etmemize ihtiyaçları var.

Ellerindeki imkânların büyük bölümünü, bizi bu kıvamda tutmak için harcıyorlar.

Bir toplum ve ona önderlik eden, onun manevî âlemini şekillendiren işler yapan, güya zihni daha gelişmiş kesimleri, bu kadar mı kendinden emin, kendi kavrayırsızlığına, öngörüsüzlüğüne bu kadar mı hayran olur?

Bakın, vicdandan hiç söz etmedim bile.

Yüz yıl sonra bu sefer de sözde Kürt soykırımı iddialarını yalanlamakla mı uğraşılsın? Bu mudur istediğimiz?

Halimi sorarsanız, bir sonraki linç-katliam girişiminde ilk öldürüleceklerden biri olmayı diliyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Evet, balonlar sönüyor sahiden

Ümit Kıvanç 08.10.2008

Bu memlekette kimseye “niye kafayı yedin” diye kızılamaz. Büyük haksızlık ve acımasızlık olur. Kafa ezmekten başka şey düşünmeyen devlet sahipleri bir yandan, ezecek kafa bile bırakmama üzerine kurulu millî eğitim öbür yandan, anca kafaları kapı önüne bırakıp girilebilen siyaset âlemi şuradan, kafalara direkman darbeleri matkapla dalan medya buradan... bu şartlarda ne olalım ki biz?

Yine de her şeyin bir sınırı yok mudur? Kafayı yeyince illâ üstünü başını paralamak, tuhaf sesler çıkararak oraya buraya saldırmak, birden canavarlaşıp birden secdeye kapanmak filan gerekmiyor.

Altınova ile başlayıp Aktütün’le devam eden kâbus ortamının ortayerinde, çaresizlik içimi kemirdikçe, gözümü kapatıp kapatıp beklemeye koyuluyorum. Açınca bir de bakacağım ki, hepsi kâbusmuş. Olmamış bunlar. Siz de pençesine düşmüyor musunuz bu beyhûde arzunun?

Ben bu şekilde saçmalıyorum.

Bu işlerin bu hale gelmesinde birinci dereceden sorumluluk sahibi medya ise şöyle:

Dedim ya, mucize olsun, hiç yaşamamış olalım son bir hafta-on günü diye çırpınıyordum. O arada gözüme “basında güven”i temsil iddiasındaki gazetemizin internet sitesindeki manşetlerden biri çarptı: “PKK’nın balonu çabuk söndü.”

İşte! Kâbusmuş! O gençler ölmemiş! Ne varsa medyada var. Kâbus kurabildiği gibi kaldırıbiliyor da.

Heyhat! Benim balonum da çabuk söndü. Neymiş biliyor musunuz sönen balon; Genelkurmay, PKK'nın "elimizdeler" dediği iki uzman çavuşun şehit olduğunu duyurmuş.

Gerçi kimseden izin alacak halde değilim ama izninizle, kafayı yemenin de bir sınırı olduğunu tekrar hatırlatacağım. Medyamızın sevindiği şeye bakar mısınız: Askerlerimiz onların elinde değilmiş! Değilmiş! Şehit olmuşlar! Can vermişler! Ölmüşler! Artık hayatta değiller! Ne güzel! Ne şahane!

Bu manşeti akıl eden, ifade eden, oraya koyan kim varsa acilen tıbbî denetim altına alınmalıdır. Cezaî ehliyeti bulunmadığından gözaltına alınamaz.

Devletin Kürt sorunu politikasına yön verenler ise tıbbî denetimle yırtamaz. Yargılanmalıdırlar. Hattâ birileri, ülkenin bir bölümünde savaş koşullarının devam etmesinden fayda umdukları iddiasıyla yargılanmalıdır.

Ömrümüz yeter de bunu götür müyüz bilmem. Tam görebileceğimiz anda PKK bir kıyım eylemi daha yapar, onları da kurtarır bakarsınız. Altınova'yı yetersiz bulup memleketin her tarafındaki faşistlere yönelik teşvik eylemi yaptığı gibi.

Fakat sanırım yakın gelecekte birilerinin ihmal ve sorumsuzluktan yargılandığını görebileceğiz. Durduk yerde iyimser kesilmedim. Tekrarlayıp duruyorum, kafayı yemenin de sınırı var.

Ama lütfen söyleyin, bizim gazete, Erman Toroğlu ve Hıncal Uluç'un tıpatıp aynı şeyleri söyleyebileceği bir durumu hanginiz tasavvur edebilirdi? Şu anda durum budur. Üstelik, öyle görünüyor ki, hiç sesini çıkarmadan ne hissettiğini belli edebilmeyi hasletleri arasına katmış toplumumuz da bu cephede. Aslında varlığını epeydir bas bas bağırarak duyuran bir abesliğe Aktütün faciasından sonra herkes takıldı.

"Bayram"ın trafikte yüz kişinin ölmesiyle eşanlama geldiği bir ülkede yaşıyor olmasak çoktan takılırdık da; işte... Aklıbaşında, vicdan sahibi insanların sesinin daha çok çıkabildiği ve duyulabildiği bir ülkede, donanım, eğitim ve asker sayısı bakımından gayet güçlü bir ordunun mütemadiyen böylesine gafil avlanabilmesinin hesabı bir şekilde çoktan sorulmuş olurdu.

Dağlıca baskınının üzerinden ne kadar zaman geçti? Unuttuk mu o sırada ortaya atılan ihmal ve basiretsizlik iddialarını? Bilmedik ki unutulm! Sadece bu gazete sözetti bunlardan. Peki niye?

O kadar garip ki bu hal. Birileri için Kürtlerin hakları, bu memleketin farklı etnik kökene sahip insanların birarada eşit haklarla, huzur içinde yaşaması gibi meseleler yok; sır değil. Onlar için Kürt sorununun çözümü ordunun PKK'yı imha

etmesidir, o kadar. Peki, bu insanların askerî başarı ve başarısızlık konularında daha hassas olması beklenmez mi?

Hayır. Beklenmez.

Düne kadar bunun sebebi kof kibir veya yalakalıktı.

Bugünküne ben isim bulamıyorum.

PKK'nın balonu sönmüş! Uzman çavuşlar hayatta değilmiş!

E iyi o zaman, mesele yok.

Şu medya mutfakları, nasıl da BBG evi gibi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vicdan ve akıl yoğun bakımda

Ümit Kıvanç 11.10.2008

Vahşet öyküleriyle kalkıyor, dehşet haberleriyle yatıyoruz. İnanın bana, bunca badire altında sizi azıcık gülümsetecek şeyler yazabilmek için kendimi sonuna kadar zorluyorum. Olmuyor. Başını öte yana çevirme şansın da yok ki. Doğu kana bulanmış; batıya dönüyorsun; buyurun:

Özellikle 12 Eylül'den bu yana yerleşmiş bir uygulama var. Diyelim polis seni yakaladı, tutuklandın, cezaevine konacaksın. Poliste işkence gördün görmedin, o ayrı. Gönderiliyorsun cezaevine. Girişte jandarmalar, gardiyanlar, kim denk gelirse, senin bir güzel üstünden geçiyor. 12 Eylül'de "kafes"ti, şimdi galiba özel adı yok, "karantina"lar bu işlevi görüyor. Yani koğuşa postalanmadan bekletildiğin bir kuytu yer. Orada kimin canı ne isterse yapıyor sana. Bütün bunları sağ salım atlatıp koğuşa konduğunda, her an tekrar oraya çekilebileceğin korkusuyla yaşayasan diye herhalde. Bir de tabî, vicdanı yok edilmiş görevlilere "doğal" tatmin imkânı sağlansın diye.

Sorumlusu elbette o cezaevinin başındakilerdir ve onlar istemese böyle bir şey olmaz.

Oysa tutuklu, ne demek, adı üstünde, devletin elindeki insan. Yani olan bitenden devlet doğrudan sorumlu. Devletten kim sorumlu mevzuuna girmiyoruz.

17 yaşındaki tekstil işçisi Ferhat Gerçek geçen yıl İstanbul Yenibosna'da sokaklarda *Yürüyüş* dergisi satarken polislerce vuruldu. Sattığı, yasal bir dergiydi, bayilerde bulunabilen bir yayındı. Ferhat Gerçek, felç oldu.

Bundan iki hafta kadar önce, Gerçek'in arkadaşları yine sokakta dergi satmaya kalkıştı. Polis aralarından bazılarını gözaltına aldı. İstinye polis merkezinde dövüldüler, bu, İstinye Devlet Hastanesi'nden alınan raporlarla belgelendi. Polisler, "kendilerini yerden yere attılar, kafalarını duvarlara vurdular" dedi. Hiç utanıp sıkılmadan. Savcılık, elbette, Türkiye'de "solcuyum" diyeni dövmek, öldürmek serbest kılınmış olduğundan, herhangi bir soruşturma açmadı. Gençlerin avukatı suç duyurusunda bulundu.

Sonuçta dört genç tutuklandı, Metris Özel Tıp Cezaevi'ne yollandı.

E iyi işte, sağ kalmışlar, felç olmamışlar ya, daha ne isteriz...

Ancak 8 ekim günü cezaevine müvekkilleriyle görüşmeye giden avukat, aralarından birinin, Engin Ceber'in orada olmadığını öğrendi. Çünkü cezaevine girişte, üstlerine kovalarca su boca edilerek tahta sopalarla dövülmüşler, Ceber dayanamamıştı.

Peki, neredeydi bu oğlan?

Cezaevi yetkilileri avukata önce, hastaneye kaldırıldı, sonra, öldü, dediler. Evet, öldü, demişler. O kadar basit. Devlet alır, öldürür ya, bilmiyor musunuz? Öyle olmuş işte.

Neyse mi dememiz lâzım, bilemiyorum, Ceber ölmemiş, hayatî tehlike altında, yoğun bakımda.

Bu şüphesiz Türkiye için olaydan bile sayılmayacak bir iş kazasıdır. Solcu değil mi? Ne var ki ölse?

Düşünün, avukat gidip de sormasa, çocuğun yoğun bakımda can çekiştiğinden bile kimsenin haberi olmayacak. Tıpkı şimdi ölse, arkadaşları, ailesi ve hâlâ vicdan diye bir yükü taşıyan birkaç kişi dışında kimsenin tınmayacağı gibi.

Arkadaşının vurulup felç edilmesini protesto etmek isterken yakalanıp yoğun bakımlık edilen genç. İşte bizim devletimiz budur.

Elbette sadece bu değildir. Müzik öğretmenine cinsel tacizde bulunduğu iddia edilen müdürü soruştururken Millî Eğitim müfettişlerinin öbür öğretmenlere “müdür Allah’a inanmıyormuş, Ermeni’ymiş doğru mu,” diye sormasıdır. Şimdiye kadar herhangi bir bütçe talebi geri çevrilmemiş Genelkurmay’ın ikinci başkanının, “paramız yoktu da karakolu ondan taşıyamadık” diye yalan söylemesidir. Ölüme gönderilen üniformalı gençlerin dışarıya karşı “şehit” ilân edilmesi, içeride “zayiat” sayılmasıdır. Kürtlere karşı yapılan her türlü yasa ve hukuk dışı kirli eylemin simgesi haline gelmiş JİTEM’in yıllarca varolmaması sonra birden mahkeme kayıtlarına geçmesidir. 1 Mayıs 1977’dir. Kahramanmaraş katliamıdır. Hrant’ın resmî gözetim altında katledilmesidir. Daha bir sürü şeydir.

En çok da, o gencin tutuklu olarak götürüldüğü cezaevinde yoğun bakımlık hale getirilmesi ve bundan kimsenin haberinin olmaması tehlikesidir.

“Kimse içişlerimize karışmasın” yollu Ulusalıcı teraneler de “devlet her türlü zulmü gönlünce yapabilsin” talebinden başka anlam taşımaz. ABD’nin işkence okullarında yetişmiş elemanların oluşturduğu gelenekten gelenlerle “Amerika’ya karşı” duracak, bağımsız ve onurlu bir ülke olacağız ha?

Oluruz, evet. Yoğun bakımda.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oturun, krizi anlatacağım

Ümit Kıvanç 15.10.2008

Bu meseleyi izah etmek de bana düştü. Pek kimse anlamıyor bu işlerden. Gerçi herkese haksızlık etmeyelim; görebildiğim kadarıyla, gerçekte varolmayan bir paranın oradan oraya giderken buharlaşması mevzuunu ucundan kıyısından kavrayabilenler yok değil. Ancak onlar da anlatmayı beceremiyorlar. Evet! Köşeyazarınız hizmetinizde! Konumuz ekonomi.

Krize şüphesiz emisyon dalgalanırken kur çapasının kazık gibi durması yolaçmadı. Doların reel değer kaybının nominal faizler üzerine bindirdiği yük de pekâlâ nazikçe bir kenara taşınabilirdi. Geçen yılki resesyondan çıkış için piyasaların önüne açılan yollardan birinin savaşı sübvansetmeye yönelen cari açık tarafından tıkanması tamamen terbiyesizlikti. Dolaşımdaki aktiflerin dış borç dengesiyle mütemadiyen oynaması ise özelleştirme havuzunun taşmasına yolaçtı.

E, sonuç kaçınılmazdı tabî.

Yani kabaca bu şekilde özetleyebiliriz piyasaların başına gelen felaketi. İsterseniz başka şekilde de özetleyebiliriz. Piyasaların felaketi bizim felaketimizdir. Eğer bir peygamber daha gelseydi borsacı olacaktı.

Allah peygamberleri yeterli gördü, fakat peygambersiz de olsa bir din daha indirmekten geri durmadı.

Artık samimi bir şekilde kısaca “ekonomi” diye seslendiğimiz “iktisat bilimi” böylece doğdu. “Ekonomiiii, gel yavrum, burada karnı doyan birkaç işçi var, gel evladım, al onların lokmasını!”

Krizi anlatıyordum. Efendim, krizin bilmemkaçıncı gününde zarar şu kadar milyar dolar! Güzel. Biz ne krizi elle tutabiliyoruz ne zararı.

Fakat! Dikkat edin, şu anda her şeyi açıklıyorum. “Kriz patladı!” çılgınlıkları duyulmadan birkaç gün önce, battığında – küre şeklinde olmasına rağmen- dünyanın yan yatmasına yolaçan büyük bankalardan birinin CEO’sunun eline tıklar tıklar sayılan milyonlarca dolar gayet elle tutulabilir bir varlıktır. Hattâ özdür, tözdür, maddedir ve aynı zamanda ruhtur. İktisat o kadar müthiş bir şeydir ki, felsefesi bile vardır.

Dünyada her türlü düzen, o düzen altında yaşaması beklenen insanlarda bir gerçeklik algısı, dünya kavrayışı yaratmaya dayanır. Meselâ bir gün herkes birden, “ulan şu bizden tamamen bağımsız dönen ilahî bir çark gibi gözüken ekonomi sakın kul işi bir meret olmasın” derse, maazallah çok fena şeyler olabilir.

Ekonominin en büyük başarısı, günümüzdeki düzenin topla tüfekte, sekiz yaşındaki çocukları kapkaranlık fabrikalarda çürütüp öldürerek kurulduğunu unutturabilmiş olmasıdır. İkinci büyük başarısı, hep birilerinin, üstelik çoğunluğun altta kalacağını değişmez Büyük Hakikat olarak ruh ve zihinlere nakşedebilmesidir.

O postmodern ukalâlıkların da hastasıyım. Büyük Hakikat’lerin çağı geçmiş! Alın size Büyük Hakikat: batan bankanın yöneticisinin kasasında duruyor.

Krizlerde büyük şirketler zarar etmez. Krizlerden hep birileri kârlı çıkar. Büyük Hakikat mi değil mi? Büyük Oyun olduğu kesin de.

Bu seferki telaşın nedeni, perdenin yırtılması.

Yoksa, bir yılda silaha harcanan paranın yüzde biriyle yeryüzünden açlığın silinebilecek oluşu da mı Büyük Hakikat değil? Dünyadaki yıllık askerî harcamalar 1 trilyon 200 milyar dolardan fazla, Üçüncü Dünya’da herkese temel eğitim şansı yaratmak için gereken para 6 milyar dolar. Fakat bu bir kriz değildir.

Giderek yeryüzündeki her türlü melanetin kaynağı ve odağı haline gelen fakat kapatılamadığı için ancak para cezası kesilen ABD’de, insanlığın vicdandan kurtuluş dönemi olan 1980’lerden bu yana, en üstteki yüzde 1’in geliri hep arttı, en alttaki yüzde 40’ınki durmadan azaldı. Dünyanın en zengin ülkesi, gelişmiş ülkeler arasında zengin-yoksul uçurumunun en derin olduğu yer: O en üstteki yüzde 1, toplamda da alttaki yüzde 40’tan fazla kazanıyor. Buna kriz demiyoruz biz. İktisattan anlayanlar.

Dünyada üretilenlerin yüzde 86’sını insanlığın beşte biri tüketiyor. Beşte dördüne yüzde 14’lük kısım kalıyor. Dünyanın suyunun yüzde 85’ini insanların yüzde 12’si kullanıyor. İktisat bilimidir. Arada hatırlatıyorum. Ortalama insan ömrünün halen Ortaçağ Avrupa’sındaki kadar olduğu zavallı ülkelerin haline kriz demeyiz biz. Avrupalıların bir yılda dondurmaya harcadığı para 20 milyar dolar, ABD’de kozmetiğe harcanan para 8 milyar dolar. Dünyadaki herkese temiz su ve sıhhi tesisat sağlamak için gereken para 9 milyar dolar. Chelsea’nin sahibi Abramoviç’in serveti 23,5 milyar dolar. Birleşmiş Milletler ve ona bağlı kuruluşlar ve fonların bir yılda kullandığı para 20 milyar dolar.

Boşverin daha saymayayım. Anladınız siz onu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram da değil ki bugün

Ümit Kıvanç 18.10.2008

Krize rağmen millî gelir tartışması yapmak hoş kaçmayabilir. Zaten genel olarak gelir tartışması yapmak hoş değil. Çünkü insan birden kendini yanlış yerde dururken bulabiliyor.

Türkiye’de kişi başına millî gelir üç bin dolar mı, dört bin dolar mı, yedi-sekiz bin dolar mı? Biliyor musunuz? Ben bilmiyorum. Üç-dört bindi, sonra birden yedi-sekiz bin oldu, dediler. Ben de, ekonominin ciğerini bilmeme rağmen, elleşmeyip kenara kaçmayı tercih ettim. Zira doğru yerde durup durmadığımdan emin olamadım.

Hayır, tam ben elleşirken düşer, sen düşürdün, denir. 10 bin olunca demokrasi gelecek ya. Neme lâzım. Benden bilinmesin. Yani gelse de gelmese de. Bir köşeyazarı olarak doğru yerde durmayı bilmem ve millî gelirin düşmesi ve bağlı gelişmelerden sorumlu ilân edilmemeyi garantilemem gerekir.

Esasen köşeyazarlığı doğru yerde durmayı bilme sanatıdır. İki anlamda da durma. Yani hem zaten ayağını bastığın, dolayısıyla sırtını dayadığın yer doğru olacak hem de yeri geldiğinde frene basabileceksin. Yerinin geldiğini nasıl mı anlayacaksın? Söylerler sana, takma.

Genel olarak gazetecilik mesleği için de bu geçerlidir, Türkiye’de. Duracağın yer ve durman gereken zaman bakımından, direksiyon kursundaki acemi gibi davranırsan, huzurlu, güvenli, sorumlu gazetecilik yapabilirsin. Biz buna kısaca akredite diyoruz. “Kabul edilmiş” diye çevirirsek Mason gibi olur, bunu diyemiyoruz. Niye direksiyon kursundaki gibi? Çünkü gaz, fren, direksiyon, hepsi güya senin elinde ama hoca gerek gördüğü anda denetimi elinden alıverebilir. Bunu bilirsen ne yaparsın? Arabayı sen kullanıyormuşsun gibi düşünmez, hissetmez, davranmazsın. Ne güzel... Üstelik biri baktığında seni direksiyonda görür. Ha, yanıbaşındaki hocayı da ille kadrāja sokmaya çalışan çıkarsa o da haindir artık. Şerefsizdir. Millî gelir düşerse sorumlusu odur. Demokrasi gelmezse ondan bilinir. Yanlış yerededir.

Efendim, niye taktık millî gelire... Çünkü o çözemediğim esrarengiz artış konusunda nihayet bir ipucu yakaladım. Fatih Hoca, tövbeler tövbesi Haluk Ulusoy federasyonu döneminde 110 bin dolar aylık maaş alıyormuş. Rahmetli Hasan Doğan zamanında bu rakam 180 bine çıkmış. Şimdi, Fatih Hoca çok uzun süre kalsın isteniyor ya takımın başında; o da demiş ki, şu maaşı 250 bin yapın. Federasyon henüz yapmadı ama, arayı bulsalar, yine 215 bin edecek.

E şimdi, bu millî gelir vesair meseleler elma bahçesi sahibi ile çöpte elma koçanı arayanı toplayıp bölmeye filan dayanıyor ya, Fatih Hoca’nın alacağı zam direkman hepimize yansır diyorum ben. Şimdi bilumum iktisatçılar ve istatistikçiler yanlış yerde durduğumu haykırarak, ama ben eminim doğru yerde durduğumdan. Diyelim toplumca 11 kişi olsak, Fatih Hoca 180 bin alıyorsa, biz de 250’şer; ne eder? 182.500 etmez mi? Böl 11’e. Eşittir = 16.590. Küsuratla uğraştırmayın adamı, 17.000 diyelim. Üstünü Fatih Hoca tamamlar; döver ama sever de o. Şimdi Fatih Hoca zam alacak ya, ona göre de bakalım. Biz yine 250 alalım – mümkün olacak mı son vaziyetlerden sonra, bilemiyoruz, ama memleketimizdeki en zor artistik numarayı yapıp iyimser olalım, öyle olacak diyelim. Fatih Hoca’nın maaşı çıktı mı 250 bine? Çıktı sayalım. Toplam ne etti? 252.500. Böldük 11’e, ne çıktı? 22.954. Küsuratı boşverin, 23.000 diyelim. Ne kadar arttı millî gelirimiz? Yüzde 35.

Fakat şimdi birden şüpheye düştüm, yanlış yerde mi duruyorum diye? Bu iş böyle hesaplanmıyor muydu? Başka nasıl olacak canım...

Şimdi diyeceksiniz ki, hep ekonomiden bahsediyorsun. Ama işte ben de ömrümde bir defa olsun bunu duymak istiyorum belki.

Ayrıca, Fatih Terim’in ayda 250 bin dolar maaş istemesine sırf ekonomik bir mesele diyen valla çarpılır. Bu laf icat edildiğinden beri hiç bu kadar doğru yerde kullanılmadı, sayın seyirciler, fakat bu konunun sahiden duygusal bir tarafı yok mu?

Taraf gazetesi yönetimi tebliğ yayınladı, bundan böyle ben hep böyle duygusal yazılar yazacağım. Yasemin Çongar Las Vegas dizisini seyredip izlenim yazacak. Murat Belge’ye yemek tarifi sayfası yaptıracaklar. Orhan Miroğlu golf muhabiri oluyor. Ahmet Altan da savunma sanayiindeki gelişmeleri izleyip bol bol jet ve tank fotoğraflarıyla dolu bir ilave hazırlayacak. Ankara’ydı, siyasetti, Kürt meselesiydi, gazete uğraşmayacak. *Taraf.gov.tr* kuruluyor, doğru yerde, oradan alınacakmış.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakandan masallar

Ümit Kıvanç 22.10.2008

Başbakan Diyarbakır’a gitti. Şehir onu dinlemek istemedi. Daha önce gittiğinde kulak kesilmiş, her şeye rağmen bir umut dinlemişti onu.

Sorarsanız, “terör örgütü şunu yaptı bunu yaptı” diyecek, örgütün ekmeğine yağ sürmekle suçlayacağı birilerini sorumlu gösterecektir.

Hayır. Öyle olmadı. Örgüt şurada burada eylem yapar, ortalığı karıştırır; ama öbür tarafta vatandaşların çoğunluğu gizliden gizliye başbakanın ne diyeceğine kulak kabartabilirdi. Hayır. Böyle olmadı.

Çünkü başbakan daha önce oraya gitti ve, “Bekâra karı boşamak kolay,” dedi. Diyarbakırlıları yol kenarına dizip hepsinin suratına birer tokat atsa anca bu kadar hakaret olurdu. Tâ burada, benim bile yanağım kızardı. Elbette unutmayacaklardı.

İsterdim ki, “terör örgütü yaptı” denebilecek hiçbir şey olmasın başbakan gittiğinde. Herkes günlük hayatına devam etsin. Kepenk mepenk de kapatmasınlar. Başbakan geçerken öyle durup baksınlar. O zaman hissedecekti, artık giderilmesi ihtimali bulunmayan, üslûbu ve edâsıyla anca daha beter hale getirebileceği küskünlüğü.

Tayyip Erdoğan Dicle Üniversitesi’nde konuştu. Ve, eğer gazetelerin aktardığı doğruysa, masal anlattı.

“Terörü hiçbir yatırımı erteleme bahanesi olarak görüp terörün ekmeğine yağ sürmüyoruz,” dedi meselâ. Yok ya! Sadece siz değil, bütün Cumhuriyet hükümetleri, sadece varolan değil potansiyel “terör”ü bahane olarak gördü, terör merör yokken bile memleketin belirli bir bölgesinin halkını “güvenilmez” olarak gördü ve hem kasıtlı olarak hem de yaratılan toplumsal psikoloji yüzünden o bölgeye yatırımlar, ertelendi de değil, düpedüz yapılmadı. “Terör” ile ne zamandan beri uğraşılıyor? O zamandan önce bölge yatırımdan geçilmiyordu, değil mi? Bu anlattığınız masal hangi ülkede geçiyor, başbakan?

Erdoğan pazartesi günü Diyarbakır’da, “Ekonomi ile demokrasiyi birlikte götüreceksiniz. Biri ileri biri geri olmaz,” dedi. Bu da düşünce ve siyaset âlemine müthiş bir katkı, ama iyi tarafından alalım. “Demokrasi” derken kastettiği şeye neler dahil acaba? Onun hoşuna gitmeyen şeylerin yazılması, çizilmesi, söylenmesi? İşçi hakları? “Her şehide karşılık bir DTP’li öldürülsün” diye yazan adamın “fikir özgürlüğü”? “Ermeni” lafını hakaret yerine kullanmanın meşru oluşu? Görev kusurunu dile getireni hain ilân etmeye kalkan genelkurmay başkanını omuzlara almalar? Bunları da bırakın bir yana. Bu lafı Diyarbakır’da söylüyorsunuz. Ekonomi ile demokrasiyi birarada götürme lafı, söylediğiniz yerde ancak şöyle anlaşılmıştır, başbakan: İkisini de biz götürdük, size kalmadı.

“Terörün istismar ettiği olumsuz şartları bir bir ortadan kaldırıyoruz,” dedi Erdoğan. Neleri ortadan kaldırılıyorsunuz? Nasıl kaldırılıyorsunuz? İki örnek verebilir misiniz, başbakan? Görebildiğimiz, binlerce köyün, mezranın, ormanların yerinden kaldırıldığı sadece.

Size bu lafın ancak nasıl doğru hale getirilebileceğini açıklayayım. Kürtlere diyebilirsiniz ki: Bakın, İstanbul’da, üstelik herhangi bir silahlı külahlı eylemle alâkası olmayan çocuğu önce polis, sonra jandarma, sonra gardiyanlar döve döve öldürdü. Gördünüz mü? Yani sadece size yapılmıyor.

Böylece yalnız doğru bir laf etmekle kalmaz, Kürtlerin sahiden dikkate alması gereken bir şey söylemiş olursunuz.

Doğru lafın peşinde misiniz, şüpheliyim gerçi. Şöyle demişsiniz: “Teröre inat demokratikleşme sürecindeki reformlarımıza devam edeceğiz. Kararlılığımızı, heyecanımızı muhafaza edeceğiz.”

Taahhüde yalan denemez. Haydi bakalım, denebilirdi. Bu da zor. Çünkü taahhüdünüze dayanak yaptığınız tespit, nasıl desem, başlıbaşına garabet. Bu memlekette demokratikleşme adımları “teröre” değil başka birilerine “inat” atılabiliyor ancak. Siz, iddia ettiğiniz gibi, “terörün istismar ettiği şartları ortadan kaldırıyor” olsanız zaten inada minada lüzum kalmaz, terör ortadan kalkmasa da tecrit edilir. Zaman zaman, bugün yüzünüze kepenk kapatan insanlar dahil herkesi rahatsız eden terör eylemleri yaşayabiliriz belki, ama anlamı bugünkü gibi olmaz. Destekçisi de kalmaz. Siz yanlışınızı söyleyen, açığınızı bulan, kendi felaketinizi hazırlayışınızı izleyip önceden bildiren insanlara, arkanızda devletin bütün imkânları ve gücüyle posta koyarken heyecanlanıyorsunuz ancak. Kararlılık, başlıbaşına bir meziyet asla olmadı. Filistinlileri insanlık dışı bir hayata mahkûm ederken İsrail devleti de çok karardır. Suikastçılar da karardır. Başörtülü kızları okula sokmayan sözde biliminsanları da pek karardır. Siz neye kararlısınız?

Sizinle yanınızda korumalar, salonda dudak kıpırtılarınızı bile alkışlayan kalabalıklar olmaksızın karşılaşabilmeyi ve bunları yüzünüze söyleyebilmeyi çok isterdim. Heyecan ve kararlılıkla. Ama muhtemelen siz dinlemeyi ve vicdan muhasebesi yapmayı değil cezalandırmayı seçerdiniz, elinizde imkân varken. Yakışır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Süpürge isterim, faraş isterim

Ümit Kıvanç 25.10.2008

Bakın, çok açık ve kesin bir dille ifade ediyorum ki, bu haberi yapanların yegâne maksadı, Cumhuriyet'in temel direklerinden birini parça parça kesip bu parçaları bilahare odun gibi yarararak dörde bölmek suretiyle sobada yakmak, böylece hem memleketi yangın yerine çevirmek hem de ortamı kızıştırmaktır. Hangi ülke, hangi rejim, hukuk sisteminin önce yarılmasına sonra sobada yakılmasına dayanabilir?

İzmir'deki hâkimin çete davası sanığını rüşvet karşılığı tahliye ettiğini öğrenmek, araştırmak, hadiseyle ilgili bilgileri toplamak ve ardından bunları bir haber şekline sokarak yayımlamak, ülkemizdeki 8974534 çeşit vatana ihanet suçu arasında ilk 2645 veyahut bilemediniz 3786'ya girebilecek, vahim bir eylemdir. Bu eylemciler ya işin sonucunu düşünmeden davranan gafiller ya da hayat tercihini ihanetten yana yapmış zavallılardır. Kendilerini satmışlardır. Artık bütün işaret parmaklarının meşru hedefidirler. Yanlış yerdedirler.

Hâkimlere ve yüce Türk adaletine bugüne kadar asla na şu kadarcık zedelenmemiş olan güven zedelendiğinde Türkiye'yi karıştırmak isteyen dış güçlere gün doğmayacak mıdır? Ne demektir, hâkimin marketçi yeğenine numarası kaydedilmiş paraları alırken suçüstü yapılması? Bugün buna cüret edenler yarın işkence davalarına bakan hâkimlerin başına bela olursa?

Ya rüşvet karşılığı tahliye operasyonuna bulaşan avukatların böcek kameralarla bilmemnelerle izlenmesi ne manaya gelmektedir? Türk hukukçusu, sorsanız yalan mı söyleyecektir? Bu hukukçularımız niçin özel yetkili bir cumhuriyet savcısının pençeleri arasına atılmışlardır?

Türk hukukçularını töhmet altında bırakan bu çirkin eylemin arkasında ABD, AB ve kırmızı pelerinli mor kapüşonlu SüperNATO'nun bulunduğu açık değil midir? Bunlar bu işin arkasında olmasa, tutuklu sanıktan başlangıçta istenen bir milyon Euro'dan nasıl 350 bin YTL'ye inilebilecekti? Aradaki farkı kim karşıladı sanıyorsunuz? Kim durup dururken bu kadar düşer fiyattan? Suçladığınız hâkim bunca yıl bunca davaya bakmış, Türk adaletinin tecellisi için ter dökmüş. Saymayı mı bilmiyor, demek istiyorsunuz? Üstelik Euro ne biçim değerleniyor şimdi. Bunu hesaplamaz mı adam?

Yapılan çok çirkin. Koca hâkimi bir de Hâkimevi’nden gözaltına alıyorlar gidip! Bekleyin kardeşim, aceleniz mi var? Çıksın bari adam oradan. Öğrenci derneği mi orası, gidip basıyorsunuz.

Ödeviniz şu: Bir milyon Euro 19 ayda 350 bin liraya inerse, bir rüşvetçi hâkim yakalandığında Türk adalet sisteminin ne kadarı nereye iner?

Cevabı da söylüyorum, sonuca değil gidiş yolunuza bakacağım: Türk adalet sistemine bir şey olmaz. Niye? Çünkü bu münferit vakadır. Adam örgüt mü kurmuş? “Arkadaşımı vurup felç edeni niye yargılamıyorsunuz?” diye dergi satmaya mı kalkmış? Getirin konuyu televizyona, manken çıksın, “Canım, kim yapmıyor ki,” desin.

Yanlış şeyler bunlar. Çok yanlış. İşkenceciyi şak diye beraat ettiren veya olabilecek en az cezayı vermek için bin takla atan hâkim karşılığında para almadığı için suçsuz, bu hâkim rüşvet aldı diye suçlu. E, tuhaf yani. Yüce Türk adaletinin bizim anlamadığımız o dille yazılmış bir açıklaması varsa da bilemiyoruz haliyle.

Hâkime yapılan operasyonun pervasızlığı şuradan belli ki, Fatih Hoca’nın iki maaşı kadar etmeyen bir rüşvet için sekizi yüce Türk adalet sistemi mensubu avukat tam on beş kişiyi gözaltına alıyorlar, daha hâlâ bir kişiyi de arıyorlar. Olayı hunharca haber yapanların bile bir noktada içi cız etmiş. “Rüşvet hâkimi yaktı” filan gibi, yüce görevliyi bir nevi kader kurbanı gibi düşündürecek başlıklarla vermişler haberi. Ben de çok üzüldüm şahsen. Ve inanır mısınız, hiç beklemediğim bir şeydi. Yani... böyle bir haberle karşılaşmak... ay, nasıl oldum biliyor musunuz, içim böyle bir fena oldu. Yani koskoca hâkim! Koskoca adalet sistemi.

E insanımız yardımlaşmayı sevdiği için çete kuruyor, bazen bazısı yakalanırsa içerilerde yatıyor. E biri içeride öteki dışarıda, olmuyor. Adalet sağlansın diye hâkime indirilmiş tarifieden para veriliyor. Sen gidip hâkimi yakalıyorsun. Parayı veren tahliye edilmiş. Lâkin ihbarı yapan da o!

Memleketimiz için yeni bir tarif buldum: Türkiye, evire çevire silkelenmesi gereken bir halıdır.

Hem bu tarife memleketin üstüne basarak dolaşanlar da kızmaz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Türk âdeti olarak hukuk

Bazı şeyleri size ben anlatmasam kimsenin anlatacağı yok. Fark etmiş olmalısınız şimdiye kadar. Bugün de konumuz "hukuk ve köşeyazarları".

Cumhuriyet kurulurken yapılan en büyük hatalardan biri, hukuku baştan rejim dışı bırakmamak olmuş. Osmanlı'da da bir hukuk vardı gerçi. Ama gayrimüslimleri telef ederken o da mesele olmaktan çıkmıştı. Miras korunabilirdi. Türk, asırlar boyu hukukuyla mı övünegelmiş? Türk'ün devleti olur. Hukuk da ona devlet denebilsin diye zannederim, dönemin şartları icabı, karışımın içine katılmış. Çünkü hukuksuz bir idare için pek fena ve münasebetsiz sözler söylenebilir. Devlete laf söyleteceğine içine hukuk koyarsın. Atatürk bunu da düşünmüş.

Başlangıçta güzel bir formül de bulunmuş: İstiklâl Mahkemeleri. Bunların tek kötü yanı, gereksiz israf. Yargıç, savcı mavcı hepsi nasıl olsa aynı, yapmışken direkman cellada yargılatır, oracıkta hallet, git gel olmasın. Yapılamamış o zaman, fakir memleket tabii.

Fakat hukuk da kitapta durduğu gibi durmuyor. Çeşit çeşit mahkemeler kuruyorsun, okullar açıyorsun, millet hukuk okuyor, ciddiye alıyor, yok, yüksek mahkemesi var...

Bari ne olup bittiğini her önüne gelen anlamasın diye özel bir dil kurulmasında başarılı olunmuş. Devletten gelen her şeye temkinle yaklaşan ahalinin mahkeme denen yüce kurumun olsa olsa neresiyle muhatap olabilirim diyerek bulduğu "mahkeme kapısı" lafı gösteriyor ki, istenen mesafe yaratılmış. Milletin de olgunluğu tabii: Madem içeri girsene de ne döndüğünü anlayamayacaksın, siyah cüppeli mühiminsanlar aralarında konuşacak, olayı bir "kapı" soyutlamasıyla mâkûlleştirirsin. Kapı bu; suratına mı çarpılacak, gireceksin üstüne mi kapanacak, bilemezsin; işte odur.

Fakat bu durumda hukuk her türlü sürprizden arındırılmış, insanımızın gözünde cazibe kazanamamıştır. Şüphesiz bir kiracı-evsahibi anlaşmazlığı veya icra davasında iddaaya müsait ortamlar oluşabilmektedir. Fakat dava mevzuu mazallah devlet işlerine şurasından burasından dokunan bir şeyse, hele hele, allah göstermesin, temel değerlerimizden herhangi birinin elden gitmesiyle ilgiliyse, normal şartlarda kimse sonucu merak etmez; çünkü bilir.

Son dönemde Anayasa Mahkemesi'nin gösterdiği performans büyük ihtimalle hukukun reytingini artırmaya yöneliktir. Bana öyle göründü. Bakalım şimdi nasıl bir formül bulacaklar, diye bir merak halesi oluştu yıllardır arzu nesnesi olmaktan çıkmış hukukun etrafında.

Gelin görün ki, reyting artışı da merak da hukukun **etrafında** meydana geliyor, zira bunları yaratan girişimler de hukukun **etrafında** cereyan ediyor. Biz henüz hukukun kendisine değmenin uğraşındayız ki, rahmetli Abidin Dino bile bunun resmini yapamaz.

Fakat şu soruyu, yemek ve acil ihtiyaçlar dışındaki zamanını mesaj çekerek veya okuyarak geçiren herhangi bir gencimiz dahi rahatlıkla sorabilir: Zorla, nüfuzla, manipülasyonla, şartlanmışlıkların kaşınmasıyla, korkutmayla, püskürtmeyle kolayca ulaşılabilecek bir sonuca ulaşmak için bütün o ayine ve tapınaklara ne gerek var?

Ama medeniyet biraz da bu değil mi sevgili okurlar? Öyle zort diye olmaz ki yani.

Özetleyecek olursak: İnsanları herkesin uymakla yükümlü olduğu kuralların varlığına inandırırınız. Gücünüzün yettiğini, bunlara uymadı diye parça pinçik edersiniz. Gücü yetenlerse, hukukun, istedikleri sonucu rakibe kabul ettirebilmek için gerekli bir işlemler toplamı olduğunu bilir.

Köşeyazarı da, istediği sonuç çıkmışsa, adaletin yerini bulduğunu, operasyonun hukuka uygun şekilde cereyan ettiğini yazar. Sonuç hedeflerine veya çıkarlarına tersse hukuka güvenin zedelendiğini bildirir.

Yani, rakip beni çelmeledi havası yaratıp kendini atarsın; hakeme yediremezsen kartı görürsün, hukuk olur, yedirirsen penaltı verir, yine hukuk olur. Çünkü nasılsa ilk durumda rakip taraftar (köşeyazarı), ikinci durumda senin taraftarın (köşeyazarı) "adalet yerini buldu" diyecektir.

12 Eylül 17 yaşında oğlanı yaşını büyütüp astı. Hukuka uygun olsun diye. Sabih Kanadoğlu 367 formülünü buldu, hukuk oldu. Şimdi Anayasa Mahkemesi çeşitli hukuklar üretiyor. Köşeyazarları da hukuklarını savunuyor. Bunca sene, şunları teke indirmeyi başaramadık. Şu krizi bahane edip tasarruf tedbiri ayağına falan beceremez

miyiz acaba?

İ-ih! Çünkü herkesin sahiden uyacağı hukuk diye bir şey olursa en başta devletin buna uyması gerekecek. Ve her türlü iktidar sahiplerinin...
Hukukçu sıfatıyla fair play ve adalet duygusunu yok edenler ve onların köşeyazarları, birleşin! Ve topluca çıkın mümkünse. Bu adil olacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Göbekörenliler, hocam, n'aptınız siz?

Ümit Kıvanç 01.11.2008

Haberi önce bizim gazetede gördüm. İnternetin bize yasaklanmamış bölümü sağolsun, arayıp tarayıp birkaç ayrıntı daha bulabildim. Hepsini ayrı pencerelerde açıp, uzun süre ööle baktım. İnanamadım.

Olayımız 2008 yılında, bir demokratik, laik, sosyal hukuk devletinde geçmektedir. Vurguyu hangisine isterseniz koyun.

Önce olayın kahramanlarına bir çift sözüm var: Ey Göbekörenliler! Türkiye'nin düzeni bir yana, dünyanın kendi hakkındaki gaddarca masalını yerle bir ettiğinizin farkında mısınız? Hiçbir zaman hiçbir şey kaybetmeyenlerin denetimi altında, binbir çeşit aşağılamayla yüzyüze yaşayıp gidiyoruz. Niye çomak sokuyorsunuz kardeşim dünyanın tekerine! "İnsan onuru diye bir şey var, paradan puldan önce gelir" mi demek istiyorsunuz? Kafayı mı yediniz siz!

EVYAP yöneticileri, TEMA ilgilileri, sizin maksadınız nedir? Sizi SüperNato mu yönlendiriyor? AB-D mi soktu aklınıza bu yıkıcı fikirleri? Soros mu destekledi, korkunç yalanları pazar tezgâhında sergileme girişiminizi?

Erzurum'un Çat ilçesinde, Göbekören köyündeyiz. Köyün 25 hanesinde oturan 190 vatandaşımız, utanmadan sıkılmadan, "ağalık düzeninden kurtulmak ve ekonomik özgürlüklerini elde etmek için" dışından tırnağından artırıyor, bankadan da kredi alıyor ve demokratik laik sosyal hukuk devletini demokratik laik sosyal hukuk devleti yapan, değiştirilmesi teklif dahi edilemez nitelikleri hunharca ortadan kaldırarak, köyün sahibi olan ağaya 585 bin YTL ödüyor ve 3.500 dönüm araziye satın alıyor. Lütfen azıcık dikkatle okuyun: Ağadan satın aldıklarına, kendi evleri de dahil! 2008'de. Türkiye Cumhuriyeti'nde. Cumhuriyet ya burası!

Ve fakat, Allah tarafından, Seferberlik Tetkik Kurulu, Toplumla İlişkiler Başkanlığı, Özel Harp Dairesi, JİTEM, Cemil Çiçek ve benzeri hayır kuruluşlarının gözünden kaçan bu yıkıcı eylemden sonra fark ediyorlar ki, ne tarlayı sürececek imkânları var ne mazot alacak.

Fakat birden ufukta kurtarıcılar beliriyor. Medyamızın şahaneliğinden ötürü mekanizmasını tam anlayamadığım şekilde EVYAP duruma müdahale ediyor. TEMA'nın önayak oluşuyla, köyde organik tarım başlıyor, modern ahır kuruluyor, hayvancılık, arıcılık gelişiyor. Köylüler birdenbire, kendileri ekip biçip, ağaya yedirmeden kendileri kazanmaya başlıyorlar. Köy muhtarı, "Demokrasinin tadını çıkarıyoruz," diyor ve 2008 Türkiye'sinde demokrasinin tadını çıkarabilen belki de yegâne köy olduklarını ilân ediyor. Şimdi arıcılık yapan dört çocuk annesi bir kadın, "Bugünleri göreceğim aklımın ucundan geçmezdi," diyor. "Ağanın zamanında kadınlar hep parasızdı."

Bakar mısınız değişime. Nasıl olmuş?

Çok basit: Köylüler pekâlâ başka türlü de yaşanabileceğini öngörmüş, buna cesaret göstermişler, bir. Devlet engel olmamış, iki. Kenan Evren'in bahçesine hediye ağaçlar diken Hayrettin Karaca'nın eseri TEMA Vakfı'nda, bundan daha anlamlı işler yapılabileceğini düşünen birileri inisiyatif almış, üç.

Peki, demokratik laik sosyal hukuk devleti Türkiye Cumhuriyeti'nde kendi evlerini bile dünyanın parasını ödeyerek ağadan alan köylülerin varolabilmesi normal midir?

İşte şimdi sıkı durun, eğer haberin ayrıntılarını bilmiyorsanız. Köylülerin dımdızlak kalma pahasına onca parayı dökerek evlerini, tarlalarını, geleceklerini satın, onurlarını geri aldıkları ağa kimmiş peki? Türk filmlerinin, dindar köylüyü kışkırtıp öğretmeni kovdurtmaya çabalayan yobaz ağası mı? I-ih. Değil. Muhtarın ifadesiyle, "geçen yıl rahmetli olan vali yardımcısı Ali Haydar Sinan Güven".

Buraya kadarı özet olamadı, özet yapalım: demokratik sosyal hukuk devletinin vali yardımcısı ağadır, köye ve topraklara sahiptir, köylüler her şeylerini ortaya koyup toprağı ve evlerini ondan satın alırlar.

Türkiye Cumhuriyeti'nin yöneticileri, İstanbul'un göbeğinde elektriğimiz suyumuz her kesildiğinde bir defa daha emin oluyorum, yine de sormadan edemeyeceğim: siz bizimle alay mı ediyorsunuz?

NOT: Bu tür hadiselerle en küçük ilgiyi göstermeyen solcu arkadaşlarım, köylüler ayaklanmayıp, zaten hakları olan için para ödemişler. Onlar adına özür dilerim. Kendi adıma da dilerim. Çünkü ben olayın tam bir "köylüden tokat gibi cevap" hadisesi olduğunu düşünmeye eğilimliyim; gönlüm ağaya gidip "Sen de kim oluyorsun!" demelerinden yana olsa da. "Paraysa para, al lan!" demişler işte.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakana özel ders teklif ediyorum

Ümit Kıvanç 05.11.2008

Erdoğan hepimize yol gösterdi. Hukuk zaten eğreti duruyordu, yerine "vatandaşın sabrı" kavramı geçti.

DTP'liler yasadışı gösteri ve taşkınlık yaptılar, normalde maç sonrası balkondan masum insan indiren vatandaş da pompalı tüfekle onlara ateş etti. Ama malına zarar verdiler diye ama aşırıya kaçmış vatanseverlikten; orasını bilemiyoruz.

Gazeteciler başbakana sordu, haliyle; ne diyorsunuz bu tepkiye, dediler. Bizde bile bazen gazeteciler normal gazetecilik yapar.

Başbakan dedi ki: "Vatandaşlarıma özellikle sabır tavsiye ediyorum. Fakat tabii bu sabır nereye kadar olacak? Bunun da endişesi içerisindeyim. Eğer siz vatandaşın mağazasının camlarını indirirseniz, vatandaşın hayatına kast ederseniz hayatına kast ettiğiniz vatandaş kalkıp da eğer elinde böyle bir tedbiri, böyle bir imkânı varsa, o

da kendini savunma yoluna gidecektir."

Yani başbakan dedi ki: 'Biri suç işlerse devlet onu yakalar, gerekirse yargılar ve cezasını verir' falan hikâyledir. Olayı Vahşi Batı gibi düşünelim. Biri sana bişey mi yaptı, "imkânın" varsa kesersin cezasını. Yalnız imkân pompalı olacak.

Millet olarak sanırım buna itirazımız yoktur. Meydanı boş bulduğumuz anda zaten böyle davranıyoruz. Polisiyle sivilıyla.

Şimdi, "dur ihtarına uymadı" diye gaddarca öldürülen o çocukların çaresizlikten biraraya gelip acı paylaşan aileleri alsınlar mı pompalı tüfekleri ellerine? Hem polis hem jandarma hem gardiyanlarca dövülerek, işkence edilerek öldürülen Engin Çeber'in ailesi ne yapsın? Sarılsın mı pompalıya?

Doğalgaza yine ... o tabiri kullanamam haliyle, yaptınız zammı. Unakıtan'a sormuşlar: Memura yüzde 5 zam yaptınız, doğalgaza 10 ayda yüzde 80; memur ne yapacak? Unakıtan da demiş ki: Canım, bütün maaşı doğalgaza harcamıyor ya bu adam! Bir kalemdir sadece.

Bir şey daha demiş: *"Dışa bağlı olarak gelişen bu durumu getirip de hükümete mal etmenin anlamı yok."* Sanırım birisinin başbakan ve Unakıtan'a yeni inşa edilmiş gıcır bir kongre merkezinde güzel bir sunum yapması lazım; "hükümet olmak ne demektir?" başlıklı.

Şimdi, peki, "bu sabır nereye kadar?" teorisinin kılavuzluğunda ilerleyecek olursak, Unakıtan sokağa çıkacağı zaman hepimizin elindeki pompalıları mı toplamak gerekecek önceden?

Sivas'ta 16 yaşındaki kızı, istemediği adamla evlensin diye, odaya sokup adamı üstüne saldırlar. Bizzat kızın ailesi. Allahtan kız cesaret edip polise gitti ve, daha da allahtan, başvurduğu polisler düzgün insanlar çıkıp kızı derdest ederek eve göndermek yerine onun şikayetiyle ilgilendiler. O korkunç aile tutuklandı. Cesaret edemeyen kızlarımız? Gittikleri polisler tarafından bıyıkaltı tebessümler eşliğinde süzöldükten sonra tıptış tıptış suç mahalline geri gönderilenler? Yok mu bu kızlarımıza birer torba kömür, ikişer somun ekmek ve birer pompalı tüfek dağıtacak belediye?

İddia ediyorum ki, başbakan suç işledi. Hem de, sanırım, suça teşvik suçunu başbakanlık makamından, aleni şekilde vesaire işleyince cezası artıyordur. Birisi kafanı bozarsa veya malına zarar verirse ona pompalı tüfekle ateş edebilirsin. Başbakanın dediği budur.

Bu memleketin akli başında ve namuslu insanları uyduruk irtica iddialarına filan itibar etmiyor. Öte yandan Tayyip Erdoğan'dan demokratlığı bırakın, nezaket bile bekleyenimiz yok artık. Fakat bu sahiden fazla. Tek hafifletici sebep, başbakanlığın ne olduğunu hâlâ kavrayamamış oluşu. Hükümet nedir, oraya çıkılınca ne yapılır, üstlenilen nasıl bir sorumluluktur... Karşısında "bana ne bana ne!" yapılamayacak, ulusal düzeyde sorumluluk ne demektir? Samimi olarak teklif ediyorum, isterse ben vakit ayırır kendisine bunları anlatırım.

Nereden mi biliyorum? Erkekleri en iyi anlatabilecek olanlar kimlerdir? Elbette hayat kadınları. Bu yüzden biz de hem yöneticilerimiz hem de o çıktıkları yerler hakkında uzmanızdır. Oralarda neler yapıldığında bize neler olduğunu çok iyi biliriz. Hattâ şöyle söyleyeyim: Onlardan biri geçecek diye yolu kesen polislerin davranışlarından ve yolun kesiliş biçiminden, süresinden bile onların cibiliyeti hakkında gayet geçerli sezgiler ediniriz. Erdoğan bir ara karnesine bakarsa bu dersten de kaç sıfırı olduğunu görür.

Başbakan, umarım, sırf partisini karalamak için ortaya atılan palavralardan değil, ama "vatandaşın sabrı"nı pompalı tüfeğe cephane yapmaktan yargılanır günün birinde.

İki belediyeyi alacağım diye girdiği hal resmen endişe verici. Böyle laf eder mi ya, başbakan koltuğunda oturan insan!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lan oğlum, zenciyi seçmişler lan!

Ümit Kıvanç 08.11.2008

Amerikan seçimleri Türkiye’de ne kadar reyting aldı, merak ediyorum. Hele, Türk siyasetçisi denen çok hücreli canlı bu tarihî olaya ne kadar ilgi gösterdi, ölçebilmeyi çok isterdim. Bundan da fazla, Türk devleti ve hükümetinde belli başlı konumları işgal eden zevatin yanında olmayı isterdim, Amerikalılar kendilerine onur kazandıran golü atarken. Yüzlerine bakmak. Bir utanç kırıntısı aramak. Kendilerinin aslında ne olduğuna ne olmadığına dair üç-beş dakika olsun düşündüklerini belli edecek bir kıpırdanma, oturuş değiştirme, kaş çatma...

Kültürünü yok ettikleri, bugününü kararttıkları, gelecekle ilgili umut besleme yeteneğini körelttikleri, kendi gelecek şanslarını da hep daha fazla bastırmada susturmada gördükleri ülkelerinde asla bir zenci başkan seçilmeyeceğini bilmek onların yüreğine su serpiyor mudur?

Bırakalım böyle karışık ve derin işleri. Dünyanın üzerine kâbus gibi çöken soyguncu-sahtekâr Bush yönetiminden sonra Obama’nın, partisine de görülmemiş bir zafer kazandırarak ABD Başkanı seçilmesinin siyasî anlamı üzerine, "efendim yalnız çok kısa rica edelim" süresince birkaç düzgün kelâm edebilecek kaç Türkiye Cumhuriyeti yöneticisi tanıyorunuz?

Bizim devleti yöneten seçilmiş ve atanmış, kamuoyuna yön veren vazifeli veya gönüllü mühiminsanlar arasında, ABD’de yaşanan şey hakkında ciddiye alınabilir herhangi bir fikir sunabilecek olanların oranı, Amerikan başkanlık seçimlerine bendeniz girseydim alacağım oy oranından yüksek değildir.

Üstelik, ne yazık ki, ortalama vatandaşımız nezdinde de olan bitenin hiçbir özel önemi yoktur. İlgimiz, "Lan oğlum, zenciyi seçmiş lan herifler a... koyuyim!" düzeyindedir. Obama gelip Anıtkabir’i ziyaret ederse bazılarımız, camileri gezerse bazılarımız onu bir günlüğüne sevecektir, o kadar.

Bizi yönetenler açısından dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir lider –beyaz, zenci, dürüst, sahtekâr, demokrat, diktatör fark etmez- sadece bir tek açıdan önemlidir: Giysimizin artık dikiş de tutmayan yırtıklarından gözüken yerlerimizi görmezden geliyor mu gelmiyor mu? Bunun tercümesi, ilkin, Ermeni soykırımı ve Kürtler konusunda ne dediği, ne yapacağıdır. İkinci olarak, Avrupalılar gibi, Türkiye’nin, sivil kıyafetli siyasetçilerin katılımıyla yürütülen, askerî vesayet altındaki rejimine laf edip etmeyeceğidir. Bir de, eğer sözkonusu olan zengin bir ülkenin lideriyse, bize para verip vermeyeceğidir.

Bu tavrın aşağı yukarı memleketteki bilumum siyasî hareket, akım, çevre vs. tarafından çeşitli versiyonlarıyla

paylaşıyor olmasıysa, aslında belki de yarattığımız ve terk etmemek için ölümleri göze aldığımız zihniyet yüzünden kendimizi düşürdüğümüz durumun en çıplak kanıtıdır.

Tamamen karşıt kamplarda gözükkenlerimiz, aslında kendi eserimiz olan her türlü musibeti birtakım dış güçlerin marifetleriyle açıklamakta birleşir. Bu geniş mi geniş düşman kardeşler kampı için de, sadece, Amerikan emperyalizminin yeni manevraları mevzudur. Görürsünüz, Obama'nın seçilişine, emperyalizmin yeni bir oyunu, deyip geçenler de çıkacaktır. Bunlar, sırf o George Bush, Dick Cheney diye adlandırılan yaratıkları karşımızda görmeyeceğimiz için sevinebilmenin anlamını da unutmuşlardır; yazık... "Barack"ın zaferini kutlamak için Chicago'da parkta toplanmış insanların yüzlerine bakınca emperyalizm, CIA veya SüperNATO göreni, zaten köşeyazarı olmama rağmen ben bile kurtaramam.

Sayalım, zor olmayacak: Bu seçiminin Amerika Birleşik Devletleri diye bir ülkede insanların nasıl yaşadığı, yaşayacağıyla ilgisi olduğunu düşünen kaç kişi var aramızda? "Amârîka" sadece oraya buraya saldıran bir ordu değil ki. Bir ülke. Acayip zenginleri, kıt kanaat geçinmeye çalışan emekçileri, lüks villaları, evsizleri, sineması, yayınevleri, otoparkı, dükkânı, otobüsü, kamyonu olan, insanların yaşadığı bir yer! O insanlar birini seçerken veya devirirken, Ermeni soykırımı yasasını geçirsin-geçirmesin, Kuzey Irak'ta Kürt devleti kurdursun-kurdurmasın diye oy vermiyorlar ki. Üstelik o insanların yüzde on ikisi siyah, on beşi Güney Amerika kökenli; Çinlisi, Korelisi, İtalyanı, İrlandalı, Polonyalıyla olağanüstü çeşitliliğe sahip bir toplum.

Türkiye ise, bir naçiz köşeyazarının bunları hatırlatma ihtiyacı duyduğu bir ülke. Kendisi hiçbir kötülük yapmamış, hep dış güçler tarafından mağdur edilmiş bilge kimselerden oluşuyor ve bunların en kötü niyetlileri tarafından yönetiliyor.

Benmerkezcilik cehaleti besler ve ondan beslenir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rüya tuzaklarında kalmışım yalnız

Ümit Kıvanç 12.11.2008

Sabaha doğru, hazır araba alarmı falan ötmüyorken dalmış gitmişim ne güzel; birden karşımda Michael Jackson belirdi. Tutturmuş, ille de sizin oraya geleceğim, diyor. Yahu geleceksen gel, ben mi yapacağım pasaport işlemlerini? Michael Jackson memleketimize yerleşirse *Taraf* gazetesine ilan verecekmiş, gazeteden de beni görevlendirmişler.

Surat artık tanınmaz hale gelmiş. Tuhaf tuhaf tikleri var. Bakması bile eziyet insana. "Kalk," diyor bana, "git söyle!" Ya, kime söyleyeceğim?! "Benim başıma ne işler geldi oralarda," diyor. Kendin ettin kendin buldun be adam! İşte. Rüya ne demek? Tuzaklarla dolu düşman toprakları. Tuzağa böyle düşülüyor. Karşılıklı konuşur olduk birdenbire.

Bu arada, lafı geçmiyor ama ben aslında onun derdini biliyormuşum. Çocuk tacizinden başına bela aldı ya, bu yüzden uzaklaşmak istiyormuş ülkesinden. "Sizin orada," diyor, "koca koca camialar sahip çıkıyor insana böyle durumlarda." Kendisine toplumumuzun yüksek ahlâk seviyesinden bahsediyorum. Powerpoint sunumları yapıyorum hemen. Cebinden *Vakit* gazetesi çıkarıp suratıma doğru sallıyor. Tam gazeteyi kapıyorum ki elinden,

birden arkamda heybetli bir adamın belirdiğini hissediyorum. Dönüp bakamıyorum, fakat ben bocalayınca Michael Jackson atlayıp bizim sınırdan içeri giriyor. Meğer sınırdaki duvarın üstünde yazmışlar: "Türkiye. Yüzölçümü: 777.778.978.234.765 karış" tabelası var.

Arkamdaki adam Yavuz Sultan Selim'miş. Fakat arada Kanunî de olabiliyor. Ne yapayım, bir cesaret dönüp bakmışım artık. "Hayatınız özentisi, lan!" diyor bana. Duvara Obama posteri asmışlar. "İndir bunu buradan!" Gürlüyor. Posteri indirmek üzere hamle ediyorum, oraya ulaşamıyorum; polis arabaları yolu kesiyor. Başbakan geçecekmiş.

Korkuyla Yavuz-Kanunî'ye dönüyorum. Bu arada Fatih olmuş! Gürlüyor. "Sevsinler bunları," diyor. "Boşuna kesiyorlar yolu. Karadan dolanıp geldim bile ben." Bakıyorum, hakikaten karşımdaki başbakan. Üzerinde pembe incili kaftan, arkasında başını vermeyen yiğit var. Ömer Seyfettin gelip enseme şaplağ vuruyor, kaçıyor.

Yavuz-Kanunî-Fatih, "Gel," diyor. Yerimden kıpırdamıyorum ilkin. Ama başımı azıcık çevirince görüyorum ki, yolun kenarına Cemilçikçelerle Abdülkadiraksular dizilmiş. Anadolu Ateşi dansçıları gibi hareketler yapıyorlar. Hepsini birden, biraz öfkeli biraz telâşlı ifadelerle, derhal Yavuz-Kanunî-Fatih'in peşinden gideyim diye kaş göz ediyorlar. Seğirtiyorum.

Yavuz-Kanunî-Fatih, bir gecekondunun damına çıkartıyor beni. Yerde bir cephane sandığı var. "Aç!" diye buyuruyor. "Başıma bir iş gelmesin..." diye kekeleyorum. Gürlüyor: "Aç! O davadan bir şey çıkmayacak artık. İstemiyorum."

Sandığı açınca ne görüyorsam, hayatta her konuda haksız çıkmışım gibi bir hisse kapılıyorum. "Yaa..." diyor. "Kolay mıymış karı boşamak!"

O yukarıda kalıyor, ben koşarak kaçarken arkamdan sesleniyor: "Anladın mı şimdi, niye olmaz o dedikleriniz?"

Tam kaçarken, koluma biri yapışıyor. Can Dünder! Meğer saklanıyormuş. Özel Kuvvetler peşindeymiş ve hepsi tesbihliymiş. "Burada olduğumu biliyorlar mı," diye soruyor. Niye herkes her şeyi bana soruyor!

Bunlar yetmiyormuş gibi, o Michael Jackson olacak herif tekrar karşımda beliriyor ve Can Dünder'i işaret ederek, "Amerika'ya gidip Hüseyin filmi yapsın. Orada sorun olmaz," diyor.

Mecburen geri dönüyorum. Bir de bakıyorum ki, az önce çatısına çıktığımız gecekondunun bir namazgâha dönüşmüş, koca ordu namaz kılıyor. Diyarbakır'ın fethine hazırlanıyormuş. Karşıda da birileri toplanmış, onlar da, "Hani nerede? Bir tane çöp gösterebilirsin!" diye bağırıyorlar.

İlk gördüğüm kulübeden içeri dalıyorum. Yekta Güngör Özden, Vural Savaş, Nuh Mete Yüksel ve Luis Aragones kağıt oynuyorlar içeride. Aragones hepsinin kravatına gömleğine kadar almış. Keyfine diyecek yok. "Çay söyle bize," diyorlar. O sırada kapı açılıyor, Yavuz-Kanunî vs. Malkoçoğlu olmuş, "Vakit erişti ağalar," diyor. Meğer kulübedekiler de sefere katılacakmış. Fakat önce 10 Kasım için saygı duruşu yapıyorlar.

Saygı duruşuna katılacağım ama elimde Michael Jackson'dan kaptığım *Vakit* gazetesi var. Onu Yekta Güngör Özden'in çantasına saklıyorum. Fakat çanta meğer başsavcı Abdurrahman Bey'inmiş. Çantasından *Vakit* çıkınca hepsi ona küsüyorlar. *Vakit*'in sahibi gelip Michael Jackson'ı kovuyor, "Git buradan, görmesinler seni!" diyor. Abdurrahman Bey beni kapatma davası açıyor. "Allah razı olsun," diyorum.

Araba alarmları çalmaya başlıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bunu niye yaptın Can?

Ümit Kıvanç 15.11.2008

Tam *Mustafa* filmi görmüş ve tezvirattan, hezeyandan uzak, eli yüzü düzgün bir eleştiri yazısı yazmaya hazırlanıyordum ki, filmin esasen gazeteci olan yazarı ve yönetmeni benim de yazdığım *Taraf* gazetesini hedef alan tuhaf bir eylem yaptı. Can Dündar, tanıştığım, bir dönem arada sırada karşılaşmış sohbet ettiğim, şimdi de karşılaşsak samimi bir şekilde konuşabileceğim bir insan. Bu yazıdaki samimi hitap tarzını yadırgamayacaktır; siz de yadırgamayın diye belirtiyorum bunu.

Can, bir başbakanlık yetkilisine dayanarak, *Taraf*'ın Aktütün belgelerini yabancı gizli servislerden elde ettiği iddiasını yazdı. Doğrusu çok ama çok şaşırdım. Ve minik buz tanelerinin soluk borumdan ciğerlerime doğru kaydığını hissettim. Sonra hafifçe midem kasıldı.

Taraf'ı yöneten meslektaşlarıma şimdiye kadar bir tek defa, imâ yollu olsun, "o belgeler nereden geliyor," gibi sorular sormadım. Sormam. *Nokta*'da Alper Görmüş meşhur "darbe günlükleri"ni yayımladığında da sormamıştım. Hâlâ da sormadım.

Niye? Çünkü bunun ilkesel bir mesele olduğuna inanıyorum. Bırakın yabancı gizli servislerin beslemesini falan, eline gelen belgenin, haberin doğruluğunu, benim için de geçerli kıstaslarla sınamayacağına inandığım birilerinin yanında gazetecilik yapmam, onların yönettiği yayın organında yazı yazmam, aç kalmazsam hiçbir şekilde yer almam. Gazeteciliğin, "haber vermek" **dışında** sahip olabileceği **tek meşru** amacın, yapıldığı ortamdaki fikir ve ifade özgürlüğünü geliştirmek olduğuna inananlardanım.

Değerli okurlar, bunları, "aman ne erdemliyim, lütfen bana hayran olunuz" diye yazmadığımı biliyorsunuz. Dert anlatmaya çalışıyorum burada; germeyin insanı.

Demek istiyorum ki, bu konularda güven duymuyorsanız zaten orada ne işiniz var? Bile bile oradaysanız sizin de gizli niyetlerinizden bahsedilebilir.

Evet, Can'a döneyim. Sorularımızdan biri şu: Sen benim, yabancı gizli servislerden beslenen bir gazetede bunu bilerek yazdığımı mı düşünüyorsun yoksa *Taraf* yönetiminin bizleri de kandırdığını mı?

İkisinden birine gözümün içine bakarak "evet" cevabı veremeyeceğini ikimiz de biliyoruz. O halde ikinci ve esas sorumuza geçebiliriz: Sen o yazıyı neden yazdın, Can?

Sakin, "başbakanlık yetkilisi söylemişse haberdır" deme. Bunun haber olmadığını, kibarca **dezenformasyon**, kabaca **psikolojik savaş** denen uygulamalara yaraşır bir iftira olduğunu, eminim, yine ikimiz de biliyoruz. **Yalan çıksa bile akıllarda kalsın diye üretilir bunlar.**

Bu yazı yayımlanana kadar o lafı sana kimin söylediğini açıklamış olabilirsin, fark etmez. Veleve ki söyledi. Sen inandın mı Can?

Bir daha sormak istiyorum, cevap vermezsen de bari soru kalsın akıllarda: Sen o yazdığına inandın mı?

Yine bir ricam olacak: lütfen, “yazmak için inanmam şart mı?” deme. Yazdığın şeyin bir haber olmadığını, sen dahil birçok gazetecinin cesaret edemediği işlere cesaret eden birilerini kamuoyu nezdinde küçük düşürmek ve şaibeli hale getirmek için düşünülmüş bir işlem, bir eylem, bir kampanya unsuru olduğunu ikimiz de biliyoruz.

Ne çok şeyi ikimiz de biliyoruz aslında, değil mi Can? Yalnız ben senin o yazıyı niye yazdığını bilmiyorum.

Cevabı öğrenmekten de korkuyorum açıkçası. Çünkü öyle bir âna denk geldi ki yazın, azıcık düşününce insanın elleri soğuk soğuk terlemeye başlıyor. Ben sana *Taraf* gazetesinin beğenmediğim yönleri hakkında bir sürü şey söyleyebilirim. Ama –yine!- ikimiz de biliyoruz ki, **bugün birinci yaşına giren** bu gazete cesaretini koruyarak ve şımarmadan yaşarsa Türkiye medyasında başka kimsenin rüyasını göremeyeceği bir saygınlığa sahip olacak, yaşayamazsa da sık sık insanların rüyalarına girecek. Kâbus dememi mi tercih ederdin yoksa, Can? Şahsen, köşesinde başbakanı söylemediği kalmamış biri olarak, annemin bile, “ama o gazete için hükümet yanlısı diyorlar” laflarını göğüsleyerek yaşıyorum. *Mustafa* filmini Atatürk’ü kötülemek için yapmış olabileceğinden şüphelenen babamla senin adına tartışıyorum bir yandan da. *Taraf*’ın konumu da budur aşağı yukarı.

Başka meslektaşlarımız, aslı astarı olmadığını bal gibi bildikleri halde *Taraf*’ı ısrarla “AKP yanlısı” diye damgaladılar. Gazete başbakanla açıkça papaz olduğu için şimdi bu sökmüyor. Yaşanan parasal zorluklar artık kimse için sır değil. Aylardır para alamıyor ve durumun düzelmesini umuyoruz. Dolayısıyla “arkalarında Fethullah var/ Soros var” lafları da gülünçlükten trajikomikliğe terfi etti.

İşte sen karşılaşmanın bu dakikasında oyuna girdin ve yeni bir malzeme sundun: yabancı gizli servisler. Peki, bu malzemeyi kime sundun, Can?

Gerçi fark ettiysen bu bile eskisi kadar tutmuyor artık. Niye acaba? Sanırım bu da cevabını ikimizin de bildiği sorulardan.

O iftirayı niye yaydın, Can? Karşılaştığımızda selam verip hatırını sorabilmem için mucizevî bir cevap bekliyorum senden.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güp güp atar Akbank’ın kalbi

Ümit Kıvanç 19.11.2008

Neden bilmiyorum, siyasî, toplumsal olaylarda, meselenin başka birçok yönü varken, hayatımızı etkileyen kararları alan kimselerin neler hissettiğine kafayı takmaya başladım. Şöyle diyor mudur, kendi başına kaldığında, şöyle düşünüyor mudur, şunu kendine nasıl açıklıyordur... yok yere üstüme vazife ediniyorum.

Genelkurmay başkanı bizi azarladığında da bunları düşünüyorum, başbakan esip gürlendiğinde de. Millî

Savunma Bakanı sıfatı taşıyan kişi "oh ne güzel, imha ettik, kovduk, şahane millet olduk" açıklaması yaptığında da. Ya da işte, son günlerin heyecanlı mevzuu, Can Dündar o yazıyı yazdığında da.

Kendimi bütün bu muktedir zevatın yerine koyup düşünmeye çalışa çalışa sonunda çok kişilikli çok kompleksli çok bunalımlı bir ucubeye dönüşmem tehlikesi var elbette. Lâkin ne yapayım, kendimi tutamıyorum. Öyle dalıp gidiyorum. Ve kendimi bu muhterem şahıslardan birinin yerine geçmiş düşünürken bulabiliyorum.

Bizim iş âleminin tepesindekilere pek özel bir muhabbetim zaten vardır, son günlerde iyice arttı, bu yüzden, tam çayımı yudumlayacağım sırada birden banka yöneticisi oluveriyorum. Tam tuvaletten çıkarken otomotiv sanayii CEO'suna dönüşüyorum. Bu yazıyı yazmadan az önce de köklü bir holdingin insan kaynakları departmanı ana bilim dalı başkanıydım. Sanırım makamda bir karışıklık oldu ama herhalde çoğu heykeli dikilesi insanlar olan rektörlerimizin yerine düşünmeye çabalarken o durumdan tam çıkamamışım, ondan olmuş.

Evet, son günlerde, adına hissetmeye, düşünmeye çalıştığım insanlar, işadamları. İşadamı deyince de, kapitalistlerden çok, onlar adına işleri idare edenler. Çünkü evine, çiftliğine beş ayrı home-theater sistemi kurup sekiz ayrı ciple dolaşsa da, bir CEO nihayetinde "bir çalışan"dır. İnsan kaynakları bilmemnesi de o şirketin çalışanıdır. Kendisinden bir yukarıdaki muhteremin gadrine uğrarsa, büyük ihtimalle o ana kadar kuyusunu kazdığı sendikaya da sığınamayacaktır.

Düşünüyorum kendi kendime: "Kriz yaklaşıyor" işaretlerini alınca ilk iş oturup kaç kişiyi işsiz, kaç aileyi perişan bırakacağını hesaplama konumunda olmak, nasıl bir ruh hali, nasıl bir duygu dünyası yaratmış olmalıdır? Diyelim Akbank'ın bu işlere karar veren değerli ve primli, yüksek maaşlı elemanısın. Dün öğrendiğimiz üzre, bin kişiyi işten atma kararı verdin. Herhalde tek başına değilsindir, ama önemi yok. En fazla üç-beş kişisiniz bu mühim işlerde. Evet, verdin kararı. Dedin ki: Bir tarafta çalışan insanlar, aileleri, şunlar bunlar var. Öbür tarafta bankanın kârları. İkisinden birinden feragat edilecek. Kabul edilemez olan, bankanın kârlarının azalmasıdır. Ayrıca benim, eşimin, öbür yöneticilerin jipleri, çocukların iPod'ları, patronların yalısı, halısı şunları bunları bir tarafta, zaten emekliliği yaklaşmış herifin/karının ya da yeni işe aldığımız cahil cühelanın şusu busu öbür tarafta. Güç bizde, elbette onlar kaybedecek. Kriz diye attım da demem, "performans düşüklüğü"nü bahane ederim.

Peki. Ettin. Attın insanları. Yalanı da söyledin. Sonra?

Sonrası var mıdır? İşte bunu merak ediyorum ben. Yani, demek istiyorum ki, krizi öne sürerek insanları çaresiz, umutsuz, kapının önüne koyan ve zaten bugüne kadar defalarca koymuş olanlar tarafından takdir ve takdis edilerek bu kararı verebilecek makamlara yükselmiş olan bu insanlarda hangi insan duygularından ne kadar vardır?

Lütfen yani, sayın CEO'lar, yöneticiler, insan kaynakları şeyleri, hemen protestoya kalkışmayın. Düzgün bir sorudur ortaya attığım. Size kapitalizmden komünizmden, mazallah sendikadan, sınıf eşitsizliklerinden, bütün insan ilişkilerini kökünden bozan, yozlaştıran, her şeyinizin dayandığı sömürüden, bunu korumak için kurduğunuz baskı düzenlerinden, hapishanelerden şundan bundan sözetmiyorum. Bin kişiyi tak diye işten atıp sonra home-theater sisteminizin karşısına kurulduğunuzda hangi filmi seyrediyorsunuz, diye soruyorum.

Ey Akbank, emin ol, biz hangi filmi seyrettiğimizi çok iyi biliyoruz.

Sayın rektörün trilyonluk tebessümü

Ümit Kıvanç 22.11.2008

Şu Konya Selçuk Üniversitesi rektörünü haberlerde gördüm. Gülümsüyordu. Polislerin arasında gazeteci kalabalığını aşmaya çalışırken.

Sormuşlar, "O bir milyon YTL ne ayak" diye. "Şahsi param" mı demiş ne demiş...

Yeni paraya çabuk uyarladık kendimizi. Milyar'dan bin'e geçmemiz daha kolay oldu. "Sık kullanılanlar" arasında yer almadığı, ister istemez bir soyutluk taşıdığı için. Milyon'suz konuşmaya alışmamız daha fazla zaman aldı. Kuruş'u ise hemen hiç kullanmıyor gibiyiz, görebildiğim kadarıyla.

Dilimiz kendini yeni duruma uyarladı da ya zihnimiz?

Rektörün ("bir bilim ve yüksek öğretim kurumunun başındaki yetkili insan" demek esasında; Türkiye'deki içeriğiyle sözlük anlamı henüz yazılmadı) evinden çıkan paranın lafı birkaç yerde geçti, haliyle. Her defasında aynı şey oldu: "Ya, bir milyon YTL çıkmış adamdan!" sözü ortaya atılıyor. Herkes kafa sallıyor. Sonra biri mutlaka, "Abi, trilyon yani!" diyor. O zaman herkes yerinde kıpırdanıyor, küfürler başlıyor.

Trilyon demeyince rezaletin boyutu daha küçük görünüyor. Anlam dünyası kolay değişmiyor.

Daha yeni anlatmaya çalışmıştım size: Mütemadiyen kendimi birilerinin yerine koyup düşünmeye çalışıyorum. Bu sefer de kahramanım sayın rektördü. Faiziyle ömrümün sonuna kadar rahat rahat yaşayacağım bir parayı niye evde tutarım, diye sordum kendime. Sinan Aygün de değilim ki, kızıma düğünde takılanları bozdurunca 2,5 milyon Euro etsin. Rektörüm. Maaşım belli. O para ya aileden, birtakım özel girişimlerimden şundan bundan kazandığım "helal para"dır (ay, çok sevdim bu lafı; ulan helal para hiç o kadar olur mu?), dolayısıyla bankaya mı yatırırım, işhanı mı yaptırırım, maalesef kimse karışamaz. Ya da şaibeli bir paradır, ne yapsam birtakım meşum bağlantılar ortaya çıkacak diye çekinirim, uygun bir yolunu bulana kadar yastık altı ederim.

Cevap veriyorum: b şıkkı. Onca paranın orada olması halt yediğimin kanıtıdır.

Yediğim halt yüzünden başım belaya girmiştir. Gözaltına alınırım rektör halimle. Polis beni sağlık kontrolüne götürür (benim gibiler nasılsa işkence falan görmez; polisin en büyük gönül rahatlığıyla yaptığı iş, benim gibileri, Ergenekon sanıklarını falan sağlık kontrolüne götürmektir). Yok, sorguya götürür. Şuraya buraya götürür. Gazeteciler peşimdedir. Kamuoyunun ("TV seyircileri" olarak da adlandırabiliriz) gözleri üzerimdedir.

Ne yaparım? Gülümserim. Rahat davranırım; rahat! Yine gülümserim. Ve yine gülümserim.

Memleketimizde doğup büyümüş herkes bundan ne anlar? Şunları: Sadece suçlu değil, bayağı pişkin bir suçluyum. Yani güçlüyüm. Yani şimdi beni içeri atsalar bile sonrası iyi gelecektir. Tek güvencem evdeki milyon-trilyon değildir.

İkinci ihtimal, şahsın sebepsizce gülümsüyor olmasıdır. Sebepsiz, ama temelsiz değil.

Rektörün yüzündeki gülümseme, o kadar çok şeyin simgesidir ki.

Nelerin mi? O da size ev ödevi olsun. Sarılın kalemlere. Kim daha fazla cevap bulursa...

BABAMDAN AÇIKLAMA GELDİ

Bu Can Dünder meselesi yakamızı kolay bırakmayacak anlaşılır. *Taraf* hakkındaki bir iftirayı yaymaya çabalayan Can'a "bunu niye yaptın" diye sormuştum ya; o günden beri, "Cevap verdi mi? Ne dedi?" telefonlarıyla başım dertte. Rica ediyorum, bir şey soracaksanız lütfen kendisine sorun.

Can hadisesinin yankıları aile ortamımızda da sürüyor. Babam düşüncesini yanlış aktardığım görüşünde. En olmadık insanların bile bize ağzına geleni söylemeye hakkı ve yetkisi bulunduğu göre, kendisinin buraya açıklamaya göndermeye haydi haydi hakkı olduğunu, benim de buna yer vermek zorunda olduğumu söyledim. O da nazik bir açıklama yolladı. Aktarıyorum:

Sevgili Ümit, geçen Cumartesi günü Can Dünder'a yazılı seslenirken, "MUSTAFA filmi Atatürk'ü kötülemek için yapmış olabileceğinden şüphelenen babamla senin adına tartışıyorum" diye yazmışsın. Gücenmezsen düzeltelim: "MUSTAFA filmi Atatürk'ü kötülemek için yapmış olabileceğinden şüphelendiklerini söyleyenler çıkabilir" şeklinde bir cümle kurduğumu çok iyi hatırlıyorum. Çünkü ben Can'a karşı böyle bir şüphe besleyemem. Ümitçiğim, memlekette şu sırada kimse kimseyi anlamıyor. Hiç değilse biz "baba-oğul", birbirimizi anlamaya devam edelim. Taraf'a ve sana en güzel dileklerle. / HALİT KIVANÇ

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf yazarının olağan halleri

Ümit Kıvanç 26.11.2008

Geçen gün KGB'den aradılar. Yani arayan öyle dedi. Telefonda bozmadım, buluştuğumuzda sordum: Yahu siz çoktan tarihe karışmadınız mı? "Yeni bir oluşum düşünüyoruz da," dediler.

Bu amaçla, *Taraf'a* destek ilânları kampanyasını başlatmışlar. Türkçe'niz gelişmiş, dedim, *Bizim Radyo* zamanında elli sene öncesinin diliyle konuşuluyordu. "Devir değişti," dediler. "Laleli'ye gide gele geliştirdik."

Bana şöyle bir teklifte bulundular: "*Taraf'ı*, gelin Rusya'da çıkarın, Putin'i devirmemize yardım edin." Ne alâka, kardeşim! Bizi aşar, dedim. "Yapmaaa!" diye omzuma dokundu, takma gözlü, kısaç gibi takma elli olanı. Baktım mont yırtılacak, yana kaçtım. Öbürü, "Yeme bizi," diye sürdürdü aynı muhabbeti, "Obama işindeki rolünüzü bilmiyor muyuz?" Renk vermedim. Dikkat çekmemek için, JİTEM kimlikleri yaptırıp otoyol gişesinde buluşmuştuk. "Otoyolda durulmaz, geri dönülmez," dedim, ağır ağır uzadım sağ şeritten.

Allahtan uzaklaşmışım. Beni sollayan TIR'ın gürültüsünden kimbilir kaçınıcı çalışta elime aldığım cep telefonu ekranında "CIA Outlet Center" yazısını görünce irkildim, ötekiler görecektir diye. Neyse ki KGB'ciler Sirkeci'den Kütahya çinisi almaya gitmişlerdi. "Ülkemizi yeterince tanıtamıyoruz," diye hayıflandım.

Telefondaki kişi Amerikan aksanlıydı, ama Türk olduğunu, satılmış olduğunu, memleketi bölmek için emperyalistlerle işbirliği yaptığını, kendisine güvenebileceğimi nazikçe belirtti, bu nezaketi daha da artarak yalvarmaya dönüştü: Niçin KGB'li yeni oluşumcularla görüşüyormuşuz, bir dediğimizi iki mi etmişler, onları yarı yolda mı bırakacakmışız... "Bak, dernek de kurdurduk *Taraf* okurları adı altında," dedi. "Türkiye'de dernek kurmak kolay iş mi?" Ohoo, dedim, dernekten ne olacak, yüzbinlerce dernek var memlekette. "Böylesi var mı?" diye üsteledi. "Normal bir günlük gazete yaşasın diye okurlar dernek kurar mı? Görülmüş mü böyle şey?" Bünyemizi anlamadıklarını bir defa daha belirttim. Bizim bünyemiz sahici örgütlenme kaldırmaz, devletle bir yerinden bağı bulunmayan herhangi bir insan grubunun inisiyatif almasını kaldırmaz, memleket işlerine ahalinin karışmasını kaldırmaz; akıllı olun, dedim. Azıcık MOSSAD'cılara akıl fikir danışmalarını tavsiye ettim. Onlarla çok daha iyi anlaştığımızı söyledim. Bir Türk, CIA'e de çalışsa vazifesinde behemehâl en mükemmel şekilde muvaffak olmalıdır. Bu sözü not almak istedi. Dikte ettim, kapattım.

Buna MOSSAD'cıları övdüm de, onlardan da para çıkmıyor birader. Dikkat çekmemek için sivil polis kılığına girerek Karaköy iskelesinde yaptığımız *Taraf*'a destek toplantısında, "Bilgi belge ne istiyorsanız verelim, ama para istemeyin bizden," dediler açık açık. İskele daha sonra izleri ortadan kaldırmak için MOSSAD tarafından batırıldı. Biraz böyle... ne bileyim... vur deyince öldürme gibi bir tutumları var açıkçası. Bir defasında bunu belirttiğimde, "Bizim oralarda vur bile demeden öldürüyoruz kardeşim!" demişti MOSSAD'ın *Taraf*'la ilişkiler Departmanı sorumlusu olan irikiyim adam. Doğru konu, dedim, "beyefendi" diye düzeltti.

Gazetenin 352 derece dönen (360 olamıyor, malzemedен çalmışlar, ilgili müteahhitle belediye görevlisini aldirdık, Guantanamo'dalar) lüks lokantalı terasında, Alman Vakıfları kisvesi altında yurdumuzda faaliyet gösteren Alman gizli servislerinin gizlice Çekoslovakya'dan getirip askerî araçla Edirne'den İstanbul'a taşıdığı biralar ve AB'nin Türkiye'yi Yıkma Komisyonu başkanının Brüksel yakınlarındaki özel bir çiftlikte yetiştirilen ineklerin etinden kendi kasabına hazırlatıp yolladığı köfteler eşliğinde *Taraf*'ın birinci yılını kutladık geçenlerde. 94 Amerikan, 172 Avrupa kanalı canlı yayın yaptı. Kadıköy rıhtımında canlı yayın tekneleri üstüsteydi, hattâ bu yüzden gazetemizin birinci yaşını kutlamak için akın eden Türk meslektaşlarımız alargada beklemek zorunda kaldılar. Ama biz onları da unutmadık, bir Amerikan denizaltısıyla bira yolladık kendilerine.

Aslında sadece, basitçe bir günlük gazete olan *Taraf*'a sahip çıkmak için okurlar, adları soyadlarıyla açık açık ilânlar veriyorlar. Her gün bu sayfaya bakınca çoktandır unuttuğum bir duygunun anısı canlanıyor zihnimde. Hele aralarında bazıları var ki, "Görüşlerinize katılmıyorum ama..." diye başlayanlar... Cennette miyim neyim, diye düşündürüyor.

Hem bu ilânları veren değerli insanlara küçük bir armağan hem de bütün bu yaşadığımızın anlamını şıp diye açıklamada kullanabilecekleri bir anahtar olarak, duyduğum anda ufkumu açmış şu "haber" tanımını sunayım: Haber, birilerinin öğrenmemizi istemediği şeydir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bagratlı arkadaşlarla oturuyoruz geçende...

Ümit Kıvanç 29.11.2008

Acayip bir iddiayla çıkacağım karşınıza. Ama önce bazı hususları açıklamalıyım. ("Husus" lafı geçtiğine göre, en azından yetkililere gösterdiğiniz sabır ve nezaketi beklerim!)

Bir kamuoyu araştırması tasavvur edelim. Kürt olmayanlara sorulacak, Kürtlerin Kürt olmaktan ötürü bir "sorunu" olduğunu düşünenlerin oranı bulunacak. Sonra bu oran meselâ otuz sene önce neymiş, ona bakılacak. Karşılaştırılacak. Elbette oranın büyük artış gösterdiği görülecek. Sonra, bu artışa neyin yolaçtığı bulunmaya çalışılacak.

Temelde iki ihtimal var: Ya "Kürtlerin sorunu vardır" diyenlerin dedikleri, yaptıkları etkili olmuştur ya da "yoktur" diyenler tuhaf bir şekilde istemedikleri sonuca yolaçmışlardır.

Acayip iddiamı şuradan anlayın, kalemim b şikkına kayıyor. "Yoktur" diyenlerin deme tarzı ve bunu diyebilmek için yaptıkları ettikleri ve başkalarına dayattıkları, giderek, mesele kapatmak yerine ufuk açmaya başladı.

Bu başlı başına incelenmesi gereken, çok ilginç bir siyasî-toplumsal, galiba aynı zamanda toplumsal-psikolojik bir dönüşüm, Türkiye'de. Kılıf geçiriyorsun, fakat kılıfı hiç onarmıyor, yeni koşullara göre kesip biçmiyor, içindeki ona uysun istiyorsun. Oysa içindeki ağaç gibi bir şey; dalı uzuyor, yapraklar dökülüp dipte birikiyor, meyveler oluyor, düşüyor, arılar geliyor, karıncalar gidiyor... Kılıf öyle, 85 kat koli bandıyla sarmalanmış dursun istiyorsun. Duramıyor.

Bu mühim meseleye dair birçok koldan akıl yürütebilsek ne güzel olurdu. Ancak şimdi bunları köşemizin gündemine getiren somut gelişmeye dönmeliyiz. Çünkü devlet yine "herkesi salak yerine koyan acaba kendi ne haldedir" sorusunu sormaya zorladı bizi.

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, adını "Anı" yapma uğraşına galiba bir süre için ara verdikleri Ani şehrini tanıtmak amacıyla site hazırlamış. Ne güzel!..

Değil. Çünkü her şey gibi, Ani'nin tanıtımı da bir vatan savunması meselesi. Kültür Bakanlığı ya da bakanlığa böyle bir girişimi dayatan başka birileri –biz TC vatandaşları, hiçbir zaman kimin esas kararı verdiğini bilemeyiz-, Ani'ye gösterdikleri bu anî şefkatin altında yatani kabaca şöyle açıklamışlar: İnternette Ani ile ilgili birçok "yanlış bilgi" yeralıyor, bunların "birçoğu güvenilirlikten uzak" ve "temelsiz". Hele bazıları, "olumsuz 1915 olaylarına gönderme yapıyor". "Bu nedenle, bilgi kirliliğini resmî bir kanaldan bilimsel araştırmaların ışığında aydınlatmak bir gereklilik halini almış...", neticesinde siteyi hazırlamışlar. (*Radikal*'in internet sitesini bu haberi veriş tarzından ötürü kutlamazsam ayıp olur.)

Ve, Ani'nin Ermenistan sınırı dibinde bulunduğunu belirttikleri cümle dışında tek Ermeni lafı geçirmeksizin Ani'nin tarihini, önemini, her bir şeyini anlatmışlar!

İşte efendim, 961 ile 1045 arasında Bagratlı hanedanı hüküm sürüyordu, kral 1. Gagik döneminde acayip inşaat yapıldı, filan...

Kim ulan bu Bagratlı hanedanı? Herhalde hangi Türk boyundan geldiği konusu şimdiye kadar ihmal edilmiş, ne idüğü belirsiz bir ahali olmalı. Bu ne idüğü belirsizlerin elinde geçen kısacık bir zaman dışında zaten "bizimkilerin" elindeymiş şehir. Surlardaki haçlar da zaten o dönemin ilkel trafik levhalarıydı.

Bu ayrıntıyı ben ekledim, baktım, sırtıtmıyor.

Yine bu işi yapanların nasıl bir mantıkla, ne umarak yaptıklarına takılıyorum. Nasıl olmuş, meselâ? Kendimizi onların yerine koyalım. Oturuyoruz, diyoruz ki: Şimdi, bu Ani, punduna getirip yok etsek başımıza bir sürü iş açar. Fazla meşhur. E, her önüne gelen buranın Ermeni şehri olduğunu, üstelik rastgele bir Ermeni şehri de olmayıp, Ermeniler için çok büyük tarihî ve simgesel önem taşıdığını (Bagratlı dediğinin de Ermeni olduğunu) biryerlere yazıp çiziyor. Burayı daha fazla kapalı da tutamayız. Onyıllarca yanına kimseyi yaklaştırmadık zaten... O halde kendi Ani'mizi yaratalım. Diye diye, olmamış olmuş, olmuş olmamış saymayı sindirebilen kuşaklar yetiştirdik. Israrlı ve kararlı davranırsak, birkaç kuşak sonra bir de bakmışsınız, bütün Türkiye ahalisi, Ani'nin has Selçuklu şehri olduğunu, kimbilir belki arasına buradan bir-iki Ermeni'nin geçmiş olabileceğini filan düşünüyor. Daha doğrusu, "biliyor". 1915'i şunu bunu bildiği şekil yani.

Tam da bana ayrılan sürenin sonuna gelmişken, yukarıda sözünü ettiğim mühim dönüşümü hatırlatmak isterim. Artık pek böyle olmuyor. Bu yöntemle "yoktur" denmeye devam edilsin, en kabul etmek istemeyen bile yakında oranın özbeöz Ermeni şehri olduğunu bilecektir.

Peki, söyleyecek midir? Orada durun! Devlet her konuda başarısız demedik size.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Faydalı bir alet

Ümit Kıvanç 06.12.2008

Muhterem okurlar, yine büyük bir hizmetle karşınızdayım. Size olan biteni anlama, karşınıza şu veyahut bu sıfatla çıkıp ahkâm kesenlerin cibiliyetini ölçme, bunları tasnif etme gibi amaçlarla kullanabileceğiniz bir alet daha takdim etmenin haklı gururu içerisindeyim. Üstelik bu aleti eline alıp hakkıyla kullanana yanında bedava internet bağlantısı, iPod ve aynı zamanda tarak olan cep telefonu da veriyorum.

Aletimiz ele gelir bir şey değil, bir çeşit meram-ölçer'dir. Bu yüzden, gelip teslim almanız gerekmiyor, evde kendiniz imal edebilirsiniz.

Memleketimizde, bilindiği üzere, hayatımıza yön veren veya verebilecek konularda görüş beyan eden, eleştiriler yapan, o doğru bu yanlış, diyen pek çok kişi, kurum, kuruluş ve odak vardır. Bunlar arasında siyasî partiler ve hareketler, tek tek siyasetçiler, oluşum ve yeni oluşumlar, silahlı kuvvetler, yüksek yargı organları, mülkî erkân, sivil toplum kuruluşları, televizyon ve gazetelerin yorumcuları, köşeyazarları, TV strateji uzmanları, mahalle ve kahve teorisyenleri ilk akla gelenlerdir.

Bunlardan temsili örnekler alınarak yapılacak genel bir tarama, öncelikle şu bulguları elde etmemizi sağlayacaktır:

1. Bunların hepsinin kararlı biçimde karşı oldukları birşeyler, birileri, birtakım fikirler fakat özellikle sözler vardır.
2. Bunlar, birbirleriyle karşı karşıya gelip herhangi bir şeylerini tokuşturduklarında, olay yerinden herhangi bir

şekilde değişmemiş olarak ayrılırlar.

3. Bunların çeşitli kombinasyonlar halinde karşı karşıya geldikleri durumlarda, o anki çarpışmada kendilerine üstünlük sağlamak için kullandıkları laf, fikir, motif, unsur ve dayanaklarla, bir başka çarpışmada yararlandıkları benzer araçlar arasında herhangi bir uyum ve tutarlılık bulunması gerekmez.

Şimdi, benim size sunduğum alet, işte bu fuzulî ayrıntıları kolayca elemeyi ve esasa gelmeyi sağlıyor. Aletin malzemesini, nasıl monte edileceğini, teknik ayrıntısını internete koyacağım, oradan indirirsiniz. Şimdi burada nasıl çalışır hususunu açıklayayım. Aleti tutuyorsunuz, bir çeşit kızılötesi dürbün gibi, sözkonusu tarafların belirli bir ortamdan sonunda değişmeden çıkmak ve pozisyon korumak için ürettikleri laf ve tavır kalabalığını görünmez kılıyor ve karşınızdakini şu soruyla yüzyüze bırakıyor: Peki, sen istiyorsun kardeşim?

Hayatımın erken bir aşamasında fark ettim ki, bir tartışmanın taraflarını bu soruya doğru çekmeye çabaladığınız zaman hepsi birden size düşman oluyor. Acaba neden?

Tanıyanlar bilir, hiç "pozitif insan" olamadım, bu yüzden bu laf ağzıma yakışmıyor olabilir, fakat izninizle diyeceğim ki, mesele bizim siyasî ve toplumsal kültürümüzün negatiflik üstüne kurulu oluşudur. Herkesin kime, neye karşı olduğunu, kimden, neden nefret ettiğini, kimin, neyin mümkünse dünyadan silinmesini istediğini pek kolay sayıp dökebiliriz.

Şimdi hakikaten, elimizdeki bilumum "odak"lara bu ölçüyle bakalım: Kim neyin odağıdır? Kim ne istiyor? Neden kurtulmak, neyin olmamasını değil, neyin olmasını, kurulmasını, gelişmesini istiyor?

Üniversite devrimciliği zamanlarımızda, aslında bayağı düz kafalı ve sekte bir genç adam olmama rağmen, valla zaman zaman ben bile şöyle düşünebiliyordum: Ya bu faşistler birden ortadan kaybolda biz gün içerisinde neler yapacağız? Polis de deseydi ki, tamam, çıkın yürüyün, marş söyleyin, slogan atın, bulaşmıyoruz. Başka ne yapacaktık? Sınıflar kalsın istiyorduk, devlet sönsün istiyorduk, milletler kaynaşsın istiyorduk, insanlar kendilerini özgürce geliştirebilsin, toplumsal işbölümü yok olsun, çok gerekiyorsa tercihe bağlı kalsın istiyorduk. Bunlar nasıl olacaktı? Bugünden oraya nasıl gidilecekti? Bunun için bizim şu anda yapabileceklerimiz nelerdi?

Lafı benim de içinde olduğum âleme getirdim ki daha kolay konuşayım. Yine de bizim, ermeyen aklımızla, üç-beş birşeylerimiz vardı bu sorulara cevap mahiyetinde. Şu anda karşımızda bulunan, hayatımıza yön veren ve hepsi birşeylerin odağı olduğunu ileri süren güçlere bakar mısınız bu aleti elinize alıp. Ne istiyorlar? Önerdikleri ne? Bizi götürmek istedikleri yer neresi?

Benim sunduğum aletle de uğraşmayın, boşverin. Cevap alamayacaksınız.

İhtiyacımız, pozitif öneridir. Siyasetmiş, fikirmiş, buna yaramayacaksa ne anlamı var ki?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bahçeli haklı, suçlu olan millet değildir

Ümit Kıvanç 10.12.2008

Ermenilerin 1915'te başına gelen "büyük felaket"ten ötürü özür dileme çağrımız, beklenebileceği üzere, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin kanını beynine sıçrattı.

Partisini devlet adına iş gören karanlık odakların militan, linççi kalabalık ve sokak gücü devşirdiği bir havuz olmaktan çıkarmak ve bir siyasî parti haline getirmek için gösterdiği çabaları gerçekten takdir ettiğim MHP liderine iki çift lafım olacak müsaadenizle.

Milliyetçi parti lideri olarak girişimimize tavır koymaya elbette hakkı var. Eleştirmeyi bilmemesi de doğal; bir Türk siyasetçisidir. En hafifinden "işbirlikçiler", şunlar bunlar diye girişmesini de yadırgayacak halimiz yok. Bu memlekette genelkurmay başkanından başbakanına kimse bu lafları ölçerek kullanmaz. Resmî görüşe muhalefeti çıkar hesaplarından değil vicdanından kaynaklanan herkes buna alışkındır.

Ötesine de alışkındır. İçeri atarlar, köşebaşında vururlar, linç ettirirler. Bizim memleketimizde vicdanının sesini dinleyen bunları göze almak zorundadır.

Demek isterim ki, açıklamanızı süsleyen tehdit edâsının hükmü yok, Devlet Bey. Biz, hayatının bir anda söndürülebileceğini bilerek yaşayanlarız. Gücün sizde olduğunu biliyoruz. Tehdit anlamsız. Esas siz, hayatı dahil her şeyini gözden çıkarmış olanlardan korkun. Çünkü onların ruhu yaşamaya devam eder. Hele bu insanların, sizin sahip çıktıklarınız gibi, ille de birilerini ortadan kaldırmaya dayalı tasavvurları yoksa ve dertleri, sizin bile içinde varolabileceğiniz doğru dürüst, insanca bir hayatsa.

Dolayısıyla, tehdit faslını geçin.

Fakat sahip çıktığınız zihniyetin her türlü menfur amacını ve marifetini üstüne sıvamaya çalıştığınız "millet"i daha fazla alçaltmanıza engel olmak gerek.

Bahçeli demiş ki: "Türk milletinin utanacak bir suçu ve adına özür dilemeyi gerektirecek suçlusu yoktur."

Çok haklı. Eğer "millet"ten söz ediyorsak. Çünkü, "millet"e, "Şu şu nedenle aranızdan yüzbinlerce kişiyi öldüreceğiz, ne dersiniz," diye sorarsanız o milletin büyük çoğunluğu size "aferin, hemen yapın" demez, Devlet Bey.

"Türk milletinin suçu yoktur." Doğru. Fakat Türk milletini de terörle sindirerek, gıkını çıkaramaz hale getirerek, birilerinin bu millet adına vahim suçlar işlediği, inkâr etmeye, değil sizin, bu memleketin resmî-sivil bütün faşistleri biraraya gelse gücünün yetmeyeceği bir gerçektir. İttihatçı ırkçılar, şimdi kıyımın gerekçesi olarak öne sürülen düşmanla işbirliği hadisesinden çok önce, bu toprakların gayrimüslim ahalisine yönelik sistemli bir tehcir ve kıyımı planlamışlar, planlarını da uygulamışlardır. Bizim "hayır olmadı" dememizle bu gerçek değişmeyecektir. Bunu bütün dünya biliyor.

Kendi siyasî hesapları için soykırım yasaları falan yapıp meclislerinden geçiren Batılı politikacıların çoğu da sizler gibi, bu konuları siyasî çıkarları için kullanmaya çalışıyor. "Bütün dünya biliyor" derken, bunlardan değil, çoktandır unuttuğunuz, vicdan diye bir şeye sahip insanlardan bahsediyorum.

Vicdan meselesinde sizi haksız yere suçladığımı hiç sanmıyorum, Devlet Bey. Siz, 1970'lerde Anadolu şehirlerinde Alevi katliamlarının odağı olmuş bir gelenekten geliyorsunuz. O dönemde bu işlerin içindeydiniz.

Onayladınız onaylamadınız, bilemiyorum, ama neler döndüğünü gayet iyi bildiğinizden eminim. Sizden şimdiye kadar, Çorum veya Kahramanmaraş katliamlarıyla ilgili bir özür duymuş değilim. Dilediniz de duymadıysam, ben sizden özür dilerim.

Bizim girişimimizin sizi sadece Ermeni meselesindeki inkârcılığı zedeleyebileceği için öfkelenendirmediğinden eminim, Devlet Bey. Siz, kıyımlardan ötürü özür dilenmeye bir başlanırsa, sıranın hemen ilk sıralarda partinize de gelebileceğini biliyorsunuz. Üstelik, “Çorum’un Alevileri de düşmanla işbirliği yapmıştı” falan gibi bir bahaneniz de olamaz. Zamanında partinizin gençlerini bu işlere sevk eden derin kuvvetlerin böyle bir durumda sizleri cascavlak ortada bırakacağını da biliyorsunuz. Bu işler böyledir. Yakalanırsan tanımayız derler, bu bant da beş saniye sonra kendini imha eder.

Bence “millet”in yakasını bırakın, Devlet Bey. Bu millet ırkçı katillerin yükünü taşımak zorunda değil.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O gerilimle nasıl yaşanır...

Ümit Kıvanç 13.12.2008

Hayatını yalan üzerine kurmak ne büyük sıkıntı olmalı. Gerilime bak! Biliyorsun ki dayandığın her şey yalan. Bu durum tabîî, hayattaki başlıca uğraşının ne olacağını da belirliyor: Vaziyetin ortaya çıkmaması. Böylece, her şeyini, yalanın inandırıcılığını artırma yolunda seferber ediyorsun. Yapısal halin bu. Aslî uğraşın bu. Bundan vazgeçemezsin. Bitersin. Sen sen olmazsın.

Peki, niye kurmuştun bu düzeni? Herhalde, “öyle bir şey yapayım ki, kendisi amaç haline gelsin, başka hiçbir haltla uğraşamayayım” gibi bir hedef gözetmiş olamazsın başlangıçta. Ne istemiştin o halde? Söyleyebilir misin? Niye kurdun yalan üzerine o hayatı, niye sürdürmeye çalışıyorsun? Niye? Açıklayabilir misin?

Açıklayamazsın. Çünkü zaten her şeyini bu açığa çıkmasın diye, ona göre düzenlemişsin.

Yalanı sürdürmek için insanlara ihtiyacın varsa, ikinci bir adım atman gerekiyor. Ya yalanın inandırıcılığının kuşaktan kuşağa güçlenerek aktarılmasını sağlamalısın ya da yalanı vazgeçilmez kılmalısın.

Bunu nasıl yaparsın? İlk yolu, kolay yol: zorla. Öyle bir ortam yaratırsın ki, yalanın yalan olduğunu kimse açıkça söyleyemez. Söyleyen bin pişman edersin. Olmadı, yok edersin. Herkes bilir ki, yalanın yalanlığından bahseden ölüm fermanını bizzat imzalamıştır. Pısarlar.

Ama bu ayrıca gerilim yaratır. Zaten hayatın gerilimdir, bu yüzden de her an tetikte olmak zorunda kalırsın. Herkesi kollaman, kimse herhangi bir yerde yalana zarar verecek bir halt karıştırıyor mu, sürekli izlemen, denetlemen, önlem alman gerekir.

İkinci yol, insanları yalana ortak edersin. Yalandan çıkar sağlarsın onlara. Yalan sürdürükçe sahip olabilecekleri birşeyler verirsın. Senin yalanından vazgeçerlerse kendilerine ait birşeylerden de vazgeçmiş olacakları bir denklem yaratırsın.

Bu daha incelikli tezgâhlar kurmanı gerektirir. Ama daha güvenilir bir yoldur. Çünkü aralarından bazıları yalanı taşıyamaz hale gelirse, ötekiler onları, senin elini kirletmene gerek kalmadan, bizzat susturur, boğar.

Fakat ne olursa olsun asla aşamayacağın bir engel vardır. Vaktiyle sen hayatını yalan üzerine kurarken birileri tanık olmuştur. Senin yalandan önceki halini ve yalan üzerine hayat kurmaya neden karar verdiğini biliyorlardır. Sen yalanı imal ederken görmüşlerdir. Bunlar bu bilgiyi kuşaktan kuşağa aktarırlar. Yani her zaman yalanının yalanlığını bilen birileri biryerlerde varolacaktır. Daha fenası, bunu başkalarına söyleyebilirler de.

Eğer bunlar uzaktakilerse, senin elinin altındakiler, sana doğrudan lazım olanlar değilse, yine bir süre idare edebilirsin. Uzaktakilerin dediklerini senin yurdundan duyulmaz kılarsın. Duyulsa da inanılmaz kılmak için yalanı geliştirirsin; kat çıkarsın, duvar çekersin, uzaktakiler konuştuğunda gürültü çıkarırsın.

Ama işte, ne yaparsan yap, o gerilimden kurtulamazsın. Varlığının temeli yalandır ve bunu bilenler vardır.

Üstelik dünya işleri, seni mütemadiyen, yalanını bilenlerle birtakım münasebetler içine girmek zorunda bırakır. "Ben şuyum" diye konuşurken, karşıdakilerin aslında bunun yalan olduğunu bildiklerini gözlerinden okursun. Bu yüzden, hiçbir zaman sahiden ne olduğun hakkında konuşamaman bir yana, bir profesyonel oyuncunun dahi en azından gece yatağına yattığında kavuşabileceği rahatlama imkânından yedi gün yirmi dört saat yoksun kalırsın.

"Yalanım ortaya çıkacak" korkusu zaten ruhunu bozmuştur. Bu korkuyla daha kolay kötülük edersin.

Hayatını yalan üzerine kurmuşsundur, yalan yalanlığı ortaya çıkabilen bir şeydir, her zaman, her yalanın yalanlığını bilen birileri muhakkak vardır; kimse bilmesen biliyorsundur. Varlığın her an tehlikededir. Kimse seni bu sürekli hayatî tehlike altında bulunma hissiyatından kurtaramaz, yatıştıramaz. Yalanının gönüllü iştirakçileri bile güvenilmezdir senin için. Ya günün birinde yalandan bıkarlarsa? Taşıyamaz hale gelirlerse? Ya başka yalanları tercih ederlerse? Nasıl olsa yalanla yaşamaya alıştılar bir defa...

Paranoya ile atbaşı giden hırçınlık, hayata, başkalarına, yalanına inansın inanmasın herkese karşı davranış üslûbundur. Başka türlü sünî imkânsızdır.

Senin bir ülkenin tepesindeki yönetici kastı olduğunu düşünelim. Nasıl çekilmez bir hayat yarattırdın o ülkede. Nasıl manyak ederdin insanları.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öz mü, özür mü?

Ümit Kıvanç 17.12.2008

Özür meselesine dair birkaç söz etmek istiyorum, izninizle. Gördüğüm o ki, 1915 kıyımlarının manevî yükünden hem gerekene katlanarak hem de insanî bakımdan kabul edilebilir bir şekilde kurtulmayı yine konuşamayacağız. Çünkü mesele giderek tamamen psikolojinin konusu haline geliyor. Yine. Çünkü bizim hiçbir meseleyi, bu iş için üretilmiş o özel tabirin kastettiği şekilde "masaya yatırma" şansımız yok. Herhangi bir mesele masaya yatırıldığında, mevzu bizimle bir şekilde ilgiliyse, masada yatan bizmişiz gibi davranıyoruz.

Mesele ele alındıkça bizi ellemişler gibi huylanıyoruz. Mesele unsurlarına ayrıldıkça, parçalarımızı koparıyorlarmış gibi dehşete kapılıyoruz.

Şunu kabul edelim: bizim şu andaki toplumsal psikolojimizle herhangi bir meseleyi ele alıp sağlıklı tartışma imkânımız yok. Toplum sorunlarına kafa yoran ve benden daha fazla şey bilen, daha geniş düşünebilen, çözümler üretebilecek insanlara öneriyorum, bunu sahiden düşünsünler diye. Belki de, bizim birtakım meseleleri ele almaya girişebilmek için bile, önce tedavi görmemiz gerekiyordur.

Özür meselesine geleyim. Şu metin imzaya açıldı, ben de dahil bazı insanlar imzaladık: "1915'te Osmanlı Ermenileri'nin maruz kaldığı Büyük Felâket'e duyarsız kalınmasını, bunun inkâr edilmesini vicdanım kabul etmiyor. Bu adaletsizliği reddediyor, kendi payıma Ermeni kardeşlerimin duygu ve acılarını paylaşıyor, onlardan özür diliyorum."

Ardından, özür kısmına kadar buna katılan kimilerimiz, "ben niye özür diliyorum ki?" dediler ve bir tartışma çıktı.

Özürü uygun bulmayanlardan bazılarının tavrı şu: 1915 olaylarında benim ailemden kimsenin parmağı yok. Üstüne oturulmuş bir gayrimüslim mülkümüz de yok. Yani sorumluluğumuz yok. Bu anlamda, olmayabilir, doğru.

Varlık Vergisi, 6-7 Eylül, Kıbrıs işlerinin tezgâhlanması, İstanbul Rumlarının fiilen kovulması sırasında yaşıyor muydunuz bu ülkede? Yaşıyordunuz. Ama bunlara katılmadınız, bunlardan çıkar sağlamadınız. Bu da olabilir.

Şunu sorayım size o zaman: Hrant öldürüldüğünde, acının yanısıra, çok derinlerde de olsa bir suçluluk hissetmediniz mi? Hemen cevap vermeyin. Çünkü, bu işe karar vermiş olanlar hariç, faşistler, bağnaz milliyetçiler, birçok devlet görevlisi, siyasetçiler ve "sokaktaki insan" hissetti. Sorsanız inkâr ederler, ama hissettiler. "Hepimizi" saran bu ortak duygunun kaynağını düşünmeye değmez mi?

Bu yaklaşıma da, "hepimiz" lafı benim için illâ bu anlama gelmeyebilir, diye karşısınız. Peki. Ama sizin meselelerini tartıştığınız, şöyle değil böyle yaşasa diye öneriler yaptığınız toplum, bu. Bir toplumun nasıl yaşayacağına karışırırsanız ona aitsinizdir. "Ben milliyetçi değilim." İyi, olmayın. Buna kimse karışamaz. Ama siz bu insanlara "aşırı milliyetçilik kötüdür" falan dediğiniz anda bu toplumun parçasısınız.

Sık sık "bizim millet" derim. Bunu derken, bu memlekette gözümü açınca kimi gördüysem hepsini anlıyorum. Ve şükür ki, hepsini yok edemedikleri için herkesi gördüm. Ait olduğum toplum budur.

"Bizim" aramızdan birilerine korkunç bir muamele yapıldığı, buna rağmen onlardan bir özür olsun esirgendiği için, protesto amacıyla "özür diliyorum" metnini imzaladım. İnsanların topluca yok edilmeye kalkışıldığı, ardından da yürek yakan bir küstahlıkla inkâra başvurulmuş bir olaya tepki gösterirken, metnin şurasıyla burasıyla uğraşmayı düşünmedim. Bana da sorsalar, "şimdilik özür denmesin, birçok insan işin özünü bırakıp kişisel alınganlık meselesi yapacak" derdim. Ama bu işin siyasî yönü, deyim yerindeyse. Özellikle bu konuda her türlü siyasî sorumluluk duygusunu kaybettiğim için gönül rahatlığıyla imzaladım. Bu bir.

İkincisi, tarihin kurallarından biri sanırım: Faşistler öldürür, iyi insanlar özür diler. Yahudileri katleden, Nazilerdi. Özürü dileyense, hayatı boyunca hiçbir zaman Nazi olmamış, aksine, faşizme karşı aktif mücadeleler içinde

yeralmış Alman şansölyesi Willy Brandt oldu. Brandt'a dünya çapında saygınlık sağlayan bir hareketti, kurbanlar için yapılmış anıtın önünde diz çökmesi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Delikanlılık yaptık, niye kızıyor?

Ümit Kıvanç 20.12.2008

Şunu kabul edin, muhterem zevat: geride kapatılmamış hesap bırakmak kötü bir şeydir. Ayağa dolanır. Eli kolu bağlar. Ruhu mıncıklar. Vicdanı dürtükler. Mideyi bozar. Kalbi sıkıştırır. Ve daha saymakla bitmeyecek pek çok fenalıkları vardır.

Diyelim bir âlicenaplık gösterdiniz, bunu kabul ettiniz. Bununla bitse!.. Bitmiyor. Çünkü hesaptan kasıt, gidip alacağını tahsil etmek değil. Borcunu ödemek.

İşte bu yüzden basit gerçek, yutulması pek zor lokmaya dönüşüyor.

Bulduğunuz çıkış yolu, "borcum yok ki" demek.

Muhterem ahali de, her defasında şişinerek yerinden kalkıp pişkin pişkin olay mahallini –tok midelerle- terk eden siz muhterem zevatı bugüne kadar bir defa olsun kapının orada çevirip burnunuza hesabı uzatmamış. Güvendiğiniz de bu.

Delikanlı başbakanımız, ne kadar inkâr edersek o kadar altında ezildiğimiz manevî yüklerden kurtulalım diye minicik bir adım attığımız için bize. "Herhalde kendileri soykırım yapmışlar ki özür diliyorlar," dedi. Kendisi suçsuzmuş. Üstelik yapmaya çalıştığı iyi şeylere taş koyuyormuş bizimki gibi fuzulî hareketler.

Başbakandır, her şeyden önce Türk siyasetçisidir, der. O gün için öylesi işine geliyordur, der. Buna takılmayacak kadar tecrübemiz var, müsaadenizle. Biz Demirel'le yaşlandık. Şimdiki başbakan daha ne ki?

Soykırım gibi büyük işleri bir yana bırakıp daha alçakgönüllü suçlardan sözedelim. 1970'lerdeki Alevî kırımlarını filan da konu etmeyeceğim, söz. Başbakanın içinde yetişip lider olarak sivrildiği hareket, geçmişine baktığı zaman maalesef özür dilemesi gereken çok şey bulur. Peki, birilerinden özür dilemeyi aklından, gönlünden geçirmiş olan var mıdır, bu hareketin önderleri arasında? Yoktur.

Çünkü burası kapatılmamış hesaplar ülkesidir. Bir ara hakikaten çok merak etmiş, becerebildiğim kadar sormuş soruşturmuştum; Tayyip Erdoğan herhangi bir yerde, kamuya açık şekilde, "Ben eskiden şöyle şöyle düşünüyordum, şimdi böyle düşünüyorum" tarzında bir döküm yaptı mı diye.

Yapmadı elbette. Fakat bunu yapmadan yepyeni bir siyasî hareketin lideri olabileceğini gönül rahatlığıyla varsaydı. Ve oldu. Niye? Hep beraber bir daha: Çünkü burası kapatılmamış hesaplar ülkesidir. Bir de, "vaktiyle

şunu şöyle yapsaydık şimdi bu böyle olmazdı"lar ülkesidir.

Susurluk sırasında, soruşturma sahici bir devlet temizliğine varsın diye sokaklara dökülenlere "glu glu dansı yapıyorlar" diyenler, "mum söndü oynuyorlar" diyenler Erdoğan'ın da liderleriydi.

Şu, maalesef naçiz köşeyazarınızın klavyesinden döküldüğünde bile muhteşem ve muazzam bir hakikattir: Eğer bugünün başbakanı, yeni bir liderlik ve siyaset yoluna adım attığında, diyelim glu glu dansı vaizlerinin bu tutumuyla arasına aşılmaz bir set çekse ve bunu ilân etseydi, bugün Ergenekon soruşturması ve davası başka türlü bir toplumsal destekle yürütülüyor olurdu. Başbakanın yol arkadaşları, ona umut bağlayan geniş kalabalıklar, bu temizlik ihtimali kendileri ve bu toplumun hayatı için ne anlama geliyor, kavrayabilirlerdi.

Kapatılmamış hesabın sorulmaması, adama öyle bir sanal rahatlık duygusu verir ki, şahıs, muradı tam tersiyken soykırım kelimesini bu memleketin tarihinde görmediği kadar meşrulaştırır.

Hrant'ın öldürülmesinin birinci yılı için film yaparken izlediğim görüntüler arasında hiç unutamadığım bir sahne var. İçişleri Bakanı, vali, bir bakan daha, patrikhaneye taziyeye gitmişler, patrikle oturuyorlar. Patrik onlara bakıyor. Onların biri yere bakıyor, öbürü tavanlarda birşeyler arıyor. Kimseden çıt çıkmıyor. Çıkamıyor. Bu böyle dakikalarca sürüyor. Başbakan bir izlesin bakalım. Özür dilenecek birşeyler olduğu duygusuna o da kapılır mı acaba?

Peki, Ermeni kıyımı olmadı. Varlık Vergisi, 6-7 Eylül falan da mı olmadı? Yok mu bunlarda özür dilenecek bir şey? Hâlâ azınlık vakıflarını ketenpereye getirip insanların malına mülküne elkoymaya çalışanlar var. Yetmemiş bugüne kadarki. Bunları yapanlar Eskimo mu?

Muhterem başbakan, biz o özürü delikanlılıktan diledik. Siz daha delikanlı bir hareket gösterin, gücünüz yetiyorsa. Yapmazsanız, ileride memleketin delikanlılık tarihi yazılırken bizimki biryerlerinde geçecek, sizin tavırlarınızsa, arkanızda korumalarla, bizim gibi savunmasız şahıslara karşı icra edilmiş olduklarından yarışma dışı bırakılacak.

Yazık olacak edânıza.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bizi affetme Hakan

Ümit Kıvanç 24.12.2008

Kalk oradan Hakan. Bıçak yaraların kapanır, gel sen. Kırık boynunla gel. O bıçkın pozu vermişsin ama ileride zaten boynun bükük gezecektin hep, fark etmez, gel. Öğretmenlik yapacaksın yeni hayatında. Berber kalfalığında nasıldın bilmiyoruz, ustana sormak lâzım. İstersen berberlik de yaparsın. Ama esas işin öğretmenlik olacak. Orta sınıf ve üstü büyükşehir gençlerini dizeceğim karşına sıra sıra. Hepsi erkek arkadaşlarıyla, kız arkadaşlarıyla gelecekler. Bazıları elele olacak. Arada kızlar, durup dururken, oğlanı öpmek isteyecek. Öpecekler. Arka sıralara kalan bazı çiftlerin erkekleri kızları omuzlarına alır belki. Hepsi seni izleyecekler. Seni dinleyecekler. Kızlar muazzam bir meseleyle uğraşıyormuş ve çok haklı bir nedenle çok öfkeliymiş ve yollarına çıkan bütün o insan kalabalığı yüzünden gidecekleri yere gidemiyorlarmış gibi ifadeler takınmış olacaklar.

Oğlanlar da halledemeyecekleri hiçbir sorun yokmuş, hattâ hayatta hiçbir sorun yokmuş gibi bakacaklar sana. Sen anlatacaksın. On yerinden nasıl bıçakladıklarını. Kendi dükkânında jölelediğin fiyakalı saçlarından tutup nasıl sürüklediklerini. Boynunun kırıldığı ânı.

“Seni seviyorum” dediğin kız o sırada gözünün önüne gelebildi mi bari, Hakan? En son onu görmüş ol, ne olursun.

Seni ve sevgilini doğrudan Beyoğlu’na götüreceğim. Gönlünüzce sürteceksiniz. Elele. Endişelenmene gerek yok. Seninle gelecek. Katillerle beraber yaşarken seninle konuşmayı, mesajını saklamayı göze almış. Gönlü var sende. Gelecek. Merak etme.

Bak, önümüz yılbaşı. Beraber eğleniriz. Olmazsa gelecek yıl. Sonra da olur. Sen hep 18’inde olacaksın. Muhteşem değil mi Hakan?

Sert yapmışsın fotoğrafında. Ustan izin verdi mi, ilâştirebildin mi fotoğrafı aynalardan birinin köşesine, bilmiyorum. Ama aklında sevdiğin kız, elinde o fotoğraf, uzun uzun oturup büyümeye çalıştığından eminim.

De ki meleklerle, ben büyüyecektim, bırakmadınız. Sevdiğim kız da o katillerin elinde kaldı. Üstelik, de, ben öyle bir yerden geliyorum ki, bir kızı sevdim, onun da gönlü bana kaydı diye beni dövüp, boynumu kırıp, on yerimden bıçakladıktan sonra gizlice gömenlere orada birçok insan içten içe hak veriyor, onları mazur görüyor, bazıları da takdir ediyor. Arkadaşları, tam dört kişi, polise, “evet, onlarla birlikte tanımadığımız birini koruluğa gömdük” diyebiliyor. Sonra da kahveye mi çıktılar acaba?

Biliyor musun Hakan, kahveye mi çıktılar, seni gömdükten sonra? Tamam, sana ne, haklısın. Sen sevgilini merak ediyorsun.

Ne yazık ki bizim toplumumuz o kızı o evde bırakır, Hakan. Seni öldürenler kızı da yaşadığına pişman ederler.

Ben galiba sana ne diyebileceğimi bilmiyorum, Hakan. Biz öyle büyük meselelerle uğraşıyoruz ki sana söylenecek sözümüz yok. Biz, meselâ, mahalle baskısı öyle mi olur böyle mi olur diye tartışıyoruz. Son anında hepimizden tiksindin mi? Lütfen bizimle uğraşmayıp sevgilini düşünmüş ol.

Öyle yaptıysan da haklısın. Çünkü ben de çoğu zaman bizden tiksiniyorum, Hakan. Seni öldürenleri biz yetiştiriyoruz. Her an kutsal bir sebeple birilerini öldürmeye hazır ne kadar çok insanımız olursa vatanımız, milletimiz, dinimiz o kadar güçlü olacak, bu yüzden yapıyoruz bunu.

Kızkardeşimizi sevdi diye 18 yaşındaki genci öldürüyoruz.

Biz böyleyiz, Hakan. Biz öldürüyoruz. Öldürmeden işkence de ediyoruz. Bizi devletimiz eğitiyor. Biz de her şeyi devletten beklemiyoruz, ama vatan için, ama namus için, ama zevk için, öldürüp duruyoruz.

Sonra arkadaşlarla birlikte koruluğa götürüp gömüyoruz.

Seni de yaşatamadık, Hakan. Melekler inanmayacak anlattığında. Ne diyeceksin kimbilir... “Birbirimizden hoşlandık, telefonla görüşüyorduk, ona ‘seni seviyorum bir tanem’ diye mesaj attım, ağabeyleri onu dövdü,

beni öğrendi, gelip on yerimden bıçakladılar, boynumu kırdılar, koruluğa gömdüler..."Böyle anlatma. On sekizindeydim, de, yeter. Buna kim inanır, Hakan?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güvenlik sorunu

Ümit Kıvanç 27.12.2008

Büyük şehir, bir yandan eşitsizlikleri vahşet-dehşet boyutuna çıkarırken bir yandan da insanları tuhaf eşitlikler içerisine sürüklüyor. Hattâ, toplumdaki makamı mevkii çok daha yüksek olan birileri, aslında yüzüne bakmayacakları insanlardan anlayış dilenir hale düşebiliyorlar. Hele bizim gibi, organizasyonu, ortak kurallar koyup bunları gözetmeyi beceremeyen toplumlarda, büyük şehir, herkesin her an konum değiştirmesi yüzünden de bir kaos ortamı demek. Bakınız paralar savurup eğlenmeye gelmiş zenginlerle eğlence yeri otoparkçılarının ilişkileri. Kafalarını bozarsak bizi derhal (kredi kartıyla) satın alıp çöpe atıverecekleri duygusunu yaratan, mühiminsan dergilerinin sayfalarından fırlamış tiplerin o geceki kaderine hükmedebilen eğlence yeri korumalarından ("güvenlik") henüz sözetmiyoruz bile.

Bizim hali vakti yerinde insanlarımız, şehrin kaosundan kaçmanın yolunu, elbette kendileri bulmadılar, dünyanın başka yerlerindeki benzerleri ne yapıyorsa onu taklit ettiler, siteler kurdular, oralara çekildiler. Kapitalizmin yarattığı insanlık durumunun genel çizgileriyle de uyumluydu bu. Üst sınıflar insanları yoksun bırakır, orta sınıflar o yoksunluklar sürsün, kendileri üste çıksın diye tepinir; ikisi de bu arada yarattıkları öfke ve nefretin farkındadırlar. Büyük şehir zaruretlerinin dışında yoksul ve yoksunlarla aynı mekânı paylaşmak, hem güzel ve keyifli değildir hem de tehlikeli olmaya başlar. Bu yüzden özel donanımlı siteler kurulur, başka türlü bir hayat yaratılır. Yoksul ve yoksunların dışarıda bırakıldığı bir dünyada sorunların, site bahçesindeki çiçeklere dadanan böcekler ve kapalı otoparkın her nasılsa rutubet yapan duvarları ve jimnastik salonundaki ışıklandırmanın yetersizliği falan olması beklenir. Tabii memleket koşullarımız icabı bunlar tam da böyle olmaz, ama esas amaca ulaşılmıştır: güvenlik. Site güvenlidir. Niye? Çünkü aslında kendilerinden kaçılan insanlar arasından bulunup polise, jandarmaya özendirilerek yetiştirilen özel güvenlikçiler tarafından korunur.

Tıpkı eğlence yerleri gibi. Zenginler, henüz tanınmadıkları bir eğlence yerinin kapısındaki iri kıyım genç adamın kendilerini o şekilde süzmesinden, üstlerini aramasından, bazen içeri almamasından ilkesel olarak gocunmazlar. Bu yoksulluğun ortasında o âlemleri yapacaklarsa buna katlanacaklardır. Sitelerinde, gözleri pencereden dışarı iliştiğinde devriye gezen güvenlikçileri görünce rahat edeceklerdir. Kendi evlerine bir güvenlik kontrolünden geçerek gidip gelmekten rahatsız olmayacaklardır. Konuklarına, "Kapıda güvenliğe söyle, onlar getirir" demeye alışacaklardır, vs.

Fakat, bizzat güvenlikçi, site hayatının güvenliğini tehdit eden bir unsur haline gelirse ne olacak? Nitekim, haberde hayırseverliği özellikle vurgulanan bir işadımı, sitesinin güvenlikçisiyle tartıştığı için hayatından oldu. Güvenlikçi, "Bana hakaret etti," diyor. Bilmiyoruz. Belki etti belki etmedi. Güvenlikçi de, diyelim, işini kaybetmeyi göze aldı, girişti tekme yumruk, gitti. Hayır ama! Öyle olmuyor. Şöyle oluyor: "Yanımda meyve soymak için taşıdığım bıçağı çekip vurdum."

Sitenin özel güvenlikçisi, yanında meyve soymak için bıçak taşıyormuş. Galiba pek gerçekçi değil. Niye taşıyordu o halde? Sitenin güvenliğini sağlamak için de taşıyor olamaz. Ne yapacaktı bıçakla?

Cevap basit aslında. Birçok Türk delikanlısı gibi bıçak taşıyordu. Buna da niçin diye sorarsanız, onun da cevabı basit: Çünkü şu ya da bu nedenle tabanca taşıyamıyordu. Çünkü aslında tabanca taşımak istiyordu. Çünkü güvenlikçi olarak yetiştirilirken ona bir "kural adamı", bir "koruyucu" olmak değil, sadece ve sadece sıradan insanlardan bariz biçimde güçlü olmak öğretildi. O da aldığı eğitimi orada öylece bırakmayıp kendini daha geliştirmek istedi. Yeni "imkânlar" edinerek.

Tahminim budur.

Böyle bir eğitimin nereden, kimlerden örnek alınarak yapıldığını merak edeniniz var mı? Ev ödeviniz olsun. Alt tarafı oturduğu yerden ahkâm kesen bir köşeyazarıyım, her şeye de cevap veremem.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gördünüz mü, kimmiş buraların dayısı?

Ümit Kıvanç 31.12.2008

Ey, iktidar sahibi delikanlılar! Silahsız adamı ensesinden vuran milliyetçi kahramanlar ve âşıkları! Memleketin vicdanına batırmaktan kanı pasına karışmış hançerleriyle caka satanlar! Yoldan çıkmış gençliği satırlarla hizaya getirmeye çalışanlar! Top tüfek kimdeyse onun yalakası olan babayiğitler! Sırtını bir yere dayamadı mı sesi çıkmayanlar! Ey gücü ancak kıştırıp linç etmeye yetenler! Ey bir üfürüşte bütün mangalları külsüz bırakanlar!

Türkiye'nin bütün sahte kahramanları, yeni yılınız kutlu olsun. Ayıp mayıp, öyle diyeceğim, verdi mi İsrail devleti yeni yıl hediyenizi elinize? Ha?

Aldırmıyorsunuz. Çünkü siz yeni yıla meni yıla aldırmazsınız. Dinimizde de yeri yok zaten. Hem zaten İsrail bunu hep yapmıyor mu? Hem zaten Filistinlilerinkine hayat mı denir de şimdi topluca katledilmeleri mühim bir mesele olsun... di mi?

Şanlı Türk basını!.. Yok. Şanlı olan orduydu. Basın neydi? Şerefli Türk basını! Ne kadar kızdınız ayol İsrail'e. Valla ben korktum oturduğum yerde.

E, ama "Türk şöyle yapar, Türk böyle yapar" demediniz? Ya siz, "Filistinli Müslüman kardeşlerimiz" için yüreği parçalanırlar? Ay ne çok üzüyorsunuz ne çok üzüyorsunuz...

Umurunuzda değil hiçbirinizin. Olsa olsa İsrail devletinin suçlarıyla alâkası olmayan Yahudi düşmanlığınıza malzeme yaparsınız bunları.

Gelelim hayatın gerçeklerine. Neye yarıyor bir milyon bilmemkaç kişilik Türk ordusu? İlk elde, gerekirse bizim haddimizi bildirmeye. Orasını geçin. Kendi memleketinin gençlerini akın akın dağa çıkmaktan vazgeçireme, bunları dağa götürüyor diye bir tek adama gözünü dik, onu barındırırsan valla girer işgal ederim diye Suriye'nin kapısına dikil. Şahane. Bir dayılandık ne biçim korktular. Şerefli Türk basını anlatır masalını.

Zaten parçalanmış mahvolmuş bir ülkeye girip operasyon yapacağım diye dünyayı ayağa kaldır. Hiçbir sonuç

vermeyeceğini bile bile, sırf milletin gazını almak için savaş havaları yarat. Şahane. Şerefli Türk basını yazar destanını.

Ey, dünyanın herhangi bir mesaj gönderilebilen bütün internet sitelerini Türk'ün gücü şusu busuyla işgal eden, bütün dünyaya hakaret eden Türk gençliği! Ne halt etmekle meşgulsün şu sırada? Filistinlilere yardım kampanyası sitelerini mi göçertiyorsun, vaktiyle Araplar bize kalleşlik yaptı diyerek.

Peki, hani nerede, Filistinlileri kurtaran Türk askerlerinin kahramanlıklarını anlatan "Madeni Kasırga" türü edebî eserler?

"Türk'ün gücü" dediğiniz neye yetiyormuş? Tekrarlayın bakayım! Kendi ülkende insan haklarını hiçe saymaya gelince uluslararası hukuku falan takmıyorsun da, niye İsrail devletine hot zot edemiyorsun? Ey şanlı diplomatlar, ey bu ülkenin büyük yalancıları, haydi çıkın, yüzünüz varsa iki laf edin. Bize dayılanmak kolay. Kapışsaksak bütün devlet arkanızda. Haydi, durdurun bakayım İsrail Savunma Kuvvetleri denen, sizden çok daha organize, çok daha modernize, çok daha teorize örgütü. Ha?

Deneyemezsiniz bile. Siz, kıyımcıları şereflelendirmekle, katliam suçlularını resmî televizyonunuza bilirkışı yapmakla, Hrant'ı öldürtenleri saklayıp korumakla uğraşın. Gücünüzün kime ve neye yettiğini böyle hatırlatırlar işte.

Bu ülkenin devletinin, eğer başka bir kafayla yönetilseydi, İsrail devletinin bütün bunları yapmasını önleyecek gücü olurdu. Tedavi olursak hâlâ mümkün. Bunu buraya yazıyorum ve imzalıyorum.

Başbakan da demiş ki: "Bize de ayıp ettiler." Yaa, çok üzıldüm. Geçmiş olsun. "Dünyadan haberimiz yok" diyememiş belli ki.

İflah olmuyorum ve yine merak ediyorum: Bizim bu koskocaman ve her şeye kâdir devletimizin tepelerindeki birtakım insanlar böyle durumlarda ne düşünüyorlar? Valla şundan da eminim: Acaba şu insanları bu zulümden kurtaracak bir şey yapabilir miyiz, diye düşünen tek kişi çıkmaz onların arasından. Doğru ya; bize ne!

Dünyanın en güçlü ordularından birine sahipsin, nüfusun başlıbaşına bir etken, pekâlâ manevî etkin var bölgede, üstelik her fırsatta bunlarla övünüp şişiniyor, aile arasında esip savuruyorsun, sonra yanibaşında biri gösteriyor sana, kimmiş buraların kralı.

Haydi aslanlar, haydi anca zayıfa karşı kolu kalkan milliyetçiler! Ağzınızın suyu akıyor mu İsrail devletini izlerken? En azından devletin kapısına dikilin, "Onlar yapıyor, biz niye yapmıyoruz?" falan deyin. Şimdiye kadar dediklerinizin özü budur zaten.

Metal Fırtına yazarlarından bekliyorum ben meselenin hallini.

İyi seneler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne yerine konuyoruz sizce?

Ümit Kıvanç 03.01.2009

Hükümetimizin bize sunduğu yeni yıl armağanı da, “yeniden Melih Gökçek” oldu. Teşekkür ediyoruz. Şu Melih Gökçek hadisesi üzerinden biraz memleketimizdeki siyasetçilik konusunda konuşalım.

Nasıl bir film izledik biz:

AKP iktidar partisidir. Başkent'in büyükşehir belediye başkanı bu partidendir. Kendisi, bir yandan, hakkında en çok iddia, şaibe ve tartışma üretilmiş insanlardan biridir. Öbür yandan, üç dönem üstüste Ankara'ya belediye başkanı seçilebilmek gibi bir işi başarmıştır. Yerel seçimler yaklaşmaktadır. İktidar partisi, başkent için başkan adayını belirleyecektir. CHP'nin Baykal icadı abuk subuklukları bırakıp Karayalçın nostaljisine yönelmesi, birçoğumuza görüldüğü kadar nafil bir çaba değildir ve iktidar partisinde, “ya, olur mu olur” endişesi yaratmıştır. Dolayısıyla, başkent'in adayı kim olacak sorusu biraz daha önem kazanmıştır.

Ancak başkent'in büyükşehir belediye başkan adayı bir türlü açıklanmaz. Spekülasyonlar, dedikodular birbirini izler. Anlaşılır ki, AKP'nin Melih Gökçek'ten kurtulmak diye bir sorunu vardır.

Var mıdır?

Öyle görünüyor ki, vardır.

Peki, neden vardır? Melih Gökçek'in nesini beğenmemektedirler? Aralarında nasıl bir anlaşmazlık vardır? Hangi konularda sorun çıkmıştır?

Bunları bilenimiz var mı?

Yok.

Kimse çıkıp, “canım zaten herhangi bir anlaşmazlık yoktu” diyebilir mi? Diyemez. O halde bir daha soralım: anlaşmazlığın, Melih Gökçek'in istenmemesinin sebeplerini bilen var mıdır?

Yoktur.

Bize bunları çıtlatan bir siyasetçi yoktur. Bunları öğrenebilen, tahmin edebilen, öngörebilen gazeteciler, yorumcular var mıdır? O da yoktur.

Yani: Biz, AKP'nin Melih Gökçek dışında seçenek bulabilmek için neden çırpındığı hakkında hemen hiçbir şey bilmiyoruz.

Geçelim. Sonunda başbakan başkent adayını açıklar: Melih Gökçek!

Peki, madem adam zaten oturduğu koltuk için yeniden aday ilân edilecekti, neydi bütün o manevralar? Dedik ya, bilmiyoruz.

Peki, sonunda neden yine onda karar kılındı? Var mı bilen? Melih Gökçek'in elinde nasıl kozlar var, hangi güç var da arkasında bunca oy desteği olan bir iktidar partisi ondan vazgeçemiyor?

Açıklanması gereken bir mevzu değil mi bu?

Bize herhangi bir şey açıklama zahmetine giren var mı? Yok. Onlar açıklamasa da işin özünü bulup çıkaran, bize anlatan var mı? Yok.

Bize düşen ne? Gidip oy vermek. Gerisine karışamayız.

Türkiye’de siyaset tam da bu nedenle siyaset falan değil işte. Bu yüzden bizim siyasetçilerimiz ve partilerimiz aslında topluma karşı sorumlulukları açısından gayrimeşrudurlar. Çünkü hemen bütün temel kararları bizim dışımızda, bize değil hesap, bilgi bile vermeksizin alıyorlar.

Bahsettiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti başkentinin belediye başkanlığıdır. Somut olarak da, Türkiye’nin en tartışmalı siyasetçilerinden biridir.

Niye oyaladılar? Niye kurtulmak istediler? Niye cesaret edemediler? Hiçbir şey bilmiyoruz. Ne hoş!..

Her konuda atan tutan, başkent kulislerinde sinek uça bilirmiş gibi yapan gazetecilerin haline bakın. “AKP Gökçek’ten kurtulmaya çalışıyor” haberlerini “AKP yine Gökçek dedi” haberleri izledi; ne merak eden var ne gazetecilik mesleği adına herhangi bir utanç duyan.

Memleketin gazetecisi, memleketin siyasetçisini bütünlüyor.

Benim gibi salaklar da, işin aslını astarını merak ederek çatlıyor.

Üstelik, Melih Gökçek fenomeni, bütün bunlar olmasa da başlıbaşına büyük merak konusu olması gereken bir şey. Düşünebiliyor musunuz, AKP’nin her türlü melanetin odağı ilân edilmeye çalışıldığı bir ortamda, adam üç dönemdir başkent belediyesinin başında, aklına eseni yapabiliyor, bir tür belediye hakanı gibi davranıyor ve koruyucu, kollayıcı, laikçi, orducu, yargıcı hiçbir kesimden özel olarak onu hedef alan herhangi bir girişim görmüyoruz. Olsun diye demiyorum elbette, ama kabul edin ki normal, olmasıydı. Çok mu seviyorlar onu? Niyedir, anlayabiliyor musunuz?

Şahsen, oyalama sürecini, AKP liderlerinin, Gökçek’in AKP dışında örgütlenmesine imkân vermeme amacına bağlamış ve anladığımı sanmıştım. Değilmiş. Şimdi adam iki kat güçlenmiş olmadı mı? Yoksa, “Seni aday göstereceğiz ama Ankaraspor’a Gerrard’ı almaya kalkmayacaksın” filan diye pazarlık mı yapıldı? Ne oldu?

Sahici bir parlamenter-demokratik rejimde bunların hepsini biliyor olurduk. Çünkü bizi ikna etmeden bir halt edemeyecek olurlardı. Oysa burada ne gerek var... Aferin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Valla Baykal sayesinde oldu

Ümit Kıvanç 07.01.2009

Deniz Baykal TRT'nin Kürtçe kanalına karşı çıkarken, "70 milyonun parasıyla böyle işler yapılmaz," dedi. Şahsen Baykal'ın halkla ilişkiler, reklam ve promosyon elemanlarını yetersiz buluyorum. Zira bunu TRT 6'dan Kürtçe söyleyebilir ve başbakanı karşı en azından beraberliği sağlayabilirdi. Emin olun, hiçbir Kürt şaşırmasın, hattâ belki bazıları bunu da bir nevi açılım sayardı. Baykal'dan başka laf beklemeyeceklerine göre...

Aslında başbakan da hata yaptı. Hoş geldiniz beş gittiniz yerine, bir-iki özdeyişin Kürtçe'sini öğrenip ekranlardan patlatsa, Diyarbakır değilse de bir-iki ilçe belediyesi kapması işten bile değildi. "Bekâra karı boşamak kolay" yerine geçecek Kürtçe halk deyişi mi yoktur? Onun danışmanları da düşünemiyor demek ki böyle cinlikleri.

Heşt kanalına reklam sloganları üstünde de çalışıyordum ama nasıl olsa soran çıkmaz diye yarım bıraktım. Birkaç öneri de geliştirmiştım, "TRT 6 – Ya sev ya zapla" gibi.

Değerli okurlar, gördüğünüz gibi, baştan Baykal lafı ederek kendimi bağladım, şimdi oraya dönmek için bin dereden su getiriyorum ki bu da ne yazık ki ilk defa yediğim bir halt değil.

Döneceğiz mecburen. "70 milyonun parasıyla böyle şeyler yapılmaz" dedi.

Önce, artık pek iyi bildiğiniz iyi niyetimle oturup düşündüm. Anadolu İslâmı'nın bu büyük düşünürünün hikmetinden üç değişik sual üretmek mümkündü:

1. 70 milyonun değilse kaç kişinin parasıyla yapılabilir?
2. Böyle şeyler yapılmazsa neler yapılabilir?
3. O kadar kişinin parasıyla yapılmazsa nesiyle yapılabilir?

Bu sorulara doyurucu cevaplar bulamadım. Niyeyse, ikinci sorudan başladım. Muhtemelen, uzun yıllardır "istediğimiz sorudan başlayabilir miyiz," diye sorma şansını bulamadığımdan. 70 milyonun parasıyla, nereden kaç tane ne alındığını hiçbir zaman bilemediğimiz çeşitli silahlar mı alınır? Bir tank 8-10 milyon dolar, karar vermek zor. Üçüncü soruya geçtim, "hayır duasıyla" mı desem, "bağışlarıyla" mı desem, bilemedim. İlk soruya dönünce güçlükler birden arttı. 70 milyonun hatırı sayılır bir kısmı için bir güzellik yapılacak, ama 70 milyonun parasıyla yapılamıyor. Kolay denklem değildi. Acaba gayrimüslimlerin malına mülküne elkoyma uygulamalarına böyle masum bir düşünce mi yolaçtı, diye düşündüm. Böylece, yapılan her neyse, 70 milyonun parasıyla yapılmamış oluyordu. Belki Varlık Vergisi veya 6-7 Eylül zamanında da Kürtçe televizyon kuracaklardı, maksat bunun için para toplamaktı. Biz yanlış anlamıştık.

Bir deftere enine ve boyuna çizgiler çizip bunları sağına soluna yazarken kafam karıştı. 70 milyonun parasıyla Diyanet kadrosu beslenebiliyor, imam maaşları, zorunlu din dersi hocalarının ücreti falan ödenebiliyordu. Baykal buna itiraz etmiyordu. E, tank da alınabiliyordu, ona da itiraz etmiyordu.

Bir ara, "acaba itirazı televizyona mıdır?" diye de aklımdan geçirdim. Radyo veya halı saha tesisleri kurulsa belki de orali olmayacaktı.

Hava kararmıştı, beynim durmuştu, elimde kalemle öylece oturuşuyordum ki, birden zihnim aydınlandı, göğsüm Baykal'a şükran hisleriyle doldu. Öksürük şurubu var mı diye aramak için kalktığımda dizimi sehpanın köşesine çarptım ve acı hazır bütün enerjimi bir noktaya toplamışken onu oradan alıp icap eden yere aktararak müthiş buluşumu yaptım: Baykal, bir defa daha bize hayatın anahtarını sunmuştu.

Haydi, hayatın demeyelim de, yerel seçim öncesi parti kayırma suçlamalarına maruz kalmayalım, Türkiye'nin diyelim. Gerçi yerel seçim Türkiye'de olduğuna göre bu da mesele yapılabilir fakat yapmayın işte bir defa da!

Evet, bu soruya verilecek cevaplarla, insanların analiz edebilmek için ciltlerce kitap yazdığı "Türkiye'nin Düzeni" meselesini çözmek mümkün. Bakın, ne kadar basit: 70 milyonun parasıyla neler yapılabilir, neler yapılamaz? Hele buna bir-iki de yan sanayi ürünü ekleyin, meydana gelecek aydınlanma miktarıyla her türlü Uzakdoğu dinine anında yatay geçiş yapabilirsiniz. Meselâ: Neler yapılır, neler yapılmaz ve buna kimler karar verebilir?

Borçlu kalmayı oldum olası sevmem. Hele Baykal'a! Ama işte oldu bir kere...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"1 Numara" ile filan uğraşmayın

Ümit Kıvanç 10.01.2009

Size bişey teorisi yapacağım ama ne teorisi, adını koyamıyorum.

Diktatörlükler ikiye ayrılır: kişisel ve kurumsal. Kişisel olanlardan uzun yıllar Güney Amerika'da bol bol vardı. Afrika'da hâlâ görülebiliyor. Ötekilereyse, gelişmiş veya görece gelişmiş ülkelerde rastlanıyor. Nazi diktatörlüğü savaşıla yıkılmamış olsa, Hitler ölünce yıkılır mıydı, diyeyim, meramımı anlayın.

Kendini kurumlaştırmış, geleneğini oluşturmuş otoriter rejimleri anlamak istiyorsak bu ayrım önemli. Çünkü her otoriter rejim karşımıza açık bir diktatörlük suretinde çıkmıyor. Bizimki de otoriter rejim. Tanımı da, sizi bilmem, bence çok basit: bir otorite var, sınırları o çiziyor, ne olacağımıza olmayacağımıza o karar veriyor.

Bizdeki otorite, Mustafa Kemal Atatürk'ün sağ olduğu dönemde bile tamamen tek kişiye bağlı olmadı. İnönü zamanını kurumsallığa geçiş sayabiliriz. Kaldı ki, o yapı, İttihat ve Terakki iktidarından devralınma özellikleriyle zaten bir miktar kurumsal sayılırdı.

Ama devletimiz özgün yapısını çok partili hayatla birlikte kazandı. Direnilemeyen bir otoritenin olduğu yerlerde devletler haliyle birbirine benzer. Tepesine çöktükleri milletlerin özelliklerinden doğan farklılıklara sahip olabilirler, ama bir devleti tanımlarken kullanacağımız aslî ölçüt olan devlet-toplum ilişkisi bakımından aralarında pek fark olmaz. Muhalefet ya da iktidara kısmen talip (çünkü tamamına talip olunamaz) farklı güçlerin varlığı halinde, devletler özgün karakter çizgileri edinmeye başlar.

Bizim devletimiz, değiştirilmesi teklif dahi edilemez maddelerini, en vazgeçilmez kırmızıçizgilerini bile içten benimsemeyeceği baştan kabul edilmiş bir toplum karşısında görür kendini. Yarattığı devlet seçkinleri zümresi, devlet ve görevlilerini, toplumun asla uzanamayacağı bir yerde tutabilecek mekanizmaları geliştirmek ve zamana uydurmakla uğraşır. Onların esas işi, ülke ekonomisiydi, yok kültürdü, eğitimdi, sağlıktı falan değildir; budur.

Devlet otoritesinin güvence altında tutulması, genel olarak, keyfiliğe imkân veren, birilerinin elinde, kullanılabilecek bir araç olarak tasarlanmış bir hukuk-yargı sistemiyle sağlanır. Devlet görevlilerini kayıran hukuk sistemi, hukuk ve daha önemlisi adalet kavramlarını ortadan kaldırır, toplum, ortak hayat kurma

noktasına hiçbir zaman gelemmez, farklı gruplar, devletle ilişkilerine göre konumlanırlar.

Şiddetin bir yönetim aracı olarak istendiği anda devreye sokulabileceği bilincinin kuşaktan kuşağa aktarılmasıysa daha derindeki garantidir. Faili meçhul kalan her eylem, faili cezasız kalan her katliam, bireylere, o topraklarda yaşama ve ölüme kimin hükmettiğini yeniden hatırlatır, izah eder.

Bu, Teşkilatı Mahsusa geleneğinin modernize edilmiş halidir. Hukuk devletiyim diyen herhangi bir devletin asla kabullenemeyeceği şiddet eylemlerinin, bizzat devlet görevlilerinin iş hallederken kolaylıkla başvurabildiği yöntemler oluşu bunun sadece bir tezahürüdür. Çoğunlukla gözümüzü alır.

Yani, JİTEM, bizzat Teşkilatı Mahsusa değildir. Ve her şeye kâdir bir Ergenekon "1 Numara"sı aramak boşunadır. 1 Numara bugün biri, yarın başka biri olur. Devletin kurumsallığını küçümsemek, olan bitenden bi numara anlamamaya yolaçar. Bizde öyle, ömürboyu 1 Numara falan olmaz. Böyle şeyler, "vazife"lerdir. Teşkilatı Mahsusa'lı devlet, basbayağı teşkilatlı bir devlet ve yönetim anlayışı demektir. Bir devlet sahipliği biçimidir.

Biz, Teşkilatı Mahsusa'nın topluma uzanmış temsilcilerini, savunucularını tanırız. Son yıllarda, ilaveten birtakım tetikçilerini, bombacılarını da tanıdık sanırım. Belki...

Şimdi bir de galiba, yoldan çıkmış bazı mensuplarını teşhis ediyoruz.

Bırakın solcu, sosyalist filan olmayı, toplumda esaslı değişiklikler isteyen biri olmayı, etliye sütlüye karışmadan, işinde gücünde, namuslu bir hayat sürmek isteyen herkes için de Teşkilatı Mahsusa can düşmanıdır. Bu memleketin sosyalistleri mâkûl, demokratları Kürt, Alevi veya Türk olmaktan önce demokrat olsa, akli başında, namuslu insanları cesur olsa, dindarları nalıncı keserinden başka alet tanısa, Ergenekon operasyonunun geldiği şu aşamada, toplumca Teşkilatı Mahsusa'yı köşeye sıkıştırıyor olabilirdik.

Bizse, ya ilgilenmiyor ya AKP tezgâhı sayıyor ya küçümsüyor ya da 1 Numara arıyoruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gelin yavrum, anlatayım...

Ümit Kıvanç 14.01.2009

Etrafımızda bolca bulunan pek saf ve iyi niyetli bir insan tipiyle, insanî zaruretler dışında, ilişkimi kesmeye karar verdim. Size de tavsiye ederim. Zaten mecbur kalacaksınız.

Toprak altından çıkarılan elbombaları ve suikast silahlarına kaş kaldırıp göz açarak baktıktan sonra, "Ay valla anlayamıyoruz, bilemiyoruz ki neler oluyor..." tiradları atanlar, eğer o silahlarla bu memleketin doğru dürüst insanları öldürülse, kalabalıklar birbirine düşürülse, katliamlar birbirini izlese, o durumda da, "Ay valla çok üzülüyoruz, içimiz parçalanıyor," falan diyecek, sonra yoldan geçen tankları izleyerek rahat nefesler alacaklardı. Türkiye'de şu andaki ayırım, AKP'nin, CHP'nin şunun bunun boyunu kat kat aşar, Edirne'den Hakkari'ye, Sinop'tan Mersin'e birkaç defa gidip geldikten sonra üstüne iki de pantolon diker. Demek istiyorum ki, bu iyi niyetli anlayamama halleri hiç de safiyane değildir.

Pek çok insan, “Sabih Kanadoğlu ile İbrahim Şahin ne alâka?” modunda. Birçok arkadaşımın benzer şeyleri dinliyorum: Tanıdığın ettiğin birileriyle bir vesileyle konuşmaya başlıyorsun, ikinci cümlede “ay anlamıyoruz ki!” muhabbeti. Bu muhabbetlerin sonu neyse ki genellikle bir daha birbirinin yüzüne bakamayacak hale gelmelere varıyor. Öyle olmalı.

Bazı çok basit soruları sormayı bile akıl edemiyor mu bu insanlar? İnanabilir miyiz buna?

Zorundan başlayalım: O silahları kim, niye gömdü? Ne yapılacaktı onlarla? Haydi, “anlamıyoruz”cular, lütfen mâkûl bir cevap. PKK Ankara’da karakol basarsa bunlarla karşı saldırı yapılacaktı, falan deyin. Ya da işi büyütüp, işgalci ABD ordusuna karşı gerilla savaşı örgütlenecekti gibi birşeyler..? Metal Fırtına olayı? Ha?

Ben hemen cevap vereyim, zahmet olmasın: Bizi öldüreceklerdi. O halde şimdi “anlamıyorum” diyen, bizi öldürmelerini de umursamayacaktır. Bu kadar.

Başka soru: O silahları Teknosa’dan mı, Carrefour’dan mı alıyorlar? Akmerkez’de var mı? Ben nadiren de olsa gidiyorum buralara, hiç gözüme ilişmiyor. Niye?

Yine girmeyin zahmete; buyurun: O silahların, bombaların falan çoğu düpedüz Türkiye Cumhuriyeti ordusuna ait. Ya da bilmediğimiz birtakım resmî kurumlara. Bunlar kayıtsızsa başka rezalet, kayıtlı ve yokluğu fark edilmemişse başka rezalet. Yarbay cephaneliğe giriyor, “Koçum, şuradan on iki elbombası sarsana, akşama misafir gelecek,” diyor. (Adede takılmayın, takım olsun diye on iki.) Üçüncü bir ihtimal daha var: Bunlar birilerinin bilgisi dahilinde birilerine verilmiştir. Nasıl? Şimdi hiç anlamıyorlardır herhalde.

İbrahim Şahin Sivas’ta birileriyle telefonla konuşmuş, Sivas’ta kalmış bir avuç Ermeni arasından da öldürecek adam bulmuşlar, falan... Hrant öldürülmeden kim kimlerle telefonda konuştu acaba? İnsanın aklına direkman bu gelmez mi? En anlamayan bile anlasın diye kurs düzenlense bu kadarı fazla abartılı bulunup müfredata alınmayabilirdi. Ama onlar yine anlayamıyorlar. Ne yapsınlar...

Türkçe’imizde “ruhunu teslim etmek” deyimi yanlış kullanılıyor. Türk, doğduğunda ruhunu devlete teslim eder. Doğrusu böyle. Cumhuriyet’in okumuş-yazmış eliti, en bağınaz softadan daha tehlikeli bir tip oldu çıktı karşımızda. Torba torba elbombası, kutu kutu mermi çıkıyor yeraltından, lav silahları çıkıyor; okuryazar cahillerimiz onların çıkarıldığı çukura başlarını gömmeye çabalıyor.

Bu gidişin varacağı yer belli: Birileri bizim gibileri öldürüp o çukurlara doldursun isteyecekler. Bugünkü saflık, anlamazlık ayakları da geride kalacak.

“Atatürk’ü sevmek suç mu?”dan başladık, “Cumhuriyet’i savunmak kabahat mi?” ile devam ettik, “Ne var arasına toplanıp konuşmuşlarsa?”ya geçtik, “Ortada silah mı var ki örgüt olsun?” durağında bekledik, şimdi, “Bu silahlar neyin nesi, belli mi?” aşamasındayız. Buradan, “Belli ulan! Sizi geberteceğiz!”e sıçramak hiç de sandığınız kadar zor değil. Bize el altından elbombası verecek kimse de yok.

İbrahim Şahin-Sivas bağlantısını duyduğumda içim hop etti. Hrant’ın öldürülmesini teşvik eden, buna yolu açan, belki de zaten baştan planlayan, emreden... birilerine ulaşılabilceğine dair minicik de olsa bir umut duydum ilk defa. Sırf bizim dönemde, 12 Eylül öncesinde beş bine yakın insan... Kürt meselesinden kırk bin kişi... Binlerce faili meçhul...

“Ay anlamıyorum!” diyen, esas benim bu duygumu anlama imkânı kalmamış biridir, hattâ bütün bunların savunucusu makamındadır.

Operasyon AKP hükümeti döneminde yürütüldüğü için dudak bükenlere söyleyeceklerimi açıkça söyleyebilmek içinse bir porno sitesi kuruyorum, oradan bakabilirler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değirmene taşımayın, ama yere de dökmeyin

Ümit Kıvanç 17.01.2009

Bu memlekette herhangi bir olaya, kendi çıkarı, yakın çevresinin çıkarı, maddî menfaat, siyasî hesap, ideolojik takıntı, zümre itibarı, toplumsal etkinlik hesapları vs. dışında, asgarî bir namus ve şüphecilikle yaklaşan insan sayısı, samimi bir hakikat arayışının gerektirdiği miktarın maalesef çok altında. Barajlardaki su seviyesinin durumu bile çok daha iyi.

Ergenekon meselesi üzerinden siyasî hesaplaşmaya girişenler ve onlara doğrudan hizmet edenleri bir yana bırakalım. Kimsenin değirmenine su taşımamayı amaç edinmiş gazetecilere bakalım.

Bazı meslektaşlarımızın Ergenekon yorumlarını izlerken, dinlerken, tutumlarına anlam vermekte zorlanıyorum.

Takıldığım ana mevzu şu: Ortada bir büyük mesele var. Ergenekon soruşturmasının konusu nedir? Türkiye’nin hayatını karartmış bir devlet felsefesinin ürünü olan, kabaca, bu topraklarda yaşayan herkesin yaşama hakkını birilerinin tercihlerine bağlayan, elinde silah, güç, yetki bulunan birilerine memleketin esas sahibi konumu veren, bu sahipliğin sürmesi için her türlü mücadele yöntemi ve tedbiri tartışmasız meşru sayan, bize özgü bir mekanizma. Ben Teşkilatı Mahsusa diyorum, siz başka şey deyin; özü değişmez.

Cumhuriyet tarihinde ilk defa, bu mekanizmanın ne olduğu, kimler tarafından yönetildiği, nasıl yürütüldüğü, kimlerin kirli işlerde hangi ilişkiler içerisinde kullanıldığı yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Karşımızdaki, sapma, yoldan çıkma falan da değil. Özü, devlet içinde birilerinin hukuk ve denetim dışı siyasî ve silahlı örgüt tarzında faaliyet göstermesi ve bunun meşru devlet düzeni içerisine yapısal olarak monte edilmiş bulunması. Tekrarlayıp yerimi daraltmayayım; lütfen siz tekrar edin içinizden.

“Ergenekon Susurluk’la başladı” lafı koca bir yalan. Şuursuzluktan, cahilce kolaylıktan ya da hakikat arayışının gereken yere varmadan kesilmesi için söyleniyor.

Ergenekon’un aslında ne demeye geldiği hakkında, az çok benim şu yukarıda özetlediğime yakın düşünen, kimsenin adamı olmayan vs. bir kısım gazetecinin tutumu, ne yaşananların ağırlığıyla ne de gazeteciliğin gerekleriyle bağdaşmıyor.

Niçin onlarca yıllık bir hesabın görülme ihtimali belirdiği sırada, bu insanların başlıca meseleleri sadece ve sadece yan ürünlerdir? AKP’nin hesabı var, tamam. Soruşturmada bir sürü eksik gedik var, tamam. Maksatlı, tuhaf uygulamalar var, tamam. Bütün bunlar elbette konu edilmesi gereken şeyler, tamam.

Peki bunlar, değişim korkusunu “ay anlayamıyoruz”a dönüştürmüş insanların bolca bulunduğu bir kamuoyuna seslenirken, olayın esasının önüne geçirilecek önemde midir? Evet, Sabih Kanadoğlu’nun evine polisin gideceğini gazetecilerin önceden bilmesi skandaldır, kötüdür, soruşturmaya gölge düşürecek bir laubaliliktir, belki maksatlı bir tüyo vermedir. Peki, kimsenin, Sabih Kanadoğlu’nda simgeleşen güç ve tutumun Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki yerini kurcalamaması neden? Çukurlardan çıkan cephanenin nereden bulunduğu, niye tepine tepine tekrarlanan bir soru değil? Tuncay Güney belli ki kulaktan dolma bilgilerle yalanları birleştirep abuk subuk bir sürü laf ediyor. Peki, anlattıklarının içinde korkunç birtakım gerçekler yok mu?

Şöyle sorarsam meramımı daha iyi anlatırım: Tuncay Güney’in özetlediği, kısmen gerçeklere dayalı korku filmi içindeki doğruları ayıklamaya çabalamak yerine Güney’in ifadesindeki çelişkiler ve yalanları bulup çıkarmaya uğraşmak, gayet sıradan, normal bir tercih midir?

Kimsenin adamı olmamak güzel. Hele gazeteciler için. Ama galiba başlıca amacınız bu olunca, birilerinin işine yarayacağını fark ettiğiniz anda hakikat yönünden de sapıyorsunuz. O zaman kendiniz dışında hizmet ettiğiniz hiçbir şey kalmıyor.

Hakikatin ortaya çıkmasına hizmet etmeyecekseniz, insanların sizi bir tür bilirkşi sayıp size kulak vermesi meşru mu?

Üstelik, olayın özünü teşhirle uğraşmayı bir yana bırakıp soruşturmanın kusurlarını öne çıkardıkça “kimsenin adamı olmama” konumunuz da şaibeli hale geliyor; çünkü icraatınız bu sefer de ötekilerin işine yarıyor. Aslında bir cins kafa karıştırıcı rolü oynuyorsunuz. Aydınlatıcı olmak yerine.

Kompleksiz bir gazetecilikle, hepsi birden mümkün olsa. Bunun için, gazetecilerin, kendi konumlarını her şeyin üstünde tutmaktan vazgeçmesi gerekiyor.

Bütün toplumun teker teker tedavi edilmesi gereğine buradan bir defa daha varıyoruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Polise de geldik, ya yargı?

Ümit Kıvanç 24.01.2009

Ergenekon operasyonu gayet mâkûl bir şekilde ilerliyor. Arada meydana gelen kazaları, “keşke olmasa” desem de, fazla önemsemiyorum. Örgüt üyeliği suçlamasıyla kimbilir kaç bin solcunun kaç ay, kaç yıl haksız yere hapiste tutulduğu bir ülkede, kimse kusura bakmasın, bu operasyonda birilerinin fuzuli yere huzursuz edilmesine üzülemeyeceğim. Ergenekon şüphelilerinin yeterince nazik muamele gördüğü ortada. Her türlü işkencenin reva görüldüğü gariban solcu genci bir yana bırakın, milletvekilini Meclis bahçesinde yaka paça arabalara tıkmış bir devlet, bizimki. Elemanları köylüsüne dışkı yedirmiş, binlerce faili meçhul cinayet işlemiş, insanları alıp gizlice ortadan kaldırmış, işkencede kaç kişiyi öldürmüş. Başına buyruk ölüm timleri kurmuş. Çukurlara ceset doldurdu mu doldurmadı mı diye tartıştığımız. Çukurlara silah doldurduğundan emin olduğumuz.

Ergenekon operasyonunu, bütün bunlardan kurtulma sürecinde hayatî bir adım olarak anlıyorum. Bu yüzden,

bu operasyona taş koymaya kalkanı Türkiye toplumunun düşmanı, çocuklarımızın geleceğinin baltalayıcısı olarak görüyorum.

Öbür yandan, mevcut iktidara güvenmeyenleri, hukukun, yargının, pekâlâ güçlünün elinde silaha dönüşebileceğinden çekinenleri –bu kadarıyla!- haklı buluyorum. Çünkü Türkiye’de “oyunun kuralı” anlamına gelen bir hukuk anlayışı hiçbir zaman varolmadı, kimse böyle bir hukuku görmedi, tatmadı, buna güvenemedi. Hele meselenin bir tarafında devlet veya görevlileri varsa, ne pahasına olursa olsun sonunda adaletin bir şekilde yerine geleceğine inanan hemen hiç kimse yaşamıyor bu topraklarda.

Bu satırları, olması gerekeni ifade etme değil de hukuk sistemimize hakaret sayıp üstüme atlayacak olanların önce aksini ispat edebilmesini dilerim. Eğer bu toplumda yargı, yücesini bırakın, mâkûl ölçülerde bir adalet duygusu yaratabilmiş olsaydı bugün bir sürü fuzulî kavga gürültüyü yapmıyor olurduk. “Ergenekon’a inanıyor musun?” gibi acayip sorular sorulmaz, çıplak gerçekler inancın konusu yapılmazdı.

Ergenekon davasını sahici bir derin temizlik haline getirebilmek için, maalesef, işin yargıya da uzanması gerekecek. Yaa, işte bunu da bu biçare köşeyazarınızdan duymuş olun. Kimse kulağıma herhangi bir şey fısıldamadı, yanlış anlaşılmasın, insanımızın genellikle üşendiği bir işi yapıp akıl yürütüyorum.

Basit bir örnekten gidelim: Bu memlekette hayatını ırkçılıkla mücadeleye adanmış bir insan, içlerindeki öfkeyi erittiği için Ermenilerin Türklerle birlikte yaşamasını “şans” diye nitelemiş bir insan bir yazı yazdı. Bu yazıda, Türk’e duyulan öfke ve nefretin Ermenilerin kanını zehirlediğini, bundan kurtulmanın şart olduğunu ifade etti. Birileri, “Türk kanına pis dedi” diye hakkında dava açtı. Bilirkişi, “ne alâkası var, adam tersini söylüyor” dedi. Fakat o insan bu yazdığıyla “Türklüğü aşağılamak”tan mahkûm oldu. Yüce Türk adaleti böylesini uygun gördü ve hem onu ağır yaraladı hem de, daha beteri, hedef haline getirdi. Birileri o hedefi vurduğunda, birçok kişi, onun Türklüğe hakaret ettiğine inandırılmıştı. Bunda baş rol, yüce Türk adaletininindi.

Tekrar edeyim: “Şöyle dedi” diye mahkûm ettikleri şeyin tam tersini yazmıştı. Türkiye’de yargıçlık yapabilecek herhangi bir insanın bunu anlamaması mümkün değildi. Yine de onu mahkûm ettiler.

Nasıl olabildi bu apaçık hukuksuzluk? Üstelik hukukçular eliyle..?

Türkiye insanı bunlara –eğer mağduru değilse- şahit olmuş bir talihsiz canlı türüdür. Dolayısıyla, birileri gücü eline geçirip “yargıya karışmayalım” demeye başladığında korkar.

Devlet temizliğine pekâlâ ikna olabilecek bir kısım insanın Ergenekon operasyonu karşısında duraksamasının haklı yönüdür bu. Ve bizi şu soruya götürür: Ergenekon operasyonu ile yaratılan kalkışmanın sahiden hukuk devleti diye bir hedefi var mı?

Varsa, “terör örgütü” soruşturmasına başka soruşturmalar eklenmeli.

Peki, var mı, nasıl anlarız? İşte size somut bir ölçüt: Hrant’ı mahkûm eden yargıçlar günün birinde yargıç karşısına çıkarsa, vardır.

Şimdilik, Veli Küçük’ün “Adliye’de etrafımı aldılar, hürmet ettiler” diye bahsettiği kişilerden başlanabilir meselâ.

BAYRAM MERAL NOTU: Türk-Metal’in “lideri” Mustafa Özbek gözüaltına alınırken eski Türk-İş Başkanı Bayram

Meral derhal oraya koştu. Çok yakıştı. Ey, Bayram Meral, sen ne yüzle işçilerden, sendikacılıktan bahsediyorsun? Sen sendikacılıktan zengin oldun. Türk-Metal’le birlikte, bu ÷lkede sahici işçi örgütlenmesinin önünü kesmek için onyıllarca çalıştınız. Özbek hakkında konuşmuyorum; gözaltında diye. İkinizi de sahiden hak mücadelesi yapan işçilere anlattırmalı. İşçi sınıfına ihanet müzesi açılrsa heykelin baş köşeye konur. Azıcık utan bari. Çıkma ortalara.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sessizlik şairane, lâkin şiirin zamanı değil

Ümit Kıvanç 28.01.2009

Anket yapmışlar, “Sizce Ergenekon var mı?” diye; “var” çıkmış. CHP’ye oy verecek olanlar arasında dahi “var” diyenler daha fazla. Hele, “bu bahaneyle AKP azıcık da muhaliflerini sindiriyor”u araya katınca, toplumun büyük çoğunluğunun herhangi bir tereddüdü kalmıyor. Toplumumuz, Ergenekon soruşturmasını ve davasını “sahici” kabul ediyor.

“İnanıyor” yani.

Savcılar, bunu “biz-ler i-nan-dık, siz-de i-na-nın!” tezahüratı olarak anlar mı, bilemeyiz. Fakat şurası kesin ki, gerçeklik bir defa daha, elle tutulur gözle gör÷l÷r olgulara, olaylara, kanıtlara şuna buna değil, inanıp inanmamamıza bağlı. Dur yabancı! Burası Türkiye! Burada sonuçlara düşün÷ne taşına varılmaz! İnanılır ya da inanılmaz!

Dindarlar bazen kendilerinden “inançlı insanlar” diye sözedilmesini yeğler. Yanlış. Toplumca, inançlı olmayanımız yok. Atatürk ilke ve inkılaplarına inananlar en az peygamber ve kitaba inananlar kadar inançlı. Marx’a, Lenin’e de aynı şekilde inanılır. Liberalizm ve bireysel özg÷rl÷klere de. Biz bir şeyi savunuyorsak, ona inanmışız demektir. Bu yüzden hiç tartışma olamaz bizim memleketimizde. Anca karşındakinin inandığını kötüleyebilirsin.

Burada tabiî başlıca gariplik, bütün bunların, yolu Ortaçağ karanlığı ve hurafelerin yerine akklı, düşünceyi geçirme iddiasındaki birilerince çizilmiş bir toplumda yaşanıyor oluşu.

Cumhuriyet zihniyettir!

Kimsenin böyle bir lafı var mıydı? Yanlış mı hatırlıyorum?

Fazla maddecilik ruhu bozar; tamam. Aşırı deneycilik hayatı anlamsızlaştırır; eyvallah. Her dakika olgulara, nesnelliğe başvuracaksa ayaklı telefon rehberlerinden farkımız kalmaz; elhak doğru.

Fakat kardeşim, hakikaten telefon rehberinden bakılıp doğrusu tespit edilebilecek bir numaranın son hanesi iki miydi üç müydü diye sabahlara kadar tartışan bir insan topluluğu da bu şekilde nereye kadar gidebilir yani? İkiye inananlarla üçe inananlar birbirini imhaya kalkışacağı için sabaha da varamaz mazallah. (Ayrıca muhtemelen doğru rakam da beştir.)

Ya allah aşkınıza, hangi savcı cesaret edebilir, sırf AKP'yi hoş tutmak için eski Jandarma genel komutanını, eski MGK genel sekreterini gözaltına aldirmaya? Aklınız alıyor mu? Jandarma istihbaratının başındaki adam, aylarca firarî gezdi; herhangi bir kaçak gibi yakalanana kadar. Bunlara hangi hükümetin gücü yeterdi, devletin kamuflaj giysisinin dikişleri patlamış olmasa?

Geçiyorum. Çünkü olayı çözdüm. Ergenekon'a inanmama güzelliğini doğuran esas sebebi buldum.

Bir kısım insanımız, gayet haklı olarak şöyle düşünüyor: Devletin olağan faaliyetinin parçası olan derin ve karanlık işler soruşturuluyor olamaz ki! Adaletin kılıcı suikastların, katliamların planlayıcılarına doğru uzanıyor olamaz ki! Hukuk dışı şiddet ve dehşet örgütlenmesi bizim devletimizin yapısal unsurudur, uzvudur, kimse bunu kesip atmaya kalkamaz ki! Adalet dediğin, ne vakit devlet görevlilerinin yakasına yapışabilmiş; bunlara mı kaldı bu? İşte, Hrant Dink cinayeti soruşturması ve davası ortada; suikasta giden yoldaki rolleri gayet şaibeli görevlilere dokunabiliyor mu kimse?

Evet, işte böyle inanmıyorlar. Çünkü toplum, resmî korumalı terör şebekelerinden kurtulmak istediğini açıkça ortaya koymuyor. Anket bekliyor, "bence var" demek için. Gidip yoklayınca anlıyorsunuz ki, meğer ezici çoğunluk bu temizliği destekliyormuş.

Toplum olarak bugüne kadar pek çok tepkimizi sessizce belli etmeyi becerdik. Bize özgü bir yol oldu. Kimi politikacılar, sese dönüşse anca homurtu olabilecek o sessiz tepkiyi algılayabilen antenlere sahipti, anlayıp kâh yatıştırmanın kâh sindirmenin yoluna baktılar. Yine o sessiz homurtuyu algılayabilen kimileri, "paşam, darbe için şu anda şartlar uygun değil" tespitleri yapabildi. Türkiye toplumunun siyaseti etkileme şekli, nadiren etkileyebildiği zamanlarda genellikle böyle oldu.

Şimdi bu yetmez. Darbe tezgâhlarken düzenlenen mitinge yüzbinlerce kişi geldi, Cumhuriyet tarihinin en büyük davasına destek için sokağa çıkan yok. İstisnası, zaten her zaman her fırsatta taleplerini, tepkilerini ortaya koyabilen bir sorumlu topluluk.

Tamam kardeşim, neye inanıyorsanız inanın da, üç-beş günlüğüne delikanlı olun ya! Şu resmî katillerden kurtulmak isteyen kim varsa gelsin biraraya memleketin dört bir yanında, sadece doğru tarafta durup işaret parmağını sallasın, bakın neler oluyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Psikolojik yardım seferberliği lâzım

Ümit Kıvanç 31.01.2009

Gladyo muydu, kontrgerilla mıydı derken, Güney Amerika'daki ölüm mangalarının benzerine sahip olduğumuz da apaçık konuşulur oldu. JİTEM'in varlığı artık inkâr edilemiyor, ne iş yaptığını anlamamış olmak için de aptallık yetmez.

Karşımızdaki, devletin resmî görevlilerinin, devlet memuru yapılmış itirafçılarla birlikte insan öldürüp korku saldığı bir özel örgüttür.

Bu örgütte çalışmış insanların sayısı çok fazla değil. Hele öldürdükleriyle kıyaslanınca. Dolayısıyla, bu furyada bunların önemli bölümü tespit edilebilir, hattâ mahkûm edilebilir. Bir-iki rütbeli de bu arada feda edilebilir, kıyamet kopmaz.

Lâkin!.. Sıra bu işlere gelirse, akıllara da şu soru gelecek: Bunlar kimden emir alıyordu? Bunlara kimse karışmıyordu, güzel, ama herhalde karışabilen birileri vardı; bunlar kimdi? Ne adına karışabiliyorlardı? Bu örgütü kurup resmî dayanaklara kavuşturan ve çalıştıranlar kimlerdi? Kimler, “ölüm mangaları benzeri bir teşkilat yapalım, ortalığın... (gerisini tamamlayın)” kararını vermişti?

JİTEM tetikçilerinden başlayacak bir sorgulama, soluk kesen bir hızla tepeye tırmanır, bizimki gibi, her şeyin tepeden yönetildiği bir memlekette.

Diyelim Ergenekon savcılarını Uğur Mumcu cinayetine el attı. Karşımıza fail diye çıkarılan ve suikast günü başka şehirde olduğu kanıtlanan tuhaf tipleri ekarte ettik, esas faillere yaklaştırmaya başladık. Sizce nasıl insanlar ve ilişkiler çıkacak ortaya? Birileri yakalandı. Zihinler çalışmaya başlayacak. “Bunlar kimden emir aldı?” denecek. Ne güzel ki bu soru artık önlenemez.

Haydi, buradan biryerlere vardık. Turan Dursun, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy, Ahmet Taner Kışlalı, hepsi Atatürkçü aydınlar. Seri halinde öldürüldüler. Kim öldürdü onları? Diyelim birilerini bulduk. Tatmin olacak mıyız? Zaten, gözlerimizi bu cinayetlere çevirir çevirmez, en az “kim öldürdü?” kadar, “devlet bunların peşini niye bıraktı?” diye sormayacak mıyız? Sorduğumuzda, gücü bütün bunlara yetecek okkalı birilerine toslayana kadar, aldığımız herhangi bir cevap bizi yatıştıracak mı?

Peki, okkalı birilerine giden yolda, o kadar da okkalı olmayan bir sürü başka insana rastlamayacak mıyız?

Lafı getirmek istediğim yer, Ergenekon soruşturmasının sahici bir temizliğe yolaçmasını isteyenlerin büyük dikkat göstermesi gereken bir durumdur: Türkiye’de, devletçe işlenmiş suçlara bulaşmış insan sayısı, bugün “Ergenekon’un avukatıyım” diye ortalara fırlayanlardan çok daha fazla.

Dış çemberden başlasak, elli sene içinde iktidara gelmiş bütün siyasetçilerin suçlara ortak olduğu gerçeği çıkacaktır karşımıza. “Efendim, gücümüz yetmedi” bahanesi hiç de geçerli değildir ki. Doğru bulmuyorsan, rahatsızsan, gücün de düzeltmeye yetmiyorsa, çeker gidersin. Türkiye’de, derin devletin hukuk dışı marifetlerine engel olamıyorum diye istifa eden siyasetçi tanıyor musunuz?

İç çemberlere geçtikçe, “ne yapayım, amirim/komutanım emretti” kategorisine geleceğiz. “Komutan köylülere dışkı yedirdi, itiraz edemedik”çiler falan... Çok fazla insan çıkacak karşımıza. Sadece 12 Eylül’ün işkencecileri kaç kişidir, bir düşünelim. Faili meçhullerle ilgili telaffuz edilen rakamlar, üç bin ile on bin arasında. Düşük rakamı kabul edelim. Üç bin kişiyi kaç kişi öldürmüş olabilir? Bu sırada yanlarında bulunanlarla birlikte kaç kişi eder?

O Kurtlar Vadisi starının gibi itirafların aslında nerelere uzandığının herhalde farkındayızdır. Kıbrıs işleri bir kurcalanırsa, altından nasıl kalkılacak, valla ben bile ürktüm şimdi.

Sahici temizlikten yana olanların bunları hesaba katması gerekir. Ergenekon davasına iyi tasarlanmış bir psikolojik yardım seferberliği, bir tür tedavi kampanyası eşlik etmeli. Vatana millete asıl hizmetin kalleşçe insan öldürmek değil, devleti bu caniyane yapısından arındırmak olduğu anlatılabilir. O korkunç işlere emir-demir mekanizması içerisinde karışmış insanlar itiraf için yüreklendirilebilir.

Siyasî olarak "rövanş"tan sözedeabilirsiniz. Ama kişiler düzeyinde işi basit bir intikam eylemine dönüştürmek hiç doğru olmayacak. Temizlikte elle tutulur sonuç almak istiyorsak, bir dönemin suçlularının bugün adalete yardım etmesi şart.

Kendilerine "al, talimat bekle" diye verilmiş elbombalarını, mermileri poşetler içinde sağa sola bırakanlar, "biz alttakileri yakacaklar" endişesi içinde. Esas meselemizin onlarla değil bir yapı ve ona komuta edenlerle olduğunu ortaya koymak için gayret sarf etmeliyiz.

Komutanıyla/amiriyle değil, ama işkencecimle konuşmaya hazırım, demek istiyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yoksa Millî Eğitim insan mı yetiştirecek?

Ümit Kıvanç 04.02.2009

Millî Eğitim Bakanlığı altı pilot il belirlemiş, buralara elemanlar yollayıp öğretmenler, okul yöneticileri, sendika, dernek ve sivil toplum örgütü üyeleri, kamu kurumları çalışanları, öğretim elemanları ve öğretmen adaylarından oluşan toplam 6.743 kişiyle görüşürmüş, hepsinin önerilerini derleyip, bir öğretmende bulunması gereken "bilgi, beceri ve tutum özellikleri" saptamış, "*Öğretmen Yeterlikleri*" başlığıyla resmen yayımlamış.

Gerçek olamayacak kadar güzel bir durumla karşı karşıyayız. O halde bu ilkelere umutla, sevinçle, hattâ bir miktar gururla göz atabiliriz.

Evet, neler yaparmış ideal öğretmen; bakalım.

Bir defa, "*öğrenciye ismiyle hitap eder*"miş. Bunu kabaca, öğrenciyi "insan yerine koyma" diye anlayabilir miyiz? Anlayabiliriz. O halde, meselâ, koca bir sınıfa, ikinci tekil şahısta, "kalk", "otur" vs. dememiş ideal öğretmenimiz. Ayrıca, karşıdaki çocukların teker teker birbirinden farklı bireyler olduğunu kabul etmiş, yani.

"*Öğrencilerin fikirlerine ve ürettiklerine değer verir*"miş. Değer verilebilmesi için, öğrencilerin birtakım fikirlerinin olduğunu ve birşeyler üretiyor olduklarını kabul etmemiz lâzım. Türk Millî Eğitim sisteminde öğrencilere "fikir" adı verilecek pek çok şey kazandırıldığını ve neler neler ürettirildiğini yoksa bilmiyor musunuz?

İdeal öğretmenin üçüncü özelliği, "*sınıf içi ve dışı etkinliklerde demokratik davranması*"ymış. Ödev veriyorum: Son yüzyıl içerisinde şahit olduğunuz sınıf içi veya dışı etkinlikleri sıralayınız. Herkes en az iki madde bulup buluşturmak zorunda. Bunu yapmazsanız, "demokratik davranmak" ne demek diye sorarım!

Devam ediyoruz. Öğretmen dediğin, "*insan haklarına uygun davranır*"mış. Bu, acaba, insan haklarına uygunsuz davranışlara tepki göstermesi anlamına da geliyor mu? Nasıl gelecek? Ne olacak? İnsan haklarına saygılı davranmazsa onu Cemil Çiçek'e mi şikâyet edeceğiz?

Devam. “Uluslara, bireylere ve inançlara karşı ayrımcılık yapmaz”mış benim öğretmenim. Yani Hristiyanlar hakkında atıp tutmayacak, Yahudi düşmanlığı değirmenine su taşımayacak, Ermeniler eşittir şeytan denklemini zinhar reddedecek, Alevilerin de en az Sünniler kadar değerli olduğunu söyleyecek, mazallah, Türklerin bütün öteki gibi milletler gibi bir millet olduğunu, onlardan üstün olmadığını anlatacak. Ders kitaplarını mı yaksın benim öğretmenim?

Söyledim size başta; “gerçek olamayacak kadar güzel” diye. Klişe gördünüz, itibar etmediniz. Buyurun o zaman.

“Öğrencinin geçmişine ve sosyo-ekonomik durumuna göre ön yargısız davranır. Her öğrencinin başarılı olacağına inanır. Öğrenciler sorulara farklı yanıtlar verdiğiğinde olumlu tepki gösterir. Stresle başa çıkma yollarını bilir ve kullanır...”

Millî Eğitim Bakanlığı ne yapmak istiyor? Öğretmenleri Türk aile içi terbiyesine karşı mücadele eden mücahitler haline mi getirmek istiyor? Yeni “*Vurun Kahpeye*” hadiseleri mi yaşansın bu memlekette?

Bakın daha başka hangi menfur emellere hizmet etmesi isteniyor öğretmenlerin: “*Öğrencilerin sahip olduğu değerlere saygı gösterir.*” (Çocuk kalkıp “Atatürk’ü sevmiyorum” derse?) “*Öğrencinin kişisel gelişimini ailesiyle paylaşır... Ailelerin yaşadıkları sorunlara karşı duyarlı davranır.*” (Aile solcuysa? Annesi başörtülüysa?) “*Öğrencilerin ilerlemelerini izlemek amacıyla kayıtlar tutar... Meslekî gelişimine yönelik yayınları izler.*” (İnsafsızlık bu! Bu kadar profesyonellik başka hangi meslek erbabından bekleniyor?) “*Sınıf kurallarını öğrencilerle birlikte belirler.*” (Yok daha neler! Direktan anarşi.) “*Öğrencilerin kendilerini güven içinde hissetmelerini sağlayacak ortam oluşturur.*” (Türk Millî Eğitimi’ne teslim edilmiş bir yavrunun kendini güvende hissetmemesi için sebep mi var? Amaç kışkırtma mı?)

Sayın seyirciler, 2009 yılındayız. Tamam, bakanlığa helâl olsun, böyle bir çalışma yaptırmış, bu ilkeleri yayımlamış, ortaya koymuş. Fakat, siyasî ihtiraslar ve iktidar hesapları uğruna çocuklarına bizim kadar kıymayan birçok ülkede onyıllardır temel eğitim felsefesinin yapıtaşları haline gelmiş birtakım görüşlere, 2009 yılında, anketler, atölye çalışmaları vs. sonucunda ulaşabilmiş olmamız size ne anlatıyor? Bizzat o bakanlığın yetkilileri buraya aktardığım kadarıyla bu ilkelere ne anlıyordur? Bunları anlamaya hazır kaç eğitimcimiz var?

Neyse ki bakanlık, ideal öğretmenin sahip olması gereken özellikler arasına şunu katmış: “*Türk milli eğitim sisteminin dayandığı temel değer ve ilkeleri bilir.*” Hah! Şimdi oldu. Zira bu “temel değer ve ilkeler”, yukarıdan beri saydıklarımızdan değil, robot ve borazan imalatı elkitabında (var böyle bir kitap, eminim) yazarlardan oluşuyor.

Ne diyeyim. Hayırlısı olsun.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben niye böyle yapıyorum?

Ümit Kıvanç 07.02.2009

Şimdi, efendim, bendeniz insan içine çıktığım zamanlarda günümü şöyle geçiriyorum:

Önce, o günün sürprizi olarak karşıma çıkan bir veya üç veyahut sekiz kişiyle, neredeyse harfiyen aynı sözlerin edildiği tartışmalara giriyorum. Kimi, derin devletin zaten ne yapılsa temizlenmeyeceğini, bu konuda herhangi birimize herhangi bir vazife düşmüyormuşçasına rahat, Semih'i ilk onbire koymayan Aragones'e atıp tutar üslupta belirtiyor. Aralarından bazıları, zaten bu Ergenekon operasyonunun Tayyip Erdoğan ile önce Yaşar Büyükanıt, bilahare İlker Başbuğ arasında varılmış anlaşmayla yürütüldüğüne, dolayısıyla, nihaî temizlik gibi bir amacın zaten varolmadığına dikkatimi çekiyor. Bunların bir kısmı, zaten Amerika izin vermese böyle bir cüretin asla gösterilemeyeceğini ilaveten belirtiyor. Öbür kısmı, ortada sahici bir temizlik niyetinin bulunduğuna inanabilmeleri için AKP hükümetinin yerine getirmesi gereken kriterleri sayıp döküyor. Aşağı yukarı şöyle özetlenebilir: Seferberlik Tetkik Kurulu'nu kuranlardan Kahramanmaraş katliamını tertipleyenlere, son 1 Mayıs'ta işçilere düşmana saldırır gibi saldıranlardan üç bin faili meçhul cinayetin her birini işleyenlere, aralarında bakanlar, yüksek bürokratlar, polis şefleri, yüksek rütbeli subaylar da bulunan kontrgerilla zanlısı bir stadyum dolusu insandan, şimdiye kadar MHP, Ülkü Ocakları, BBP, Nizamiâlem ve Alperen Ocakları'nda bir şekilde bulunmuş olanlara, Türkiye nüfusunun yüzde kaçına denk düşeceğini hesaplayamadığım bir kalabalığı topluca içeri atmalılar. Fakat bu arada yanlış insanlara dokunmamalılar. Derin devlet faaliyetlerini sürdürebileceğinden şüphelenilen herkese meydanlarda "valla bir daha yapmayacağım" diye yemin ettirmeliler. İşte bu tür ayrıntılar yani... Sayılıp dökülenlere "ejderha kriterleri" adını verip devam ediyorum.

Bunların ısınma ve alıştırma hareketleri olduğunu artık bilmenin sağladığı direnç ve manevî hazırlıkla, ikinci aşamaya geçiyorum. Bu aşamadaki rakipler daha zorlu. Ergenekon operasyonunun tamamen AKP muhaliflerini sindirmeye yönelik bir harekât olarak planlandığı iddialarını, esasında her şeyin sadece Amerika istediği için yapıldığı yargıları izliyor. Erdoğan'ın Şimon Peres'e posta atmasının nasıl ABD'nin Ortadoğu'ya ilişkin niyetleri uyarınca önceden kurgulanmış bir atraksiyon olduğundan, savcı Zekeriya Öz'ün aslında bu soruşturmayı vazifeli olarak yürüttüğüne, elbette Fethullahçı olduğu için bu göreve getirildiğine sıçranıyor. Kürtlere yönelik göstermelik adımların AKP'nin gözünü diktiği esas yön (Kible olmalı, tam neresi anlayamıyorum bir türlü) hususunda bizi yanıltmaması gereği üzerinde azıcık oyalandıktan sonra, *Taraf* gazetesinin AKP yandaşlığına uğranıyor ve net'çe itibarıyla AKP iktidarının herhangi bir alanda herhangi bir olumlu iş yapmasının zaten yapısal bakımdan mümkün olmadığına varılıyor.

Sonra bir arkadaşşıma rastlıyorum, niye bu kadar çok sigara içtiğimi soruyor. Annem babam da bu soruyu sık sık tekrarlıyor. Onlara birtakım cevaplar yetiştiriyorum.

Arada bazı gazetelere göz atıyorum. Normal zamanda, gazeteye bakmak bayağı rizikolu bir iştir. Kazara o anda kendini azıcık iyi hissediyor olabilirsin; gazeteyi eline aldıktan en geç üç dakika sonra dünyaya lanet okuyacağın kesindir. Herkesin kendi çapında bir amiral gemisi kaptanı kesildiği şu günlerde gazeteler benim için ilave tehlike yaratmıyor.

Çok bilen, kendinden emin insanların, hepsi aslında "ben ve benim gibiler doğruyuz, siz de bizim gibi olsanız ne güzel olur" mealindeki yazılarını okuyorum. "Efendim, hem ırkla milletle işimiz olmaz diyeceksiniz hem Ermenilerden özür dileyeceksiniz, bu ne çelişki!" gibi hikmetleri sindirmeye çalışıyorum, başımı bilmiş bilmiş sallayarak. Bilmişlik sirayet ediyor. "Bizim düzenimiz ne güzeldi, niye çomak sokuyorsunuz?" mealindekilerden ise hiç etkilenmiyorum. Biraz midem bulanıyor, o kadar.

Akşama televizyonu açarsam, zaten herkesin her şeyin içyüzünü bildiğini görüyorum. Sadece, Hrant'ın katili henüz yakalanmamışken jandarmanın cinayette kullanılacak silahın şusunu busunu nereden bildiği sorusuna cevap veremiyorlar. Aslında böyle demek haksızlık, zira bu soruyu sormuyorlar da. Elbette, Ergenekon operasyonu hiç başlamasaydı hayatımızın daha iyi mi olacağı sorusu da cevapsız kalıyor. "Acaba yarın öbür

gün, 'Hrant'ı öldürmesek millet olamazdık' diyecek bir bakan da çıkar mı?" diye düşünürken sigara yakıp kendimi toparlıyorum ve size böyle yazılar yazıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darısı başınıza

Ümit Kıvanç 11.02.2009

Doktora görün, dediler; ben de gittim. Tabii önce uzun süre sorup soruşturmam gerekti. Kalpçi mi, iç hastalıkları uzmanı mı doğru tercih olacaktı yoksa damardan nörolog mu? Damardan nöroloji diye bir uzmanlık alanı yokmuş. Beyin cerrahında karar kıldım.

Adam direkman, "Endişelenmeyin, çaresi var," diyerek girdi konuya. "Bir süredir sizi izliyorum. Teknik takip tutanaklarınıza da göz attım."

Testler yaptı. "Yaşayacak mıyım doktor bey?" diye sordum. Görünüşe göre daha epeyce ömrüm varmış. "Elbette," dedi, masasındaki, tankın üzerinde namaz kılan adam heykelciğiyle oynayarak. "Sizler bize lâzımsınız."

"Lâzımsınız derken..?"

"Meslekî bakımdan diyelim," diye geçiştirdi, test sonuçlarımı incelemeye koyuldu. Başını kaldırıp, "Anca yedekten girersiniz," diye konuştu. "Ama moralinizi bozmayın." Ben, "Bulgaristan bile girdi," diye cevap yetiştirmeye çabalarken, "Zaten görünüşe göre moral yapınızın gerçeklikle bağlantısında kesintiler var," diye ekledi. "Bunu düzenlememiz gerekecek."

Açıkladı: "Normal insanlarda etrafta olumlu gelişmeler meydana geldiği zaman moral salgısı iki kilograma kadar yükselir. Sizde beş-on miligram seviyesinde yükselme oluyor, sonra bu salgı başka kanala sapıp derin şüpheler ve yatıştırılması imkânsız tepkilere yolaçıyor. Sonra, inkâra başlıyorsunuz. Olumlu gelişmelerin sahiden de olumlu olduğunu tespit etmeyi becerebiliyorsunuz, fakat bu sefer de 'bunca şeyden sonra artık ne kıymeti var!' diye düşünmeye başlıyorsunuz."

"Yaa!.." diye inleyebildim. O durmadı, ekledi: "Biz buna Güçlükönak Sendromu diyoruz." Masa lambasını yaktı. "Ayrıca sizde Aktütün Sendromu da var. Yani yaklaşan tehlikeyi göre göre, gelsin başınızda patlasın diye bekliyorsunuz." Lambayı yüzüme çevirirken sesini yükseltti: "Bunu niye yapıyorsunuz?"

"Görüştüğüm şahısları hatırlamıyorum," dedim kekeleyerek. "Basından tanıyorum. O sözleri şaka maksatlı sarf etmişim. Belgeler evime postayla gelmiş olabilir. Bombaları hatıra amaçlı saklamıştım."

"Sizden çok zor bir şey isteyeceğim," dedi ayağa kalkıp. "Sâkin olun."

Boyuna göre epeyce büyük bir bayrak taşıyan kedisi, geçip camın kenarına kuruldu. Biz muayene odasına geçtik. Burada doktor güler yüzle, şefkatle konuşmaya başladı. "Bende de Erdoğan sendromu var," diye açıklama gereği duydu vaziyeti. "Makam koltuğundayken parlayıveriyorum, buraya geçince Abdullah Gül gibi

oluyorum." Güldü. "E, ikisi de lâzım tabîi," dedi.

"Televizyondan olmasın?" diye sordum. İçeriki odada sesi kısık bir televizyondan, gideceği mahkemeyi tam bir buçuk yıl aramış olan Mehmet Ağar'ı izlemiştik bir yandan konuşurken. İçimden, "Buna da şükür," diye geçirmiştım. "On iki yıl arayıp ömrü yetmeyenler de var." Bu yüzden doktordan fırça yemiştım, "Sağla solla meşgul olmayın, bana kulak verin!" demişti elime OYAK amblemlı cetvelle vurarak.

Birden elini omzuma koydu. "Niye aldırınak istiyorsunuz," diye sordu. "Görüyorsunuz işte," dedim, bu defa kararlı bir edâyla, "başına dert oluyor."

Bilgisayarıyla projektörünü açıp bir powerpoint sunumuna başladı. "Bakın," dedi, "onu oradan alsak ki, şu gördüğünüz bölge oluyor, oraya başka şey koyamayız. Çoklarının sandığı gibi, bazı insanların mide veyahut cinsel organı asla orada bulunamaz. Yani oradan alınırsa anca yerine yenisi konabilir." Yeniden ışıkları açarken, "Bununla yaşamayı öğrenmek zorundasınız," dedi.

Ukalâlık etmekten çekiniyordum ama dayanamadım: "Bazıları oraya kalbin konabileceğini söylüyor..?" Omuz silkti. "Valla, eskiden vardı ama yirmi beş-otuz yıldır ben hiç rastlamadım," dedi. "Günümüz şehir hayatında vahim komplikasyonlara yolaçıyor. Sadece, saat veya takvim konabiliyor, o zaman sorun çıkmıyor."

Ben, "yenisi konabilir"e takılmıştım. Sordum, üsteledim: "Zor mu bulmak? İthal olanı yok mu? Çıkma bir şey uyduramaz mısınız?"

"Olmaz," dedi. "Adaptasyon sorunu yaratır. Bütün çevrenizdekilere de aynı katile numarasına sahip aynı seriden benzerlerini bulup takmak lâzım."

"Kazsam arasam bulamaz mıyım?" diye sordum son bir umutla.

"Aksine," dedi. "Bu kadar kazmasanız zaten sorunuz böyle büyümeyecek."

İlaçlar yazdı. Kapiya kadar uğurladı. Çıkarken, "Şimdi, en azından Mehmet Ağar'ı o suratla mahkemeye giderken gördüğüm sevinsem zararı olur mu?" diye sordum.

Sırtımı sıvazladı. "Bakın, şimdiden bazı gelişmeler kaydetmeye başladık bile," dedi, nazar boncuğu takılmış kamuflaj dürbünü şeklindeki gözlüğünü silerken.

Sokaktan dönüp baktım. Kedi penceredeydi. Elinde Filistin bayrağı vardı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Politikanın apolitikliği

Ümit Kıvanç 14.02.2009

Ahmet Vefik Alp adı hep tebessüm etmeme yolaçmıştır. Kendisini tanımam. Sadece afişlerden tanıyorum. MHP bu kimseyi zaman zaman İstanbul'a belediye başkan adayı göstermişti.

Ahmet Vefik Alp'li MHP afişleri başka adayların, partilerin afişlerine hiç benzemezdi. Bir defa, belirgin bir anafikri vardı. Ahmet Vefik Alp, bilim adamıydı, "işinin ehli"ydi, dev projeleri vardı. İstanbullu, onun belediye başkanlığında, kendini âdetâ 500 yıl sonrasının bir uzay şehrinde bulabilecekti. Kanıtı, afişten bize gülümseyen profesörün elindeki T cetveli ya da iletke vesaireydi.

Gerek Alp gerek onun adına kampanya yürüttükleri, dikkatle bakılırsa, görülebilen partililer, seçmen davranışının tek hedefe yönelik ısrarlı atışlarla değiştirilebileceğini öngörmüş olmalı ki, mütemadiyen bu tema işleniyordu: Bilim ondan sorulur, o projeler yaptı, gelince onları gerçekleştirecek.

Ahmet Vefik Alp'li MHP macerası, çok tutulduğundan olsa gerek, tekrarlarını da izledik.

Şahsen, bu macerayı seyrederken şunu sorup durmuştum kendime: Sahiden inanıyorlar mı? "İnanıyorlar mı"yı bırak, ihtimal veriyorlar mı? "İstanbul" bu afişlere bakacak, "Haa, baksana yahu, adamın elinde T cetveli var, muhakkak acayip projeleri vardır" diyecek ve gidip bu sayede MHP'ye oy atacak... Herhangi bir parti yöneticisi buna inanıyor muydu acaba; hakikaten çok merak etmişim. Bu partinin karar mercilerindeki hiç kimse, "Beyler, bize oy verecek insan T cetveline mi bakacak allah aşkınıza!" demiyor muydu?

Her neyse, bir maceraydı, geçti. Ve fakat!.. Aynı Ahmet Vefik Alp, aynı bilim ve proje söylemiyle bu sefer DSP adayı olarak karşımıza çıktı! Ve aday sıfatıyla ilk konuşmasında, CHP'nin iddialı ve dokümanlı adayı Kılıçdaroğlu'nu "gölge etmemeye" çağırdı. Nasıl gölge etmeyecekmiş Kılıçdaroğlu? Gidip Ahmet Vefik Alp'in ardında saf tutacakmış.

Hakikaten bilim adamımızla bir meselem yok. En ruhsuz seçim dönemlerinde bizi gülümsetebilmiş bir insan, şükran bile borçluyuz. Ama o partiden ama bu partiden, illâ İstanbul'a belediye başkanı olacağım diye bitmek bilmez bir ihtirasla boyuna yeniden karşımıza çıkmasının ardında yatan hizmet aşkını mikroskop altında incelemeyi istemiyor değilim ama bunu ihmal edebiliriz.

Bu yüzden hemen partiye bulaşacağım. Yine bitmek bilmez sorular... Acaba DSP dediğimiz teşekkül, siyasî parti sıfatıyla, oy kazanmaya ve biryerlerde iktidar elde etmeye uğraşmaz mı? Eğer tek başına kazanacak durumda değilse, kafasını ittifaklara filan yormaz mı?

Acaba DSP yönetimi herhangi bir anda şöyle bir düşüncenin kıyısından geçmiş olabilir mi: Ahmet Vefik Alp'i aday yapalım, siler süpürürüz alimallah.

Size bütün samimiyetle söylüyorum: Hiçbir şey anlamıyorum. Bunca yıl bu memleketin siyasî işlerine kafa yormuş olmak filan hiçbir yarar sağlamıyor.

Tek düşünebildiğim, ayrı aday göstereceğiz ısrarıyla CHP'den birşeyler koparmayı ummuş olabilecekleri. Fakat bu durumda da, eski MHP adayını vitrine koymak DSP pozisyonundaki bir partiye nasıl bir pazarlık gücü sağlayabilir?

Ahmet Vefik Bey demiş ki: "Siyaset yapmaya değil hizmet etmeye geliyorum." Kendisine "parti mi değiştiriyorsunuz," diye soranlara, "bu parti meselesi değil" mealinde laflar etmiş. Gerçi bir ara Başbakan Ecevit'in başdanışmanı olduğunu hatırlatması DSP'lilere hitap edecek yegâne cümlesi olabilir, ancak sanırım bu, partilileri zafere inandıracak motivasyonu sağlamaya yetmeyecektir.

CHP'nin gösterişli bir adayla AKP'nin karşısına çıkmaması ihtimali yoktu. "Ağır top", "flaş isim" vs. etiketinin yapıştırılabileceği birini ortaya sürmesi kaçınılmazdı. Bunu da yapamasa artık partiyi Baykal'ın yazlığının bir odasına falan taşıyıp okey turnuvalarına başlamaları gerekebilirdi.

Peki ya DSP? Amaç CHP'nin peşine takılmamak mıdır? Peki, bu amaç, onunla birlikte AKP'nin karşısına dikilmekten daha mı önde geliyor? Bizim vaktiyle, karşımızda koca bir kapitalist sistem ve bizi yok etmeye and içmiş resmî-gayrıresmî faşist hareket varken birbirimizi vurmamız geldi aklıma. Aynı benmerkezci apolitiklik. Fakat bunların işi bizimki gibi değil ki; ucunda iktidar var, para var, bilmemne var...

Sahiden kazanamayacağından emin olduğu bir adayla yerel seçime katılma tutumunu DSP bir tek gerekçeyle haklı gösterebilir. Derlerse ki, "Ne yapalım... orada Baykal var... insanın içinden gelmiyor yaklaşmak..."; e, buna itiraz edilemez tabî.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tartışma pek mühim de, yeri burası mı, şüpheli

Ümit Kıvanç 18.02.2009

Bizim bu gazete, pek tuhaf ve ilginç bağlamlar içerisinde tarihe geçecek galiba. Hemen bütün kudret sahipleriyle itişerek sahici habercilik yapma gayretinden başta sözedilecektir şüphesiz. Öbür yandan, ancak birtakım siyasî-kültürel dergilerde yapılabilecek bazı tartışmalar da *Taraf* sayfalarında cereyan edebiliyor. Üstelik bazen bizzat gazetenin yazarları arasında.

Geçen gün Yıldırım Oğur ile Ahmet Altan pek bereketli bir tartışmanın kapısını açtılar. Mevzu, sadece memleketimizde siyaset yapmayla değil bizzat herhangi bir tavır, konum sahibi olarak gündelik hayatta varolmayla ilgili en temel meseleye dokunuyor.

Ancak yapısal hastalıklarımız nedeniyle, hayatî önemine rağmen fazla ilgi görmeyebilir. O kadar yaygın, o kadar herkesin paylaştığı bir dünya görüşü ve tavra dokunuyor ki burada mesele edilen şey; bu mevzu hakkında kimse öyle rahat rahat ağzını açamaz.

Özetle, Yıldırım Oğur yazdı ki: Telefon dinlemeleri kötü, evet, ama bu sayede öğrendiklerimiz, potansiyel darbecilerin, Ergenekoncuların yediği bir sürü haltı ortaya döktü. Bunları başka nasıl öğrenebilirdik? İlkel olarak yanlış, ama sonuçları itibarıyla insanlığa faydalı.

Ahmet Altan bunu "militan demokratlık" diye adlandırdı ve, hayatî bir seçimle karşı karşıya kalındığında somut yarar ya da somut tehlikeyi önleme adına ilkel bakımdan yanlış olan yöne sapılabileceğini, ama bunun istisna olduğunu bilmeyi, başkalarına da öyle söylemeyi şart saydığını belirtti.

Bu, aslında hem gün boyu pek çok değişik somut düzlemde hem de siyasetti, teoriydi, felsefeydi birtakım kallavî alanlarda hep karşımıza çıkan, azıcık erdem sahibi, dürüst her insanı her zaman zorlayan bir problemin başka denklem içerisinde ifadesi. Evet, insan öldürmek yanlış, ama o beni öldürecek, ne yapsaydım? Evet, demokrasi iyidir ve herkese eşit hakları tanımak gerekir, ama onlara da bu hakları tanırsak demokrasiyi yok

edecekler; ne yapmalı? Kitlesele örgütlenme dediğın, demokratik olmalı, taban inisiyatiline dayanmalıdır. Ama belirli bir anda bütün örgüt bütün hedef ve temel görüşleri henüz benimsemiş olamayacağı için, herkese inisiyatif tanınırsa yolumuzdan sapabiliriz; ne yapmalı?

Bunlar böyle, pek mühim meselelerden, 'tuttuğum takım haksız penaltıyla kazandı, sevinmeli miyim?'e kadar gider, hayatta sahiden dürüstlük diye bir derdi olan insanlar için.

Toplumlar içinse sözkonusu olan sadece bir dürüstlük meselesi değil. Herkesin tek merkezden ilelebet yönetilemeyeceğini ve ne yaparsan yap mutlaka farklı düşünen birilerinin çıkacağını hazmetmiş, aslında toplum dediğın şeyi farklı kökenlerden insanların oluşturduğunu içine sindirmiş bir insan kalabalığına toplum diyoruz esasen. (Bu açıdan bizim henüz toplum sayılıp sayılmayacağımız da ilginç bir tartışma konusu olabilir. [Ne kadar nazik olduğum dikkatinizi çekti mi?]) "İlkelilik" meselesi, toplum için, birarada yaşamının hem herkesi mutlu edecek hem güvenilir, kalıcı ortamını yaratma meselesidir. Çünkü bunun temel şartı, ister istemez, ortak ilke ve kuralların varolması. Bir yerde ilke ya da kural varsa, otomatikman, bunların nasıl, ne koşullarda çiğneneceği soruları, tartışmaları doğar. Elbette daha önce, bunları kimlerin hangi koşullarda nasıl belirleyeceği sorunu gelir ve orada da aynı konu ("dağdaki çobanla bir miyim?") karşımıza çıkar.

Siyasî hareketler, örgütler, partiler vesaire için, konmuş hedefler, bunlara göre benimsenmiş ilkeler, bunlar doğrultusunda yapabilecekleri/ yapamayacaklarının sınırları vardır. Yani... olur... yani... olmalıdır... olsa ne güzel olur...

Ve hayat, doğal olarak, sizin ilkelerinize göre işlemez. Siz her an, birtakım somut adımlar atabilmek için birtakım ilkelerinizle boğuşmak zorunda kalırsınız.

Pek allâme sayılmam ama insanlığın vardığı aşamada siyaset felsefesinin formüle edebileceği ve uğraşması gereken en baba soru budur sanırım. Çünkü yüz-yüz elli senedir bunu çözememiş.

Bana ayrılan sürenin soruna gelirken, pek kısaca, bu hayatî tartışmanın bizde niye ilgi çekemeyeceğini küt diye aydınlatayım: Bizim ilkelerimiz, hedeflerimiz yoktur, safımız, tarafımız vardır. Filistin kurtuluş örgütleri solcuyken, Filistin için solcular sokağa dökülür, polisten dayak yer; Filistin hareketine İslâmcılar damga vurunca birileri Filistin'i keşfeder, hatırlar, başbakan bizzat eylem koyar. Halbuki İsrail dozeri aynı dozer, bugün evi başına yıkılan, dün enkaz ortasında ağlayan kadının torunudur.

Gazete köşesinde mühim mevzulara dalmanın sınırı bu kadar. Keşke bu tartışma sürse.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermenilere ayıp, Türklere yazık

Ümit Kıvanç 21.02.2009

Sarı Gelin rezaleti, uzun zamandır kafayı taktığım bir meselenin ne korkunç bir heyûla olduğunu bir defa daha idrak etmeme yolaçtı. Nasıl anlatabileceğimi de bilemiyorum açıkçası. Çünkü hayatta en zor işlerden biri, insanların içinde yaşadığı, normallik saydığı bir halin aslında ne tuhaf olduğunu izah edebilmek.

Utanmadan "belgesel" adı takılıp ortaya çıkarılan bu iğrenç propaganda filminin bir kısmını televizyonda izlemiş, tahammül edemeyerek aleti kapatmıştım. Sahiden iğrençti. Özü itibarıyla, "Ermeniler çok korkunç insanlardır, acayip gaddardılar ve Türklere ne biçim zulümler yapmışlardır" demeye çabalayan bir filmdi. İşin ilginç, bunları sadece özü itibarıyla değil, sahiden böyle açıkça da diyordu.

Yapanlar kimdi, hatırlamıyorum bile. Bana sorarsanız, Yusuf Halaçoğlu kafasındaki birtakım hizmetlilerdi. "Ermenileri ne kadar gaddar gösterirsek, son yıllarda azıcık gözü ve vicdanı açılmaya başlamış insanlarımız da soykırım moykırım olmadığına o kadar kuvvetle iman eder" diye düşünülmüştü besbelli. Ha, bu ağır kışkırtma ve kin pompalama etkinliğinin sonucunda yeni Hrant cinayetleri falan olursa, onlar da iş kazası sayılacaktı herhalde.

Belki de olsun isteniyordu, düşmanlık sönmesin diye.

İzlerken elimdeki fincanı televizyona fırlatmamak için kendimi zor tutmuştum, ama aradan birkaç gün geçtikten sonra bu film de zihnimdeki galeride, Kâmrân İnan, Şükrü Elekdağ ve sair portrelerin yanında yerini aldı. Ve ben başta bahsettiğim heyûlayla yüzyüze kaldım.

Şudur: Biz bütün dünyayı saf, aptal ya da gerizekâlı sanıyoruz. Sanmakla kalmıyor, kimbilir kaç kuşaktır çocuklarımıza bu hıyarlığın sürdürülebileceğini öğretiyoruz.

Sahiden, bu nasıl bir zihniyet, nasıl bir ruh halidir?

"1915'te hiçbir şey olmadı."

"Olduysa da Ermeniler yaptı."

"Karşılıklı oldu."

"Onlar çok gaddarlık yaptılar, dayanamadık."

Bu zincirin en fazla iki sonraki halkası nasıl olacaktır sizce? Basit: Hakikat kabullenilecek.

Ve bunca zaman, insanlar kinle doldurularak geçirilmiş olacak. Üstelik, hakikati kabul aşamasına gelindiğinde, kinle doldurulmuş yalanla yoğurulmuş kuşaklar buna hiçbir anlam veremeyecek, çok şaşırarak, çok hayalkırıklığına uğrayacak ve çok tepki duyacaklar.

Bütün bunları ben görebiliyorum da koskoca Türkiye'yi yönetenler göremiyor olabilir mi? Elbette görüyorlar. Ama şuna inanıyorlar: Hakikat ne olursa olsun, cümle âlem ne derse desin, biz kendi ülkemizdeki insanlara yalanı hakikat belletebiliriz. Ve biz bir şeye "böyle" dersek, başka herkesin "öyle" demesi önemsizdir.

Biz zaten Türkiye'den ibaret bir dünyada yaşıyoruz. Baksanıza, Filistin'in keşfi bile anca 2009'da oldu.

Ama dünyadaki herkes böyle yaşamıyor ki. Ve maalesef bu herkesin içinde bizim kaderimize etki eden insanlar, toplumlar var. Ve giderek daha fazla olacak. Avrupa Birliği, hava durumu gibi bir şey midir? ABD yalana yalan dememeyi sürdürürse onu çok seviyoruz. Bu ne kadar böyle gidebilecek?

Özellikle 1915 konusunda yalanı sürdürenler ve onlar tarafından yalanla iğfal edilmiş kindar insanlarımız, sabah akşam kendimizi rezil ettiğimiz farkında bile değiller. Ya da önemsemiyorlar. Dünya nasılsa buradan ibaret ve burada da hakikat *Sarı Gelin*'i yapan aşağılık ırkçılara, basan, dağıtan, "küçük çocuklara izlettirin" diye talimat veren şuursuzlara emanet.

Bizim bu "olmadı dersek olmamıştır" ve "dünya bizden ibaret" tavırlarımız, üstelik, sadece bizi dünyaya rezil etmiyor ki. İnsanımızı da manyak ediyor. Bu muhteşem felsefî yöntemle her şeyin üstesinden gelebileceğimize inanmaya başlıyoruz. Bunun vardığı yer, haliyle, sahiplerinin bile doğruluğuna içten inanmadığı kusursuzluk-üstünlük iddiaları ve bize yan bakını düşman belleme çılgınlığı. Daha garip sonuçları da var: Adam gitmiş Almanya'da yaşıyor, "Ne Almanca öğreneceğim yaa!" diyebiliyor.

Türk dış politikası da "Türk lokumu"nun yanına "Türk yalanı" diye bir klişeyi katmak üzere kurulmuş gibi. Kıbrıs mı? Aaa, çözüm istiyoruz ayol, istemez olur muyuz? Halbuki herkes biliyor devletimizin tek amacının şu anki çözümsüzlük statüsünü sürdürmek olduğunu. Kuzey Irak mı? Canım, onlar aşiret lideri! Talabani Irak'a devlet başkanı oldu. Asya'daki Türk cumhuriyetleri mi? Hepsi ayılıp bayılıyor, Türkiye gelsin başlarına geçsin diye. Sonuç? Devletin yerine mi temsilen mi demek lâzım, bilemedim, Fethullah Gülen girebildi oralara.

İçeride de hal tavır farklı değil. Kürt yoktur. Al sana Kürt! JİTEM yoktur. Al sana toplu mezarlar, ölüm kuyuları.

Farkındaysanız bu yalanları sadece biz yiyoruz, başka kimse de yemiyor.

Samimi söylüyorum, ben bu çizginin vatan hainliği, hattâ Türk milletine düşmanlık olduğunu düşünüyorum. *Sarı Gelin* gibi bir iğrençliği Ermeniler elbette hak etmiyor. Ama Türkler de hak etmiyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sıkıntının parti şeklinde vücut bulması

Ümit Kıvanç 25.02.2009

Çocuksunuz. Her dakika ne yapacağınıza kendiniz karar veremiyorsunuz. Sizi bir misafirliğe, birtakım büyükleri ziyarete falan götürüyorlar. Sokağa çıkma şansınız yok. Etrafta oynayacak, oyalanacak hiçbir şey yok. Arkadaş yok. Herkesin davranışlarından, hiç de size ait olmayan bir edeple orada öylece oturmak dışında seçeneğinizin bulunmadığını anlıyorsunuz. Değil "bu eziyet ne zaman bitecek," diye sormanın, çaktırmadan annenizin eteğini çekiştirmenin bile ihtimal dışı olduğunu idrak etmişsiniz. Sizi oradan kurtarabilecek kimse yok. Pes etmiyor, annenizle bir daha, bir daha gözgöze gelmeye çalışıyorsunuz. Ve onun gözlerinin içine her baktığınızda "sus, şimdi geliyor terlik!" manasına gelen kaş göz işaretleriyle karşılaşıyorsunuz. Nasıl bir sıkıntıdır o... Hiç bitmeyecek sanırsınız. Ciddi ciddi korkarsınız bir daha sokakta top koşturamayacağınızdan. Evden çıkarken sıkı bir papara eşliğinde üstünüze geçirilen, hiç sevmediğiniz temiz pak kılığı paralamak istersiniz. Konuşulanları dinlemezsiniz, yine de o yapay nezaket havası içerisinde bazı söylenenler kulağınıza çalınır. Ve yapışır.

Bir daha nerede bunlara benzer birşeyler duysanız, aynı iç sıkıntısı ve hapsolme korkusunu yeniden yaşarsınız.

Yıllar geçer. Ergenlik fırtınalarının iki insan boyuna yükselttiği dalgalarla boğuşmaktasınız zaten. Tarihçi, coğrafyacı, birisi, ilk derse gelir. Sabah mahmurluğunu akşamüstüne kadar uzatmak istermiş gibi tekdüze

konuşur durur. Öğle teneffüsüne daha çok vardır. Yazılı, sözlü, dolayısıyla kopyaydı şuydu buydu birtakım organizasyonlara girişmenizi gerektirecek hiçbir vesile yoktur. Okul kırmayı meşru kılacak gerekçe yoktur. Hoca öyle alçak sesle konuşmaktadır ki, sınıf da mayışmıştır. Ya da esip gürlemektedir, sınıf pısmış yere yapıışmıştır. Dalga geçilecek ortam, zinhar yoktur. Olay, dersiniz, galiba Osmanlı devrinde geçmektedir. O ders bitmez. Bitse de sizde yerinizden kalkacak hal kalmamıştır. Zil çaldığında, yan sınıftaki o kızı görmek için dışarı çıkmak bile zor gelir. Sıkıntı öyle bir buğu yaratmıştır ki, hiçbir şey net görünmez zaten ardında.

Hep çocukluğa ait sıkıntılı anılar geçiyor aklımdan. Tam tarif edemiyorum ama bu özel bir sıkıntı türüdür. Gücünü, tekrar yaşanacağını garanti oluşundan alır. Ve gelişini önleyemeyeceğinizi bilmenizden. Böylece çaresizlik duygusuyla da birleşir, kocaman olur.

CHP'nin Kemal Kılıçdaroğlu macerası hakkında yazayım diye oturmuştum...

Evet, çok sıkılıyorum. Günümüzün, dünyası kendinden ibaret insanlarından en sık duyduğumuz laf olduğu için nefret ettiğim "uf çok sıkıldım"ı süsleye bezeye yazı mevzuu haline getirmekten ötürü valla utaniyorum. Ancak elimden başka türlü gelmiyor. Kılıçdaroğlu, "Topbaş gitsin muhallebiyle uğraşsın, muhallebici dükkânı var ya!" cinsinden, kırk sene öncesinin politika üslûbuyla cin cin konuştukça göğsüm daralıyor. Ona cevap yetiştireceğim derken rakibi de Türk politikacısının seçim silahları sandığından, "İstanbul'da yolunu bulamaz, kaybolur," gibi mukabil cinlikler çıkarıyor. Konu nedir? Şu: Türkiye nüfusunun beşte birinin yaşadığı, dünyanın sayılı metropollerinden birine kim belediye başkanı olacak? Kim daha cinse o. Kim daha hazırcevapsa, uyanıksa, ağzı laf yapıyorsa, apıştırap yapıştırıyorsa, sonraki aşamada muhtemelen kodu mu oturtuyorsa... falan...

Niye hep yerimizde sayıyoruz? Saymaz da kazara birkaç adım ileri gidersek niye derhal telâş içerisinde geri koşuyoruz? Kılıçdaroğlu ne umuyor o şekilde konuşmaktan? Daha iyi laf geçirirse seçimi mi kazanacak? Sarıldığı silahlardan, dünyaya bakınca ne kadarını görebildiğini anlayabiliyoruz. Niçin iktidar partisine karşı ortalıktaki tek seçenek böyle biridir?

Dürüstmüş. Ya, evet. Zaten kendisi Kürtlere uygulanan sistematik zulme karşı dosyalı çıkışlarıyla tanınmıştır. Ayıyeten tam üç yüz yetmiş sekiz işkence olayını belgelemiştir. Azınlık vakıfları konusunda da partisinin ırkçı çizgisini ortayerinden kâğıt makasıyla kesmiştir... Sözü geçen şahıs Deniz Baykal'ın partisinde yahu! Demokrasi yönünde hangi adım atılsa atanın bacağını kesmeye kalkan bir liderin kılıcı olmuş.

"Kılıç öyle olmaz beyim! Kör kılıç bunlarınki, kör kılıç!"

"29 Mart'ta göreceğiz, kör mü keskin mi? Sizin dilinizi kesecek o kılıç!"

Filan işte... Aman ne marifetler!

İnsan yolsuzluk belgeledi diye İstanbul'a belediye başkanı olmaya kalkar mı ya! "O gitsin de muhallebi yapsın" çığlıkları dışında bize sunabileceği bir şeyi olsa söylerdi herhalde.

CHP giderek öfke bile uyandıramaz hale geliyor. Sadece sıkıcı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Milliyet o tokadı kendine atsa ya

Ümit Kıvanç 28.02.2009

Milliyet'in internet sayfasında, büyük bir iştah ve coşkuyla atıldığı belli olan şu başlığı gördüm (26.02.2009): "ABD'den Ermeni iddialarına anket tokadı".

Evet, demek ki Amerika Birleşik Devletleri –yani yönetimi filan olmalı-, sonunda bir anket düzenlemiş, "Ermeni iddialarına", bizim normal olarak general açıklamalarından bildiğimiz şeyi yaparak "tokat gibi cevabı" yapıştırmıştı. Neydi bu ankette çıkan? "Soykırım yoktur" gibi bir sonuç olmalı.

Tabii ki hayır. Hangisine? Hepsine.

Anketi düzenleyen, MSNBC televizyonu. Yani "ABD" diye özneleştirilebilecek bir merci değil.

Anketin konusu ne? *Milliyet*'e bakarsanız şu: "*ABD, Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan olayları resmen soykırım olarak tanımalı mı?*" Şu internetin kolaylıkları insanın ayağına dolanabiliyor. Haberin hemen üstünde orijinal anket sorusunu da içeren bir "kupür" var. Orada şöyle soruluyor: "*Should the United States formally recognize the World War 1-era killing of Armenians as genocide?*" Nasıl çevrilir bu? Şöyle: "*Birleşik Devletler, Birinci Dünya Savaşı döneminde Ermenilerin öldürülmesini resmen soykırım olarak tanımalı mı?*"

Cümle daha iyi kurulabilir, ancak MSNBC'nin anket sorusunda "yaşanan olaylar" diye bir ibarenin bulunmadığı, gerçekte orada bulunan "Ermenilerin öldürülmesi" ifadesini aktarmamak için bunu *Milliyet*'in resmen uydurduğu ortada.

Çevirememişler mi? İngilizceleri mi yetmemiş? *Milliyet*'te benden yüz kat iyi İngilizce bilenler var, birkaçını şuracıkta ben sayarım.

Gelelim "tokat"a. Nasıl yemiş "Ermeni iddiaları" bu tokadı? Şöyle: Ankete katılanların yüzde 76'sı, kendilerine sunulan iki şıktan ikincisini işaretlemişler. "ABD Ermenilerin öldürülmesini resmen soykırım olarak tanımamalı" demişler. *Milliyet* diyor ki: "Katılanların yüzde 76'sı, Amerika Birleşik Devletleri'nin çok önemli bir müttefiki olan Türkiye'nin küstürülmemesi gerektiğini vurgulayarak 'Hayır' cevabı verdi."

"Çok önemli bir müttefik" bahsinde, sorunun orijinalinde, "ABD'nin askerleri Ortadoğu'dayken" diye bir ibare var, *Milliyet*'in kayda değer bulmadığı. Bunu aktarırsa Türkiye'nin "çok önemli müttefik"liği kayda bağlanmış olacak ve etkisi zayıflayacak ya, hemen atlamışlar üstünden.

Peki, biz buna takılmayalım. *Milliyet*'in verdiğiyle yetinelim. Sanıyoruz ki, MSNBC anketine katılanların çoğunlukla onayladığı bu ikinci şık sadece bundan ibaret. Değil. Velez ki olsun. Bu, "Ermeni iddialarına tokat" mı? Bu şıkkı seçenler, asla "soykırım yoktur" gibi bir seçenekten yana çıkmış olmuyor ki. Güncel siyasî gerekçelerden ötürü soykırımın resmen tanınmaması gerektiğini belirtiyorlar.

Oysa "Türkiye'yi küstürmeme" kısmından önce, "tarihçiler ölümlerin soykırım olup olmadığını halen tartışıyor" ifadesi bulunuyor. Yani, ölümler var, ama soykırım mı değil mi, o tartışılıyor. *Milliyet*, ne pahasına olursa olsun Ermenilerin öldürülmesinden bahsetmemek için burayı da atlıyor. Sorun yalan ve inkâr politikasını ölümüne savunmak değil de sahiden "Ermeni iddiaları"na cevap meselesi olsaydı, gazete bu kısmı da aktarır, "Bakın, görüyor musunuz, insanlar emin değil, halen tartışılmasına önem veriyorlar," diyebilirdi. Anlaşılan bu bile fazla ince kaçmış *Milliyet* için.

Esas skandal, *Milliyet*'in öteki şıktan hiç söz etmemesi. Çünkü MSNBC anketinin "evet" şıkkında, "Osmanlı Türkleri"nin "1,5 milyon Ermeni'yi sistematik şekilde öldürdüğü" belirtiliyor.

Biz çocuk gibi kendimizi kandırmaktan nasıl kurtulabileceğiz? Bir şeye biz yok dersek yok mu olacak? Ermeni "iddialarından" bahsetmiyorum, MSNBC'nin anketinden bahsediyorum. Yani, üstelik de belli ki *Milliyet*'in iştahla arzuladığı sonuca yakın bir manzara ortadayken, burada bile öbür şıkkı gizlemek, berikini yarım vermek, siyasî çıkar hesabına dayalı tavırlara "tokat" adı takmak, bir anketten ötürü sevindirik olmak... Bunlar akli başında insan –ya da gazete- tavrı mı?

Milliyet'e tavsiyem, Hrant konusunda da bir ülkede anket manket bir şey düzenlesinler, ikinci şık, "Hrant'ın Türkiye'de elbirliğiyle öldürtüldüğünü kabul etmek doğru mu?" olsun, millet de "hayır, kabul etmeyelim, Türkiye'yi gücendirmeyelim" desin, *Milliyet* de "tokat" diye haber yapsın.

O tokadı kendi yanağınıza atıp uyansanız da biraz olsun utansanız bari ya...

FACEBOOK MARUZATI

Muhterem okurlar, büyük bir hayret içerisinde öğrenmiş bulunuyorum ki, bendenizin adına bir *Facebook* sayfası faaliyettedir. Korkudan sayfaya bakmadım. Fakat anlattıkları kadarıyla, ortada herhangi bir kötü niyet yok, aksine, bir teveccüh sözkonusu. Bunun için teşekkür ederim. Ancak o sayfa aracılığıyla benimle bağlantı kurmaya çalışanlar oluyormuş. "Mesaj yolladık cevap bile vermedi herif!" denmemesi için, burada, alenen, sözkonusu sayfayla herhangi bir ilişkimin bulunmadığını açıklama gereği duydum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu sefer "Kılıçdaroğlu'na helâl olsun" yazısı

Ümit Kıvanç 04.03.2009

Son günlerde rastladığım en önemli haber ayrıntısı, başka ayrıntıların arasında kaynamak üzereydi.

Aslında, değil kara çarşafli kadın, başörtülü tek genç kız görmek istemediği halde insanların kılık kıyafetini vatan millet cumhuriyet meselesi yapmaktan vazgeçtiği ve milleti hiç değilse bu mevzuda rahat bırakacağı izlenimini uyandırmak için meşhur "çarşaf açılımını" yapan CHP lideri Baykal'ın partisinden bazı kimselerin, aslında çarşafli olmadığı ve "çarşaf açılımına" da fena halde bozulduğu halde çarşaf giyerek, aslında çarşaftan nefret etmesine rağmen çarşaflılara kucak açan partisini ve muhtemeldir ki aslında kendisinin arzuladığı

adaylığa kavuşamamış oluşunu protesto eden bir kadını itip kakarken yarattıkları kargaşaya kapılmadım. (Sözkonusu kargaşanın üzerimdeki etkisi, az önce okuduğunuz cümleyle sınırlıdır.)

İçinde insanlarla düşen bir uçağın yaratabileceği acıları en üst seviyeye çıkarmak için, ilgili bakanlarıydı, ilgisiz medyasıydı, elbirliğiyle sarf edilen çabalara pabuç bırakmadım.

İbrahim Tatlıses'in Yıldız Tilbe'ye reva gördüğü muamelenin kimse tarafından sorun edilmeyişinin köklerine inmeye çalışmadım. Bu olayın üstünden atlamamız, magazin ünlüsü olmanın gereklerini yerine getirmeyen, getiremeyen Yıldız Tilbe'ye her türlü fenalığın alttan alta müstahak görülmesinden midir, herkesi İbo'nun kendi çöplüğünde istediği gibi ötmesini doğal karşılamaya yönelten bir yüce mülkiyet anlayışından mıdır, yoksa basitçe, eğlencemizi bozacak herhangi bir ayrıntıya yüz vermemeye kararlı oluşumuzdan mıdır, zihin yormadım.

Hangi bakımdan "değişik" olduğu televizyondaki en geyik konuk ağırlama programında bile en fazla ilk reklam arasına kadar mevzu edilebilecek birilerince çıkarılan "Türkiye'nin tek değişik gazetesi"ni merak etmedim. 'İnsanlara her zaman bir şans daha vermek gerekir' yasasını bir kenara koydum, bunun yerine, 'bazılarına artık bir noktadan sonra şans mans tanınmaz' gerçeğine sarıldım.

Türkiye'nin sahiden de mâkûl, insanca bir "hayat alanı" olmaya doğru adımlar attığı anlamına gelen bir takipsizlik kararının, "demokraside karşıt düşünceler açıklanır" mealindeki bir kararın, bu defa Sincan'da bir ağır ceza heyeti bulunarak kaldırılması ve "Ermeni kardeşlerimden özür diliyorum" kampanyasına katılanlara ille de bir kötülük yapılmaya çalışılması üstünde bile durmadım.

Şahıstan ve konudan onca sıkılmama ve bunu size de itiraf etmiş olmama rağmen, "Kılıçdaroğlu metrobüsü övdü" başlığını görünce haberi okudum. Sahiden de, CHP İstanbul büyükşehir belediye başkan adayı Kemal Kılıçdaroğlu, rakibi Kadir Topbaş'ın yürüttüğü metrobüs projesiyle ilgili olarak kendisine sorulan soruya şöyle cevap vermişti: "Metrobüs, güzel bir proje. Sayın Topbaş'ı kutluyorum. İnsanlar için kent trafiğinden bir kurtuluş. Proje sağlıklı işlerse sorun yok."

Lütfen dönüp bu lafı tekrar okuyun. Sonra, siyasî hayatımızda bu tip tavırlarla hangi sıklıkla karşılaştığımızı hatırlamaya çalışın. Hatırlayamazsınız. Siyasî rakibin doğru dürüst bir iş yapacak, sen de buna "evet, doğru dürüst iş" diyeceksin. Mazallah!

Bunu gördüğümde, önce şaşırdım, sonra sevindiğimi fark ettim. Ardından, takdirimi belirtmenin boynumun borcu olduğunu düşündüm. Çünkü daha geçen gün Kılıçdaroğlu'nun ve partisinin sıkıcılığı, ümit vermezliği üstüne atıp tutmuştum. (Şu anda da öyle düşünüyorum.)

Gazete köşelerinde ahkâm kesen bizlerin böyle şeylere dikkat etmesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü hem kimse babamızın oğlu değil ve olmamalı hem de eğer birileri, işin gereği olarak bağcıyla değil üzümle ilgilenmek zorundaysa, yöneticilerden sonra biz geliriz sanırım; ahkâmcılar.

Kılıçdaroğlu'nun bir proje konusunda rakibinin hakkını verişinden haberdar olduğum anda, şaşıрма, sevinme vs. dışında bir şey daha hissettim: korku demeyeyim de, bir çeşit ürküntü. Dedim ki içimden: Şimdi Deniz Baykal telefona sarılacak ve, "Sen ne yapıyorsun Kemal Bey!" diye haykıracak. Belki onu politika bilmemekle suçlayacak. Belki haberi de yalanlattırır.

Boşverin Baykal'ı; anafikre gelelim: Bir insan siyasî bakımdan gelecek vaat etmeyebilir, eskimiş ve hayli sıkıcı hale gelmiş bir üslûbu benimsemiş olabilir, üstelik faşizan bir partinin adayı olabilir, fakat aynı zamanda bir konuda gayet hakkaniyetli davranabilir. Tornadan çıkmış insanlar ülkesi olsun diye uğraşılan memleketimizde bunların birarada bulunabileceğini izaha kalkmak, farkındayım, bir nevi ders gibi oluyor. Ben bundan utanmıyorum maalesef. Benden ders alacak hale düşenler utansın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Riyâ ne yana düşer usta, günah ne yana?

Ümit Kıvanç 07.03.2009

Ülkesinin bir bölgesinde soykırım, ağır kaçtıysa etnik temizlik, olmadı kitlesel katliam tertiplediğinden dünyadaki tarafsız hiç kimsenin şüphe duymadığı bir devlet başkanına bizim hükümet sahip çıkıyor. Sudan'ın katliamcı liderini geçen yıl iki defa izzet ikramla ağırladığımız yetmiyormuş gibi, şimdi de bağımsız uluslararası mahkemenin verdiği karara karşı ona destek olunuyor. Bunu da, İsrail cumhurbaşkanına ağzının payını verdiği için dünyanın ezilenlerince kahramanlaştırılan bir liderin yönetimindeki hükümet yapıyor.

Olayı hatırlayacağız mecburen: Sudan devlet başkanı olacak şahıs, kendisine karşı girişilen isyanı bahane ederek, Darfur bölgesinde bazı etnik azınlıkları bizzat silahlandırıp denetlediği milisler aracılığıyla kırdırdı, mallarını mülklerini yağmalattı, iki buçuk milyona yakın insanı evinden barkından toprağından etti. Dünyada, herhangi bir devletin, hükümetin çıkarlarına hizmet etmeyen, tek derdi insan hakları, demokrasi, yoksullukla mücadele, ezilenlerin hakkını savunma vs. olan bütün uluslararası örgütler, El Beşir'in marifetleri konusunda en küçük şüphe duymuyor. Şimdi, 2002'de daimi bir savaş suçları mahkemesi olarak kurulan, Birleşmiş Milletler tarafından tanınan Lahey Uluslararası Ceza Mahkemesi, El Beşir'i suçlu görüp hakkında tutuklama kararı çıkardı.

Bana inanacak olursanız, araştırabildiğim kadarıyla, Sudan devlet başkanının resmen eli kanlı bir katil olduğundan zerrece şüphem yok. Kaldı ki, bu internet devrinde, herkesin, doğrudan kendinden saydığı kaynakların azıcık dışına çıkarak yapacağı küçük bir araştırma her türlü şüpheyi dağıtacaktır. Özellikle bu adamı İslâm'ın bir temsilcisi ve ülkesinde dine dayalı bir toplum hayatını geliştirmeye uğraşan bir lider olarak görüp onun işlediği insanlık suçlarına gözlerini kapamaya meyilli insanlara sesleniyorum: Lütfen biraz zahmete girin, azıcık sağa sola bakın ve ileride çok utanacağınız bu tavırdan vazgeçin.

Hükümete tabî böyle seslenemem. Hem kulak asmazlar hem de onlar neyin ne olduğunu bal gibi biliyorlar.

Peki, bu katliamcıya neden sahip çıkıyorlar? Bu destek için bugüne kadar öne sürdükleri gerekçeler hiç inandırıcı değil. Hele katliam suçlusunun işbirliği olmaksızın Darfur'daki sorunun giderilemeyeceği yollu yüksek fikir, bahane bile sayılabilir mi, bilemiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin Sudan'daki savaş suçlusunu bağırllarına basmaları, çok korkunç bir soruyu da akla getiriyor: Acaba El Beşir'e yöneltlen bazı suçlamalara zaman zaman Türk hükümetleri de maruz kaldığı için kendisine bir yakınlık mı duyuluyor? Bu sorunun üstünden atlamayı tercih ediyorum, hepimizin ruh sağlığı açısından.

Sudan devlet başkanı, kendisine yönelik kararı, "beyaz adamın siyah adama hainliği" veya "Batılıların

Müslüman ülkeye gazabı” kılıfına sokup bu motiflerin işe yarayacağı toplumlardan, devletlerden destek almayı umuyor. Cibiliyeti Filistinlilere dair tavrından belli olan Arap Birliği bu desteği ona veriyor, meselâ. Fakir ülke makir ülke, Sudan da el altında olsun. Rusya ve Çin’in, bu olayda pek çok ülkeyi kendilerine yakınlaştıracabilecek bir nüfuz hesabı imkânı görerek El Beşir’e sahip çıkabileceği de ihtimal. Zaten işareten fazlası var ortada bu konuda.

Hükümetin bile isteye girdiği utanç verici yoldan onu geri çevirmek için herhangi birimizin yapabileceği bir şey var mı? Elbette var. Öncelikle hükümetin esas desteğini aldığı toplum kesimleri etkili olabilir. Ama önce onların ikna olması lâzım. Benim korkum, bu kesimlerde de Sudan devlet başkanının masum olduğuna dair bir inanç bulunmamasına rağmen bu katile Müslümandır diye sahip çıkılıyor olabileceği.

Bu böyleyse, elbette, sözkonusu kesimlerin kendi ülkemizdeki geleceğe ve hayata dair tavırları hakkında da fikir verici olacaktır.

Umudum, Müslümanlar arasında bir tartışma doğması: Kimi nasıl öldürürse öldürsün Müslümana sahip çıkmak mı makbuldür yoksa insanlık suçu işleyeni gayrimüslimlerle birlikte yargılamak mı? Ben bu soruyu dinî gereklere dayalı olarak tartışabilecek bilgi ve birikimden yoksunum. Ama yetkin bir şekilde tartışabilecek pek çok insanın varolduğundan eminim.

Dine dayanarak tek laf edemem, ama Filistinlileri, Arap Birliği’ni ve El Beşir’i aynı anda destekliyorsanız en hafifinden yalancı olduğunuzu söyleyebilirim. El Beşir’e sahip çıkmak masumane bir hareket değildir. İnsanlık suçuna sahip çıkmaktır. Ve bu dünyada bedeli vardır. Olmalıdır. Âhirette var mıdır, ben bilemem. Keşke birileri de buna cevap arasa.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sevişelim, öldürelim, yeter ki sıkılmayalım

Ümit Kıvanç 11.03.2009

Bizden önceki kuşaklardan, ailelerimizden, çevremizden öğrendiğimiz, sorgulamadan doğru, geçerli saydığımız, bizden sonrakilere aktardığımız değer ve davranışlar, toplum hayatımızın karakterini belirliyor ve bunun sürekliliğini sağlıyor. Farklı kuşaklar bunları ne kadar çok paylaşıyorsa birbirlerini o kadar iyi anlayabiliyor. Aynı şey, farklı toplum kesimleri için de geçerli. Değerler, davranışlar ne kadar ortaksa, çıkarları çelişse bile farklı zümrelerin birbirini en azından anlaması mümkün oluyor (işçiyle patron, ateistle Müslüman “cenaze evi” dendiğinde çok da farklı şeyler anlamaz).

Ama giderek yok olan istisnalar dışında kimse bu dünyada tecrit edilmiş bir hayat sürmediği için, doğrudan kendisiyle ilgili olmasa da her türlü değişimden etkileniyor. Eski kuşağın “değişim” dediği, yeni kuşağın içinde doğup şekillendiği koşullar. Zaten yaş farkı yüzünden her an kıskırtılmaya hazır bekleyen kuşak çatışması böylece körükleniyor.

Buraya kadar normal. Değişimin pek yavaş gerçekleştiği dönemlerde bile insanlık genç-yaşlı çatışmaları yaşıyordu. Bugünkü gibi, neyin ne olacağı konusunda ipin ucu tamamen kaçmışken, bu çatışmalar daha kaçınılmaz.

Lâkin 1980'lerden bu yana gelişmiş toplumlardan başlayarak, bireyin bütün toplumsal ilişkilerine damgasını vuran yeni bir değerler paketi dünyayı egemenliği altına aldı. Son ekonomik krizle birlikte nihayet ilk defa dünya çapında bir sorun sayılan yeni değerler âleminin ekseninde, hoyrat ve küstah bir bireycilik yatıyor. ("Çağımızın hastalığı" AIDS değil CEO'dur.) Bunun yarattığı sonuçlar arasında, umursamazlık, dünyayı kendi etrafında döndürme, hayatı "keyif" denen tehlikeli maddeyi olabildiğince tüketebilmekten ibaret sayma başı çekiyor. Bu yüzden, meselâ, bugünün hali vakti yerinde büyükşehir gençliğinin duyduğunda en fazla dehşete kapıldığı kavram, "sıkıntı"dır. "Sıkıldım!" dendiğinde o âna kadarki hayat tüketilmiş demektir. Yenisi bulunmalıdır.

Herkes her şeye kendini eksen kılıp yaklaştığı, her şeyi sadece kişisel keyif ve tatmin amacıyla yaşadığı için, bırakın farklı kuşakları ya da kesimleri, yanibaşındakileri anlaması bile giderek imkânsızlaştı. 1980'lerin meşhur "yükselen değer"leriyle büyümüş kuşaklar ardarda geldikçe, her türlü iyi niyeti gösterse bile yanibaşındakini anlamaktan aciz insanlar yetiştirir olduk. Üstelik artık bu insanların çocukları var; onlar da yetiştiriyor. Böylece hoyrat bireycilik, doğası gereği bulunamayacağı bir yeri işgal ediyor, bir "ortak değer" oluyor. Herkes buna sahip olduğunda toplumun yerini bireylerin zoraki yanyanalığı alacak.

"Ötekine" yönelik umursamazlık, vurdumduymazlık, ona ancak sana keyif veriyorsa, çıkar sağlıyorsa yaklaşmak, herkesi ve her şeyi sana verebildiğiyle, sana dokunduğunda ne yapabildiğiyle ölçme, bir değer olarak, olağan aktarım mekanizmasıyla insandan insana, kuşaktan kuşağa geçiyor. Böylelikle, her birey için, başkalarının davranışları hesaplanamaz, öngörülemez oluyor. Korunma güdülerini ayaklanıyor, duvarlar yükseltiliyor, mesafeler artıyor.

Sonunda, bir bakıyorsunuz, halim selim komşunuz çocuklarını ateşte yakmış, yan sitede oturan hanımefendinin kızı kendini damdan aşağı atmış, hali vakti yerinde bir ailenin oğlu sevgilisinin başını kesmiş. Hayret!

Biz, üçüncü sayfa haberlerine alışkın bir toplumuz. Trafik anlaşılmazlığından doğan cinayet de çok gördük, namus cinayeti de, cinnet geçiren adamın karısını, öfkeden gözü dönen kadının kocasını baltayla doğramasını da. Fakat bir gün geldi, ilk bakışta hiç de önemli dertleri yokmuş gibi görünen gençler ardarda intihar etmeye başladı (her şeyi "Satanistlere" bağladık, unuttuk). Sonra, işin magazinine kapılıp anlamına dair tek laf duymak istemediğimiz gariplikler (sevgilinin çıplak görüntülerini internete koyma vs.) çıktı karşımıza. Ve inanmadığımız cinayetler, gaddarlıklar birbirini izlemeye başladı.

(Tabii şu kalan yere sığmayacak bir başka büyük mesele daha var. "Ortalık yerde alkol içilsin mi içilmesin mi" diye birbirini yiyen bir toplumda, büyükşehir gençleri, üç kuruşa, ne idüğü belirsiz birtakım hapları avuç avuç edinebiliyor. Bunların çoğunun ne olduğu, kullanana ne yaptığı, yaptırdığı belli değil.)

Kapitalizmin evrensel egemenliği boyunca yarattığı bireycilik kültürü 1980'lerde çalgınca zafer sarhoşluğu içerisinde o büyük sıçramayı yaptığında, bunun mikro düzeydeki sonuçlarının tüketim hastalığıyla filan sınırlı olacağı sanıldı galiba. Halbuki yenilenmiş vahşi kapitalizm, özellikle de başkaları bundan yoksunken tadılabilecek sınırsız bir keyif ve tatmin duygusunu hayatın merkezine koyarak, insanları birbirinin tatmin aracı yaptı. Keyifsiz anların boşluğunu ölümcül hale getirdi. O boşluk dolmalı! Ama sevişerek ama baş keserek... Yeter ki kimse sıkılmasın.

Almanya'ya nasıl yenildim?

Ümit Kıvanç 14.03.2009

Size kişisel bir öykü anlatacağım. Okuduktan sonra, "bize ne bundan!" diyecek olursanız baştan özür dilerim.

Ben İstanbul Erkek Lisesi'nde okudum. Almanca öğrendim. Liseden sonra dergiydi kitaptı Almanca okumayı sürdürdüm, geliştirdim. Türkçe'ye çeviriler yapmaya başladım. Birçok Alman arkadaşım oldu. Babam *Kicker*'in muhabiri olduğundan bizim eve bu Alman futbol dergisi gelirdi, yani Almanya'ya futbol üzerinden de çocukluktan yakınlığım vardı ki, bilen bilir, başka şeye benzemez. (1970'lerin Almanya takımına hayran, sonrakilere futbolu bozdukları için düşman olduğumu, son yıllarda özellikle Bundesliga'da oynanan futbolu takdir ettiğimi belirteyim, yanlış anlama olmasın.)

12 Eylül ertesinde uzun uğraşlardan sonra nihayet pasaport alabildim ve Almanya'ya birkaç defa gittim. Birinde, İletişim Yayınları'nı temsilen Frankfurt Kitap Fuarı yolcusuydum. Girişteki polis bana, "Paranız var mı," diye sordu. "Var tabii," diye cevap verdim. "Görebilir miyim?" dedi. "Nasıl?" dedim. "Yani şimdi siz elimi cebime sokup, cebimdeki parayı çıkarıp bu bankonun üstüne koymamı mı istiyorsunuz?" Polis, "Evet," dedi, mecburen dediğini yaptım. "Teşekkürler," deyip başını çevirdi. Paraya bakmadı bile. Uçaktan inen bütün yolculara beni rezil etmeyi becermişti. Utancımın yerin dibine geçtim, ama yayınevindeler yine benim fevrik ettiğimi ve bu yüzden olay çıktığını düşünecekler diye boynumu büktüm. Bunu unutmadım.

Bundan önce, konsoloslüğün basınla ilişkiler görevlisiyle görüşmeye gittiğimde, önceden alınmış randevu için onu beklerken beni kapı kilidi uzaktan kumandalı bir odaya çaktırmadan hapsettiklerini de unutmamıştım.

İlerleyen yıllarda yaptığım belgesel filmler Almanya'da çeşitli vesilelerle gösterildi, festival ya da gösterim davetleri aldım. Hiçbirine gitmedim. Çünkü bu arada İstanbul'daki vize işkencesiyle ilgili türlü hikâye dinlemeye başlamıştık.

Elbette bir yandan, kırk yılda bir, yaptığım şeyin kıymetinin bilineceği ortamlarda bulunamamaktan üzüntü duyuyordum bir yandan da benimle aynı konumdaki bir Alman belgeselciyle kıyasladığımda kendimi pek zavallı hissediyordum.

Bu arada, özellikle Berlin'de çok samimi arkadaşlarım yaşıyor. Her fırsatta "odan hazır" davetleri alıyor, vize işlemleri sırasında hakarete uğrar, tepki gösteririm, olay çıkar korkusuyla gidemiyordum.

Geçenlerde, Münih'te Türk Filmleri Festivali düzenleyen nazik insanlar beni davet etti, ben de bu sefer bayağı bir niyetlendim. Gitmişken Berlin'e de geçerim, hem beni çok etkilemiş olan bu şehri görürüm hem arkadaşlarımı, diye düşündüm.

Bakayım neler yapmam gerekiyormuş diye Almanya Başkonsolosluğu'nun internet sayfasına girdim, bir sabaha karşı, "işlemler sırasında arada soru sorarsanız işler uzuyor, bu yüzden sorularınız cevaplandırılmayacaktır" lafını okuyunca vazgeçtim.

Fakat bazı arkadaşlarım, ben oraya gitmeden bu işlemleri halledebilecek bir şirketten sözettiler ve ben buna inanıp o şirkete epeyce bir para verdim. Sonunda ortaya çıktı ki, ben konsolosluga gitmek zorundayım.

Gittim. Beni "kültür" bölümünde bir kadının karşısına yolladılar. Kurşungeçirmez camın ardındaki memure bana bir merhaba, günaydın vs. demeden belgeleri aldı, "Almanya'ya niye gideceksiniz," diye sordu. Onlara özene bezene bir dilekçe hazırlamıştım, "Oraya yazmıştım," dedim. "Filmim gösterilecek." Ve ardından, başvurumda Almanya'ya gitmişken iki-üç hafta geçireceğimi belirtmiş olmama rağmen, bu arada başka bir iş çıktığı için çok daha erken döneceğimi söyledim. Kadının ilk tepkisi, dilekçemi kenara ayırıp, "O zaman bu geçersiz!" diye kaş çatmak (belki de içinden sevinç çılgınlıkları atmak) oldu. Kendisine, belirttiğim tarihten erken dönmeye karar verirsem bunun ne gibi sakıncası olacağını sordum. Memuremiz, benim orada hangi günler arasında bulunacağımı şimdiden kesinlikle bilmeleri gerektiğini söyledi, "O zaman bu da geçersiz!" diyerek uçak rezervasyonu tarihlerinin etrafına daireler çizmeye koyuldu. Ardından, "Filmim şu tarihte gösterilecek, sonra Berlin'e geçeceğim, vesaire" diye giden açıklamama karşılık, son buluşunu yaptı: "Ama zaten bu festivale sizi sadece bir haftalığına davet etmişler!"

Kalktım, "Verin pasaportumu!" dedim. Şaşılacak kadar çabuk uzattı. Aldım, yaptıklarının utanmazlık olduğunu ve bir daha ömrümün sonuna kadar Almanya denen ülkenin adını bile duymak istemediğimi söyledim, kapıları bam güm vurdu çıktım. Türk görevli, arkamdan, orada yavaş hareket etmem gerektiğini öğretmeye çalıştı ama öğrenebilecek halde değildim.

Böylece Almanya kazanmış oldu. Türkiye'den münasebetsizce davet edilmiş, kendini lüzumsuz yere belgesel yönetmeni, yazar falan sayan ne idüğü belirsiz bir herif Almanya topraklarını kirletmeyecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ülkümüz, yerde kan içinde yatanlardır

Ümit Kıvanç 18.03.2009

Muhterem okurlar, sizi bir süreliğine fasafisocular, magandalar, monşerler vs. ile başbaşa bırakarak uzaklara gideceğim. (Kurcalamayın, çekim için Burkina Faso'ya gitme hadisesini sanırım kolayca anlatamam.)

Takdir edersiniz ki, içindeyken bile yetişmenin imkânsız olduğu gündemiyle yeryüzünde seçkin bir yer işgal eden memleketimiz hakkında uzaklardan ahkâm kesmek, köşeyazarı denen canlı türünün dahi kabiliyetlerini aşar. Bu yüzden, bu süre boyunca, Murat Belge'nin millî edebiyatımızı teşhir çabalarına da katkı olabilecek bir çalışma içine girdim. Öz-Ar Yayınları'nca 1952'de Ankara'da basılmış *Türk Asker Şairleri* kitabını size tanıtmaya karar verdim. (Kitabı bir vakit, bu memlekette yapılmış en güzel şeylerden biri olan *Arif Takvimi*'ni hazırlayan Aslı ile Tolga sayesinde edindim. Bin teşekkür!) Peki, bu kadar eskimiş bir kitapla niye uğraşacağız? Eskimiş mi? Nasıl yani?

"Çakmak M. Sırrı, Kuşadalı M. Naci ve Timur Naif" tarafından hazırlanmış kitabımızın sunuşunda yayınevi, "Aziz okuyucu"ya, "*Büyük Türk Milletinin geleceğe yüksek harsı ile atılması gerektiği inancını taşıdığını*" belirtiyor, "*bu maksatla kitaplığımızı Türklüğün hizmetine vermiş bulunuyoruz*" diyor. "*Türk'e faydalı olmak*" amacıyla hareket ettiklerini vurguluyor:

"İlk atmaya başladığımız adımları (Ulu Tanrı'nın yardımıyla) büyük hamleler haline getirmek milletimiz için en büyük görevlerimizdendir. Her şey Türklük için! Tanrı Türk'ü korusun!"

"Ulu Tanrı"nın parantez içine sokuşturulmuş oluşu ilgimi çekmedi değil. Takılmayalım, kitabı hazırlayanların, yine aynı sloganlarla biten sunuşuna geçelim. *"Bu eseri hazırlamaktaki başlıca amaç"*ı öğreneceğiz buradan: *"...her Türk babanın çocuğuna ve her Türk subayın erlerine okutabileceği bir şiirler topluluğu meydana getirmek."*

Hazırlayanlar, işi burada bırakmamayı, *"bu ihtiyacı (Allahın izni ile) zaman zaman daha yeni şair ve şiirlerle gidermeğe çalışacaklarını"* vaat ediyorlar.

Takılmayayım dedim ama "Ulu Tanrı"nın, "Allah" kimliği edindiğinde bile parantez dışına çıkamaması ilginç değil mi? Kendisi ancak en sonda, *"Türk milleti için çalışanların yardımcısı"* olması gerektiğinde parantezden kurtulabiliyor.

Tanrıyla uğraşmayalım; konumuz sanat. Okuyalım:

"Değerli asker şairlerimizi bir araya toplamak için çalışmalarımız sırasında (Millî olsun diye san'attan fedakârlık etmeyin) gibi fikirlerle karşılaştık. Onlara cevabımız şudur:

- Bir şiirdeki san'at, o şiir millete dair olunca yok mu olur?

Bizce san'at, millete faydalı olabildikçe san'attır.

Hiç bir şeye (gerek manevî ve gerekse maddî) faydası olmayan san'atın var olmadığı şüphesizdir. O halde bu fayda millete olunca san'atın san'attan uzaklaştığı fikrini iddia edenlerin nereye istinat ettikleri bilinmemektedir."

Hani kitap eskiydi? Üslûp birşeyler çağrıştırmadı mı sizde? Neyse, hazırlayanlar bilahare, orduda daha ne şairler bulunduğunu, onları da bulup bize tanıtacaklarını söylüyorlar, biz de sayfayı çevirip ilk şiire geçiyoruz.

Sabri Acar'ın şiiri gerçi *"Mehmetçik"* adını taşıyor, ama ithafından anlıyoruz ki, bu bir simgedir, şiir esas olarak *"bu adla anılan Orduma!"* yazılmıştır. Dolayısıyla bahsi geçecek olayların öznesi Mehmetçik değil ordudur.

*"O sakın yüzünde coşan ahengi
Atalar dinine girenler bilir
Süngünde tutuşup yanan o rengi
Ruhunu bu aşkla saranlar bilir..."*

"Tutuşup yanacak" renk herhalde kırmızıdır. Kan kırmızısı. Ruhumuzu sarması gereken aşk, süngüyü kırmızıya boyama aşkıdır. Üstelik bu aşkın tasavvufî bir tarafı da var. "Atalar dini" mensupları için. "Âhenk" de dinî bir âlem içinde bulunduğumuz duygusunu güçlendiriyor. Üstelik, burası sahiden güzel, sakın bir yüzde aslında "coşan" bir şey var ve bu, meselâ heyecan, öfke, şu bu değil, "âhenk". Asker olmayı bir iman ve "ruh" meselesi haline getiren bu ifadeler için militarist şaire takdirlerimizi belirtmeliyiz. Hernekadar, âhengi sâkin yüzünde coşarken kanlı süngüsüne bakarak ruhunu Atalar dini aşkıyla saran bir orduyu gözümüzün önüne getirmemiz kolay olmasa da.

Şairimiz ikinci dörtlükte, daha çok dünya işlerine dalıyor. Orduya, *"Bu yurdun sönmiyen çiçeği sensin"* diyor. Dünyaya hükmetmenin "Türk'e" verilmiş bir ilâhî hak-ödev olduğu yollu ırkçı muzurata, *"Tanrının bükülmez bileği sensin"* diyerek tekrarlıyor, *"... 'Atsızlar' boyundan gelen bu sel"* dizesiyle Nihal Atsız'a selâmı çağıyor,

ustanın adını anınca da heyecanlanıyor:

*"...Tek ölkü bilirsın yerde yatanı
Volkanlar misali kükreyen kanı,
Bu toprak üstüne serenler bilir..."*

Kan nasıl küküyor? Bu kan "ölkü bileceğimiz" kimselere aitse neden biz bunu toprağa sermişiz? Kendi insanlarımızın kanını toprağa sermiş olamayacağımıza göre "yerde yatan" düşman olmalı, ama o zaman da niye bizim ölkümüz oluyor?

Benim anladığım, "her Türk babasının" çocuğuna öğreteceği ölkümüz, kanlar içinde yerde yatmak.

Devam edeceğiz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bana atımı verin, kadın da evde otursun

Ümit Kıvanç 21.03.2009

1952 basımı *Türk Asker Şairleri* kitabını okumayı sürdürüyoruz. Bu seferki ilk konuğumuz, M. Zeki Akdağ. Şiiri: *"Sabrımız bendinden taşmak üzeredir"*.

Akdağ, "yıldızını, güneşini, ayını" arayan, "ruhu artık zindana isyan eden" birileri adına konuşuyor. Tarihe göndermelerine bakılırsa bu biz olmalıyız:

*"Tarih geç ufkumdan geç dalga dalga
Destursuz akmazdı İdil'le Volga
Atlar köpük köpük baş tolga tolga
Tuna'yı durduran soyum nerede?"*

Şairimiz bir şey yapmamızı talep ediyor. Acaba ne olabilir:

*"Tarihin öz oğlu coşmuş desinler
Kinleri bendinden taşmış desinler
Alparslan yollara düşmüş desinler
Ozanım, mızrabım, yayım nerede?"*

Özetle, galiba, birtakım nehirlerin bize sormadan akmaması, bunun için de bizim yollara düşmemiz gerekiyor. Niçin tarihin "öz oğlu" olduğumuzu anlamak kolay değil. Bu durumda o bizi meydana çıkarmış oluyor. Halbuki, şairimizin talebine bakılırsa, işin doğrusu, sadece tarihe değil coğrafyaya da hükmetmemiz. Bütün bunlar için, yay belki de, ozanla mızrabın yeterli olmayabileceğine dair bir şüphe var içimde.

Sorularımızın cevabını şairin öbür şiirlerinde mi arasak?

"Ver atımı atımı"yı okuyunca, şairin "Bozkurduma", "Turanıma" gitmek için at istediğini anlıyoruz. "Yurduna göz konduğundan", esas olarak da, "bunca yıldır paslanmak"tan yakınıyor ve anlaşılan, kendisi hayli zor durumda:

"Benim kardeşim şehit / Oğlumla eşim şehit / Bu dertli başım şehit / Ver atımı atımı. (...) Şair gözü yaş gerek / Ana bağı taş gerek / Yiğide savaş gerek / Ver atımı atımı."

Bir tür "bu millet günyüzü görmesin" temennisi midir, endişe duyuyorum. Hele aynı şairin bir sonraki şiirine *"Ver Tanrım"* adını koyduğunu görünce, endişem artıyor.

Bu şiirin varolması iyi, çünkü şairin asıl meselesini de bu sayede anlayabiliyoruz: *"Ver Tanrım! Artık ver eski kudreti..."*

Kudretin yan unsurları olarak şair Tanrıdan, *"dağları yaracak kılıç", "akıncılar"* (miktarı belirtilmemiş), *"Atillâ Han gibi öncü"*nün yanısıra bir şey daha istiyor: *"Ya bu dertle öldür ya hıncımı ver!"* Oysa öbür dediklerine bakılırsa, hıncını kaybetmişe benzemiyor. Demek elindeki yeterli ölçüde değil.

Yani 1952 yılı itibarıyla, "eski kudret"i özleyen, ata atlayıp biryerleri istila edemediği için "paslandığından" yakınan bir topluluğuz. Yoksa bu ruh halinin sadece konu aldığımız asker şaire özgü olduğunu mu düşünmeliyiz?

Sabrı taşmak üzere olan Zeki Akdağ'ı belki İ. Ruhi Alkan yatıştırabilir. Zira ona bakılırsa hiç şikâyet edilecek bir durum yok gibi:

"Tâ Asya'dan gelir adım / Şereflerle dolu yâdım / Sarsılmaz hiç benim andım / Şehit olmak şeref bence."

Şair burada tarihî olayları özetleyerek kendi görüşünü dışavuruyor (bu cümleyi nereden öğrendim ben ya?):

"Geçmek için dağı deldi / Her yere O, şeref verdi / Gören ona bir sel derdi / Sel değil o tufan bence."

Şimdi... bu olabilir de, aşağıdaki "her kaleye" meselesinden şüpheliyim:

"Her kaleye çekti sancak / Savaş ona bir oyuncak / Kim var Onu durduracak / Durduramaz cihan bence."

Bence de. Devam:

"Her zaferi bir mucize / Anlatamam onu size / Benzetsen de bir denize / Deniz değil umman bence."

Bu savaş hayli ilginç bir malzeme asker şairlerimiz için. Kimisi ilâhî bir haleyde çevrili görüyor insanların emir-komuta düzeni içerisinde birbirini boğazlamasını, kimisi "oyuncağa" benzetiyor. Cihanın durduramayacağı bir gücün her zaferi niye her zaman en büyük ihtimal değil de mucize olsun, soramayız. Haydi seli beğenmedi, tufan dedi; tufan nasıl her yere şeref veriyor, bunu da soramayız. Önemli olan birtakım kavramların yanyana sıralanması, çünkü.

Zaten bu şiirle çok oyalanmayalım, çünkü Alkan'ın *"Kadın"* şiiri bizi Cumhuriyet Aydınlanması'nın derin dinamiklerine götürecektir:

"Cemiyetin yükselmesi / Sana bağlı asil kadın / Saadetin tek neş'esi / Yuvan, onu sen bil kadın. / Anneliktir ilk emelin / Dostu olma her gülenin / Baştacısın sosyetenin / Dejenere olma kadın. / Tatlı geçen şen geceler / Poker, türlü eğlenceler / Sonra her şey dert heceler / Düşün, nadim (pişman) olma kadın."

Biraz atlıyorum:

"Sonra deme Tanrı yazmış / Mes'ut olan gayet azmış / Kendi düşen ağlamazmış / Sen dikkat et, düşme kadın. / Havva senin ilk ecdadın / Fedakârlık dolu yadın / Diyorlarsa sana kadın / Zaaf değil san'at adın."

Yuvasında anne olmayan dejenere sosyete kadını olur, poker masalarında fiş muamelesi görür, düşer, pişman olur. Havva kadının ecdadıdır. Kadın deyince ilk akla gelen şey, "zaaf" da aslında sanattır. Dolayısıyla, kadın anne olup yuvasında oturursa cemiyet yükselir.

Başka bir deyişle: tek sıkıntımız militarizm olsa keşke...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kışlada hamsi kızartılır, harmandalı oynanır

Ümit Kıvanç 25.03.2009

Bugün hâlâ toplumsal ortamımızı belirleyen ruh hallerini yarım asırı aşkın bir zaman önce ortaya koymuş şiirleri ele almaya devam ediyoruz. Bunu niye yapıyoruz? Şundan: Her türlü yüceltiliş şekliyle militarizm, ırkçılık, ruh sakatlayan bir hastalık çeşidi olarak cihan hâkimiyeti vehimleri, bunların tatmin edilemeyişiinden doğan kompleksler vs. genel olarak toplumumuzun tedavi edilmesi gereken yanlarıdır. Tarihin bir cilvesi olarak bugün demokratikleşmeyi temsil etme ve geliştirme konumuna geçmiş siyasî, dinî, ideolojik hareketler, topluluklar, yeri geldiğinde bütün bunları meslekten militaristlerin, daha geniş bir çerçevede Kemalistlerin üstüne atıp yırtma eğiliminde olabiliyorlar. Tabii bu, yeri geldiğinde de onlardan daha büyük iştihakla bunlara sahip çıkmalarına engel oluşturmuyor.

Ben kurcalamaya devam edeyim, mesele anlaşılacaktır. 1952 basımı *Türk Asker Şairleri* kitabından şimdi konuk edeceğimiz ilk şair, Adnan Arkuran.

Şair, *"Kışla ve iman"* şiirinde bize bir kışla manzarası çiziyor ki, televizyonların "gezelim görelim" programlarının tâ o zamandan tasarlandığı izlenimine kapılıyoruz:

"Burası kışla hemşeriler / Kemençemiz, bağlamamız var / Toprak bizim toprak / Duvar bizim kışlanın / Anadolunun havası havalar. / Hamsi dolu tavası / Hoş olur oynaması / Kimi toprağa diz vurur / Bu onun 'Tamzara'sı. / Harmandalı efem / Ağır ağır şahlanır / Çek halayı hemşerim... çek!.. / Bizim köyde güzel davul çalınır."

Demek biz geç kalmışız. 1950'lerde kışlalar böyle, askerlik böyle, halkoyunları festivali gibi bir şeymiş. Elbette bu şiirin devamında Fatma mermi taşıyor, Mehmet imanla çarpışıyor. Ama hiç değilse savaştan önce hamsiler kızartıp halay çekiyorlar. *"Anadolu'nun havası"* nı doğal bir savaş öncesi ortamı saymak elbette özel olarak bu asker şairin bir kabahati değil, hepimize belletilen, "aslolan savaştır, toplum dediğin savaşımaya hazır bekler,

savaş için yaşar" yollu zırvaların ürünü. Ancak kitabın sunuşunda belirttikleri gibi, bunlar "her Türk babanın çocuğuna okutacağı" şiirlerse, sözkonusu zırvaların küçücük beyinlere nakşedilmesi, bahsettiğimiz toplumun karakterini belirleyen bir işlem oluyor.

Aferin! Sonuç, şairimizin "Rüyalarım" dediği türden şeyler, işte:

"Benim rüyalarım cennete benzer / Orada mes'ut olurum / Acı acı bükülen dudaklarım / Orada güler. (...) Bazen bir levant olurum 'Barbaros'un yanında / Barut ve denizle yoğrulur düşüncelerim / Cılız vücudumla ülkeler fethederim. / Bekler altın saçlı sevgilim kıyıda / Kanlı küpeştelerden ona el ederim / Attığı gülü öperim. / Bir ara bulutların üstünde uçarım / Tanrı saçlarımı okşar ve beni affeder ..."

Niye affediyor? Bir kabahat mi yapmış? Genel olarak herhalde. Belki altın saçlı sevgiliyi kıyıda bırakıp ille de ülkeler fethetmeye gitmesini Tanrı da hoş karşılamıyordur. Kanlı küpeştelerde yeni fetihlere giderken "mes'ut olmanın" rüyasıyla yatıp kalkmak, şüphesiz, meselâ insanın ülkesini işgal eden birilerine karşı savaşmayı istemesinden falan çok farklıdır. Bu yüzden, bizdeki militarist pompalamaları Kurtuluş Savaşı'nın hatırasına bağlamak kadar yanlış bir şey yok.

Geçiyoruz, O. Kâzım Atok'a. Bu asker şairin şüphesiz özbeöz Türk saydığı Mimar Sinan'ı övdüğü şiirinin sadece varlığından sizi haberdar edecek ve "Ben ve Süngüm"den birkaç dize aktaracağım:

"Ben akından akına kanat açmış bir Türküm / Her savaşta ünalmış bu elimdeki süngüm (...) Sorunuz tarihlere hangi çılgın bir ordu / Korkmadan, titremeden süngüme karşı durdu..."

Bu sorunun cevabını almak için "tarihlere" başvurmayacağız, neme lâzım. Bunun yerine, "Siperler Dünyası"na göz atacağız. Kitabımızda şairin o sırada "yeni hazırladığı" bu destandan iki şiiri elimizdeki derleme için verdiği belirtiliyor. Bunlar, "Siper Çocukları" ve "Silah Arkadaşlığı".

İlkinde, "ciğerleri toprak kokusunda yıkanmış", "kimseye benzemeyen", "duruşları, yürüyüşleri apayrı" olan "siper çocukları"ndan sözediliyor:

"Hücum dalgası sanırlar hâlâ / Uğuldayan her rüzgârı / Çevremizde bulunuyor bu siper çocuklarından / Kim bilir ne kadarı."

İkincisindeyse, "şimdi" vurgusuyla bir silah arkadaşlığı tablosu çiziliyor:

"Siperlerde yanyana şimdi / Bozkırlı çocuk, Erzurumlu dadaş (...) Süngümüz arkadaş, silahımız arkadaş / Arkadaş oluyor şu karışık siperler bile / İnsana yavaş yavaş."

Yıl 1952 olduğuna göre, bu siperler nerede acaba? Silah arkadaşlığı hangi cephede vücut buluyor? Gerçi şairimiz hiçbir gönderme yapmıyor, ayrıca kitabımızın basım tarihi 1952 olmasına rağmen bu dizeler daha önce yazılmış olabilir. Ama o güne uydurabildiğimiz tek siper-cephe durumu Kore'de. Türkiye "komünistlere karşı" savaşın diye Kore'ye tugay üstüne tugay yolluyor. E, kahraman dediğin, cephe ayırmaz. Nasılsa bozkırlı çocukla Erzurumlu dadaştan çok var etrafta.

Devam edeceğiz.

Geceye âşık nöbetçi ve Sofya'ya Türk akını

Ümit Kıvanç 28.03.2009

Türkiye'nin militarist kültürünü "yedi düvele karşı" verilmiş bir kurtuluş savaşına bağlayıp işi hafifletmek pek yaygın bir izah tarzı. Aynı zamanda meşrulaştırıcı. Gerçekse hiç böyle değil. Toplumun hücrelerine yayılmış militarizm ve savaşçılık ideolojisi sadece ordunun siyasî ve toplumsal hayattaki ağırlığından mı kaynaklanıyor, orası bile şüpheli. "Tarih" dendiğinde anladığımız, gidip başka ülkeleri boyunduruk altına almayı destanlaştırmak. Bize karşı savaşanlar hep "kahpe", hep "kalleş", hep bire yüz gücünde, orası da ayrı.

1952 basımı *Türk Asker Şairleri* kitabını ele almayı sürdürüyoruz. Şairimiz Fazıl Bayraktar, şiirimiz "*Meçhul asker*":

"Bir diyar bilirim
Rüzgârları başka eser
Ve geçer güneşleri fersah fersah ıraktan
Bir diyar bilirim
Gidenler birdir yâdillerine
Gitmeyenlerle
Kanlı bir bayrak altında istilâ orduları
Topal gaziler, meçhul askerler.

Neden Genç Osman'ım
Pervasızca ön safta gidersin
Ve neden önce şimşek çakar da sonra gök gürler?
'Giymiş mor cepkeni Süleyman'
Adamış ömrünü vatana
Dini bir, imanı bir
Aman!
'Süpürün hanları gelen Alidir
Efelerin efesi Yörük Ali'
Dur
Şöyle kulak ver!
Yine coşmuş Yeşil Ordu
Yetmiş yedi serdar, yedi koldan yürüyordu
Akıncılar bölük bölük, bahadrlar manga manga
Dragut'lar, Barbaros'lar sıra sizin: Alarga!
Cılasınlar diz vurup arslanlar gibi kükrediler
Heyhat, gidiş o gidişti
Bir daha dönmediler.

Tozlu yollarında serçeler oynaşır
Öyle işsiz, öyle yorgun
Rüzgâr ağaç gölgelerini تنها bulalı

*Bir tuhaf, sinirli
Ve kimsesiz evlerinde âvâre dakikalar
Gıcırdar, gıcırdar
Pancurlarda rüzgârlar küflü bir ölüm marşı çalardı
Gurbet kokardı, yosun kokardı
Hey anam! Kan kokardı eşiklerinde, kan
Kabzalarda kenetli bilekler
Ve yataklarında öylesine susan kurşunlar
Vatan der, vatan.
Dur
Şöyle kulak ver!
Yine coşmuş bizim ordu
Yetmiş yedi serdar yedi koldan yürüyordu.”*

1952 yılındayız ve bu şiiri yazan, Cumhuriyet ordusunun bir mensubudur. Burada biraraya getirilmiş koalisyon, kimlerden meydana gelmektedir? Burada anılan, özlenen nedir? Neyse nedir, fakat sanırım “muasır medeniyet seviyesine erişmek” diye tarif edebileceğimiz bir şey değildir.

Peki, biz yarım asır sonra bununla niye uğraşıyoruz? Haydi, hep beraber: Çünkü bu şiirin aynen bugün de, herhangi bir “sivil” tarafından da yazılabileceğini biliyoruz. “Köhnemiş Osmanlı’nın kokuşmuş düzenini yıktık, yerine yeni, taze, yepyeni bir Cumhuriyet kurduk” derken azıcık daha dikkatli ve insaflı olmamız acaba gerekir mi?

Sorulara boğulmayalım, zira bunlar sahiden boğucu sorular. İ. Yalçın Beceren’in “Nöbetçi” şiirini okuyarak, konu değiştirelim, askerliğin –bence gayet başarılı bir biçimde- estetize edildiğini görelim:

*“Siyah bir gecenin derin rengine
Bürünmüş tabiat, ışıklar sönük
Bir nazla titreyen mavi engine
Ay bile bakmıyor çehresi dönük.*

*Ne yıldız, ne mehtap, ne de bir ışık
Bu esrar içinde görünmez oldu
Bir çift göz, belki de geceye âşık
Önümde parlayıp alevle doldu.*

*Süngüyü parlattı o kahraman er
Dedi: ‘Dur hemşerim! Nedir parola?’
Yavaşça dedim ki: Nöbetçi ‘Zafer!’
Dedi: Geç hemşerim, geçen hayrola.”*

Nöbeti sorumluluk içerisinde yerine getirilmesi gereken bir görev olmaktan çıkarıp, nöbetçinin “geceye âşık” olabileceğini bize söyleyen şairimiz, hemen ardından, bu âşık gözlerin ne kadar çabuk “alevle dolabileceğini”, niyeyse sırf nöbet tuttuğu için “kahraman” sayılan bir erin ilk eyleminin “süngüyü parlatmak” olduğunu ekliyor. Ona itaat edersek bize “gecen hayrola” diyecek bu âlicenap askerin eğer itaat etmezsek süngüsünü kahramanca kanımıza bulayacağından şüphemiz kalmıyor.

Burada bir savaş durumu da değil, anlatılan. Neredeyse, olağan bir yaşantı tasvir ediliyor. Birilerince özlenen bir toplum hayatı da olabilir.

Ne var ki, militarizmimiz güncel-reel siyaset düzeyinde kendini esas olarak eldekini koruma, şekillendirme ve denetleme ile sınırlasa da, şiir yazmak gibi, zihni serbest bırakan bir faaliyet içerisinde hakiki özünü ortaya seriveriyor. Bir sonraki asker şairimiz İ. Yalçın Beceren, *"Bulgarlar tarafından şehit düşen pilot Kemal'in ruhuna"* ithaf ettiği şiirine gerçi biraz tuhaf bir söyleyişle, başkalarının bizden "neler çektiğini" belirterek başlıyor, ama elbette mânâ bozulmuyor ("ayı"dan kasıt, Sovyetler Birliği):

*"Neler çekti Balkanlar, şanlı Türk Ordusundan
Kölemizdi dedeniz, ne çabuk unuttunuz
Bak şimdi de Türklerin istilâ korkusundan
Bir ayı kuyruğunu silah sanıp tuttunuz.*

*Türk kimseyi dinlemez, kimseden almaz buyruk
Sizin gibi o şimal ayısı da tabansız
Birgün kesik kalacak elinizde o kuyruk
Karşınıza çıkınca Türk Ordusu apansız.*

*Bu toprağa biz nice, Kemaller şehit verdik
Boş yere kan dökenin kan temizler hakkını
Atlar yine kişnedi, kolanı hırsla gerdik
Başlayacak galiba Sofyaya Türk akını."*

Sofya seferinde aksaklık oldu, Kandil dağıyla idare edeceksiniz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Her şey normalse biz ne yapalım?

Ümit Kıvanç 01.04.2009

Ayağımda Afrika'nın tozuyla geldim, seçimin tozu dumanı arasına düştüm. Burkina Faso'dan size çok şey anlatabilirdim, ama olmaz, çare yok; seçim ertesinde köşeyazarının vazifesi "seçmenin mesajı" üstüne döktürmek.

Bir defa daha fark ettim ki, seçim denen şeyi bayağı seviyorum ben. İçimden gelerek oy atabileceğim herhangi bir parti bulunmamasına, "Türk siyasetçisi" adlı canlı türüne güvenim elektron mikroskobuyla zor seçilebilecek boyutlarda olmasına rağmen. Seçim sandıklarının başına toplandığımızda âdetâ bir toplum gibi oluyoruz. Üstelik, oyları atıp eve dönünce de bu toplumluk hali sürüyor. Gözümüz ekranlarda, yarın ne olacağını anlamaya çabalıyoruz. Ortak geleceğimizle hep birlikte ilgileniyoruz.

Bu ilgiyi üç-dört senede bir değil de haftada bir göstersek sırf bu nedenle hayatımız düzelecek; ama orasını karıştırmayalım şimdi. Gelelim o şahane soruya: Seçmen bu defa ne mesaj verdi?

Biliyorsunuz, bizde seçim sonuçları analizi şu temel varsayıma dayanılarak yapılır: "Seçmen", çaktırmadan birbirleriyle istişare eden insanlardan meydana gelen bir topluluktur. Bunlar seçimden önce otururlar, telefonlaşırlar, mailleşirler, dumanla haberleşirler; bilemiyorum artık nasıl yapıyorlar; bir karar verirler. Derler ki meselâ: AKP'nin oyunu biraz düşürelim, ama bunu öyle ayarlayalım ki, "biz seni istemiyoruz" sonucu çıkmasın, "şöyle şöyle yaparsan seni destekleriz, ama şu yaptıklarını da beğenmiyoruz" sonucu çıksın. CHP'nin oyunu da öyle bir şekilde yükseltelim ki, ona da "bak, böyle böyle yapınca sana da oy veriyoruz, sen de ona göre kendine çeki düzen ver artık" yollu ayar çekelim.

Bizzat bıktığım bu saçmalıklara huzurunuzda yenilerini eklemeyeyim izninizle. "Gördüğümü çalayım".

Sözü edilmesi gereken ilk büyük ve önemli gerçek, ortada hiçbir ilginç ve şaşırtıcı durumun bulunmadığıdır. Çok özel koşullarda yüzde 47 oy almış bir iktidar partisi, ekstra oyları tekrar alamayınca geriledi. Krizin ve çığ gibi büyüyen işsizliğin etkisi gayet sınırlı kaldı. Bir partinin sırf 6,5 yıldır başta bulunduğu için kaybetmesi gayet doğal olan miktarı da hesaba katarsanız, AKP epey ucuz yırttı diyebiliriz.

CHP veya MHP'nin aynı düzeyde kalması da gayet normal olurdu, bu kadarlık artış da sürpriz değil.

Sorun şu ki, televizyonlara çıkıp, "Her şey normal, şaşılacak bir şey yok" demek reyting getirmiyor, "maalesef çarpıcı bir durum yok" diye yazmak gazete sattırmıyor. Bu yüzden, üstüste kaçınıcı seçimi kazanan parti sanki birden eriyip gidivermiş gibi sözde analizler yapılıyor. Tıpkı üç büyükler puan kaybedince yaptıkları gibi. Her hafta mı kazanacak bunlar? Siz puan cetveline bakın. AKP'ye bir şey olduğu yok. Yerinde duruyor. Oyu da yaklaşık yüzde 40.

Kılıçdaroğlu olayı, bu aşırı normallik ortamında medyanın dört elle sarıldığı bir "çarpıcı gelişme". Evet, CHP'nin yolsuzluk avcısı İstanbul'da sahiden başarılı oldu. Neye göre? CHP'nin haline. Sâkince bakarsanız, durum şundan ibaret: Topbaş kazandı.

Peki İstanbul kapışması, Türk siyasetine yeni bir lider kazandırır mı? Medya, Kılıçdaroğlu'nun şahsında yeni bir CHP önderliği inşaatına girişti bile. Büyük ihtimalle tam tersi olacak. Deniz Baykal eğer Deniz Baykal'sa, Kemal Kılıçdaroğlu'na önce dünyayı dar eder, sonra da kimse ne oluyor diyemeden onun defterini dürer. Medya CHP'ye yeni lider istiyor olabilir. Ben de isterim şahsen. Ama halihazırdaki oyu bu parti net'çe itibarıyla Deniz Baykal'ın liderliğinde almadı mı?

Gerçi medya Kılıçdaroğlu'na tamamen kendi ihtiyaçları için koltuk bakıyor. Ama bu arayışın sahici bir ihtiyaca karşılık düştüğü de ortada. Bu seçim, iki bariz gerçeğin üstündeki son örtüleri de kaldırdı: AKP'nin karşısında hiç değilse azıcık sosyal azıcık demokrat bir alternatif bulunmadığı sürece parlamenter demokrasinin kökleşmesi imkânsız; oyun düzgün oynanamıyor. İkincisi, CHP artık bugüne ait bir siyasî örgüt değildir. Dünde kaldı.

Bitirirken, dostça bir uyarı yapmak istiyorum; Kılıçdaroğlu'nu seven ve destekleyenlere. Eğer bu siyasetçi yükselsin, hattâ siyasî hayatına devam edebilsin istiyorsanız, usul konuşun. Gerçi Baykal duyacağını duydu, ama

yine de tedbirli olun. Kemal Bey, efendi bir insana benziyor, Deniz Baykal'la baş edemez. Yedirmeyin bari hemencecik.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cemil Çiçek'in esrarını kim çözecek?

Ümit Kıvanç 04.04.2009

Türkiye'de yaşayanlar ikiye ayrılır: Memleketi "üç tarafı denizle çevrili, yüzölçümü 777 bin kilometrekare..." vesaire diye tarif edenler ve "Türkiye, Cemil Çiçek'in adalet bakanlığı, insan haklarından sorumlu devlet bakanlığı yaptığı ülkedir" diye tarif edenler. (Her iki tarifi de yapamayacak olanlar konumuz dışı.)

İkinci tarifi benimseyenler ikiye ayrılır: Cemil Çiçek'i siyasî bir konu olarak ele alanlar ile bu zatı duygusal bir mesele haline getirenler.

İlk grup, Çiçek'in şahsında, içine at nalı atsan batmaz kahve koyuluğunda bir sağcı görenler ile şahsı siyasetçi değil devlet mensubu sayanlardan meydana gelir. İkinci grupsa, kızanlar ile utananlar olarak ikiye ayrılır.

Bütün bu grupların gücü, Cemil Çiçek'siz bir siyaset sahnesi yaratmaya yetmez. Çünkü bu grupları bizim gibi insanlar oluşturur. Seyirciler. Oyunda Cemil Çiçek var diye en fazla bilet almayız, oyun yine oynanır.

İşin tuhafı, oyuncuların da eli kolu bağlıdır Cemil Bey'in karşısında. Onu ekibe almak zorundadırlar. Yetmez, en sıkı yardımcı rolü vermek zorundadırlar. Yetmez, afişe adını yazmak zorundadırlar. Yetmez, ön sıralarda onun konuklarına yeterli yeri hep ayırmak zorundadırlar.

Samimi olarak soruyorum: AKP hakkında ne düşünürseniz düşünün, Cemil Çiçek'in bu partide böylesine önemli bir konumunun bulunması size mâkûl görünüyor mu? Özal'ın ANAP'ında bulunması mâkûl müydü?

Diyelim ki mâkûldü. Haydi partinin birtakım kurullarında filan da olsun. Kontenjandan. Peki, bu şahsı adalet bakanı yapsınlar, insan haklarını onun eline teslim etsinler diye çeşitli Türk siyasetçilerini birileri enselerine silah dayayıp tehdit mi ediyor? Silahla değilse neyle tehdit ediyor? Tehdit etmiyorsa niye alıyorlar, niye yapıyorlar?

Cemil Çiçek'i kim sokuşturuyor ille de araya? Türkiye siyasetinde mevcut devlet otoritesiyle bir şekilde meselesi olan yeni bir parti kurabilmek için Cemil Çiçek'i almak yasal zorunluluk mudur? Devletimizin görünmez bilinmez yasalarından birinde mi yazılı?

Başbakan ve bazı AKP'liler, adını koymadılar ama açıkça "münasebetsizlik" demeye getirdiler, Çiçek'in "Ermenistan sınırında Kürt belediyesi" teorisi için. Bunun dışında, "bireysel yorum farkı", "kişisel fikir" gibi laflarla güya araya mesafe koydular. Zaten Çiçek de "bu benim şahsî görüşüm" dedi. Tabii, öyledir muhakkak. AKP de bu kadar sivrisi dahil her türlü "kişisel görüş"e tahammüllü bir partidir. Hele lideri...

Zatın kendini savunmasını dinlediniz ya da okudunuz mu? Elbette “yanlış anlaşıldığını”, “şahsına yönelik linç kampanyası yürütüldüğünü” iddia ediyor. Buna karşılık, “sözümün arkasında dururum” diyor ve biz neyi nasıl anladıysak aynısını tekrarlıyor.

Üstelik, iki lafın başında, partilerin seçimden sonra ortaya çıkan “harita” konusunda “partiler üstü değerlendirme” yapması gerektiğini buyuruyor.

Çiçek’in yaptığı, sahip olabildiğimiz kadarıyla parlamenter demokrasiyi, yasal siyaset kavramını, seçim mekanizmasını, seçme hakkını, AKP’den memleket hayrına birşeyler bekleyenleri sırtından bıçaklamaktır. Ya da belki yüzüne kezzap atmak.

Bu sefer de mi işlediği cürüm cezasız kalacak? Hükümetin sözcüsü bu şahıs! “Kimlik siyaseti yapıyor” diye DTP’ye laf ediyor. “Partiler haritaya partiler üstü bakmalı” diyor. Sana ne ya? Utananlar safından öfkelenenlere geçivereceğim bir anda...

Bu ruh hali çalkalanmalarını önlemek için, başka bir duyguya sarılıyorum: meraklandıkça meraklanıyorum. Kimdir Cemil Çiçek? Nerede nasıl yetişmiş, arkasına o gücü nasıl almıştır, o güç nedir, nerededir? Cemil Çiçek niye inkâr edilmez, vazgeçilmez, onsuz edilmezdir?

Bıktırana kadar tekrar edeceğim: Cemil Çiçek’e adalet bakanlığı teslim edilmiştir. İnsan hakları onun sorumluluğuna verilmiştir. Asla şaka sayılamayacak bu tuhaf hareketleri koca koca partiler niye yapıyor? Şuursuzluk deyip geçemeyiz.

Ergenekon bile ne hallere düştü. Cemil Çiçek yerinde duruyor. Paşalar hapse girdi. Cemil Çiçek’in kılına dokunulamıyor. General Motors’un CEO’sunu kapının önüne koydular. Cemil Çiçek “DTP Ermenistan sınırına dayandı” demeçleri patlatıyor.

Genç bir akademisyen olsaydım Cemil Çiçek “çalışır” dım. Şimdiyse, şahsın sahici kartvizitini görsem yeter.

Zira merakım giderek, Cemil Çiçek’in ne olduğundan, ona dokunamayanların niye dokunamadığına kayıyor. Acaba seçmenlerin yüzde kaç “çiçeğini de al git!” derse onu bir daha bakan koltuğunda görmeyiz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama diyeceğini dedi, daha ne desin

Ümit Kıvanç 08.04.2009

Uzun uzun köşeyazarının vazifelerini saydırmayın yine, el mecbur, Obama geldi, ne oldu, bununla uğraşacağız.

Barack Obama’nın “ilk yabancı ülke ziyareti”ni yaptığı yer burası, mâlûm; bizzat TBMM kürsüsünden tekrarladı, seçiminin önemini vurguladı. Biz de buna, futbol programlarını bile kesip 20 dakika uçak kapısı yayımlamak

gibi sade bir jestle karşılık vermekle yetinecek değildik herhalde. Türkiye'nin resmî ve fiilî başkentlerini felç edip, insanları hastaneye bile gidemez duruma düşürerek, ziyaretin önemini kavradığımızı sanırım gösterdik. Şahsî kanaatimi sorarsanız, Obama'nın kendi ülkesinde, buradakinden çok daha fazla tehlikede olduğuna inanıyorum. Başkana suikast, ABD'de basbayağı yerleşik bir gelenektir. Üstelik bu başkan hem yeterince Hristiyan değil hem yeterince milliyetçi değil. Kimileri onu yeterince beyaz da bulmayabilir, bilemem artık.

Ama bizim yeterince "bizden" bulduğumuz kesin. Başbakan şap diye öptü yanaklarından. Meclis'te, TRT'de, aslında mümkün her fırsatta kendisinin "Barack Hüseyin Obama" olarak anılması hoş değil miydi? Bir Hüseyin'dir tutturduk. Adama devamlı Hüseyin demekten muradımız neydi acaba? Hangi nedenle kendimizi daha iyi hissediyoruz böyle yapınca? Ah bir bilebilsem!..

Yine de bilebildiğim bir kısmı var: Sadece dünyayı değil kendimizi anlamaktan da aciziz. (Yoksa o daha mı zor?)

Bize sunulan, Hüseyin Bey'in İslâm âlemine mesaj vermek için Türkiye'ye geldiği idi. Fakat Mr. Obama, daha çok kendi yurttaşlarına seslenerek İslâm inancına saygı göstermek gereğine işaret etti. Bize söylediği ise, "Müslümansınız diye sizi bu kadar önemsiyorum"dan çok farklıydı: Amerikan toplumunun çoğunluğu Hristiyan, ama, dedi, bizi birarada tutan şey din değil yurttaşlıktır. Buyurun şimdi! Acaba ne demek? Biz bunu yine geçiririz, Amerikan başkanının işimize gelen laflarını hatırlarız iki gün sonra; ama sıkı laik siyah başkanın ABD'de işinin sahiden çok zor olacağı anlaşılıyor.

Amerikan halkına "birincil ölçütünüz din olmasın" mesajı vermek için Türkiye'yi seçmek... bugüne kadar Amerikan başkanı sıfatıyla karşımızda gördüğümüz, ancak hem Türk hem Amerikan yasalarına mugayir sıfatlarla anabileceğim birtakım adamların yanına yaklaşabileceği bir incelik değil.

Neyse, konunun bizimle alâkası yok, geçelim. Bizimle en alâkalı konuya geelim. Obama Ermeni soykırımı meselesinde ne yapacak? Diyecek mi demeyecek mi? Esas incelik buradaydı.

Bunu itiraf sayabilirsiniz: Hayatımda ilk defa bir Amerikan başkanını takdir ediyorum. Günün birinde biri, "diplomasi ille de her an yalan söylemek değildir" yolu bir tezle ortaya çıkarsa, sanırım ilk dayanağı Obama'nın Ankara'daki tavrı olacaktır. Amerikan başkanı, soykırımın gerçekliğine dair görüşünü değiştirmediyini, ancak şu sırada kendi görüşüne değil Türklerle Ermenilerin ilişkilerini geliştirmek için gösterdikleri çabalara odaklanmak istediğini söyledi. TBMM kürsüsünde, 1915 olayları da elbette burada konuşulmalıdır, dedi. Tarihî olaylarla yüzleşilmediğinde bunların insana nasıl yük olduğundan da sözetti.

Ben de içimden şöyle geçirdim: Daha ne desin!

Peki, Obama'lı günlerin en flaş olayı bu muydu, dersenez, bu takdirnameden sonra sizi şaşırtmak pahasına, hayır, diyeceğim. Elbette şuydu: Deniz Baykal, Prag'da AB'cilere "Türkiye'yi almalısınız" dediği için Obama'ya teşekkür etti! Bunu televizyonlarda birkaç defa duyduktan sonra inanabildim. Ve aldı beni bir düşünce. Yine. Acaba Deniz Baykal, ABD başkanının kendisi hakkında hiçbir şey bilmediğini mi düşünüyordu? Nasıl ifade etti acaba bu teşekkürünü? "Merhaba sayın başkan, ben Ergenekon'un avukatıyım, size teşekkür ederim" mi dedi? Seçimle Obama'nın gelişi arasındaki sürede Baykal AB'ci mi oldu?

Flaş sayılabilecek bir olay da, ordu üst komuta heyetinin, DTP'liler var diye boykot ettikleri Meclis'e gelmesiydi. Obama'yı dinlemek için. Oysa ben gitmeyeceklerini, akşama mâlûm web sitesinde, "Genelkurmay'a gelmeyip Meclis'e giderek Türk Silahlı Kuvvetleri'ni yıpratmaya yönelik hareketler yapanlar hak ettikleri cevabı

alacaklardır" yollu bir zehir zemberek açıklama okumayı bekliyordum. Ya da mâlûm gazetenin mâlûm genel yayın yönetmeninin "Türkiye'yi siyahlar mı yönetsin?" yazısı yazmasını.

Obama da gelse yine Deniz Baykal ve komutanları düşünmekten kendimi alamıyorum. Tedavisi var mıdır?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Depremzedelerin"çadır tatili"

Ümit Kıvanç 11.04.2009

21. yüzyılın değerli devlet adamlarından, İtalya Başbakanı Berlusconi, depremzedelere, "Canım, bunu haftasonu çadır tatili sayıversinler," dedi. Gerçi depremde ölenlerin (bizdeki tecrübeden de biliyoruz ki: belirlenebilenlerin!) sayısı 283'e çıkmıştı, ama kalan sağlar "sıcacık yemeklerini yiyorlar"dı, şu anda bulundukları yerler elbette geçiciydi, yani şikâyet edecek bir hal yoktu ortada.

Hafızamı zorladım, acaba 1980'lerden önce herhangi bir Batılı ülkenin hükümet başkanı benzer bir durumda benzer bir tavır alabilir miydi, diye düşündüm. Sanırım alamazdı. Alsa, büyük olay olurdu. Bugünse en fazla, "Berlusconi yine gaf yaptı, hay allah!.." diye karşılanıyor. Ortada bir muziplik, haydi bilemediniz rastgele bir münasebetsizlik varmış gibi.

Oysa olay, küstah, şımarık, zengin (bu kısmı sanıldığından da önemli –hem de manevî bakımdan), üstelik siyasi iktidar sahibi bir adamın gözünde, depremde her şeyini kaybedebilecek cinsten insanların sahip olduğu anlamı, önemi, yeri ortaya koyuyor.

Şu yeryüzünde, elinde avucunda biraz birşeyler olan herkese, "Hiçbir şeyi olmayanları unutun, vicdanınızı kurtarın!" telkinlerinin yapıldığı kara dönemin anlamını ve sonuçlarını fena es geçtik. Dünyada Reagan-Thatcher, bizde Turgut Özal ile simgelenen bu dönemde insanlığın ortak hayatında, değerlerinde çok şey değişti. "Birey" kavramı, dünyadaki bireylerin dörtte üçünün mahvına yolaçabilecek bir içerik kazandı. İnsanların büyük bir kısmının birey sayılmaması doğallaştı. Zenginlik, güç-kudret, sahip olanın en azından ortalıkta hafiften utana sıkıla yararlandığı bir ayrıcalık olmaktan tamamen çıktı.

Türkiye'de Turgut Özal aleyhinde laf ettiniz mi, otomatikman dinazor solcu kategorisine sokulursunuz. Öyle olsun. Özal'ın Türkiye siyasetinde ordunun yerini sorun edindiği, o güne kadarki Türk siyasetçilerinde bulunmayan birtakım yeteneklere, öngörülere sahip olduğu açıktı. Ancak onun toplu mesajının ekseninde yeralan "s..ttiredin vicdanı, keyfinize bakın" unsurunu bir avuç solcu dışında kimsenin problem etmediği de açıktı. Vicdan kavramıyla hiç değilse biraz daha yakından ilişkili olması beklenecek dindar kesimler de, onu "namaz kılan ilk cumhurbaşkanı" sıfatıyla kutsadılar, kendilerine yakın buldular. Kimbilir, belki vicdanı terk etmeye onlar da çoktan hazırды; bilemiyoruz.

Nitekim, ağırlıklı dindar insanların oylarıyla iktidara gelen Türkiye Cumhuriyeti başbakanının Berlusconi ile kankalığından rahatsızlık duyan herhangi bir Allah'ın kulu var mıdır, şüpheliyim. Erdoğan NATO genel sekreteri

konusunda tavır koyuyor, berikiler Berlusconi'yi devreye sokuyorlar, "sen ara, samimisin, seni dinler" filan diye. Başbakan, Aydın Doğan'a "orayı sana veremeyiz, Berlusconi'ye söz verdim" diyebiliyor. Vesaire...

Bu Berlusconi'ye, ayyuka çıkmış kirli işleri falan bir yana, sırf şu son marifetiyle bile cibiliyetini ortaya döken biri. Söyleyip söylemediği bile belirsiz bir laf yüzünden ("ekmek bulamıyorlarsa çörek yesinler") insanlığın lanetine uğramış Fransa kraliçesi şu anda herhalde cehennemi birbirine katıyordur. Çünkü, takdir edersiniz ki, 2009 yılında seçilmiş bir başbakanın "canım ne var, çadır tatili saysınlar" demesi, 1789'da bir soylunun "çörek yesinler" demesiyle kıyaslanamayacak kadar ağır bir vaziyet.

Maalesef Türkiye siyasetinde vicdansızlık, dünya ile uyumlu olarak, 1980'lerde meşrulaştı. Toplum, 12 Eylül öncesinde fazla kıpraşmanın bedelini pek ağır bir şekilde ödemekle meşgulken, âdetâ şu söylendi hepimize: Bütün mesele, bir tür eşitlik, adalet, hakkaniyet arayışından çıkmıyor mu? Tamam, s..ttiredin o zaman siz de bunu. Daha çok kazanmaya, harcamaya bakın. Eğin бүкүн, kıvrın, becerin, cukka sağlam olsun, gerisine de bakmayın.

Böylece s..ttiredildik. Hem yoksullar, kudretsizler hem de adalet arayanlar. Hem dünyada hem Türkiye'de. Özal'ın "tavan yaptığı" yıllarda, Türkiye'de kısa süre sonra dindarlığa seslenen partilerin seçim kazanacağına ihtimal verecek tek kişi çıkmazdı. Neden acaba?

Bugünlerde sanki dünyada bu rüzgârı tersine döndürecek birşeyler oluyor izlenimi var birçok insanda. Kimse açıkça söylemeye cesaret edemiyor. Birilerinden korktuğundan değil. Söylenmiş söz umut yaratabiliyor, ondan. Bütün bunlardan habersiz gelecek kuşakların tabîi ki her şeyi yeniden deneyecek potansiyeli olacak, ama bugün adalet "hayalini" ruhunun derinliklerinde yaşatan insanların sanırım bir büyük hayalkırıklığına daha tahammülü yok.

Belki önümüzdeki günlerde, L'Aquila depremzedelerinden biri değilse de bir şehir yoksulu, "sıcacık" bir tas çorbayı o herifin kafasından aşağı geçiriverir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adnan, Aziz, Lugano, Sabri - Seç beğen al

Ümit Kıvanç 15.04.2009

Yıllardır memleket çapında şişinme seanslarıyla kimse tatmin olmuyor, her şeyimize "dünya" bilmemnesi diyoruz. Onu uyduramazsak "bişey dünyası" oluyor. Fenerbahçe-Galatasaray maçları da çoktandır "dünya derbisi". Nitekim İspanyol televizyonu ciddiye almış, pazar günkü maçı yayınlamaya kalkmış.

Ne yayınlamış peki? Benim yaşımdaki bir futbol hastasının hayatında seyrettiği en sefil maçlardan birini. İlk düdükten itibaren canla başla olay çıkartmaya çabalayan futbolcuların patlayacak kadar şişmiş boyun damarlarını. Bunlardan Emre Belözoğlu'nunkileri sahiden patlatmaya çalışan Sabri'yi. Altta kalıp can verecek yüzlerce insanı umursamadan, sırf Fenerlilere üç buçuk metre daha yakından küfür edip el kol hareketi yapmak için derme çatma "çatı"yı çökertmelerine ramak kalan cimbomluları. Onlara çükünü göstererek erkeklik yapan Fener kalecisini.

Ve tabii, birbirlerinden nefret ettiklerini göstermeye programlanmış beden dilleriyle, 90 dakika boyunca yanyana oturdukları halde tek kelime konuşmayan koskoca kulüp başkanlarını. Kavgaya ikisinin birlikte tavır koyduğunu hayal etsenize. Edebilir misiniz?

İspanyol televizyonu sıra kavgaya gelince artık dayanamayıp yayını kesmiş, Adnan Polat'ın maç sonrası demecini yayımlayamamış. Polat Galatasaray ve Fenerbahçe'ye tezgâh kurulduğunu, bu iki takımın şampiyonluk yarışında devre dışı bırakıldığını iddia etti. Türkiye ile ilgilenmiş bir İspanyol gazetecisi olsam bunalım geçirirdim. Bu iki kulübe, üstelik ikisine birden tezgâh kurabilecek bir güç varmış, nasıl bilmiyorum diye.

Biz pek kolay havaya giriveriyoruz ya, bazen birileri, Allah da olabilir, "bunlar haddini bilsin" diye bir işaret çıkıyor. Sanırım bu son derbi böyle bir ilahî mesajdı. Dediler ki: En büyük iki takımınızın oynayıp oynayacağı futbol bu işte. Ahlâkınız da bu.

Bunu bize kötülük olsun diye yapmıyorlar. Gerçek halimizi görelim, kendimize çeki düzen verelim diye yapıyorlar. Ama biz bize halimizi gösterenleri sevmeyiz.

Ben Fenerlilerle Galatasaraylıların birbirini ölesiye kızdırabildikleri, kimsenin de kimseyi öldürmediği bir ortamda büyüdüm. Yani vardı. Gerçektir. İşin tuhafı, şu anda da bu memleketin dört bir yanında milyonlarca insan hâlâ bunu yapabiliyor. Fener'i yenince sarı-lacivert tabut hazırlayıp hasta Fenerli esnafın önünden geçen komşuları var. Cimbomlu arkadaşlarına bir bahanesini bulup üstünde "6" rakamı yazılı birşeyler gönderenler var. Hiçbiri de birbirini öldürmüyor.

Ama iki tarafın yöneticilerine, "tribün liderleri"ne göre bunlar makbul davranışlar değil.

Pazar günü anladık ki, futbolcuların bir kısmı da bu zihniyette. Kendilerini tribündeki "öldürelim"cilere beğendirmek için sahada cinayet işlemedikleri kaldı. Lugano'ya ne oluyor diyeceksiniz; onun durumu baştan bozuk, üretim hatası. Tıpkı Sabri gibi. İkisinin de her maçta, başlama düdüğüyle birlikte kırmızı kart görmemesi zaten oynadıkları her maçta kural hatası yapılması anlamına geliyor.

Bize yaşattıkları az buz bir rezalet değil. Sadece bir futbol maçının çığırından çıkması falan da değil. Galatasaray-Fener maçı, Türkiye futbolunun zirvesidir. Birkaç cümleyle bu zirveyi tasvir edin kendinize, sonuca bakın.

İşin en iğrenç tarafıysa, sahadaki o sinir hallerinin büyük ölçüde sahte oluşu. Tribündekinin büyük bölümü gibi. En sahtesi de başkanların hali. Kimsenin o kadar sinirlendiği falan yok. Bir güzel oynuyorlar. Sahiden öyle sinirlenmen için, haksızlığa uğradığını düşünmen lâzım. Zaten hilenin, düzenbazlığın dik âlâsını yapan, rakibinin hakkını çalmaya çalışan, ona ana avrat düz giden, boğazına sarılan adam kendisine tıpkısı yapıldığında hiç de içten sinirlenmez. Sabri Emre'nin boğazına parmaklarını geçirdiğinde kendini mi kaybetmişti? Lugano büyük bir öfke krizinin neticesinde mi kafasına hâkim olamadı?

Ya Adnan Polat? Federasyonun buyruğuyla hakemlerin Galatasaray aleyhine çalıştığına hayatında bir an olsun inandı mı? O muazzam dünya derbisinde iki takımın oynayabildiği futbola bakınca "e, bununla bu kadar olur" diyemiyor sanki değil mi? Boşversenize.

Sabri'den, Lugano'dan kim sorumlu ki esasında? Var mı 'böyle futbolcu olmaz olsun' deyip kulağından tutup

atacak başkan?

Nasıl olsun? Bunları o yaşa getir, koy kulübün başına, al sana bugünkü başkanlar.

Hepsi belalarını bulsunlar. Fenerbahçe-Galatasaray'sız Türkiye futbolu mu olur ya?!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

File kertenkele demek için kurum mu lâzım?

Ümit Kıvanç 18.04.2009

Birden çok sevindirici bir haber başlığı gördüm: "Türk Tarih Kurumu'nda araştırmalar durma noktasında". Zaten yeterince yalan içinde yüzen bir toplumun mensubu olarak sevindim haliyle.

Oysa ben her Kitap Fuarı'nı, okkalı mevzulardaki koca koca TTK kitaplarını ucuza alabildiğimiz için iple çeken bir insandım.

Bizim devlet her zaman ceberrut, resmî ideoloji her zaman taştan, özellikle tarihle uğraşan tahsilli güruhumuz her zaman sağcı, milliyetçi falandı. Ama uzun yıllar boyunca, kaynak değeri tartışılmayacak bir dizi eser Türk Tarih Kurumu sayesinde bizlere ulaştırılmıştı. En azından aktardığı bilgilere güvenebileceğiniz ya da klasikleşmiş kitaplar. Yani böyle birşeyler vardı. Cumhuriyet mimarisi gibi bir şeydi: aman aman bir şey yoktu ortada, ama en azından güzel olmasa da temiz pak birtakım mâmûller vardı.

Sonra 12 Eylül oldu. Darbecilerin özellikle el attığı kurumların başında Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu filan geliyordu. Hepsini kazana atıp kaynatıldılar. Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu çıktı karşımıza. "Yüksek kurum"luk ulaşılmazlığı, Atatürk'ün adı dokunulmazlığı sağlayacaktı herhalde hesapta.

Buna rağmen kurumların itibarını beş paralık ettiler. 12 Eylül'ü şurasından burasından yaşamış hiç kimsenin bundan böyle o kurumlarda yapılan herhangi bir çalışmanın bilimselliğine güvenemeyeceği kesindi. Dil Kurumu zaten onyıllardır bir dile ve o dili kullanan topluma karşı ciddi suçlar işler durumdaydı, epeydir ortaokul-lise seviyesinde alay konusu bile olamıyordu. Tarih Kurumu'ysa "12 Eylül'cülerin kurduğu yüksek kurum" mensubu kimliğiyle, takvim yaprağına "10. Yıl önce bugün: zemheri fırtınası" yazsa kimsenin inanmayacağı bir hale geldi.

Bu hale en uygun kişinin bulunması için biraz daha beklememiz gerekti. Bulundu ve kısa zamanda kurumun adını kendiyle özdeşleştirdi: Yusuf Halaçoğlu. Onun sayesinde, koca kurum, "Ermeni iddialarına karşı Türk tezini savunma timi"ne indirgendi. Konunun uzmanları elbette daha iyi bilirler, ben sadece tahminimi söylüyorum: Bugün dünyada, bırakın tarihçi olmayı, tarihe samimi bir ilgi duyan herhangi bir insanın Türk Tarih Kurumu'nun herhangi bir yayınına güvenmesi ihtimali, benim İspanya millî takımında Xavi'nin yerine oynama ihtimalimden fazla değildir. Halaçoğlu'nun, sırf görüşleri morüşleriyle değil, "gelin beraber araştıralım" çağrısı yaptığı Ermeni bilim insanlarına oynamaya kalktığı oyuncuklarla da çizdiği tablo, elbette Türkiye'nin "tarih" denince anladığı şey hakkında herkeste kesin kanaat oluşturdu. Ermeni soykırımı konusunda Türklerin dediğine kulak verecek birileri var idiyse, Halaçoğlu TTK'sının icraatlarından sonra tek kişi kalmamıştır.

Neden? Hep birlikte tekrarlayalım: Biz file kertenkele deriz. Herkes, "Ama bu fil!?" der. Onları düşman ilân ederiz. Sonra fil gelir, birşeyleri yıkar geçer. Bunun üzerine görüşümüzü geliştiririz: Kertenkelenin bunca şeyi yıkmayı mümkün değildir; dolayısıyla bu bir karanlık oyundur ve arkasında dış güçler vardır. Ve koca tarih kurumuna kertenkeleyle mücadele görevi veririz. Heyhat! Kertenkeleyi pestile çevirecek araçlar file sökmez. Sopalarla, terliklerle file vurmaya çalışırken elâleme rezil oluruz. Birileri "gülünç oluyorsunuz" diye uyarırsa onları da düşmanlar safına katarız. Fil orada durur, kurum durur, kertenkele yoktur, kertenkeleyle yatıp kalkan bizler dururuz.

Ve rezil oluruz. Ya biri çıkıp Türkiye'yi şöyle tarif ederse: Burası, Yusuf Halaçoğlu'nun ülkenin en büyük tarih kurumuna yıllarca başkanlık yapabildiği bir ülkedir.

Şimdi maaşlar düşük diye kimse TTK'ya memur olmak istemiyormuş. Kimbilir, belki de sorun sadece para değildir; halkımız memurlukla araştırmacılığın bağdaşmadığını sezmiştir sonunda. TTK'nın Ermeni masasında eskiden iki kişi çalışmış, şimdi tek kişi kalmış. Aslında ona da ne gerek var? Araştırılacak ne olabilir ki sonunda ne diyeceğinizi baştan bildikten sonra? Düşünsenize ben bile bu alanda çabucak yeni yeni "araştırmalar" kaleme alabilirim. Ermenilerin aslında hiçbir zaman bu topraklarda oturmadığını, sahte ikâmetle kendilerini buranın sakini gösterdiklerini işleyebilirim. Ya da dayandıkları Oğuz boyunu anlatabilirim. Tehcirin Hınçak, Taşnak ve Kürt Teali Cemiyeti'nin bütün Türkleri Orta Asya'ya sürme planına karşı vakitli bir misilleme olduğunu kanıtlayabilirim.

Gazete haberinden, TTK'da tam olarak ne eksiliyormuş, anlayamadım doğrusunu isterseniz. Araştırmacı mı, memur mu? Önce tereddüt ettim, sonra "ne farkı var ki?" diye düşündüm.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sözde solculuğun Hrant'la imtihanı

Ümit Kıvanç 22.04.2009

Solcusunuz. 20 Nisan sabahı kalktınız. İşe gitmek zorunda değilsiniz. Aileniz ya da çevrenizde, mutlaka belirli bir saatte bir yerde bulunmanızı gerektirecek bir hal yok. Hasta değilsiniz. Ne yaparsınız?

Solcusunuz. Biri size sordu: Ya nedir bu solculuk allahaşkına? Birkaç kelimeyle anlatmanızı istedi. Ne dersiniz?

İlk sorunun cevabı: Hrant'ın katillerinin yargılandığı mahkeme önünde toplanan kalabalığı artırmaya giderim. Çünkü... bkz. ikinci sorunun cevabı.

Pazartesi günü yine, Hrant'ın katillerinin duruşması vardı. Dava iyi gitmiyor. Tek elden, enine boyuna genişletilebilecek bir soruşturmayla her şeyin ortaya çıkabileceği gözüküyorken, bu yönde bir türlü ilerleme kaydedilemiyor. Resmî görevlilerin cinayeti önceden bildiği, katilleri avcunun içine almış olduğu ortada. Ama bu bir türlü yargı konusu yapılamıyor. Cinayetten sonra polis ve jandarmaların düzenlediği "oh olsun" merasimleri, yapanın yanına kâr kaldı. Süründürme süründürme bezdirme ve adalet isteyen insanlara "lanet olsun" dedirtme politikası bir güzel yürütülüyor.

Çünkü duruşma günleri mahkeme yakınında toplananların giderek azalacağını, meselâ pazartesi günü gibi,

200 kişiyi bile bulmayan bir topluluğa ineceğini, oraya gelen TV kamerası sayısının iki-üçe düşeceğini birileri biliyor.

Ey kendine solcu önderim, teşkilat lideriyim şuyum buyum diyen ve Hrant Dink davasıyla başından beri hiçbir şekilde ilgilenmeyen apolitik ukalalar ve küstahlar güruhu, neye tapıyorsanız onun aşkına, bir tek sebep söyleyin, bu dayanışmaya niye katılmadığınıza dair! Bir tek meşru gerekçe. Ha? Duyamadım. Ne dediniz? O zaten burjuva adaleti de ondan mı küçümsüyor ve takılmıyorsunuz? O zaman bir daha “katiller bulunsun, hesap sorulsun” cinsi herhangi bir slogan duymamalıyız sizden. Yoksa Hrant’ı öldürtenlerin ortaya çıkarılması da, Ergenekon soruşturması gibi, sevmediğimiz siyasî güçlerin ekmeğine yağ mı sürer? Yağsız mı tercih ediyorsunuz ekmeği, o yüzden mi gelmiyorsunuz?

Şahsen gayet iyi biliyorum ki, bu memlekette solcu olmak hiç kolay değildir. En başta, öldürülmesi mubah bir insan grubuna aidiyet ilânıdır. Her türlü haksızlığa uğramayı göze almaktır. Yasalar, cezalar, işkenceler, bir başka uygulanır solcuya. Bunlara maruz kalmadığında bile, düzenin nimetlerinden yoksun kalırsın. Kısaca, her şey daha ağırdır. Devrimciliğin ilk kısmı da, galiba, bu ağırlığın altında ezilmemek oluyor. İyi de, niye uğraşacağız bunca ağırlıkla? Niye ezilmemek için çırpınacağız? Niye göze alacağız hapisleri, arkadaşlarımızı kaybetmeyi, ölümleri? Ne yapmak için? “Ben solcuyum” deyip bir kenarda durmak için mi? Yoksa dünyadaki tek değerli varlık saydığımız kendi örgütümüzün çıkarları dışında hiçbir şeyle ilgilenmemek için mi? Nasılsa devrim, sosyalizm, gelecek, insanlık, hepsinin her şeyi o örgüte bağlı. Aman örgüte bir şey olmasın. Özellikle de liderlerimize.

Bugüne kadar, solculuğa, devrimciliğe, sosyalizme karşı işledikleri suçlarla kıyaslarsanız dünyanın en fazla kayırılan insanları konumundaki birtakım Türk sol teşkilat liderleri, eminim ileride birtakım antropolojik, sosyal-psikolojik araştırmaların konusu yapılacaktır.

Bense sahici bir devrim mahkemesi önüne çıkarılmalarını tercih ederdim. Sorguları şöyle başlamalı: Siz galiba bir tarihte, onca insanınızı öldüren birileri yargılanırken, bu iş o andaki hükümetin işine yarıyor diye kenara çekilip yargılananlarla sinsi bir ittifak içine girmişsiniz. Galiba sonra, arkasından “kardeşimiz canımız”, “Hepimiz Ermeni”yiz” diye haykırdığınız bir insanın katilleri yargılanırken elleriniz cebinizde ıslık çalarak dolaşmışsınız.

Bu sorgu burada biterdi muhtemelen.

Şimdi rica ediyorum, beni bir günlüğüne de olsa adam yerine koyun ve deyin ki: Sen hiçbir halattan anlamıyorsun. Solculuk senin sandığın şey değil. Ne alâkası var solculuğun, Hrant’ı öldürtenlerin teşhiri ve cezalandırılması için uğraşmakla? Bu, “demokrat arkadaş”ların, entellerin, yani yeterince solcu olmayanların işi. Eyvallah, öldürüldüğünde biz Hrant’ı önemsedik, cenazesine katıldık. Ama o başkaydı. Biz öldürülmüş dostlarımızı severiz, çünkü bize siyasî eylem imkânı verirler. Zaten öldürülmüş arkadaşlarımız da olmasa ne diyeceğiz ne yapacağız? Ama mahkeme..? Solcu insan hiç uğraşır mı hakla hukukla, adaletle filan?

Deyin bunu, bitsin. Biz de öğrenelim, yıllardır, kimseye bir şey öğretmedikleri, bildiklerini de unutturdukları halde Öğreten Adam rolünü kimselere bırakmayan sözde solculardan.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Serbest piyasayı kısaca şey yapayım size...

Ümit Kıvanç 25.04.2009

Üç-beş gün öncesinin haberiymiş: Ankara’da, Atatürk Orman Çiftliği’ndeki iki benzin istasyonu POAŞ’a, yani Aydın Doğan’a “verilmiş”.

İlk dersimiz, serbest rekabet. Mâlûm, kapitalizm en şahane sistemdir. Herkes rekabet eder, en doğrusu, en güzeli bulunur. “Herkes”ten kasıt herkes değildir, ama bu sayılmaz. Rekabetlerin en güzelinde hükümetler birtakım benzin istasyonlarını birilerine verirler.

İkinci ders, fırsat eşitliği ve şeffaflık. Atatürk Orman Çiftliği’nin hukukçuları “ihaleye çıkılsın” demişler. Nitekim, hükümetler öyle her şeyi kafalarının estiğine direkman veremezler. İhale olur. Bunun için önce seçim olur, kazanan ihaleleri alır. Yani alır, istediğine verir. Bu sefer ihale de yapmamışlar. Çünkü birisi (olayımızda Türk Petrol), 3 milyon dolar teklif etmiş. Hükümet de benzin istasyonlarını bunun yerine 1 milyon dolar öneren Aydın Doğan’a armağan etmeyi uygun görmüş. Tabii ebediyen değil, 11 yılına. Böylece 11 yıl sonra başka birilerine verilebilir. Veyahut 10,5 yıl sonra Aydın Doğan medyası o sıradaki hükümetin birtakım yanlışlarını keşfedip demokrasiye hizmet yarışına kalkışır.

Üçüncü dersimiz: Hangi kavgalar sahibidir? Aydın Doğan ile hükümet, bize görüldüğü kadarıyla kanlı bıçaklıydılar. Demek benzin kanı temizliyor.

Dördüncü dersimiz: Eller ve cepler. Peki, Aydın Doğan benzin istasyonlarını alıyor, ne yapıyor? Ali Coşkun’un şirketine devrediyor. Ali Coşkun kim? Öncelikle işadamı tabii. Başka pek çok şirketin yanısıra İhlas Finans’ın kurucusu. Eski Odalar Borsalar Birliği başkanı. Ama esas özelliği siyasî kimliği. ANAP’la başladı, Refah’a, Fazilet’e geçti, AKP’yi kuranlar arasında yer aldı, bu partinin bakanı oldu.

Olayın “nedir bu güzellikler” kısmıyla ilgilenirken atladık: o benzin istasyonları ayrıca birçok bakımdan tartışma konusu. AOÇ arazisine izinsiz LPG tesisi kurmuşlar bilmemne yapmışlar. AOÇ arazisi Atatürk’ün adını taşıdığına göre herhalde kutsal sayılır. Demek kutsal yere LPG tesisi yapılabilir. Tamam da orası ayrıca resmen SİT alanı. Yani, LPG tesisi için pek uygun bir yer gibi gözükmedi bana.

Yine de, bakarsınız, Aydın Doğan ile Ali Coşkun birlikte başka tesis kurarlar oraya. Sonra başbakan Aydın Doğan’a bağırır, Aydın Doğan’ın gazete ve TV’leri birdenbire Deniz Feneri davasını hatırlarlar. Sonra Aydın Doğan’a acayip bir vergi cezası bindirilir. Böylece Doğan’ın kazancı da kutsal hale gelir. Toparlayalım: SİT alanına LPG tesisi yapmış benzincilerin istasyonları Aydın Doğan’a verilir. O da bunların işletmesini Ali Coşkun’un şirketine verir. Ali Coşkun zaten hep kutsal partilerde bulunmuştur. Fakat bunlar Atatürk kutsalından değil öbür türlü kutsaldır.

İşte buna serbest piyasa veya yerine göre serbest rekabet denir. Yukarıda anlatılan sebeplerden ötürü kutsaldır. TÜSİAD kamu yararına çalışan bir dernek, OYAK serbest piyasa kuralları içerisinde faaliyet gösteren bir şirkettir. POAŞ Petrol Ofisi’nin, LPG sıvılaştırılmış petrol gazının kısaltmasıdır. 1 Mayıs’ta işçilere sıkılansa biber gazıdır. Onun BG diye kısaltması yoktur. Kriz olunca işçiler işten çıkarılır. En kısası budur.

Umarım özetleyebildim. Yani ben kafanız karışmasın diye böyle kısa şeyediyorum. Yoksa Türk kapitalizmi daha güzel anlatılır tabii. Meselâ Turgut Özal vardı. Onun bize armağanı Bedrettin Dalan vardı. Dalan Boğaziçi’ni tamamen ortadan kaldıramadan seçimi kaybetti. Bunun üzerine gidip arazi almış. Arazi askerî bölgedeymiş. “Askeriyenin imarı yok, mecbur çıkacak, sen al” demişler. Birileri gelip oraya silah gömmüş. Dalan tam bu

esnada Amerika'da olmasın mı? Adam, tabii, oha falan olmuş oralarda. Fakat elden ne gelir... Belki işletmesini Ali Coşkun'a devredebilir. Yalnız galiba önce oranın Aydın Doğan'a verilmesi lâzım. Elbette daha önce Berlusconi'ye söz verilmediyse. Şahsen borsanın yükselişe geçeceğine dair umudum var benim. Çünkü global ekonomide böyle gelgitler olur. Faizlerle oynamazlarsa orta vadede istikrar yakalanır. Veli Küçük bile yakalandı. Dalan'ı da savcı Obama'dan rica edebilirdi, adam buraya kadar gelmişti. Gerçi o esnada gömülü cephanelik olayı patlamamıştı. Yani, düşününce, benzin istasyonu da patlayabilir. Fakat önemli olan herkesin patlayabilmesi, kim daha kârlıysa onun kazanması. Yalnız AOÇ arazisinde patlama olamaz çünkü orası SİT alanı. Yani serbest piyasa ortamında da bazı kısıtlamalar olabilir. Dalan'ın arazisine askerî bölgeden geçerek girilebiliyormuş. Bu yüzden oraya benzin istasyonu yapmak uygun olmaz.

İşte dediğim gibi, serbest piyasada da bazı kısıtlamalar olabiliyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

24 Nisan kimin travmasıdır?

Ümit Kıvanç 29.04.2009

Başbakan ABD başkanına posta koydu. "El bebek gül bebek okşanacak ülke" değilmişiz. Obama'nın 1915 için "büyük felaket", "katliam" demesi tamamen bu siyasî liderin seçim hesapları yüzünden takındığı bir tavırmış. Halbuki biz "adalet temelinde" tavır alınmasını istermişiz. Üstelik Obama'nın görüşü, "gerçekleri yansıtmayan, tamamen yanlış bir tarih yorumu"ymuş. Halbuki biz tarihî gerçeklerin ortaya çıkması için elimizden geleni yapıyormuşuz. Başbakan ortak tarih komisyonu kuralım önerisi yaptığında cevap bile alamamış. Falan...

İtiraf etmiştim. Köşeyazarlığı müessesesinin icaplarıyla asla bağdaşmayacak bir salaklıkla mâlûlüm. O kahredici merak duygusunu yenemiyorum: Başbakan bunları söylerken, "siyasî hesaplar" yüzünden değil de "adalet temelinde" davrandığına mı inanıyor? Mümkün mü böyle bir şey?

Kolayından başlayalım: Ortak tarih komisyonu, arşivleri açalım, şu bu... Pek mâkûl gözüken bu öneri, bütün dünyayı hıyar yerine koymaktan başka bir şey değil. Ortada açılacak arşiv var mı, şüpheli, çünkü planlı kitlesel kıyımı tertip ve icra edenler, belgeleri de aynı sistemlilikle yok ettiler. Belge kaldıysa bile, İttihatçıların Teşkilatı Mahsusa eliyle yürüttüğü planlı kitlesel kıyımın ispatına yarayacak herhangi bir belgeyi bizim yöneticilerimizin "bilimsel çalışma" için ortaya çıkarma ihtimali var mıdır?

Bütün dünya biliyor ki, yoktur. İşin ilginç, bunu biz bile biliyoruz.

Bizim bir şey bilmemiz ilginç, çünkü şu anda akıl almaz yalanlarla yetiştirilen kuşakların bilmemkaçıncısına ulaştık ve akıl almaz bir cehalet içindeyiz. Bize sistemli olarak yalan söyleniyor, konunun üzerine muazzam duygusal yükler bindiriliyor, Türk Millî Eğitimi sayesinde zihinleri iğdiş edilen çocuklarımızın ruhları da *Sarı Gelin* benzeri iğrenç propaganda malzemeleriyle sakatlanıyor. Ve bu vaziyet, bütün dünyanın pekâlâ farkında olduğu bir başka vahim gerçeği ortaya çıkarıyor: 1915'te neler olduğu konusunda dünyadaki en cahil topluluk, Türkiye Cumhuriyeti'nin tahsilli ahalisi.

Siz benzer bir durum biliyor musunuz: Bölgesinin en önemli devletlerinden birine sahip 70 milyonluk bir ülkenin yöneticileri, her yıl, acaba ABD başkanı "soykırım" diyecek mi demeyecek mi endişesiyle tırnak yiyor,

demezse seviniyor. Bu yılki gibi, o meşum laf edilmez ama yerine başka ağır sözler kullanılırsa infiale kapılıyor.

Şunu lütfen hastamızın vizite kartonuna not edelim: Bize artık gayet normal görünen bu durum düpedüz ruh hastalığı, bize normal görünmesi de hastalığımızın kanıtıdır.

Peki, biz ne sanıyoruz, ne umuyoruz? Bir milyondan fazla insanın binlerce yıldır yaşadığı topraklardan sürüldüğünü, yüzbinlercesinin bilinçli bir şekilde katledildiğini böyle yapa yapa unutturabileceğimizi mi sanıyoruz? Bizim başbakanımız çıkıp, hiç alâkası olmayan halk deyişlerini yanlış yunluş kullanıp posta attığı zaman, 1915’le ilgili hakikati bilenler, “aman susalım, başbakanları kızdı” deyip sinecek mi?

Erdoğan, Obama’nın “gerçeklerle bağdaşmayan, tamamen yanlış bir tarih yorumu” yaptığını iddia etti. Yorum değil ki bu! Haber! Yani olan bitenin adını koymuş. Tamam, cahiliz mahiliz ama TC başbakanı olmuş bir kimsenin 1915’te sahiden neler yaşandığını bilmemesi ihtimal dışı değil mi? O halde Recep Tayyip Erdoğan niye böyle konuşuyor? “Adalet temelinde” davranıyor olmalı.

Biz, giderek bütünleşen dünyadan, kimseye tanınmayan bir ayrıcalığı talep ediyoruz. Üstelik, garipliğini geçtim, baştan aşağı haksız bir talep bu. Elbette karşılanmayacak. Türkiye, bütünleşen dünyanın bir köşesinde sessiz sedasız durabilecek, minik bir ülke olsaydı belki bu patolojik durumu daha uzun yıllar devam ettirebilirdik. Türkiye bunun için fazla büyük, fazla kalabalık, fazla dinamik. Üstelik o bütünleşen dünyanın, hastalıklarından kurtulmuş bir Türkiye’ye ihtiyacı var.

Bizi yönetenler, içeride bize uyguladıkları “süründürerek ruh kurutma” politikasını bütün dünyaya yedirebileceklerini sanıyorlar. Halbuki meselâ İsrail’le askerî anlaşmalar filan gibi bahisler karşısında o “van minüt” eylemlerinin kıymeti harbiyesinin ne kadar olduğunu biz bile biliyoruz. Anadolu’da dolaşın, herkese gizlilik garantisi verin, insanlar size 1915’ne neler olduğunu açık sözlerle, dedelerinden dinledikleri şekliyle anlatırlar. Dolayısıyla, 1915 konusunda bugün yöneticilerimizin dünyaya karşı takındığı tavrın içerideki anlamı, suça ve yalana ortaklık çağrısıdır.

İleride şöyle diyecekler: Türkler, kendi onurlarını kendileri onarmak yerine yurtdışına tedaviye gitmeyi yeğlediler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hayır efendim, gayet sakinim ben!

Ümit Kıvanç 02.05.2009

Evet, uzun zamandır olmuyordu. Bilmiyorum. Rahattım. Belki ben kanıksadım, belki dengeleyecek başka şeyler vardı. Belki biraz uyuşmuş gibiydim. Şüphesiz, tabîî tabîî, haklısınız. 1 Mayıs’ta ne olacağını nereden bilebilirim. Tabîî. Ama tam 1 Mayıs yaklaşırken, Devrimci Karargâh’tı bilmemneydi, bombalar, ölü yaralı polisler... Ne bileyim, bugüne kadar bu tufaya gelmemeye çabaladım, ama artık hava bozsa “kim bozdu?” diye etrafa bakınıyorum. E, doğru tabîî. Ama ne yapayım, yeniden doğup başka memlekette büyüyemem. Olan oldu artık. Buna da şükür tabîî, buna da şükür. Sierra Leone’de yüz bebekten on beşi bir yaşına gelmeden ölüyor; onlardan biri de olabilirdim hayırlısıyla. Hayır, babam ya da annem siyah değil. Akrabalar falan da yok orada. Yani, öylesine söyledim. Angola da diyebilirdim; orada da yirmisi ölüyor. Gerçi onlar da siyah ama... Yani biz

tabîi bu yaşa geldik. Fakat kolay da gelmedik doğrusu. Hayata Dönüş operasyonunda öldürülenlerden biri olmak da işten bile değildi. Kaç kişiydi? Otuz? Düzelmemecesine sakat kalanlar falan? Yok yok! Yanlış anlamayın. Ben Hikmet Sami Türk'ü öldürmeye kalkmalarını onaylıyor filan değilim. Olur mu öyle şey? Hayır canım, hayır. Ben onun gibilerin her sene, öldürülenlerin ailelerini ziyarete götürülmesini isterim meselâ. Zorla tutup götüreceksin. Mütemadiyen, yatağının başucuna o yüzü yanmış kızın fotoğrafını filan koyacaksın. Ben yani böyle... Ama niye hemen öyle diyorsunuz? Hayır, ben kin gazez duygularına kapılıp kıvranan biri değilim. Hak ettiğini düşünüyorum vicdan azabını. Hayır efendim, ne münasebet! Tam 1 Mayıs öncesi eski bakana saldırmanın neresi haklı görülebilir? Arayıp da bulamadıkları şey. Evet, tabîi... Hayır, ben, yani, kızgınlım tabîi. Öfke? Öfkem var. Var doğrusu. Hiçbir şey tesadüf gibi görünmüyor artık bana, doğru söylüyorsunuz, ister istemez olmadık bağlantılar kuruyorum. Yani, hayır, şey bakımından... Seçimlerde DTP'nin durumu bayağı rahatsız etti bunları. Efendim? Ya biz şimdi 'bunları' diyelim de fazla şey yapmayalım telefonda. Çünkü şimdi bu meselede 'bunlar' deyince hepsi birden şey oluyor böyle... Seçimin hemen arkasından, "Aa, bunların örgütle bağlantısı varmış!" diye ortalığı ayağa kaldır. Seri tutuklamalar falan. Ne oluyoruz ya birdenbire? Yumuşama oluyor, mesele halledilecek falan derken, sopalar çıktı yine. Oradan sopa çıkınca buradan kaleş çıkıyor. Sanki böyle fırsat kolluyor birileri. Bu taraf, meseleyi hallediyoruz, deyip yakaladığını içeri tıkıyor. Şu kadarcık çocuğa bilmemkaç sene hapis veriyor. Yetmiyor, kafasını kırıyor. Öbürü hemen üstüne atlayıp dokuz askeri öldürüyor... Ya birileri oturup hep beraber ayarlarsa bunlar bu kadar üstüste gelir mi allah aşkınıza? Şu üç günün gazete haberlerine baksanıza! Üç günde, "Hah tamam, yine o manzara," dedirtiyorlar millete. Efendim? E yani siz infiale kapılmıyor olabilirsiniz, yani kapılmıyorsunuzdur, yani sizin mesleğinizin şeyi bakımından. Kim ya Devrimci Karargâh? Ne zamandır izliyorlar? Niye o gün basıyorlar? Niye o şekilde basıyorlar? Ne yapacak adam, evi sarıp bekleseler? O yoldan geçen çocuk ölmeyecekti en azından. Bir valinin, bir emniyet müdürünün daha ne kadar ne yapması lâzım, görevden alınması için? Hrant'ı öldüren katilin Emniyet'te verdiği poz gözlerimin önünden gitmiyor; ne yapayım? Ha!? Ne Yapayım? "Kızlarına sahip çıksalardı" diyen emniyet müdürünü o anda görevden alıyorsan, müstakbel genç kız katillerinin sırtını sıvazlıyorsundur. Hayır efendim, abartmıyorum! Tamam, sakinim ben, sakinim. Alıyorum, evet. Düşünün ki şu anda gecenin ikisi ve resmen 1 Mayıs'a girmiş bulunuyoruz ve hangi yüz kızartıcı durumlarla karşılaşacağımızı bile bilmiyorum ben. İçimden mütemadiyen, "Kanla beslenenler, afiyet olsun!" cümlesini tekrarlıyorum; kâh reklam tonlamasıyla kâh Amerikan filmi fragmanı sesiyle. Kış bitince doğalgaza büyük indirim yapmaları da hepimize el hareketi yapmak gibi değil mi? Niye? Nasıl takılmayacakmışım? Meclis'te olsam, doğalgaz faturaları boru şeklinde yapılsın diye önerge bile verirdim. Hayır. Hiç de değil. Hiç de ağzı bozuk bir insan sayılmam. Nasıl? E, işte, siz bari dediğime güvenin, doktor bey. Düzenli alıyorum, evet, sabah akşam birer adet. Fakat işe yaradığını sanmıyorum. Bir organ nakli düşünemez miyiz? Ruhum için nemlendirici bir şey yazsanız bari. Her yıl santimetrekarelerce kısmı çöle dönüyor. Yazamaz mısınız?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fitne fesatçılara altı çektiler

Ümit Kıvanç 06.05.2009

Memleketin "olağan gündemi" sayılan, ancak 'gündem' kelimesi dışında olağan herhangi bir yanı bulunmayan hadisat içerisinde gözden kaçtı, kaçacak. Ayrıca kaçırılacak. Oysa tam da birilerinin tepesine binilecek zaman.

Kısa süre önce fitne fesat salvosu başlatıldı. Dendi ki: Hacettepe Cimbom'a kesin yatacak; hocası eski Galatasaraylı. Gaziantep de Sivas'a elbette yatacak; mâlûm, Anadolu dayanışması. İş bunlarla kalsa o kadar

büyük gürültü çıkmazdı. Fitne fesatçılara yakıt ikmalini Fener ve Beşiktaş başkanları yaptı. Ya inanılmaz bir gaflet ya da hakikaten bizim gibilerin aklının almayacağı tuhaf sebeplerle, özellikle basına yakalanacakları bir yerde buluşup yemek yediler. Tek başına gişe yapma ihtimali ufak kalan Hacettepeli, Antepli senaryolar böylelikle birden esas büyük komplodan önce sahne alacak ön grup konumuna düştü. Senaryo muhteşemdi: Ligde iddiasız Fener derbide Beşiktaş'a yatacak, kupa finalinde de Kartal Fener'e Avrupa vizesi verecekti.

Hayatını Türkiye futbolunu izleyerek, anlatarak, yazarak ya da kısaca bozarak kazanan, pahalı takım elbiseler giyebilen insanlar bunları yaydı, pompaladı. İşin vahim ve tıbbî yanı, futbolla yatıp kalkan insanlar da bunlara inandı. "İnandırıldı" diyemiyorum, çünkü yetişkin insanlar, en azından belirli dozun üstündeki saçmalıklara inandıklarında masum sayılmazlar. Türkiye'de doğup büyümüş olmak maalesef hafifletici sebep yerine geçmez.

Evet, komplolar kurulmuş, maçlar bağlanmıştı. Peki ne oldu? Ligden düşmüş Hacettepe, Galatasaray'ı bir güzel devirdi. Gaziantep, üstelik 1-0 alta düşmüşken Sivas'ı dize getirdi. Ve Fener, streten sahada adım atamayan Beşiktaş'ı ibretlik bir şekilde yendi. Üçünden herhangi birine, "kusura bakmayın, günahınızı almışız" diyen çıkmadı.

Üç takımın bizi nasıl bir rezaletten kurtardığının farkında mısınız? O maçlar tamamen masumane bir şekilde, fitne fesatçıların salladığı şekilde sonuçlansa ne olacaktı? İyi de, hayat her zaman bu kadar cömert davranmaz ki.

Biz nasıl bir cüretle ahlâka gazoz muamelesi yapabiliyoruz? Güya "renklere gönül bağlıyor"uz, güya "takım için ölüyor"uz, güya şuyuz güya buyuz. Hepsi yalan. "Takım şu nedenle maçı satacak" diyorlar; güzelce sindiriyoruz. Takım satmıyor, aslan gibi mücadele ediyor, söylenenlerin hiçbirisi olmuyor; aldırış eden yok.

Utanmazlığın bir sınırı olduğunu gösteren tek karine, Sivaslılar dışında kimsenin öbür çirkin alete el uzatmayışı. Öbürü şu: "Canım, şampiyon mu olacaklar, niye illâ kazanmaya oynadılar?" Ulan niye oynamasın adam? Bu lafı söyleyen aslında tek şey söylemiş olur: Ben olsam oynamazdım. İyi o zaman, çık sahadan, nereye gidersen git, oynama!

Milyonlarca insana, "hayatta biraz olsun bağlandığınız tek şey yalan" diyorlar, kimse oralı olmuyor. Pek o kadar yalan olmadığı ortaya çıkıyor, yine kimse oralı olmuyor.

Sırf ahlâkı değil, akli da dünyamızdan kovmuşuz. Nasıl yatacakmış meselâ Hacettepe? Ergün Penbe futbolcuları toplayıp diyecek ki: Bu maçı veriyoruz arkadaşlar, çünkü cimbom benim eski takımım. Ya Fener? Aziz Yıldırım Aragones'in tercümanını mı çağırıp iletiyor acaba maçı kaybetme buyruğunu? Antep'te de belki futbolcuların cep telefonlarına mesaj atıyorlardır: maci vercez, asilmayın, bırakın.

Bu komplo teorilerini rating toplamak, gazete satmak için imal edenlerle işim olmaz. Fakat bu saçmalıklara inananlar nasıl insanlardır acaba? Kendileri olsa nasıl davranırlar, maç satma buyruğu alsalar?

Şikeler bile –istisnası varsa sahiden çok özel istisnadır ve dikkate almak gerekmez- karşı takımdan birkaç futbolcuyla anlaşarak yapılmıştır. Çünkü asla yedekleriyle medekleriyle koca takımın böyle bir işe ikna edilemeyeceği bilinir. Üstelik, normal koşullarda, o kadar sert ve zahmetli bir işi yaparak, başka yoldan asla kazanamayacağı bir toplumsal statü ve para kazanan 20-30 yaş arası adamları maç satmaya kolay kolay ikna edemezsiniz. Hattâ ters tepebilir. "Sivas'a kesin yatacaklar, bitmiş o iş" safsataları belki Gaziantep'li futbolcuları özellikle hırslandırmıştır, bilemeyiz.

Türkiye’de, Ergenekon’dan daha derin ve tesirli bir yapı var; ahlâksızlık üretiyor, yayıyor, hastalıklarımızın şifa bulmasını engelliyor, yeni hastalıklar yaratıyor. Karşımıza sadece özür dilemek için çıkması gereken insanlar “otorite” sayılıyor, bilmemne sayılıyor.

Hemen her takımın seyircisi “bizim için falana da koooy” diye bağırır. Karşı taraf da küfürden saymaz bunu; o yüzden sorabilirim: acaba Hacettepe, Gaziantep ve Fener kimlere yapmış oldular bu işi?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir törem bile yok...

Ümit Kıvanç 09.05.2009

Daha baştan söyleyeyim: töre kötü bir şey olduğu için, Türk veyahut İslâm töresi yoktur; olamaz. Çorum, Kahramanmaraş ve Sivas katliamlarının töreyle möreyle ilgisi yoktur. Kürtlerin töreleri olur. Hattâ, Allah göstermesin, Ermenilerin bile olur. Eskiden demirdi topraktı ne bulurlarsa döverlermiş, şimdi kendilerini dövüyorlar. Töre icabıdır. Yunanlıların Ege’deki karasularını 12 mile çıkarmaya kalkışmaları tamamen 12 havari yüzündendir. Törelerin dinî temelleri vardır. Fakat Türkiye’de yoktur. Çünkü Türkiye’de İslâm vardır. Neticede halkın yüzde 99,9’u Müslüman olmuş çıkmıştır. İslâm güzel ahlâktır. Güzel ahlâk, icabında ülke nüfusunun neredeyse dörtte birine “beğenmeyen gitsin” diyebilmektir. Birilerine çamur atmak için, “Misyoner faaliyeti yapıyorlar!” diye haykırmaktır. Güzel ahlâk, *Vakit* gazetesidir. Her hâlükârda, törelerde İslâm dininin payının bulunmadığı açıktır. Zira aksi halde Türklerin de töreleri olması gerekecektir ki, bu imkânsızdır. Fena insanların töreleri olur. Bizim, dinimiz sayesinde törelerimizin olmaması tabîî şahane bir durumdur ve bizi milletlerin en şahanesi yapmaktadır. Ancak din sayesinde töreden kurtulduk dersek bu defa ülke nüfusunun aşağı yukarı beşte biri huzursuz olacaktır. Hem de Kürtlerle din ortaklığını açıklamak gerekecektir ki, işte böyle bir durumda bütün din kardeşliği palavraları bir yana bırakılacak, “aynı dindeniz ama onlar bizden aşağı bir millet” demek zorunda kalınacak ve faşizmimiz nihayet rahatlayacaktır. Bu gaz çıkarmayı kendisinden esirgememek gerekir. Bunu da bir an önce yapmak gerekir zira medyamız bu işi öbür mahalleden duyulacak şekilde yapmaya koyulmuştur bile. Bu mevzunun, “töre bizde olmaz, onlarda olur” şeklinde kısaca sonuca bağlanması yerinde olacaktır. Fazla kurcalamaya gerek yoktur. Korucu sisteminin milyonlarca insanın hayatını nasıl tahrip ettiği üzerine araştırma yapsan ne olacak; araştırmalar bizim için değil başkaları için geçerlidir. Araştırma konusu insanlar zaten töreleri filan bulunan aşağı bir ırka mensuptur ve bu gidişle, bir müddet sonra, “yaşamaları da haram” noktasına gelmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Bu “bir süre sonra şu noktaya gelme” durumu, evet, bizde pek yaygındır, ama asla töre sayılamaz. Tıpkı işkence gibi münferit hadisedir. Aslında söylendiği gibi de değildir. Zira İslâmcısıyla Ergenekoncusuyla Türk medyasına bakıldığında, bir süre sonra bir noktaya gelmemiz ihtimali bulunmadığı, zira halihazırda bu noktaya çoktan varmış olduğumuz teslim edilmelidir.

Özetle: Mardin’de adı durup dururken niyeyse Bilge yapılmış köydeki korucu ailelerin öbür korucu ailelerden onlarca insanı devletin kendilerine verdiği silah ve mühimmatla çoluk çocuk demeden katletmiş olması, tamamen, zaten fena insanlar olan Kürtlerin sırf fenalık yapmak maksadıyla icat ettikleri töreleri icabı gerçekleştirdikleri vahşetten başka şey değildir. Gerçi aslında biz Kürtlerle etle tırnak gibiyizdir. Kız alıp vermişizdir. Fakat istedik de vermediler diye gidip köy basmamışızdır. Biz zaten hiçbir zaman hiçbir köyü basmamışızdır. Ermeni köylerini de basmamışızdır. Bazı minibüslerde bazı hadiseler olmuş olabilir. Onlar töre icabı minibüse binmişlerdir. Veyahut evden alınıp gece vakit geç olduğu için evine bırakılamayan bazı insanlar

töre icabı sokak ortalarında ölmüş olabilirler. Ölen Kürtlerin asit çukuruna girmesi de töre icabıdır. Hizbullah'ın insanları ille ensesinden vurarak ya da satırla öldürmesi töre değil de neydi? Oysa devletin Hizbullah'ı yetiştirip sokaklara salmasının töreyle alâkası var mıydı?

Değerli okurlar, Basın Yasası'na bazı durumlarda küfür ve hakaret suçuna hafifletici sebepler konması için desteğinizi rica ediyorum. Gazete yazarı olarak ister istemez en çok, başka gazetecilerin ne halt ettikleriyle ilgileniyoruz pek çok durumda. Ve hayat zehir oluyor. Bunların bir kısmı resmen ırkçı. Bunlar vicdansız. Bunlar fırsatçı. Ahlâksız. Üstelik, bazı başka düşmanlar niyeysse güya birbirlerinin can düşmanı olanlarımızı bir anda biraraya getiriveriyor ve bu niyeysse her iki düşman kamp için de en küçük bir sorun oluşturmuyor.

Başbakanın meseleyi yöredeki sivil toplum örgütleri ve kanaat önderlerine havale etme tavrını ilk anda sivil ve insanca bir yaklaşım saymış, olumlu bulmuştum. Bakın altından ne çıktı. Başbakana ve partisine en gıcık olan medya organlarıyla, hep birlikte, katliamı Kürt töresine bağlama korusu kurdular.

Şimdi "Kürtlerin yaptığı" bu olay karşısında "Türklerin" siyasî temsilcileri ve basınının tavrı bu mu yani? Ne güzel iş ya! Siz edin, birileri de temizlemekle uğraşsın milletin vicdan ve onurunu kurtaracağım diye...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çukurlar meselesini tarihçilere bırakalım

Ümit Kıvanç 13.05.2009

Çukurlar yıllar yılı memleketimizde en gözde mizah mevzularından biriydi. Çeşitli devlet kurumları ve belediyeler, nedense hep birbirinden habersiz çalışır, birinin kablo döşemek için açıp kapattığı çukuru öbürküler boru yerleştirmek için yeniden açar, kapatılıp üstü asfaltlanan çukur kısa süre sonra, bu defa bilmemne idaresinin marifetiyle yine meydandadır, falan. Mesele bugün de halledilmiş değil; sadece mizah malzemeliğinden düşmüşse benziyor.

Bizim yaştakiler, çocukluğunda gençliğinde çukur mizahından bol bol yararlanmış olmanın tadını çıkarsın. Çünkü sanırım bundan böyle Türkiye'de çukur dendiğinde kimsenin aklına mizah yapmak gelmeyecek. Daha çok şöyle öyküler anlatılacak:

Evlâdım, bu çukur mevzuu derin mevzudur. Hayır, çukur derin olmayabilir, mevzu derindir. Çukur, bir metrelik olsa yeter. Her türlü boruyu döşersin, adı silah değil mühimmat olan malzemelerden istediğin kadarını gömer saklarsın. Kemikler, kafatasları, elbise parçaları için de derin çukur gerekmez. Söyledim, mevzu derindir, çukuru açan derindir, fakat çukur aslında hiç derin değildir. Bu çukurların bazıları, insanlık yeni bir binyıla girerken ya da girdikten hemen sonra açılmıştır. Yani sular idaresi veya Telekom çukurundan pek farklıdır. Çukurlar evveliyatına göre ikiye ayrılır: 1. İçinden insan kemikleri, giysi parçaları çıkanlar, 2. İçinden silah (mühimmat) çıkanlar.

Bir varmış bir yokmuş, devletimizin resmî görevlileri, "biz bu işlerin bazılarını resmen yürütemiyoruz, gayrıresmen yürütelim" demişler, milletin arasından cellatlar seçip ortaya salmışlar. Bunlar gitmiş, birilerini almış götürmüş, öldürmüş. Kimilerini yok etmiş, kimilerinin cesedini biryerlere atmış. Bazılarını da çukurlara gömmüş.

Kıssadan hisse, yavrum, her kim ki sana bunları bu sözlerle anlatmaz, bir daha ona "van minüt" dese inanmayacaksın!

Öbür çukurlarsa, yine devletin resmî görevlileri tarafından gayriresmî işler yürütmek üzere açılmış. İçine silah (mühimmat) konmuş. Ne zaman için? Ne iş için?

Kısa yoldan anlatayım çocuğum, suikast düzenlemek, katliam yapmak, içsavaş ortamı yaratmak için.

İlk gruba giren çukurlarda bugün kemiklerini bulduğumuz Kürtler evlerinden alınıp sorgusuz sualsiz katledilirken bu memleketin tahsilli cahilleri en küçük bir rahatsızlık duymadılar. Güneydoğu'daki herhangi bir hunharlık herhangi bir beyaztürkün hayatına teğet bile geçmedi. Tasvir edeyim mi: Devletin gayriresmî olarak görevlendirdiği birtakım katiller, gidip insanları evlerinden aldılar, öldürdüler, çukurlara gömdüler. PKK dünyanın en kötü şeyi olsa ne fark eder? Sen devlet olarak bunları yapmışsın. Bugün çukurlar açıldıkça marifetlerin dökülüyor üstümüze.

İkinci grup çukurlarsa, Kürtlerin vahim yanılgısına işaret ediyor. Ermeni diasporasının da. Kürtleri çukurlara gömenler, karşılarında Kürtler olduğunda bu işleri sadece biraz daha kolay yapıyorlar. Gerçekte Kürt-Türk ayırmadan herkese aynı muameleyi yapmaya hazırlar. O silahlar (mühimmat), giderek süzme faşistler haline gelen tahsilli cahil kesimimizin gözüne pek az, pek yetersiz görünüyor. "Üç-beş elbombasıyla darbe mi yapılmış!" diyebilen herkes benim gözümde potansiyel katildir artık. Ağır kaçtıysa, katillerin sırt sıvazlayıcısı, paravanı falandır. Çanak (anlayın işte...) yalayıcısı değilse. Çünkü şu ana kadar bulunan silahlarla (mühimmat) bu memleketin pek çok yerinde gayet kalabalık gruplar birbirinin üzerine saldırtılabilir. Bir tabancanın, alabildiği mermi sayısı kadar insan öldürebileceğini düşünmek pek mi güçtür? Uğur Mumcu'yu tankla mı öldürdüler? Gazi olaylarını patlatmak için ne kadar ne gerekti? Hrant'a Cobra helikopterleriyle, Malatya'daki Zirve Yayınevi'ne F-16'larla mı saldırdılar?

Büyükşehirlerimizin tahsilli beyazları tez elden, çukurlara dair bir bakış açısı ve resmî tez oluşturmali. Çünkü hernekadar beğenmeseler de şu anda başta bir hükümet var, çukurlar savcılar nezaretinde açılıyor, kolay kolay örtbas edilemeyecek davalar yürüyor, yenileri sırada; dolayısıyla bir süre sonra "çukurlar yoktur" demek imkânsız hale gelecek. Benim tavsiyem, "bu işi tarihçilere bırakalım" önerisiyle ortaya çıkmaları. Nasılsa yıllarca sürer, bu arada çukurlar kapatılır, üstüne Atatürk heykeli ya da cami yapılır, böylece bir daha açılmazlar.

Tahsilli beyaztürk cahilleri, insanlığı yüz sene geriden izleyen ilkel milliyetçiler, dini kalkan yapmış nalıncı keserleri... zorla çalıştıracağınız kadar gayrimüslim de kalmadı, kimin eline kazma kürek verip kapattıracaksınız bakalım o çukurları?

Uğraşmayın. Kapanmaz artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Sorun çözme"yi biz becerebilir miyiz?

Ümit Kıvanç 16.05.2009

Televizyon tartışması diye bir şey hayatımıza girdiğinde kendimce çok önemli bir keşif yapmıştım. Şunu fark ettim: Başkalarının önünde yapılan herhangi bir tartışmada hiçbir zaman kimse haksız çıkmıyor. Kimse, tartışmaya girmeden önceki fikirlerinden herhangi birini değiştirmiyor. Kimse kimseye, "Haklısın, o tarafını hesaba katmamışım," falan demiyor.

Bir şekilde "kanaat önderi" sayılan siyasetçi, teorisyen, yazar şu bu herkesi gözden geçirin. Bunlar arasındaki herhangi bir sözlü ya da yazılı tartışmada, öbürünün dediğine ikna olan, "şunu yanlış düşünüyordum" diyen kaç kişiye rastladınız şimdiye kadar?

Durumu bireysel arızalar toplamı gibi görüp geçmek mümkün değil. Çünkü bu bizzat bir memleketin zihinsel, kültürel gelişmesinin önünü tıkayan bir garabet.

Üstelik, karşımızdaki zaten bireysel arızalar toplamı değil, çünkü arıza bireysel değil. Bireyler suretinde karşımızda boy gösterenler, aslında genellikle birer temsilci oluyor. Aidiyetleri sıralamada her şeyin önünde. Bir konumu temsil ediyorlar. Yani aslında biz onların şu konuda şunu diyorlarsa bu konuda da bunu diyeceklerini baştan biliyoruz. Herhangi bir tartışmaya katılmaktaki amaçları, bir temsil işlevini yerine getirmek. Herkes bir grubun, zümrenin, siyasî hareketin, dinî cemaatin vs. büyükelçisi veya basın sözcüsü gibi davranıyor. Manzara, haliyle, ezberlediklerini tekrarlayanların beyhûde atışması.

Eğitim sistemimizin ne kadar başarılı olduğu görülüyor.

İsterseniz kendi yakın çevrenizi gözden geçirin. İnsanların herhangi bir düşüncesinin isabetsiz, yanlış, haksız çıkmasını nasıl kişisel yıkım gibi yaşadığına bir sürü örnek bulursunuz, eminim. Çünkü yanlışlanan bir fikirle birlikte bir aidiyet, bir toplumsal varlık zemini sallanıyor. Çünkü aslında çoğu bireyin düşünceleri bireysel falan değil. Bir fikri savunmak, bazı başka fikirlere baştan karşı olmak, bir şeyi iyi ya da kötü diye nitелеmek, doğrudan doğruya kimlik belirtiyor. Bu yüzden, kimliğin üzerindeki haneleri dolduran bazı kelimeler, kavramlar o kadar önemli. İçerik gazozdur.

Devrimi çok çeşitli düzeylerde, bambaşka yaklaşımlarla tanımlayabilirsiniz. Meselâ, bizim zihniyet dünyamızda "fikir", "düşünme", "düşünce" kavramlarına verdiğimiz içerik değişse, bu alanda sağlığınıza kavuşsak bu bir devrim sayılabilirdi.

Durduk yerde niçin böyle soyut soyut ahkâm kesmeler?

Bugünlerde, Kürt sorununda çözüm ihtimalinin belirttiği, "iyi şeylerin olabileceği" söyleniyor ya, olumlu herhangi bir gelişmenin önündeki başlıca engelin birtakım yerleşik alışkanlıklarımız ve hastalıklarımız olduğunu düşünüyorum. Eğer uğruna koca bir toplumu tarihinden, kökünden, kimliğinden, kişiliğinden ettiğimiz modernleşme, Aydınlanma vs. bir nebzecek sahici bir amaç olsaydı, en azından eğitim sistemimizde nedenselliğin, mantığın, tartışılabilir bir nesnellik kavramının yeri olurdu.

Bunlar olmayınca, bir toplumu toplum yapan en önemli unsurlardan biri hayatımızda eksik kalıyor: beraber sorun çözme geleneği, bunun için gerekli alışkanlıklar, kurumlar vs. Beraber sorun çözme, öncelikle şunu gerektiriyor: Farklı hattâ çatışan talepleriyle farklı kesimler biraraya gelecek, nereden nasıl anlaşabileceklerini bulmaya çalışacak. Demek ki, birbirlerine kulak verecekler. Niye? Çünkü birbirlerini anlamaları gerekecek. Bu niye? Çünkü anlaşmak zorundalar. Bunları nasıl yapacaklar? Tartışarak. Bu ne demek? Ezberlediklerini mümkün en çarpıcı şekilde tekrarlamak ve ötekini alt etmek, mağlup etmek hiçbir sonuç vermeyecek demek.

Halbuki bizler için tartışmada fikrimizin yanlışlanması ihtimali yoktur. Bu yenilgi demek olur. Yenilgi kabullenilemeyeceğine göre, ezberlediklerimizi bir defa daha tekrarlamaktan başka yol kalmaz.

Tabii bunların yanına, yine eğitim sistemimizin zihniyet dünyamıza çok değerli armağanı olan bir başka garabeti eklemek gerekir: Bizim "düşüncelerimiz" dediğimiz şeyler arasında herhangi bir tutarlılık bulunması gerekmez. Çelişen bin türlü fikri biraraya getirip kendi cemaatimizi kendimize üstün gösterecek yapılar kurmuşuzdur zaten. Dolayısıyla, düşüncelerimiz arasındaki çelişkilerin teşhiri yoluyla mağlup edilme tehlikesini de baştan savuşturmuşuzdur.

Kürt sorunu gibi hem derin hem dallı budaklı bir mevzuda "sorun çözme"yi başarabilirsek, pek elzem ve hayırlı bir zihniyet devrimine de kapı açmış olacağız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Wickrematunge kimdi, niye öldürülmüştü?

Ümit Kıvanç 20.05.2009

1970'lerin ortalarından bu yana "ayrılıkçı Tamil gerillaları"na dair haberler dinledik. Sri Lanka'nın etnik ayrımcılığa uğrayan ve ezilen halkı Tamiller için bu adanın kuzeydoğusunda ayrı bir devlet kurma amacıyla yola çıkan hareket, kesin askerî yenilgiye uğradı, liderleri öldürüldü. *Tamil Eelam Kurtuluş Kaplanları*, zaman içinde basbayağı bir ordu oluşturmuş, Tamil bölgesine hükmediyordu. Mahkemeleri, polis gücü, bankaları vardı. Hattâ Sri Lanka başkentiyle araya yarım saat fark koyarak bölgeleri için ayrı bir zaman dilimi belirlemişlerdi. Bölge şimdi Sri Lanka hükümetinin denetiminde.

Ordunun Tamil Kaplanları'nı kesin yenilgiye uğrattığı son dört aylık dönemde kan gövdeyi götürdü. Şiddete bolca başvurmaları nedeniyle Tamil Kaplanları'na pek sempatiyle bakmayan uluslararası kuruluşlar da, Sri Lanka ordusunun Tamil sivillerini gözünü kırpmadan öldürdüğünü bildirdiler. Dört ayda ölen sivil sayısı yedi binin üstünde, yaralılar da bunun yaklaşık iki katı.

Sri Lanka hükümeti, ülkede çoğunluğu oluşturan üst etnik grup Sinhaliler'in bayrakları alıp sokaklara çıkmasını ve zaferi kutlamasını istedi.

Başkan ve hükümet hakkında ayyuka çıkmış yolsuzluk iddiaları, muhalif sesleri kesmeye yönelik baskılar (kapatma, yasaklama, bina basma, kundaklama, bombalama) en azından şimdilik bir kenara bırakıldı. Ya da savaş bölgesine sokulmayan dünya medyası bunları görüntülesin diye başkent Colombo'da özel şenlik manzaraları yaratıldı, bilemeyiz artık.

Ülkenin en önemli muhalif gazetecilerinden birinin, ne tesadüfse, tam bu son yoğun saldırının başladığı sıralarda öldürülmüş oluşu da arada kaynadı gitti. *The Sunday Leader*'in başyazarı Lasantha Wickrematunge, vurulmadan önce, Sri Lanka'da gazetecilik yapmanın tehlikeleri ve bizzat başına gelebilecekler hakkında yazmıştı. "Tamil Kaplanları'nın yeryüzündeki en acımasız ve kana susamış örgütlerden biri olduğu ve ortadan kaldırılması gerektiği açık," demişti Wickrematunge, "ama bunun Tamilli vatandaşların haklarını çiğneyerek, onları acımasızca vurarak ve bombalayarak yapılması sadece yanlış değil, aynı zamanda Sinhali'leri

utandırıyor..."

Uzatmayayım; anladınız siz onu.

Wickrematunge bu yazısında, okurlarına, hangi hükümet başta olursa olsun yolsuzlukların üstüne gittiklerini, "hiçbir zaman çoğunluğun bakış açısına sığınarak güvenli ortam aramadıklarını" hatırlatıyordu. "Her gazetenin kendi görüş açısı vardır, biz de bizimkini saklamıyoruz," diyordu. "Biz Sri Lanka'nın şeffaf, laik, liberal bir demokrasi olmasını istiyoruz." *Sunday Leader* başyazarı, tek tek bunları niye istediklerini, "her bireyin farklı yaratıldığı"na, "hükümetin yönettiği insanların güvenini kazanması gerektiği"ne, "çok etnili, çok kültürlü bir toplumda ancak laikliğin herkesi birleştirebilecek bir temel oluşturabileceği"ne dayandırarak izah ettikten sonra, sıra "demokratik"in gerekçelendirilmesine geldiğinde, "Eğer bunun önemini de benim açıklamamı bekliyorsanız en iyisi bu gazeteyi almayı bırakın," diyordu.

Sonra açıkyüreklilikle, üç çocuk sahibi bir aile babası olduğunu söylüyor, Sri Lanka'da gazetecilerin yüzyüze olduğu tehlikeleri öne süren dostlarının kendisine başka ülkelerde ev, iş, güvenli hayat vs. önerdiklerini belirtiyor, şöyle diyordu: "Ama para, şan şöret ve güvenliğin çağrısından daha güçlü bir ses var: vicdanın sesi."

2009'da 15. yayın yılına giren ve bu süre içinde haberleri hiç yalanlanmamış olan gazetesinin neden hep aykırı kaldığını da şöyle özetliyordu: "Çünkü neyi nasıl görüyorsak öylece söylüyoruz. Saklamıyoruz gizlemiyoruz."

Colombo'nun yoğun sabah trafiğinde arabası taranarak öldürülen ve katilleri yakalanmayan –Aa?– Wickrematunge'nin şu lafını da aktarayım, son söyleyeceğimi söylemeden: "Özgür medya halkın bakınca kendini makyajsız, jölesiz görebileceği bir ayna görevi yapar. Milletinizin durumunu ve özellikle çocuklarınıza daha iyi bir gelecek sağlasın diye seçtiğiniz insanlar tarafından nasıl yönetildiğini bizden öğrenirsiniz."

Wickrematunge öldürüldü. Tamil Kaplanları yenildi. 7000 Tamilli sivil öldürüldü. Şimdi yorumcular, Sinhali çoğunluğu eğer Tamil azınlığına bundan böyle de aynı şekilde davranırsa, bu azınlığın çocuklarının daha da kin dolu, öfkeli gençler haline geleceği, intikam peşinde koşacağı endişesini dile getiriyorlar.

(NOT: Wickrematunge'nin şahane yazısını okumak isterseniz: <http://www.thesundayleader.lk/20090111/editorial-.htm>)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dinim sözkonusuysa gerisi teferruattır

Ümit Kıvanç 23.05.2009

Bizim gazete iki başlığıyla dinî cehalet göstermiş. *Taraf* yazarlarından Elif Çakır yazışlerini eleştirdi. "Hac dönüşü domuz gribi şüphesi" başlığı üzerine söylediklerinde tamamen haklı, Hac ile Umre'yi karıştırmanın gazetecilik açısından affedilir tarafı yok. Ancak, "Tanrı dinlenirken" başlığı hakkında konuşurken söyledikleri ve yazısının anafikri pek vahim. Ve ne yazık ki, bunların memleketimiz Müslüman aydın kesimi için temsili niteliği var. Kimliğini öncelikle bu dinî konumdan hareketle tanımlayanların, bugünün ve geleceğin dünyasına dair kabul edilebilir bir siyasî-toplumsal öneri geliştirememelerinin nedenleri de burada yatıyor.

Ne diyor Elif Çakır? Basitinden başlayalım. Gazetelerin din editörleri olmalı. Çok doğru. Bir topu atsan stop

edemeyecek insanların futbol otoritesi sayıldığı bir ülkede gazetelerin din editörünün bulunmayışı özel bir mesele midir, tartışılır. Ama meseledir. Yalnız, bilmeden hakkında cart curt edilemeyecek tek mevzu din değil. Bizde çoktan unutuldu, ama, meslek tanımı olarak gazetecilik cehalet kaldırmaz –aslında!

Çakır'ın din editörü ihtiyacına değinirken anlattığı şaşkınlık hatırasıyla birlikte, bu mâkûl zeminden uzaklaşıyor, hayatta tek doğruyu temsil edenlerin âlemine girişimizi yapıyoruz. Batılı gazetelerin din editörlerinin de çağrıldığı bir toplantı yapılmış, bunun ardından, yazarımızın bir arkadaşı, *Zaman*, *Yeni Şafak* gibi gazeteleri aramış, "din editörünüz var mı?" diye sormuş, Çakır da bunu duyunca hayrete düşmüş, zira "*bu gazetelerdeki herkes en azından 'bu yıl da kurban hac mevsimine denk geldi' şeklinde komik ve başka vahim hatalar yapmayacak kadar dinî literatüre sahip*"mış.

Din editöründen maksat komik ve vahim hataları önlemek değildir sanırım. O halde "*bu gazetelerdeki herkes*" nasıl oluyor da birer dinî referans kaynağı sayılabiliyor? İlginç değil mi? "Dinî literatür" sınavından mı geçiriliyor oralarda çalışanlar? Oralardaki "herkes" in gazeteciliğin gerektirdiği başka konularda da allâme olduğunu mu kabul etmeliyiz yoksa personel din bakımından sağlamsa gerisi teferruat mı?

"Dinin mantığı" dışında, alelâde mantık diye de bir şey var ve Çakır'ın dediklerini izlediğinizde pek acayip yerlere gidiyorsunuz.

Kendini dinî referansla tanımlamanın insanı bir tür doğal otorite haline getirdiğinden nasıl emin oluruz? Yeryüzündeki tek doğruyu temsil ediyorsak. Buyurun bakın:

"...bir kısım insanlar, tanrının altı günde dünyayı yarattıktan sonra yedinci gün oturup dinlendiğini söylemişlerdi. Bu söylenti yayıla yayıla bir hurafe olarak inançlarının arasına katılmıştı. Zaten bu ve bunun gibi birçok saçma söylentiler yayıldığı için o dinlerin miyadı dolmuş, Allah yeniden uyarıcılar göndermişti."

Demokrat bir gazetenin yazarı, dünya nüfusunun yaklaşık beşte birinin mensup olduğu bir din adına, yaklaşık yüzde 34'ün inancı için "saçma", "hurafe", "miyadı dolmuş" falan diyor. Geriye kalan yuvarlak hesap yüzde 45 (Budistler, Hindular, sayısız küçük ve değişik din ve, Elif Hanım yine şaşırarak ama, belirli bir din aidiyeti bulunmayan, üstelik yarısı yaratıcıya inanan yaklaşık yüzde 16'lık kesim) zaten yok sayılıyor. Ve yazarımız birilerini "hiçbir dinî metni incelememek"le eleştirirken, sadece kendi dininin metinlerini kastediyor.

Herhalde bu davranışını gayrimüslimlerden arındırılmış memleketimizdeki mâlûm ve mahut "yüzde 99,9" faktörü ile açıklayacaktır. Edâsı bu şüpheyi uyandırıyor.

Yazarımız bize dinin mantığını, bütünlüğünü anlatmaya koyuluyor. İki-üç paragrafta. Gerçi bir aşamasında "yeri burası değil diye uzatmıyorum" deme nezaketini gösteriyor, ancak "dinin mantığı" içinde "*her sorunun*" –her!- cevabı bulunduğunu ilân ettikten sonra. Böylelikle o da "her sorunun" cevabını bilen biri oluyor.

Ben de şahsen, en temel "dinî metin"de kolaylıkla bulabildiğim alçakgönüllülük çağrısının izini bulamıyorum burada. Daha çok, hayatı çözmüş Beyaztürk tavrının benzerini buluyorum. İnsanlar olarak, yaratıcının elçileri aracılığıyla ilettiği talimatları farklı anlamamız pek tabîi değil mi? Kiminki geçerlidir? Camiye adım atmadan adalet arayanı mı, beş vakit arasında jipine jip katanı mı? Afetlerin yozlaşma yüzünden başımıza geldiği "hurafe"sini "tartışılabilir" sayarken Elif Hanım'ın dediklerinin nereye uzandığına dair fikri mi yok, yoksa uhrevî falan değil düpedüz dünyevî aidiyetler yüzünden mecburen mi böyle konuşuyor? Allah yıkılacak evlere önceden işaret koydurdu mu acaba?

Büyük meseleleri tartışmak için gazete köşesi sahiden de elverişli değil. İddialı lafımı izah etmekle yükümlüyüm son olarak. Kimliğini öncelikle Müslümanlığa yaslayanlar başkalarınca kabul edilebilir bir siyasî-toplumsal öneri geliştiremiyorlar, çünkü: İnsanlar hep çeşit çeşit olacak ve birlikte yaşayacak. Kendini herkesin üstüne koymaya kalktığın anda kimse seni dinlemez. Aksine, ilk derdi seni oradan indirmek olur.

O din editörleri toplantısında bizimkiler Batılı gazetecileri saçma hurafelerle dolu dinlerinin miyadının dolduğu hususunda uyardılar mı, merak ettim doğrusu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kutsallığın da bir hududu var

Ümit Kıvanç 30.05.2009

Başbakan en büyük resmî yalanlardan birini kuyruğundan çekince, adı muhalefet kendi sefalet vazifeli gruplar ayağa kalktı. Çağrılar, her hâlükârda, "bırakın yalanlarımızla yaşayalım"dan ibarettir.

Bu insanlar sadece tarih çarpıtmakla, koca bir topluma kendi hikâyesi diye tamamen uydurulmuş bir şey sunmakla yetinmiyorlar. Feci çarpık bir dünya görüşünü her an, her vesileyle pompalıyorlar. Bu aynı zamanda, Türk Millî Eğitim Sistemi adlı canavar çocuklarımızın beynini yediğinde geriye kalan organın çarpık çurpuk çalışabilmesi için gerekli gıda maddesidir.

Esas sorun bugünkü devlet rejimini korumak isteyenlerin siyasî görüşlerinin gericiğinde değil. Türkiye Cumhuriyeti'nde yurttaşları düşünme-muhakeme denen evrensel insanî faaliyetleri hakkıyla yapamaz hale getirmek için canla başla çalışılmasında. Ve bu sistemli devlet faaliyetinin sivil gönüllülerinin toplum içinde beşinci kol faaliyeti yürütmelerinde.

Bugünün muhalefet partileri, Türkiye insanının zihninin iğdiş edilmesi faaliyetinde görev almış birer beşinci kol unsurudur.

Başbakanın "faşistlik yapıldı" açıklamasıyla Suriye sınırındaki mayınlar mevzuunun birleştirilmesi, beşinci kol için şahane malzemeydi; değerlendirmek istediler haliyle. Devlet Bahçeli çıktı, dedi ki: "Hudutlar kutsaldır."

Buyrun bakalım! Devlet Bahçeli, okumuş etmiş, neyin ne olduğunu gayet iyi bilen bir insan. Ortalık yere "hudut kutsaldır" diye sallamanın dayanağını nerede buldu acaba? Nasıl kutsalmış hudut? Ve hangi hudut? Kimin hududu?

Hudut kutsalsa, Osmanoğulları beyliğinin hududu da kutsaldı. Balkanlar'a, Kuzey Afrika'lara uzandığında kutsallığı bozuldu mu? Herhalde bozulmamıştır. Peki Osmanoğulları'nın genişlerken başkalarının daraldı, yok oldu. Onlar kutsal değil miydi? Teşkilatı Mahsusa'nın Ermenileri bugünkü hudutlarımızın dışında kalan bir yere sürmesine bakılırsa, galiba o zamanki hudutlar kutsal değilmiş de şimdikiler kutsal. Doğru mu düşündüm

acaba?

Bu kutsallık kaba kuvvete dayalı bir şey olsa gerek. Ele geçiriyorsun, sadece senin olmuyor, kutsal da oluyor. Olmadı, daraldı, yine kutsal, çünkü bizim.

Dünya haritasında cetvelle çizildiği ilk bakışta belli olan birçok hudut görürsünüz. Cetvel mi kutsaldı acaba kalem mi, onu tutan eller mi? Üstelik, çizen başkaları, kendilerine birtakım hudutlar öngörülenler başkaları. Belki hududun o hudut içinde yaşayacaklarla bir alâkası yoktur. Hudutları devletler yapar. İnsanlara söz mü düşermiş hudut mevzuunda? Singapur hudutları da kutsal mıdır acaba Devlet Bey?

Diyelim Mustafa Kemal o vakit, güvenlik açısından ya da başka taleplerini kabul ettirebilmek için uygun gördü, Musul ve Kerkük'ten vazgeçebildiği gibi, kuzeydoğu sınırını da Sarp köyünün bu tarafından geçirtti, Yüksekova'yı İran'a, Hakkari'yi Irak'a bıraktı; ne olacaktı? Sanki şimdiki hudutlar başka türlü mü oluştu? Türkler Orta Asya'dan çıkarken Allah ellerine bizzat çizdirttiği (kendi çizmez herhalde diye böyle diyorum) Misak-ı Millî hudutları haritası mı tutuşturmuştu?

Başka sorular da var tabî: Kıbrıs'taki Yeşil Hat kutsal mı acaba? Karasuları açısından durum nedir? 12 milden itibaren mi kutsal? Ya hava sahası? Düşmanın kargası martısı kutsallık mı bırakır ortada?

Esas soruyu hatırlatayım: Herkesin hudutları mı kutsal yoksa sırf bizimkiler mi? Hangi dönemdekiler?

Ya hiç kutsal görmemişsiniz ya da kimse size hududunuzu bildirmemiş, Devlet Bey.

"Hudut kutsaldır" sözü, dayanaktan yoksunluğuyla, hakikati anlamayı imkânsızlaştırmasıyla, hiçlikten mitos yaratmasıyla, akli mantığı silip süpürüp hükmü kudret sahiplerine bırakmasıyla, sadece saçmalık değil, faşist jargonun tipik bir tezahürüdür. Bu söz asla, "şu andaki hudutlarımız bizim için önemlidir" filan gibi bir anlama gelmiyor. Güncellikle, gerçeklikle ilgisi yok.

Dünyanın her yerinde faşizan düşünce sahipleri böyle mitoslar yaratıp akli iptal etmeye çalışır. Gerikalan insanlar yeterince akıllı mantıklıysa bu büyük bir sorun değil. Söylesinler, kendi uydurduklarına tapınsınlar. Lâkin memleketimizde yaratılmış zihniyet ve genel ideoloji, böyle bir lafı kimsenin yadırgamamasına yolaçıyor. "Hudut kutsaldır" gibi bir saçmalık, kulağımıza pek tabî bir hakikatın ifadesi gibi geliyor.

Hudut kutsal, devlet kutsal; aman ellemeyin. Peki biz insanlar kutsal değiliz..? Nasıl olacak? Şöyle: İnsan eliyle yaratılmış bu dünyevî kurumları tartışırsanız günaha girersiniz. Bu da devlete tapanların dini işte.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Savaş bitmesin, iyiydik böyle" lobisi

Ümit Kıvanç 06.06.2009

Genelkurmay başkanı, “terörle mücadele”nin “uzun vadeli bir çaba” olduğunu ve “sabır gerektirdiğini” söyledi, Büyükgazete de alıp bunu ilk sayfasının tepesine koydu. Gazete adı altında hayli uzun vadeli ve sabır gerektiren bir faaliyeti kurulduğundan beri sürdüren aynı değerli müessese, geçenlerde de güzel bir ‘Türkiye Sri Lanka olsun’ olayına girmişti. Sri Lanka ordusunun, sırf son dört ayda altı-yedi bin sivil katletmeyi göze alarak Tamil gerillalarını kesin askerî yenilgiye uğratması, bu kuruluşun cin yöneticilerini belli ki pek heveslendirmişti. Sri Lanka devlet başkanının Türkiye’ye “başarının yolları” kursu verebileceğini ilân etmişlerdi. Yaptıkları haber aşağı yukarı şu anlama geliyordu: Sri Lanka devlet başkanı, “baba gelin anlatayım, biz nasıl becerdik, siz de aynısını yapar, şipşak çözersiniz” demişti.

Şimdi de genelkurmay başkanının “bu iş sabır ister” lafını, “öyle hemen çözemedik bunalımlarına girmeyin” cılası çekip büyötmüşler.

Sizce “Türkiye Türklerindir” müessesesini yönetenlerin maksadı nedir? Herhangi bir sağduyulu insanın önüne bu örgütün bu tip eylemlerinden üç-beş örnek koysak, “bunların sizce derdi ne?” diye sorsak. “Ne demek istiyorlar?”

Galiba özetle şunu: Kardeşim, çözümdü, fırsattı, barıştı, bunlar hikâye. Bombalarsın neresi gerekiyorsa, yok siviller ölecek yok şu olacak bu olacak diye çekinmezsın, kökünü kurutursun.

Sahiden bunu diyor olabilirler mi?

Şaşıracığınızı sandığım cevabımı açıklıyorum: Sanmıyorum.

Zira aslında Türkiye Cumhuriyeti devleti ve medyasının (devlet medyasıyla bölünmez bütündür) şahinleri “Kürtlerle savaş”ı kök kurutarak bitirmek istiyor filan değil. Bu kadar kalabalık bir nüfusa zamanında başkalarına yapılanların yapılamayacağını bal gibi biliyorlar. Üstelik, amaç başka.

Amaç, düpedüz, bu savaşın sürmesi. Çünkü bu savaş, bundan nemalanan, üstelik, savaş ortamı biterse yedikleri haltların ortaya dökülmesi kaçınılmaz olan, güçlü, etkili, yetkili, nüfuzlu, silahlı, kirli bir kesim yaratmakla kalmadı. “Düşük yoğunluklu savaş” adıyla başlayıp herhalde görülen lüzum üzerine “terörle mücadele”ye dönüşen silahlı külahlı istihbaratlı faaliyet, çeyrek asırdan uzun süredir devlet rejiminin parçası kılındı. Bunu oradan çıkarıp alırsanız Türkiye Ergenekon’a rahmet okutacak gerçeklerle karşılaşır. Ucundan gözükeni bile ne kadar büyük dehşet uyandırıyor.

Yani Büyükgazete müessesesinin halihazırdaki faaliyeti, esas olarak, bu işin öyle kolay kolay bitmeyeceği düşünce ve duygusunu insanlara zerk etmeye yönelik.

“Türkiye Türklerindir” müessesesinin yönetimiyle aynı cisimleri aynı maksatla kullandığından şüphe duyulamayacak olan Millî Savunma Bakanı’nın bazı sözleri, genelkurmay başkanının “sabır” demeciyle aynı haberde yer aldı pek çok yayın organında. “Nation building” uzmanı bakan, “bedelli askerlik yok” demiş: “Türkiye’nin özel şartları ve terörle mücadele gerçeği varken kimseye kalkıp bedelli askerlikten bahsedemezsiniz. Bir şehit annesi ileride gelse ve, ‘Benim oğlum parası olmadığı ve bu nedenle askere gittiği için mi öldü?’ diye sorarsa ne diyeceğiz?”

Sahiden ne diyecekler? Tabii bugüne kadar “terörle mücadele gerçeği” yoktu, bu yüzden bedelli askerlik vardı. Tabii bugüne kadar hiç şehit olmadı ki annesi gelsin de böyle şeyler sorsun. Sizce bakanın kafası mı iyiydi

yoksa Sri Lanka'dan bilmediğimiz dersler mi almaya başlamış? (Sri Lankalıların günahını almayayım, ama ne bileyim belki onlara göre bir mantığı olabilir.)

Özetle, genelkurmay başkanı, "sabır gerekli" diyor. Çeyrek yüzyıl, bebeklerin doğup 25-26 yaşına ulaştığı bir zaman dilimi. Bilmemkaçıncı Kürt isyanının çeyrek yüzyılı. 40 bin ölü, bastığı yerde ot bırakmamış JİTEM'den, eğitilip sokaklara salınmış Hizbullah'tan binlerce faili meçhul cinayet, asit kuyuları, yakılmış köyler, ormanlar, şehir kıyılarına sığınmış milyonla çaresiz insan bir tarafta. Asker-polis üniformasıyla genç yaşta kurban gitmiş binlerce insanın hayatı kararmış aileleri öbür tarafta. Bunlar yetmemiş. Gerçeğimiz var, sabır istiyoruz. Savunma bakanı, "e, bu şartlarda bedelli olmaz" diyor. Türkiye Türklerindir teşkilatı, bizi bu işin süreceği gerçeğine alıştıyor.

Kısaca, dünyanın en uzun süreyle en fazla sabır gösterilmiş ordusunun komutanı, "iyi ki birilerini öldürdük sürdük, mallarına elkoyduk, yoksa ulusal devletimizi kuramazdık" diyen bakan ve bu memleketin insanları için kötü olan her şeyle beslenen Büyükgazete müessesesinin dedikleri şudur: Uğraşmayın kardeşim, çocuklarınızın dağlarda ölmesi, bizim sizin için uygun gördüğümüz yaşama tarzıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Naif arayışlar sergisine buyurun

Ümit Kıvanç 10.06.2009

Acaba en derinde ne var? Temel olan ne?

Kimine göre vatan. Millet, milliyet. Bazıları bunu kendi milletin herkesten üstün olduğu iddiasına vardırır, bazıları vardırılmaz, herkes için kendi milleti en temel şeydir, der.

Kimine göre din. Aynı şekilde, kendi dinini ötekilerden temiz ve doğru kabul edenler çıkabildiği gibi, herkese aynı hakkı tanıyıp, yine de herkes için dini esastır, diye düşünenler var.

Kimimiz, toplum hayatı sınıf çelişkisi üzerine kurulu diye düşünüyoruz. Sınıfları sadece ekonomik kategoriler olarak değil de her şeyiyle hesaba katanlar, böylece ne çok şeyi açıklayabildiğimizden güç alırlar. Dolayısıyla bu temelde açıklanamaz mevzu bırakmamaya çabalayacaklardır.

Bazıları için hayatın odağı aşktır. Hattâ amacı odur. İnsanı mutlu bir aşk yakalama peşinde koşan yaratık diye tanımlamaya varanlar bile görüldü.

Soruya "aile" diye cevap verecek olanlar da çıkabilir. Kimilerimiz bunu sıyırıp, insanın en temel işlevi üretilir, her türlü insan ilişkisine önceliği olan şey analıktır, diyebilir. İtiraz, "bundan önce erkeğin kadını döllemesi var" olacaktır. Aileyi tartışmasız, "toplumun çekirdeği" kabul edenler işin bu taraflarını pek kurcalamamayı yeğlerler.

Temeli hane sınırları dışında arayacaksak, zengin-yoksul ayrımında ifadelerinden sadece birini bulan güçlü-

zayıf tasnifine el atabiliriz. Evet, güçlüler-zayıflar her zaman vardı. Bazen sırf kılıç o gücü sağlıyordu, bazen asil olduğuna inanılan kan kılıcı biliyordu. Şimdi de para bu görevi yerine getiriyor. Ama güç sadece parayla elde edilmiyor. Yetenek, güzellik, yakışıklılık, yeni yeni güçlü-zayıf grupları yaratıyor. Bu ayırım, varlığına ve önemine pek kimsenin itiraz edemeyeceği bir olgu. Milliyet ya da din konularında olduğu gibi, burada da ayırımı esas kabul ettikten sonra gerisinde kökten ayrışanlar var. Kimileri, bunu sorun sayar, kimileriye, bu ayırımın, tıpkı doğadaki gibi, insanların hayatına da yön veren temel ilke olduğunu öne sürer.

En derinde olanı, temel olanı şu yukarıdaki tasniflerin açtığı kapakların birinden aşağı inerek bulmamız, ne yazık ki, ilk bakışta görüldüğü kadar kolay değil. Gerçi insanlığın bu soruya şu ana kadar verebildiği cevapların değeri, dünyanın bugünkü halinden belli. Yine de, bütün bu yaklaşımların yetersizliğini kanıtlayan şey bu değil. Nihayet bu bir sonuç.

Üzerinde düşünmeye değer olan, kimbilir belki de daha derin düşünebilenlere ufuklar açabilecek olan pek basit gerçekler var.

Bir insan için milliyetçi dendiğinde bu bize o kişi hakkında ne kadar ne anlatıyor? Müslüman ya da Hristiyan dendiğinde? Ana, baba dendiğinde? Patron veya işçi dendiğinde? Birini güçlü ya da zayıf diye teşhis ettiğimizde?

Epey bir şey anlatıyor, şüphesiz. Ama hepsi o mu?

Milliyetçi, gaddar bir faşist olabileceği gibi, kendi halinde efendi bir insan kimliğiyle de karşımıza çıkmıyor mu? Düzenbaz Müslüman, maşallah, gani. Namazında niyazında, kimseye kötülüğü dokunmayan onca insan da Müslüman? Hristiyan'ın ırkçısı, üçkâğıtçısı yok mu? Misyonerin samimisi, hayatını adamış da çok. Sosyalistin de sahtekârı var, zorbası var, fedakârı, ahlâklısı var. Anaların evlatları için kimsenin yanına yanaşmayacağı meşakkatleri gönül rızasıyla çekebildiği mâlûm. Peki, "ana" dendiğinde illâ iyi bir insan anlamamız için sebep görebiliyor musunuz? Nesnel olarak güçlü konumda bulunan, bunu başkalarını ezmek için kullananlar var, kullanmayanlar var. Zayıflar arasında kötüler belki de iyilerden fazladır.

Aslında birtakım insan davranışları, işçi-patron arasındaki kadar kesin ayrımlara rağmen, tasniflerde farklı taraflarda kalanlarca paylaşılabiliyor. Acaba şöyle bir hayal kurulabilir mi: Bir dürüstler partisi oluşturmak mümkün müdür? Gerçi şimdiye kadar aksini çok gördük ama onların hiçbirisi, hilebazları, fırsatçıları, ahlâksızları biraraya toplamak gibi bir amaç ilân etmemişlerdi. Bu şahane insan tercihleri fiilî bir ortak payda gibi işlev görmüştü. Aksi düşünülemez mi? Dürüst bir milliyetçi, namuslu bir dindar ve ahlâklılı bir sosyalistin biraraya gelmesini engelleyen şey, acaba benim bütün şüphelerime rağmen yine de toplumsal rol, aidiyet vs. içeren kimlik bilgilerinin her şeyin üstünde yer alması mıdır?

E tamam, üstünde olsunlar. Biz en derindekini arıyoruz.

Acaba hep yanlış yerde mi arıyoruz? Yoksa insanın en temel dürtüsü, her şeyi kendinin, herkesi kendi gibi yapmak mı?

Bir ay için değer mi?

Ümit Kıvanç 13.06.2009

Başbakan, Zahit Akman meselesine dair pek net davranmış. “Şurada bir ay kadar zaman var,” demiş. “Bir ay sonra da zaten aday olmayacağını çok net açıkça ortaya koydu. Burada fırtınalar koparmanın anlamı var mı?”

Doğru. Yok. Madem aday olmayacaktı... Zaten bu konuda rahatsızlık duyanlar olayın başından bu yana sadece bir ay geçtiğini fark edemediklerinden tantana ediyorlar. Ne uzun aymış...

Başbakan, sırf şaibe doğduğu için Zahit Akman’ın istifasının beklenmesinde kendisine ve partisine yapılmış iltifatı görebilmekten aciz. “Zahit Bey’e yapılan eleştiriler veya hakkında söylenenler Zahit Bey’le alakalı konulardır. Benim partimle alakalı değil. Bir defa Zahit Bey üzerinden partimi vurmaya çalışmak ciddi bir haksızlıktır,” diye konuşuyor. “İşte orada” dermiş ki: “Partimi o konuyla ilintili hale getirmek namertliktir.” E, tamam, artık kimse böyle bir ilinti kurmayı göze alamaz. Çünkü bizde “namertlik” dedin mi akan sular durur. İnsan hiç değilse Türk siyasetinde bu lafın sakız ediliş tarihinden gına getirmiştir de azıcık düşünür başka kelime bulur.

Anlaşılan başbakanın bu konudaki muhatabı, başta CHP, partisinin kategorik hasımları. Söyledikleri, güzel Türkçe’imize şöyle tercüme edilebilir: Size adamımı yedirtmem.

İyi, yedirtmesin.

Tarihî koşulların, Türkiye gibi, değişmemek için kendini parlayan bir ülkede değişim misyonunu yüklediği parti ve liderinin zaman zaman, bazen, arada, kimi durumlarda, hepsini topladığınızda bayağı bir zaman inanılmaz bir öngörüsüzlük içine düşmesi ne yazık ki hepimizin bahtını karartıyor. Bu parti ve liderlerinin durmadan tekrarlayan grip gibi tutulduğu öngörüsüzlük hastalığının esas başgösterdiği bölge, kendi kimlikleri, kişilikleri. Yani başkalarının onları nasıl algıladığı. Burada o zamk gibi muhafazakârlıktan, fırsatı bulunduğu anda ortalara saçılveren buyurganlıktan falan sözetmiyorum. AKP ve lideri, bağlılığından ve bağlı kalacağından şüphe duymadıkları –kabul edelim ki geniş- bir çemberin dışındakilere nasıl göründüğünü hiç önemsemiyor. Güzel Türkçe’mizdeki laf bu, yoksa “görünmekten” bahsetmiyorum tabî. Olmaktan bahsetmeye çalışıyorum. (Mütemadiyen Türkçe’mizin güzelliğine vurgu yapmam da, Türkçe Olimpiyatları nedeniyle. Bu fikri pek isabetli buldum. Dünyaya “biz içine ettik, gelin siz düzeltin” çağrısı yapmak olarak yorumladım ben bunu. Yanlış mı acaba yine? Mevzuya döneyim, fazla parantez namertliktir.)

Deniz Feneri hadisesinin, bizzat AKP’ye oy veren ve muhtemelen bir sonraki seçimde yine verecek olanlar dahil kaç milyon insanın ruhunda yara açtığını başbakan fark etmemiş olabilir mi? Etmediyse mesele, etti de önemsemiyorsa, mesele lafı yetmez. (Türkçe’imizde buraya uygun yeterince laf bulunabileceğini belirtmem gerekli mi? Olimpiyatlar...)

Böyle durumlarda biz, yani başbakan, RTÜK başkanı filan olmayanlar, pek basit düşünüyoruz, Tayyip Bey. Size salakça gelebilecek şu sorunun peşine takılıyorruz: Ne olurdu meselâ, Zahit Akman daha ilk günden “şaibeye gelemem” postası koyarak istifa etseydi. Size göre madem masum, anlı şanlı göreve dönüş töreni yapardınız sonra. 1-0’ın rövanşı 4-0 olurdu. Şimdi, naçizane, iktidar işlerini sizin gibi bilemiyoruz da, şunu maalesef

biliyoruz (hattâ bilmek denmez buna, doğduğumuzda sahip oluyoruz): Böyle durumlarda 4-0 ihtimali hiçbir zaman yoktur.

Maalesef bunun yanısıra başka değerli genetik kodlarımız da var. Zahit Bey'in durumundakilerin şöyle düşündüğünü hissedebiliyoruz: Diyelim ki 4-0 olabilecek, peki arada kaybedilen o iktidar süresi nasıl telafi edilecek?

Belli ki o süre kıymetli. Vazgeçilemiyor. Peki, Allah aşkına, niye vazgeçilemiyor? Gazetecilikten gelip yüksek bir makama çıkmış Zahit Bey, niye ille o koltukta oturmak zorundadır? O oturdukça, doğaldır ki, benim gibi, bu mevzuda herhangi bir önyargısı bulunmayan biri bile basbayağı yargı sahibi haline geliyor. (Lütfen yargıya saygılı olalım.)

Şimdi "işte burada" başbakan diyebilir ki: "Bana ne kardeşim senin yargından margından! Sen beni zerre kadar ilgilendirmiyorsun." Diyebilir, Allah için, hepimiz biliyoruz. Hah, ben de tam "işte burada" tıpkısını demeye çabalıyorum. Fakat mesele keşke benim gibi üç-beş kendini bilmezın hezeyanı olsa. "Ben Ali Şen'im, Oğuz'la Aykut'u da kovarım. Ne yapacak yani Fenerli; takımı mı tutmayacak?" Valla direkman aklıma gelen bu. Uyduruyorsam namerdim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cıvata da atar, meme de yapar

Ümit Kıvanç 17.06.2009

Galiba televizyonu öyle birdenbire açmamak lâzım. Spikerin sesi direkman TRT izlenimi uyandırıyor, en azından söylediğinde ciddidir diye düşünmek için sebep vardı. Şunu deyiverdi, pat diye: "Silahlı Kuvvetler'in hukuka bağlılığının altı çizildi."

Lokmam boğazıma takıldı, bir elim su bardağında öbürü şişede, kalakaldım mı öyle...

12 Eylül'ün sıkıyönetimli günlerinde "halkı telaş ve heyecana sürükleyecek" haberler yasaklanmıştı. O zaman zart zurt etmiştik. Bir bildikleri varmış. Yine yasaklanması sanırım en doğrusu olacak. Zira meselâ o an için televizyonu açmak dışında en küçük bir suç işlememiş bir naçiz köşeyazarı, yemek masası başında feci şekilde can verecekti; anlatıyorum işte birinci ağızdan.

Ne demek ya ordunun hukuka bağlılığının altının çizilmesi? Ne olacak şimdi? Ağlayıp dövünmemeli mi şimdi bu yüce millet?

Açtım, birkaç sağduyulu dostuma danıştım. Hepsi telaş ve heyecana sürüklendi. Aşağı yukarı aynı tepkileri gösterdiler. Önce, "Yok canım, olur mu öyle şey?" veya "Çizilir mi hiç yahu, kim çizebilir?" gibi soru cümleleriyle konuya ısınmaya çalıştılar. Fakat yemin billah az önce TRT'den duyduğumu tekrarlayınca, sesleri koyulaştı, zannederim derin endişe ve teessür duygularına kapıldılar, arada kısa boşluklar bırakarak, "Yaa, demek

çizilmiş...” dediler.

Tabîî afetle pekâlâ karşılaştırılabilecek bu olağanüstü halde, elbette sadece sağduyuya bağlılıklarından değil aynı zamanda sorun çözücü kişiliklerinden de kimsenin şüphe duyamayacağı tipleri seçmiştim aramak için. Kısa sürede “peki, ne olacak şimdi?” moduna sıçradılar. Biri, “Canım, toparlarlar,” dedi kısa yoldan. “Önce astar, sonra pasta cila ile hallolur o. Çizik mizik kalmaz.” Bir başkası, o kadar kolay hallolmayacağı görüşündeydi. “Hayır, üstü çizilse çaresi var da, altı çizilmiş, o kötü,” dedi. İtiraf edeyim ki teknik bilgim yeni başlayanlar düzeyinde olmasına rağmen ben de bu ayrıntıya takılmışım. Çünkü altı çizilmişti. Valla ilk anda ben de dedim içimden (lokmayı zar zor yuttuktan sonra), üstü çizilse sorun değildi ama altı çizilmiş, kötü, dedim.

Yana yakıla aradığım ahabaplardan biri, hem sağduyulu hem bilgili ve pratik hem de tedbirli olduğundan, bir yandan benimle konuşurken bir yandan şöyle bir zaplayıverdi ve söz konusu cümlelerin aslında Genelkurmay’ın günde iki baskı yapan açıklamasında geçtiğini belirledi. Fakat bu sadece teessürümü artırmaya yaradı.

Tamam, hiçbir şeyimiz düzgün değil ama sonuçta biz de bu ülkede yaşıyoruz. Ben artık ordusunun hukuka bağlılığının altı çizilmiş bir ülkenin vatandaşıyım. Telefondaki ahababımın dediği gibi, üstü çizilse aldırılmazdım. Kaç defa çizildi, gördük, bir şey olmuyor. Fakat bu defaki..? Yani zor tabîî... Çok zor.

Ayrıca, çizildiyse niye açıklıyorsunuz? Devlet sırrı diye bir şey var. Bu olmayacaksa ne olacak devlet sırrı?

Hakikaten bu çizik nasıl bir şey acaba? Gece tinerici çocuklar falan da yapmış olabilir. Sanırım genelkurmay askerî savcılığı bu meseleyi de şıp diye aydınlatacaktır. Gerçi belgenin orada hazırlanmadığına dair izlenim edinmişler fakat şüphesiz gerçekler kriminal inceleme sonucunda ortaya çıkacaktır. Şahsen, memleketimizin ezcümle gerçeklerinin kriminal inceleme neticesinde ortaya çıkması taraftarıyım. Zaten bizim gerçeklerimiz başka türlü çıkmaz. Fakat bunun için önce belgenin askerî savcılığın eline geçmesi gerekir. Şunu oraya buraya kim yolluyorsa bir kopya da savcılığa verse baştan; olmaz mı?

Hayır, askerî savcılık da haklı. Günlükler de orada yapılmamıştı. Aktütün belgeleri de sahteydi. İl il, kasaba kasaba yediden yetmişe fişlemeler de, zinhar, iftiraydı. Batı Çalışma Grubu, başkentteki bir üniversitenin kurduğu sertifika programının adıydı. Cumhuriyet Çalışma Grubu, cumhuriyet kuracak başka ülkelere yardım amacıyla dışişleri bakanlığının açtığı bir kurstu. JİTEM yoktu, hiç olmamıştı, yurdumun üstünde tüten en son ocak sönene kadar olmayacaktı. İntihar eden albay kahramandı. O da o ocak sönmedikçe kahraman kalacaktı. Toprak altından çıkanlar düpedüz boruydu. Arazi herkese açıktı. Bir tek iyi çocukları esirgeme kurumu başkanı çıkıp “geceyarısı internet muhtırasını ben yazdım” dedi; buna da niyeyse pek çoğumuz inanmıyor.

Valla pasta cila filan yetmeyebilir. Kriminal inceleme sonucunda ortaya çıkarabildiğim gerçek bu. Lâkin tabîî önce belgenin elime ulaşması lâzım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cerrah gidiyor, uğurlayalım

Ümit Kıvanç 20.06.2009

Gençlerbirliği Oftaş henüz Süperlig'lere tırmanmadan, Hacettepe filan olacağı kimsenin aklında yokken bu takımda bazı genç çocuklar parladı. Başlarında da düzgün insanlar vardı, birlikte oynamayı, bundan zevk almayı öğrendiler, durmadan kazandılar. Bazıları, Süperlig'e kalmadan keşfedildi, bazılarınıysa üç büyüklerin şunun bunun arasında kendilerini gösterir göstermez göz kondu. Bunlardan biri, Trabzonspor'a transfer olduğunda hem üzül müştüm, çünkü onu Gençlerbirliği'ne istiyordum hem de onun adına sevinmiştim, çünkü takım oyununa alışık genç bir stoper için Trabzon bereketli olabilirdi. Ancak bu takımın başına, nereye gitse kendine bir "ilk onbir" yapan ve bazı oyunculardan öldür Allah vazgeçmeyen, bazılarına da ömür boyu şans vermeyen Ersun Yanal geçti. Ve normal olarak millî takımın gelecekteki esas stoperlerinden biri gözüyle bakılması gereken Giray, bordo-mavililerin Ersun Yanal dönemini yedek kulübesinde geçirdi. Giray, hocası takımdan ayrılırken bir ilke imza attı ve, "Size hakkımı helâl etmiyorum," dedi.

Evet, gidene hakkımızı helâl ediyoruz, hiç de kötü bir gelenek değil. Fakat sahiden hayırla anacağımız, hakkımızı gönül rahatlığıyla helâl edeceğimiz insanlara haksızlık olmuyor mu bu?

Oluyor. Üstelik, ne olursa olsun hak helâl etmekle biz de riyakârlığa düşüyoruz. Bu yüzden Giray'ın bu davranışını takdir etmekle kalmadım, bu yaşta genç birinden bir şey öğrenme zevkini de bonus sayarak benimsedim.

Hani belki garipseyen olur diye anlattım bunları. Çünkü İstanbul'un görevden ayrılmak üzere olan Emniyet Müdürü'ne aynısını söylemek istiyorum: Size hakkımı helâl etmiyorum, Celalettin Bey.

Televizyonda izledim sizi: görevini büyük başarıyla yerine getirmiş bir insan edâsıyla konuşuyordunuz. Bilmiyorum, birlikte çalıştığınız, yönettiğiniz insanlar hakkınızda ne düşünüyor. Âdettir, polis polise laf etmez, ettirmez; bu yüzden hiçbir zaman bilemeyeceğiz, Emniyet'tekiler adınız geçtiğinde neler hissediyordu, neler hissedecek.

Ama ben sizi Hrant'ın kanı henüz kurumadan ortaya atlayıp yaptığınız "cinayet örgüt işi değil" açıklamasıyla tanıdım. Bu yüzden hakkınızda olumlu bir şeyler hissetmem, takdir edersiniz ki pek kolay değil. Ama siz işi burada da bırakmadınız. Hrant'ın kimler tarafından, nasıl bir örgütlenme içerisinde, nasıl öldürüldüğü, eminim, adım gibi eminim, eğer siz isteseydiniz, çok daha çabuk ortaya çıkabilirdi. Bakın, hâlâ karanlıktayız ve siz bunun en büyük sorumlularından birisiniz. Nerede o cinayet yeri çevresindeki bankaların bilmem nelerin güya silinmiş kamera kayıtları? Niye tam da en kritik zamanlara ait kayıtlar yok? Yok mu? Sizin bildiğiniz biryerlerde mi? Nerede? Yasin Hayal'in ağabeyiyle ilgili soruşturma skandalı aslında sizin çoktan görevden alınmanızı gerektirmiyor muydu? Niye alınmadınız, nasıl alınmadınız?

Bunların hepsini hazmedebilirdik belki de. Ne de olsa ilk defa karşılaşmıyoruz bu cins garipliklerle. Ama o katilin sizin yönetiminizdeki Emniyet'te çekilen fotoğrafını, ne yapsanız izah edemezsiniz. Haydi birileri size rağmen bunu yapmış olsun. Ortallığı birbirine katmış olmanız gerekmez miydi, katilin hepimizin yüzüne sırttığı fotoğrafları çeken elemanlarınızı bulup cezalandırmak için? Bunun yerine, fotoğrafı teşhir eden gazeteyi tehdit ettiniz. "Dava dosyasına girmiş fotoğrafa değişik anlamlar yükleyip Emniyet'e hakaret ediyorlar," dediniz. Bakın aklımda. Hiç de unutmayacağım.

Size hatırlatılabilecek daha pek çok şey var aslında. Gerekmez. Siz neyi niye yaptığını bilmeyen biri değilsiniz. Olsanız, bunca yıl İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde tutmazlardı sizi. Yalnız bu payeye hangi marifetiniz sayesinde hak kazandığınızı bilemiyorum. Bir vatandaş olarak bakınca, bunu mesleğinizdeki başarınıza

bağlama imkânı bulamıyorum.

Çünkü hunharca öldürülen bir genç kızın ardından söyledikleriniz, sizin, vatandaşların canının malının emanet edildiği bir meslekte, üstelik bu kadar üst düzeyde, ne aradığınızı anlamamıza sahiden imkân bırakmadı.

Şimdi İstanbul'dan gidiyorsunuz. Artık Osmaniyeliler düşünecek. Bizse sizi hiç unutmayacağız, Celalettin Bey. Ben gençliğimde polisten çok dayak yedim, işkence de gördüm. Özel olarak iğrenç hakaretler etmiş bir-iki kişi dışında kimseyi hatırlamam, hatırlasam da üstünde durmam. Emin olun, sizi hiç unutmayacağım. Bütün kötü duygularım her zaman sizinle olacak.

Size hakkımı helâl etmiyorum. Beni takmazsınız, önemli değil. Polis korkusu olmasa, kaç İstanbullu böyle üç defa haykırırdı göğе doğru, siz de bunu unutamayın inşallah.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hiç kan dökülmedi ki, çıkma tonerdi hepsi

Ümit Kıvanç 24.06.2009

Mâlûm belge ve mâlûm imza ile ilgili olarak, zorlaya zorlaya üç senaryo çıkardık. Oysa dört tane var. Hattâ beş. Belki de altı. Dilim varmıyor ama yedi de olabilir. Aslında ona kadar yolu var.

Bu senaryoları niye ve nasıl çıkarabiliyoruz? Neden ortaya böyle bir belge çıktığında direkman "evet, yapmışlardır" diyemiyoruz?

Şunlardan olmalı:

Türk Silahlı Kuvvetleri bugüne kadar bu tür herhangi bir belge hazırlamamış, buna benzer planlar içinde olmamıştır. En güçlü dayanak bu olabilirdi. Türkiye'nin en gözü dönmüş fahrî Ergenekoncusu bile şimdiye kadar böyle bir şeyi açıkça telaffuz edemedi. Sıcaklardandır sanırım.

Hele hele, genellikle ordu korumasından yararlanan birilerinin "millet iradesine rağmen" perde gerisinden iş çevirdiği, komplo hazırladığı hiç görülmemiştir. Zaten silahlı kuvvetlerin hukuka bağlılığından şüphe duymak için hiçbir sebep yoktur.

Yani kısaca, Fener forvetleri Galatasaray kalesine saldırdığında oturup düşünmek gerekir. Bunu niye yapıyorlar... Kedi kuşa doğru hamle ettiğinde bunu neden yapmış olabileceğine dair en az birkaç teori geliştirilebilir. Bu normaldir.

Son olayımızda insanları ve medyayı (ikisinin ayrı kategoriler olması ne hoş) şüpheyе düşüren, belgenin fotokopiliği falan değil üslûbudur belki. İyi niyetliyiz ya, burasından alalım. Canım, "silah bulunması sağlanacak" diye de yazarlar mı? Türkiye'de doğup büyümüş namuslu bir insanın bu soruya, "demek ki

yazıyorlarmış” cevabı vermesinden daha doğal bir davranış olamaz. Görüyoruz ki böyle değil. *Radikal* gazetesi bile “keşke belge sahte çıksa” hevesi içerisinde. Bu dindirilemeyen arzu, derinlerden gelen bu istek, acaba hangi dürtülerin bünyeyi zorlamasından kaynaklanıyor?

Bir defa daha, siyasî değil düpedüz psikolojik, hattâ tıbbî bir mesele karşısında olduğumuzdan eminim. Büyümek istemiyoruz. Ordu ve ordunun devleti başımızdan eksik olursa sokaklarda perişan olacağımızdan korkuyoruz sanırım. Ya da belki bu da sıcaklardandır. Fakat bilebildiğim kadarıyla kışın da vaziyet değişmiyor.

Bir de ciddî ciddî, “Türkiye nüfusunun yüzde yirmisi Ergenekon’a inanmıyor”, “yüzde bilmemkaçı ‘belge sahte’ diyor” diye konuşuyoruz. Hepimiz toptan kafayı yemiş olmalıyız.

Hoş naçiz köşeyazarınız zaten memleketi anca toplu tedavinin kurtarabileceğini söyleyip durur. Yalnız, başlangıçta espri niyetine söylüyordum, giderek bunun ciddî bir tez olduğuna başta kendim inandım.

Bizzat jandarma, “bu imzalar benziyor” diye rapor veriyor, maalesef gazeteci sıfatı taşıyan koca koca adamlar, “ha hayt, imza sahteymiş!” diye çıgıllıklar atıyor. Kafadan acile götürmek lâzım. Konsültasyon, tedavi lâzım.

Tamam, namussuzluğun elbette tedavisi yok. Keza ahlâksızlık için, alenî yalancılık için henüz ilaç icat edilmedi. Fakat sanırım iş bununla bitmiyor. İnsanlara rastlıyorsun, ciddî ciddî soruyorlar, “belge sahte mi sence?” diye.

Ya, Türkiye’de kim cesaret edebilir, orduyu bu duruma düşürecek sahte belge hazırlamaya? “Polisler koymuş olabilir.” Yahu hangi polis cüret edebilir böyle bir şeye? Birileri bunu yapmaya kalksa, fantezi olsun diye sevgilisini öldüren muteber gencimiz kadar şanslı olamaz, Antarktika’da eriyen buzulların arasında olsa bulunur canına okunurdu herhalde. Tamam, ordu prestij kaybetti, şu oldu bu oldu, yine de kim kalkışabilir bu cinnet eylemine? Ya da intihar girişimine...

Tabîî şu teoriler de yabana atılmamalı: Bize belge kondu, İran’da isyan çıkarıldı. Hepsi Amerika’nın işi. Veya: Belgeyi Ahmedinecad koydurdu, Türk ordusuna prestij kaybettirerek seçimi kazanmış gibi yaptı. Toz duman arasında Mehmet Topuz işini bağlayabilmek için Aziz Yıldırım bu belge işini ayarladı. Hayır, federasyon koydurdu. Tetikçi hakemler vasıtasıyla.

Lütfen insanımıza çocukluğunu, gençliğini hatırlatacak yollar bulunsun. Gençler için ne yapılacak, ayrıca düşünölsün. Yoksa, 1915’te Ermenilerin bize birşeyler yaptığına, Türklerin Orta Asya’dan beri millet bilincine sahip olduğuna, Ergenekon’un ABD-AB emperyalizmine direnen vatanseverlerin teşkilatı olduğuna inanan insanlarımız, 12 Eylül’ün Photoshop’ta yapıldığına, JİTEM’in fotokopi, fali meçhul cinayetlerin sahte faks çıkışı olduğuna da inanacak yakında.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sizi temin ederim, Türkiye İran olmayacak

Ümit Kıvanç 27.06.2009

Bir oyun oynuyoruz ki, nasıl tarif etmeli, bilmem. Hayatımızı ortaya koymuşuz, birileri alıp parça pinçik ediyor. Onurumuz tezgâhta, gelen elliyor giden mıncıklıyor. Geleceğimiz paspas olmuş. Çiğnene çiğnene işe yaramaz hale gelmiş. Yerine çocuklarımızı seriyoruz yerlere. Üstlerinde tepindikçe bir emniyet hissi, bir tatmin duygusu ki sormayın.

Mardin Kızıltepe’de gecenin ve devletin karanlığında katledilen 12 yaşındaki Uğur Kaymaz’ı vuran polislerin kabahati yokmuş. Bizim “yargı” dediğimiz kuvvet buna hükmetti. Çocukcağının bedeninden on üç kurşun çıkmıştı. 12 yaşındaydı yaa, 12 yaşında! Cinayetin üstüne gelen devlet yetkilileri, çocuğun örgüt bağlantısının araştırılacağını söylemişlerdi. Onunkini bulamadılar, şimdi fazla koşan terleyen, elinde toz toprak izi görülenlere ceza yağıdırıyorlar. Yağıdıran yine “yargı”. Hukuk yani. Adalet, eğer öyle demek isterseniz.

Hangi adalet? Kimin adaleti? Neyin adaleti?

Üstelik biri az geldiği için iki tane var bizde. Bir de askerî yargı var. Alay eder gibi. Nasıl oluyormuş askerî yargı? Niye oluyormuş? Evet, salağım, soruyorum, niye var, askerî yargı diye ayrı bir şey? Bir tek mâkûl cevap, Allah rızası için.

“Sıkıyor, kaldıramıyoruz” mâkûl bir cevap mıdır ya, gidin işinize...

Biz burada kötü bir oyun oynuyoruz. Çok kötü bir oyun bu. Hiçbir zevki yok. Kimseye kazandırdığı hiçbir şey yok. Bu oyunda kazandığını sananlar, ahlâkı çoktan kaybetmişlerdi, artık akıllarını da yitirdiler. Mesele şu ki, sadece kendilerine etmiyorlar.

Çok kötü bir oyun bu. Sırf sonuçları yüzünden değil. Oynanışı da kötü. Kuralları hep birilerinin belirlemesi ve istedikleri gibi değiştirmeleri kötü. Hiç zevki yok. Kimseyi eğlendirmiyor. Kazananlar da rahat etmiyor. Dünyayı kendilerine ve başkalarına zindan edebilmek için didiniyorlar.

Evet, oyunda kazanan yok, ama biz bu oyuna mahkûm edildiğimiz için, bu sayede kazananlar var. Ne süfli bir kazanç. Ne onursuz bir kazanç. Ama kazanç. Basbayağı parayla pulla çuvala jiple villayla ölçülen kazanç. Parti liderliğiyle. Gazete yöneticiliğiyle. Başyazarlıkla, köşeyazarlığıyla.

Bağımsız yargı diyoruz, acaba neden sözediyoruz? Basın özgürlüğü diyoruz, acaba hangi özgürlüğünden sözettiğimiz hangi basındır burada lafı geçen?

Çok ama çok kötü bir oyun oynuyoruz. Bunu anca mecbur kalan oynar. Kimseyi davet edemezsiniz bu oyuna. Gelmezler. Hattâ sizin oynadığınızı fark eden yanınıza yanaşmaz.

Bu yüzden hep biz bize kalmak istiyoruz. Gidip başkalarının oyunlarına katılabilenlerimizi kahretmek için meşaleler yakıyor, yuvalarından dışarı fırladı fırlayacak gözlerimizle, içimizin mikrobunu taşıyan balgamlar atıyoruz yüzlerine. Biz hastayız.

Bizi hasta ettiler. Her yeni kuşağa daha kendini bilemeden aynı mikropları zerk ediyorlar.

ABD siyah başkan seçerken burada birileri melanet planları hazırlıyorlar. Hepimiz bunları kimin niye hazırladığını biliyoruz. Bu seferki fotokopyiymiş. E, tamam o zaman. 12 yaşındaki Uğur da teröristti, dolayısıyla

delik deşik edilmesi adalete uygundu. Ne alâkası mı var? Yok. Tıpkı JİTEM gibi. O da yoktu.

Hangi Ergenekon örgütünden bahsediyoruz? Birileri bütün o işleri yerleşik resmî çatı ve hiyerarşinin dışına taşımaya kalktığı için midir bütün huzursuzluk? Hoş bu huzursuzluğu bile çok görenler var.

Bir kazısak ya, biz burada neyin üstünde oturuyor, neyi saklamak için mümkün her yerimizi yırtıyoruz.

Yırta yırta yırtık da olamadık. Yırtıklığımız hep bizden güçsüzlere söküyor. Bayrampaşa Cezaevi'nde insanları diri diri yakmaya "Hayata Dönüş" operasyonu adı verebilenlerin, bunu "Devlet girdi" manşetiyle duyuranların oyununda piyonlarız. Bunun da alâkası yok di mi? Diyarbakır Cezaevi'nin de yoktu. Anladım. Yeminlen söylüyorum bakın, ant verdim.

Neyse, askerîye kendine ait yargı yoluyla mâlûm belgenin unutulmasını emretti, rahatladım. Çok telâşlanmıştım yoksa şey mi olacak diye. Ardından yüce yargı o zavallı çocukcağızı vuran polisleri de kurtardı, daha bir ferahladım. Anladım ki şey mey olmayacak.

Olmayacak da, bu bu şekilde böyle nereye kadar?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

12 Eylül'de de biz gençtik

Ümit Kıvanç 01.07.2009

Sabah bir uyandım, bir tarafım öbürünü tutmuyor. Alarmlı araba sahiplerinin (bu sanırım arabası olmayanlar dışındaki herkes oluyor) hepimize (bu da biz oluyoruz) karşı girdiği psikolojik harekâta karşı bağıışıklık kazandığımı sanıyorum. Bu tuhaf durumu kesintisiz alarm sürecine bağlayamadım.

Sokağa çıktığımda ilk rastladığım tanıdığın, "Sende asimetrik bir hal var," deyişinden, meselenin benim kuruntumdan ibaret olmadığını anladım. "Taraf'ta yazıyorum, ondandır," deyip geçiştirdim. İlk defa, keşke evde boy aynası olsaydı, diye hayırlandım.

Şimdi 12 Eylül'ü yargılamaya kalksalar, bu durumda vereceğim ifadenin geçersiz sayılması tehlikesi var. Asimetrik asimetrik nasıl çıkacağım yüce Türk yargısının karşısına?

Üstelik bu yazıyı, değiştirilmesi teklif dahi edilemez bazı nedenlerle, pazartesi zirvesinden önce yazıyorum. Genelkurmay başkanıyla başbakan yine buluşacaktı. Ne konuşacaklarını hiç merak etmeyişişimden uyanmalıydım aslında, bir gariplik olduğuna. 12 Eylül duruşmaları için ifade hazırlamaya koyulmuştum, dalmışım, üstünde durmadım işte.

Evren "intihar ederim" deyince işi ciddiye almaya karar verdim. Nüfusun yarısı Evren'i tanımıyor. 12 Eylül'ü bilmiyor. Yaygın bilinç, "evet, kötü bir şey olmuş galiba" düzeyinde.

Bu mevzuda bir gençlik araştırması ilginç sonuçlar verebilirdi. Muhtemel bazı cevaplar:

"İşkence yapmışlar galiba. Yok bir dakika. Galiba sıkıyönetim yapmışlar."

"İşte ordu gelmiş, 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'nda birilerini öldürmüşler herhalde."

"Herkes sokakta birbirini vuruyormuş... Valla sonra da birşeyler olmuş ama..."

"Memleket ikiye bölünmüş. Yapıştırmışlar."

"12 Eylül mü? O 14 Şubat değil miydi?"

İnsanlar içine doğdukları ortamı pek doğal olarak doğal kabul ederler. Bir Filistinli'ye siyasî bilinç kazandırmak gerekmez. Normal koşullarda, zaten pek özenilecek durumda olmayan siyasî-toplumsal hayatı 12 Eylül yüzünden hepten kaymış bir memlekette yetişen gençlerin bu konuda haliyle iyi kötü fikir sahibi olması beklenirdi. Soru şu: Acaba biz ne yaptık da, bırakın Osmanlı'nın yıkılışını, Cumhuriyet'in kuruluşunu, çok partili siyasî hayata geçişi şunu bunu, bu kadar yakın bir felaket, üstelik tâ bugüne kadar geleceği belirlemiş bir felaket hakkında böylesine bir cehaleti Türklerin insanlığa armağanları arasına kattık? (Köşeyazarınız şöyledir böyledir ama kibardır, gördüğünüz üzre, "ne yapmadık?" diye sormuyorum.)

Şimdi sahiden 12 Eylül'ü yargılamaya kalksak... Gençler bunu büyük ihtimalle yaşlıların bir çeşit oyunu gibi algılayacak. E, pek eğlenceli bir oyun olmayacağı da ortada. Dolayısıyla koca toplumun kader hesaplaşmasına gençlerin büyük çoğunluğunun en küçük ilgi göstermeyeceği belli. E, peki, biz hesaplaşacağız 12 Eylül'le, sonra da sıramız geldikçe, yavaş yavaş "bize müsaade" deyip göçeceğiz buralardan. O sırada ülkeyi, okulları, medyayı, partileri, şirketleri, dernekleri yönetecek olan insanlar da, "Ya biz gençken bunlar kapışmışlardı eski bir hesap için..." diyecekler içlerinden.

12 Eylül'le hesaplaşma, başlı başına bir hukukî garabet olan Anayasa'daki en utanç verici maddeleri kaldırıp üç-beş generali yargılamak mıdır? 12 Eylül neydi, işler buraya varsın diye ne kâğıt parçaları hazırlanmıştı, nerelere gömülmüş hangi silahlar çıkarılmış kimlere verilmişti, partiler, gençlik örgütleri devletin gizli eliyle silahlandırılmış, eğitilmiş, sokağa salınmıştı... Birileri bunları anlatmaya girişmeyi düşünüyor mu acaba? Çok merak ediyorum.

12 Eylül, darbe sonrasında yapılan zulümden ibaret değil ki. Kim anlatacak olanları?

12 Eylül mağdurlarının bir kısmı işkencecisinin aşığı oldu. Onlardan bekleyemeyiz. Şimdi demokrasi cephesinin mecburî önderi haline gelmiş hareket, 12 Eylül öncesinde başka saflarda başka işlerle meşgüldü. Onlardan hiç bekleyemeyiz. Türk siyasetçisi mi yerine getirecek bu hizmeti? Haydi canım! Demirel meselâ. Ne güzel tanık olurdu. Her söylediğine inanırdık.

Şimdi 12 Eylül'ü yargılamak dendiğinde tek şey düşünüyorum: İster beş yüz sene öncesi sözkonusu olsun, ister henüz yirmi sene öncesi; biz geçmişe tek sebeple eğiliyoruz: bugün birşeyler kazanmak için. Bu yüzden, geçmişte ne olduğuyla sahiden ilgilenip hesaplaştık kazanabileceğimiz olgunluktan hep yoksun kalıyoruz.

12 Eylül'de biz gençtik. Meselâ buradan başlayabiliriz anlatmaya.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başka işlerle meşgûlüz, Sivas'ın sırası mı?

Ümit Kıvanç 04.07.2009

Önceki gün, Temmuz'un ikisiydi. Sivas Katliamı'nın bir yıldönümü daha. Ve bizim gazetenin ilk sayfasında bile bunu hatırlatacak tek satır yoktu. Alevi olsaydınız ne hissederdiniz?

Neler hatırlıyoruz 2 Temmuz 1993 gününden?

Binlerce Sivaslının, asla güncel, taze, somut herhangi bir sebeple açıklanamayacak, dipten gelen bir nefretle, "kâfirleri" yok etmek üzere "kalkıştığını".

Şimdi Sivaslılar, "olayları şehir dışından gelenler çıkardı" diyor. Öyle mi? Bu caniyane kitlesel kalkışmada "dışarıdan gelenler" in rolü var mıydı? Diyelim ki vardı. Şimdi kısmen Ergenekon kılığında karşımıza çıkan Teşkilatı Mahsusa'nın rolü var mıydı? Kuvvetle muhtemeldir. Yakın tarihteki hemen bütün Alevî kıyımlarında birtakım devlet görevlilerinin ama yolu açıcı ama kollayıcı, hattâ kışkırtıcı olarak rolü olmuştur. 1980 öncesindeki daha büyük kıyımlardan biliyoruz.

Bunları geçtik diyelim, Sivas Katliamı'nda devletin suçu, o sıradaki bütün yöneticilerin Ağır Ceza'da yargılanmasını gerektirecek niteliktedir. 33 insanın alevden dumandan ölmesine kadar geçen süre tam altı saatti. Altı saat boyunca, Cumhuriyet'in yılmaz bekçisi ordumuzla rejimin başlıca güvencesi polisimiz, şüphesiz hükümetin ve devletin ilgili kademelerinin direktifiyle, kıyımı izlediler.

Bu olayda devletin rolünü anlayabilmek için belki de şöyle düşünmeliyiz: Sivas Katliamı olmasaydı acaba Alevîler bugün memleketin demokratikleşmesi çabalarına canı gönülden katılmak yerine olmadık tuhaf siyasî ittifaklara yönelirler miydi? Unutmayalım ki, Sivas Katliamı, Alevîlere bütün bir Cumhuriyet tarihi boyunca ve özellikle 12 Eylül öncesinde reva görülmüş muameleden vazgeçilmediğinin kanıtıydı.

Kanıtın da kanıtı, Alevîleri "devlet yetkilileri bari üzüldüklerini açıklasın" noktasına getiren resmî tutumdu şüphesiz. Bunu söylemek zorunda kaldılar sonunda.

Yine de bu memlekette devlet ne yapsa kaldırılır, özellikle Alevîlerin tarihî tecrübesi bu konuda onlara epey bir olgunluk kazandırmıştır. İşte bu noktada, Sivas Katliamı'nın esas vahim sonucuna geliyoruz: Bu olay Alevîlerin Sünnî Müslüman kesimin her türlü siyasî-kültürel-entelektüel vs. temsilcisine en ufak güven duyma ihtimalini ortadan kaldırdı. Şöyle yüksek sesle bir kınama, lanetleme, korkunçtur, günahtır yollu bir açıklama, teselli girişimleri filan... ne gezer... "Sivas'ın üstünde Sırp tayyareleri mi uçsun?" diye yazı yazılıp gazetenin tepesine kondu. Mümkün en kibar ifadeyle, "ben sana şair olamazsın demedim, insan olamazsın dedim" diye anabileceğimiz o adamın yazısının tek bir yerinde, olaydan üzüntü duyduğuna dair tek laf geçmiyordu.

Sonrasında da hiçbir şey değişmedi. İnsanların yakıldığı otelin altında kebabçı açmak, Nazilerin bile aklına zor gelirdi, ama yapıldı. Ve kimbilir kaç Sivaslı, çoluğunu çocuğunu alıp gidip o kebabçıda kızarmış et yedi. Ama doğru, olayları da dışarıdan gelenler çıkarmıştı.

Şimdi Alevîlere kızmak kolay, gidip demokrasinin önüne dikilenlere yanaşıyorlar diye. Tamam, bu da tuhaf, çünkü uğradıkları kıyımlarda hep bunların da rolü vardı. İyi de bunca ezâ cefadan sonra sağduyuyu yine onlardan mı bekleyeceğiz? Başbakan henüz bir-iki yıl önce, “canım, Alevîlik dediğin Ali’yi sevmek değil mi?” makamından çalışıyordu.

Bir İslâmcı’nın siyasî-entelektüel namusu askerî vesayete karşı mücadelesiyle ölçülmez ki. Bunu yapmasa zaten varolamayacak. Bu konuda ancak cesareti ölçülür.

Bir topluluk, doğuştan sahip olduğu ve değiştiremeyeceği bir özelliği nedeniyle bizzat yakın tarihte bu kadar açık ve acımasız kıyımlara uğramışsa, bu kıyımlara bizzat katılmış insanlardan da oy alan siyasetçilerin Alevîlerle ilişkilerinde özellikle dikkatli, gönül alıcı, tamir edici olması gerekmez mi? Alevî kıyımları meselesini de sınırı açıp ticaret yaparak çözmeyi umuyor olamazlar sanırım.

Sivas Katliamı’nın tek hayırlı sonucuna değinerek bitireyim. 1990’larda meydana gelen bu facia, azıcık ilgilenen insanlara 12 Eylül öncesinde neler olduğunu anlatabilmemizi sağladı. Yoksa, Güneydoğu’da bütün şiddetiyle süren savaşa rağmen, nasıl inanabilirdi yeni yetişenler, 20. yüzyılın sonunda Anadolu’da, üstelik kaç şehirde, Alevîlerin kitleler halinde kıyıldığına. Genç okurlarım, lütfen en azından şu Kahramanmaraş Katliamı hakkında azıcık bilgi edinin de görün...

Ama haklısınız. Kötü hadiseler bunlar. Demokrasi mücadelesinin doruklara çıktığı şu günlerde bunları hatırlamayalım. Hattâ hiç hatırlamayalım. Alevîler de Alevî olmayıverseydi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karşınıza o çıkacak, sakın şaşırmayın

Ümit Kıvanç 08.07.2009

Türkiye’yi paketleyip kilitleyip kendini çatlatırcasına ıkınma vaziyetine sokan düğümü ne çözer?

“Kodu mu oturtan genelkurmay başkanı” şıkkı cevap anahtarında yer almıyor, geçebiliriz. Yerine “Post mortem darbe” şıkkı sunulmuş. E, onu işaretleyecek halimiz yok.

“AB’ye girmek”? Uzun iş. Biz girene kadar Avrupa Birleşik Nasyonal Sosyalist Partisi iktidara gelmiş olur belki zaten.

“Fener, Galatasaray ve Beşiktaş’ın her sene hep birden şampiyon olması”? Bu hakemlerle zor.

"Youtube'un açılması"? Sanmam. Sivritepe mahkemesi açsa Düzova savcısı kapattırabilir.

"Cami hoparlörlerini güçlendirmekle cennete gidilmeyeceğinin anlaşılması"? Ne alâkası var...

Şıklar çok aslında. "Ergenekon davasının bir an önce hayırlı bir sonuca ulaşması" olabilir mi doğru cevap? I-ih! Önce, çoğunluğun hayırlı sayacağı sonuç, toplumun yaklaşık beşte birine pek hayırsız görünecek. Sonra, gerçekten hayırlı bir sonucun alınabilmesi, neredeyse devletin baştan aşağı yeniden kurulmasını gerektirecek. Bugün gözümüze pek saygın görünen, bu saygınlığın karşılığını çuvala alan kimileri atlarından inecek, binecek eşek de bulamayacak. Bu kadarını kaç kişi istiyor? Daha önemlisi: Hedefe yaklaşıldıkça entrikalar, komplolar, provokasyonlar artacak; bunlarla kim mücadele edecek? Rejimin güvencesi polis mi?

Uzatmayayım. Bu yazıyı gayet ciddî bir iddia ortaya atmak için yazıyorum: Türkiye'deki esas düğümü çözecek, birçok insanın haklı, birçoğunun da lüzumsuz şüphelerini ortadan kaldıracak, devletin dehlizlerindeki karanlığı paramparça edecek şey, Hrant Dink cinayetinin aydınlatılmasıdır. Hrant'ın öldürülmesinden bu yana Ergenekon konusunda izlenen tutumun gözüpekliğine bakın. Ve bunu Hrant'ın öldürülüşünün etrafına örülmeye çalışılan utanç duvarıyla yanyana koyun.

Pazartesi günkü duruşmada mahkeme Emniyet İstihbarat Dairesi'nin elinde olayla ilgili ne varsa istemeye karar verdi. Af buyurun, dava başlayalı iki yılı geçti. O dairenin başında da bu olayda ne yapmaya çalıştığı bir türlü anlaşılamayan bir müdür var. Eski Trabzon emniyet müdürü. Ama neyse, belgeler bir sonraki duruşmaya mutlaka gelecek. Bir sonraki duruşma 12 Ekim'de! Üç ay sonra. Bu üç ayda, tatil matil denmeyecek, muazzam incelemeler yapılacak, acayip soruşturmalar birbirini izleyecek, ya...

Katili ve avenesi üç-beş günde yakalanan bir cinayetin davası, nasıl oluyor da iki yıl sürüm sürüm süründürülüyor? Sağa sola, derine hiçbir adım atılmadan? Niye acaba?

Cinayetin planlanması, gerçekleştirilmesi; katil yakalandıktan sonra devlet birimlerinde kahraman muamelesi görmesi, bunun kamuoyuna özellikle gösterilmesi, duyurulması; soruşturulması istenen bütün görevlilerin akıl almaz bir gayretle korunması ve sonuçta açılan davanın bu hale getirilmesi, yanyana dizildiğinde sizin gözünüzde nasıl bir tablo meydana getiriyor? Naçizâne, diyorum ki, Hrant'ın öldürülmesi ve sonrası, ortaya dökülürse kimsenin altından kalkamayacağı kadar vahim bir komplo barındırıyor. Kolayca feda edilebilecek birkaç görevliyle bu iş halledilebilecek olsaydı, şu Ergenekon furyasında kimseye acımazlar, giderlerdi üstüne. Demek iş o kadar büyük ki, gidemiyorlar.

Oysa ne kadar basit. Samsun'da katili Türk bayrağı önüne koyup fotoğraf ve videolarını çeken jandarma ve polislere savcı soracak: Bu sizin mi aklınıza geldi? Hiç çekinmediniz mi? Sonradan kollanacağınızı biliyor muydunuz? İnanın en güzel başlangıç noktası burası. İkinci adım: Albay Ali Öz'e diyecekler ki: Rütbeni tehlikeye atmaya değer miydi? Kişisel bir macera arayışı mıydı her şey? Kararlı bir savcı, Celalettin Cerrah'a yeni makamında hayırlı olsun ziyaretine gidecek, tam çıkarken, "Birkaç sorum olacaktı sayın valim," diye dönecek. Ve nihayet Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek'i Albay Dursun Çiçek'in kalktığı sandalyeye oturtup, "Amirim, bir anlatın hele başından," diyecekler.

Darbe komplolarıyla, cuntalarla, Ergenekon'la uğraşıyoruz. Sahiden büyük işler. Ama şu devlet memurlarına şu basit soruları soramıyoruz. Tuhaf değil mi?

Oysa denklem –ve benim iddiam- basit: Hrant cinayetini çözünce karşınıza, Ergenekon da değil, Teşkilatı

Mahsusa çıkacak, sakın şaşırmayın. Rahat rahat sivil mahkemede yargılayın. Yalnız, dikkat edin, o mahkeme, devlet görevlilerinin bu işten yırtmasını sağlayanlardan biri olmasın. Gerçi yargı bağımsız tabîi. Atlamışım bir an.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

“Sen neymişsin be abi” yazısı - ama soyut

Ümit Kıvanç 11.07.2009

Bir sanat dalı var, tarifini henüz yapamadım. Adını da koyamadım dolayısıyla. Niye sen koymaya çalışıyorsun, biryerlerden baksana! Bakayım, ama nereden? Google’a ne yazıp da arayabileceğimi bulamıyorum. Britannica’dan şuradan buradan medet ummanın imkânı yok. Size izah etmeye çalışayım, belki birileri çözmüştür meseleyi.

Bu sanat dalında uğraş veren kimselerin ortak yönlerinden hareketle birtakım ipuçları elde edebilir miyiz acaba? Bu da kolay değil ki. Evet, çoğu televizyona evsahibi veya konuk kimliğiyle çıkabiliyorlar. Fakat çıkmayanları da var. Evet, epeycesı gazetelerde yazabiliyorlar. Fakat yazmayanları da var. Yani kahvede otururken, hattâ yolda rastladığınızda bile sanatlarını icra edip geçiveriyorlar. Bunu becerebiliyorlar.

Sonuçlardan gitmeye mi çalışsak? Sözkonusu sanat, her şeyden önce, icracılarına ilginç ayrıcalıklar sağlayabiliyor. Bunların başında, her zaman doğru olabilmek ve doğru kalabilmek geliyor şüphesiz. Bu zaten başlıbaşına sanat diyeceksiniz, haklısınız. Fakat bu istisnâ zümrenin eserleri elbette bununla sınırlı değil. İnsan aşâğılık kompleksine kapılıyor.

Pek kıskandığım ikinci özellikleri, pekâlâ birbiriyle çelişen pek çok şeyi ardarda söyleyip savundukları halde hiçbir zaman kimsenin onları tutarsızlıkla suçlayamayışı. Dünya postmodern olmuş, sen neden sözediyorsun? E, ediyorum, ne yapayım?

Kazara bir gün bunlardan birine kulak verip bir halt etmeye kalksan, ertesi gün söyleyecekleriyle ofsayta düşmen büyük ihtimal. Üstelik, “Sen bana böyle dememiş miydin?” deme şansınız da yok, çünkü onlar kimseye “şunu yap” demiyorlar. Analiz ediyorlar. Yorum yapıyorlar. Yerli yerine oturtuyorlar. Legodan yakın tarihler, siyasî analizler, perde arkası yorumları kuruyorlar... sonra geçip gidiyorlar. Sen öyle kalıyorsun, elinde legolarla...

Ben bu tür sanatçıların esas dayanağının sırtını güçlü biryerlere yaslamak olduğunu sandım uzun süre. Fakat şimdi görüyoruz ki, bu da şart değil. Hattâ esas olarak, sırtını herhangi bir yere yaslamıyormuş gibi yapınca bu sanatta daha ileri aşamalara ulaşılabilir, anlayabildiğim kadarıyla. Sanırım uzun uğraşlardan sonra kavrayabildiğim ilk kural, ne pahasına olursa olsun kuyruğu dik tutmak. Yani bütün meseleler senin çözüm alanındaymış gibi davranmak. Sen bunları zaten çözmüştün ve aslında o kadar basit meseleler ki bunlar, aptal olmayan anlamıştır zannıyla bugüne kadar bahsetmemiştin. E, şimdi sorulduğuna göre, mecburen biz hıyarlara izah ediyorsun. Haliyle, biraz sinirlenmen normal.

Ama sanat erbabı doğru dürüst sinirlenmiyor bile. Yani “abdest aldıktan sonra eteklikle balkona çıksam abdestim bozulur mu?” sorusu karşısında yeleleri şahlanan Yaşar Nuri sendromu göstermiyor hiçbiri. Deniz Baykal çiğliğinde asla değiller. Hele başbakan gibi, “ha şimdi vuracak” endişelerini hiç yaratmıyorlar. Burunlarından usuulca soluduklarını anca hissedebiliyorsunuz. Çünkü o arada gülümsemeyi de başarıyorlar.

Ya siz bugüne kadar neredeydiniz? Bu toplum belki de her şeyi size vaktinde sormadığı için bu hallere düştü..?

Şahsen bu sanatın eskisi gibi, saraylara maraylara özgü kalması halinde bu kadar rahatsız olmayacak, siz muhterem okurların değerli vaktini de bu mevzuyla almayacaktım. Ama anladığım kadarıyla, bahsettiğimiz meşum sanat dalı, henüz bir halk sanatı yaygınlığına ulaşmasa da, kapısına uğrayamayacağını sandığımız mekânları da sarmış bulunuyor. Kaldı ki, geçerli halk sanatımızın ruhu, hiçbir şey öğrenmeden her şeyi bilmeye de pek elverişlidir, mangalda kül bırakmamaya da, gerçek dediğine uymuyorsa dediğini değil gerçeği eğip bükmeye de.

Soyut konuşuyorum, farkındayım. Somutlamaya kalksam yazı dizisi yapmam lâzım. Çünkü bu sanat erbâbının at koşturmadığı alan yok. Evet, daha çok sahne alanlar biyolojik evrim için gerekli ortamı medya âleminde buluyor, ne mutlu ki sanat ortamımız bu kadar sınırlı değil.

Sanatın ustaları karşısında elbette boynumuz kıldan ince, ama bazılarımıza da, hâşâ sanat sayılmasa bile, bazı minik zanaatlar için icap eden yetenekler bahsedilmiş. Ya da belki sadece, “sorumusuz yetkili” makamının câzibesinin ne büyük, ne karşı konmaz olduğunu, sonuçlarına katlana katlana bellemişiz. Sanat erbâbı konuşmaya veya yazmaya başladığında hangi güdülerle harekete geçtiğini hissetmek gibi talihsiz bir önseziyi bu arada edinmişiz. Şahsen, keşke edinmeseymişim, derim.

Evet, bugün konumuz sanattı. Başka gün de kültürden bahsederiz, tam olur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Saray baskınının tarihî geri planı

Ümit Kıvanç 15.07.2009

Topkapı Sarayı’nda şarap içilecek diye İdil Biret konserini basmaya kalkmışlar. Aferin.

İlk bakışta zorbalık gibi gözükse de bu eylemi şüphesiz anlayış ve hoşgörüyle karşılamamız gerekiyor. Neden dersiniz, biz büyüklerimizden böyle öğrendik. Topluca birilerine, biryerlere saldırılır, insanlar katledilir, evler, dükkânlar yakılıp yıkılır, bazen karıştırılır, insanlar yakılır, olmuyorsa cama çerçeveye zarar verilir, hot zot edilir. Bunlar olur yani. Çünkü insanların millî ve dinî duyguları vardır. Bunlar kolayca tahrik olurlar. Tahrik etmeyeceksin. Tahrik olurlarsa tahrip ederler. Tahrik olup tahrip edene “niye tahrik oldun?” denemez.

Şimdi, esasen bir konser mahiyetindeyken az kaldı Topkapı Sarayı’nın bahçesine de kebabçı açılmasına

yolaçabilecek bu hadisede insanımızı tahrik eden nedir?

İzah edebilmek için meselenin tarihî boyutlarına eğilmemiz lâzımdır. Gerçi Türk hiçbir şey için eğilmez, fakat bir defa eğilmekle delinmez, bu yüzden sakınca yoktur.

Topkapı Sarayı bahçesinde tarihte hiç şarap içilmemiştir. Bu yüzden şimdi içilmesi de münasebetsizliktir. Hattâ Osmanlı hiçbir zaman şarap içmemiştir. Osmanlı Müslüman bir devlettir. Bu yüzden kimse şarap içmezdi. Yaralar bile alkolle temizlenmez, tuz basılırdı. Osmanlı saraylarında şarap içen kimseye rastlanmamıştır. Tek bir padişahın elinde içkiyle resmini gördünüz mü?

Türkler niye Müslüman oldu ve bilahare Osmanlı'yı kurdu? Çünkü Türkler de tek tanrıya inanıyor ve ağzına alkol koymuyordu. Bu yüzden, baktılar, hem tek tanrısı olan hem de alkol içilmeyen tek din Müslümanlık, bu yüzden hemen bu dine iltihak ettiler.

Türkler kırmızı denilen bir içki içerlerdi, doğrudur, fakat bu içki, Müslümanlık öncesinde de, Atasagunlar tarafından titiz denetimlerden geçirilir, doğal olarak oluşan alkolü arındırıldıktan sonra halka sunulurdu. Hattâ, zamanın teknolojisi bu işin en başta tadarak yapılmasına anca elverdiğinden, başka ülkelerden Türk olmayan uzmanlar getirilir, kırmızı tadıcı olarak istihdam edilirdi. Bunlara sigorta dahil her türlü güvence sağlanırdı. Ancak bazıları buna rağmen devleti içten yıkmak için türlü komplolara girmekten kaçınmamış, etrafta gezerken Türklerin burnuna hohlamaktan çekinmemişlerdir. Fakat bu ayrı bir bahistir.

Orta Asya'ya yayılan İslâm tebliğcileri Türklerin alkole karşı bu tutumunu görünce, onlara şu teklifi yaptılar: "Hazır alkol kullanmıyorsunuz, öğrendiğimize göre tanrınız da tekmiş, haydi gelin, sizi Müslümanlığa alalım." Fakat Türkler göz kamaştırıcı tekliflere rağmen yollarından sapmamışlardır. İleriki yüzyıllarda İslâm'ı yozlaştıracak o zamandan belli olan Arap âlimlere itibar etmemişler, İslâm'ı gidip kendileri bulmuş ve ona katılmışlardır. Yavuz Selim'in "Kim ki bu mereti (alkol kastediliyor –köşeyazarının notu) ağzına koyar, o ağza..." diye başlayan meşhur hitabı hatırlardadır. Fatih'in, İstanbul'u aldığı gece, şehirdeki bütün şarap şişelerini kırdırıp bütün şarap mahzenlerini Kur'an kursuna dönüştürdüğü, mundar oldu diye sokakları kaldırım taşıyla kaplattığı bilinmektedir. Taşların altından akan şaraplar kuruyana kadar hiçbir Müslüman İstanbullu sokağa adım atmamış, Fatih bu yüzden Anadolu'dan Ermenileri İstanbul'a getirmiştir. Lale Devri'nde bile, İslâm padişahının, âlemin ortasında Civanbaz'larla Mahbubçubaşı'ları çağırıp nilüfer yaprağına sarılı bardakla zuladan alkol içmeye kalkanları ayaklarına dolu şarap fıçısı bağlamak suretiyle Sarayburnu'ndan denize attırdığı birçok kaynaktan geçer. Kimileri padişahın öfkesini nilüfer yapraklarının koparılmasına bağlamışsa da şüphesiz buradaki hismin kaynağı atadan gelen, tahrike açık tertemiz duygulardır.

Osmanlı'nın eski Türklerden devraldığı ancak Batılı devletlerin imparatorluk üzerindeki oyunları yüzünden tamamını koruyamadığı bazı inançların alkolün reddedilişinde rol oynadığı bilinmektedir. Türkler, komşuda şarap içilmesinin evin kızlarının bekâretini bozacağına inanırlardı. Nitekim ayyaş komşuları olan dinibütün bir adamın üç kızı bu şekilde üç bebek dünyaya getirmiş, bu bebekler azıcık büyüdüğünde hepsinin çatal (üçlü) kuyruklu, çatal (ikili) dilli korkunç yaratıklara dönüştüğü görülmüştü. Uzun yıllar sonra Amerikan sineması bu efsaneleşmiş anlatıyı çalarak pek çok yaratık filmi üretmiş, fakat bu bile Batı âlemini alkol illetinden uzak tutmaya yetmemiştir. Yine de Batı müziği çalınıp dinleneceğinde illâ alkol tüketiminin şart olduğuna dair bir kaide yoktur. Aksine, Borodin Orta Asya Stepleri'ni, Mozart Türk Marşı'nı besteledikleri günlerde, alkolden tamamen uzak durmayı garantileyebilmek için çalışmalarına Topkapı Sarayı'nda devam etmişlerdir.

Meseleyi bu şekilde geniş boyutta ele aldıktan sonra, Teşkilatı Mahsusa'nın yeni sokak gücü olmaya

soyunduğu belli olan gençlerimize bir hususu bildirmek isterim: Yeşil Efe diye rakı satılıyor. Bundan âlâ tahrik konusu mu olur? Yeşil bir şey nasıl alkollü bir şeyin adı olur? Üstelik tarih boyunca tek bir efe ağzına bir damla alkol koymamışken..?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Köşeyazarının itirafı, maruzatı, mazereti

Ümit Kıvanç 18.07.2009

Osmanlılar ve eski Türklerde alkol reddiyesinin tarihî kökleri ve örf ve âdetlerimizin kızlarımızın fizyolojik gelişim evreleri üzerindeki tesirleri hakkındaki geçen makalem uluslararası düzeyde epey yankı uyandırdı. Elbette şaşırmadım. Zira Afrika kabilelerinde yıldız falı geleneği, Keban Barajı'nın Ortadoğu'nun su dengesi üzerindeki etkileri veyahut Sumo güreşinin Japon tiyatrosundaki yeri hakkında da yazsaydım bunca yankı uyandıracığını biliyordum.

E, çünkü bugüne bugün ben bir köşeyazarıyım. Dünyanın hiçbir ülkesinde hiçbir gazeteciye bahşedilmemiş haklar bizim memleketimizin köşeyazarları için kırk sekiz kuşaklık asalet simgeleri kadar doğal aksesuarlar. Türkiye'de köşeyazarı, herhangi bir insanın aklına gelebilecek her konuda, her şeyin aslını astarını bilirmiş gibi ahkâm kesebilen biri. Ya da, aslında kendi siyâsî –veya “ekonomik”- hedefleri, kişisel zevkleri, bireysel maceraları üstüne kalem oynatarak ciddî ciddî mühiminsan sınıfına atlayabilen biri.

Kusura bakmazsanız, benim gibi bazı dertleri olanlara kıyak geçeceğim noktaya geliyorum. “Ya ben konuyu bilmiyorum ki, şu kısa zamanda da doğru dürüst araştırıp öğrenemem ki, dolayısıyla bu konuda atıp tutamam,” diyebilen insanlar için köşeyazarlığı hiç de kolay değil. Benim şurada iş olsun diye ettiğim bir laf, hiç ummadığım yerde hiç kondurmayacağım bir insanın aklını çelebilir, kaygısı taşıyanlar için; sana ortalık yerde canının çektiğince insanlara seslenebilme şansı verilmişse sen de ister istemez sorumluluk altındasın, diye düşünenler için kolay değil.

Taraf'ta yazmanın bir kısım ilave zorluklarından bahsetmek istemiyorum. Onları geçelim. Ama bazılarından bahsetmek lâzım. Benim esas derdim sosyalizm. Yıllardır ne halt ediyorsun, diye sorarsanız, sosyalizme çıkış yolu arıyorum, diye cevap verebilirim. Üstelik gazete köşesinde yazınca, gizliniz saklınız da yok. Her dediğiniz hem meydanda hem de her an ulaşılabilir durumda. Buna rağmen, katillerinin ve işkencecilerinin yalakası haline geldikleri halde hâlâ utanmadan kendilerine solcu, sosyalist, komünist diyebilen insanların yalan ve hakaret bombardımanı altında yaşıyoruz. Ne güzel olurdu, özellikle sorumsuz bilgiç gazetecilik pozisyonlarından ekmek yiyen meslektaşlarımızın sırf kendilerinin kıcının sıkmadığı işleri yapıyor diye kıskançlıktan çamur attıkları üzre, *Taraf* “AKP yanlısı” olsaydı. Meselâ benim işim çok kolay olurdu. Yazmazdım burada, olur biterdi.

Velhâsıl, muhterem *Taraf* okurları, sizi temin ederim, gelmişteki, geçmişteki, hattâ gelecekteki, dünya üstündeki veyahut uzayın henüz keşfedilmemiş derinliklerindeki her konuda canı çektiğinde sallama hakkı verilmiş Türk köşeyazarı konumunda, haftada iki yazı yazmak basbayağı zor iş. Haydi, konuya karar vermesi, neresinden

tutacağını bulması, yazıyı yazması bir yana, bu işi yapabilmek için insanın mütemadiyen bağımsız Türk ordusu, bağımsız Türk yargısı, şerefli Türk medyası ve demokrasimizin gözbebeği Türk siyasetçisi ile bir nevi manevî bağlantı halinde olması gerekiyor ki, buna sahiden ne yürek dayanıyor ne karaciğer. Bilemiyorum belki de karaciğer değildir, şimdi burada gereksiz yere içki tartışması yaratmak istemem, fakat hangileri olduğunu kestiremediğim uzuvlarımda bu işin ciddi hasar yarattığı açık. Düşünün, her şeyden geçtim, Deniz Baykal'ın ne yapıp ettiğinden haberdar olma mecburiyeti nasıl bir ceza olmalıdır ve bir insan bunu hak etmek için hangi günahları bile isteye, üstüste kaç defa işlemiş olmalıdır? Tamam, benim eşi dostu kızdırdığım çok olmuştur ama bu kadarını da hak etmiyorum. Bu yüzden, izninizle, bundan böyle herkese umut aşılayan, ufuk açıcı muhteşem fikirlerimi sizlere haftada iki yerine sadece cumartesileri sunacağım. Biliyorum, çarşambaları ulusal yas ilân edilebilir bu yüzden. Benim yazılarım okunamadığı için Türkiye kimbilir ne fırsatlar kaçıır. Hattâ *Taraf* gazetesi hisselerinin dramatik bir düşüş yaşaması tehlikesi bile var. Fakat ne yapayım, elimden gelen budur. Hem belki haftada bir yazınca daha manalı, daha güzel şeyler yazabilirim, herkes mutlu olur, âdetâ bir sevinç yumağı oluştururuz hep beraber. Bu vesileyle, bugüne kadar beni teşvik eden, yüreklendiren, yazılarım hakkında güzel sözler eden, hattâ, estağfurullah, yazılarımın kendilerine birşeyler kattığını söyleme lütfunda bulunan okurlarıma çok teşekkür etmek isterim. Özetle: bundan böyle yalnız cumartesileri birlikteyiz, madem din kardeşlerimiz tahammül ediyormuş, akşama içmeye de gidebiliriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haberlerde haber oranı yüzde kaç?

Ümit Kıvanç 25.07.2009

Bir arkadaşım hastaydı, e, ortada hastalık olunca en çok yapılan iş televizyon seyretmek, biz de öyle yaptık. Geçtik aletin karşısına, zaplaya zaplaya haber saatinin etinden sütünden ne koparabilirsek aldık. Giresun'u sel basmış, Elazığ'da bir baba-oğul kitle katliamı yapmış, bir oramiralle bir orgenerale suikast yapacakları iddiasıyla üç teğmen gözaltına alınmış, yargının Ergenekon'cuları kurtarma operasyonu o gün de akamete uğramıştı, maç yoktu.

Görüntülerin bir kısmının aynı oluşu, İstanbul merkezli büyük medyamızın, Giresun gibi, atlar ve develerle üç günde ulaşılabilen ücra bir yerde çekim imkânı bulamayışının sonucu olmalıydı, takılmadık. Lafların aynı oluşunda da takılacak bir taraf göremedik.

Başka nasıl olacaktı? Ne desin Giresun'daki muhabir, "Evet Ebru (veya Emre), nedir orada durum," sorusuna karşılık olarak? İşte, şu dere taşı, baskın şu saatte başladı, şu kadar kişi zarara uğradı, maddî zarar şu kadar tahmin ediliyor. Bitti.

Bitti aslında. Fakat bize bunları stüdyodaki Zeynep (veya Haldun) az önce kelimesi kelimesine anlatmamış mıydı? Anlatmıştı. Ee? Niye bir de oraya bağlanıp her şeyi yeni baştan dinledik?

E, koca şehri sel basmış, her şeyin tekrar edilmesine gerek gördüler. Elbette böyle değil. Çünkü birazdan da Elazığ'a bağlanacağız ve yine Burcu (veya Murat) bize her şeyi anlattıktan sonra bir de oradan Burhan (veya

Aslı) her şeyi tekrarlayacak. Üstelik canlı bağlantıya meşruiyet kazandırmak için sorulan hiçbir soruyu cevaplayamadan. Onların kabahati mi? Hayır. Çünkü zaten ellerindeki bilgiyi daha önce verdiler, bülten hazırlandı, Cevdet (veya Nazan) onları aletten okudu.

Dolayısıyla, sırf bize gösteriş olsun diye canlı bağlantı yapıldı, katliamın sebebinin hâlâ bilinmediği bir defa daha öğrenildi.

Ardından, hiçbir gelişme kaydedilmediğini alttan geçen bantlar eşliğinde Filiz'den (veya Selami'den) öğrendiğimiz Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu toplantısında nasıl haberleştirilebilecek hiçbir ayrıntının bulunmadığına dair bilgilendirilmek üzere bu defa Koray'a (veya Semra'ya) bağlanıyoruz, o da, "bugün de sonuç çıkmadı" diye, o sırada alttaki bantta 13. defadır okuduğumuz lafı tekrarlamakla yetinemeyeceği için, günlerdir olan biteni bir daha özetliyor. Ne yapsın peki?

Ya tamam, televizyondan geçen hiçbir şey artık kendisi değildir, bu hayatın en önemli yasalarından biri artık. Haber de haber değildir, bir televizyon programıdır. Kurgular, haşın müzikler, tekrarlar şunlar bunlar, anladık. Fakat insanlara yazık değil mi? Hem bize hem onlara. Zavallı kadın/adam, sabahtan akşama kadar adliye veya köşk kapısında bekliyor ve gün boyu bilmemkaç defa, "valla henüz hiçbir şey yok" diyemediği için bunun yerine diyecek laflar bulmaya çaballıyor. Ne yapsın? "Üç teğmen (biliyoruz), suikast iddiasıyla (biliyoruz) sabah saatlerinde (hiç önemi yok) buraya getirildi (biliyoruz), savcı ifadelerini alıp (biliyoruz) tutuklama talebiyle mahkemeye sevk etti (biliyoruz), hâkim ifadeleri inceliyor (az önce söylendi), ifadelerini alacak (söylendi), gerek görürse tutuklayacak (söylendi)." Bunu söyletmek için canlı bağlantılara girişmenin tek amacı haber bültenini canlandırmak, sahiden haber veriyormuş gibi yapmak ama ne yazık ki tek zararı bu değil.

Canlıymış bağlantıymış gibi yapmak sadece masumane bir dinamikleştirme eylemi olsa eyvallah. TV bu; hiçbir şey hayatta durduğu gibi durmaz orada. Ama bu, televizyonun üzerimizdeki en kötü etkilerinden birini güçlendiriyor. Haber alıyoruz sanırken öylesine çok ve lüzumsuz ayrıntıyla zihnimiz dolduruluyor ki, bunlar bir süre sonra bütünleşip, bilgi falan içermeyen tekdüze bir uğultuya dönüşüyor. Ayrıca, lüzumsuz ayrıntı bolluğu, haberi öğrendiğimizde normal olarak düşünmemiz, sormamız gerekenleri toparlamamızı önüyor.

Ve bu gündelik halk eğitimi ile bizim Millî Eğitim birbirlerini ne kadar da bütünüyor! Nedensellik kurulmasın, mantık bağı olmasın, olgular yanyana bin atlı gibi şen sıralansın... Sonuç: biz de olan bitenle hiçbir zaman sahici bir ilişki kuramayalım.

Şu televizyonlar başka ne halt yiyorsa yese de, hiç değilse haber verirken azıcık mâkûl davransalar ve gösterişi bırakıp haber verseler.

Onlar doğru yola dönmeyecek, biliyoruz. O halde biz bilmeliyiz ki, haber diye izlediklerimiz haber değildir. İçinde haber de bulunan televizyon programlarıdır. Bunların arasından haber olanı ayıklamaya kalkışan, üç vakitte ruh ve zihin sağlığına kavuşur, ufkü açılır, mide ağrıları geçer, kilo verir. O kadar şifalıdır yani, TV'den üstümüze boca edilenleri ayıklamakla uğraşmak.

Emperyalizm mi daha tehlikeli, ahlâksızlık mı?

Ümit Kıvanç 01.08.2009

Bir sebeple, internette kendimle ilgili arama yapmak zorunda kaldım. Ve bu memleketin en sıkı ben-bilirimcileri bile her an hayrete düşürebilme potansiyeli karşısında yine saygıyla eğildim.

Önce, benimle ilgili çok önemli gerçeklerden haberdar oldum. Merakımı en çok kışkırtanlardan biri, “*Taraf* solculuğu” cinsinden bir başlık altında okuduklarımdı. Zira burada, birileri (emperyalizm galiba) tarafından bu gazeteye toplanan ekibin bileşimine dikkat çekiliyor, *Taraf*’ın varlığı ve tutumu, müthiş bağlantılar gösterilerek teşhir ediliyordu. Hasan Cemal vasıtasıyla *Cumhuriyet* gazetesinin “ele geçirilmesi” operasyonuna kadar uzanan yazar, bu operasyon akamete uğradıktan sonra “liberallerin” başka nerelerde hangi menfur faaliyetleri gösterdiğini izah ediyor, Türkiye üzerinde oynanan oyunların kâh Truva Atı kâh piyonu olan “bizlerin” ipliğini pazara çıkarıyordu. Böylelikle, başka şeylerin yanısıra, “şimdi de Türklerle Kürtleri bölüp parçalamaya uğraşan emperyalizm”in hizmetindeki bizlerin niçin asla “yaşasın halkların kardeşliği” diyemeyeceğimizi kanıtlıyordu!

Aynı yazardan mıydı, unuttum, “bunların hepsine”, yani bize, iyi yaşam imkânları sağlandığını, birtakım yerlere yerleştirildiğimizi, gelirimizin şuyumuzun buyumuzun güvence altına alındığını falan da öğrendim.

İslâmcı bir kardeşimizden ise, “bizim gibilerin” bugün İslâmcılara gösterdiği hoşgörünün geçici ve hesaplı olduğunu, aslında niyetimizin bambaşka olduğunu öğrendim. Tam neymiş, anlayamadım. Galiba dindarların hepimize birşeyler dayatmasına karşı çıkacağımızı anlatmaya çalışıyordu. Tabîi yine “ekip” olarak.

Yine solcu bir arkadaştan öğrendiğim bir başka gerçek, solcuları “AKP’ye yanaştırmaya” çalıştığımdı. Bunda da tabîi yalnız değildim.

(Görüldüğü gibi, o ikisi de yalnız değil. Beraberler.)

Daha fazla çeşitlendirmeyeyim. Gelmek istediğim yere geleyim. Aklın mantığın dışlandığı bir hayattan ahlâkî da kapı dışarı ettiğinizde ortaya çıkan tabloya. Haydi, sahici bir tartışmanın asla yapılamayışından geçtim, siyasî polemik, hattâ namuslu suçlama bile olamıyor. Her şey, tutucu ve saldırgan bir cemaatler topluluğunun hukuksuzluk ortaklığına duyulan sonsuz güvene dayanıyor. Kimsenin kimsede tutarlılık ve mantık aramayışına ve elbette, sonuçta kimsenin kimseden ahlâk hesabı sormayacak oluşuna dayanıyor.

Birinin yazdığını çizdiğini şu veya bu sebeple beğenmiyorsunuz. Onu eleştirmeniz, düşünülemez bile. Vazifeniz, onu karalamak ve tesirsiz hale getirmektir. Hemen ona bir kimlik uygun görüyorsunuz. Meselâ şu anda solcular arasında bir sosyalisti değersizleştirmenin en kolay yollarından biri, onu “liberal” ilân etmek. Böylelikle karşınızdaki, işçi sınıfını umursamayan, ruhunu burjuvaziye satmış biri haline geliyor. Aslında bundan sonra fazla bir çaba göstermeniz de gerekmiyor. Peki, ispat gerekmez mi? Gerekmez. Ya iftira attığınız ortaya çıkarsa? Öyle bir tehlike yok. Nasılsa bu operasyonu çeken insanın seslendiği insanlar sana artık o gözle bakıyor. Kırk yılda bir doğru söylediğini kabul etseler bile, buna da “bak, solculara yaranmaya çalışıyor” filan gibi bir kulp takılıyor.

Yani önce kimlik yapııştırıyorsun, sonra... sonrası kendiliğinden geliyor. Tıpkı bir insan hakkında etrafındakileri ince ince işleyerek o insanın şöyle veya böyle olduğuna herkesi inandırmanın mümkün oluşu gibi, her türlü fikir, siyasî tavır vs. düzleminde de aynı mekanizma işliyor. İsterseniz deneyin; bir-iki kişinin zihnine bir

üçüncünün meselâ cimri olduğuna dair şüphe kırıntıları serptiğiniz andan itibaren onlar da onun davranışlarında bu özelliğinin kanıtlarını bulmaya başlayacaklardır. Bu mekanizmanın esrarı şuradadır ki, aynı kişinin cimri değil de müsrif olduğunu işleseniz, yine sonuç alacaktınız.

Akıl fikir düzeyinde, siyasî tartışmada falan bu önceden belirlemenin aslî aracı, yaftalamak oluyor. Yafta, mantığa dayalı her türlü soruyu da etkisizleştiriyor. Diyelim bana laf edilecek, aslında benim pek az konuda benzer şeyleri düşündüğüm bir *Taraf* yazarından iki alıntı yapıp benimkilerin yanına konuyor, "bunlar zaten aynı ekip" teranesi eşliğinde, ben de o lafları söylemişim gibi oluyor. (Düşünün ki pek çok farklı insanın çalıştığı bir gazeteden ve bir bölümü sadece yazılarını yollayıp gerisine karışmayan yazarlarından sözediyoruz.)

İkinci önemli silah ise, niyet atfetme. "Bakma öyle dediğine, bunların amacı aslında..." makamı. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki, bu memlekette temel siyasî mücadeleler bile bu yöntemle yürütülüyor.

Vahim olan şu ki, bu numaraları yapanlar aslında kendi dediklerine inanmıyor ve bunları sadece birtakım görüşleri, tavırları ya da doğrudan bazı insanları karalamak, değersizleştirmek için yapıyorlar.

Bu ortamda solcu, devrimci, liberal, İslâmcı... hepsi ölüyor. Sadece ahlâksızlık hayatta kalabiliyor.

Bir de... inat, ayıptır söylemesi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Madem sevmiyorsunuz, terk edin o halde

Ümit Kıvanç 08.08.2009

Efendim, sorunu çözelim derken Türkiye'yi çözmeyelim.

Tak! Gitti Zozan'la Beriwan.

On iki kötü adam, mon iki kötü adam...

Ta ta tak! Gitti Mehmet, Erman, Süleyman.

Efendim, onları çağırdılar, şunları çağırmadılar. Zaten hep aynı görüşten insanlar.

Tak, tak! Eco bir yanda, Serkan öbür yanda. Biri ölü ele geçirildi, öbürü şehit.

Kimi muhatap aldıkları belli. İmralı'nın bilmemnesi bilmemne oldu.

Ta ta ta ta tak! İsimler bile belli değil. Biri Ferman'ı andırıyor, öbürü Zeyno'yu. Gömün çukura. Hekim'in kolu, Jehat'ın üstünde, Kendal'ın bir bacağı Jiyan'ın sırtında.

Güüm! Kamyon yan yatmış, A3 şarampolde, G3 paramparça, Skorski tepeden bakar, Emre'yle Erman'ın kapısında komşular, ana baba perişan.

Sık kafasına, kes kulağını, yat pusuya, seç beğen öldür. Nasılsa onlardan çok var. Hepsini Millî Eğitim yoluyla yavaş yavaş öldüremiyoruz. Bazıları da kırmızı çizgilere kurban oluversin.

Tak! Tak! Tak...

Nereye kadar ya!

Türkiye vicdanı zerrece sızlamaksızın harcadığı çocuk ve gençlerinden özür dilemenin eşiğinde. Vicdansız ve ahlâksız politikacılarla güya gazeteciler elele, birşeylere taş koymaya çabılıyor.

Siz neye taş koymaya çalışıyorsunuz ey gafiller? Siz kimsiniz? Kim veya ne yarattı sizi? Kim var etti? Siz neyin peşindesiniz? Hiç ölmeyeceğiniz bir savaşa daha kaç kuşağı kurban etmek istiyorsunuz?

Siz, Deniz Baykal olacak şahıs, Devlet Bahçeli olacak adam ya da meselâ Fikret Bilâ vs. adlı insan, siz ne istiyorsunuz? Açıkça görülüyor ki, bu memleketi sevmek falan sizin çok ama çok uzağınızda. Siz bu memleketin insanlarını sevmiyorsunuz. Kendi konumunuzu korumak adına neleri yapmaya hazırsınız? Allah rızası için, Atatürk aşkına, Türk'ün Turan ülküsü uğruna, seçkin Ankara gazeteciliğinin saygınlığını koruma adına, size ne uyuyorsa onun adına, açıkça söylesenize, 7.65'lik mermi kadar cesaretiniz varsa, siz ne istiyorsunuz?

Bütün gücümü sizin yüzünüzden çıldırmamak için harcıyorum. Olumlu birşeyler düşünmeye, önermeye, tartışmaya halim kalmıyor. Nasıl bu kadar öngörüsüz, basiretsiz, cesaretsiz olabildiğinizi anlayabiliyorum, fakat nasıl bu kadar vicdansız ve gaddar olabildiğinizi hakikaten anlayamıyorum. Neticede siz de insan sayılırsınız.

Sorunu AKP hükümeti çözebilirse bir yerimize bir şey mi batacak? Çözsün de kim çözerse çözsün. Çocuklar ölüyor oralarda. Belki de dünya siyasetinin gördüğü en nobran ve otokrat başbakanlardan biri sonunda çoktan yapması gerekeni yapıp birilerini muhatap alıyor, kendince birtakım adımlar atıyor. Ne uğruna yapıyorsa yapıyor. Size ne? Doğru bulmadığınız amaçları varsa teşhir edin. Kıyasıya eleştirin. Elinizi tutan mı var? Öbür elinizle de bir ucundan tutun, "artık kan dökülmesin diye şuna şuna razı oluyoruz" deyin. Bir sefer de, kinle gözleri kör ederek, gazezle gönülleri iğdiş ederek değil, birilerinin hayatını esirgeyerek bir halt etmiş olun. Diyebilin ki, "bizim yüzümüzden bu ülkede çok kan döküldü, ama şimdi pişman olduk, vicdanımız varmış meğer, fark ettik". Çocuklarımızı esirgeme uğruna fedakârlık yaparsanız, faşizm ve Kemalizm dinlerinde karşılığını bulur mu, bilmem, ama bizim vicdanımızda bulacaktır. Sizi bile affedebiliriz, çocuklar artık dağlarda, pusularda ölmeyecekse.

Siz, devlet eliyle Hizbullah katilleri eğitilip Batman, Diyarbakır sokaklarına salınırken en ufak rahatsızlık duymayanlar; siz, asit kuyularına bakınca ülkemizin yeraltı zenginliklerini görenler; siz, uluorta kafasına sıkılan, işkence edilen kimsenin üzüntüsünü taşımayanlar; siz bugün neden rahatsızsınız? İçtiğiniz kan yetmedi mi? En sıkı Drakula hikâyesinden taşar, sokaklara yayılır, sizin yüzünüzden, sizin sayenizde akmış olan kan.

Eşit şartlarda bir mahkeme önüne çıkalım, yemin ediyorum, sizin vatan haini olduğunuzu kanıtlamam en fazla beş dakika sürer. Vatan sizin sandığınız şey değil. Vatan bir askerî bölge değil. Vatan, devletçe kollanan adamlarınızın üniversite öğrencilerine satırla saldırdığı, Kürtleri beyaz renolarda yok ettiği, yıkanmış giydirilmiş

kıtaların alkış tuttuğu arena değil. Vatan, *Hürriyet* gazetesinin vatan diye tarif ettiği şey değil.

Vatan biziz, siz de bize ihanet içindesiniz.

Biz de kimiz? Güzel soru. Herhangi bir Kürt veya Türk insanı öldürüldüğünde kendini onların sevgililerinin, arkadaşlarının, anababalarının yerine koyabilenleriz. "Ölü ele geçirildi"lerle "şehit oldu"lara bakarken gözleri dolanlarız.

Siz bunu anlayamazsınız. "Şehit anası" sizin için bir mahalleyi daha kışkırtmaya yarayacak malzemedir yalnız. Askerler öldüğünde 9 mm'cik olsun üzüldüğünüzü gören biri çıkar mı?

Bir TV dizisi var. Vampirler bir ilaç kullanıp artık kan içmez hale geliyorlar. Deniz Bey, Devlet Bey, Fikret Bey, size tavsiyem, Ertuğrul Bey bunu biryerlerden bulmuşa benziyor, bir sorun isterseniz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlet aslında depremde yıkılmıştı

Ümit Kıvanç 15.08.2009

Bir büyük deprem oldu ve açmak istemeyenin bile gözü açıldı.

19 Ağustos 1999'da Marmara bölgesinde birçok yerleşim yerini 2. Dünya Savaşı bombardımanlarından nasibini almış şehirlere çeviren deprem, ruhumuzu öyle bir sarstı ki, durulduğunda hiçbir şey eski yerine oturamadı. Bu sarsıntıdan önce de insanlar devletin ne olduğunu bilmez değildi. Fakat, bir keyfî zorbalık mekanizmasının "ben devletim" diyebilmek için ister istemez bazı başka şeyler de olması gerektiğini, haliyle, varsayıyorlardı. Depremde, ne olmadığını da anladılar.

19 Ağustos 1999 depremi, şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya koydu ki, bizim devlet dediğimiz mekanizma, sadece kendini tepesine çöreklediği halka karşı korumak amacına göre örgütlenmiştir; yaşayan kanlı canlı insanlarla da onların hastaları, yaralıları, ölüleriyle de uzaktan yakından ilgisi olmayan birtakım soyut umde veya ilke veya kırmızı çizgi, her ne haltsa bunları koruma-kollama-yaşatma dışında herhangi bir aslî amacı, faaliyeti yoktur; üstelik herhangi bir yararlı işin yürütülmesine imkân vermeyen, kendi içindeki iyi niyetli, becerikli insanların da elini kolunu bağlayan, muazzam kof ve hantal, korkunç bir canavardır.

19 Ağustos 1999'u izleyen aylarda, uzun süre, deprem yardımlarını koordine etmeye uğraşan gönüllü bir örgütlenmenin içerisinde yeraldım. Birlikte çalışmak zorundaydık, pek çok devlet görevlisiyle epey zaman geçirdim. Evet, beraberce, icabında birtakım kuralları çiğneyerek iş gördüğümüz, hâlâ dostluk duygularıyla hatırladığım bazı resmî görevlilerle birlikte bulundum; ama samimiyetle söylemek isterim ki, bunları şimdi size neredeyse isim isim sayabilirim. Yani o kadar azdılar. Merhum Recep Yazıcıoğlu'ndan ilham ve belli ki eğitim almış birkaç sivil üst düzey amir-memur ile birkaç idealist genç subay. Bu kadar. Gerisi, hele bir deprem durumunda, acilen dolaba kilitlenmesi gereken, işe yaramaz, kompleksli, beceriksiz, iyi ihtimalle korkak

süprüntülerdi. Zaten devlet memuru olmayan sivil yardım gönüllülerini resmî yazıyla işten çıkaran kaymakamı (sonra vali oldu) hiç unutamam. Unutamadığım değerli insanlardan biri de, dışarıdan yardıma gelen ekipleri, herhangi bir yol-adres vs. bilmediğimiz bir ilçede kendilerine ihtiyaç duyulan yerlere yönlendirebilmek için uğraştığımız sırada bize bir telefon olsun vermeyen kaymakamdı. Bir üçüncüsü de, insanları bir çadır önünde kuyruğa sokarak on lira mı yirmi lira mı ne (bugünkü "kura" göre konuşuyorum) dağıttıran kaymakamdı. O paralar topluca kullanılsa o sırada çok daha elzem olan ve herkesin yararlanabileceği somut şeyler yapılabileceğini söylediğimizde bize şöyle cevap vermişti: "Bu parayı dağıtmazsa devlet yok demektir." Bahsedilenin Osmanlı devleti mi, para dağıtılanların Yeniçeri mi vs. olduğunu soramadık haliyle. Şimdi böyle döküp saçmaya başlayınca görüyorum ki, zamanında o faaliyetleri beraber yürüttüğümüz arkadaşlarla biraraya gelip hatırladıklarımızı toparlasak, size bir haftalık yazı dizisi hazırlayabilirim, "devlet ve deprem" konusunda. ("Devlet ve İhtilal"ın Türkiye versiyonu bu adı mı taşısa?)

Esas şok, depremin ilk günlerinde arama-kurtarma, sonrasında da en acil yardım faaliyetlerinde devletin neredeyse hiç ortada bulunmayışıyla yaşanmıştı. Unutulmuş mudur?

Devleti yönetenlerin kendilerine göre bir çeşit sağduyuya sahip olduğu varsayılır. 1999'da anladım ki, varlığını tehlikeye düşüren hiçbir ciddi direnişle karşılaşmamış hot-zot devleti, zamanla, meşruiyet için gereken mecburî işlevlerine de hastane kapısına düşmüş vatandaş muamelesi yapmış. Yani, ihtiyacı olmadığı için sağduyuyu da, onlara lâzım olduğunda derhal ortaya çıkan, bize lâzım olduğunda bir türlü bulunamayan resmî evrakın kaldırdığı raflara savurmuş.

Yerle bir olmuş apartmanların enkazına çökmüş, boş gözlerle uzaklara bakan insanlar orada her şeye rağmen devleti görmek istemişlerdi. Bir defacık olsun yanlarında. Onlara yardım ederken. Göremediler. Gördükleri çoğu durumdaysa, görmemiş olmayı yeğlediler.

Anti-komünizm şırıngalarına her zaman aşırı doz yüklendiğinden bu yüzden burada dünyanın son komünist ihtilâli olamazdı tabîi (o 10-20 liralara niye dağıtılıyordu, ayrıca?), ama bunun elbette bir sonucu olacaktı. Bugünkü durumlara bakarken 19 Ağustos'ta yaşananları hatırlamak faydalı bir hareket olabilir.

"Asi" Kürtleri götürüp yol kenarında kafasına sıkıp asit çukuruna atan zihniyetin depremzede Türklere hangi muameleyi reva gördüğünü unutursak birşeyler eksik kalır gibi geliyor bana. Faili meçhullerin sayısını bilemediğimiz gibi, depremde pekâlâ kurtarılabilecekken ölenlerin sayısını da bilemiyoruz. Eğer 19 Ağustos'taki deprem yardımı seferberliği neredeyse bir sivil kalkışma halini almasaydı, devlet, normal olarak kendi işgalindeki kamusal alanda inisiyatifi nasıl kaptırdığını görmeseydi bugün eğitilmiş arama-kurtarma ekipleri, afet koordinasyon merkezleri falan da olmazdı yine.

Acaba Kürt hakları meselesine Skorski yerine yangın söndürme uçağı alma perspektifiyle bakılsa... insanı hiçe sayan devlet şeklinden kurtulmak isteyenlerin sayısı artar mı?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TÜSİAD MÜSİAD hemen uyandı

Ümit Kıvanç 22.08.2009

Türkiye’de burjuvazinin sınıf bilincinin pek gelişmiş olmadığı söylenir. Memleketimizin devlet eliyle, yap-işlet-devret mantığına uygun şekilde üretilmiş patronlar sınıfından safkan burjuvalık beklediğimiz için böyle düşünüyoruz sanırım. Halbuki, bizin patron sınıfının doğuş ve yükseliş koşullarına bakılınca, bunların, bırakın devlete hükmetmeyi, devletten bağımsız parmağını oynatamayacağı görülebilir. Bizim devlet için, hiçbir zaman burjuva devleti olmadı, diyebiliriz. Özal bunu yapmaya çalıştı, o zaman da gördük ki, bu saatten sonra kitaplardaki tarifiyle bir burjuva devlete kavuşmamız pek mümkün değildir. Baskıcı silahlı-silahsız bürokrat egemenliği yerini ancak gözü dönmüş soyguncular egemenliğine bırakabilecek.

Türkiye’de “egemen sınıf” kimdir, bu sahiden de gerektiği şekilde çözülmemiş bir sorun. Malına mülküne, ekonomideki etkinliğine bakınca Koç’u, Sabancı’yı, daha yakın tarihlerde Karam Mehmet’i, Aydın Doğan’ı vs. sıralayabilirsiniz. Ama bunlardan herhangi birinin özellikle asker karşısındaki konumuna bakınca, egemen sınıf mensubu etiketinin üzerlerinde bayağı sırttağını kabul etmelisiniz. Karam Mehmet’in jandarmaya el pençe divan tek mil verişini gördük. Sabancı ailesinin öndegelenlerinden biri karanlık Teşkilatı Mahsusa eylemlerinden birine kurban gitti, dahası mı var?

Varlığını ve konumunu belirli bir devlet yapısına ve devlet-toplum ilişkisine borçlu olan egemen sınıf, kendisini de alt tarafı “Millî Güç”ün bir unsuru sayan, başına buyruk Teşkilatı Mahsusa devletine herhangi bir dönemde sahiden egemen olabilmiş midir? Bizim egemen sınıfın sınıf bilincini ararken, buralara bakmamız daha doğru sanki. Bu sınıf, zenginliğinin, ayrıcalıklarının, hattâ varlığının dayanağını, kendisine hayat veren ortamı, zemini pekâlâ biliyor.

MÜSİAD’ın topladığı ve simgelediği güya “yeni” burjuvazi için durum daha farklı elbette. Onlar klasik burjuva sınıf bilincine daha yakın olabilirler.

Ancak görülüyor ki, ikisi de, bir noktada, çıkarlarını tehlikede görmekte birleşiyorlar. Hükümet, memleketteki siyasî-toplumsal hayatı kökten değiştirebilecek bir yola adım attığı anda, bir zamanlar demokratik gelişmeye katkı yapma iddialarıyla ortaya atlayan, Kürt meselesine dair öneriler şu bu getiren TUSİAD da, güya “Anadolu’nun bağı”nı temsil eden MÜSİAD da âdetâ refleks diye nitelenebilecek tepkiler gösterdi. İkisi de Türkiye’nin müstakbel AB üyeliğinden çok şey beklediklerine göre, AB üyeliği de ister istemez demokrasinin bizim bugünkü ölçülerimizle ölçülemeyecek boyutlarda gelişmesi anlamına geldiğine göre, bu iki işveren örgütü, “Kürt açılımı”, nâmidüğer “demokratik açılım”dan niye huzursuz oldular?

Sorulmaya değer bir soru değil mi bu?

Çünkü AB’yi ve bunun getireceği mecburî demokratikleşmeyi bize kıyak olsun diye değil, bizzat kendi çıkarları için istiyorlardı. Yoksa hele bizim gibi demokrasiyi pek tanımayan bir memlekette demokrasi fazla genişler ve derinleşirse işlerin nereye varacağını mı hissediyorlar? Yani solcuların ve maalesef hâlâ kendine devrimci diyen kavrayışsız, apolitik çevrelerin bir türlü sezemediğini mi seziyorlar?

Demokrasi deyince sadece zaten hiçbir zaman sahici iktidar olamayan hükümetlerin gidip geldiği, danışıklı dövüşlü, bazen de sırf dövüşlü, bol hileli parlamenter siyaset oyununu anlayanlar, en azından patron örgütlerinin demokratik gelişme ihtimali karşısında duyduğu endişeye bakıp kendi kavrayışsızlıklarına ilaç aramalı.

Çünkü demokratik gelişme, toplumun bütün unsurlarının her alanda inisiyatifinin artmasına yolaçar. Bugün mesele elbette anlaşılır nedenlerle Kürt hakları çevresinde dönüyor. Hayal etmeye çalışın bakalım: Kürt hakları diye bir meselenin kalmadığı, kendi toplumuyla savaşıyor bir devletten korkulmayan, herkesin dilediğince örgütlenip her türlü hak mücadelesini özgürce yapabildiği bir ortamda, "Yaşasın, kriz geldi!" naraları atılarak yüzbinlerce işçi pat diye kapı önüne konabilir mi? Tuzla katliamı göz göre göre devam ettirilebilir mi?

TÜSİAD ve MÜSİAD'ın bu Kürt açılımı işinden hoşlanmamalarında bir sınıfsal tavır görülüyor. İki patron örgütünün, olan biteni kavramada memleketimizin solcusundan, demokratından bir adım ileride olduğunu düşünüyor. Kürt meselesi sahiden her şeyin anahtarı; bu mesele hallolursa, TV reklamlarının hedef kitlesi olan 10 milyon kişi dışında kalan nüfus dönüp sırtımızdan zengin olanlara da bir bakacaktır. O zaman, Gökhan Özgün'ün şahane sözüyle, bize yıllarca "yürümeyen arabalarla yürüyen çamaşır makineleri" sokuşturanlar ve işçisini boğaz tokluğuna çalıştırmak gibi ilginç bir ibadet şekli geliştirmiş olanlar bugünkü gibi gönlünce at oynatamayacak.

Patronlarımız dönüp dolaşıp Tanzimat zihniyetinde buluştu: AB'nin piyasasını alalım, demokrasisi kalsın. Aferin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pimi çekilen, bir yalan dünyasıdır

Ümit Kıvanç 29.08.2009

Savaş devam etmeli. Mutlaka. Her yer toz duman olmalı. Her gün öldürülen terörist ve şehit olan asker-polis haberleri bültenleri doldurmalı. Mayınlı pusular, karakol baskınları ihanetin, sokak ortasında vurulan insanlar, güpegündüz kayboluverenler, dışkı yedirilenler vatan savunmasının nişaneleri olarak gazete sayfalarında, televizyon ekranlarında yerlerini almalı. Şehit cenazelerinde kurt işaretleriyle yürünmeli, kana kan isteyenlerin haşın yüzleri çocukların rüyalarına girmeli. Dağdaki son terörist öldürülene kadar herkesin eli kana batmalı. Masum kimse kalmamalı. Bin köy daha yakılmalı, ormanlar ateşe verilmeli, şehir çeperine sığınan çaresiz ailelerin çocukları, ceviz ağaçları yerine elektrik direklerine yaslanmalı. Beri tarafta da kimse gıkını çıkaramamalı; gıkını çıkararı Kürtlerden beter etmeli. Mehmet Ağar yeniden göreve çağrılmalı, Veli Küçük acilen serbest bırakılmalı, JİTEM yerine yine resmen varolmayan çok daha acımasız bir paramiliter örgüt kurulup başına Yeşil getirilmeli.

İşte bunlara benzer tedbirler alınmalı. Kan ve barut kokusunu ciğerlerimize çekerek yaşamalıyız. Göz gözü görmemeli.

Çünkü toz duman yatışıp etraf seçilebilir hale gelince karşımıza çıkanlar pek kaldırılabileceğimiz manzaralar olmuyor. Toprağın altından kemikler çıkıyor. Faili meçhullerin hiç de faili meçhul falan olmayıp pek çok insanın gözü önünde işlenmiş cinayetler olduğu anlaşılıyor. "Teröristler yaptı" denen pek çok işin aslında devletin marifeti olduğunu öğreniyoruz. "Dağdaki son terörist öldürülene kadar" sürdürülecek savaşta şehit olduğunu sandığımız birçok gencin aslında çok başka nedenlerle aramızdan ayrıldığını haber alıyoruz. Vatani koruma iddiasındaki ordunun kendi karakolunu koruyamadığını görmek zorunda kalıyoruz.

Savaş sürmeli. Yoksa topluca intihara sürükleneceğiz. Bari savaşta ölelim. Hiçbir toplum bu kadarını kaldıramaz. Hayatını –ve devletini- üstüne kurduğu yalanlarla bir bir yüzleşmek zorunda kalan ve bunun şokunu yaşamaya başlayan toplumumuz, şimdi de başka türlü hakikatlerle baş etmek zorunda.

“Teğmenin pimi çekildi.” *Türkiye Türklerindir* gazetesi bu haberi sürmanşetten verdi. Devrim gibi bir şey neredeyse. Bu dürüstlük mertebesine nasıl, ne zaman ulaştık biz? Yoksa millî hasletlerimizden olan şuursuzluğa yeni boyutlar eklemekle mi meşgûlüz?

Hiçbir komplekse, önyargıya, ideolojik hesaba yer vermeksizin, basitçe düşünelim:

Teğmenin ceza olarak eline pimi çekilmiş elbombası tutuşturduğu askerin, mandalı sıkılmaktan kasları uyuşturmuş ya da eli terledi, bomba patladı, dört genç yok yere hayatını kaybetti. Eğer savaşın en civcivli, Teoman Koman'ın en şaşaalı, Mehmet Ağar'ın en muktedir zamanında bu olay meydana gelseydi, bize ne söylenecekti? Biz bu dört askerin nasıl şehit olduğuna dair neler okuyacak ve dinleyecektik? Düşünün ki, hâlâ habere yer vermeyen gazeteler, televizyonlar var.

Peki şimdi biz, mâlûm dönemde olan biten hakkında bize söylenenlerden şüphe etmeyecek miyiz? Hakikaten yok yere can veren dört gencin ailesine söylenen –üstelik farklı farklı- yalanların benzerleri bize yıllarca söylenmedi mi? *Hürriyet* gazetesini bu haberi koskocaman vermek zorunda bırakan manasızlık, umursamazlık, gaddarlık, akli uçmuş gitmiş bir teğmenin tamamen kendine özgü sapıklığının ürünü müdür?

Bu memlekette artık hiçbir mızrak hiçbir çuvala sığmıyor. Bunun farkında mıyız? Her şey bir çırpıda ortaya dökülüyor. Ama dökülenler öyle korkunç ki, herkes gözlerini kapamaya çalışıyor. Çünkü bunlara inanmak zor. Ermeni kıyımına inanmak zor, 12 Eylül öncesinde devletin bizzat tertiplemediği kitle katliamlarına inanmak zor, Hrant'ın öldürülüş sürecine ve sonrasına inanmak zor, “teröristlerce şehit edildi” haberlerinin yalan olabileceğine, koca ordunun karakolunu koruyamadığına, binlerce Kürdün sorgusuz sualsiz infaz edildiğine inanmak zor. Öyle çok yalana öylesine batmışız ki, karşımıza çıkan her hakikat bizi sarsıyor. Elbombası kurbanlarının aileleri, “gazetenin haberine” inanmak istemediklerini veya “anca belgeler ortaya çıkarsa” inanabileceklerini söylemişler. Tuhaf mı? Nasıl inansınlar? Halbuki “haber” denen şeyde, bizzat elbombası cezasını veren teğmenin ifadesi de yeralıyordu ve bizzat bu gaddar genç adam olayı “belge”liyordu.

İnanmak'tan bilme'ye geçişi belki de böyle can yakan olaylar sağlayacak, korkunç hakikatimizi sindirmeyi öğreneceğiz. Ya da başımıza yalanla da gizlenmesi imkânsız, çok korkunç şeyler gelecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tavuk dediğin yumurtlar

Ümit Kıvanç 05.09.2009

Şu son manzara bir defa daha gösterdi ki, bizim esas sorunlarımız öyle şu siyasî çizgi yerine bunu, bu ekonomik politika yerine şunu benimseyerek çözülecek türden değil. Yıllardır aklım erdiğince deşmeye, bulabildiklerimi yazmaya çabalıyorum; toplum olarak çok ciddî zihinsel ve ruhsal sakatlıkların pençesinde kıvranıyoruz. Evet, pençe ve kıvranma, çünkü aslında düpedüz, hastalık gibi birşeylerden söz ediyorum. Diyeceklerimi ironi ya da espri niyetine okumayacağınızı umuyorum.

Hastalığımızın en tehlikeli hale büründüğü, aynı zamanda en iyi gözlenebildiği, hattâ belki kaynaklarının yeraldığı iki büyük alan var. İlki, etrafımızdaki gerçeklikle ilişkimiz. İkincisi de, kendimize atfettiğimiz özel farklılık.

Bunlar son derece ilginç bir şekilde, hem toplum hem bireylerce paylaşıyor, makro ve mikro düzeyde aynı algılama bozukluğuna, ruh haline ve davranışlara yolaçıyor. Uluslararası insan hakları ölçütlerine uymamız istendiğinde kapıldığımız dehşetle, ortalama bireyimizin, bir kuyruğa girmeyip arkadan dolanma konusunda gösterdiği doğal refleksin kaynakları pek farklı yerlerde değil, bana kalırsa.

Gerçeklikle ilişkimiz, sadece dünyayı ve toplumsal olayları sahiden anlamamızı engelleyen bir çarpıtıcı gözlük aracılığıyla kurulmuyor. Sadece gerçeklik niyetine anladığımız şey bizden başka herkesin anladığından farklı olmakla kalmıyor. Böyle olsa, iyi niyetli fakat yanılan bir toplum olabilir, en azından kendi içimizde derin huzursuzluklar duymadan yaşayabilirdik. Böyle değil. Çoğumuz, kendi algıladığımız ve kabul ettiğimiz gerçeklik dışında bir gerçeklik olduğunu bilmiyor değiliz.

Bu yüzden, sürekli gerilim yaşıyoruz. Şu şöyledir, bu böyle değildir, diyoruz, ama içten içe, bu dediklerimizin bizim dışımızdaki kimse tarafından gerçek sayılmayacağı endişesinden bir an bile kurtulamıyoruz. Çünkü hernekadar ideolojiler, korkular, şartlanmalar, çıkarlar, Türk Millî Eğitimi falan varsa insan zihni diye bir şey de var ve istediğiniz kadar şartlandırın, biryerlerden birşeyler pırtlıyor.

Bütün dünya bir yana, biz bir yana, diyerek, her şeyimizi meşrulaştıran, kendimize ait bir gerçeklik kurabilmek için ihtiyaç duyduğumuz mekanizma, hastalığa güçlü bir ikinci kol kazandırıyor: Biz öyle farklı bir şekilde farklı olmalıyız ki, başkaları için geçerli olanlar bizim için olmasın. İngilizlerle Almanlar da farklıdır, ama ikisi de aynı gruba girer; biz hiçbir gruptan değiliz. Efendiler, biz bize benzeriz! Sanki Japonlar Hintlilere, Kenyalılar Perululara benzer...

Hastalığın her iki boyutunun düşünme-davranma tarzımıza belirleyici etkisi, yalanın sorgusuz sualsiz bir meşruiyet kazanmasıdır. Hayat felsefemiz şu: herkesin yalanı kendi gerçeğidir. Düsturumuz şu: yaşama alanını yarattığın yalanlarla güvence altına alırsın.

Bahsettiğim çarpık gerçeklik algılamasının bir anlamlandırma meselesi olmadığına dikkatinizi çekmek istiyorum. Her sabah gidip tavuğun altından yumurtayı alan köylü için, tavuğun yumurtlaması tartışmasız gerçektir. Ha, o bunu Allah'ın işi sayabilir ya da tutar tavuğa tapar, bu başka iş. Ama bazıları bazen kaytarsa da tavuklarının düzenli olarak yumurtladığından köylümüzü kimse şüpheye düşüremez.

Bizim gerçeklik algısına "serbest" (güreşteki gibi yani) yaklaşımımızsa, "Hayır, tavuk yumurtlamaz!" gibi bir "tesbiti" içerebiliyor. Varlığını ve düzenini bir defa tavukların yumurtlamadığı "gerçeğiyle" ilişkilendirdiyseniz, bundan sonra yapacaklarınız kendiliğinden ortaya çıkıyor: 1. Her gün yumurtaları yok etmek, 2. Tavukları gözden uzaklaştırmak, 3. Tavuk ya da yumurtadan bahsedilmesini olabildiğince önlemek, 4. Tavukların niye asla yumurtlamadığına kendinizi ikna etmek için tezler geliştirmek, 5. Her ihtimale karşı, başka

tavukların belki yumurtlayabileceği ama bunun bizimle ilgisi olmadığı, çünkü bizim tavukların farklı olduğu yollu stepne-sübat imalatına girişmek. Tavukları toptan imha etmek de çözüm olamıyorsa işiniz zor...

Geçelim yine ikinci boyuta. Dünyanın her yerinde yumurtlayan tavuklar bizde niye yumurtlamıyormuş? Çünkü biz farklıyız. Niye? İşte bu basamakta durup, kendinize farklılıkla haklılığı özdeşleştiren bir hikâye yaratmanız gerekir. Ancak ihtiyaçlarınız, sadece size özgü hikâyeye sahip olmakla giderilecek türden değildir. Bizzat hikâyeye denen şeyi de bozarsınız; olaylar birbirinden doğarak, gelişerek akmaz. En ufak nedensellik ilişkisi, en ufak mantık bağı arayışı, hikâyenize zarar verecektir. İhtiyaç duyduğunuz köşetaşlarının yanyana dizildiği, bütünlüğü olmayan, sadece anafikri olan bir anlatıdır size gereken.

Keşke gazete köşesi daha derinlere inmeye izin verseydi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sular seller...

Ümit Kıvanç 12.09.2009

Devleti kurduktan 57 yıl sonra, bir türlü buna uygun şekilde hizaya gelemeyen millete atılan en büyük dayanın yıldönümü bugün. Ama biz sudan selden sözetmek zorundayız. Geçenlerde size, bizim devletin gerçek yüzünü poliste, işkencede vs. değil, deprem sırasında açıkça görebildiğimi anlatmıştım kısaca. 32 (medyamız sayesinde bu sayıdan bile emin olamıyoruz) insanın yok yere hayatını kaybettiği sel felaketinin ardından tekrarlamak isterim: "Doğal afet" denen şeyin Türkiye'deki yaşanma tarzı, devletimizin kuruluş ve işleyiş mantığını ele verir, devlet-toplum ilişkisinin özünü açığa vurur. Öte yandan, sınıfsızlığı, kaynaşmışlığı ya da din kardeşliği ya da millet bütünlüğü durmadan vurgulanan toplumumuzun ikiyüzlülüğünü ortaya çıkarır. Ve, solculuktan, işçi sınıfından bahsedilmesine tahammül edemeyen muhafazakâr demokratların hoşuna gitmeyecek ama, kapitalizmin nasıl düpedüz vahşete, acımasızlığa, umursamazlığa dayalı bir insan davranışı ve toplum hayatı yarattığını bir defa daha kanıtlar.

Doğal afetlerin, bunlara bağlı can kayıplarının önlenmesi ve yıkımın giderilmesi alanlarında bizdeki devlet örgütlenmesinin kuruluş ilkesini anlamak için, devletin sahip olduğu savaş uçaklarının sayısı ile yangın söndürme uçaklarının sayısını karşılaştırmak yeter. Tabii bir savaş uçağı parasıyla kaç yangın söndürme uçağı alınabileceğini de hesaba katarak.

Aslında toplumun kendi kendini yerinden yönettiği bir kurum olması gerekirken bizdeki yapı icabı devletin bir parçası sayılan belediyelerin faaliyetinde esas güdü ve hedef, devletinki gibi tahakküm değildir. Paradır. Belediyeci olunarak zenginleşilir, belediyeyle iş yaparak zenginleşilir, belediyeyi bağlayarak zenginleşilir. Şimdiye kadar yaşadığımız ve öldüğümüz doğal afetlerin hemen hepsinde, belediyelerin şu ya da bu oranda suçu var. Onyıllardır. Ve bunu herkes biliyor. Fakat ikiyüzlü bir hayata alıştırıldığımız için, herkes, yarın öbür gün kendisinin de işi düşebileceği için belediyeyle uğraşmıyor. Bu tür ihmalleri yüzünden alaşağı edilmiş belediye başkanı var mı, hatırlamıyorum.

Çok basit değil mi: Dere yatağına imar izni verilmiş, dere gelmiş, oraya yapıları savurmuş götürmüş, insanlar ölmüş; pek çok vatandaşımız, ölümleri doğal sayıyor, belediyeyi bağlayıp başka bir dere yatağında inşaat izni almaya uğraşıyor.

Niye? Çünkü daha çok kazanmayı ve tüketmeyi hayatın başlıca amacı sayan, insanın zaten bunlar için yaşadığını zihnimize işleyen bir düzen içerisinde yaşıyoruz. Türkiye'nin düzeni, ceberrut devletten ibaret değil ki. Çoğu zaman onun bile karşı koyamadığı, kapitalizm diye bir evrensel gerçeklik var.

Erken aşamalandaki zora dayalı tarihini atlayarak, kapitalizmi kısaca şöyle özetleyebiliriz sanırım: İnsanların büyük çoğunluğunu kıt kanaat geçinmek zorunda bırakırsın. Bunlar düzenli aylık ücret karşılığı her işi yapmaya hazır hale gelirler. Kalabalık bir grubu dışarıda bırakırsın. İşsiz ve amaçsız kalırlar. Çalışanlara sürekli bunları gösterip, "şu koşullarda çalışmazsanız sizi atar bunları alırım" dersiniz. Rız olurlar. Tıkarsın korkunç mekânlara, dikersin başlarına işbirlikçilerini, bunların gözetiminde sabahtan akşama olmadık ruh kurutucu, zihin köreltici işleri yaparlar. Ay sonunda, kendilerini bu durumdan kurtarmaya asla yetmeyecek ölçüde bir harçlık tutuşturursun ellerine, tamamdır. Kendine, eşine, çocuklarına cipler alırsın. İşçilerini de penceresiz yük minibüsüne doldurur taşırsın. Büyük ihtimalle işçilerin için "servis" koyduğunu söylüyorsundur sorduklarında.

Şimdi yedi kadın işçisinin ölümüne yolaçan işverenle firmanın idare müdürünü mü ne tutuklamışlar. Bak bak bak! Adalet dediğin işte böyle olur. Bana kalırsa, koruma altına almışlar, kimse gelip intikam almaya falan kalkmasın diye.

Bizim hakikatimiz, o işverenin tutuklanması, hele kınanması değildir. Kimse kendini kandırmasın. O işçiler, "yük minibüsünde eşya gibi taşınmak istemiyoruz, insan gibi servis istiyoruz" talebiyle fabrika önünde gösteri, oturma grevi vs. yapsalardı; sendikalı mıdırlar, bilmiyorum, değillerse sendikaya girmeye kalksalardı; neler olurdu sizce? Hepsi anında kapı önüne konmaz mıydı? Diyelim ki direndiler. Bugün insanların isyanını yatıştırmak, göz boyamak için işvereni tutuklatanlar, polisi o işçilerin üstüne coplar, ses bombaları, sinir gazlarıyla saldırtmaz mıydı?

İşverene gelince... Onlardan çok var. Kapitalizmi özetlerken atlamışım sanırım, eklemek lâzım: Kapitalizm vicdanı iptal edenin girebildiği sevimli bir sahil kasabasıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bilmesek de hissediyoruz

Ümit Kıvanç 19.09.2009

Çarşambayı perşembeye bağlayan gece, İstanbul valisi, emniyet müdürü, başka birçok üst düzey yetkili, bilumum canlı yayın elemanları, haber merkezi sorumluları ve bazı avukatlar ile birlikte, sabaha kadar ayaktaydık. Sanırım en tuhaf durumda olanlar bizlerdik. Ötekilerin hepsi bir şekilde işlerini yapmaya, yasal prosedürü yürütmeye, bilgi bulmaya, vermeye, saklamaya, doğru ve yalan söylemeye çalışırken, biz ekrana çakılmış, yedi ay önceki o vahşete neyin yolaştığını, katil zanlısını kimlerin nerede nasıl sakladığını, şimdi bu

gencin niye, nasıl, hangi koşullarda teslim olduğunu anlamaya çabalıyorduk.

Gencecik bir kızın korkunç bir şekilde öldürülüşünü hatırlamak bile yeterince yürek burkucuydu. Ama biz izleyicilerin durumunu daha da ağırlaştıran şartlar vardı.

Kesintisiz canlı yayın baskısı altında, her an çok önemli gelişmeler meydana geliyormuş havası verilerek sürdürülen, aptal edici medya faaliyeti üzerinde durmayacağım. Medya bu olayda hiç değilse cinayeti ve failin yakalanması gerektiğini aylar boyunca unutturmayarak, nadir hayırlı işlerinden birini gördü. (DERS 1: Hrant'ın öldürülmesini ve sonrasını da aydınlatabiliriz.) Ancak kendisi için de başarı sayılabilecek bir aşamada, teslim olan katil zanlısı için "yakalandı" demekten sabaha kadar vazgeçmedi. Ertesi günkü birçok gazete de aynı ifadeyi sorumsuzca kullandı. Vali ve emniyet yetkilileri bile, kendilerine daha fazla övünme fırsatı verebilecek bu ifadeyi kullanmadılar, ama medyamız "teslim oldu" yerine "yakalandı"yı ısrar ve inatla tercih etti.

Böylece, aslında çoğu zaman umursamazlığından, kolay unuttur oluşundan yakındığımız toplumumuzun hiç de azımsanmayacak bir sağduyuya sahip olduğunu bir defa daha görmemizi sağladı. İzleyici tepkisine açık kanal ve programlara birçok insan mesajlar gönderip tepkisini dile getirdi. "Yakalandı!" çığılı onları rahatsız etmişti. Katil zanlısının teslim olduğunun farkındaydılar. Muhabirler sabahın erken saatlerinde sokaklara çıkıp insanlara "duygu ve düşüncelerini" sorduklarında, "Para bu işi de halleder herhalde" gibi cevaplar aldılar. (DERS 2: Toplum devleti hakkındaki düşüncesini ille sokaklara dökülerek ifade etmeyebilir.)

Emniyet içinde birçok insanın, bu cinayeti aydınlatmak, zanlıyı yakalamak konusunda hakikaten çaba harcadığına inanıyorum; bunu belirtmem gerekir. Üstelik, muhtemelen başka herhangi bir olaydaki çabalarıyla kıyaslanmayacak kadar sistemli ve ısrarlı çalıştılar, sanıyorum.

Peki niye?

İleri sürüldüğü üzere, polisler cinayetin hunharlığı karşısında infiale kapıldıkları ve işi namus meselesi haline getirdikleri için mi? Bazıları için, eminim, doğrudur. Fakat biz niye polisin ilk günlerde başka, sonradan başka türlü davrandığını hissettik? Başbakan ve içişleri bakanı, bizzat emniyet yetkililerinin de doğruladığı üzere, doğru dürüst, kararlı, sistemli bir soruşturma yürütülmesi için ağırlıklarını koyduktan sonra mı işler değişti? (DERS 3: Hrant'ın öldürülmesini ve sonrasını da aydınlatabiliriz.)

Cem Garipoğlu'nun teslim olma süreci konusunda bize doğru söyledikleri konusunda da şüphelerimiz var. Münevver'in babası, katil zanlısının teslim olacağını üç gün önce haber aldığını söylüyor. Garipoğlu ailesinin, Cem'i bizzat polise teslim eden avukatıysa, "iftardan sonra telefon geldi..." ile başlayan bir süreçten söz ediyor. Bu yaman çelişki böyle, sucuk-ekmek büfesinin tezgâhında, ortada kalabilir mi?

Cinayetin hemen ertesinde yaşananların hepimizin zihninde tuhaf sorular yarattığı cümle yetkililerin mâlûmudur herhalde. İstanbul polisinin bu cinayetin aydınlatılmasını namus meselesi saydığını söylüyorlar. Ben inanıyorum. Sadece, "namus temizleme meselesi" denmesini tercih ederdim. Niye, dersiniz, o gencin böyle bir anda ortadan kayboluvermesini de pek dikkat çekici bulmuştum, Münevver'in babasının "pazarlıklar"dan söz ederek yükselttiği feryatlarını da.

Kimsenin emeğine saygısızlık etmek istemem, ama Cem'in teslim oluşuna varan süreçte de acaba birtakım pazarlıklar var mıdır, diye sormadan da edemiyorum. Katil zanlısı, "beni bilmediğim birileri bilmediğim bir yere götürüp sakladı" demiş. Diyebilmiş. Bu, Cumhuriyet tarihinin en cüretkâr ifadelerinden biri. Biz bu

bilinmeyenlerin ne kadarını öğrenebilirsek, devletin namusu o kadar temizlenmiş olacak. Çünkü hepimiz hissediyoruz ki, bizim bilmediklerimizi devlet yetkilileri biliyor. Ve giderek bir toplum haline gelmekte olduğumuz için, bu durum hiç hoşumuza gitmiyor. Çünkü bize açıklanamayacak kadar rahatsız edici bilgiler olabilir, bizden esirgenenler. Israrlı olmalıyız. Bu cinayette, aydınlatıldıkça devletin temizlenmesi sürecine yarayabilecek karanlık noktalar var.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Toplu tedavinin komplikasyonları

Ümit Kıvanç 26.09.2009

Sol elimin orta parmağının ikinci boğumunda derin bir yara açtım. Kestim; tamamen benim salaklığım; kimseye kızacak halim yok. Fakat o yarayı gizlemek istiyorum. Eş dost “ne oldu?” diye soracak, hepsine izahat vereceksin, sıkıcı bir iş, herkese salaklığını anlatmak. Ayrıca ben de devamlı yara görmek, sızı hissetmek istemiyorum. Normal boy yara bantları kapatmıyor, geniş lâzım, o da gözlere batacak. Bant koymasın olmaz. Derin yara olduğu için ufak tefek cerahat toplaması kaçınılmaz. Arada bunu akıtmak gerek. Ama ben vücudumda cerahat toplasın istemiyorum. Yarayı sıkmak, kendi canını acıtmak istenir bir şey mi? Ayrıca her seferinde bandı değiştireceksin. Bedenine bir şeyler yapıştırıp cart curt çekmek, sonra, yine cart curt çekeceğini bilerek yenisini yapıştırmak... Hoş değil. Doğrusunu isterseniz o yarayı hiç açmamış olmayı istiyorum. Lâkin açmışım bir defa. Var işte. Orada! Üzeri bantlı, ama elini yıkadıkça yapışkanı cıvıyor, bant gevşiyor. Elimi mi yıkamayayım? O da olmaz.

Siz bu satırları okurken yara muhtemelen neredeyse kapanmış olacak. Yani üç-beş vücut çalımı, azıcık inkâr, dikkat dağıtma, olmadı iki ölçü yalancıkla ve kâfi miktarda yara bandıyla bu işten sıyrılabilirim.

Her yara böyle kendiliğinden kapanmıyor. Kendiliğinden kapanmayan yaralardan böyle kolayca kurtulamıyorsunuz. Mazallah, tıbbî müdahale bile gerekiyor. Düşünsenize, yaranız her dakika herkesin gözü önünde. Nasıl yaptın onu? Aa! Yarayı ben açmadım ki! Peki kim açtı? Açılmış. Onlar açtı. Niye açtılar? Bana kötülük olsun diye. Sana niye kötülük etmek istediler? Çünkü onlar, onlardır; onlar biz olmadıkları ve onlar oldukları için bize kötülük ederler. Peki, pansuman yaptırdın mı? Yaptırmam. Olmaz. Eczaneye gitmek lâzım. E, git. Gidemem. Gidersem yara tescillenir. Peki, sen temizle, bant yapıştır. Hayır, temizlemem, bant da yapıştırmam. Herkes görür. Yapıştırmışsın zaten; görüyoruz. Hayır, yapıştırmadım. Gördüğünüz yanlış. O ne orada o zaman? Canım, bant varsa illâ altında yara mı var demek? Peki cerahat nereden akıyor? Nereden çıkarıyorsunuz, ne cerahati? İşte, akıyor. Akmaz. Bana kötülük olsun diye cerahatten sözediyorsunuz. Her tarafım yara olsun, cerahatler akıtsın istiyorsunuz. Niye isteyelim yahu? Niye cerahat cerahat diyorsunuz o vakit? E, sen niye sıkıyorsun parmağını? Sıkıyorum ki, nereden çıkarıyorsunuz. Vesaire...

Hepinizin mâlûmu olduğu üzere, bu iş sonunda, “zaten hiçbir ekmek bıçağı herhangi bir parmağı kesemez”e varır. Ve hepimiz, minicik çakının bile her parmağı kesebileceğini bile bile bunu tekrarlamaya başlarız. Bir noktadan sonra bize bile saçma gelir. Sıçrayacağımız yer bellidir: Tamam, dünyanın başka yerlerinde bıçaklar parmakları kesebilir, yara açabilir, ama biz bize özgüyüz, kimselere benzemeyizdir, bu yüzden biz bıçakları

parmaklara sürtebiliriz. Kesilmez. Yara olmaz. Açılan şey yara değildir. Üstündeki bant değildir. Akan cerahat değildir.

Bu şekilde 80 sene idare etmek hakikaten kolay başarılabacak iş değildi, başardık. Çift kişilikli olduk, akıl-mantık fukarası olduk, cahil ve küstah olduk, kaçınılmazdı, giderek hem zalim hem müzmin mağdur olduk. Yani ruh hastası olduk.

Öyle bir hastalığa tutulduk ki, bizden başkası tedavi edemez. Kendimize söylediğimiz yalanlara inanarak veya inanır gibi yaparak yaşayabildiğimiz zamanlarda sık sık içimizden birilerini kurban ederek tanımadığımız ilâhlardan bizi sağaltmalarını istedik. İşin tuhafı, bu ilâhların neye benzediğinden bile emin değildik. Başlarımızın üstünde uçan görünmez yara bantları gibiydiler. Onlara olan ihtiyacımız giderilip tükenmesin diye her yanımızda yaralar açmalarını varlıklarının kanıtı saydık sanırım. Herhangi bir yaraya merhem oldukları görülmemişti, ama mazallah bizi bırakıp giderlerse halimizin nice olacağına dair derin endişelerimiz vardı. Bizi onlar biraraya toplamış, öyle parmağımıza falan değil, ruhlarımıza o yaraları onlar açmışlardı ve bu yaraların bizi herkesten üstün kıldığını söylüyorlardı. Kabullendik. Söyleyecek bundan daha hoş bir lafımız yoktu belki. Onlara kulak verip biz de başkalarının bedenlerinde, ruhlarında derin yaralar açmaya giriştik. Böylece biz de bu yaralıları kendimize kul kıldığımızı zannettik.

Seçilmişliğimizin korunmuşluğumuzun nişanesi saydığımız yaraların düpedüz yara olduğunu anlamaya başlayalı çok zaman geçmedi. Bünyemizin tedaviye direnmesi kaçınılmaz. Nitekim direniyor. Fakat öbür yandan, cerahati dışarı atmak için de çırpınıyor. Böyle ağır hastalık ve şiddetli tedavi hallerinde her şey altüst olur, beklenmedik pek çok sonuç doğar. Hülya Avşar çıkar o lafları eder, İbrahim Tatlıses ona ikinci ses yapar. Biz de şaşıralım mı sevinelim mi bilemeyiz.

Galiba antenlerimizin ayarıyla oynamamız lâzım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk kuyu kazma sanatı üstüne

Ümit Kıvanç 03.10.2009

Güzel oluyor böyle. Devam edelim. Son Kürt de ümidini yitirip küsene kadar sürdürelim.

Bu defa Kürt milletvekillerinin Meclis'ten götürülmesi sahnesini daha güzel organize edelim. Polislerin kol büküp baş bastırıp karga tulumba arabaya sokmasıyla yetinmeyelim. Hem kameralara yeterince zengin çekim imkânları sunmuyor bu sahneleme hem de pek çabuk olup bitiyor. Meselâ üniformalılar, asker, polis, Özel Tim bir tarafa, üniformasızlar, MHP, CHP milletvekilleri, BBP'yi temsilen Alperenler'den bir grup genç, Bursaspor tribününden yine temsili bir heyet öbür tarafa dizilsin. Zorla ifade vermeye götürülecek Kürt milletvekilleri aralarından geçmeye zorlansın, yaklaşırlarken üzerlerine domates, yumurta, plastik mermi atılsın, su sıkılsın, geçerlerken tekme tokat dövülsünler, turnikeden çıkarken de yüzlerine biber gazı sıkılsın, iki büküm yere yıkıldıklarında sırtlarına üç hilalli dövme yapılsın, panzer arkasına bağlanarak sürüklensinler, öyle götürülsünler

nereye götürüleceklerse.

Tam o esnada Başbakan Erdoğan liderliğinde AKP'li bir grup, civardaki evlerin balkonlarında ağlaşıp dua etsin. Dua cami hoparlörlerinden yayımlansın. Erdoğan Kürtçe "amin" desin.

Güzel oluyor ama böyle daha da güzel olacaktır.

Aynı anda yurdun dört bir yanında DTP binalarının bulunduğu semtlerde oturan kim varsa gözaltına alınıp sorgulansın, Kürt olanlar tutuklansın. Bu işleri de, kurşungeçirmez lacivert yeleklerinde "narkotik", "asayiş" vs. yerine "açılım" yazan polis ekipleri yürütsün. Ekipler, DTP üyelerinin birinci ve ikinci derece akrabalarıyla eş, dost ve komşularını gözaltına almaya gittiklerinde mutlaka önce Kürtçe "selamınaleyküm" desinler.

Şimdi de güzel, ama böyle daha güzel olur.

Havan mermisiyle ufak çocuk parçalandı diye bizim gazete tantana ediyor. Bu işin açılımdan kaynaklanan nezaket tarafını anlayamıyorlar. Havan mermisini okula sallasan, oralarda kaç sınıfın veledi birarada ders görüyor, tek atışta birçoğunu parça parça etmek işten değil. Bunun yerine, "tek tek hepinize değer veriyoruz" manasında, koca havan mermisi tek bir minik köylü kızına tahsis edilmiş. E, devlet daha ne yapsın artık? Her şeyi de devletten beklememek gerek.

"Her şeyi devletten beklemek" deyince: Bu kötü huyun Türk basınında nasıl bir atalet yarattığını görüyoruz musunuz? "Her şey" paketinin en önemli unsuru olan talimatlar gelmeyince nasıl da ne yapacağını bilmez hale düşüyor. Talimatçıların bir kısmı Ergenekon'dan içeride, bir kısmı pısmış durumda, gerikaları pusuya yatmış provokasyon imkânı kolluyor, çağdaş Türk basını yolunu bulamıyor. Susuyor. Öbür Türk basını, dindar olanı, açılımcı hükümetin çanağında damağa tat verecek hiçbir şey bulamayınca o da susuyor. "Kürt" ve "çocuk" kelimelerini yanyana getirmemek, herkesin gözü önünde kolu bükülen, dipçiklenen, örgüt üyeliğinden taptaze hayatları kaydırılan çocukları hatırlatıp güzel açılım havasına zarar vermemek için mi ıslık çalıp yıldızları sayıyor? "Çocuklar öldürülürken yıldızlara bakın" diye bir ayet, hadis falan bilmiyoruz ama tabii bizim gibilerin bilgisi sınırlı. Babaannem, "oğlum ıslık çalma, şeytanı çağırırsın" derdi, bunu hatırlatayım, belki faydası olur.

Kime soruyorum, bilmiyorum, ama sormak istiyorum: Ne sanıyorsunuz? Bu saatten sonra sahiden hiçbir şeyi değiştirmeden bu şekilde böyle yaşayabileceğimizi mi? Yabancı dizi dublajı tonlamasıyla söylüyorum: Unut gitsin ahab!

Eğer "son teröriste kadar" mantığı geçerli kalacaksa, eğer DTP'ye karşı başlatılan cadı avı ve bastırma-kıstırma operasyonu devam edecekse, eğer Kürtlerin başına gelen devlet kaynaklı felaketlerde yetkililerin suratında kendilerini soğukkanlı katillerden ayırt etmeyi imkânsız kılan o donuk, duyarsız, sinir bozucu ifade bundan sonra da varolacaksa... ve eğer biz bu haliyle toplumumuzun sahici bir toplum, devletimizin devlet, hukukumuzun hukuk filan olduğuna inanmaya devam edeceksek, şurası kesin ki, hep beraber çürüyeceğiz. Şimdiye kadar devletin çürümüşlüğünden söz ederek kendimizi temize çıkardığımızı sanıyorduk ama bir süre sonra bu mümkün olmayacak.

Ve Türkiye, alışageldiğimizden daha da kanlı mücadelelerin sonunda bölünecek. Kürtler, nihayet kendi başına buyruk hale gelebilmiş olmanın mutluluğunu tadabilecekler mi, şüpheli. Çünkü çok büyük zorluklar altında, neredeyse sürekli savaş halinde yaşıyor olacaklar. Türklerse, bütün dünyanın hem nefret hem küçümsemeyle baktığı bir devletin boyunduruğu altında yaşayan, üstelik bunu bile isteye kabullenmiş bir topluluk olarak

görmekler. Bugünkü ruh hastalıklarımız ölümcül boyutlara varacak.

Şimdi kendisinden demokratik adımlar, açılımlar beklenen hükümet de bu felakete yolaçmış, lanetli bir siyasî kadro olarak hatırlanacak.

Türkler bağımsızlığına düşkündür. Bu yüzden kuyusunu kendi kazar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ya, dilimin ucunda... hatırlayacağım ama...

Ümit Kıvanç 10.10.2009

Şu an itibarıyla köşeyazarınızın içinden geçen, dünyanın görece normal ve huzurlu memleketlerinden meslektaşlarına nispet yapmak. Kötü adam kahkahaları atabilirim: "Hah hah haa! Hanginizin benim kadar seçme şansı var?" Seçeneklerime baksanıza: Minik Ceylan havan mermisiyle mi parçalandı uçaksavar mermisiyle mi, tartışabilirim. Ahmet Kaya şarkısı söyledi diye burnu kırılan gence yumruk atmış polisin de çoluğu çocuğu varmış, bu seferlik affedilse mi, yüksek sesle düşünebilirim. Oyuncu Timuçin Esen'i yerlerde sürükleyen, bedeninde bilmemkaç dikişlik yaralar açan polisler mi rejimin teminatıdır yoksa parkta içki içen gençlerden birinin kolunu bacağını kıranlar mı, mevzu edebilirim. Politikaya sızarak, Kürtlere haklarının verilmesini geciktirmek için "muhatap" sorununu diline dolayanlara verip veristirebilirim. IMF protestolarında polisin ortaya koyduğu tutumun olayları kaç kat büyüttüğüne dair tahminlerde bulunabilir, bu arada başbakanın kulak vermek gerektiğini söylediği hangi sokak, semt semt bunu aramaya koyulabilirim.

Ben Hrant'tan bahsetmeyi tercih edeceğim. Pazartesi yine duruşma var. Katille kankaları mahkeme önüne çıkacak. Katil, biliyorsunuz, iki günde yakalanmıştı. Bugün yargılananların hemen hepsi de kısa sürede derdest edilmişti. İki buçuk yılı aşkın zaman geçti. Ne oldu bu arada? Bir açıdan hiç, başka bir açıdan, akıl almaz bir rezaletler dizisi. Pazartesi günkü duruşmadan ne bekliyoruz? Her açıdan, hiç.

Yine hatırlayalım: Katil yakalandığında onu "vatan toprağı kutsaldır, kaderine terk edilemez" yazılı bir posterin önüne koyup videolarını çektiler, basına verdiler. Eline de Türk bayrağı tutuşturmuşlardı. Buna Samsun Emniyeti'ndeki birkaç polisle oradaki birkaç jandarma mı cüret etmişti? Bütün Türkiye ayağa kalkmışken... Elbette hayır. Peki kim örgütlemişti bu eylemi? Merak etmiyor musunuz?

Cinayet soruşturması başlar başlamaz, Hrant'ı öldürenlerin bu işi uzun zamandır planladığı, kimisinin Emniyet'le ilişkisinin olduğu, Trabzon jandarmasının da vahim görev kusurları bulunduğu vs. anlaşıldı. Kısa zamanda ortaya çıktı ki, Hrant'ın öldürülmesine giden yolda Trabzon Pelitli'den birtakım aklievvel milliyetçi gençlerden başka, pek çok devlet görevlisi vardı. İş cinayet öncesiyle de sınırlı kalmadı. Delil karartmadan soruşturmayı layıkıyla yürütmemeye pek çok marifet, pek çok devlet görevlisi tarafından küstahça sergilendi. Yargı, âdetâ bir koruyucu şemsiye imal etti ve bu işte kusuru, ihmali, hattâ belki dahli, yönlendirmesi vs. olabileceği şüphesiyle soruşturulması gereken bütün devlet görevlilerini korudu.

Burada ayrıntıya giremiyorum elbette, yer yok, ama bu süreçte olan biten, Türkiye gibi, devlet görevlilerinin bütün keyfi davranışlarına açık bir ülkenin alışıldık ölçülerine göre bile tuhaf ve korkunçtu.

Ama her zamanki gibi, esas korkunçluk, bu cinayetin de ne yese bozulmayan midemiz tarafından bir güzel sindirilmesi oldu. Ve tabii sindirimi kolaylaştırma vazifesi yine her zamanki gibi medyaya düştü. Hrant Dink cinayeti, üstelik Ergenekon Davası gibi bir "ilk" yaşanırken, unutulmak üzere, medyanın vicdanı çıkarıldığında yerine konan şekilsiz çuvala atılarak terk edildi.

Halbuki, tekrar etmekten sıkılmayacağım, Hrant Dink cinayeti davası hakkıyla görülse, şu günkü haliyle Ergenekon Davası'nın uzandığı seviyeden daha da derine inilebilecek, devlette çok daha köklü bir temizlik mümkün olacaktır. Bunu söyleyince, bana bakıp kaş kaldıranları canlandırıyorum gözümün önünde. Haa, tabii, anladım, Türkiye henüz buna hazır değil.

Peki, bu kısmını da bırakalım. Söylemediği şeyi söyledi deyip mahkûm ettiler adamı. Yetmedi, öldürttüler. O günkü havaya bakılırsa, herkesin vicdanı pek rahatsız olmuştu. Cinayetin ardından, cenaze hariç, cinayet kadar beter şeyler yaşadık. Ne oldu?

Duruşma günleri Beşiktaş'ta toplandık, bu işin peşini bırakmayacağımızı ilân ettik. Böylece, medya hiç değilse bizim üstümüzden soruşturma ve hukuk skandalını konu edebilirdi. Bu da ilgilerini çekmedi. Düşünün ki, bizim gazete bile Hrant Dink cinayeti ve ardından gelen soruşturma ve hukuk skandallarına kendisinden beklenen duyarlılığı göstermiyor.

Ruhunu tamamen satmamış medya yöneticilerine soruyorum: Ne oldu, haber mi eskidi? Eskiyen nedir? Konu edilmesi için Hrant'ı birkaç defa daha mı öldürmeleri lâzım? Ya da Veli Küçük'ün çıkıp, "Tamam ulan, ben vurdurttum!" demesi mi?

Hrant'ı öldürtenler, onları koruyup kollayanlar elini kolunu sallayarak dolaşüyor, devletin cinayet öncesi ve sonrasındaki ihmalini belgeleyen gazeteci (Nedim Şener) yargılanıyor. Medya ona bile sahip çıkmıyor.

Bize gereken, vicdan ve ahlâk açılımıdır. (Şimdikinin yerine önermiyorum, bu zaten Kürt açılımını da içerecektir.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Saydık saydık, eksik çıktık

Ümit Kıvanç 17.10.2009

Bursa'ya gidelim mi - gidelim, dedik, yola çıktık. Herkes tamam mı, diye baktık. Bir kişi eksikti.

Her birimiz gün boyu birtakım kameralara karşı birtakım mikrofonlara birşeyler söyledik. Muhabirler bizi yeterli gördüler, bakınmadılar, aramadılar. Bir kişi eksikti. Bulabilseler, onun konuşması bizimkilerden daha sıkı haber

olacaktı. Esas o anlamlı olacaktı. Esas o zaman hak yerini bulacaktı. Olmadı.

Bursa'ya vardık. Çağdaş Gazeteciler Derneği lokalinde bizi nezaketle, şefkatle ağırladılar. Evsahipleri kendilerini hiç göstermeden bizi kolladılar. Yemeklerimizi yedik, biletlerimizi paylaştık. Herkes biletini alıp cebine koydu. Gitmeye hazırдық. Ve yine bir kişi eksiktik. Niye böyle yapıyordu? Hep eksik oluyordu.

Stadın yolunu tuttuk. Önemli kişilerin, bilet sahiplerinin geçebildiği polis kordonu önünde geç kalanlarımızı beklerken, Bursalı taze gençler umutsuzca etrafa bakınıyor, nasıl bir mucize beklediklerini bilmeden kendilerini tribüne ışınlayıverecek o müthiş tesadüf bekliyorlardı. Boşuna. Bizim fazla biletlerimiz vardı. Kimbilir kaç defa konuştuk aramızda, "şu oğlanlardan üç-beşine verelim fazla biletlerimizi, gelsinler, beraber oturalım" dedik. Veremedik. Gelip bizimle otururlar mıydı? Otursalar, kendilerini nasıl hissedeceklerdi? Bizimle otururlarsa, sonra arkadaşları, "abileri" onlara ne diyecekti? Sıkıntı yaşarlar mıydı? Bilemedik. Biletleri veremedik. Geçtik içeri.

Grubumuzun çoğunluğunun futbol ritüellerinden haberi yoktu. Ermenistan millî marşının ısıklanmasını bu maça özgü bir hakaretimiz eylem sandılar. İzah ettik. Bu çirkinliği bizzat Türkiye maçında İngilizlerin de yaptığını falan anlattık. Futbol işlerini bilen çok az kişiydik. Sahada izlenecek bir şey yoktu. Texas'ın şovunu izledik. Çok başarılıydı. Dünya tribün-taraftar marifetleri sıralamasında ilk beşe girebilirler. Devlet gözetimi altında çaktırmadan, kesintisiz faşizm eğitiminden geçirilmeseler, insan ne kadar hayran olabilir onlara. O hipnotize edici danslı ayine katılamayacakları için üzülen yeni yetme Bursalı delikanlıların haline üzölmek de bize kalmıştı. Üzölüyorduk ama bir kişi eksiktik. Bize ayrılmış yerlere nasıl yerleşirsek yerleşelim, hep bir koltuk boş kalıyordu. Çözemedik.

Maç bitti, bir defa daha Çağdaş Gazeteciler Derneği lokalinin yolunu tuttuk, bir defa daha ağırlandık. Staddan oraya yürürken Emniyet bize göz kulak oldu. Yolluk çaylarımızı içtik, otobüslere bindik. Sayım yaptık. Bir kişi eksik çıktı.

Dönüş yolu çabuk geçti. Otobüslerden işimize gelen yerlerde üçer-beşer indik. Evlerimize döndük.

Otobüsten de inemedi, evine de dönemedi, Bursa'ya da gelemedi, o maçı da göremedi. Bütün bu işleri onsuz yaptık. Zaten artık her şey onsuz yapılıyor.

Peki niye protokolün imzalandığı masanın gerisinde, Gül'le Sarkisyan'ın yanyana oturduğu tribünde, hattâ orta yuvarlakta bile bazen gözümüze lişıyor?

Söyledi, dinlemediniz. Yazdı, mahkûm ettiniz. Haksızlık, dedi, öldürttünüz. Öyle büyük bir haksızlık ve gaddarlık yaptınız ki, hayat eksikli gedikli, yarım yamalak kaldı.

Halbuki biz eksiksiz binecektik otobüse. Koca sesiyle durmadan konuşacak, kafamızı şişirecekti. Bir onun yanına bir bunun yanına oturacak, geçerken omuzlarımıza çarpacak, kimseye rahat vermeyecekti. Punduna getirirse, stadın kapısındaki yeşil-beyaz atkılı yeni yetme delikanlılardan ikisini kenara çekip onlara dert anlatmaya çabalayacaktı. Biz çekecektik, haydi girelim, maç başlayacak, diyecektik, inat edecekti. Islah edilemez bir keçi olduğunu tekrarlayacaktık. Birimizi öpecek ötekine bağırarak, yeni gürültüler yaratacaktı. Gürültüyle girecektik tribüne. Arka sıralardan Türk bayraklı birileri onun "şu televizyondaki adam" olduğunu teşhis edecekti. Bunu fırsat kılıp onlara da laf yetiştirecek, ahbap olacaktı. İş "biz de esnafız birader" sınıfından bir sohbet aşamasına varır mıydı? Mümkündü. Nadiren susup sahaya, yani şimdi bütün olan bitene baktığında,

gizleyemediği gururunu yüzünden okuyacaktık. Yumuşak yeşil çimenin altındaki toprakla gururlanıyor olacaktı. Ben muhtemelen dalga geçecektim. Eğlenecektik.

Olmadı. Çünkü, dediğim gibi, bir kişi eksiktik.

Gece yolculuğunda insan kendi derinliklerine doğru yol alır. Sarkis Seropyan'la ben dereden tepeden bir dolu mevzuda konuşmayı tercih ettik. Özeti şuydu: Bir kişi eksik.

Velhâsıl, bir kişi eksik çıktık, bir kişi eksik döndük. Hrant önden gitmişti.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Peki, ya Türk sorunu?

Ümit Kıvanç 24.10.2009

Olabilecek tek şey, barış adımı için Türkiye'ye dönen PKK'lilere bölgede değişik bir "memlekete hoşgeldin" muhabbeti yapılması, bunun üzerine hükümetten "abartmayın birader!" tepkisinin gelmesiydi. İkisi de oldu. Bundan daha sağlıklı bir durum düşünmüyorum.

Aynı anda, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli dönemecine, asiri yüklenmiş, rot-balans ayarı bozuk, lastikleri kabak, plakasız bir araçla girdigimizden endişe ediyorum.

Basit düşünelim: Hükümet (AKP), su veya bu nedenle, Kürtleri eline silah alıp daga çıkmaya mecbur bırakan şartları değiştirmek istiyor. Kürt meselesi bir ölüm-kalım savaşının konusu olmaktan çıkarsa memlekette her alanda muazzam değişimlerin yaşanacağı açık.

Görünüşe bakılırsa, ayrıcalıklarını koruma güduları ve korkularıyla hayatına yön verenler, faşistler ve ırkçılar dışında toplumun büyük bölümünce desteklenen bir barış atılımı var ortada. Çoğunluğun oy verdiği ve muhtemelen yine vereceği bir parti, siyasî geleceğini rizikoya sokarak cesur bir yol tutmuş. Cumhuriyet'in kadim sorunlarını halletme iddiasını sahipleniyor. Yolun sonunda çoğumuz için simdikinden çok daha ferah ve hayırlı bir istikbal var mı, var.

Peki o vakit niye bu kadar zor atılabiliyor bu adımlar? Niye her adımda büyük korkular yaşıyoruz? Niye diken üstündeyiz?

Öyleyiz, çünkü "Kürt meselesi"nin halli için büyük siyasî cesaret gösteren AKP önderliği, "Türk meselesi"nin ya farkında değil ya bunu küçümsüyor ya da bunu halletmeden gerisini çözebileceği yanılsaması içerisinde.

Geçtiğimiz yirmi beş yılda sadece Kürtler daga çıkmakla kalmadı, yüzlerce Türk genci o dağlarda –ve şehirlerde- kurban ya da katil edildi. Vicdani nasıl doğradığını, yüregi nasıl kinle yogurdugunu, insana nasıl bizzat zulmetme dışında seçenek bırakmadığını gayet iyi bildiğimiz savaş haleti ruhiyesi koca memleket

sathina egemen kilindi. Bunlar tesadüfen ya da –son günlerin gözde hukuk tabiriyle- “hayatin olagan akisi” içerisinde olmadı. Savaş vardı, bir taraf sunları sunları yapınca öbür tarafta da söyle tepkiler meydana geldi, falan diyemeyiz. Devlet ve medya, sistemli, planlı, yalanlı dolanlı, vicdansızca, namussuzca davrandı, on binlerce insanın kaniyla beslenen canavari “Türk dostu” göstermek için uğraştı. Bu canavar, askerî dikta koşulları hariç milletin gönül rızası olmaksızın yürütülemeyecek bir kirli savastı. Bu sayede iktidarını koruyanlar vardı, yeni nüfuz alanları elde edenler vardı, cebini dolduranlar vardı, siyaset yapanlar vardı. Yeni bir şehit cenazesi “imkânî” doğduğunda ellerini ogusturanlar vardı.

Bunların çoğu bugün hâlâ vatan-millet-sehitler edebiyatından ikbal umanlardır ve herhangi biri, şehit düşen herhangi bir gencimiz için zerre kadar üzülmemistir. Suyun yüz derecede kaynayıp kaynamadığı bile tartışılır, Türkiye’nin milliyetçi, fasist, ırkçı politikacılarının (“güvenlik” sorumlularının) herhangi bir askerin ölümüne üzüldüğü üzülmeyi tartışılmaz. Üzülmeyiz. Sevinirler. Bu, Türkiye’nin son otuz yılının en büyük hakikatidir.

Önüne Kürt sorununu çözmek gibi muazzam iddialı bir hedef koymuş partinin, bu sorunun nasıl bu hale getirildiğine ve “bu hal”ın nasıl bir insanlık hali olduğuna dair sistemli analizler yapmış olduğunu varsayıyor insan ister istemez. Galiba durum böyle değil.

Evet, bu isin birtakim faileri var ve onlarla hesaplaşmak aslında isin en kolay kısmı. Zor olan, “Türk milleti”nin karsısına çıkıp hakikati söylemek. “Bunca yıl kandırıldınız” demek. “Türk milleti dünyadaki bütün milletler kadar değerli, onurlu, yücedir, ama baskalarından üstün değildir” diyebilmek. “Buna Kürtler de dahildir” diye ekleyebilmek. “Kendimize yapılsa asla kabul etmeyeceğimizi haykırarak böbürlendiğimiz şeyleri baskalarına yapmaya hakkımız yok” diyebilmek. Bu kadari fazla hamasi gelirse, somuttan gitmek, Diyarbakir Cezaevi uygulamalarından başlayıp, kulak kesmelere, bok yedirmelere uzanarak, Yeşil’li JITEM’li “terörle mücadele” yıllarını insanlara gerçek yüzüyle anlatmak. Ve sormak: “Bunlar bize yapılsa ne ederdik, boynumuzu mu bükerdik?”

Hükümet eğer sahiden açılım istiyorsa, öyle bir açıp saçabileceği şeyler var ki elinde. Alimallah kimsenin giki çıkmaz bunlar ortaya dökülse.

Ne garip... Sorunun iki tarafı var gözüküyor, oysa taraf sayılmayan bir üçüncü grup en kalabalık ve belirleyici güç ve aslında kimse onları muhatap almıyor.

Kürt siyasî hareketinin basından beri böyle bir bakış açısı olmadı. Bir toplumsal dönüşüm dinamigi yaratmak yerine milliyetçiliği tercih ettiler.

Şimdi, bunca yükün ve rizikonun altına giren, sunca badireyi göze alan hükümetin “Türk milleti”ne hakikati anlatmaya çabalamayışını neyle izah edeceğiz, bilemiyorum. Teorisiz, perspektifsiz pragmatik siyasetin yapısal sınırlarıyla mı, milliyetçi-muhafazakârlığın kaçınılmaz yan etkileriyle mi?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sana bişey olmasın

Ümit Kıvanç 31.10.2009

Tamam, Türkiye bi noktaya gelsin tabîi, fakat uzlaşarak gelsin. Uzlaşmadan hiçbir yere varılamaz. Dolayısıyla o noktaya da varılamaz. Noktaya varamamış millet yarım cümle gibi aha öyle kalır, efendiler.

Bazılarınız, kim kiminle uzlaşacak, bunu tayin edemiyor olabilir. Köşeyazarınız elbette şimdi size bunu şıp diye açıklayıverecek. Şöyle: Bir tarafta bugüne kadar anamızı bellemiş olanlar var, öbür tarafta biz. Her çeşidinden. Kitle kıyımlarının, planlı siyasî cinayetlerin, faili meçhul bombalama, suikast ve saldırıların, Kürtlere yapılan zulmün, gayrimüslimlere reva görülen ırkçı muamelenin, Alevilere, solculara, dindarlara... sayamayacağım, gına geldi. Bütün bunların bilinçli faili, planlayıcısı, emredicisi, uygulayıcısı uygulattırıcısı Teşkilatı Mahsusa komutanları, şefleri, amirleri bir tarafta, bunların onyıllarca zevkle, keyifle zulmettiği, kahrettiği onmilyonlarca insan öbür tarafta. Haydi uzlaşalım.

Zira uzlaşmazsak pek fena şeyler olabilir. En fenası da ne olur biliyor musunuz, kurumlar yıpranır! Hiiii!!! Mazallah! Tu tu tu, Allah göstermesin... Tam kurumlar yıpranırken bir de kurumlar arasında uyumsuzluk ve çatışma doğarsa? Eyvah! Nic'olur halimiz o vakit?

Kurumlar pek hassastır. Nasıl yıpranırlar, ne yapmazsak yıpranmazlar, bilmeli, özen göstermeliyiz. Asılan başbakanlar, bakanlar, gencecik insanlar, asılabilsin diye yaşı büyütülenler kurumu yıpratmaz. İşkenceden geçirilmiş yüzbinlerce kişi kurumu yıpratmaz. İktidarı ele geçirme uğruna dört-beş yıl boyunca bir toplumun hayatındaki her günü Kanlı Pazar'a çevirmek kurumu yıpratmaz. Koca ordu, tezgâh üstüne tezgâh kurar, memleketin başına örülmüş bütün çoraplar söküldüğünde ortaya ordu malı iplikler saçılır, paşa diye hitap edilip el üstünde tutulan insanlar gözümüzün içine baka baka yalan üstüne yalan söylerler; kurum yıpranmaz. "Kâğıt parçası" kurumu yıpratmaz. Oraya buraya gömülmüş suikast silahları ve elbombaları bulunur, kurum yıpranmaz. "Bu sadece boru, bu da silah değil mühimmat" kurumu yıpratmaz. "JİTEM yoktur" kurumu yıpratmaz. Susurluk kurumu yıpratmaz. Faili meçhuller kurumu yıpratmaz. Kahve sohbetleri için bile cazibesini kaybetmiş mevzular haline gelen darbeler, cuntalar kurumu yıpratmaz. Sırf siyaset üzerindeki hegemonyasını, toplum üzerindeki tahakkümünü garantilemek için kendi ülkesinin içinde savaş çıkartıp sürdürmek kurumu yıpratmaz. Bugün, rastgele bir tarif yapıyormuş gibi, "şehit aileleri" diye nitelediğimiz, binlerce kişilik bir mağdurlar topluluğu yaratmış olmak, kurumu yıpratmaz. Öbür tarafta, evlâdını, sevgilisini, kardeşini, yeğenini, torununu kaybetmiş kahrolan onbinlerce insanın varlığı kurumu yıpratmaz. Fakat, mazallah, Allah göstermesin, Atatürk saklasın, biz kafayı kaldırıp, "Yeter, ettiğiniz zulüm!" filan dersek kurum yıpranır. Yıpranınca da... ne olur... pek fena olur.

Buraya kadarını özetliyorum: Bir, uzlaşmak lâzım, iki, kurumları yıpratmamak lâzım.

Dilerseniz zaman kaybetmeden üçe geçelim, zamanımız kısıtlı çünkü, bu yüzden çok kısa olarak rica edeceğim kendimden. Peki. Üç: Bu belgeleri kim, nasıl, niye tam da şu zamanda, neden hep mâlûm gazeteye sızdırıyor? Şöyle de söyleyebiliriz: Üç: Yalnız, devlet içinde çete soruşturması yapacağız diye hukuku çiğnememek lâzım. (Hukuku anca uzlaşıırken ve kurumları yıpratmazken çiğneyebiliriz.) Veya şöyle deneyelim: Üç: Ordu rejimin teminatıdır, ona göre. Hiçbiri olmadı, bir daha deniyorum: Üç: Bağımsız Türk yargısına güvenmek lâzı...

Bu üç'ü halledemeyeceğim ben. Dörde geçeyim: Kürtler işi abarttı, bu şartlarda açılım maçılım olmaz. Bir defa, dağdan gelen PKK'liler PKK'li çıktı. Üstelik arabayla geldiler. Millet resmen barış olacak sandı, onları karşıladı, çok sevindi. Bir defa, barış olarsa, sevinmemeleri lâzım. Sevinirlerse barış olmaz. Barış sevinilecek şey mi allahaşkınıza? Demek ki arkasında başka şey var; kurumları yıpratma gayreti var, bişey var.

Peki ya bunca şehit boşuna mı verildi? Hayır. Kurumlar yıpranmasın diye verildi. Fakat bu madde yukarıda kaldı.

Fakat buraya da girdi. Niye bu böyle her yere giriyor? Çünkü uzlaşmak lâzım. Kavgayla bir yere varılmaz. Fakat kavga olmazsa şehit de olmaz, yüreğini kin bağlamış insan sayısı artırılmaz. Sahi, şehitler ne olacak? Esasında onları sorumsuzca ölüme gönderenlere sormak lâzım, fakat soramayız, kurumlar yıpranır. O halde PKK'liler sınıra silahsız gelmesin, dağlarda silahlı pusu kursun, daha çok genç şehit düşsün. Böylece hem kurumlar yıpranmaz hem de uzlaşmış oluruz.

Islak imzanın da üstünde durmamak lâzım. Yarın kurur gider nasıl olsa. Medya rejimin teminatıdır. Karıştırdım. Anladınız siz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beddua ediyorum, ettiren utansın

Ümit Kıvanç 07.11.2009

Güler Zere'nin tahliyesi için gereken ön araştırma etütünün yapılabilmesi için sonuca vardırılması kanunen mecburi tutulmuş olan tabipler kurulu heyeti inceleme araştırma ve karara bağlama ayini neticesinde şekil şartları bakımından tahliyenin gerekli olup olmadığına dair adlî tıp kurulu raporunun şeysinin incelenmesi neticesinde karara bağlanan karara bağlama toplantısı sonucunda alınan kararın karar alma heyetince incelenmesi ve duyarsız kalınamayacağının belirlenmesi sonucunda Türkiye'nin nihayet demokratik bir ülke olabilmesi bakımından gerekli şekil şartları da gözönünde tutularak, ülkemizin içinde bulunduğu ve içinde bulunmaktan bir türlü vazgeçemediği koşulların tabîi bir tezahürü olarak KKTC ve dış temsilciliklerde coşkuyla yapılan toplantılar ve millî reflekslere bağlı olarak, kararlılığımızı da bir defa daha tescil ve ilan ederek, adlî tabipler heyetince incelemesi yapıp tahlillerin incelenmesi suretiyle mahkûmun...

Ben size söyleyeyim: mahkûmun hiçbir şey yapacak hali yok. Uzun zamandır da yoktu. Siz de bunu biliyordunuz. O kadın en zor günlerini ailesiyle geçirse ne Cumhuriyet'e bir bok olurdu ne ülke bölünürdü ne henüz çocukken zihinlerini işgal ettiğiniz Sakaryalı veya Bursalı veya Fethiyeli veya bilmemnereli 16-17 yaşındaki gençler galeyana gelirdi ne *Hürriyet* gazetesi... yok, galiba *Hürriyet* gazetesi yine de birşeyler yapabilirdi, ama kimse oralı olmazdı.

Siz bu satırları okurken Güler Zere'nin alnını anababası sıvazlıyor olabilir mi? İnşallah olmuştur. Muhtemelen olmamıştır. Hâlâ olmamıştır.

Yüce devlet, necip Türk milleti, bizim Ermenilere katiyen elimizi sürmediğimize, Ermenilerinse durup dururken Türkleri katlettiğine inanan, ananesi babanesi Ermeni Türkler, veyahut özbeöz olduklarına öylesine inanan ki, öyle olmadıklarını söylemeye kimselerin içinin elvermediği Türkler, Karadeniz'deki Rum nüfusun yerini birdenbire alıvermiş Müslümanlar, birdenbire, tesadüfen genelkurmay marifetiyle tertip edilmiş organizasyonlar neticesinde İstanbul'un göbeğinde bina sahibi olmuş masumlar, dünyanın en kıymetli, kimselere benzemeyen milletin mensupları, Kürtlerin kuyruklu olduğuna hiçbir zaman gerçekten inanmasa da kuyruklu olduklarından bahsettikçe boyu bir karıya yakın uzayan, hayatında Kürtleri asla Kürt olarak istemeyen, onları en fazla inşaat işçisi, hamal vs. olarak isteyen, Kürtçenin varolmadığına, PKK'nin Sevr sırasında öngörülmüş bir zombi olduğuna, ABD ile AB'nin Soros'la birlikte, bırakın necip milleti, şanlı orduyu bile şeyetmeye kalktığına inanan, okumuş etmiş, okuduğuna taharet musluğu muamelesi yapmış... Sayamayacağım hepinizi, o kadar yücesiniz ki sayamayacağım. Tasnif edemiyorum sizi, kategorize edemiyorum, öyle yücesiniz ki... Siz hepiniz, size sesleniyorum: Kanseri bir mahkûmun ailesine teslim edilmesi halinde neler

kaybedecektiniz, bir saysanıza! Bütün işçiler devrimci sendikalarda toplaşıp devrim mi yapacaktı?

Size kanserden bahsetmek isterdim. Sevdiğiniz, dünyadan eksilmesine tahammül gösterebileceğinize ihtimal vermediğiniz birinin kanser olmasından, onu hayatta tutmak için yapacaklarınızdan. Eminim, siz bile yapardınız. Güler Zere'nin ailesine kavuşmasına engel olmak için, hiçbir şeytanın kandırmasıyla açıklanamayacak, hiçbir dinin hiçbir tanrısının affetmeyeceği günahlar işleyen siz Türkiye Cumhuriyeti bürokratları, devlet elemanları, politikacılar, eminim, çok sevdiğiniz biri kansere yakalanırsa sizin de hayatınız değişecektir. Tek amacınız onu yaşatmak olacaktır. Allah inşallah en kısa zamanda sizi bu durumda bıraksın.

"Rapor bekliyoruz da, şeyin şeyi şey olunca şey yapacağız da" diyen güç ve yetki sahipleri, "PKK bilmemne yaptı da ben rencide oldum" diyen milletvekilleri, yukarıda Allah varsa, en kısa zamanda çok sevdiğiniz biri inşallah bu hastalığa yakalanacaktır, siz de sürüm sürüm sürüneceksiniz, arada bir Güler Zere'nin yüzü niye gözünüzün önüne geldi, hiç anlamadan.

Türkiye Cumhuriyeti devletin bu işlerle ilgili sorumluları, yetkilileri; siz, hepiniz, vicdansızsınız, acımasısınız. Korkunçsunuz. Fakat artık kimseyi korkutamıyorsunuz da. Olsa olsa iğrendiriyorsunuz. Güler Zere'nin adı ne zaman geçse, ilk hissettiklerim onunla, ailesiyle ilgili oluyor, dolayısıyla anlatmayacağım, sizi ilgilendirmez, zaten anlamazsınız. Ancak hemen sonra, işkencecime bile duymadığım bir tuhaf kin kaplıyor ruhumu. Ya, siz nasıl insanlarsınız, allah aşkına? Ne kadar korkaksınız? Sorsak, insanız bile dersiniz. Değilsiniz. İnsan sizin gibi bir şeyse o daha iyi yaşasın diye hiçbir şey için uğraşmaya değmez.

Burada, bütün okurların önünde bir defa daha bütün kalbimle diliyorum: Güler Zere'nin şu zamanı ailesiyle geçirmesine engel olan her kimse, başına bin beteri gelsin.

Türkiye bir noktaya gelecek ya, haydi bunlarla da uzlaşalım.

"Solcuları faşist olmuş toplumdan vicdan bekliyorsun, ne hıyarsın!" Siz söylemeden ben diyorum kendime, merak etmeyin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk kimliği dersi başlangıç sorusu

Ümit Kıvanç 14.11.2009

Bu millet bugüne kadar ordu vesayetinden kurtulmak için niye uğraşmadı? Tamam, seçme şansı varsa, karşısında da ordu vesayetine karşı görünen bir alternatif varsa, onu seçti. Ama bu kadar. Zaten o alternatiflerin de devletin taşlarını yerinden oynatmaya ne kadar aday, ne kadar gönüllü olduğu hep belirsizdi. Belki de bu yüzden onları seçebildi. Biraz daha radikal olsalar, onları da seçmeyecekti belki. Ne dersiniz?

Bizi fena halde rahatsız edebilecek bir temel soru var. Görebildiğim kadarıyla, buna cevap aramaya çalışan pek kimse de yok. Sadece arasıra, Etyen Mahçupyan yazılarında değişiyor bu mevzuya. Konumuz, bugün itibarıyla

“Türk milleti” adını alan insan topluluğunun devletle ilişkisidir. Öyle gündelik, vergi dairesinde kuyrukta bekledim, hastanede kötü davrandılar, polis dövdü, asker bastı... ilişkisinden bahsetmiyorum. Peki neden bahsediyorum? Edeyim.

Yalnız bir an için, gayrısından özür dileyerek onları kenara ayıralım, kendini “Türk milleti”nden sayan insanlardan sözedelim sadece. Bu devlet bu insanlara, ötekilere reva gördükleriyle kıyaslarsak, daha az zulmetti, denebilir. Ne kadar daha azdı bu: Dövme, sövme, öldürme, işkence, haksız gözaltı, tutuklama, cezalandırma, yıllarca hapislerde çürütme, gözaltında kaybetme, kaçarken vurma, hepsi vardı. Toplumu terörize etmeye yönelik suikast, bombalama vs. yoluyla bu kesimin de hayatı karartıldı. Alevi olanları zaten her daim kıyım uğrama tehdidi altında yaşatıldılar, çünkü zaman zaman kıyımdan geçirildiler. Solcu olanları, her dönemde, “sürdürülebilir kurban” statüsündeydiler. Dinle ilişkilerinin şekline şemaline, rengine göre, dindar olanları da tehdit altında sürdürdü hayatını. Yoksulu zaten gün yüzü görmedi, zengini mütemadiyen yalakalık yapmak zorundaydı.

Peki “Türk milleti” neden bugüne kadar hiçbir zaman çıkıp “böyle devlet istemiyorum, başka türlüünü istiyorum” demedi? Çok mu memnundu? Çok mu korkuyordu? Çok mu kandırılmıştı? Yoksa başka türlüünü hayal mi edemiyordu? Yoksa devletin onu kendisine ait sayması gibi o da bu devleti kendine ait mi sayıyordu? Yoksa kendi varoluşunu bu devletin varlığına bağlı saymak gibi tuhaf bir yanılsama içinde miydi? Yoksa bu bir yanılsama değil miydi?

Eskiden olsa, toplumsal hayata derli toplu bütünlüklü bir bakış için daha çok araç-gerece sahip olduğu varsayılan solculardan beklenirdi böyle soruların altından kalkmak. Şimdiyse solcuların çoğuna bu soruların hayatî önemini anlatabilmek bile ne mümkün. Bu anlatılamayınca, benim gibi birileri, sınıf meselesinin yerine ordu, devlet meselesini koymuş görünüyor. Sanki Marks, “aha size bir cetvel, bütün toplumları bununla ölçün” dedi. Türkiye’ye özgü temel çelişkidenden bahsetmeye çabalıyorum.

Altında yaşamaya mahkûm edildiği onur ve umut kırıcı baskıya rağmen “Türk milleti”nin bugüne kadar devlete nasıl olup da böylesine bağlılık gösterdiği, öyle iddia ediyorum ki, bizi toplumsal meselelerimizin anahtarına kavuşturacak temel sorudur. Çünkü cevabı koca bir toplumun haleti ruhiyesini, zihniyetini belirleyen sihirli özün büyüünü ortadan kaldıracaktır. Bu büyü kalkmadan da bu toplum ergenlikten yetişkinliğe asla geçemeyecek.

Fazla bir şey istemiyorum; beş-on dakikanızı verin, bugün devlet etrafında oluşan hezeyanlı heyecanlı faşist kümelenmeyi de unutun, Menderes asıldığında güya ona gönül vermiş milyonlarca insandan tık çıkmamasını sadece korkuyla açıklayıp açıklayamayacağımızı düşünün. Dünyanın kaç ülkesinde askerî darbeler oldu, özellikle Latin Amerika’dakiler vahşette bizimkilere beş basardı; ama oralarda insanlar hiç bizim kadar sessiz kalmadılar. Ya da ne bileyim, Pakistanlılar daha mı cesurdur? İranlılar Şah’ın ordusunu bertaraf etti; daha mı gözükaradırlar? Bu mudur açıklamamız? Otuz yıldır “binlerce şehit vermiş” bir toplumun bu savaşın bitme ihtimali karşısında gösterdiği kayıtsızlık, isteksizlikle, dindarların dinlerine karışan devlete gösterdiği tevekkül arasında ilişki var mıdır?

Öyle bir soru ki, her şeyin temelinde yatan, muhalif olayım, memleket demokratikleşsin, ama AKP’nin kuyruğuna da takılmayayım, diyenin ilk işi bununla uğraşmak olurdu; sahiden memleketin demokratikleşmesi gibi bir derdi olsaydı. Çünkü meselâ AKP gibi bir parti, bugünkü bileşimiyle bu sorunun yanına yaklaşamaz. Çünkü cevabı ararken, Türkiye’de toplumsal iktidarın kimler arasında nasıl paylaşılageldiğine dokunulacak mecburen. Bugün geçerli “Türk milleti” kimliği “Müslümanlık”sız inşa edilemezdi. Ee, edilmiş de ne olmuş?

Savunma Bakanı'nın "nation-building" (ulus inşa etme) üzerine söylediği sözler sadece münasebetsizlik muamelesi gördü, kenara atıldı. Halbuki keşke ciddiye alınsaydı.

Marks bugün yaşasa ve Türkiye'ye baksa, "anahtar burada" derdi; ya da ben Marks'ın dediğinden hiçbir şey anlamamışım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alış artık ortasınıf, orası Dersim'dir

Ümit Kıvanç 21.11.2009

Ordu içinde birilerinin, bütün ayrıcalıklarından, devlet korumasından, silahlarından, örgütlülüklerinden yararlanarak başımıza açtığı veya açmayı planladığı işler bir bir ortaya dökülüyor. O zırh nasıl böyle bir anda bahçe süzgecine dönüşüverdi, haliyle birçok insan garipsiyor.

Susurluk kazası da ilk anda hepimize ne kadar inanılmaz gelmişti, hatırlasanıza. Dünyanın hiçbir ülkesinde, o derin işleri yapan o üç kişi, birinin sevgilisini de yanlarına alarak, aynı arabaya binip 200'le gitmezdi çünkü. Gittilerse, birarada görünmekten ötürü başlarına hiçbir şey gelmeyeceğini bilmelerindendi. Eğer bir kaza olmazsa, üçü birlikte, memleketin her yerini dolaşabilir, canlarının çektiğini vurur, kaybeder, ne halt istiyorlarsa yiyebilirlerdi. Ne yaparsınız ki, kaza oldu.

Susurluk'ta ortaya dökülenlerin ortaya dökülmesinde bit yeniği arayanları haklı kılan biricik şüphe kaynağı buydu: Karanlık işler nasıl böyle iki ışık yakıp söndürmeyle aydınlanıveriyordu?

Şimdi de, ideolojik takıntılar ya da iktidar veya ayrıcalık koruma hesap kitapları yüzünden hakikate sırt çeviren, hattâ namlu (veya gazete sütunu, TV kamerası) doğrultanları bir kenara bırakacak olursak, pek çok insan, şu haklı soruyu soruyor: Biz nasıl öğrenebiliyoruz bütün bunları? Öğrendiklerimiz, gerçek olmak için fazla müstehcen ve abartılı görünüyor. Hrant'ın katledilmesinden "Hrant Dink operasyonu" diye sözedilebilen bir askerî belge, hakikaten, insanın hayalgücünü zorluyor. (Benimkini değil, mâkûl insanlarınkini.)

Evet bu şüpheler haksız değil. Ama pek naif. "Abicim sen nerede yaşıyorsun?" sorusuyla muhatap olunmasını hak ettirecek cinsten.

Karşı soru şudur: Peki, siz nasıl oluyordu sanıyorsunuz bütün bu işler? Kim vardı yani onca cinayetin, katliamın, tertibin, psikolojik savaş manevralarının arkasında? Öyle bir psikoloji ki şu anda hüküm süren, sanki her şeyin müsebbibi sürgündeki muhayyel bir Kürt hükümeti çıksa, Ermeni diasporası çıksa, hattâ sivil bir faşist örgüt çıksa, herkes rahatlayacak ve taşlar yeniden yerine ve göğsümüzün üstüne konacak.

Hayır böyle olmayacak. Cumhuriyet'i koruma, kollama, yaşatma, esirgeme, bağışlama, büyütme, evden dışarı bırakmama, kimseye yar etmeme filan uğruna işlenmiş bütün suçlar beklenmedik bir hızla ortaya

dökülecek. Benim şu satırları yazdığım gün itibarıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin başbakanı "Dersim katliamı"ndan söz etmişti.

Hayır, genç arkadaşlar, buradaki "katliam" kelimesi değil, beni sevinçli bir hayrete düşüren. "Dersim" sözcüğü ondan tuhaf. Bizim gençliğimizde, oralardan Dersim diye bahsetmek başlıbaşına belâ aramakla eşdeğerti. Dersim dedin miydi, tamam, siyasî görüşün, tercihlerin, her şeyin belliydi, yani ortadan kaldırılması elzem haşarat kategorisine girerdin.

"Ay-her-şey-acaba-çok-mu-rayından-çıktı"cı orta sınıfımız, telâşı bırakın! Çünkü çıkmış rayın davası olmaz. Bundan sonra kimse oradan Dersim diye söz etmeyi suç haline getiremez artık. Mecbur, kabulleneceksiniz. O CHP'li İttihatçı'ya Allah veya Atatürk'ün ruhunun söylediği o söz öyle bir vanayı açtı ki, oradan boşalacak olanı geri dolduramazsınız. Mazallah elinize bulaşır, domuz gribi olursunuz.

İttihatçı eski diplomata teşekkür kuyruğuna girmek için geç kaldım, biliyorum. Yine de edeyim. Orası artık Dersim'dir, Cumhuriyet yönetimi orada sırf zaptürapt altına alma adına 10-20 bin arası insanı vahşice öldürmüş, çocukları yetim bırakmış, bir o kadar insanı sürmüş, yöre halkını onyıllarca acımasız bir tehdit ve dehşet altında yaşatmıştır. Devlet oraya düpedüz, sürekli isyan potansiyeli taşıyan bir sömürge muamelesi yapmıştır. Nüfus kâğıdının doğum yeri hanesinde Tunceli yazması tek başına gözaltına alma, itme kakma sebebidir bu ülkede.

Şiddetti, siyasetti (Türkiye'de ikisi aşağı yukarı aynı şey ya), işin bu tarafını bir yana bırakın; Dersimli, yüreği kanayan, hevesi ve umudu ısrarla, aralıksız ezilmiş, inancını ve onurunu koruyabilmek için hayatını ortaya sürmesi gerekeceğini bilerek yaşayan, gönlü kırık bir insandır. Dağıyla taşıyla, havasıyla suyuyla ilişkisi öyle özeldir ki, bırakıp gidememiştir de. Devlet Dersimlilere hayatı zehir etmiştir.

Ve fakat bunu bilen ne kadar çok insan varmış meğer!.. Bitirirken değinip geçeceğim, yoksa bir daha kamuya açık herhangi bir mecrada tek laf etme imkânı bile bulamayabilirim. Farkındaysanız Türk medyası, Öymen'in ruhunun derinliklerinden kopup gelen "sayıyla mı verdiler" hezeyanı Dersim dağlarında henüz yankılanmışken acayip Dersim dosyalarıyla girdi olaya. Herhalde "haber" ellerine yeni ulaşmıştı. Onlar Dersim'i askerî gazine piyanist-şantör sanıyorlardı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Operasyon başladı

Ümit Kıvanç 28.11.2009

Son dönemece erken girdik. Bir yönüyle iyi. Çünkü gözü tamamen karartmadan başvurulamayacak yola saptıklarına göre, ellerinde oynayacak başka koz kalmamış. Şimdi olacakların da üstesinden gelirsek, hakikaten kurtulacağız.

Neden kurtulacağız, bundan başlayalım: Onursuzluktan. İnsan öldürmeden rahat etmeyen bir gaddarlar sürüsü

gibi yaşamaktan. Hayatımızı yalan üstüne bina etmekten. Toplumların uluslararasılaştığı bir çağda hâlâ bir ülke sınırları içinde bile toplum olmaktan aciz, ne idüğü belirsiz bir kalabalık gibi varolmaktan.

Neler olmaktadır, buna gelelim. Şu:

İttihatçıların kurduğu, Cumhuriyet tarihi boyunca devam eden Teşkilatı Mahsusa, hem devlet içinde örgütlüdür hem de gerek gördüğünde, MHP'lisi, BBP'lisi, millî eğitim ve medya tarafından zihni iğdiş edilmiş gündelik milliyetçisi, kimi bulursa harekete geçirecek şebekeye sahiptir. İşin acı tarafı şu ki, bu memlekette, herhangi bir vesileyle, başka birilerine eziyet etmek, birilerini linç etmek, katletmek, yakmak, sürmek... için seferber edilebilecek insan grupları mevcuttur.

Ne yazık ki, genel olarak toplumu birleştirici bir rol oynayacağı varsayılan din, bizde, tam tersine, birilerini dışlamayı, kendinden saymamayı, kötülemeyi, aşağılamayı, itmeyi kakmayı, baskı altına almayı, öldürmeyi, kitle halinde katletmeyi meşrulaştıran bir araç olarak kullanılabilmektedir –büyük ölçüde, mezhep egemenliği hırsı her türlü dinî tasavvurun önüne geçtiği için. Bu, her türlü linç ortamına zemin hazırlayan güçlü bir kültürel eleman olmuştur. Milliyetçilik tek başına bunu asla başaramazdı.

Dinin böyle korkutucu bir rolü defalarca üstüste, hiç gocunmadan oynayabilmesi, tamamen, bizim kendimizle hesaplama, geçmişî günahıyla sevabıyla görebilme, kendi kusurlarımızı itiraf edebilme yeteneğinden yoksun oluşumuz yüzündendir. Bırakın gayrimüslimlere yapılan zulmü; 1980 öncesindeki Alevi katliamları hakkıyla hesaplama konusu edilseydi, bundan en azından yaygın bir utanç ve pişmanlık doğabilseydi, Sivas katliamı olmazdı. Sivas'tan sonra "şimdi Sivas'ın üzerinde sırp tayyareleri mi uçsun?" diye yazılar yazılıp gazetelerin manşetlerine konmasaydı, bunun yerine, samimi bir kınama ve özeleştiri hamlesine girilseydi, herhangi bir kutsal şey adına lince kalkışmadan önce çoğunluğu dindar ahalimiz biraz tereddüt hissederdi.

Bunlar olmadı. İlaveten, devlet her dönemde, potansiyel arıza gördüğü toplum kesimlerinin linç edilebilmesine uygun ortamın ortadan kalkmaması için çaba harcadı. (Çünkü Türkiye'de bu bir yönetim yöntemidir.) Bu işin baş sorumlusu da medyadır. Linççiler medya dilinde her zaman "vatandaşlar" diye anılmıştır. Bu bile başlıbaşına insanlık suçudur.

Linç "kültürümüz"ün kültür mülkür olmayıp bal gibi geliştirilmiş, muhafazası için özel olarak uğraşılan, zaman zaman devreye sokulan bir operasyonel unsur olduğuna dair kısa sunuştan sonra, güncel gelişmelerle karşınızdayız:

Bu iş sürecek. Çünkü Türkiye'deki değişimi önlemenin başka yolu kalmadı. Bu saatten sonra Sünnileri Alevi katliamı için sahaya sürmek pek mümkün değil. Kemalist askerî rejimin ayrıcalıklar ve başkalarının ezilmesi karşılığı seferber edebildiği güç artık yerinde ve emre amade değil. Solcular, katletmek için kitlelerin zahmete girmesine değmeyecek kadar az. Bir kısmı zaten faşist oldu, katledilmeleri gerekmiyor. Memleketi sahiden birbirine katacak, kimsede rahat, huzur, gündelik yaşam güvencesi bırakmayacak bir çatışma ancak Türklerle Kürtler arasında çıkartılabilir.

"Yok artık, bunu da göze alamazlar" diyebilir misiniz? Çocukları havaya uçurmayı göze alan, Hrant Dink ve Malatya "operasyon"larından pervasızca sözdebilenler mi bunu göze alamaz? Onlarca yıllık iktidar elden gidiyor, nasıl göze alamazlarmış? Bugüne kadar neleri göze aldıklarını hatırlayın. Uğur Mumcu'yu öldürmeyi göze alacaklarını düşünür müydünüz meselâ? Dersim'de kimse "göze alamazlar" demiş miydi?

Yapmaya çalışacaklar. Açık anlatımıyla: Teşkilatı Mahsusa, bir içsavaş ortamı yaratarak memleketin Türk çoğunluğunu, Kürtlerin ezilip yok edilmesi pahasına her türlü çözümü kabul eder hale getirmek için uğraşacak.

Ha, yer miyiz, yemez miyiz, orasını göreceğiz. İzmir'le Bayramiç şimdiden "etle tırnak" efsanesine sıkı darbe vurdular. Dersim hayaletinin birden karşımıza dikilmesi, İttihatçıların suratına inen tokattı, cevap verdiler.

E, Türk milleti büyük millettir, tırnaksız da yaşar. Biri çıkıp tırnaksız olduğumuzu söylerse ona da "sözde tırnaklı" deriz, olur biter.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsviçre'den ayna gelir bizleeree, bizleereeee...

Ümit Kıvanç 05.12.2009

İsviçreliler çok ayıp etti. Hayır yani, faşistlik falan bir yana, her şeyden önce, ayıp. "Minareler olmasın" kampanyasının başarıya ulaşması, haliyle, bizim gibi, başkalarının değerlerine karşı hassas insanların yaşadığı ülkelerde insanlık namına büyük hayalkırıklığı yarattı. Bakıyorum da, müteessir olduk resmen. "Ötekinin hakları" konusunda bu kadar duyarlılık... pes doğrusu! İnsan ayna diye bir nesnenin icat edilmemiş olduğunu sanır.

Hafifinden başlayalım. Diyelim Protestan çoğunluklu Hindu azınlıklı bir ülkede referanduma gittiler, Hinduların bilmemne yapmasını yasakladılar. Bu bizim gazete ve televizyonlarımızda haber olur muydu? Olursa ne büyüklükte yer kaplar, kaç saniye sayınseycirciler terörüne maruz kalırdık?

Cevap veriyorum: Normal şartlarda, olmazdı.

Eğer olduysa... İhtimaller şunlardır:

a.) Hindulara fenalık yapan ülkeyi, özellikle insan hakları konularında "Türkiye'yi" eleştiren, Kıbrıs konusunda Rumlara hak veren vs. bir hükümet yönetmektedir.

b.) O ülkenin Hinduları şu ya da bu nedenle bizce "Türk dostu" sayılmaktadır.

c.) Yasağın konusu, magazini, esprisi yapılabilecek, bize matrak görünen bir şeydir.

Peki, diyelim haber oldu. Kaçımız bununla ilgilenirdik? C şıkkı sözkonusuyla belki ilgilenenler olurdu.

Devam edelim. İsviçreli seçmen çoğunluğunun "minareler olmasın" demesinde yanlış bulduğumuz nedir? Basitçe şu: Bize güç ve mevzi kazandıracak bir faaliyete engel oluyorlar.

Dilerseniz tam şu noktada en az havuz problemi kadar ilginç bir problem atayım ortaya: İsviçre'de Alevilerin cemevi kurması yasaklanmıştır. Türk basını, politikacıları ve kamuoyu buna ne tepki gösterir?

Gaddar bir öğretmen olsaydım, şu problemi verirdim: İsviçre'de Gregoryenlerin kilise açması...

Uzatmayayım. Bizzat sıkıldım. Direkman dalayım: İsviçrelilerin yediği halt vesilesiyle utanıp sıkılmamız gerekirken bu ne afra tafradır? İsviçreli faşistoidler, kıcı rahat Batılılar olduklarından akılları Şark inceliklerine ermiyor tabii. Bahane et, Müslümanların son yıllarda işlediği birtakım suçları, sür adamları Fransa'ya, İtalya'ya bir yere, al camilerini de ahır yap. Di mi? Hâlâ üç-beş Müslüman kalmışsa Zürih'te, Cenevre'de bir yerde, onlara da asla ödeyemeyecekleri vergiler koy, ellerindekini avuçlarındakini al, veremeyeni çalışma kamplarına gönder, Alpler'in yamaçlarına, dunsunlar. Bunları yapamıyorsan, dizil yol kenarına, fiyakalı arabalarıyla geçen zengin Müslümanları taşı. Yoksul olanları it kak, gündelik polisiye olayları bahane ederek toplan biraraya, mahallelerine yürü, evlerini taşı. "Bunlardan alışveriş etmeyin" diyen "sol" yayınlar çıkar. Utanmadan kültürel faaliyet falan düzenlerlerse, kaldıkları otelin etrafını sar, ateşe ver adamları. Bildiri dağıttılar diye linç et, ne bileyim.

İsviçrelilere çok kızıyoruz ama aslında teşekkür borçluyuz gibi görünüyor bana. Kısa psikolojik izahat: Birisinin sizi çok rahatsız eden bir huyunun aslında sizde de olduğunu fark edersiniz. Bunun yolaştığı davranışların karşından ne kadar çirkin görüldüğünü fark eder, utanırsınız. O anda, bu kötü huydan kurtulmanız ihtimali önünüzde belirir. İyi niyetliyseniz, bunu değiştirmek için çabalarsınız, hattâ.

Bizim toplumumuzda, birbirinden ölesiye nefret eden değişik kesimlerin tartışmasız ortak yönü nedir sizce? Bence çifte standartlılıktır. O "Türk aydınlanması" denen öğütme süreci, baştan itibaren, nesnellik ve ilke kavramlarına tecavüz edilerek sürdürüldü. "Devlet sözkonusuysa gerisi teferruattır" herzesi, öyle sırf siyasî miyasî bir laf değil. Bir ahlâksızlık felsefenin ifadesi. Bunun karşısında, koca bir İslâmî âlem kavrayışını temsil etme iddiasında olanlar için, minare yasaklayan İsviçreli sorundur, ama Doğu Timor'da katliam yapan "Müslüman" Endonezya devleti, Sudan'ın El Beşir'i gibi katliamcılar değildir. Minarelere izin verip havraları yasaklasa İsviçre de olmazdı ya neyse. Bakın, "Türk'ün cihan hakimiyeti ülküsü" peşindekilerden söz etmiyorum bile. "Biz bize benzeriz"e falan girmiyorum.

Diyorum ki, İsviçrelilerin ne kadar şahane ve kusursuz saatler, çakılar yaptığını gözönünde tutalım, şu son hadiseyi bu üç dilli ülkenin yeni bir mamûlü sayalım: İsviçre aynası. Elimize alıp alıp kendimize bakalım. Gördüğümüz şey hoşumuza gidiyorsa yapalım bir tribün "beste"si, hep beraber haykıralım Alpler'e doğru.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vatan haini kimdir nedir?

Ümit Kıvanç 12.12.2009

Yıllardır bu memlekette en çok duyduğumuz laftır, vatan haini. İtilir kakılırken, aşağılanırken, aramızdan bazıları tek tek tenhada, pusuda öldürülür, gözaltında kaybedilirken, bazılarımızın cinsel organlarına elektrik bağlanırken, bazılarımız çırılçıplak soyulup üstüne tazyikli soğuk su boca edilirken, bazılarımız ikişer üçer, beşer onar evlerde yargısız infaz edilirken, bazılarımız gruplar, kitleler halinde katledilirken.

Ne tuhaftır ki, vatan haini, Türkiye Cumhuriyeti'nin seksen küsur yıllık tarihinde en bol ürettiği şeydir.

Ve şimdiye kadar bu memlekette devlet ağzı ve Teşkilatı Mahsusa yalakası medya tarafından vatan haini diye suçlanmış olanların hiçbirinin olmadığı şeydir.

Peki, memleketimizde bu canlı türü bulunmaz mı?

Vardır. Boldur. Fakat onlara vatan haini denmez.

Ekmeği ucuza satmaya kalkan fırıncıları vuran, vurduranlar vatan haini değil midir meselâ? Böyleleri için bu lafın kullanıldığına hiç şahit olmadım.

Özensizce, sorumsuzca imal edilmiş kalitesiz malları yüksek gümrük duvarları arkasında onyıllarca bize sokuşturanlar, onlara kol kanat gerenler, karşılığında çıkar sağlayanlar, vatan haini sayılmaz mı?

“Aa, ne hoş, kriz oldu!” diye haykırarak ilk günden binlerce çalışanını sokağa atan şirket yöneticileri, patronlar, affedersiniz, nedir, vatan haini değilse? Kendi kârı için insanların ölmesine göz yumanlar? Kullanıcı adı: sermaye, şifre: tuzla.

Türkiye’de bilimin, özgür düşüncenin gelişmemesi için Türk Millî Eğitimi denen cehalet üretme mekanizmasını şekillendirmiş olanlar, bunu koruyanlar, kollayanlar vatan haini değil midir? Koca toplumu manen, zihnen sakat bırakmak eğer bilinçli bir stratejiyse –ki öyle-, bunu kurup yürürlüğe koyanlar vatan haini değil midir?

Kendi vatandaşlarına devamlı pusu kuran, suikast yapan, sabotaj yapan, onları korkutmak, esir almak için türlü karanlık işler planlayan, bunları icra edenler... bunlara vatan haini denmez mi, akıl mantık ve ızanın hüküm sürdüğü bir yerde?

Türkiye’de bunların hiçbirine vatan haini denmez. Kimlere denir? Mevcut devlet rejimine itiraz edene. Vatan haini, Türkiye için en açıklayıcı kavramlardan biridir. Devlete ve onun düzenine itiraz edersen vatan haini olursun, ama kimi zaman, devletten sıra kalınca, en yüce şeymiş gibi muamele gören “millet”e ne yaparsan yap, vatan haini olmazsın. Türkiye’de yaşayan insanlara karşı işlenen suçlar ikinci derecedendir. Hepsini bir şekilde mazur görülür, affedilir.

Bu yüzden, siyasî hesaplar uğruna, birilerine mesaj verme adına, taktik hesaplar yararına insan öldürme de, en şedit ifadelerle lanetlense bile, vatan hainliği sayılmaz.

Vatan hainliğinin “tavan yaptığı” yılları yaşıyoruz. Biz, 12 Eylül öncesi denen cehennemini görmüş bilmiş olanlar şaşırmıyoruz. Evet, çok üzülüyoruz, ama ağlayamıyoruz. Daha neler yapabileceklerini kestirebiliyoruz. Kayıtsız değiliz, ama dehşete düşmüyoruz. Bu çok garip bir duygu.

1970’lerde Anadolu şehirlerinde Alevi katliamları tertiplediklerinde, Aleviler eline silah alıp yirmi beş sene gerilla savaşı yapmış, asker öldürmüş falan değildi. Vatan hainliğinin başlıca odaklarından olan medya senelerce gerikalan herkesi Aleviler aleyhinde kışkırtmış değildi. Maraşlı, Çorumlu Aleviler adına birileri yangına benzin dökcek en ufak bir şey yapmamışlardı. Buna rağmen resmî ve sivil faşistlerin peşine düşen kitleler onları katletmeye girişti. Bu, vatan hainliğinin daniskasıydı.

Bir de bugüne bakın. Çok daha kolay görünmüyor mu, ruhu ve zihni eğitim sistemimiz, resmî ağızlar ve medya tarafından harap edilmiş kalabalıkları birilerinin üstüne sürmek? Bunu amaçlayanlar, hazırlayanlar, planlayanlar var. Onlar vatan hainleridir.

Tıpkı darbe planlayanlar, toplumun geleceğini rehine almak isteyenler, darbecileri, üstelik hukuku iğfal ederek korumaya çalışanlar gibi.

Bugün vaziyeti yumuşatıyor ve “barış isteyenler”-“istemeyenler” gibi kategorilerden sözediyoruz. Bir adımcık daha ativerelim, ne kaybederiz? Ne demektir bu koşullarda barış istememek? Neyi istemiyormuş, barış istemeyenler? Haydi, cevaplamaya çalışın. Ya da uğraşmayın, ben yardımcı olayım: kısaca, 70 küsur milyonluk bir toplumun mutluluğunu, refahını. İstememeleri de öyle bir kenardan mızırdanmak anlamına gelmiyor. Barışı baltalamak için ellerinden geleni artlarına koymuyorlar. En iyi bildikleri, en kolay yapabildikleri şeyi yapıyorlar; insan öldürüyorlar.

Geçici bir Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarılsa, özel mahkemeler mi kurulsa acaba? Bu sefer geleceğimizi esir almak için değil de kurtarmak için?

Ben galiba o kadar demokrat değilim.

O acılı halinde “barıştan başka çare yok” diye açık açık ve gayet kararlı konuşan şehityakını, evet, Türk milletinin yüz akıdır. Tokadı bütün vatan hainlerinin suratında patlamıştır. Başsağlığı diliyor, alnından öpüyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aynı cephede ölsek bari

Ümit Kıvanç 19.12.2009

Orhan Miroğlu'yla bir günü beraber geçirmişliğim, oturup derinlemesine birkaç saat sohbet etmişliğim yok. Tanıştık, hal hatır sorduk karşılıklı, bir düğünde aynı mekânda bulunduk. Aynı gazetede yazmamızdan ötürü de herhangi bir temasımız olmadı.

Niye ondan bahsediyorum? Çünkü “hayatî” bir nedenle kendisine hayran olduğum bu adama, hukukun yerine keyfi faşizan uygulamaları geçirmiş memleketimizde susmak reva görüldü.

Miroğlu'na niye hayranım? Kürt sorunu etrafında onyıllardır kan gövdeyi götürdüğü halde meseleye insanlık, vicdan ve sağduyu açısından bakmakta ısrar ettiği için değil sadece. Musa Anter katledilirken Orhan Miroğlu kazara sağ kalmıştı. Devletin en kirli, en karanlık yüzünü can pahasına görmüştü. Tepeden tırnağa kinle, nefretle dolması için her türlü sebep vardı. Yarıresmî katillerin elinden kurtulmuşluğunu her fırsatta ortaya sürmesi, bu olaydan kendisine kahramanlık payeleri çıkarması mümkünken hiç böyle yapmadı. Sorulduğunda, anlatması gerektiğinde öyle bir dille anlattı ki, biz karşımızda kendi canının derdine düşmüş bir insan görmedik. Katillerin varlığını, Musa Anter gibi bir insana bu kadar kolayca, gaddarca kıyabilmelerini insanlık sorunu, vicdan sorunu sayan bir iyi adam gördük. Orhan Miroğlu, canavarca katledilmekten kıl payı kurtulsa bile bir insanın kin ve intikam duygularıyla hareket etmeyebileceğini, kendini bütün insanlardan sorumlu saymaktan vazgeçmeyebileceğini, üstelik, neredeyse öldürülmesine yolaçacak vicdan-ahlâk çizgisinde yürümeye devam edebileceğini bize gösterdi. Bu yüzden, bu memleketin şu vahşet onyıllarında en çok saygıyı hak eden insanlardan biridir.

Şimdi Türkiye Cumhuriyeti'nin sözde hukukunun en üst mercii olan mahkeme dedi ki: Miroğlu sussun, siyaset yapmasın, Kürtçe konuşmasın. Sebep? Çünkü Kürtçe konuşmuş. (Bu da neredeyse Kürt sorununun özeti gibi ya

neyse...)

Miroğlu herhalde Kürtçe'den çok daha fazla Türkçe konuştu, yazdı bugüne kadar. Kulak verdiniz mi? Bir dinlediniz mi, ne diyor adam? Yani, Türkçe konuştu da bir işe mi yaradı?

Ahmet Türk'ü hiç görmedim, elini sıkıştırdım yok. Hayır, başbakanın aylarca sürdürdüğü saçmalık gibi değil. Hiç karşılaşmadım. Ama ona bir şekilde umut bağlamıştım. Sanırım televizyonda onu gören Türkler'in de kafası karışıyordu. Hele, "şu savaş bitsin, ertesi gün öleyim" lafından sonra ona başka bir gözle bakmamak zordu.

Aysel Tuğluk hakkında daha da az şey biliyorum. Bildiğim yetiyor. Oturup beraberce, "bir sorun nasıl çözülür" diye konuşulabilecek bir insan olduğunu anlıyorum; evet, bu yetiyor.

Eğer Teşkilatı Mahsusa politbürosunda yetkili olsaydım, şüphesiz öncelikle Miroğlu'nu susturur, Türk'ü, Tuğluk'u siyaset dışında bırakmaya çalışırdım. Bu yapıldı. Teşkilatı Mahsusa henüz doğrudan kendi adına parti veya mahkeme kuramadığı için onun adına eyleyenler tarafından yerine getirildi bu görev.

Ve benim artık akıl demeye bin şahit isteyen aklıma tam o esnada bakın hangi soru düştü: Acaba Hrant su katılmamış bir Ermeni milliyetçisi olsaydı, acaba yazdıkları göz göre göre tersine çevrilerek üstüne yapıştırılmaya çalışıldığı gibi, Türkler'den nefret ediyor ve bunu dile getiriyor olsaydı, acaba televizyona her çıkışında birilerinin daha kafasını ve, bundan da önemlisi, vicdanını altüst ediyor olmasaydı... Hrant'ı öldürtürler miydi? Emin olun, dokunmazlardı.

Yeryüzündeki hemen bütün içsavaşların, ülke-içi tasfiye, katliam, temizlik vs. harekâtlarının değişmez kuralıdır: Önce iki tarafın birbiriyle anlaşılabilir unsurlarını ortadan kaldırırsın. Şimdiki örneğimizde, öncelikle karşı tarafa seslenebilenler hedeftedir. Esas büyük hedefse, iki halkın birarada eşit ve mutlu yaşayabileceği bir geleceği hayal edenler, bunun mümkün olduğuna inananlar, bunun yollarını arayanlardır. "Türk meselesi"ne sadece kinle, intikam duygularıyla yaklaşan şiddet yanlısı Kürtler resmî veya yarıresmî faşistlerin aslî hedefi olmayacaklar, fırsatını bulup Kürtlere saldırmaya kalkacak, bir aşamadan sonra muhtemelen gözaltına bile alınmayıp medya tarafından "vatandaşlar" diye adlandırılacak Türk faşistleri PKK dahil kimsenin gözünde özel hedefler oluşturmayacaklardır. "Kürt meselesi"ne etnik ya da ulusal değil de eşitlik temelli bir toplumsal sorun olarak bakan Kürtler ve Türkler'in hayatıysa cidden tehlikededir.

Çünkü bütün bu yaşananlara rağmen Orhan Miroğlu benim, ben de onun var olduğunu, üstelik çok benzer şeylerin peşinde koştuğumuzu biliyoruz. Ve bütün yaşananlardan sonra, hâlâ, yalnız olmadığımızı da biliyoruz. İspanya İçsavaşı'nda tartışmasız aynı cephede olurduk. Olamazsak... burada Franco çok...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hasta adam ve hikâyesi

Ümit Kıvanç 26.12.2009

Birini tanıyorum; hasta. Kolu bacağı sağlam, nefesi yerinde, karşıdan bakılınca hasta birine benzemiyor. Azıcık telaşlı, heyecanlı, bazen aşırı gürültülü, olan bitene abartılı tepkiler veren bir tip gibi. Kimi zaman da fazla rahat, tevekkül sahibi, kaderci görünebiliyor. Yani bakıp da hasta teşhisi koyacağınız bir hali yok.

Fakat hasta. Ve bunu asla kabul etmiyor.

Doktora gitmiyor. Birincisi, güvenmiyor. Doktorun özel şartlarda yetişmiş, beyaz önlüklü bir insan olduğunu, fazla kitap okuduğunu, yabancı müzikler dinlediğini, bu yüzden kendisini anlayamayacağını ileri sürüyor.

Bu yüzden sağlık sorunları gitgide ağırlaşıyor. Bazen merdiven çıkarken birden tıkanabiliyor, bazen gözleri kararıyor, bazen midesi birkaç gün dur durak bilmeksizin bulanıyor, bazen başı dönüyor. Çektiği ağrılar da cabası. Bazen birden göğsüne bir ağrının saplandığını söylüyor. Bakıyorsunuz, ağrı yüzünden ıztırap çeken birini görmüyorsunuz karşınızda, ama o, "ağrım var" diyor, "yine başladı". En garip hallerden biri, bazen bunun tam tersiyle karşılaşılması. Yüzünden anlıyorsunuz, ağrıdan ölecek; fakat sorduğunuzda, "hayır" diyor, "hiçbir yerim ağrııyor".

Ağrı sızı, soluk kesilmesi, baş dönmesi, mide bulanması elbette hafife alınacak şeyler değil. Fakat esas vahamet, beyinle ilgili. Yani öyle sanıyorum; doktor değilim tabii.

Bazen birden, yaşını başını almış bu koca adam, yeni yetme fırlama bir velet gibi davranmaya başlıyor. Söz geçiremiyorsunuz, kırıyor döküyor, küfürün bini bir para, bir şirretlik, bir küstahlık, sormayın. "Yapma etme"den anlamıyor. Durdurmaya kalktığınızda size saldırıyor. Sonra birden, arabaların vızır vızır geçtiği bir caddeye salak salak adım atmaya kalkan köpek yavrusunu kurtarmak için oraya atladığına şahit oluyorsunuz.

Bu çocukça hallerin yerini bazen Godfather'lara, Scarface'lere taş çıkartacak bir donukluk, bazen yine bunları gölgede bırakacak bir maçoluk ve dayılık alıyor. Tek kelime okumadığı, üstüne beş saniye düşünmediği mevzularda bizimki evrendeki son bilgi kırıntısını da dışının kovuğuna sıkıştırmışçasına ahkâmlar kesiyor, bilgelik oynuyor.

Onu size biraz daha tanıtayım derken hastalık meselesinden uzaklaştık. Hastalığın kendini en bariz gösterdiği durumlar, sanırım birtakım halüsinasyonlar ve sebepsiz hezeyanlara kapıldığında ortaya çıkıyor. Kendine bir geçmiş ve âlem yaratmış, herkesin de buna inanmasını bekliyor. Fakat bazen, etrafta yabancı kimse olmadığında, bu hikâyede hiç yeri olmayan şeylerden sözediyor. Yani aslında biz inanmadığımızda, şüphe duyduğumuzda öfkeden köpürdüğü o muhteşem hikâyesiyle çelişen bir sürü ayrıntıyı bizzat ortaya dökabiliyor.

Eğer bu garip durum sadece geçmişe dair hikâyelerle sınırlı olsa belki de buna hastalık demek abartılı kaçardı. Fakat bugünle, çevresiyle, etrafındakilerle ilişkisi de bu sendromdan muzdarip. Komşuları için "şöyle söyledirler" diye bir hüküm atıyor ortaya. Meselâ diyor ki: "bunların elleri kabadır, ince iş yapamazlar". Bakıyorsun ellerine, kaba maba değil, bizimkiler nasılsa öyle. Üstelik evlerinde bir sürü dantel, nakış işi, şu bu var; bir zamanlar çoğumuzun evlerinde olduğu gibi. Sırf bu da değil, bizimkilerin evinde de bunlardan bir dolu var ve çoğunu komşularından almışlar. "Peki bunları siz mi yaptınız, nereden buldunuz?" diye soruyorsun, "Siz beni sevmiyorsunuz!" diyerek kapıyı vurup çıkıyor.

Yani aslında anlatacak çok olay var da, ben simgesel olsun diye seçiyorum aradan. Belirtmeye gerek yok ki, en şiddetli tepkileri, hastalığından söz etmeye kalktığınızda gösteriyor. Hele, laf arasında doktora gitmesi gerektiğini imâ edecek en küçük girişiminizde, öfkeden kuduracak gibi oluyor.

Bunun babası felaket bir herif. Ailesine cehennem hayatı yaşattı yıllar boyunca. Bizimki babasına hiç güvenmez, fakat laf da ettirtmez. Babası, zamanında birilerini öldürüp, şimdi evlerinin, bahçelerinin bulunduğu araziye

elkoymuş. Bunu mahallede herkes biliyor. Tabii kimse sesini çıkarmıyor, çünkü ötekiler de öyle yapmışlar. Nitekim, bizimkine rahat huzur vermeyen, hayatını gönül rahatlığıyla yaşamasını engelleyen, benim kısaca hastalık diye adlandırdığım belirtiler mahalledeki çoğu insanda şu ya da bu ölçüde görülüyor.

Hepsini birden doktora götürmek mümkün olmayacağından, birkaç defa uğraşıp didinip gezici sağlık ekibi getirttik mahalleye; psikologlar, nörologlar falan... "Bunlar dinsizmiş" diye laf çıkarttılar, sokmadılar yanlarına; bir defa da az kalsın linç ediyorlardı zavallıları. Doktor ve hemşireleri taşıyan minibüs zar zor mahalleden kaçmaya çalışırken az kaldı feci bir kaza olacaktı. Bakkala mal indiren Tekel kamyonu sokağın çıkışını kapamış.

Yani bu hastalık etrafa da zarar ama esas insanın kendi hayatını berbat ediyor. Yerim de doldu, ne yapmalı, bilmem.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adı baykuştur, ne dese boştur

Ümit Kıvanç 02.01.2010

Kimbilir, belki de dünyanın biryerlerinde, 2010'u "yeni bir yıl, yeni umutlar" diyerek karşılamış olanlar vardır. İnsanlığın gerikalanının sırtından sefa süren Batı ülkelerinde meselâ. Avrupalı standartlarının üzerinde yaşayan 100 küsur milyon Hintli de böyle davranmış olabilir, perdeleri kapatıp. Vatandaşları iki lokma ekmeğe talim eden yoksul ülkelerin egemenleri ve zenginleri de belki tedirginliklerini unutmuşlardır yeni yıl havası içerisinde. Bizim şahsiyetsiz burjuvazi gibi.

Yeni yıl muhabbeti filan derken durduk yerde burjuvaziye ne sataşıyorum, di mi? E, su uyur düşman uyumaz; Genelkurmay'dan öğrensiner azıcık. Talihsiz memleketimizde kim kime düşman, kimin esas meselesi kiminle, karıştı. Halbuki şu anda esas garezim galiba şahsiyetsiz burjuvaziden çok haysiyetsiz orta sınıfa. Yılbaşı ekranlarında kızarmış hindiler falanlar gördüm, ünlü bir lokanta zincirinin CEO'su mu nedir bir herif, "normal yemek 50-60 lira arası olur, ekstralara kaçarlarsa 100-150'yi bulur" diye anlatıyordu niyeyse bundan pek mutlu olan gülücüklü muhabire. İşçilerin aylığına 19 lira mı 29 lira mı zam yapılacak diye haftalarca kravatlı ceketli adamlar birbirini yiyor; insan bari bütün ekranı kızarmış hindiyle doldurmaz. Bunun için solcu olmak gerekmiyor ki, azıcık vicdan ve izan yeterdi. Neyse, boğazlarında kalmıştır inşallah, diyor ve geçiyorum.

Yeryüzünde acaba kaç ülke var, yıl dönümüne beş kala nihayet savaş bitecek diye sevinen, hemen ardından içsavaşın kaçınılmazlığı psikolojisine ve bunu önleme telaşına giren, sonra eline benzin bidonu ve körüğü alıp, silahlı örgütün şiddetine yolaçmış meseleyi silahsız halletmek isteyenleri susturan, çocukları hapse atmayı sürdüren, siyasetçileri ve yerel yöneticileri plastik kelepçelerle Auschwitz-Dachau dizaynı sıraya sokan, bu sırada sivil hâkimlerin kontrgerilla merkezini mühürlediği, didik didik ettiği, çünkü ordu mensuplarının başbakan yardımcısına suikast peşinde olduğuna dair ciddi işaretlerin görüldüğü... Buraya daha neleri katmak lâzım, düşününce ürperiyor insan. Hrant'ı kimlerin öldürttüğünün hâlâ "karanlıkta" sayılışı, fakat bu karanlığın, flaşörlerle, yanar-döner ışıklı toplanla aydınlatılan disko loşluğundan hallice oluşu... Bağıra bağıra gelen suikastta, haydi yeni yıl şerefine edepli ve şefkatli olalım, en azından ihmali bulunan devlet görevlileri çaktırmadan ortalıktan uzaklaştırılırken, ihmalleri yazan gazetecinin yargılanıyor oluşu... Müze gezecek çocukları havaya uçurmayı planlayanlara dokunulduğunda feryat edenler... Bu katliam planından hepimizi haberdar eden gazeteci için Genelkurmay'ın savcılara "tez haddini bildiresüz!" fermanı yollaması...

Burada keseyim, sonu yok bunun.

Köşeyazarı olarak vazifelerime döneyim ve Kürt meselesini halletme kervanına katılayım. Zira öyle görünüyor ki, bu mesele daha pek çok yeni yılda Türkiye'nin zorunlu dönüşümünün anahtarı olmayı sürdürecektir. Aslında intihar mı, yeniden doğuş mu, zincirleri kırma mı, ezişip büzüşme mi demek gerektiğini bilemediğimden dönüşüm diyorum. Yeni yıl filan ya, iyimserlik olsun.

Görebildiğim kadarıyla, Kürt meselesinde epey adım atıldı. Sadece toplum gözünde, en azından "evet galiba böyle bir mesele var" aşamasına gelmekle kalmadık, Kürtlerden beklentimiz de değişti. "Silahı bıraksınlar, öyle konuşalım"dan, "demokratik siyasete geçsinler, öyle konuşalım"a evrildik. Aradaki farkı pek anlayamasam da herhalde önemli bir farktır.

Önemli fark olduğu şuradan belli ki, meselâ daha güzel demokratik siyaset yapsınlar diye partilerini kapattığımız insanları bir de (plastik kelepçeyle?) mahkemeye götürmek için kararlar çıkarttık fakat bu kararları sabah saat 08.00 ile 10.00 arasında uyguluyor, böylece Kürtlere 10.00'dan başlamak suretiyle gün boyu demokratik siyaset yapma imkânı sunuyoruz. (Bu yazı basılana kadar demokratik siyaset saatlerinde değişiklik olduysa benim suçum değil.)

Yeni yılda bu hayatî meselenin halli için çaba harcayacak olanlara yol gösterme maksadıyla, son günlerde yaptığım geniş araştırmalar ve derin incelemeleri Kürtlerin haleti ruhiyesini anlamaya tahsis ettim. Vardığım neticeyi bir fıkrayı naklederek özetlemek isterim: Adam çok yaşlanmıştır, hayatı çok zor geçmiştir, bir umut aldığı piyango biletlerinden birine nihayet muazzam bir ikramiye çıkar, adam şehrin göbeğine koskoca bir umumî hela yaptırır, girişine tabela asar: "Ey vatandaş, bu yaştan sonra gelen kısmetin üstüne sıçmadan geçme!"

Gerçi bu haleti ruhiye bu memlekette yalnız Kürtlere özgü değildir. Bana da sorsanız, ömrüm bunca şiddet, bunca hoyratlık, bunca gaddarlık, bunca vicdansızlık görerek geçti, katliamlara tanık oldum, bazen kurban olmaktan da kurtuldum, arkadaşlarım öldürüldü, memleketin iyi ve cesur birçok insanı işkenceler çekti, hepimizin ruhunu kararttılar, ne yapayım bundan sonra gelecek demokrasiyi şunu bunu, diyebilirim. (Bazen demiyorum. Metro yapıldı ya, gerisi de gelir, diye düşünmeye çalışıyorum. Bakın, meselâ hapishanede fosfor bombalarıyla otuz küsur insanı öldürdükleri operasyon için "Devlet girdi" manşeti atan adamı, 2009, giderken beraber götürdü. Yani bazı bakımlardan da it was a good life yani.)

Baykuş dama konmuş, "nedir?" diyorlar, "iyi bayramlar" diyor. Benim yeni yıl yazısı yazmam da böyle bir şey işte. İyi seneler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Marksizm de nereden çıktı

Ümit Kıvanç 09.01.2010

Marx'ı Marx, Marksizmi Marksizm yapan esas özellik nedir acaba?

Kimileri, Marksizmin özgünlüğünün "sorun anlamak değil değiştirmek" önermesinde yattığını düşünür. Bu kabaca, bir hedefinin olması, etrafa bu hedef ışığında bakmak, neyi neresinden tutup nasıl eğip bükersem hedefime yaklaşabilirim, diye düşünmek demek. Böyle söyleyince pek çıkarıcı bir yaklaşım gibi duruyor, ama hedeften kastın "insanlığın kurtuluşu", eşitlik, özgürlük gibi herkesi kapsayıcı global ideallerse haliyle iş değişiyor.

Nitekim Karl Marx adlı insanoğlu, zaten aslında sadece Marksizme de özgü olmayan bu önermeyi somut bir toplumsal durum tahliliyle birleştirmiş, hedef sahibine çıkar sağlamak şöyle dursun, başına bin türlü belâ açacak hale getirmiştir.

Marx, laboratuvarında kurşundan altın yapmaya çalışırken tesadüfen artık-değer teorisini filan bulmuş çılgın-dahi kategorisinden bir bilim adamı değildi. "İnsanın insanı ezmemesi nasıl sağlanır" sorusunun peşinde koşan bir idealistti. İnsanlar arası eşitliğe bir dayanak arıyordu. Tarihe de böyle baktı, kapitalist ekonomiye de. Her türlü eşitsizliğin temelinde sınıf farklarını gördüğü için bu mevzuya –sınıf farklarını yaratan sebeplere, bu sebeplerin neyin sonucu olduğuna...- eğildi.

Dünyayı değiştirecek gücün işçi sınıfında olduğunu söylerken, teoride ulaştığı en üst düzeye işaret ediyor, yaklaşımının en incelmış, damıtılmış sonucunu özetliyordu. Marksizmin sonradan en hunharca kabalaştırılmış, ilkelleştirilmiş yönü de budur.

"İnsanın insan gibi yaşaması"ndan Marx'ın anladığı, insan denen, zekâ ve geliştirilebilir zihin sahibi canlının, kendisini öbür canlılardan ayırt eden özelliklerine uygun yaşamasıydı. Güçlünün zayıfı ezmesi doğa kuralıydı, evet, ama henüz insanın elinin değmediği bir doğanın kanunuydu. Akıllı, yaratıcı yetenekleri, becerisi ve zaman içinde geliştirdiği, vicdan gibi, hiç de doğal olmayan özellikleriyle insan, başlıbaşına, doğanın tekerine sokulmuş bir çomaktı. Ancak bir yandan attığı her adımla kendisini doğadan ayırırken, pek çok doğal özelliği de hâlâ koruyordu. Durmadan hemcinslerine karşı güç kazanmaya çalışması ve fırsatını bulduğunda kendinden zayıfın elindekileri alması, onu kendine tâbi kılması, oysa basitçe, açlığa ve susuzluğa dayanamaması, şüphesiz insanı insan yapan özellikler değildi. İnsan kendini bunlardan kurtardıkça insan olacak, 'kapışma'dan 'paylaşma'ya geçebilirse doğaya ya da başka insanlara esaretten kurtulmaya doğru adım atacaktı. Bunun ilerisinde, insanların eşitlik içerisinde yaşaması vardı. Toplumsal eşitlik ortamında bireyler kendilerini dilediklerince geliştirebilecek, Marx'ın meşhur ifadesiyle, sabah balık tutup öğleden sonra eleştiri yapabilecekti. Çünkü toplumsal hayatın devam ettirilmesi için zorunlu görevler de paylaşılacak, kimsenin kimseyi buyruk altına almasına, zorla çalıştırmasına gerek kalmayacaktı.

Bireyin insanî özelliklerini özgürce geliştirebilmesi ve bunların tadını çıkarabilmesi gibi bir ideali önüne koyunca, Marx, yaşadığı toplumsal düzende bunlardan en çok yoksun kılınmış kesime gözünü dikti: İşçi sınıfının Marksist siyaset teorisindeki merkezî önemi buradan doğdu. Çünkü işçiler, zorla sokuldukları insanlık dışı çalışma hayatı içinde, makineleştiriliyor, araçlaştırılıyor, hem ürettiklerine hem kendi insanlıklarına yabancılaştırılıyorlardı. İşçiler en yoksul oldukları için değil en yoksun oldukları için Marksizmin kahramanlarıydı.

Marx "işçi sınıfının kurtuluşu"ndan bahsettiği hemen her yerde, işçilerin sadece kendilerini değil, öbür insanları da "kurtaracağına" vurgu yaptı. Çünkü önüne koyduğu hedef yoksulların kurtarılması değil, insanlığın eşit, özgür, sömürsüz bir toplumsal hayat kurabilmesiydi. Özgür bir dünyada kimse ötekinin sırtından zengin

olamaz, kimse birilerini ezip sömüremezdi. Çünkü, sömürenlerin bütün ayrıcalıklarına rağmen sömürmek de bir çeşit bağımlılıktı.

Marx'tan ilham alan ya da doğrudan onun adını kullanarak iş gören pek çok siyasî hareketin kendi varoluşu ve yaşayışıyla bu hedefe ihanet ettiği sır değil. Marksizmin kırk bin çeşit yorumunun, bunlara kapılan bir o kadar siyasî partinin, hareketin vs. çıktığını, battığını, mazallah, biryerlerde iktidar ele geçirip insanlara –ve Marksizme- yapmadığını bırakmadığını da biliyoruz. Hattâ bizzat Marksizmin, bütün şahane ideallerine rağmen, aşırı bütüncülük ve kapsayıcılığa, birörnekleştiriciliğe yol, siyasette otoriterliğe, iktidarda totaliterliğe kapı açıp açmadığı tartışılabilir. Ancak ben burada çıkış noktasındaki bir yaklaşımdan, bir “öneri”den söz ediyorum.

Peki gazete yazarı, durduk yerde niye, bir köşeciğe asla sığmayacağını bile bile Marksizm özetlemesi yapmaya kalkar? Doğrusunu isterseniz kesin bir cevabım yok. Burjuva iktisatçılarının önce Marx'a laf sokuşturmadan ağzını açamadığı zamanlarda yetiştim. Şimdi Marx hiç varolmamış, tek laf etmemiş gibi yaşıyor. Marksizmin hayaleti bile hiçbir yerde (en başta da hâlâ Marx'la herhangi bir alâkaları olduğunu iddia eden siyaset çevrelerinde) dolaşmıyor. Üzüldüm herhalde. Belki de kompleks yapmışımdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bize de utancı münasip görmüşler

Ümit Kıvanç 16.01.2010

Yeni bir 19 Ocak yaklaşıyor. Üçüncüsü. Utanç diz boyu, haksızlık adaletsizlik, en uzun boylumuzu bile boğacak seviyede.

Hrant'ın öldürülmesi, büyük ihtimalle, bizim şimdi öğrendiğimiz “Kafes Planı” ya da ona benzer bir harekât uyarınca uzun süre hazırlanmış, organize bir eylemdi. Kafes Planı'ndaki ifadeyle bir “operasyon”du.

Suikast öncesinde olup bitene topluca bakınca başka türlü düşünmek mümkün değil. İsterseniz siz de deneyin: **www.19ocak.org** adresinde, tek tek çoğunu muhtemelen hatırlayacağınız olayların ayrıntılı bir dökümü var. Hepsini art arda okuyunca bakalım ne hissedeceksiniz.

Diyelim ki, temkinli davrandınız, bunları belirtiler, karineler sayıp kanıt payesi vermediniz. Ancak suikasttan sonra olanları topluca hatırlayabilerseniz, emin olun, şüphemiz kalmayacaktır. Bunun için de, –“reklam yapıyor” diyen çıkarsa umurumda değil- kendi hazırladığım belgeseli izlemenizi tavsiye edeceğim. **“19 Ocak'tan 19 Ocak'a”** adlı bu filmi, **www.gecetreni.com** adresinden izleyebilirsiniz (<http://vimeo.com/channels/hrantdink> adresinde Hrant için yapılmış başka kısa filmler de var). İhmali, teşviki, katılımı, göz yumması, yardımı vs. olduğundan şüphelenilmesi gereken resmî görevliler soruşturulmasın, yargılanmasın diye nasıl bir seferberliğe kalkışıldığını anlayınca şaşırır mısınız, kızar mısınız, bilemiyorum.

Bütün bunların, en yetkili kişiler tarafından “namus davamızdır” denen bir olayda cereyan etmiş olması da herhalde anca bizim gibi bir toplumun sineye çekebileceği bir vaziyettir. “Bizim gibi toplum”dan muradımı bir örnek olay vesilesiyle açıklayacağım.

Belgeselin ilk bölümünü Hrant öldürüldükten sonraki ilk yılda yapmıştım. Bu film Hrant'ı anma gecesinde gösterildi, aynı zamanda ntvmsnbc'nin sitesine kondu ve yaklaşık otuz bin kişi tarafından izlendi. İkinci yıl filme devam ettim, bu bölümü de geçen 19 Ocak'tan önce tamamladım ve ikinci yıl anma gecesinde gösterdik. Film, yıl boyunca yurtiçinde yurtdışında çeşitli etkinliklerde –bu arada Uluslararası 1001 Belgesel Festivali'nde- gösterildi. Bu 19 Ocak yaklaştıkça, film için yeni gösterim tarihleri ortaya çıkmaya başladı.

Bunlardan birine ilişkin duyuruyu gören Anadolu Ajansı, eksik olmasın, "Hrant Dink suikastı hakkında Ümit Kıvanç belgesel hazırlamış" cinsi bir haber yapıp her tarafa geçti. Niyeyse, film yapıldığında orali olmayan basınımdan bir ilgi, bir ilgi, anlatamam. Telefon susmuyor.

Her arayana, filmin yeni yapılmış olmadığını, geçen yıl anma gecesinde gösterildiğini defalarca söylemek zorunda kaldım. Çünkü karşıdaki kardeşimiz, önce "Aa?" falan diyor, nihayet ikna olduğunda da, "Ama niye yeni değil, n'olacak şimdi benim haberim!" diye tercüme edilebilecek sözler edip kapatıyordu. "Filmin içinde ne var, bize anlatsanıza biraz telefonda" diyenler falan da çıktı. Son bir-iki telefona –özellikle Anadolu Ajansı'ndan bir gece vakti gelene- kadar nezaketi korumayı başardım, ama doğru mu yaptım, bilemiyorum. Sonunda dayanamayıp, "ya kardeşim, bu devirde insan internete bir bakmaz mı?" cinsinden laflar ettim, o kadar sadece.

Farkındayız, değil mi: memleketteki en sansasyonel siyasî cinayetlerden biri sözkonusu. Kurbanın cenazesinde yüz bini aşkın insan yürümüş. Geçen yılki anma gecesinde hiç yoksa yirmi beş-otuz kamera vardı. Sezen Aksu katıldığı için basın özellikle akın etmişti. Film orada gösterildi. Bu arada belirtmeliyim ki, filmde "anlatıcı" olarak, yüzlerini, seslerini herkesin sinemadan televizyondan tanıdığı, gayet ünlü oyuncular (sayacağım ki tabloyu tamamlayın: Zuhal Olcay, Meral Okay, Şevval Sam, Mehmet Ali Alabora, Mahir Günşiray, Hale Soygazi, Halil Ergün, Derya Alabora, Taner Birsell, Bennu Yıldırımlar, Erkan Can, Serra Yılmaz, Settar Tanrıöğen ile, yine herkes için yeterince bildik bir isim olan Banu Güven) rol almıştı.

Ne AA'da, bu haber servis edilene kadar gören eden herhangi bir kimse bundan haberdardı ne AA'nın haberini görüp de harekete geçenlerden biri. Peki, haberdar olmasınlar; insan "arayın cepten şu adamı" aşamasından önce internete de mi bakmaz? Baksalar, bırakın bilgiyi, filmin internetten de izlenebildiğini görecekler!

İnanın, gerçeği öğrendiklerinde, "e, film yeni değilse sizinle işimiz olmaz" diyemedikleri için çıkardıkları sıkıntılı seslere alınmış filan değilim. Bu hem normal hem de umurumda değil, doğrusunu isterseniz. Fakat konu Hrant. Ve vahamet elbette benim münasebetsiz telefon konuşmaları yapmış olmam değil. Ben zaten basının yapması gereken dökümü yapmışım. Ortada bu tarz başka bir çalışma da yok. Ve onların bundan, hazır konmak amacıyla yararlanmak için bile haberlerinin olmadığı anlaşılıyor. Hrant'ı anma gecesinde ne olup bittiğini hatırlayan tek kişi de yok aralarında.

Hrant'ın öldürülmesinden bu yana yaşadığımız adalet skandalından ötürü devlet adına utan, vicdanını temizlemek için kılını kıpırdatmayan toplum adına utan, mesleğinin en basit icaplarından bihaber meslektaşların adına utan... onların hiçbirisi utanmasın, sen utan... Hayattan payımıza düşen bu işte.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aman, haramdan korunalım da...

Ümit Kıvanç 23.01.2010

Duydunuz mu, Hrant'ın katili Ogün Samast'ı İstanbul'a geldiğinde arkadaşları karşılamış, polis bunu biliyormuş, eski Trabzon Emniyet Müdürü ve eski İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek bunu mahkemeye yolladığı bir yazıda belirtmiş. Fakat nedense bu yazı bugüne kadar hiç ortalıkta yokken şimdi birdenbire dava dosyasında zuhur edivermiş.

Ben çok şaşırdım doğrusu. O kadar şaşırdım ki, anlatamam. Çünkü şimdiye kadar Ogün Samast'ın tek başına hareket ettiğini, birisinin bunun eline silahı tutuşturup gönderdiğini, onun da sora sora Agos'u bulup Hrant'ı vurduğünü sanıyordum. Niye biliyor musunuz? Çünkü ben hıyarım. Sadece hıyar da değil, bayağı aptalım. Aynı zamanda salak ve şapşalım. İlaveten şuursuzum.

Evet, bu sıfatları hak edenler dışında sadece kötü niyetliler, bu cinayete katılmış veya bunu desteklemiş olanlar ya da sonradan ellerini ovuşturanlar aksini iddia eder: Hrant'ın öldürülmesi gayet planlı, resmî katımlı bir terör eylemidir. Ve bu memleketteki terör eylemlerinin en az yaridan fazlası gibi, devlet içinden birileri tarafından örgütlenmiştir.

Türkiye'de doğup büyümüş, akli azıcık başında olan herhangi bir namuslu insan, katilin iki gün içinde yakalanması ve Türk bayrağı önünde –polis ve jandarmalarla birlikte- kahramanlık görüntülerinin çekilip dağıtılmasına bakınca her şeyi anlamıştır. Katillerin nasıl devlet “gözetimine” alınıp bu işe hazırlandığına dair ayrıntıları veya suikasttan sonraki rezaletleri bilmesine de gerek yok.

Ki daha neleri biliyoruz. Özellikle suikasttan sonra resmî suçluları korumak için kalkışılan göz yaşartıcı yargı seferberliği, Türkiye diye sadece Antalya kumsallarını bilen turiste bile meseleyi açıklamaya yeter.

Ogün'ü “arkadaşları” karşılamış! E, tabî, oğlan o kadar yoldan gelmiş. Güzel de, bunu bilen ve şimdi rapora yazanlar o sırada tesadüfen oradan mı geçiyorlarmış?

Bu belgenin de altında imzası olan Ramazan Akyürek'e herhangi bir şekilde seslenmek mümkün müdür acaba? Erhan Tuncel onun döneminde Trabzon Emniyeti'ne muhbir yapıldı. Yani, McDonalds'ın bombalanması eylemindeki rolü örtbas edildi, dosyadan çıkartıldı, mahkemeden kaçırıldı (hoş, mahkeme de önce çağırdığı herifi sonra bir daha arayıp sormadı). Aynı Akyürek, istek üzerine mahkemeye Tuncel'le ilgili bilgi gönderdiğinde, “bunlar hayatî bilgiler, okuduktan sonra imha edin” notları koydu. Meclis komisyonu karşısında, “Tuncel'in medyada örselenmesi devlet görevlisi olarak beni üzmüştür” diyebildi. Şimdi de öğreniyoruz ki, şahıs Ogün'ün İstanbul'da kimler tarafından karşılandığını falan da biliyormuş. Acaba günün birinde vicdanı kendisini uykusundan uyandırıp namuslu ve kararlı bir savcının karşısına oturtacak mıdır? Çünkü vicdanı yapmazsa, anlaşılan bunu yapacak başka merci yok.

Tıpkı, katili kahraman yapan, “biz arkasındayız, ona göre” mesajını yayarak topluma gözdağı veren polis ve jandarmaları hizaya çekecek herhangi bir merciin bulunmadığı gibi.

Peki, Hrant Ermeni'ydi, Musa Anter Kürt'tü. Gaffar Okan neydi? Adam Diyarbakır gibi yerde seilmeyi başarmış bir emniyet müdürüydü. Uğur Mumcu kimdi? PKK Şırnak sorumlusu mu? Ya Ahmet Taner Kışlalı? Asala Roma temsilcisi miydi? Hepiniz biliyorsunuz ki, bu listeyi şuradan gazetenin son sayfasına kadar uzatabilirim; uzatmayacağım. Kim öldürdü bu insanları?

Haydi bakalım, kamuoyu araştırma şirketleri seferber olsun, başlarına bir şey gelmeyeceğine dair garanti verebilirlerse, insanlara sorsunlar. Ne cevap alınır? Yüzde doksandan az olmayan bir oranla, herkes, “devlet

içinden birileri" diyecektir. Biraz daha zeki ve esprili olanlar, güncelliği de yakalayarak, "Ağca'yı askeri cezaevinden kim kaçırdıysa onlar" diyecektir.

Hepimiz biliyoruz, hepimizi öldürebilirler, ama susuyoruz, katlanıyoruz, Örümcek Adam veya Red Kit'in gelip bizi kurtarmasını bekliyor olmalıyız. Yoksa Cemil Çiçek midir bu kurtarıcı?

Temel sorunlarımız, bizim kadere razılığımız ile, aramızdan birilerinin bu resmî terör çeteleriyle suç ortaklığı veya tarifi imkânsız şuursuzluğu.

Katilin İstanbul'daki kankalarıyla ilgili belgeyi *Hürriyet* şöyle haberleştirmişti: "*Yeni belge tartışması - Hrant Dink'in katledilişinin üçüncü yılında, mahkemeye gönderilen bir belge kafaları karıştırdı.*"

Ne tartışması ya? Kim kiminle tartışmış? Kapı gibi belge işte. İnsan olanın da kafası mafası karışmaz. Siz istiyorsunuz hepimizin kafasını karıştırmayı.

Zaman ile *Yeni Şafak*'ın internet sayfalarında da haberi ara ara bulamadım. *Zaman*'ın "bütün manşetler" karmaşasında bir Ogün Samast fotoğrafı gördüm ama tıkladığımda açılanların arasında aradığım yoktu. *Yeni Şafak*'ın 10 farklı dönüşümlü manşeti arasında da yoktu. Aşağıda bir yerde, "*Gözümüzü haramdan nasıl koruruz?*" başlıklı bir yazıya rastladım. "Herhalde böyle," diye cevapladım içimden.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paşaya kurban, tokada hasret

Ümit Kıvanç 30.01.2010

Teşkilatı Mahsusa devleti bugüne kadar işlediği ayıpların en büyüğünü ısrarla sürdürüyor. Ne planlı katliamlar boy ölçüşebilir böyle bir ayıpla ne tek tek siyasî suikastlar. Onların hepsinin altından kalkılır, nitekim kalkıldı. Bu memleket daha çok kan kaldırır. Fakat bu seferki... hiçbir şekilde izah edilemez. İmkânı yok görmezden gelinemez, mazur görülemez, hele bağışlanması teklif dahi edilemez.

Çünkü bu ayıbın bedeli çok büyüktür. Vebali de öyle. Birkaç yüz kişiyi katledince alt tarafı onların aileleri, yakınları, hiç üstlerine vazife değilken onlar için dertlenen bir kısım insan üzülr, bozulur, isyan eder, vs. ("İsyan eder"ın arkasına "vs." eklemek suretiyle toplumumuzun davranış psikolojisi alanında yüksek lisans tezimi sunmuş oluyorum; hani, fark etmediyseniz...) Siyasî suikastlarda, (a) öldürülenin ailesi ve arkadaşları, (b) yakın çevresi, (c) onun, muhtemelen hedef seçilmesinde de gözetilmiş bazı özellikleri nedeniyle kendini onunla özdeşleştirebilecek olanlar, (d) üstüne vazife olmadığı halde bu cinayete üzülenler etkilenir.

Oysa şimdi işlenen ayıpla, kaç neslin dünyası karartılmaktadır. Çünkü Teşkilatı Mahsusa devleti Türkiye'de Aydınlanma'yı temsil etmektedir. Aydınlanma'dan giden puanlar direkman Ortaçağ Karanlığı'na yazılır. Ortaçağ Karanlığı da... mâlûmdur. Son ayıp, kaç nesli (kaç olduğunu sahiden bilmiyorum, çoktur diye böyle diyorum) şu kahpe dünyada tutamaksız, dayanaksız, kör kuyularda merdivensiz bırakmaktadır. İkbali istikbali, günü

geleceği Türkiye’de 1923 zindeliğini temsil eden güçlere bağlamış olan, kimbilir kaç nesle (vallahi bilmiyorum ya!) yayılmış çağdaş insanlarımızın daha az çağdaş ve birazcık kararsız kesimi çarpıntılı bir tereddüt, daha bilinçli ve kararlı kesimi derin bir teessür içindedir. Her dönemde makamını, jipini, artistliğini, mühimadamlığını, nehir tatilini, saygın gazeteciliğini koruma kaygısındaki angajmanı belirsiz grupsa bariz bir öfkeye kapıldığını ilân etmektedir. İlân etmektedir, çünkü bizzat bunların öfkeye kapılmış olması bile herkesin kendisine çeki düzen vermesini gerektiren bir asilzadeler bildirgesi gibi okunmalıdır.

Hepsi haklıdır. Tedirginlik de haklıdır, öfke de. Zira, eğitim sahasında montsuz parkasız, silahlık nöbetinde tüfeksiz bırakılmış gibidirler.

Danıştay saldırısını kurcalayınca ordu malı elbombaları çıktı, eyleme hazır hücreler yakalandı, tonla örgüt belgesi ele geçirildi; “vatanseverlere karşı Amerikan komplosu” dediler, sorun kalmadı. Yeraltından kemikler ve silahlar çıktı, “silah değil mühimmat” dediler, her şey halloldu. Law silahları gösterilip “boru mu bu” diye soruldu, “borudur” dediler, mesele bitti. Ayışığı, Sarıkız vs. zaten uydurmaydı. Kafes’e geçtik, “Hrant Dink operasyonu”ndan haberdar edildiğimizde, esas sorunun “Bunlar niye ille aynı gazeteye veriliyor?” olduğunu öğrendik. Sonunda Balyoz’a geldik dayandık.

Nefesler tutuldu, gözler çevrildi, kulaklar dikildi. “Paşadan tokat gibi cevap” için ortam hazır. Fakat, tokadı bırakın, paşadan cevap gibi cevap bile çıkmadı.

Medya plazaların kapı eşiklerinden dışarı, renklerini tarif edemeyeceğimiz, kokuları hiçbir şeye benzemeyen iki ayrı sıvı sızmaya başladı. Üzüntünün cerahati olur muymuş, demeyin, oluyormuş işte. İlki buydu. Sitem kuşları İkitelli üzerinde sürüler halinde uçuyor, hemen yakındaki Yeşilköy havaalanına uçakların inip kalkmasını engelliyorlardı. “Verebileceğiniz cevap bu muydu paşam!” diye haykırıyorlardı, narin gagalarını aç aça. Sitem kuşları kara olur. Ürkütücü olmaktan çok hüznölendiricidirler. Öbür kuşların adını bilmiyorum. Zaten, önden tavşana benzemelerine ve kanatlarının olmayışına bakılırsa, kuş da değil bunlar. Hareketleri sürünge andırıyor. Fakat ayağa da kalkabildiklerine göre sürünge olamazlar. Alındıkları belki, tam bilemiyorum bilimsel olarak. Bunlar da, tan ağarırken, tıpkı martılar gibi sürü halinde, telâş içerisinde, bir ağızdan bağırırlar: “Balyoz’muş bilmemneymiş, memleketin içine edilecekmiş, bize ne! Bizim adımızı oraya yazmışlar! Ne alçaklık, ne melanet, ne dehşet!”

Boşuna ıkınıp sıkılmayın muhterem meslektaşlarımız. Üç gün öncesiyle dahi sahiden ilgilenmeyen toplumumuzda bile tarih üç aşağı beş yukarı her şeyi kaydeder. Neler olurken kim ne yapmış, ne demiş, nasıl davranmış, hepsi biryerlere yazılır. Günün birinde bulması gerekenler bunlara ulaşır. Kimlerin, AKP’nin yediği haltları bahane ederek resmî katillerin savunuculuğu makamında gün geçirdiği gizli kalmaz.

Öbür dünya varsa, orada, Hrant’tan önce Uğur Mumcu tükürecek yüzünüze. Ve galiba siz hiç şaşırmayacaksınız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uğur Mumcu’yu soracak kimse yok mudur

Ümit Kıvanç 06.02.2010

Düğüm olduk. Bu yolla, bu halimiz tavrımızla çözemeyiz. Dost bildiğimiz insanlar bize yenir yutulur cinsten olmayan laflar ediyor; biz de onlara. Karşılıklı, şer güçlere hizmet etmekle, katillere arka çıkmakla suçluyoruz birbirimizi. Sonra dönüp normal hayatımızı sürdürmeye çabalıyoruz.

Evden dışarı adım attığımız anda, mâlûm mevzu etrafında cepheleşip birbirimizi gırtlaklama provalarına giriştiğimiz sonuçsuz kapışmaların ortasında buluyoruz kendimizi. Siyasî tartışma yapılmayan nişan-düğün bile kalmayacak bu gidişle.

“Bu memlekette bizim hayatımız ne zaman sahiden normal oldu ki?” Doğru. Ama hiç bu kadar anormal de olmamıştı. Saflar tutulup bıçakların bilenmeyişi, şarjörlerle mermi sürülmeyişi, henüz kendimizi bütünüyle kaybetmediğimizden. Belki de, kısa zaman öncesine kadar gündelik hayatı paylaşan insanların giderek daha az görüşür konuşur hale gelişinden.

Ergenekon’a “inanmayı-inanmamayı” tartışıyoruz. Aydınlanma, çağdaşlaşma, akıl vs. palavralarının onlarca yılda bizi getirdiği bilinç seviyesi bu.

PKK’iyse öldür, KCK’lıysa toplu halde içeri at, siyasetçiye kelepçe tak, toplama kampı dizaynı sıraya diz, veletse örgüt üyeliğinden on sene hapis cezasıyla ez başını... Açılım açılım diyerek Kürt meselesinde geldiğimiz aşama bu. Dostluk kıran tartışmalarda, bizzat bu yarayı açmış bıçaklar çözüm aleti diye ortaya sürülebiliyor.

Kafes ve Balyoz planlarından sonra hepten çıkmaza girdik. Çünkü hem bunların varlığı o kadar kolay inkâr edilemiyor hem her iki tasarım (ve muhtemelen kısmî uygulama), herkesi tavrını netleştirmek zorunda bırakıyor. “Darbe yoktur”cular zaten büyük ölçüde “varsa da iyidir” hattına ilerledi. Kafes ve Balyoz’un inkârı imkânsızlaştıkça, “darbe olsun”culara dönüştükleri açık. Dolayısıyla, artık muhatap, muarız vs. olamayacağız onlarla; açıkça hasım olacağız.

Peki, zoraki demokrasi cephesi ne âlemde? Hâlâ Alevilere kendi öngördükleri ikinci sınıf bir Aleviliği dayatan hükümet ve Müslüman aydınlarımızı ölçü alacaksak, öbür taraf kadar hızlı adım atamadığı sonucuna varabiliriz. Kezâ, Kürt meselesinde, tarih boyunca biriktirdiği milliyetçi-ırkçı reflekslerden bir türlü sıyrılmayıp, “Müslüman-demokrat kamuoyu”nun sıfatlarından ikincisini düşürmüyor mu? Hrant’ın öldürülmesinden bugüne kadar geçen zamanda dindar okur ve seyircilere hitap eden gazete ve televizyonların yayınları, bu okur ve seyircilerin “hassasiyetleri” üzerine koyu bir gölge düşürmüyor mu?

Belki de çok büyük ve genel meselelere gömülmektir hatalı olan. Kaç bininci defa, çıkaramayacağım, yine tekrarlayacağım: Hrant Dink suikastını aydınlatmaya çalışmak, çok bereketli bir başlangıç noktası olabilirdi.

Bu sefer yenilik yapıyor, şunu ekliyorum: Uğur Mumcu’dan başlayalım. Kim öldürdü onu? Niye? Mehmet Ağar’ın “çekersek duvar yıkılır” dediği “tuğla” neydi?

Hükümet Kürtlerden –kelepçe vurmada-, Alevilerden –küstahlık etmeden- rica etsin, biraz beklesinler, başörtülü kızlar zaten müzmin beklemede, işçiler azıcık daha idare etsinler üç kuruşla, hattâ Ergenekon savcıları, yargıçları falan da izin yapsın... densin ki: Her işi bırakıyoruz, Uğur Mumcu cinayetini aydınlatıyoruz.

Sonra istersek, sıra Abdi İpekçi’nin katilinin askerî cezaevinden askerî araçla kaçırılışına gelir, Turgut Özal’a

suikasttan falan geçer, Hrant'a ulaşırız.

Evet, tek tek olaylardan gidilsin. Sırf Uğur Mumcu suikastının aydınlatılması bile ufak çaplı bir devrime yolaçacaktır.

Üstelik böyle bir seferberlik, kendine laik, çağdaş vs. diyen insanların onursuzluktan kurtulmalarına da yarayacaktır. Çünkü dünyada pek az şey, Mumcu'nun ardından günlerce ağlamış, nöbetler tutmuş, yürüyüşler düzenlemiş bu insanların, kimin suçlu çıkacağını aşağı yukarı kestirdikleri için Uğur Mumcu'nun hesabını soramayışı kadar alçaltıcıdır. Ey laikçiler, birileri, "bunları öldürsek de peşimizden ayrılmıyorlar" diyor sizin için. Revâ mıdır?

* * *

Bitirmeden, Güldal Mumcu'ya kısaca seslenmek istiyorum:

Güldal Hanım, resmî katillerin avukatlığına soyunduğunu ilân eden bir liderin partisinde ne işiniz var? Eşinizi kimlerin öldürttüğünü düşünüyorsunuz? Kişisel kararınıza elbette karışamayız, ama hepimize ve memlekete muazzam bir iyilik yapma şansınız var. Üstelik bu, eminim, sizi de biraz olsun teselli edebilecek bir iyilik. Konuşun. Bildiklerinizi, şüphelendiklerinizi anlatın. Eşinizi bu dünyadan koparan eylem, bizi tek tek ya da topluca öldürmeyi meslek ve alışkanlık edinmiş birilerinin eseri değil mi sizce? Partiniz kendini bunların önüne kalkan ediyor. Sizi orada görmek, emin olun, cesur gazetecilerin bu ülkede öldürülme korkusu duymadan yaşamasını ve çalışmasını isteyen insanları çok üzüyor. Size çok acı vermiş bir olayın can yakan anılarını yeniden canlandırmak istemeyebilir, "kim yaptıysa beter olsun" deyip geçmeyi tercih edebilirsiniz. Buna hangimiz ne diyebiliriz? Ama lütfen bari "Ergenekon avukatı"nın vitrininde yeralmayın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

In-ı-nınnnn! Ankara isyanı duymuş!

Ümit Kıvanç 13.02.2010

Geçen gün bizim gazetede bir haber çıktı; "Ankara isyanı duydu" başlığıyla. Ne kadar yadırgadığımı söylemeden duramayacağım.

Hrant'ın katillerinin en son duruşmasında, belki işittiniz, tıpkı Hrant gibi sözde faili meçhul cinayetlere kurban giden Abdi İpekçi, Uğur Mumcu, Sabahattin Ali, Doğan Öz, Cavit Orhan Tütengil, Ümit Kaftancıoğlu ile, failleri belli ve "korumalı" cinayetlerde can vermiş Kemal Türkler, Metin Göktepe ve Metin Altıok'un yakınları, Rakel Dink'e eşlik etti. Hepsî adına basın açıklaması yapıldı. Belki bu rezalete artık bir son verilir, dendi.

Taraf'ın haberi, bu çağrıya "Ankara"dan verilen cevapları içeriyor, haberde, faili meçhul cinayet kurbanlarının yakınlarınca dile getirilen "Artık çoğalmak istemiyoruz" mesajının "Ankara'da karşılık bulduğu" ileri sürülüyordu. Somut olaraksa: talep edilen, bütün faili meçhul cinayetlerin aydınlatılması için Meclis'te araştırma

komisyonu kurulması önerisiydi ve haberin girişindeki ifadeye göre bu talebe “siyasîlerden destek gelmiş”ti.

“Ankara’da karşılık buldu” ile “siyasîlerden destek geldi” arasındaki muazzam fark, pek görmezden gelinebilecek gibi değil. Bizim gazetenin bu farkı umursamayıp, “Ankara isyanı duydu” demeyi tercih edişi, herhalde yazışlarındaki arkadaşların “keşke duymuş olsalar, gereğini yapacak olsalar” isteğinden kaynaklanmıştır.

Peki, gerçekte ne olmuş? Meclis İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Zafer Üskül, partisinin “özellikle son 40 yıl” içinde işlenen aydın cinayetlerinin aydınlatılması konusundaki tavrının “ortada” olduğunu belirtmiş. Evet, bence de tam ortada. Kesin aydınlatılsın canım, ne demek, tabî, diyorsun, bırak cinayeti aydınlatmayı, katille birlikte kahramanlık pozları veren güvenlik görevlilerine bile dokunmuyorsun. Doğrudan sorumlu polis müdürlerine, valilere ilişmiyorsun. Meclis İnsan Hakları Kurulu üyesi Abdurrahman Kurt, sözkonusu cinayetlerin faillerinin bulunmayışının “çok acı bir tablo” olduğunu söylemiş, “Türkiye bu görüntülere layık değil” demiş. Birisinin bu zata, “Yerde Yatan Üstüne Gazete Serilmiş Adam, tuval üzerine akrilik, 50x70 cm” gibi bir şeyden bahsetmediğimizi, bunlara layık olmadığını iddia ettiği “Türkiye”nin önemli ölçüde bu “görüntülerden” meydana geldiğini izah etmesi sanırım yararlı olacaktır. Kurt, “bu konularda Meclis mutlaka devreye girmeli” demiş. Herhalde bize söylüyor. Ben de size soruyorum: Niye sokmuyorsunuz Meclis’i devreye, ey okurlar? CHP İstanbul milletvekili Çetin Soysal, komisyon kurulsun, cinayetlerin “perde arkası” ortaya çıksın istiyormuş. Soysal, “bugüne kadar bunlar görmezden gelindi” demiş. Kaportacılar, balerinler ve balıkçılar olarak ondan özür dileriz, biz görmezden geldik. “Türkiye bu ayıplarından mutlaka kurtulmalı” dediğine göre herhalde Ergenekon avukatının partisinden ayrılacaktır. Meclis’in İnsan Hakları Komisyonu’ndan ve yine Ergenekon avukatının partisinden Ahmet Ersin, ailelerin talebini “elbette destekleyecek”miş. Hrant Dink cinayetinde kamu görevlilerinin ihmali olduğuna dair de bir dilekçe hazırlamış, gerekli imza sayısına da nihayet ulaşmış, tam o gün dilekçesini Meclis başkanlığına iletecekmış! Nasıl kararlı adam! İhmali de fark etmiş, yabana atmayın. Dilekçeye gerekli imzaları bulmak kolay mı, anca bulmuş. AKP’li Dengir Mir Mehmet Fırat da işin içine “son 30 yılda işlenen 17 bin faili meçhul cinayeti” katarak, bunların faillerinin ortaya çıkması için Meclis’te “geniş tabanlı bir araştırma komisyonu kurulmalıdır” demiş.

İşte bizim gazete de bu habere, “Ankara isyanı duydu” başlığını atmış.

Ya, arkadaşlar, gözünüzü seveyim, haydi bütün bu adamlar bizimle dalga geçiyor, siz niye ciddiye alıyorsunuz? Kim neyi duymuş? Yeni olan ne var ortada? Yok, Meclis mutlaka devreye girmeliymiş, yok, efendim mutlaka komisyon kurulmalıymış, yok, dilekçe hazırlamış da anca hazır etmiş de verecekmış de...

Onca faili meçhul cinayet karşısında Türk siyasetçisinin tavrı ne idiye en son felakette, Hrant Dink suikastında siyasetçilerimizin gösterdiği tavır da odur. Arada fark yok mu? Var. MHP’liler eskiden olağan şüpheliler arasındaydı, son dönemin cinayetlerinde onlardan şüphelenilmiyor, bunun yerine, onlar da örtbas eden ya da araştırmaya yüreği yetmeyen siyasetçiler sınıfından sayılıyorlar. Eskiden CHP’liler arasından bu işlerin peşine düşen cesur insanlar çıkardı tek tük, Deniz Baykal sayesinde artık çıkmıyor. AKP’liler de, adalet istiyorlarmış, cesur davranacaklarmış gibi yapıyorlar, insan zayıf anında inanıyor.

40 yılın faili meçhul siyasî cinayetlerini MHP mi aydınlatmak ister CHP mi? İkisi de istemez. O işlerin altından kimlerin çıkabileceğini ikisi de bilir. Mevcut pozisyonlara bakılırsa, AKP’nin gocunması için sebep olmaması gerekir, değil mi? Belli ki var.

Faili meçhul kurbanlarının yakınlarına da bir öneri yapacağım, mâzur görürlerse: Komisyonu filan bırakın,

başbakanndan bir dakikalık randevu isteyin, karşılıklı oturulduğunda, "Siz geçenlerde 'gaza gelmeyiz' dediniz, ne demek istediniz?" deyip dikin bakışlarınızı gözlerine. Utanır da başını yere eğerse, bizim gazete de "isyanı duydu" yerine "utandı" der artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tiksinti, insana özgü bir duygudur

Ümit Kıvanç 20.02.2010

Fena halde kravatlı, çok ceketlisiniz. Hepimiz bize düşman olduğunuzu sanıyoruz ama siz aslında fair play düşmanısınız. Oyunun kuralı olacak, herkes buna uyacak diye ödünüz patlıyor. O yola ayrıcalıklı olmak için girdiniz, sonunda oldunuz. Sizi dehşete düşüren kelime, eşitliktir.

Tarafınızı baştan seçmişsiniz, gözünüz kimseyi görmez. Bizi görmezsiniz, doğal, çünkü çok yukarılardan bakıyorsunuz; haliyle çok minik kalıyoruz. Siz "siz" oluyorsunuz, biz "sen" kalıyoruz. Bir sürü kara noktayız, kıpır kıpır, fuzuli, tehlikeli.

Hüneriniz, rakamlarla harfleri kâh öyle kâh böyle yanyana getirerek oynadığınız kalem kırma oyununda ortaya çıkıyor. Aramızdan bazılarını seçip teker teker ezebiliyorsunuz. Bakışlarınız o noktacıklardan birine yöneldi mi, hedefe kilitleniyor. Çekip alıveriyorsunuz ötekilerin arasından. Damgalayıp atıyorsunuz ortayere. Sonra birileri onun hakkından geliyor. Ağzlarından salyalar akararak bekliyorlar, siz idam emrini imzaladığınızda, gelip işini görüyorlar.

Her sabah yeniden parlayan ayakkabılarınızla topumuzu aynı anda ezdiğiniz de olmuyor değil. Böyle anlarda, bedenimizle birlikte onurumuz da patlayıp sağa sola saçılır ve başkalarının parçalarına karışırken, adalet duygusuna daha bir yaklaştığımızı hissediyoruz.

Koca insanlık bula bula bir terazi edinebilmiş, beraber yaşayabilmek için. Sizin elinizde silaha dönüşüyor. Dağbaşındayız. Ormandayız. Güçlü zayıfı eziyor. Siz zayıfın başına geçiriyorsunuz teraziyi. Çoktan parçalarına ayırdınız o zavallı aleti. Kamalar, bıçaklar, baltalar yaptınız parçalarından. Hayatlar kararttınız, gelecekler söndürdünüz, onurlar çiğnediniz. İki büküm ettiniz hepimizi.

Ama siz, ellerinde sahici silahlarla tepemize dikilenlere yaltaklandığınız törenler dışında, hiç eğilmediniz. Eğilebileceğinize de ihtimal vermiyoruz zaten. Eğilebilmek biz basit insanlara özgü. "Oyunun kuralı budur, buna göre oynanacak" dendiğinde uğraş didin buna uymaya çalışan dünyalılara özgü. Oyunun kuralı sanıyoruz, kafamızı uçurmayın diye eğilerek dolaşıyoruz.

Siz doğuştan iki dirhem bir çekirdeksiniz, baston gibi dimdiksiz, asık suratlısınız. Oyunun kuralını belirleyensiniz. Onu bizim anlayamayacağımız dilde yazansınız. Anlayamadığımız kuralı akıl erdiremediğimiz usullerle eğip bükensiniz. Aynı kuralı bin türlü okuyansınız. Beğenmeyince değiştirensiniz. Sıkışınca bir tarafa atansınız.

Biz yalan söylersek cezalandırılabiliriz. Siz ceza görmezsiniz. Oysa bizden çok yalan söylersiniz. Bize bizim hakkımızda yalan söylersiniz. Kendinize dair yalan söylersiniz. Evren hakkında, dünya hakkında, devlet hakkında, memleket hakkında yalan söylersiniz. Nadiren, yüzünüzde tebessüme benzer bir kıpırtının görülmesi, en olmayacak yalanı söylediğiniz ve kimsenin bunu yüzünüze vuramayacağını pek iyi bildiğiniz anlardadır. Elinizdeki gücü keyfinize göre kullanabileceğinizi bilmenin verdiği tatmin duygusu dışında sizi gülümsetebilecek bir şey yoktur. İnsan bu kadar yalanla o makam arabalarına nasıl biner, bilinmez. Zırhlı da olsa, Mercedes de olsa onca yükü nasıl taşır o arabalar, anlaşılmaz.

Arkanızda tıpkı sizin kitaplarınız gibi raflar dolduracak bir suç listesi var. Bazılarını rastgele aradan çekip bakmaya kimsenin yüreği dayanmıyor. Siz unuttuk sanıyorsunuz. Oysa biz henüz sizi görmeden, ayak seslerinizi duyduğumuz anda hepsini hatırlıyoruz. Düşündü diye hapislerde çürüttükleriniz, yazdı diye havasını suyunu elinden aldıklarınız, bizim arkadaşımız, kardeşimiz, oğlumuz kızımız, komşumuz. Kendi memleketinde değil bir korku imparatorluğunda yaşadığını sanmasından medet umduklarınız, herhangi birinizin ceketini kravatını televizyon ekranında görür görmez başını öbür tarafa çeviriyor. Cansız bir ekrandan bile bize ulaşabiliyor tehditkâr bakışlarınız. Kaş kaldırışınız emir, adım atışınız talimat, soluk alışınız kanun. Siz kanunsunuz.

“Sözkonusu devletse gerisi teferruattır”ın “söz”ü de sizsiniz “konu”su da. Devlet, zaten sizsiniz. Bize bıraktığınız, teferruat olmak. Olmaya da çalıştık doğrusu, bunca yıl, ne kadar becerbildiysek. Saygıda kusur etmedik. Yanına bir “yüce” sıfatı, bir “bağımsız” payesi, bir “güven” motifi eklemekten adınızı ağzımıza almadık.

Fakat belki de sizi yanılttık. Biz aslında hepsinin palavra olduğunu biliyorduk. Korkumuzdan, bazen de başka çaremiz olmadığından öyle yapıyorduk. Çünkü dağbaşındaydık, ormandaydık.

Geçen gün hayret ve dehşet içinde öğrendik ki, yargı krizi çıkmış. Yargı var mıydı ki krizi olsun? Yok... karıştırdım. Yargı vardı elbette. Olmayan adaletti, oldurtmayan yargıydı galiba. Her neyse. Bu kriz vesilesiyle şunu tesbit ettim: Koskoca adamların insanın gözünün içine baka baka yalan söylemesinden daha rahatsız edici, utandırıcı hiçbir şey yok şu hayatta. Bu vesileyle, en önemli sorunumuzun adını bir defa daha koyayım buradan: Türkiye’nin bir numaralı sorunu, askerî darbe, Kürt meselesi, şeriat tehlikesi falan değil, riyadır. Olan biteni bir de bu bilgi ışığında izlemeyi deneyin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Em. Alb. H. Tambay’a mektuplar -1

Ümit Kıvanç 27.02.2010

Mütemadiyen rota değiştiren koca bir gemideyim. Dev dalgalar da bir yandan. Nereye gidiyoruz? Konuşuyorlar. Birileri fonu değiştiriyor, birileri kanal logosunu, onlar devam ediyor. Ekranı ikiye bölüyorlar, üçe, dörde bölüyorlar, onlar hemen birine yerleşiyor. Pusulam onlar, ne olur yerlerinden ayrılmaları! Heyhat! Az önce yeşil fon önünde sol üst köşeye yayılmış oturan, sağındaki kravatcekete verip veriştiiren, birden kırmızı

fon önünde, sağ alt köşede beliriveriyor, sağında kimse yok, lafı ağzına tıkadığı kravatceket bu defa karşısında. Profesöre "lütfen çok kısa" diyen, emekli generale reklamlardan hemen sonra söz vereceğini bildiren, az önce esmer bir adamdı, şimdiyse sarışın bir kadın.

Yatıyorum, sesleri kulağımda. Biri, 250. maddeye göre soluna yatamazsın diyor, öteki yüzükoyun yatmam için Anayasa değişikliği gerektiğini haykırıyor. Başka biri gelip kurduğum saati duvara çarpıyor, "Siviller kuramaz!" diyor parmağını gözüme soka soka. Ancak Yargıtay başsavcısının beni uyandırabileceğini söylüyor. Ben yüzükoyun yatmazsam uyuyamam albayım!

Yastığımdan bantlar geçiyor, "Komutanlar serbest!" diye. Ayağa fırlıyorum, "komutanlar serbest!" diye bağıra bağıra dolaşıyorum. 580. maddeye göre böyleymiş. Fakat rüyadayız ya, sesim çıkmıyor. Sesim çıkmadığı için taksi durmuyor. Taksi durmayınca ıslanıyorum. Meğer tazyikli su sıkıyorlarmış üstüme. Sonra, çok af edersiniz albayım, cinsel organıma elektrik tellerini bağlamaya girişiyorlar. Ellerini değdirmemek için o kadar uğraşıyorlar ki! Fenalık geliyor, bıraksalar kendim bağlayacağım, fakat yine sesim çıkmıyor. Prof gelip, "251. maddeye göre seninkine herhangi bir güvenlik görevlisi bağlayabilir" diyor. Bağlıyorlar, içim rahatlıyor, albayım.

Sonra başlıyorlar. Manyetoya her dokunuşlarında kanal değişiyor. Bir faşist alt köşeye geçiyor, bir yalaka üst köşeye. Ortadaki, bir adam oluyor, bir kadın. Reklamdan önce savcıya gidiyorlar, reklam arasında mahkemeye, reklam sonunda da ya tutuklanıyor ya serbest bırakılıyorlar.

Biz böyle mi rüya görürdük albayım? Nereye gidiyoruz, diye bağıyorum. Aa? Bu defa sesim çıkıyor. Şoför dönüp, "Yüreğinin götürdüğü yere," diyor. Şoförle çok sıkı tartışmaya giriyorum, albayım, görseniz benimle iftihar ederdim. Onu fena halde haşlıyorum. "Hükümeti gaza getirme," diyorum. "Yürek mürek diyerek." Sırıttıyor ve bir sigara yakıyor. Hemen RTÜK ekipleri gelip ceza kesiyor. Otobüsü bağlıyorlar, albayım, kalıyoruz dağ başında. Askerler gelip bizi tarıyor. "Yanlıs," diyoruz hep bir ağızdan. "Bizi örgüt tarayacaktı, yanlış yapıyorsunuz." Başlarında niyeyse kravatlı ceketli bir hukukçu var. "Kapa çenenin ahab!" diyor. "İnfaz esnasında ses çıkarabilecek olanlar 159. maddede belirtilmiştir." Başımı önüme eğiyorum.

Başım önümde mi öleceğim, albayım, bu mudur yani, diyorum içimden. Sunucu duyuyor. "Çok kısa alalım lütfen" diyor. Muhabire bağlanıp, "Söyle bakalım Polat Alemdar, ligimizin marka değeri kaç" diye soruyor. Muhabir, "Evet, Jack Bauer, ikisi de elendi," cevabını veriyor. Biz hüsrana içinde titreşirken kafamıza klasörler yağmaya başlıyor. Yarı çıplak bir kadın, gözleri bağlı, klasörlerin altında kalıp feci şekilde can veriyor. Kadının düşürdüğü teraziye bir kravatceket alıp elma-armut tartıyor. Elmalarla armutlar birbirlerini yemeye başlıyorlar. Sol üst köşedeki zat, "Çürük elmaları ayıkласalar tamamdır," diyor. Sağ alt köşedeki, "Manavı yıpratırsak meyve yiyemeyiz," diyor.

İşte tam bu esnada biz birer çürük elmaya dönüşüyoruz, albayım. Biliyorum, size sormadan herhangi bir şeye dönüşmem büyük ayıp, fakat, affınıza sığınarak söylüyorum, yer gösterici delikanlı gelip, "Artık ona sormayacaksınız," diyor. Ben çok fena içerliyorum, albayım, gözlerimden ateş fışkırıyor. Bunun üzerine beni televizyon yarışmasına sokuyorlar. Yetmiş milyonun önünde gözümde ateş çıkarıyorum. Herkes alkışlıyor. Fakat jüride Sabih Kanadoğlu var, "Kulağından çıkarması lâzımdı, sayılmaz," diyor. Işıklar sönüyor. Uğur Dündar gelip Kanadoğlu'nun koluna giriyor, kozmik odada ter atmaya gidiyorlar, bornozlarla falan. Ben ayıplıyorum, albayım, bornozu olmayan var bu devirde. Nitekim ekranın kutulardan artakalan daracık dilimlerinden yoksul çocuklar fırlayıp onlara taş atıyor. Ekran bölünüyor, albayım! Börklü, sarkık bıyıklı adamlar (bunlar cihan hâkimiyeti ülküsüne sahip yüksek yargıçlarmış) gelip çocukları ikiye biçiyor. Parçalarını ekranın köşelerine yerleştiriyorlar. Veletler orada da rahat durmuyor. Nereden bulmuşlarsa, mavi boyalarla bütün ekranı

boyuyorlar. Uyku beni aptal etmiş, albayım, deniz sanıp atlıyorum. Geniş bir kumsala çakılıyorum. Tehlike levhaları koymuşlar: "Açılmayın, KCK var!" yazıyor. Ben de açılmıyorum. Tam yürüyüp gideceğim ki, piyasalar üşüşüyor üstüme. Birini fiskelesem öteki tırmanıyor bacağımdan. "Huzursuzuz-huzursuzuz" diye vızıldıyorlar. Nereye gidiyoruz, diye soruyorum onlara. Omuz silkip kıyıya yürüyor ve bütün denizi içip bitiriyorlar. "Yuh!" diyorum. Sahamı kapatıyorlar. Ben nerede oynayacağım, albayım?

Bir defa söylemiştiniz, çok bozulmuştum, albayım, çayınızı açık koymuştum intikam duygusuyla. Sen zaten hep deplasmandasın oğlum, demiştiniz. Haklıydınız, Hüsamettin Albayım. Size saygılarımı sunuyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu da Aşk-ı Memnu, Sayın Dakotalılar!

Ümit Kıvanç 06.03.2010

Bu işi erbabı çözsün derken ne kadar haklı olduğumuz bir defa daha ortaya çıktı. Erbabı çözene kadar kimbilir kaç 24 Nisan daha geçecekti. O zamana kadar Türk-Amerikan ilişkilerinde kimbilir ne güzel gelişmeler olacaktı.

Aynı evde yaşamaya bile karar verebilirdik. Üstelik Türkiye ile Ermenistan'ın da arasından, coğrafi bakımdan kaçınılmaz olan, nehirdi, dereydi, vs. dışında su sızmayacaktı.

Zaman her şeyin ilacı demezler mi, sayın Wisconsinli hemşehrilerim? Derler. Boşuna mı derler? Hitler, "Ermenileri kim hatırlıyor ki" diye sorarken boşa mı konuşuyordu? Ne kadar çok 24 Nisan geçerse o kadar çok zaman geçmiş demektir. Zira her senede bu menfur tarihten neyse ki sadece bir adet vardır.

Geçmiş zamanın davası olmaz, sayın Utah ahalisi, olursa da ona uzmanların bakması gerekir. Bir davaya kim bakar? Yargıç bakar. Tarihte ne olmuş, kim tesbit eder? Tarihçiler tesbit eder. İşte biz bu yüzden, tarihi tarihçilere bırakalım, diyoruz.

Bıraksak, girecekler arşivlere, bakacaklar belgelere, doğrusu neyse söyleyecekler. Meselâ çıkıp, "karşılıklı kıtal olmuştur, mukatele de denir" diyecekler, bitecek. Burada telaffuz etmek istemediğimiz o kelime ortalıkta dolanmayacak.

Şimdi soracaksınız ki, madem tarihçiler bakıp söyleyecek, siz nasıl şimdiden adını koyabiliyorsunuz "olay"ların? Biz baktık çünkü, sayın Washington halkı, oradan biliyoruz. Gelin siz de bakın, diyoruz, bakmıyorlar. Baksalar onlar da bizim gördüğümüzü görecekler. Çünkü zaten arşivlerin o kadarı kaldı.

İlgililer zamanında ilgilenmişler arşivle marşivle. Belki, sınır kapalı, nasıl gelsinler, diye kimilerinizin aklına takılan sorular olabilir. Bunlar tamamen lobi faaliyetlerinin zihnini bulandırmasının ürünüdür. Evet, sınır kapalıdır, fakat niye kapanmıştır? Çünkü Ermenistan Türkiye'nin sınırlarını tanımamıştır.

Yani, tanımıştır aslında, fakat Karabağ'a girmiştir. Karabağ Türkiye sınırları dışındadır, fakat biz Azerilerle tek milletiz. İki devlet var, çünkü biz devlet kurmadan duramayız, yoksa bir tane de yetebilirdi. Lâkin imkân varken

niye kaçınalım, sayın Kansaslılar? “Başbakanınız protokollerin Meclis’ten geçmesini Karabağ’da çözüme bağlayarak zaten yolu tıkadı” diye dikilmeyin karşımıza.

Bugün tıkar, yarın açar. Bizim başbakanımız kudretlidir. Bize “senin deden adam öldürdü” dedirtemezsiniz! Biz ABD’ye büyük devlet olamazsın demedik, aziz Pennsylvanialılar, stratejik vizyonun yok, dedik. Yok işte. Dört milletvekilini koridordan çeviremeyen büyük devletten ne anladık biz? Şimdi orada şey... yok dense yok olacaktı.

Bizim burada işleri böyle yürütürüz. Hukuk var deriz, var olur, Ergenekon yok, deriz, yok olur. Vizyonunuz olmadığından siz anlayamıyorsunuz, ama bu attığınız adım, ilişkilerimizde koyu karanlığa doğru yapılmış bir uzun atlama hamlesinden farksızdır. Üstelik, Temsilciler Meclisi’nin koridoru maşallah yol geçen hanına dönmüştür, fakat Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesine giden yol bu şekilde tıkanmıştır.

Halbuki biz her şeyi gayet normal bir hale getirmiştik. Ermenistan’ın imzalanmış protokolleri sonradan değiştirdiğini söylemeye başlamıştık. Değiştirmemiş olmaları neyi değiştirir, sayın Arizonalılar? Türkiye bölgesinde güçlü, etrafa nüfuz enjekte edebilen bir ülkedir.

Ermenistan sadece, bu protokolleri imzalamamız, soykırım iddiamızdan vazgeçmek anlamına gelmiyor, demiştir. Olsun. Bu bize “değiştirdiler” deme fırsatı vermiyor mu, sayın New Jersey’liler? Anlamanız lâzım; Amerika her şeyden önce fırsatlar ülkesi değil midir? İncirlik de Türkiye’dedir, hatırlatalım bu arada.

Oradan günde beş yerine üç uçağınız kalkmaya başlarsa, gitti Afganistan, gitti Irak, yallah! Bazılarınızın, meclis komitenizdeki oylamayı dört-beş TV kanalından naklen izlememizi garipsediğini fark ediyorum. Aynı saatte Aşk-ı Memnu varken yaptığımız bu fedakârlığı abartılı buluyor olabilirsiniz. Vizyon eksikliğinizden, bunun da bir çeşit aşk-ı memnu olduğunu kavrayamıyorsunuz, sayın New Yorklular, dünyanın en sanatlı kültürlü şehirlerinden birinde yaşamınıza rağmen kavrayamıyorsunuz.

Bizimki gibi bir aşkı siz ne gördünüz ne yaşadınız. Biz size âşığız, daha nasıl söyleyelim! Sadece, sarı saçlarınızın mümkünse siyah, en azından kumral olmasını, boyunuzun azıcık kısalmasını, giysilerinizi ve ayakkabılarınızı değiştirmenizi, başka eve taşınmanızı, Hristiyanlıktan çıkmanızı ve bazı başka ufak değişiklikler geçirmenizi istiyoruz.

Çok mu istiyoruz? Ne yaptık ki aşkımızdan? Okul koridorunda bıçakladık mı sizi? Aramıza giriyorlar, aşkımıza engel oluyorlar, dikkat!, sevgili Virginialılar. Karşılıksız aşkın yarattığı derin teessür içerisindeyken sınırı filan nasıl açalım? Daha da kapanmaz mıyız biz içimize? Hem biz bizyken biz ne dersek o oluyor. Laik demokratik sosyal hukuk devletimiz var, dedik, oldu bunca yıl. Bu yaptığınız her şeyden önce Türk’ün cihan hâkimiyeti ülküsünü rencide ediyor, değerli Alabamalılar!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu muydu yani, Ahmet Bey

Ümit Kıvanç 13.03.2010

Memlekette demokrasinin gelişmesini ve halkımızın, ruhunu kirleten komplekslerden kurtulmasını isteyen herkes herhalde Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu’nu şimdiye kadar belli bir sempatiyle izlemiştir. Evet, ben de öyle izledim. Fakat kardeşim, nedendir bilinmez, bu AKP’liler galiba ağızlarından çıkanı kulaklarının duymaması gibi bir illete topluca yakalanmışlar. Araz, hiç ummadığınız yerden ortaya çıkıyor.

Hayır, iktidar partisinin bir türlü açılmayan açılımlarını tartışmayacağım. Siyasettir, öyle derler, böyle yaparlar, bu daha uzun zaman değişmeyecektir. Gerçi o kadar hayatî konularda o açılım lafını ortaya attılar ki, bunlar pek öyle gönüllerince at oynatabilecekleri alanlar değil. Yine de, üstümüzden hesaplar kuran, operasyonlar yapan, kasa dolduran, bizi de hesaplarında vergi mükellefi, seçmen, iç düşman, şehit vs. olarak kullanan iktidarları bile kanıksadığımız için, kendilerinden ciddi şekilde hesap sorulması ihtimali yok. Ancak yerinden oynattıkları taşların asla eskisi gibi istiflenemeyeceğini sanırım kavramıyorlar. Üstlendiklerini ilân ettikleri sorumluluğun ne kadar farkındalar, belirsiz. Zaten belirsizliği bir politika haline getirmiş gibiler.

Dedim, şimdi bunu tartışmayacağım, "ağzından çıkan kulağın duysun" meselesiyle ilgileneceğim.

Şöyle dedi bakan:"Türk halkı Hrant Dink'e de sahip çıkan bir halk. Aynı şekilde bir Türk Ermenistan'da ölseydi Ermenistan o Türk'e bu kadar sahip çıkar mıydı?"

Lafa bakar mısınız? Neresinden tutmak mümkündür acaba?

Evet, ya, Ermenistan'da "Türk soykırımı" diye bir sorun var, çünkü yüz binlerce Türk etnik temizlik harekâtında katledilmiş, dünya parlamentoları "Türk soykırımı" tasarıları onaylıyor, bir gün Ermenice yayın yapan bir Türk gazetesi çıkıyor, bunu yöneten adam, zihnini, ruhunu, gündelik mesaisini, geleceğini... soykırım meselesini aşır iki halkın sağlıklı, normal bir ilişki kurması için harcıyor, Ermeniler bu garip Türk'ü düşmanlaştırıyor, dört koldan üstüne saldırıyor, dava üstüne dava açıp yargılıyor, duruşmalarını faşistler basıp hakaretler ediyor, sonra tam tersini yazdığı şeyden ötürü Ermenistan'ın en yüksek mahkemesi onu "Ermeniliği aşağılamak"tan mahkûm ediyor, böylece medya onu "Ermeni düşmanı" olarak nitelendirebiliyor, ardından bu adam sokak ortasında öldürülüyor, heyhat!, cenazesine hiçbir Ermeni gelmiyor. Bu mudur Davutoğlu'nun anlatmak istediği? Ayıp.

Dışişleri Bakanı, "Türk halkı"nın Hrant Dink'e "sahip çıktığını" ileri sürüyor. Doğru, cenazesine akın akın geldi insanlar. Bu, evet, "Türk halkı"ydı. Gelmeyip evinde ağlayan da oldu. Doğru. Ve daha iki gün geçmeden, "Hepimiz Ermeni'yiz diye bağırarak güzel olmadı"lar başladı, cenazeye gelmeyen öbür "Türk halkı" meydana çıktı. Çıksın diye yine dört koldan uğraşıldı. "Türk halkı"nın okumuş, hali vakti yerinde kesimi, sadece Hrant'ın değil, bizzat Davutoğlu'nun da adını bile duymak istemiyor.

Esas gaf, "Ermenistan"ın "o Türk'e bu kadar sahip çıkıp çıkmayacağını" sormakta. Böyle deyince, ilk baştaki "Türk halkı" da "Türkiye"ye dönüşmüş oluyor. Yani dışişleri bakanımıza göre, "Ermenistan" muhayyel Türk kurbana sahip çıkmazmış ama "Türkiye"

Hrant Dink'e sahip çıkmış. Öyle mi? Hepimiz biliyoruz ki, "Türkiye" dediğinizde öncelikle devlet anlaşılır bizim siyasî jargonumuzda. Peki, devlet, millet hepsini birarada sayalım. "Türkiye" sahip mi çıktı Hrant'a? Güvenlik kuvvetlerinizin cinayette katkısı var, rolü var, haydi yumuşatalım, yolu açması, göz yumması var, daha da yumuşatalım, ihmali var. Kaç kişi hakkında soruşturma açıldı? Katili kahraman yaptılar. Kim cezalandırıldı? Hangi vali, hangi emniyet müdürü görevden alındı? Koskoca İstihbarat Daire Başkanı'nın olayda ne yaptığı ettiği belli değil. Sonrasında yaptıkları pek tuhaf. Ne oldu? Bilmemkaç sene sonra sessizce görevden alındı, sebep budur dersiniz komik ötesi olmaz mı? Açılıp cinayet davasıyla birleştirilmesi gereken hiçbir soruşturma açılmadı, açılan birleştirilmedi, Hrant'ın ailesi ve avukatları senelerdir oyalanıyor, mahkeme süreci hakkında kendimi hapse sokmadan herhangi bir laf edemeyeceğim ve siz hepsini biliyorsunuz. Yoksa yanılıyor muyum, bilmiyor musunuz?

Yaptığınız karşılaştırma, sizi mimarı saydığımız "normalleşme" sürecine değil, bizzat liderinizin bu süreci baltalamasına uygun düşüyor. Siz nasıl bir karşılaştırma yaptınız, Ahmet Davutoğlu? Vicdansız birine benzemiyorsunuz. Bu yüzden yazık. Ama daha çok ayıp.

Siyasette çok eski değilsiniz, bu yüzden fark etmemiş olabilirsiniz: biz bizi yönetenlerin hepsinden korkarız ama pek azına değer veririz. Size itibar kazandıran bir başlangıç yapmıştınız. Bu nedenle, lafınızı samimiyetsizliğin dışavurumu değil de gaf sayabilmeyi isteriz. Belki bunu Hrant’a sahiden sahip çıkılması için çaba göstererek sağlayabilirsiniz.

Adalet yerine gelmesin diye kurulmuş resmî koalisyonun -ne yazık ki sadece Ergenekon falan değil- direncini görün de, söyleyin bakalım, “Türkiye” nasıl sahip çıkmış Hrant’a?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hayatımın Gafısın

Ümit Kıvanç 20.03.2010

Çekeceğim filmin adı: “Hayatımın Gafısın.” “Hayatımın Kadınısın” a nazire sayıp Uğur Yücel alınmaz umarım.

Çünkü, kaçarı yok, bu ismi koyacağım.

Bir süredir üstünde uğraştığım bir projeydi, önemli bir zorluk yüzünden adım atamıyordum. Başbakanın delikanlılıkla kabadayılık arasında gidip gelirken devirdiği çamlardan hangisini seçeceğimi bilemiyordum. İşte nihayet, ötekilerin arasından tartışmasız şekilde seçilip ayrılabilen biri var elde: Türkiye’de 170 bin Ermeni varmış, bunların 70 bini bizim vatandaşımızmış, 100 bini de kaçak çalışıyormuş, başbakan gerekirse bu 100 bin kişiyi sınırdışı edermiş. Sebep mâlûm:

Atalarımız öyle şey yapmaz!

Başbakanın bu eyleminin ilk özelliği, çokyönlülüğü. İnsan neresinden tutsun bilemiyor. Masumundan başlayalım:

Türkiye’de kaçak çalışan kaç Ermeni var? Ortalıkta dolaşan rakama göre 30 bin, yeni yapılmış bir araştırmaya göre 6 bin. Peki, bizim araştırmayla falan işimiz olmaz, söylentiyi kabul edelim. 30 olsun. 100 bin nereden çıktı? Sadece muhtemel sınırdışı etme eyleminin çapını yüksek gösterme güdüsüyle mi böyle demiş Erdoğan? Peki, rakamlarla, üstelik bu konuda bu şekilde oynandığı ortaya çıkınca, “rakamla oynamak sizde bir alışkanlık mıdır” diye sormayacaklar mı? Hani şu “800 bin değil 300 bin” meselesindeki gibi...

Kötü niyetli kimseler şöyle derse ne olacak: “Yahu, sizde bu kadar kaçak çalışan Ermeni yok. Yoksa onlardır diye vatandaşlarınızın bir kısmını da mı sürgün edeceksiniz?” Diyebilirler. Her zaman hot zotla büzemezsin ki insanların ağzını. Peki, ya biri çıkıp şu soruyu sorarsa: “Neden hemen aklınıza birilerini sınırdışı etmek falan geliyor? Bu da alışkanlık mıdır?” Ya maazallah birileri kalkıp, “Bu önlem yeni bir tehciye varır mı” diye sorarsa?

Nitekim, BBC muhabiri mi, biri, belki de iyi niyetle, başbakanı uyarmak maksadıyla, sormuş: “Yani sınırdışı etmeyi mi kastediyorsunuz?” demiş. Bu aynı zamanda bir düzeltme fırsatıdır. Ama başbakan tınmıyor: “Evet, ama bugünden yarına değil” diye cevap vermiş. Kimbilir belki de dündür.

Aa, o vakit tarihçilere bırakalım.

Bir ülke, geçmişindeki tehcir yüzünden (ve belki daha çok, bunu inkâr yüzünden) mütemadiyen suçlanıyor ve o ülkenin başbakanı, tehcirle en azından akraba bir işi yapabileceğini dünyaya ilân ediyor. Böyle durumlarda, diplomasi icabı durumu toparlaması beklenen dışişleri bakanı da, “ne yapalım, 1915 bizim için Çanakkale’ydi” deyiveriyor. Ve bunlara, “atalarımıza soykırımcı dedirtmeyiz” şahlanması eşlik ediyor.

Bütün bu verileri namuslu bir insanın önüne koysanız, tarihçilere filan da gerek kalmaksızın, sizin bayağı dehşetli bir suçu gizlemeye çalıştığınıza hükmeder. Daha vahimi, o suçu işleyenlerle kendinizi özdeşleştirdiğinizi tesbit eder.

Başbakan ve partisinin Ermeni meselesinde ortaya koyduğu güncel tavırlar pek çok iyi niyetli insanın aynı argümanı ortaya atmasına yolaçtı: Canım, niye İttihatçılar bizim "atalarımız" olsun ki? Böyle demeyin, deyince onlara sahip çıkmış gibi oluyoruz, vs. vs...

Galiba anlamamız gereken şu:

Ne 1915'te gayrimüslimlerin memleketten silinmesi planlanırken ne de 1970'lerde Anadolu şehirlerinde Alevi katliamları tertiplenirken, kimse, örgütlü faşistler dışında hatırı sayılır bir insan kitlesini sadece Türklük, milliyetçilik adına "tahrik" edemezdi. Acaba tahrik olmaya bu kadar hazır bir kitleyi tahrikçiler nereden bulabilmişlerdi?

İşin acı ve belki de düpedüz söylemek lâzım, aptalca tarafı, halkın katılımı açısından, 1915 kitle kıyımları, meselâ 1970'lerdekilere göre çok daha temiz.

1970'lerde de, Sivas'ta da kalabalığın arasında devletin provokatörleri vardı, bir parti bünyesinde örgütlenip zaten böyle işler için hazır tutulan faşistler vardı, ama bayağı da bir kalabalık vardı. 1915'te, esas kıyımı Teşkilatı Mahsusa katilleri yaptı, şurada burada ganimet uğruna vahşete katılanlar olduysa oldu, buna karşılık, bu günaha girmeyi şiddetle reddedenler, kurbanlara sahip çıkanlar da oldu. Yani meselâ İslâmcılar Sivas katliamını "halkımız tahrik edildi", "efendim, provokasyon" vs. ile savunmak zorunda kalıyorlar ama 1915 için kimseyi böyle savunmalara zorlayacak genel bir hal yok.

Peki buna rağmen katliamın yönetici ve tetikçilerine "atalarımız" demek neyin nesi? Yoksa, doğrudan kıyıma katılanlar değil de sonradan ganimetten pay alanlar hayli geniş bir kesim olduğu için mi böyle bir kendini savunma telâşi başgösteriyor konu her açıldığında?

Hayatımın Gafısın'a dönelim; senaryo yarım kaldı. Başbakan, çoluk çocuğunu geçindirme uğruna, kimbilir neleri göze alarak, hain, düşman vs. olarak görüldükleri bir ülkeye çalışmaya gelen, son derece zor koşullarda para kazanıp memlekete yollamaya çabalayan gariban insanları –sayılarını da birkaç kat artırarak- sınırdışı edecekmiş. Bu eylem sanırım deminden beri adını anmadan sözünü ettiğimiz kitlede ciddi destek bulmaz. Geride ganimet kalmayacak ki. Sınırdışı edeceği insanlar temizlikçilik, çocuk bakıcılığı falan yapıyor. Hattâ belki, "niye bakıcımızı gönderdin, akşama veledi nereye bırakacağız!" diye çıkışanlar olur, "hanımlar" arasından.

İyimser son: Yok canım, o günden bu yana vicdanı kendisine mutlaka van minüt demiştir. Demediyse geçmiş olsun.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Homo sapiens öyle şey yapmaz

Ümit Kıvanç 27.03.2010

Ben biliyordum. Hep söyledim. İşte çıktı.

Sibirya'nın güneyinde mağarada bir parmak kemiği fosili buldular. Küçük yaşta hayatını kaybetmiş bir insanımsıya ait. Öleli 30 bin ilâ 48 bin yıl geçmiş. Gözleri şaşkınlıkla açılmış bilim adamları öyle diyor. Niye şaşırmışlar? Çünkü bu fosilin DNA'sı, insanın atası sayılan homo sapiens sapiens'e de, soyunu devam ettirme

yarışını kaybettiği varsayılan Neandertal insanına da benzemiyormuş. Dolayısıyla, ortada bugüne kadar bilinmeyen üçüncü bir tür varmış.

İddiaya girelim mi? Şu haber özetini bu memlekette kimin önüne koysanız aynı şeyi düşünmez mi?

Bu buluşun Cumhuriyet'in kuruluş yıllarına denk gelmemiş oluşu hakikaten büyük talihsizlik. Sonu "biz bize benzeriz"e varan, bütün o Güneş Dil Teorilerinden filan müteşekkil acayip tasavvur nasıl sağlam bir dayanağa kavuşurdu. Coğrafya da tutuyor. Güney Sibiryada dediğin, Orta Asya'dan bir sigara içimi.

Gazetelerden birinin internet sitesine yorum yazan bilge okur, "Hah, şimdi de 'soyumuz eşşekten geliyor' diye tuttururlar" demiş. Evrim teorisinden "bu saçmalıklara da inananlar var" yollu sözedilen birkaç yoruma daha rastladım. Her yerde rastlıyoruz zaten. Tıpkı evrim teorisine "inananlara" rastladığımız gibi.

Şu çocuk parmağı üzerinde yapılacak araştırmalar, yeni tanıştığımız bu üçüncü insanımsı türünün de cehaletten mütevellit küstahlıkla mâlûl olduğunu ortaya koyarsa, 40 bin küsur yıl önceki atalarımızı tereddütsüz bağrımıza basabiliriz. Fakat zayıf ihtimal. Niye? Çünkü bizim atalarımız öyle şey yapmaz.

Değerli okurlar, her hafta karşınızda akli başında insan rolü oynayacağım diye harcadığım çabayla, inanın, piramitler inşa edip Eski Mısır'ı da Türklerin kurduğunu falan kanıtlayabilirdim. Tamam, bu memlekete en çok lâzım olan şeyler akıl, mantık; ama görülüyor ki, bu eksikliği benim gibi biçarelerin giderebilmesi ihtimali son derece düşüktür. Zira, az önceki beyanımdan anlaşılmış olacağı üzre, bahis konusu eksik maddelerden hangimizde ne miktarda bulunduğu şüphelidir. Güney Sibiryada mağarasında çocuk parmağı fosili olmak istiyorum, değerli okurlar. Belki birileri bakıp, "üçüncü bir tür de varmış" der, günün birinde. Kıymeti harbiyem olur.

Durup dururken niye mi dellendim? Birincisi, dellенmedim; tam aksine. İkincisi, valla durup dururken değil. Yazının başına oturdum, ekrana baktım... baktım... Birden kendimi Neandertal insanına hitap ederken buldum. Ona, "Ergenekon davası çözülsün, sıra senin yok edilişine de gelecektir," diyordum resmen. Homo sapiens'lerin Neandertal'leri orman kuytularında birer birer yok eden, JİTEM benzeri bir teşkilatlanması olup olmadığına takılıp internette araştırmaya başladım. Sonra şu sonuca vardım: Neandertal'in cihan hâkimiyeti ülküsü yoktu, homo sapiens'in vardı; işte netice! Ayrıca belki homo sapiens'ler Neandertal'leri güvenlik nedeniyle Kuzey Kutbu'na sürmüşler, yolda bazıları hayatını kaybetmiş, ötekiler Sibiryaya yerleşmişti. İşin bu kısmını tarihçilere bırakmaya karar verdim. Son gelişmelerle karşınızda olayım, dedim. D.B. ve D.B'nin suratlarını görünce kendimi tuvalete kapattım. Işığı açmadan. Görünüşe bakılırsa, gelişme sayılabilecek herhangi bir şey yoktu. Sadece anayasa paketi vardı.

Cümbür cemaat oyumuza sunulacak anayasa paketi hakkında ben yazabilirim ki, değerli okurlar? Yapmasınlar öyle, anayasalar paketlenmesin... Yirmi dört maddenin ikisini beğenmiyorsam ne olacak, kime sorayım, sadece üçünü istiyorsam halim nic'olacak?

Çıkış yolu bulamıyorum; aklım Güney Sibiryadaki mağarada. Ne arıyormuş o çocuk parmağı orada? Çocuk dediğin ya okul servisinde olur ya hapiste. Belki istenmeyen çocuktu. Oraya attılar. Kız çocuğuymuş. Töre cinayeti olmasın? Böyleyse, bunu yapan atalarımız olamaz. Biz olabiliriz.

İşte görüyorsunuz. Bu lafın devamı böyle gelmemeliydi. Fakat geliyor. Çünkü sanırım her insan için konmuş akli başında davranma kapasiteleri var. Benimki haftada bir yazıya anca yetiyordu, bu sefer herhalde gereksiz harcadım, şarja da koymadım, tükendi.

Halbuki, "İslâmofobi" üzerine yazacaktım. "İslâm'dan korkma, insandan kork" vecizesinin sahibini bulamadım. Yoksa bunu kendim mi uydurmuştum, her şeyi bir çırpıda özetleyivermek için?

Haftaya Güney Sibirya'dan bildireceğim, sayın okurlar. "Yazarımız seyahattedir" diye not koyarlarsa bilin ki, seyahatte olan aklımdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vah kemençeci dayı

Ümit Kıvanç 03.04.2010

Küstahlık cehaletin doğrudan sonucu mudur, yıllardır bunu düşünüyorum. İnsan kendi köşesinde, kimseye zarar vermeyen bir cahil olamaz mı?

Cehaletle kötü niyeti şıp diye ayırt etmeyi sağlayacak, turnusol kâğıdı benzeri bir araç ne zaman geliştirilecek, umutsuzca bekliyorum. Çünkü çoğu zaman, hiçbir geçerli sebep veya kanıt olmaksızın bariz bir gerçeğin aksini iddia etme hallerinde bilgisizlik değil izansızlık veya vicdansızlık rol oynuyor.

İnsanın gözünün içine baka baka yalan söylenmesinin cezası ne zaman 10 bin 593 bin lira artı üç aydan altı aya kadar ağır hapis olacak? Mahkemeler yalan söyleyene, boynuna "yalancıyım" yaftası asıp gezme cezası kesecekler mi? (Yoksa işleri açılır, itibarı artar diye mi kesmiyorlar?)

Ayırım gözetmeksizin kalabalığa doğru yalan atma, toplu katliam girişimiyle bir tutulacak mı, en azından cinayete teşebbüse eşdeğer muamele görecektir mi, lütfen, çok istiyorum.

Evet, çok şey istiyorum. Partililere, okurlara, seyircilere, bir vesileyle toplanmış her türlü kalabalığa seslenme imkânı bulan herkesin bu suçları işlemekten ödünün patlayacağı bir ülke istiyorum.

Nalinci keserlerinin birbirlerine çank çunk giriştiği bu tahripkâr ortamdan sıkılmadık mı hâlâ? Her şeyi işimize geldiği gibi eğip bükebileceğimizi sanmak ne tür akıl hastalıklarıyla hangi ruh bozukluklarının bileşimi sonucunda böylesine yaygın bir davranış haline gelebiliyor?

Üstelik bütün bunlar, maalesef ölümcül dozdaki yaygın şuursuzluğun üzerine ekleniyor.

Bu kadarını yaratmaya sadece Türk Millî Eğitimi de yetmez. Askerî vesayetle falan da açıklayamayız durumu.

Geçen gün *Taraf*'ın başına gelenlerden haberim olmamıştı; Ahmet Altan'ın yazısını okuyunca öğrendim gazetenin Anadolu baskısının yapılmadığını. Sorumlular ne derse desin, öykünün anafikri ortada. Memlekette yetişmişlik, insana olan biteni anlamada hız kazandırıyor. Ne olmuş, buna karşılık hangi pozisyonadaki kim ne demiş, bir bakıyorsun, hemen şekilleniveriyor senaryo kafanda. Birileri düpedüz sabotaj yapmış işte. Herhalde gözdağı vermek için falandır, o kadarını da anlayamıyoruz hemen.

Yukarıdaki büyük lafların bir kısmı bu olayı öğrendiğimde ağızımdan dökülüvermişti. Hemen topladım. Fakat vesile bitmiyor ki.

İki gün önce *Yeni Şafak*'ın internet sitesinde şu haber başlığını gördüm: "Yunanistan yine kemençe ile yarışacak." Balyoz'du bilmemneydi, mühim haberlerin peşindeyken gözüme ilişiveren bu beş kelimenin ardında bir musibetin yattığını ossaat hissettim. Niye, doğaüstü yeteneklerim mi var? Yoo, Türkiye'de doğup büyüdüm.

Habere bakın:

"...Eurovision Şarkı Yarışması'nda Yunanistan'ın seçtiği şarkı, Karadenizlilerin tepkisine neden oldu. 2-3 yıl öncesinde seçtikleri şarkıda kemençe kullanan Yunanistan, yine kemençeyi kullanmaktan çekinmedi. Bu duruma büyük tepki gösteren Karadeniz halkı, kendi kültürümüzü koruma görevini yerine getiremediğimizi ve bu yüzden bu durumları yaşadığımızı belirterek Türkiye'nin suçlu olduğunu iddia etti."

Nasıl? Tam bir gazetecilik başarısı değil mi? "Karadeniz halkı" kim, "büyük tepki"yi nerede nasıl göstermiş? Türkiye'nin "suçlu olduğunu" kim nasıl nerede iddia etmiş? Bunlara takılmayacak kadar biliyoruz değil mi, böyle haberlerin kim tarafından nerede nasıl yapıldığını? Takılmaya takılmaya bu hale geldik işte.

"Kendi kültürümüz"ü koruyamıyormuşuz, bu yüzden Yunanistan kemençe ile yarışmalara katılıyormuş. Yok, bu kadar değil, "yine" kemençeyi "kullanmaktan çekinmiyor"muş.

Haberden ilk elde iki sonuç çıkıyor: (a) Kemençe bizim kendi kültürümüzün unsurudur; (b) Kendi kültürümüzü korumak, başkalarının bize ait müzik aletlerini kullanmasını engellemeyi gerektirir.

Şimdi burada kemençenin kimin kültürüne ait olduğu tartışmasına giremeyeceğim. Merak edenin hakikate ulaşması beş dakika sürmez. "Karadeniz halkı" gibi bir kavram azıcık kurcalanırsa olabileceklerin sorumluluğunu almaya da niyetim yok. Oturdukları yerde, haber de değil, propaganda bülteni malzemesi uydurmuşlar, bunu da geçiyorum; Basın Ahlâk Yasası sınırları içerisine sığabilecek halde değilim.

Tek soru soracağım: Bunu niye yapıyorlar? Özel olarak, *Yeni Şafak* gazetesinin bu tür bir faaliyetten nasıl bir çıkarı olabilir? Hangi amaç gazeteciyim diye ortalıkta dolaşan birilerine böyle bir saçmalık yaptırabilir?

Bulabildiğim tek cevap, "kendilerini tutamıyorlar" oluyor, bu da beni tatmin etmiyor, onun da niyesini sormak gerekecek.

Bakın, "İslâmofobi" konusunu yine ertelemek zorunda kaldım. Bari düsturumu tekrarlayayım: İslâm'dan korkma, insandan kork.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mallarımı bildiriyorum

Ümit Kıvanç 10.04.2010

Devlet hakkında bu memleketteki herkesin tartışmasız benimseyeceği görüş nedir sizce? Evet, böyle bir görüş vardır. Normal şartlarda birbirini boğazlamak için fırsat kollayanlar, ötekini dünyanın öbür ucuna yollamadan gözüne uyku giremeyecek olanlar, hepimizin üstünde anlaştığı bir tek nokta vardır. Şu: Bizim devletimiz kendisi için çalışan bir örgüttür ve aslında onu rahatsız etmediğimiz sürece bizimle ilişkisi yoktur, bize karşı herhangi bir yükümlülüğü de yoktur. Elektriğimiz suyumuz veriliyorsa, bu, karşılığında para tahsil edilebildiği içindir. Herhangi bir devlet görevlisiyle karşı karşıya geldiğinizde ilk yapmanız gereken, karşı karşıya gelmemeye çalışmaktır. Yanyana gelmeniz ihtimali de yoktur. Bu yüzden, hayatınızı devletin bulunmadığı yerlerden dolanarak yaşamanız gerekir. Falan...

Kim "aa ne münasebet!" derse, biliriz ki, sahtekârdır ve muhtemelen o sırada devletle işi vardır.

Benim gibi, genç yaşta siyasî işlere bulaşmış olanlar, devlet deyince önce baskıydı, işkenceydi, bunları aklına getirir. Yanlışmış. Bizim devletin ne olduğunu hepimiz en iyi, büyük 1999 depreminde anlamadık mı? Yurttaşların sahiden devlete ihtiyacı olursa diye bir an bile düşünülmemiş olduğu ortaya çıkmadı mı?

Şahsen, devlet hakkında artık olgun sayılabilecek bir fikre sahip olmamı, bu büyük uyanışla birlikte, yaşadığım bazı somut olaylara borçluyum.

Meselâ, iki defa evim soyuldu ve gerçekten çok büyük zarara uğradım. Her ikisinde de, yaptığım işler nedeniyle almak zorunda kaldığım, sadece sınırlı sayıda insanın kullandığı birtakım elektronik aletler çalındı. Yani hırsızların satmaya kalkması halinde kolaylıkla teşhis edilebilecek şeyler. İlkinde, karakoldaki polislerden biri bana, kesinlikle dostça, “uğraşma kardeşim, bulunmaz bunlar” dedi. İkincisinde, araya hatır gönül her şeyi soktuk, olay yeri inceleme, parmak izi ekibi, şu bu, hepsi tamamdı. Elbette hiç sonuç çıkmadı. Ama o arada, devlet tecrübemi olgunluk aşamasına sıçratan iki şey oldu.

Birincisi, sigorta için gereken bilmemne belgesini almaya gittiğim karakolda, oğlum olabilecek yaştaki bir polisin bana, “Sen niye gece hemen gelmedin ki buraya!” diye çıkışması, evi soyulan ve onlara muhtaç bir yurttaş olarak gittiğim karakolda o belgeyi rica minnet alabilmemdi. “İlgili ekip akşam gelir, sen gece dokuzda gel” türü sözler karşısında yutkuna yutkuna belgeyi almıştım. Kimsenin bana yardım etmeye niyetinin olmadığı o kadar belliydi ki.

Neyse, polisin bu hırsızlık vakasıyla ilgilenen bir kesimi de vardı ve bir gün arayıp, evimde bulunan parmak izlerinden birinin sahibini tesbit ettiklerini söylediler. Çekim işlerinde asistanım olarak çalışan bir genç arkadaşındı. Söyledim, asistanım, zaten aletleri o taşıyor, üstünde parmak izi olması doğal, dedim.

Fakat bakın ne oldu! Bir gün eve mahkeme celbi geldi. Asistanım hırsızlıktan sanık, ben de şikâyetçiydim, celbe göre. Celbi muhtara bırakmışlardı, oradan aldım, çıktım, okudum, kaldırıma oturdum. Uzun süre, bunu birilerinin benimle alay etmek için yapıp yapmadığını düşünüp sonunda olamayacağına kendimi ikna ettim, Aziz Nesin’i andım. Mahkemeye gittik. Elbette iç acıtıcı kısmını bir yana bırakırsak, epey eğlenceli bir duruşma oldu. Hâkim bile kızdı, “böyle saçma şey olur mu” diye, çünkü sanık olan asistanıma “mahkeme duyurusunu nasıl aldın” diye soruyor, o da “Ümit Abi haber verdi” diyor, falan.

Meramım bu eski olayları anlatmak değil. Geçenlerde, gazeteye İstanbul Valiliği’nden bir kâğıt gelmiş. Onlar da ilettiler. “3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu’nun 8. Maddesi (p) fıkrası gereğince...” valiliğe mal bildiriminde bulunmam gerekiyormuş, çünkü gazete sahipleri ile sorumlu müdürlerinin, başyazar ile fıkra yazarlarının, bulundukları yerin en büyük mülkî amirliğine mal bildirimini yapma yükümlülüğü varmış! Şu kadar zaman içinde yapmazsam savcılığa suç duyurusunda bulunacaklarmış.

Mal bildiriminde bulunmam rüşvet ve yolsuzluğun önlenmesine na şu kadar fayda edecekse hemen bulunayım. Sadece, nasıl yapılacağını bilmiyorum. Bu yüzden, hemen burada yapayım. Öbür türlü, valilikle aramızda kalacak. Bir evim var (90 metrekare), bir motorum var (250’lik scooter), bankada da biraz param var ama düzenli gelirim olmadığı için “birikim” diyemiyorum. Bunun dışında beyan edilecek bir mülküm olmadığını burada, okurlar huzurunda bildiriyorum. Yasayı bilmiyorum, ama bu kadar alenen üstlenilmiş bir sözün “bildirim” yerine geçmesini umuyorum.

Benim de İstanbul Valiliği’ne bir sorum olacak: Hrant Dink cinayetiyle ilgili bir gelişme var mı?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlet istemezse bir şey olmaz

Ümit Kıvanç 17.04.2010

Diyarbakır Cezaevi kasabının adını şehitler anıtına koyan, İhsan Doğramacı'ya melek muamelesi yapan Türkiye, sahici kayıplarının hiçbir zaman farkında olmaz. Şimdiye kadar kimbilir kaç defa aynı kötü duyguyu yaşadım. Biri aramızdan ayrılır. O, sevdiğiniz veya bir sebeple önemsedığınız biridir; dahası, düşüncesiyle, tavrıyla ya da eseriyle memleket için önemli bir insan olduğunu düşünüyorsunuzdur. Fakat memleket bunun asla farkında değildir. Ertesi gün, hiçbir şey kaybetmemiş gibi hayatına devam edecektir. Tamam, karalar bağlamasın, acıyı sindirsin, hayatına devam etsin. Böyle olmaz. Acı, hissedilmez bile. Bırakın ne kaybettiğinin farkında olmayı...

Evrin Alataş sahici bir kayıptır. Öyle bir yerden sesleniyordu ki hepimize, ona kulak vermemek mümkün değildi. Öfkeli gibiydi, çok kızmış gibiydi. Bana sorarsanız çok kırılmıştı. Haksızlığa uğramışlık duygusunu yine de yenmeye çabalyor, mazlumun kuytuda biriken kinini hissetmemizi sağlamaya çalışıyordu. Çok haklıydı ama yukarıdan konuşmuyordu. Tepelerden haykırmıyordu. Vadiden sesleniyordu işte. Sağlığı tamamen elinden gidene, soluğu kesilene kadar bize seslenmeye çalıştı.

Sesi gitti, yankısı kaldı. Bu devirde, kısa yaşadı. Boşa yaşamadı.

Güle güle Evrim.

Aslında Ahmet Türk'e saldırı hakkında bambaşka bir şeyler yazmak istiyordum. Fakat Evrim'in aramızdan ayrılışı ile Türk'e saldırının aynı zamana denk gelmesi sonucu, bunlara hiç kalkışmam iyi olacağını düşündüm. Yani henüz aklımı tam yitirmedim, gördüğünüz üzre. Ahmet Türk'e, bugüne kadarki tutumundan, bilgeliği ve olgunluğuyla ben dahil memleketin öfke küpü insanlarına ayar verişinden ötürü kalpten teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Geçmiş olsun dileklerle birlikte.

Bu utanç verici olay hakkında, kamuya açık bir yerde söyleyebileceklerim şunlar:

Ahmet Türk'e saldırı görüntüsü, klişe diye küçümsediğimiz birtakım lafların durduk yere insanların diline yerleşip klişeleşmediğini gösteren olaylardandı. Bir adam, saldırgan, güçlü, vuruyor, öteki adam pasif, kendini savunamıyor, yüzü kan içinde kalıyor; fakat siz bakıyorsunuz, saldırgan-güçlü adam ufacak, bu saldırıda yenik düşerse yüksek bir anıt gibi gözüktüyor. Ve saldırganın, değil burnunu kırmak, karşısındakini paramparça etse de aslında ona dokunamayacağını anlıyorsunuz.

Bu memlekette hem cahil hem küstah, hem zalim hem müzmin mağdur, üstelik şirret ve cazgır çok insan var. Bunların toplamından oluşan, faşist kitle desteğinin mikro organizması olmaya pek elverişli bir zihniyet, psikoloji, kendini kavrayış ve başkalarına bakış, çeşitli siyasî örgütler, Millî Eğitim'in çeşitli unsurları ve medya tarafından ekiliyor, yetiştiriliyor, bazen de "azmettiriciler" tarafından biçiliyor. Bu çok yaygın faşizan zihniyet yapısı ve davranış tarzını kimse büyük sorun saymıyor. Halbuki her türlü demokratikleşme adımının, açılımın, eşitlikçi bir toplumsal ortamın, her türlü özgürlük arayışının önündeki en büyük engel, derin devletten şundan bundan önce, sözkonusu kifayetsiz zalim psikolojisi. Kifayetsiz olduğundan, anca punduna getirdiği yerde vurabiliyor.

"Pundu" da, genellikle şu demek: kendisine koruma sağlanmış, güvence verilmişse. Kalabalıksa linçe kalkışıyor, "yap oğlum, biz seni kollarız" dendiğinde harekete geçebiliyor.

Tıpkı Hrant'ı öldüren genç gibi, Ahmet Türk'e saldırıyı da birileri yüreklendirdi. "Yap" dedi. Veya sadece göz kırptı. Bu yazıyı yazmadan az önce haberlerde, merkeze alınan Samsun Emniyet Müdürü'nü vedalaşırken gördüm. Biriyle kafa tokuşturuyordu. Şahsen, kendisinin bu saldırıyla bir ilgisinin olduğunu düşünmüyorum. Ama Ahmet Türk'e dış bileyen cahil zorbanın dostu olsaydım ona şöyle derdim: "Korkma oğlum, müdür seni kollar. Bak, kafa tokuşturuyor, o da bizden." Müdürün kafa tokuşturduğu da, başka bir yetkiliydi haliyle.

Kamusal alanda başörtüsünün yaratacağı sorunlarla uğraşılan memlekette, üstelik güvenlikten sorumlu devlet memurları kafa tokuşturarak cümle âleme bildiri okuyor, aidiyet ilân ediyor.

Şimdi can alıcı soruya geelim: Eğer Samsun'da Hrant'ın katiliyle "vatan toprağı kutsaldır" yazılı bayrak önünde pozlar veren polis ve jandarmaların tepesine adaletin çekici, gürzü, balyozu, nesi varsa inse, o sırada amir konumunda kim varsa, jandarma alay komutanı, emniyet müdürü, yardımcıları, hepsi açığa alınsa, üstelik suçluyu övmek, buna yardım etmek vs'den yargılansa, acaba şu anda o ilde kimse Ahmet Türk'e saldırabilir miydi?

Kendisine geçmiş olsun dileklerimi tekrarlayarak bitireyim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Tarihçiler' gelsin de bunları bulsun

Ümit Kıvanç 24.04.2010

Kalust Melik-Krikoryan, ahababı, Erzurum sâkini... Mamigon Osyani'yi arıyor...

Diyarbakır yerlisi, İstanbul'da olduğu sanılan Dikran Khalbayan aranıyor. Üsküdar Sürgünler Kampı'ndan Mardiros Taşçıyan'ın bilgilendirilmesi...

Zileli Sertrag Kirişçiyan, Urfa taraflarına sürgün edilen babası Garabed'i, annesi Maryam'ı, büyük kardeşi saatçi Arisdages'i ve eşi Siranuş'u, çocukları Virtanes, Lesapayl, Zabel Kirişçiyan'ları, diğer kardeşi kuyumcu Harutyun ve eşi Güllü, çocukları Nazeli, Sarkis Kirişçiyan'ları, kuyumcu Krikor'u, eşi Dikranuhi'yi, çocukları Yeğiya Kirişçiyan'ı arıyor. Yetimhaneler İdaresi'nden, İstanbul... Zileli S. Kirişçiyan'ın bilgilendirilmesi...

Bursa Kharsakh köyünden Garabedian Arif Barsam, eşi Nevrig'i (Dülger Avat'ın kızı), oğlu Garabed'i (14 yaşında), büyük annesi Zarhur'u, kız kardeşinin çocukları Garabed, Boğos ve Mariyam'ı arıyor...

Tokatlı Filoritza Simonyan, kardeşini ve kız kardeşinin çocukları Elmon, Mariam, Krikor, Murad, Simon, Avedis Mirekyan ve Pırar, Khaçig, Misag, Sertrag Buynuzyan'ı arıyor. Ortaköy Sürgünler Kampı'nı bilgilendirmeleri...

Divriği Sincan köyünden Mihran Miğdesyan... annesi Nazlı, kardeşleri Bedros, Hovhannes, Krikor, Yeğsa ve Mariam Mağdesyan'ları ve aynı zamanda Amerika'da bulunan amcaoğlu Nişan Mağdesyan'ı arıyor. Baronyan Eczanesi'ne mâlûmat verilmesi. Bandırma.

İlk sürgünlerden olup 5 Ağustos 1915 tarihinde İstanbul Ortaköy'den tekrar sürülen doktor Isdepan Mistçiyan'ın ölü veya sağ oluşu hakkında bilgisi olanların...

Sivas İşkhan köyünden Sukiyas Kelbalyan, İstanbul'da olduğu sanılan Hovsep Kelbalyan'ı arıyor...

Bayan Markarid Bostancıyan eşi Samson Bostancıyan'ı arıyor...

Muş Havadorig köyünden Garabed Bedrosyan, annesi Rehan, kardeşi, kız kardeşleri Khane ve Markarid ve hemşerilerinden herhangi birini arıyor. İstanbul Yedikule Ermeni Hastanesi'nin bilgilendirilmesi...

Savaş sırasında Halep'e sürgün edilen Serovpe Çakıcı ve Boğos Mendikyan'dan haberi olanların, dış doktoru Bay Herses Papazyan'ın Galata'daki muayenehanesine haber vermeleri...

Trabzon vilayetinden Gümüşhaneli Aşuğ Yeğiya Jamgoçyan'ın eşi ve kızı hakkında mâlûmatı olanların... Adı geçen aile 1915'te Sivas'a ve oradan da Mezopotamya'ya sürülmüştü. Kızları Barkev, Batum'da bir Ermeni ailenin yanında bulunuyor...

Bay Sarkis Ayvazyan, Diyarbakır yakınlarında öldüğü sanılan eşi Makruhi, büyük kardeşi Manug ve eşi Armenuhi ve çocukları Kurken, Şınorhig ve Hrayr'ı, aynı şekilde Diyarbakır'da öldükleri sanılan diğer kardeşi Garabed ve eşi Elmas ve çocukları Pariz ve Vramşabuh'u arıyor. Haberi olanların...

Erzurumlu Araksi Çapyan, Malatya veya Urfa bölgesinde olan amcasının oğlu Kevork Çapyan'ı ve amcasının kızları Siranuş ve Hayganuş Çapyan'ı arıyor...

Sürgün sırasında idam sehpasına çıkarılan Muratçaylı Der Kasbar Kahana ve sürgünde ölen eşinden geriye, Dört Yol Yetimhanesi'nde barınan iki çocukları kaldı. Savaştan önce bir bankada görevli olan ve Pera Ağa Hamam'da yaşayan Muratçaylı Sinan Pekmezian'ı arıyorlar...

Bursa Yenice köyünden Kevonets Harutyun'un gelini Mannig, iki çocuğuyla Nahromar'da bulunuyor. Tüm akrabaları ve sağ kalan Yeniceli soydaşları gibi Bandırma'ya götürülen eşi Garabed'i arıyor. Basra Nahromar Sürgünler Kampı'na bilgi verilmesi...

Bursalı Bakkal Hacı Ağa Madteosyan'ın kızı Ağavni Maryamig (Konya), Krikor Madteosyan'ı arıyor. Kardeşi Hagop ölmüştür. Ağvani maddi darlık içindedir...

Sivaslı Vahan Karagözyan, dünya savaşı sırasında Türk ordusunun 4. Tümeninde Şevket Bey adıyla doktor olarak hizmet veren amcası Yesayi Karagözyan'ı arıyor.

Erzurumlu, gümrüğün arka tarafından Halbant Gazar'ın torunları, 1915'te Erzurum'dan sürgün edilen Ardaşes ve Dikranuhi Gazaryan'ı, mütarekeden sonra Diyarbakır taraflarında görenler olmuş. Anneleri Persape Gazaryan şu anda İzmir'de bulunuyor. Haberi olanların...

Yalova Ortaköy'den Baslıyan Garabed'in 16 yaşındaki kızı...

Muş'un Tsor semtinden D. Sahag Postayan...

Maraş'tan Arsen Çiftçiyan, Birinci Dünya Savaşı sırasında Suriye'de Türk ordusunda asker ve şu an kayıp olan kardeşi Levon Şükrü'yü arıyor...

Erzurumlu Bay Mıgırdic Pabucyan, son defa olarak, babası Harutyun, annesi Eliza, kardeşi Karekin ve iki kız kardeşi Siranuş ve Heranuş'u arıyor... Adı geçen şahıslardan hayatta olanlar varsa...

Kütahyalı amcam Nazaret Kaukçuyan ve halam Annug Kaukçuyan'ı arıyorum...

Okuduklarınız, tarihin tarihçilere ve hele siyasetçilere asla bırakılamayacak kısmıdır. Ben de, "bu kayıp ilânlarının üstüne hayat kurulmaz" diyecek haysiyetli insanlar arıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Min Dît

Ümit Kıvanç 01.05.2010

Hepsi külliye yalan. Bir defa, hiç kimse çocuğu çocuğuyla yolda giden herhangi bir Kürt anababayı gece vakti ıssız yerde durdurup vurmamıştır. Hattâ kimse herhangi bir Kürt'ü öyle sorgusuz sualsiz öldürmemiştir. Bu memlekette kimseye gözü bağlanıp işkenceler yapılmamış, kimsenin cesedi tenhada bir çukura atılmamıştır. Yıkılmış herhangi bir Ermeni kilisesi yoktur. JİTEM elemanları normal insan gibi halkın arasında yaşayıp geceleri de cinayet işlememişlerdir. Hele bunun, hiçbir yeri doğru değildir. JİTEM elemanları cinayet işlememişlerdir. JİTEM elemanları halkın arasında yaşamamışlardır. JİTEM elemanları normal insan gibi yaşamamışlardır. Zaten JİTEM de yoktur.

Gelelim sosyal boyutlara. Hiçbir evli Türk erkeği hayat kadınlarıyla yatıp kalkmaz. Hiçbir Türk erkeği karısıyla yattığı yatağa başka kadın sokmaz. Çocuklarını geçindirebilmek için fahişelik yapan son kadın bu topraklarda Hititler zamanında görülmüştür. Sokaklarda selpak satan çocukların nasıl doğuştan hilebaz olduğu bizzat anlatılmaktadır. Aslında bunlar hanları hamamları olan dilencilerin eğitip sokağa saldırdığı çocuklardır. Diyarbakır'da sokaklarda aç biilaç dolaşan çocuklar yoktur. Kurbağaya taş atan çocuklar vardır. Diyarbakırlıların, İstanbul'a gidip kapkaççı olsunlar diye çocuklarını sokağa saldırdığı görülmektedir. Türk, Kürt fark etmez, hiçbir orta sınıf kadını bir milyon liraya alacağı dört bıçak için satıcı veletle onca pazarlığı yapmaz.

Evet, aşağı yukarı bunları düşünüyorsanız sizi öfke ve isyan nöbetlerine sürükleyecek bir film var ortada: Min Dît. Yok eğer, azıcık vicdanınız, ne olursa olsun hakikati kabullenme kabiliyetiniz varsa, sinemadan, anlatılanların bütün ağırlığına rağmen yüreğiniz azıcık ferahlamış çıkabilirsiniz. Nihayet birileri çıkıp şunları sinemada anlattı diye.

Kısa süre önce kaybettiğimiz Evrim Alataş'ın hikâye ve tretman aşamasına katıldığı Min Dît 'i görmediyseniz görmeniz için yazıyorum bunca lafı. Bu memlekette aslında nelerin anlatılması gerekiyor ve neler anlatılmıyor,

neler nasıl anlatılmıyor, apaçık şekillensin gözlerinizin önünde. Gözü öfkeden kararmamış veya siyasî hesaplardan miyoplaşmamış Kürtler yaşadıklarını nasıl anlatıyor, bir bakılsın hep beraber.

Min Dît 'in sinemasal değeri, ne yazık ki, toplumsal anlamı önemi ve tarihî konumunun gölgesi altında kalmaya mahkûm. Bu, filmin kabahati değil, yaşadıklarımızın zarurî sonucu. O halde filmin başardığı çok önemli şeyden özellikle söz edelim. "Kürtlerin son yirmi beş-otuz yılda yaşadıkları, anababaları faili meçhul resmî cinayete kurban giden iki çocuğun üzerinden anlatılıyor." Böyle bir cümleyi duyduğunuzda normal olarak zihninizde nasıl bir didaktik, tepeden bakan, asık suratlı, dediği dedik astığı astık kestiği kestik bir film canlanır, tam tersini düşünün; işte Min Dît o. Siyasî vaaz yok. Mücadele öğütleri yok. Mitoslaştırma yok. İdeal insanlar ve klişe kötü adamlar yok. Çocuk istismarı, duygu sömürsü asla yok.

Şahsen pek önem verdiğim bir konuda daha Min Dît 'i yapanlara gönülden tebriklerimi sunuyorum: Film, Batı mürekkebi yalamış Şarklı ukalâliğine da, aslında boyundan büyük işlere kalktığı için beceremediklerini bir tür fedakârca amatörlük kisvesi altına sokma kurnazlığına da öylesine uzak ki. İmkânlarını bilen, yapılacak işi bunlara göre şekillendirmeyi becermiş insanların elinden çıkma bir film bu. Bunu becerdikleri için ne herhangi bir eksiklik duygusuna kapılıyorsunuz ne de yönetmenin kendi zekâsını, sanatını, bilmemnesini göstermek için ortaya atladığı gereksiz zırvalarla karşılaşılıyorsunuz. Filmin yönetmeni, senaristi, kurgucusu Miraz Bezar'ı yukarılarda sözünü ettiğim, toplumsal bakımdan belki çok daha önemli konulardan önce, sinema yapan insanın kolaylıkla düşebileceği tufalardan filmini böylesine zihin açıklığıyla koruyabildiği için kutlamak isterim. Hikâye hakkında açık vermemek için sadece JITEM'ci diyerek geçeyim, bu rol için Hakan Karsak'ın tercih edilmesi de bahse değer bir oyuncu seçimi başarısı olmuş.

Ve şimdi... bütün bunları bir kenara bırakıp, film çıkışı bağrıma basmak için sokaklarda arandığım Gülistan'dan söz etmek isterim. Nasıl sözedeceğimi de bilemem. "Genç" (biraz fazla genç!) oyuncumuzun adı Şenay Orak. Kendisiyle ilk karşılaşmamız. Onun birden parlayan, bazen buğulanan ama her zaman soru soran gözlerine takılıp kalmayı direktman götürüp insanlık testi yaptırabilirsiniz. Muhtemelen geçemeyecektir. Bir filmde bir çocuk iyi oynamışsa onun oyunculuk eğitimiyle ilgilenen insanları ve yönetmeni kutlamamız gerektiğini elbette biliyorum. Ama, öylesine durduğu vakit bile bir çocuğun yüzünde bu kadar mı hüznün bu kadar mı umutla birlikte varolur?

Bende bu test merakı yeni başlamadı fakat giderek derinleşiyor sanırım. Min Dît filminden şöyle de yararlanabiliriz: Tek tek bütün vatandaşları oturtup Gülistan'ı izletelim, biz de onları izleyelim; bakalım ne yapıyorlar ne ediyorlar.

Tamam, vazife gibi gidin Min Dît 'e; çıkışta hiç de böyle düşünmeyeceksiniz.

Bugün 1 Mayıs. Keder ve öfke doluyor insan. Çok gecikmiş bir hak, Taksim'de kutlama. Üzerine ateş açılmış, panzer sürülmüş, vurulmazlarsa ezilerek ölsünler diyerek kurulan korkunç bir kumpasın ortasında bırakılmış bizlerin içi acılaştıktan, hevesi kaçtıktan, gönlü kırıldıktan sonra. İsterdim ki, "işte, nihayet Taksim'deyiz!" filan diye yazabileyim. Yapamam. Düşünün, tâ 1977'ydi!.. Ben o gün o meydanda üstümüze ateş edenleri istiyorum. Yolları tıkayıp "kaçarken ezilsinler" planları yapanları istiyorum. Peki, bana vermesinler. Yargılayıp mahkûm etsinler. Toplu katliam suçundan. Kim yapar bunu? Bir de tabî, kim talep eder acaba? Her şeye rağmen, emekçilerin bayramı kutlu olsun.

Ne yapayım, Min Dît = Gördüm.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deniz'leri Demirel'in astırdığı unutulur mu

Ümit Kıvanç 08.05.2010

Açıklıktan korkan biri, kapalı yerde sinirleri boşalan bir başkası, denizden korkan biri, imkânı yok uçağa binmeyen öteki, hep beraber yolculuğa çıkmışlar, adına Türkiye denmiş. Elbette daha analizli dipnotlu tahliller yapılabilir, öylesine söylüyorum.

Memleketin en önemli travmalarından biri sanırım geçen hafta tedavi yoluna girdi. 1 Mayıs'ta, ben diyeyim 250 bin, bu sefer "yeni konsept" icabı bizi seven basın desin 500, yani çok, pek çok insan güle oynaya Taksim'de bayram kutladı.

"Yeni konsept" lafını İstanbul Emniyet Müdürü'nden duydum. Hüseyin Çapkın, "Konsept değişti" dedi, 1 Mayıs'ın "demek böyle de kutlanabildiğini" anlatırken. Evet, ben de fark ettim, konsept hakikaten değişmiş. Bu sefer kimse üstümüze ateş açmadı. Polis de sahiden başka bir konseptin polisi gibiydi. Her ne kadar "başbakanımızın inisiyatifi" diye özellikle vurguladıysa da polisin o günkü nezaketinde emniyet müdürünün mutlaka payı vardır. Böyleyse helâl olsun. Başbakan "Taksim'i açın!" diyebilir, ama Emniyet, "şunlara zehir edelim" konseptine göre davranabilir; çok gördük biz.

Yalnız başka birtakım konseptler hâlâ aynı sanırım. Alanda, üstelik birkaç tane, CHP altıoku, altında Deniz'in resmi, altında da "Deniz'lerin yolundayız" yazılı bayrak vardı. Deniz Gezmiş'ten sözediyorum, CHP'lilerin normal şartlarda "Deniz" deyince anlayacağı şeyden değil. Ne yazık ki, mâlûm Deniz'in partisinin bizim Deniz'i sahiplenir tutum ve davranışlar içinde olduğu değerlendirilmektedir. Ve buna fena halde içerlenmektedir. Bundan daha çok içerlenilmesi icap eden husus ise, bundan rahatsız olan solcu sayısının pek az oluşudur. Tıpkı nasyonal sosyalist TKP'nin 1 Mayıs alanında yer kaplamasından huzursuzluk duyanların azlığı gibi. Baktım da, kimse için önemli bir sorun değildi bu. Yeni İşçi Partisi hayırlı olsun.

Bizim Deniz'e döneyim. Deniz deyince, hem de 6 Mayıs vesilesiyle, etkileri hâlâ süren bir travmayı konu edebiliriz. Yolu bir şekilde sağcılıktan geçmiş insanlarda hâlâ yıkılmayan komünizm fobisine rağmen aslında pekâlâ onları da etkilemiş bir travmayı.

Maksadım, Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in, yirmili yaşlarındaki bu üç gencin vicdansızca, kahpece idam sehпасına gönderilmesinde "sivil" politikacıların, özellikle Süleyman Demirel ve onun simgelediği her ne varsa onun belirleyici rol oynadığını hatırlatmak.

Hemen, "Ama ordu?" diyeceksiniz; bir dakika! Ordunun günahı bini aştı. Ordu, Teşkilatı Mahsusa kuvvetleri ve polisin bugüne kadar bu memleketin insanları üzerinde yarattıkları travmalar gizli saklı şeyler değil; üstelik korkular aşıldığı anda rahat rahat ortaya dökülebiliyor bunlar. Fakat sivil Türk siyasetçisinin insanların yüreğine korku salınmasında zaman zaman oynadığı öyle kritik roller var ki, bunlar içinde bulunduğumuz değişim döneminde çoğumuzun ruh halini doğrudan etkileyebiliyor.

En basiti, Türk siyasetçisine güvensizlik, "neme lâzım, altından kimbilir ne çıkar" kaygısıyla, sonuçları pekâlâ olumlu olabilecek siyasî adımlara baştan karşı çıkmayı getiriyor. Aynı güvensizlik, parlamentoyu göstermelik bir kurum saymayı kolaylaştırıyor. Bizim korkunç yasalarımıza göre bile ölüm cezası verebilmek için epey takla atılması gereken bir durumda, gencecik üç insanı siyasî hesap uğruna idama gönderebilmiş bir müessese elbette itibar görmek için epey uğraşacaktır. Bugünler için belki daha önemlisi, bizi asıp kesenler ve hep asıp kesmiş olanlarla arasındaki ayrımı bize tekrar tekrar ispat etmesi gerekecektir.

Demem şu ki, muhtıraya direnmiş bir Meclis'i ve bu direnişin kahramanı politikacıları bu olaydan ötürü takdir etmeyene kızalım, tamam, ama gizli silahlı çete örgütlenmelerine dayalı bir devletten kurtulmaya çalışıyoruz diye bu memlekette başı dik alnı açık bir sivil siyaset geleneği, geçmiş varmış gibi konuşmak, tabii ki

başkalarının travmalarına sırtını dönmek oluyor. Başkaları derken, işte meselâ 1 Mayıs günü, “ulan acaba yine bir şey yaparlar mı?” kaygılarına rağmen o kadar yüz bin kişi halinde ortaya çıkabilen birilerinden bahsediyoruz.

Kendilerini sık sık utanç verici hallere düşüren solcu teşkilat ve siyaset babalarına, abilerine verip veriştirmek güzel de, bu zaman zaman yüz binlerce insanı yok saymanın bahanesi olabiliyor. Haydi bunu da bir yana bırakalım, başkalarının travmalarına göz kapamak, hem memleketi anlamada eksiklik hem geçmişle hesaplama konusunda irade zayıflığı yaratıyor. Böylece, eğer bu memlekette hiç değilse insan gibi bir demokratik siyasî hayat olacaksa mutlaka birbirini dinlemek zorunda olanların diyaloguna zarar veriyor. İlaveten, bugünün siyasetçisinin, özellikle parlamentosunun, toplumdan saygı görebilmek için anlamlı taahhütlerle doldurması gereken boş sayfalara kesekâğıdı muamelesi yapılmasına imkân açıyor.

Deniz, Yusuf ve Hüseyin’i sağcı politikacı Süleyman Demirel astırdı. Ben bunu unutamam, yaşı elveren hiç kimsenin de unutabileceğini sanmıyorum. Ve maalesef böyle bilgiler, kimse oturup anlatmasa da kuşaktan kuşağa esrarengiz bir şekilde aktarılır.

Tersten düşünelim beraberce, meramımı daha iyi anlatabilirim: Askerlerin asmak istediği üç komünist genci, idama karşı oy vererek ölümden kurtaran bir sağcı siyasetçi görseydi bu topraklar... hayatımız bambaşka olmaz mıydı? Bunun için Deniz’leri sevmek zorunda değildi ki.

Buralardan geliyoruz... Ve buralardan bakınca, “konseptin” değiştiğine inanmak o kadar kolay olmuyor. Sahiden değişim isteyeninin bunu da anlaması gerekir. Çünkü nâçizâne ifade etmeye çalıştığım şu duyguları paylaşan insanlar da –maalesef zamanında tamamen yok edilemedikleri ve üstelik arkadan yenileri geldiği için- memleketin oy hakkına sahip yurttaşlarıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bütün bilmeniz gereken budur

Ümit Kıvanç 15.05.2010

Bendeniz dahil birtakım solcu yazar-çizer tayfasına, elbette bir hakaret sıfatı olarak “liberal” yaftası takılması son bir-iki yıldır moda. Bazı solcu teşkilat ve siyaset önderleri, cevaplamaları gereken soruları ısrarla ortaya atan insanları bu yolla safdışı etmeyi hedefledi ve bir ölçüde başarılı oldu. İş bununla da kalmadı, “yurtdışından”, Soros’tan, Fethullah Gülen’den, “AB”den, “Amerikan emperyalizmi”nden paralar alındığı, bunlara karşılık sosyalizme ihanet edildiği iddiaları internette uçuşuyor.

En yüksek insanî değerleri temsil etmekten, dükkânını korumak ve mümkünse büyütmek için her türlü düzenbazlığı meşru görme seviyesizliğine düşmek, ne yazık ki sadece bu tavrın sahiplerinin tarihte tutacağı yeri tayin etmekle kalmıyor. Yoksulu bu kadar fazla, yoksulluğu bu kadar acıtıcı, işsizi bu kadar çok olan bir memlekette, seçime girmeye kalktığında yüzde bir bile oy alamayan bir “sol” ortaya çıkarıyor. Sosyalizmin Türkiye’de halktan bir türlü itibar göremeyişi şüphesiz sadece düzenbazlıktan değil. Olan biteni anlayamamak, saplantılarını hakikatin yerine geçirmeye çalışmak, esas amacın bir toplumun hayatının değişmesi değil kendi iktidarını kurmak olduğunu sanmak... bir sürü sebep sayılabilir. Ancak bu “liberal” suçlamasının gerisinde, her şeyi anlamaya elveren birtakım mekanizmalar, kabuller vs. var. Ne yazık ki burası bunları topluca konu etmeye yetmez.

Liberalizm kabaca, altı yaşındaki çocuğu ağır sıklet boksörünün karşısına ringe çıkarmayı öngördüğü için, sosyalistler için kabul edilemezdir. Liberalizm, kendini “serbest piyasa” yalanıyla bağladığı için kabul

edilemezdir. Serbest piyasa diye bir şey yoktur; kapitalizmin "tabiatında" sermayenin merkezileşmesi zorunluluğu vardır. Piyasada amaç kârdır; kârın en kalıcı garantisi verimlilik; büyük ve örgütlü sermaye her zaman daha yüksek verimlilik elde etme şansına sahiptir; rekabette eşitlik yoktur, olamaz; büyük her zaman daha çok büyür, küçükleri yutar. Kapitalizm varsa, tekelleşme olacaktır, önlenemez. Tekelciliğe varmayacak bir serbest piyasa düzeni ancak dış müdahaleyle korunabilir, o zaman da nerede kaldı o kutsal "serbest"lik?

Ayrıca, serbest piyasa ve kapitalizmin ekonomik hayatın temeli, çerçevesi, her nesiye artık o olarak varsayılması, "kâr" kavramını bu hayatın eksenine oturttuğu için, kaçınılmaz olarak, insanları dayanışmadan uzaklaştırır, ahlâksızlığın bin türünü meşrulaştırır; hattâ, gerçekte ahlâksızlık olarak tasnif edilmesi gereken bir temel düşünce ve davranış tarzı, böyle bir sistemin egemen değerlerine hayat verir. Öğütlediği, olmamızı istediği şey, hep öteki insanları bir şekilde alt edip kendine çıkar sağlamaya çalışan, zararlı bir yaratık olmaktır. Yani aşağı yukarı bugünün "birey"i gibi bir şey.

Dolayısıyla, bunları düşünen ve binlerce defa yazmış birine "liberal" dersiniz ya salaksınızdır ya da düpedüz yalan söylüyorsunuzdur. Bu lafı düşüncesizce kullanan solcu muhteremler hangisini istiyorlarsa seçsinler. Oradan buradan para alma şu bu iddialarla birlikte düşünecek olursak, sanırım ikincisi geçerlidir. Şunu demekle yetineyim: Değmez birader, üç-beş kişinin ortaya attığı soruları cevaplayamayacaksınız diye kendinizi bu hallere düşürmeyin. Bir defalığına namuslu olun ve meselâ "bu adam şu nedenle yanlış konuşuyor", "şu adam bu nedenle saçmıyor" diyebilmeye çalışın. Hem zihniniz açılır.

Liberalizm meselesini de hiç küçümsemeyin. Solculuğun bir tarafı insanların maddî hayat şartlarıyla ilgiliyse, yani mesele ortada yoksul insan kalmasın, maddî koşullardaki eşitsizlik giderilsin diye mücadele etmekse, öbür tarafı da insanın kendini bütün kapasitesiyle geliştirebileceği bir özgürlük diyarı için uğraşmaktır. Ve bu konuda liberaller bayağı ciddiye alınabilecek şeyler söylemişlerdir. Eğer Marx (Kimdi, hatırlıyorsunuz değil mi? Ağabeylerinizin yüksek fikirlerini hatmetmekten Marx'a ayıracak vaktiniz kalıyor mu?) özgürlük konusunda liberalizmi "aşan" birşeyler söyleyebildiyse, onunla sıkı bir tartışmaya girdiği içindir. Özgürlük konusunda dünya tarihinde ciddiye alınacak üç düşünce akımı vardır: Marksizm, anarşizm, liberalizm. Marx'ın liberallere dediğini de şöyle özetleyebiliriz: Hepsi çok güzel, ama bu dediğiniz öyle olmaz, çünkü siz eşitsizlik temelinde ve aslında hiç de varolmayan bir eşitliği veri alarak konuşuyorsunuz. Liberal "serbest piyasa" der, Marksizm de "çalıştıran ve çalışan kalmasın" der. Ayrım budur.

Amerikan işçi sınıfı tarihinde "katliam", "savaş", "çarşıma" adıyla anılan çok, pek çok olay var. Bunlardan biri Matewan Katliamı'dır ve bir defalığına, katledilenler işçiler değildir. Matewan kasabasında, grevci işçilere baskı yapmak için getirtilen özel detektifler, maden işçilerinden yana çıkan yerel polis şefi ve yanındakiler tarafından öldürülür. (Detektifler bir yıl sonra bu polis şefini mahkeme kapısında vuracaklar ve bu yeni işçi ayaklanmalarına yolaçacaktır.) Yönetmen John Sayles'in *Matewan* filminde, kasabaya gelen sendika örgütçüsü, maden işçilerine şöyle seslenir: "Siz çalışıyorsunuz, onlar çalışmıyor. Düşman hakkında bütün bilmeniz gereken budur."

İki nedenle anlattım. Birincisi, liberallik konusundaki düşüncemin özeti budur. İkincisi, memlekette birşeylerin ucundan tutmaya çabalayan namuslu solculara dair olmadık iftiralar yayan siyaset esnafı hakkında solcu kardeşlerime şöyle seslenmek istiyorum: Ben yalan söylemiyorum, onlar söylüyor. Onlar hakkında bütün bilmeniz gereken budur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Toptan ölür madenciler

Gazetelerden birinin başlığı şuydu: "Türkiye, yitirdiği 30 madenciye ağlıyor." Yalan. "Türkiye" hiçbir zaman yitirdiği madencilere ağlamadı. Sadece Türkiye değil, hiçbir ülke ağlamadı. Dünyanın her yerinde, madenciler öldüler, gerikalanımız arkasını döndü gitti. Kimileri "kader" dedi, kimileri işçi ölümlerini zaten madencilik sektörünün olağan çalışma koşulları arasında sayıyordu, oralı bile olmadı.

Maden işçileri, Âşık Mahzuni Şerif'in dediği gibi "toptan öldüklerinde" insanlık da topluca, insanlık sınavından bir defa daha çıkar. İşin özü budur.

İçinde yaşadığımız düzenin de özü, madencilik macerasında saklıdır. Kapitalizmin, sınıflı toplumun olanca çirkinliği, acımasızlığı ve hakikatte neye dayanarak nasıl sürdürüldüğü, madenciler hakkında düşünmeye başladığınızda, bütün berraklığıyla gözünüzün önüne serilecektir.

Şuradan başlayalım: Bazı insanlar acaba niye, her sabah "selametle" diye uğurlandıkları, kapısında "selametle" ve "bismillah" yazan, çıkışta birbirlerine "geçmiş olsun" dedikleri, başkalarının da onları "geçmiş olsun" diye selamladığı bir işte çalışır? Her sabah gözünü ölüm ihtimaline açmak, savaştaki askerler için bile ancak belirli dönemlerde geçerlidir. Üstelik her savaşın biteceği bilinir.

Ekonomi, gelişme, sanayi, üretim falan diye atıp tutmak kolay. Eşinizi, oğlunuzu, kardeşinizi... her sabah, belki de dönmeyebileceği bir yere uğurlayarak yaşıyorsunuz. Bu nasıl bir duygudur, azıcık hissetmeye çalışsanız! Hem böylelikle JİTEM döneminde Kürtlerin yaşadıklarına dair de bir hissiyatınız oluşabilir. Düşünün ki, madencilik, bununla bile karşılaştırılmaz, çünkü emekli olana kadar sonu yoktur.

Son kazada işçiler büyük ihtimalle karbon monoksit zehirlenmesinden ölmüş. Evet, patlamada ölmezseniz bundan gidiyorsunuz zaten. Dünyadaki kazaların büyük bölümünde, tabii eğer sözkonusu olan göçük, su baskını, dam çökmesi vs. değilse, gaz patlamasıysa, bu patlamanın yarattığı tahribattan ölen işçiler kadar, zehirlenenler de can veriyor ya da kalıcı hastalıklar ediniyor.

Hastalık demişken: "Madenci hastalığı" diye bir illet var, duymuşsunuzdur belki. Bu "şoför hastalığı", "sekreter hastalığı" gibi fantezi isimlerle anılan bel-sırt tutulmalarına falan benzemiyor. Ciğerleri mahvediyor. Çünkü buna kömür tozu yolaçıyor ve kömür tozu madenin her yerinde her an var ve temizlenmesi mümkün değil, çünkü çalışıldıkça yeniden üretiliyor. Dünyadaki maden işçilerinin, kural olarak yüzde onu bu hastalığa yakalanmış kabul ediliyor. Ülkesine göre, fazlası-azı olabilir, ama en gelişmiş ülkelerde bile maden işçileri, tıpkı yüz-yüz elli sene önce olduğu gibi, -aynı oranlarda!- bu hastalığa yakalanmaya devam ediyorlar.

Özetleyelim: Birilerine "git, kömür çıkar, sana ücret vereceğim" diyorsunuz, o da hastalığa yakalanacağını, her an ölümle yüzyüze kalacağını bile bile gidiyor. Haydi, sizin vicdanınız yok, üretim, kâr ve madende asla çalışmayacak birilerini konforlu yaşatma hırsınız var. Peki, gidenler deli mi? Niye gidiyorlar?

Gidiyorlar, ölüyorlar, çünkü onlara başka çare bırakmamışsınız. Koca bir yöreyi, önce kömüre saldıran emperyalistlere, evet, bu klişe lafı kullanmanın tam da yeridir, peşkeş çekmişsiniz, sonra bizzat madenlere elkoyup, "mükellefiyet" denen zorunlu çalışma dönemleriyle, yok efendim "şu şu kasaba ve köylerin 16 yaşından büyük bütün erkek ahalisi madene inecek" diye kanunlar çıkartmışsınız, olmadık zulümleri yapmışsınız; sonunda o yörede çalışılıp doğru dürüst para kazanılabilecek tek iş olarak madene inmek kalmış. İnsanların aileleri var, eşleri, çocukları, yaşlı anababaları var, birilerine bakmak zorundalar. Mecburen iniyorlar madene.

Ve bunu herkes biliyor! İşte içinde yaşadığımız dünya ve düzen budur.

Sağcısı, madencileri belirli aralıklarla toptan ölmesi gayet normal olan, "sarf malzemesi" gibi bir şey sayar. Dindarı, "kader evlâdım, kader" diyerek, madenci çocuklarının da tereddütsüz ocağa inmesi için çalışır. Solcusu, "insanlık varsa bu maden böyle çıkarılmayacak kardeşim!" resti çekmek yerine, madencilere methiyeler düzüp bütün mesele onların sendikal mücadelesiymiş gibi davranır. İlâveten, "ocaklar özelleştirildi, ondan kaza oluyor" yalanı söyler. Evet, devlet çok esirgiyordu maden işçilerini! Öncesini bilmiyoruz sanki.

Ölen madencilerin yakınlarını nasıl inandırabilirim ve inandırsam ne faydası olur, bilemiyorum, ama şunu bilsinler ki, dünyanın neresinde madenciler ölse yüreğinden birşeyler kopan, hırs ve öfke içindeki bir insan, acılarını paylaşıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kasetler, tekneler, sorular, davalar

Ümit Kıvanç 29.05.2010

Başbakan'ın Baykal krizi sırasındaki davranışını hiç beğenmedim. Baykal'ın şimdiye kadar ona ettikleri mâlûm, ama karşılık verme yeri, zamanı ve tarzı bu değildi. Hele "ne yapalım, o da karısını aldatmasaydı" muhabbeti bayağı iç kaldırıcıydı. İlk andan kafadan "Recep Bey" diye girişen Kılıçdaroğlu'yla elele verirlerse siyaset üslûbunu bir anda otuz yıl geri götürüverirler korkarım. O zaman da, Allah muhafaza, Demirel çıkar karşımıza; o stilde bunların hepsinin de hakkından gelir.

Fakat "manşetle gelen manşetle gider" lafının hakkını teslim etmek lâzım. Ben bunu kafamda "kasetle gelen kasetle gider"e çevirdim. Sanki daha güzel oldu.

Yine de kaset hikâyesini anlamama faydası olmadı. Kim yaptı, niye bunu yaptı, sahiden anlamadım. Buna karşılık, Kılıçdaroğlu'da "umut" bulanların kaset konusundaki tavrını pek güzel anlayabildim. Teşhis edebildiğim ortak tavır: "Yaa, karıştırma işte! Baykal gitti ya, önemli olan o."

Gerek Kılıçdaroğlu'nun direkman komplo üzre koltuğa geçmeyi kabullenışı gerek CHP'li partili ve seçmenlerin ezici çoğunluğunun iğrenç bir kaset numarasıyla gerçekleşen değişimi hem de sevinçle içine sindirebilmesi, hiç hayra alâmet değil. Belki de ortada değişim falan olmadığını bildiklerinden takılmamışlardır şekline şemaline; olabilir mi? Siyasî mücadelede benimsenebilecek yöntemlerin sınırı kalmayacak herhalde.

Tekne meselesine de acaba bu çerçevede mi yaklaşmak lâzım? Onu da bilemedim valla. Eşine, oğluna, kızına birer jip alınca bir şey olmuyor, tekne alınca mı ayıp sayılıyor; olayın karada veya denizde geçmesi midir ayırt edici olan? Bilemiyoruz işte biz bunları. Lâkin Türklerin denize husumeti gözönüne alındığında, zaten adı Deniz olan birinin bir de tutup tekne alması fazla gelebilir artık. Böyle bir durumda, adı Fatih olan birinin hasmının üstüne atlaması geleneklerimize daha uygun sanki.

Seviyesizlik ne kötü şey, değil mi muhterem okurlar?

Bir an hep beraber hayal edelim: Kılıçdaroğlu çıkıyor, diyor ki: Tamam, ben partinin başına geçeceğim, şahane işler yapacağım, fakat bu makama bu çirkin komplonun mamûlü gibi gelmem; önce genel başkanımıza karşı yapılan iğrenç komployu hep beraber ortaya çıkaralım, bunun mücadelesini yapalım, sonra kurultayımızı toplar, temiz pak yeni döneme geçeriz.

Olabilir miydi böyle bir şey? Ben kaç yüz liralık gömlek giydiğiyle filan uğraşmam, ekisiyi yazar geçerim, fakat bu sorunun cevabını veremeyecek oluşuyla ilgiliyim doğrusu. Kemal Bey, kasetin sadece Baykal'ın siyasî

hayatını bitirdiğini sanıyor olabilir. Yanılıyor. Kendisi de onuncu dakikada kırmızı kart görmüş gibi oldu; muhtemelen farkında değil.

Kafama fena halde takılan bir soru da yine beni aptal durumuna düşürecek cinsten: Ey CHP'liler, Atatürk aşkına, değişecek olan nedir, Kılıçdaroğlu'dan beklediğiniz tam olarak nedir, n'olursunuz biriniz çıkıp benim de anlayabileceğim şekilde anlatsın. Belki o esnada birileri duyar, hoşlarına gider, size oy verir, ben de anlamış olurum, başım göğe erer.

Bir dava daha: Türkiye'de gazetecilik yapılabilir mi?

4 haziranda bir duruşma var. *Express*'in röportajcı yazarlarından İrfan Aktan ve derginin sorumlusu Merve Erol için savcı okkalı cezalar istedi, mahkeme de "ne alâkası var, canım" demedi. Eğer mahkeme savcının "bunlar PKK propagandası yapıyor" görüşüne son duruşmada da katılırsa İrfan beş yıl hapis yatacak, Merve, yani *Express* dergisi 20 bin lira ödeyecek. ("Terörle Mücadele" kapsamında yargılanıyorlar –hayır, terör merör yapmadılar, yazı yazıp yayımladılar-, bu yüzden hapis cezası paraya çevrilmiyor.)

Dava konusu yazı, *Express*'te 15 Ekim 2009'da yayımlanmıştı. Biri röportaj sırasında pek konuşmayan iki PKK'liyle görüşülmüş, örgüt yöneticilerinin –çeşitli yerlerde yayımlanan!- görüşlerine yer verilmiş, "açılım" ortamında PKK'nin muhtemel tavırlarına ilişkin sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştı bu yazıda. Belirsizliklerden ötürü kesin hükümlere varılamayan, derli toplu bir düşünme-taşınma çabasıydı. Savcı, yazıdaki alıntılar aracılığıyla örgüt propagandası yapıldığını ileri sürüyor.

Şimdi ne söylesek, o yazıda örgüt propagandası bulabilenler burada da "süren davayı etkileme" faaliyeti tesbit edeceğinden, kabahat olacak. Fakat sanırım istese de mahkemeyi etkileme şansı bulunmayan benim gibi biri en azından şunu diyebilir: Ben o iki insanı da dergiyi de tanıyorum, yazıyı da okudum; böylece sizi de tanımış oldum, savcı bey.

Davanın önemi, arada sırada birilerini kurban etmeden varolamayan düzenimizin aynen sürdüğünü göstermesinde değil. Suçlamanın mantığına uyulacak olursa, PKK ya da o esnada mesele kimse ona dayanılarak yapılacak herhangi bir haberden ötürü gazeteciler mahkûm edilebilir.

Sahiden gazetecilik yapmak isteyenler ya da yapılmasını önemseyenler, 4 haziran cuma günü 09.30'da Beşiktaş 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya mı gelirsiniz, ne yaparsınız bilemiyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsrail gibi olmak, ne demek

Ümit Kıvanç 05.06.2010

Bu İsrail işinde aklıma takılan pek çok nokta var. Ama önce, kötü niyetlilere karşı ortalık temizliği.

Gazze'ye yardım filosu girişimini bütünüyle destekliyorum. "Katılsaydım" dediğim de oldu, tekrar gidilirse düşünürüm de. Yapılan işi önemsiyorum ve ölenlerin asla boşuna ölmediğine, orada türlü eziyet çekenlerin bu fedakârlıklarının boşa gitmeyeceğine inanıyorum.

Gemide İsrail komandolarına direnilmesini de destekliyorum. Orada olsam başka türlü davranmazdım. Asker indirmenin hiçbir manası yoktu, İsrail bu gemileri herhangi bir "sıcak temas" olmaksızın rahatlıkla durdurabilir, denetim altına alıp istediği yere götürebilirdi. Belki baştan saptanmış bir politika olarak bütünüyle sessiz ve hareketsiz kalmak eylemin ruhuna daha uygun olurdu. Ama insan dediğin, öyle bir durumda birden kendini direnirken bulabilir; tamamdır.

İsrail devletinin tutumu ve niteliği hakkında fazla laf etmeyeceğim. İki nedenle. Birincisi, şimdi moda olan bu konuyla işimi yıllar önce bitirdim. Üstelik, sözüne kıymet verdiğim insanlar tarafından bile anti-semitistlikle suçlanarak, küfürün bin türlüünü yiyerek.

İkincisi, şu anda yürürlükteki İsrail lanetlemelerinde açıkça gayrimeşru yanlar var. Aklıma takılanlar kısmına buradan geçeyim.

Saldırıdan sonraki ilk protestolarda TV muhabiri göstericilerden birine mikrofon tuttu, orta yaşı geçmiş sâkin bir adam olan gösterici, "Yahudiler bunları yüzyıllardır yapıyor" dedi. Ve şüphesiz, bu iddiasında yalnız değildi. Tutsaklıktan kurtulup dönen yardım gönüllülerinden biri, kendilerini gözaltında tutan İsraililerle tartışmasını aktardı. İsrailli, "Peki ne olacak, bu işler nasıl çözülecek?" muhabbetine girmiş, gönüllü de ona, "Siz varolduğunuz sürece, İsrail diye bir devlet varolduğu sürece bu sorunlar çözülmez," demiş. Bunu izleyicilerin de katıldığı bir TV programında aktardı. Bunlar ışığında şunu sormak hakkımız mıdır acaba: Biz İsrail devletinin küstahça ve acımasızca saldırısını mı protesto ediyoruz yoksa "yüzyıllardır" birtakım suçları işleyen bir kavmin zorla sahip olduğu devletin ortadan kalkmasını mı talep ediyoruz? Bu kavmin herhangi birileri değil de "Yahudiler" oluşu sakın bütün tavrımızı belirliyor olmasın?

Yani saldırıya ilişkin öfkenin hedefi ne yazık ki her zaman her yerde İsrail devleti değildi. Hele hükümet mensuplarının, gayet doğru bir tercihle ve özel gayretle kenara ayırıp tek başına hedef kılmaya çalıştıkları "şu andaki İsrail yönetimi" hiç değildi.

"Meydanı boş, ortamı münasip bulduk, haydi Yahudi düşmanlığına!" anlayışının temsilcilerine söylenecek tek şey var: Varacağınız yer işte karşınızda duruyor: İsrail devleti. Matah bir şeyse, buyurun, örnek alın.

Bu yüzden, Gazze seferinin hakiki anlamı ve amacı olan "insanî" yardımın bu niteliğinden ve İsrail'e gösterilmesi gereken tepkinin de esas olarak "insanî" nedenlere dayanması gerektiğinden –ki doğru- her bahsedilişinde kendimi konuşanın samimiyetine inandırmak için epey uğraştığımı söylemeliyim. Çünkü ben, gayrimüslimlere yapılmış zulümler hakkında sürekli yalan söylenen, mezhep adına insanların katledilebildiği, milliyetçilik ve ırkçılığın kol gezdiği bir ülkede yaşıyorum. Dolayısıyla, sabıka kaydına ve potansiyel suçlarına "insanî" bakımdan hassasiyet göstermem gereken tek merci İsrail devleti değil.

Öbür mevzu. İsrail saldırısının gaddarca olduğu kadar ahmakça olduğunu da vurgulamak günün gözde motiflerinden. İsrail böylece "bölgedeki tek dostunu kaybediyor"muş. Bunu bir tehdit gibi öne sürebiliyor insanlarımız. Bakanıyla, diplomatiyle, gazetecisiyle, yardım gönüllüsüyle, "sokaktaki adam"ıyla... Peki, afedersiniz de, biz Filistinliler denen gözden çıkarılmış insan nüfusunun onyıllardır hemen her gün yaşadıklarından bir kesite bir defa muhatap olunca ne hale geldik, di mi? Filistinlilerin, hem katliamlar hem zulmün en ağır şekli olan gündelik eziyet altında geçirdiği bütün bu senelerde Türkiye'nin İsrail'in "bölgedeki tek dostu" oluşunda bir gariplik yok mudur? Şu soru meşru değil mi: Tamam, şimdi Gazze meselesine sahip çıkıyorsunuz, saldırıya ne tepki gösterseniz haklısınız, güzel, fakat siz neden böyle bir devletin "dostu"ydunuz ve neden "dostu" kalmak istiyorsunuz ki?

Belki de cevap şudur: "Filistin sorunu", başlangıcından itibaren, bütün dünyada, solcuların meselesiydi. Filistin siyasî örgütleri esas olarak solcuydu. Birer ulusal kurtuluş hareketi olarak şekilleniyorlardı. O vakitler Türkiye'de

Müslümanlar Filistinlilerin başına gelenleri umursamazdı. Daha yakın zamanda, Rachel Corrie dozer altında kaldığında bir dua eden çıkmış mıdır? Ne zaman ki, Batı âleminin sorgulanamaz-yargılanamaz ilân ettiği İsrail'in giderek katmerlenen vahşet politikası Filistinlilere medet umabilecekleri Allah'tan başka merci bırakmadı, solcular çıktı, yerine Müslümanlar girdi. Yani, ortada "insanlık namına" hesabı verilmesi gereken uzun yıllar var. Bu yüzden, bugün Türkiye'de sergilenen ezeli-ebedî haklılık ve mazlumun yanında olma manzarası meşru değildir. Bu paye ancak şimdiden sonra kazanılabilecektir. O da Filistinlilerin mağduriyetini Yahudi düşmanlığına yem yaparak olmaz.

Ya İsrail'in gemi katliamını "zulmün varabileceği son nokta" (bu laf da telaffuz edildi) ilân etmek, hem İsrail'in bugüne kadar yapabildiklerini hem de Filistinlilerin yaşadığı acıları hafife almak değil midir? Dokuz yurttaşımızın yardım götürmeye çabalarken can verdiği Gazze'de İsrail birkaç günde yüzlerce sivil bombalayarak, yakarak öldürmüştü.

En hayırlısını sona bıraktım. Türkiye nihayet, bunca bulanık suda da olsa, "insanî yardım" ve "vicdan"ın yansımaları gördü. Kendi yansımalarından gözünü alıp bunlara bakabilirse ne güzel olur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ahmet Davutoğlu, PR elemanına dönüşmese

Ümit Kıvanç 12.06.2010

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nu büyük dikkatle izliyorum (daha önce de belirtmiştim, yani ısrarlıyım). Bugüne kadar hem siyasetçi hem kişi olarak ciddiye alınmaya değer kaç bakan gördüğümüzü düşünürseniz sanırım bunu garipsemezsiniz. "Bakan hükümdür, o da devlettir, hepsi burjuvaziye hizmet eder, aralarında fark yoktur" gibisinden, çocuk ve sempatican kandırmaya yönelik haşin nutuklara itibar edenlerden ricam, lafa karışmayın, edeceğiniz hakaretleri kendi kendime tekrarlayabilirim.

Davutoğlu'nu öncelikle, henüz bakanlığa gelmeden "dünya" ve Türkiye dış politikası üzerine sıkı çalışıp kendini hazırlamış olmasından ötürü hayretle karşılıyorum. Türkiye'de böyle âdetler yoktur. Hele varolan şahsiyetsiz politikayla bir yere varılamayacağını görmekle kalmayıp yerine sahiden politika adı takılmaya yaraşır bir şeyler koymaya kalktığı, üstelik bu konuda da hazırlıklı olduğu için, muhtemelen bir Alman minikler takımında yetiştirildiğini fakat iş A millî düzeyine gelince Türkiye'yi tercih ettiğini sanıyorum.

Karşısındakini dinlemeye ve anlamaya hazır bir görüntü verdiği, üslûbuyla bizzat diyalogu teşvik eder bir hava yarattığı için kendisinin memlekete pek lüzumlu bir siyasetçi tipi olduğunu düşünüyorum. Birikimli, fakat ukala değil; tepeden bakmıyor, efendi bir insan gibi konuşuyor. (Ben, hiçbir siyasî görüşünü duymamış olmamıza rağmen Türkiye'yi kurtaracak siyasetçi gibi sunulduğu için gıcık olduğum, ekonomik görüşlerine dair derin şüphe ve kaygılar beslediğim Kemal Derviş'i bile bu yüzden sevmiş, siyasî hayatımızda bulunsun istemişim. Yani adamın mikrofonlar, kameralar, gazeteciler, kalabalık gibi, insanı raydan çıkarabilecek her şey karşısında normal insan gibi konuşabilmesi yüzünden.)

Geçen akşam Davutoğlu bir TV programında üç gazetecinin sorularını cevaplıyordu. Yine dikkatle dinledim. Şöyle diyebilirim: Programın yüzde doksanı boyunca Davutoğlu'nun dediklerine katılmamak zordu, en azından onu ciddiye almamak, olumlu bulmamak imkânsızdı.

Fakaaat... Sonunda laf, İsrail saldırısı-Hamas mevzuu üzerinden, Türkiye'deki "terör sorunu" ile bu işler arasında bağlantı kuran birilerine gelince, daha önce de örneğini gördüğümüz o tuhaf şey oldu. Pek çok derin ve karmaşık mevzuda, gayet incelikli diplomatik dille meramını pek güzel anlatabilen Davutoğlu, birdenbire, iki

adım sonra "içimizdeki İrlandalılar"a esip gürleyen bildik Türk siyasetçisine dönüşecekti... ki, Allaha program bitti.

Entelektüel Dışışleri Bakanı'nın şimdiye kadar, ayağının ve haliyle dilinin sürçtüğü konuları yanyana koyup bakmasında büyük fayda görüyorum. "1915 bizim için de Çanakkale'dir", ne tarafa çekerseniz çekin, Ermenistan'ı da kapsayacak bir "komşularla sıfır sorun" politikasına kendi eliyle koyduğu dinamitti. Ve patladı. "Samimi midir" sorusuna yolaçtı.

Şimdi, İsrail hakkında söylenenlerin çoğu, elbette Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi topraklarında kendi yurttaşlarına reva gördüğü savaşımsı zulmün konu edilmesine vesile yaratıyor. Onun söyledikleri de. E, neredeyse doğa yasası, o konu bu konuyu getirir, önleyemezsiniz. Yapmasaydınız, derler adama.

İsrail'in Filistinlilere karşı tavrı elbette Çanakkale edebiyatıyla geçiştiremeyeceğiniz başka mevzuları da çağırıştırıyor. Önleyemezsiniz. Saklamaya çalışmasaydınız, inkâra saplanmasaydınız, derler.

Talihin mi tarihin mi bilemeyeceğim ama bunlardan birinin garip cilvesi, Dışışleri Bakanı Türkiye'nin dış politikasına "insanlık" gibi kavramlar ve "ilkeler"e dayanarak yön vermeye çalıştıklarını söyledikçe, bu çağrışımlar artacaktır. Çünkü bu çağrışımların haklı temelleri vardır, bunlar Türkiye'nin sırtındaki yüklerdir. O kadar akıllı bir bakan, âdetâ kötü niyetli birileri çenesini kapasa kadim meselelerimizin ayağımıza dolanmayacağını düşünürmüş gibi görünebildi. "Şöyle şöyle demek, Türkiye'ye yapılabilecek en büyük kötülüktür." Bu sözü sarf etmek için Davutoğlu'na gerek yok, yazık; Vecdi Gönül, Cemil Çiçek falan yeter de artar.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, İttihatçıların gayrimüslimlere yönelik politikasına sahip çıkmasının, üstelik bunu farklı koşullarda kendi geliştirdiği yöntemlerle sürdürmesinin elbette bedeli vardır. Kürtlere karşı JİTEM'ile Yeşil'ile yürütülen kirli savaşın elbette bedeli vardır. Mavi Marmara'da dokuz insanın can vermesi büyük bir olaydır, fecidir. Ya 40 bin ölü? Artık niye söz edilmez oldu ama 1970'lerde Anadolu şehirlerinde katledilen yüzlerce Alevi? Şu anda hâlâ yazar-çizerlerini yazıp çizdikleri yüzünden hapse atan bir ülke olmanın bedeli vardır. Kürt çocuklarını aylarca hapiste tutmanın bedeli vardır. İşkenceyle geçen onyıllar? Kıbrıs'ta yaratılmış statükonun ve bu değişmesin diye döndürülmüş dolapların, işlenmiş cinayetlerin bedeli vardır. Hrant'ı öldürtmüş resmî görevlileri koruyup kollamanın da bedeli vardır. (Konuyu bilerek yayıyorum; diplomasi konusunda kendimi eğitmeye çalışıyorum.)

Maalesef Davutoğlu'nun, eminim Batılı muhataplarında bile saygı uyandıran geniş görüşlülüğü ve itibarı bu bedelleri ödemenin yerine geçmeyecektir. Willy Brandt Varşova gettosunda diz çökmese bugün Almanya dünyadan aynı muameleyi mi görürdü?

Eğer Davutoğlu, esas o diz çökmenin bir kahramanlık olduğunu anlatmaya niyetli bir hükümetin bakanı olsaydı, kendisini dinlerken benim bile içimde umuda benzer bir his uyanırdı. Bana ne olacağı elbette gayet önemsiz, ama memleket için aynı şeyi söyleyemeyiz herhalde.

Şöyle bitireyim: Nadiren, düşünen taşınan, milliyetçi hamaset yerine akla mantığa, "ilke" diye bir kavrama başvurarak iş götürmeye çalışan bir bakan görüyoruz memlekette. Mâlûm "millî" handikaplarımızın kendisini bir tür halkla ilişkiler elemanına dönüştürmesi tehlikesinden bu yüzden endişe duymalıyız.

Galiba o da duymalı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt meselesi hallolunmaktadır

Ümit Kıvanç 19.06.2010

Açılım döndü dolaştı, "nasıl ederiz de daha fazla Kürt gencini eline silah alıp dağa çıkmaya teşvik ederiz?" çeşitlemelerinden biri haline geldi.

Günlerdir resmî televizyonlar, iddianameye dayanarak, KCK'nın ne feci bir terör örgütü olduğunu anlata anlata bitiremiyorlar. Seçilmiş belediye başkanlarının da aralarında bulunduğu, herhangi bir terör suçu işlememiş insanları kelepçeleyp sıraya dizmenin Kürtler üzerindeki kışkırtıcı etkisini, yarattığı hayal kırıklığı ve infial duygularını herhalde bu yolla giderecekler. Biz aptallar düşününce şunu diyebiliyoruz ancak: Bu sistemli yayının tek sonucu, KCK hakkında Türklerde icap eden düşünce ve duyguları yaratmak olabilir. Dolayısıyla, Kürtlerin "ovada" siyaset yapmasının neden ısrarla engellendiğine dair Türklerin içi rahatlatılacaktır.

Şu içerideki çocukların dışarı çıkarılması, en azından tutuksuz yargılanması ne zormuş! Onların içeride tutulduğu her gün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı birkaç Kürt'ün daha içinde bir şeyler kopuyor. Fakat hepimizin sahici sanıp sevinçle karşıladığı ucube açılımı ortaya atan hükümet, herhalde bu konuda da geniş ve derin düşünmüş, sonunda bu çocuklar dışarı çıktığında Kürtlerin "ha, tamam o zaman, şahanesiniz" diyeceğini ve minnet duygularıyla AKP ilçe örgütlerine koşup üye olacağını, bölücü örgütün nihayet yirmi beş senedir beklenen darbeyi yiyeceğini hesaplamıştır. Yani... herhalde...

PKK'nın, tamamen kendini merkeze alan ve Kürtlerin selametiyle ilişkisi çoğu zaman örgütün niyeti bakımından da epeyce şüpheli hale gelen şiddet atılımından önce ülke çapında geniş operasyon hazırlıklarına girişip şiddet önceliğini kapmaya çalışmak da biz sıradan insanların aklının ereceği bir karar değil. Biz faniler, düşünmeye çabalayınca, eğer insanın yaygın çatışmalar, artan ölümler, artarda şehit cenazeleri falan istemiyorsa bu yola girmeyeceği sonucuna varıyoruz ama tabii bu bizim kıt akıllılığımızdandır, bizi yönetenler mutlaka bu yolun sonunu öngörüyorlardır. Bize görünen şu: İyi ihtimalle çocuklarının cesedini teslim alabilen Kürtler manen bütünlükten koptukça kopacak, Türkler, Kürtlere haklarının verilmesi yönünde en ufak adımı atmaya kalkanın önüne daha da fazla şehit tabutu yığacaklardır. Fakat şüphesiz bizi yönetenler, böyle bir içsavaşımı vaziyet bir yirmi beş yıl daha sürse memleketin bundan ne kadar kazançlı çıkacağını, yani bizim göremediğimizi görüyorlardır.

Meşhur "Habur'dan geliş" olayının "failleri" hakkında davalar başladı, bir kısmı tutuklandı, birçoğunun da tutuklanması, yakalanması isteniyor. Bu da muhtemelen, "silahı bırakın, gelin, sizi hapse atalım" diye özetleyebileceğimiz, biz enayilerin anlayamadığı yeni bir açılım tarzıdır. Gerçi yirmi beş senedir dağa doğru seslenildiğinde söylenen iki şeyden birinin –öteki: ezeceğiz, yok edeceğiz, vs.- bu olduğu ortada, ama herhalde "bir başka güzel olur içerisi / açılım zamanında" türküsünü yeni saymalıyız.

Velhâsıl Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenler, onlarca yıllık emektar bir otobüsle Formula 1 pistine dalmış, ağır aksak da olsa turu tamamlamayı başarmış, böylece başa dönmüşlerdir. Fakat akşam çökmüş, seyirci gitmiş, elektrikler kesilmiş, sağanak yağmur başlamış, otobüsün bir tur daha atacak hali kalmamıştır. Artık hiçbir televizyon bu yarışı yayınlamayacaktır. Rating yerlerde sürünmekte, arasına reklam alınması imkânsızdır. Çünkü daha önce yirmi beş sezon gösterilmiş, hep aynı şekilde cereyan etmiş ve sonuçlanmıştı.

Hiçbir yetkisi olmadığı halde, memlekette insanca yaşansın diye elinden bir şey gelecekmişçesine kendini parlayan bizim gibi şapşallar, "Kürt meselesi"nin siyasî miyasî değil, her şeyden çok duygusal bir mesele olduğunu uzun zamandır hissediyor. Ve devletçe izlenen politikanın tam da bu alanda kırıcı, ezici, koparıcı, bölücü bir rol oynadığını tesbit ediyoruz.

Sanırım Türkiye’yi yönetenler, Kürtlerin bunca eza cefaya rağmen hâlâ Türkiye Cumhuriyeti tasarımı içinde bir gelecek aramalarına, özel olarak hükümetse, hâlâ AKP’ye oy veren Kürtlerin sayısının yüksek oluşuna güveniyor. 12 Eylül ve JİTEM döneminin öncesini yaşamış kuşaklar artık günlük hiçbir tavrı, gelişmeyi etkileyemeyecek yaşlılar haline geldiğinde bunların önemi kalacak mı sanıyorlar? Bizim yaşlarda olup Kürt haklarını militanca savunan Türk ve Kürtler her şeyden önce sosyalist bir siyaset-kültür ortamından geliyorlar. Milliyetçiliğin hiç matah bir şey olmadığı ortamlardan. Daha önemlisi, duygusal olarak, Türklerle Kürtlerin düşmanca karşı karşıya geleceğine ihtimal vermeyen, buna asla inanmak istemeyen, başta bunu istemediği için düşmanlığa yolaçan zemini ortadan kaldırmaya çabalayan insanlarız. Derin veya keskin siyasî laflar edebiliriz, ama içten içe, “manen bölünme”ye razı gelmeyiz. Kürt olanımız da, Türk olanımız da.

Oysa şimdi, birkaç kuşaktır bu memlekette sadece karşılıklı savaşmayı bilen insanlar yetiştiriliyor. Ailesinde “düşmanın” öldürdüğü en az bir insan sayabilen Kürt ve Türk ne kadar çoğaldı. Gözünü bu ortama açanlar çoluk çocuğa karışmaya başlıyor. İki toplumun manevî bağları hiç bu kadar zayıflamamış, düşmanlık hiç bu kadar hissedilir hale gelmemiştir.

Ey Türkiye’yi yönetenler, bu memlekete öyle feci bir gelecek hazırlıyorsunuz ki, hesabını hiçbir tarafta veremeyeceksiniz. Şimdiye kadar hiç yapmadığınız ve bu kafa ve kalpsizlikle asla yapmayacağınız şeyi, belki bir kursa, doktora falan gidip, öğrenip, yapsanız, bir şans doğacak. Bir an, karşınızda öncelikle duygusal bir mesele olduğunu düşünmeyi denesenize. Becerebilir misiniz?

İnanın imkânsız değil. Bakın, biz, zırhlı makam otomobillerinde, yanlarında korumalarla gezmeyenler, devletin kendi siyasî teşkilâtı niyetine ya da silahlı sokak gücü niyetine kurdurup kullandığı partilerini devam ettirebilmek için faşizmin şıngıllarıyla memleket gençliğini zehirlemeyenler becerebiliyoruz. Biz hıyarız, siz akıllısınız, yani yetkilisiniz de o bakımdan şey ediyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hain internet ve Türk sağının kaymayan eksen

Ümit Kıvanç 26.06.2010

Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım’a özel bir gıcığım yok. Belki olmalıymış, bilemiyorum. Olsaydı şimdi ikinci sarıyı görecektik ve sonraki maçta yeralamayacaktık.

YouTube yasağı ve *Google* ile papaz olma vaziyetlerine dair söylediklerine bakarak, bu bakanımızın, Türkiye Cumhuriyeti devlet geleneğini, mantığını ve “devlet yöneticisi” psikolojisini ve daha başka, değiştirilmesi teklif dahi edilemez kültür varlıklarını şahsında cisimleştirdiğini görüyoruz. “Türk devlet adamı nedir, nasıl çalışır” bahsinde genç nesillere yönelik bir eğitim programının Ulaştırma Bakanı tarafından yürütülüyor olması, aynı zamanda, devletimizi yöneten kıymetli şahısların, görev alanlarına ve tanımlarına bakmaksızın her türlü hizmete nasıl canla başla koştuğunu da kanıtlıyor. Millî Eğitim yetkililerinin de, Ulaştırma Bakanı’nın bu jestine, *YouTube* ve *Google*’ın Türkiye üzerindeki kirli emellerini anlatan, *Sarı Gelin* gibi belgeseller yaptırıp okullara dağıtarak karşılık vermesini umuyoruz. *YouTube*’un adını “Yunus Emre Türkçesi”yle hızla artarda söylerseniz “yutup” sesine ulaşacağınıza, buradaki açık emperyalizm çağrışımına dikkatinizi çekerim. Ne demek yutup? Bölmek parçalamak bitti, sıra yutmaya mı geldi? Filan yani... Buradan başlanabilir meselâ belgesele. *Sarı Gelin*’den daha sahtekârca olmaz en azından.

Muhterem Bakan, “Bu site Türkiye Cumhuriyeti ile uğraşıyor, yasakladık, üst mahkemeye itiraz bile etmediler, her yerde yerel sürüm yapıyorlar, burada yapmıyorlar, vergi ödemiyorlar, telefonumuza çıkmıyorlar...” falan, bir

sürü laf söylemiş.

Cevabını, *Radikal*'in görüştüğü hukukçular vermiş. Bilgi Üniversitesi Bilişim Hukuku Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yaman Akdeniz'in dedikleri şunlar: "Bakan Yıldırım'ın söylediklerine katılmıyorum. *Google* ya da *YouTube*'un özellikle bizimle uğraştığını sanmıyorum. *YouTube* hakkında verilen mahkeme kararına iki hafta önce itiraz ettik. Mahkeme itirazımızı reddetti. Almanya, İngiltere ve Fransa'da *YouTube*'u test ettim. 'Lokal versiyonu mu, global versiyonu mu kullanmak istiyorsunuz' diye soruyor. *YouTube* bu ülkelerde yaptığı anlaşmalarda hukuki olarak sadece lokal versiyondan sorumlu. Global versiyona karışmıyor. *YouTube*, bunu Türkiye'ye önerdi. Ancak Türkiye kabul etmedi. Türkiye, illâ global versiyondan da bu videoların kaldırılmasını talep etti. Problem de buradan kaynaklanıyor. Türkiye, burada ofis açmalarını istiyor. Ancak hiçbir uluslararası organizasyona 'gelip burada ofis açın' diyemezler. Obama, 'Koç, Sabancı gelip burada ofis açacak' diyemez. Bu tartışma bu tip açıklamalarla çözülemez."

Bilişim hukuku alanında çalışan avukat Başak Purut da şöyle konuşmuş *Radikal*'e: "Bakan Yıldırım açıklamalarıyla kamuoyunu yanlış bilgilendiriyor. Neden sadece *Google*'a bunlar yapılıyor? Türkiye'de yurtdışından iş yapan binlerce site var. Vergi mükellefi değiller. 'Google'ı yasaklayayım, hizaya getirelim, diğerlerine gözdağı olur' diye mi yapıyor, bilmiyorum."

Bu yazıyı okuyor olsaydı, bakan Yıldırım'ın soracağı ilk soru şu olurdu herhalde: "Neden bu hukukçulara inanıyorsun da benim dediğime inanmıyorsun?"

Ben de şu soruyla cevap verirdim: "Sizce neden acaba?"

Binali Yıldırım aslında baklayı ağzında tutmamış, hakkını vermek lâzım. Şöyle demiş: "Tıpkı ilaç gibi, internetin de hem yararı hem zararı var. Biz temiz kullanılmasını sağlamaya çalışıyoruz."

Dünyanın hiçbir yerinde hiçbir sansürcü, özel, olağandışı durumlar haricinde başka türlü konuşmaz zaten. Fakat buradaki asıl mesele sansür değil. Dünya çapında yaşanmış bir değişimi ve yeni bir iletişim ve sosyal ilişki tarzını kavrama konusunda bizi yönetenlerin gösterdiği akıl almaz beceriksizlik. Ne internetin ne olduğu ve dünyaya ne gibi değişiklikler getirdiği (sadece olumlu yanlarını kastetmiyorum) hakkında herhangi bir fikirleri var ne de attıkları adımlarla nereye varacaklarını öngörebiliyorlar.

YouTube şunu yapmış, *Google* bunu yapmış, hepsi hikâyledir, muhterem okurlar. Türkiye Cumhuriyeti yöneticileri, internetle ilgili olarak sadece bir hususu fark etmişler, bu yüzden telaşa düşmüşlerdir: İnternet onlara ele avuca sığmaz görünüyor. Bu onları müthiş tedirgin ediyor.

Karşı çıktığın bir fikre, içeriğini, mesajını beğenmediğin bir sanat eserine ya da zıvalığa aynı yöntemlerle cevap verebileceğin, bütün bunların aynı ortamda bulunabileceği, üstelik sana anlamsız ya da zararlı görünen ama başkalarının bayıldığı şeylerin de orada yeralabileceği düşüncesi de, öte yandan, devlet yöneticilerimizin uykularını kaçırıyor, onları Japonya karşısındaki Danimarka takımına benzetiyor. Türkçeden her türlü çoğul takısını kaldırsak hepsi rahat edecek.

İşin bir de başka boyutu var: Şimdiye kadar, Ulaştırma Bakanı ya da herhangi bir devlet yetkilisinin, internette "Türk gençleri"nin Kürtlere, Ermenilere "karşı" yürüttüğü, iğrenç hakaretlerle, tehditlerle dolu faaliyetten rahatsızlık duyduğuna dair tek laf işittiniz mi? Hrant'ın üstüne gazete örtülmüş cesedinin fotoğrafını amblem yapan "Türk İntikam Tugayı" grubunun yasaklanması için devletin *Facebook* nezdinde girişimde bulunması ihtimali var mıdır? Ya da "En iyi Kürt ölü Kürt'tür" grubu Binali Yıldırım'da bir rahatsızlık yaratıyor mu? Bunlar yüzünden *Facebook*'la papaz olur mu Binali Yıldırım? Yoksa jandarmanın eğitim filmleri "Türk gençliği"nce, tuhaf ama, övünmek amacıyla "Turkish Gladio" diye sunulduğu için mi *YouTube*'a kızmış bakanımız?

"İnternet"ın Ulaştırma Bakanı'nın ağzında ulusalcıların "Amerikan emperyalizmi"ne benzer bir anlam kazanması yakın herhalde.

Ağzımızı asker değil siviller kapatsın, Türk sağının eksenine bişey olmasın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Esasa giriyorum

Ümit Kıvanç 10.07.2010

Yeryüzündeki insanları şöyle sınıflayabiliriz sanırım:

1. Başkalarının ne halde olduğunu dert edinenler,
2. Kendinden başkasını gözü görmeyenler,
3. İkinci gruptan oldukları halde amaçlarına ulaşabilmek için bazen mecburen birinci gruba girip çıkarlar.

Grup 1, kendi içinde ikiye ayrılır:

- a. Kimse aç açık kalmasın da hep beraber rahat edelim isteyenler,
- b. Kendi sefalarının başkalarının cefa çekmesine bağlı olduğunu bildiklerinden gözü mecburen başkalarının üzerinde olanlar.

Grup 2'de sadece bencil bireyler bulunmaz. Bu grupta genellikle ailece yeralınır. Irkçılar, milliyetçiler de bu grubun geniş tanımına girer.

Grup 3, dünya siyasetçilerinin yurdudur. Esas yeri birinci grup olan siyasetçilere "idealist", "ütopycı" falan denir. Ancak gerektiğinde birinci gruba giremeyen siyasetçi yükselmez, tutunamaz. Ayrıca siyasetçi doğal bir 2/b mensubudur. "Siyasetçi" tanımına bizim memleketimizde bürokratların, subayların, yüksek yargıçların falan da girdiğini belirtmek gereksiz ama yanlış anlama olmasın diye ekleyeyim. Çünkü yanlış anlama pek fena bir şeydir. Anayasaya aykırıdır.

Şimdi bu sınıflama ışığında, birlik ve beraberliğe her zamankinden çok ihtiyaç duyduğumuz son dönemin olaylarını ele alalım. Hollanda'nın sevimsiz futboluyla finale çıkması ve Almanya'nın İspanya karşısında aciz kalması hadiselerini bu çerçevede ele almamın zor olacağını kestiriyor, öbür gelişmelerle karşınızda olmayı yeğliyorum.

Adı bir türlü konamayan savaş. Ordu operasyon, PKK eylemler yapıyor. Biri askeri, öbürü militanı bol bulduğu için böyle yapabiliyor. Eğer insan hayatına önem verselerdi, amaçlarına ulaşmak için başka yollar bulmaya çabalayacaklardı. Memleketimizde buna gerek yoktur. İkisinin de amaçları arasında, insanların öldürülmemesi, Türklerle Kürtler arasına daha fazla kin ve düşmanlık sokulmaması yeralmıyor. Açlardan, yoksullardan bahsetseniz ikisi de "ne alâkası var şimdi?" diyecekler.

Açılım. İktidar partisi ile Kürt siyasetçileri, bölgedeki etkinlik mücadelesinde mevzi kaybetmeme uğruna, gençliklerine doyamamış insanları ardarda defnetmekte sakınca görmüyor. "Ne yaparız da düşmanlığı bilemeyiz, karşılıklı anlayış ve duygusal yakınlaşma sağlarız" sorusu gündemlerinde yok. Hükümet partisinin listebaşı kaygısı, bölgede BDP'nin daha da güçlenmemesi. Kürt siyasetçilerinki de tam tersi. Bu amaçlar, insanların ölmemesinden, düşmanlığın bilenmemesinden önde geliyor onlara göre.

Sözde solcu ve demokratların ilk hedefi AKP'nin etkinliğini kırmak. Dolayısıyla, pekâlâ talep olarak ortaya atabilecekleri, sahiplenebilecekleri Anayasa değişikliklerine karşı duruyorlar. Referandumda "hayır" oyu vermeyi öğütüyorlar, bunu içlerine sindirebiliyorlar. Solcuyum, demokratım diyen herhangi bir insanın karşı çıkabileceği, dişe dokunur hiçbir unsur barındırmayan değişiklik paketi, sırf AKP getirdi diye çöpe atılmalı, onlara göre. "Peki, bu paket onaylanırsa bu memlekette insanların hayatı azıcık olsun iyileşecek mi, kötüleşecek mi" gibi bir soru, onlar için pek safça, pek naif, geçersiz. Onaylanmazsa kimlerin güç kazanacağı, onların bize nasıl bir geleceği reva gördüğü bile önem taşıyor. Sana bir şey olmasın...

CHP'lilerden, MHP'lilerden bahsetmek bile gereksiz ama köşeyazarınız büyük fedakârlıklarla bu hususa da değinecek. "Daha fazla savaş yapalım, daha fazla insan öldürülsün, Kuzey Irak'a da girelim, şehitler artsın, öfkeler kinler büyüsün..." diyebilen insanların çeşitli "çözüm" tartışmalarında görüşlerine başvurulması, memleketi feraha çıkarabilecek adımlar için bunlarla "uzlaşma" arama gereğinden bahsedilmesi nasıl bir tuluat çeşididir acaba? Köşeyazarınızın fedakârlığı da bir yere kadar ama! Zaten ne yapsam anlayamıyorum, "Başbakanla görüşmem, anlamı yok" diyebilen bir muhalefet partisi liderinin niye derhal tedavi altına alınmadığını. Rüzgârın oğlu Kılıçdaroğlu hakkındaysa sadece şunu söylemekle yetineyim: Vallahi billahi, sırf o siperde ayakta durmak için oralara gideceğini henüz ilân edilmeden bildim; şahidim var!

Şu basit öneriyi yapmaktır amacım: Kaderimizi ellerinde tutan, bir şekilde elleme ihtimali imkânı bulunan, "tahlil" ve "tesbit"lerine değer verdiğimiz, kimimize yön, kimimize "görev" verebilen, "siyasî aktör" sıfatı takılabilen herkese, size yazının başında sunduğum, uzun çalışmaların ürünü olan sınıflama içinde yer aramayı denesenize!

Gençlik çok bireyci, diye yakınıyoruz. Gerikalanımız da grupçu veya cemaatçi. Grup veya cemaatin dinî mi etnik mi olduğu, millet mi siyasî parti mi, "hareket", örgüt vs. mi olduğu hiç fark etmiyor. Velhâsıl "toplumcu" kimse yok sanki. Türk-Kürt bölünmesine gelene kadar, bu toplum zaten hayli derinden bölünmüş olarak yaşıyor; kendine bir alan açmayı ve peşine birilerine takmayı beceren herkes de bölünmeyi derinleştiriyor.

Bir memlekette her türlü "toplumcu" duygu, düşünce ve davranış kırıntısı, "mazallah komünistliğe varır" diye herkesin elbirliğiyle ezilirse olacağı da budur. Esası da budur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O topa ben nasıl girmeyeyim şimdi

Ümit Kıvanç 17.07.2010

Aziz Mithat Sancar (sadece sevdiğim için değil, yazdıklarıyla bazen gözüme sahiden aziz gibi görüldüğü için böyle diyorum; varolsun!) evvelsi günkü *Taraf* yazısında futbol sahasında dolaştı. Bize dedi ki: Ülkeler demokratikleştiği, ferahladığı zaman futbolları da güzelleşiyor, takımları başarılı oluyor. Hemen ardından ekledi: Bu tezin karşısına konabilecek birçok durum da var; ama ben bu teze inanmayı ve inananları seviyorum; siz de sevin. (Aziz değil mi, haksız mıyım?)

Demokratikleşen İspanya ile ırkçılaştıran Hollanda'nın millî takımlarının ruhu, tarzı ve tavrı, elhak, Mithat'ı doğruladı, ne yazık ki günün birinde sona eren Dünya Kupası'nda. (Gana'lı, Yeni Zelanda'lı, Paraguay'lı, iki Kore'li günlerin bitmesini kim ister? "Aa Honduras'ta Amado Guevara diye futbolcu var!" heyecanından kim bıkır?)

Ama yine bu tez ve inancı hayli zorlayabilecek bir garip örnek vardı: Almanya. Çok çalışmış, ustalaşmış kolej takımı havasındaki Almanya onbiri, her şeyden önce bir Neonazi'yi ânında, ortalama Alman sağcısını da yoğun

bakımda iki gün geçirdikten sonra öbür tarafa gönderebilecek bir bileşime sahipti. Siyahlar, Türkler... Polonyalılar zaten kafadan... Soruya bakın şimdi: Şu futbolcular hangi ülkenin millî takımının kadrosundadır: Podolski, Boateng, Mesut, Serdar... Almanya, turnuvanın en güzel oynayan bir-iki takımından biri olmakla kalmadı, en temiz oynayanlardan da biriydi. Yani, söylemesi zor, ama Schweinsteiger bile futbolseverin gözüne sevimli göründü. Böylece, sahanın çeşitli yerlerine önceden ölçülüp biçilmiş kazıklar kakan ve ne kendi oynayan ne rakibi oynatan Almanya tatsızlığı, umuyoruz ki, tarihe karıştı. (Futbolseverler için bu ziyadesiyle önemlidir, çünkü her turnuvada bunlar en az üç-beş tur muhakkak karşımızda olacaklardır.)

Peki Almanya'daki siyasî durum, böyle renkli ve seyretmesi zevkli bir takımı ortaya çıkarmaya uygun mudur; yani Mithat'a ekmek çıkar mı buradan?

İlk bakışta çıkmaz. Utanmadan tribüne gelip, becerebilse memleketinden kovacağı insanların attığı golleri alkışlayan Merkel gibilerin elinde Almanya hiç de hayırlı sulara yelken açmış görünmüyor.

Fakat ikinci bakışta durum değişebilir.

Franz Beckenbauer, her ne kadar zarafet abidesi bir futbolcu idiyse de, netice itibarıyla Bavyeralı bir futbolcudur. Futbolcudur yani. Bir de Bavyeralıdır, söylemişim sanırım. Geniş ufuklara, engin görüşlere sahip olması için görünürde bir sebep yoktur. Enternasyonalist, solcu vs. değildir. Sağcıdır desek muhtemelen hiç alınmaz.

Almanya takımı, bileşimi, oyunu ve tavrıyla herkesi hayranlıkla karışık hayretlere düşürdüğünde çıkıp şöyle dedi Beckenbauer: Takımımızda Almanların dışında farklı kökenlerden onbir futbolcu var; bu takımımıza zenginlik ve renk katıyor. Hani neredeyse başarıyı bu çeşitliliğe bağladı "Kaiser Franz".

Avrupa Şampiyonası'nda Türkiye'yi muazzam bir mücadele sonucunda geçtiklerinde şuursuzca "Alman ruhu"ndan filan sözeden Schweinsteiger'in oyun içi kankasının Mesut Özil adlı Türk genci olduğu bir takımdan sözediyoruz. Üstelik takımın, zorunlu taktik planlar dışında bırakılmış, "takıl evladım kafana göre, sen nasıl olsa yaparsın birşeyler" denmiş, TV yorumcusu tabiriyle "serbest oynayan" bir adamı vardı, Almanya futbolunun son yirmi-yirmi beş yılını inkâr edercesine ve bu da aynı Türk genciydi. Hoca böyle uygun görmüş, "ne hakla buna bu paye verilir" diye Almanya ayağa kalkmamıştı. Aksine, bazen pek işlevsiz ve pasif kalabilen bu –inşallah– yeni dünya futbol yıldızı adayını hoca bir kerecik oyundan aldı diye kalkmıştı ayağa. "Alman taraftarlar" tarafından.

Galiba Mithat'ın dediklerine bir de "medeniyet" faktörünü eklememiz gerek. Ve onun bize hatırlattığı tezi ve inancı azıcık çeşitlemek. Demokratikleşme futbolda başarıyı getiriyor mu, hakikaten bilinmez. ("İspanyollar"ın başarısının temelini Katalanların atmasına da bu açıdan bakmalı.) Ama zihnen ferahlama, geniş görüşlülük, hoşgörü, alttan alta bir tür eşitlik esintisi, galiba güzel futbolu getiriyor. Üstelik, 2010 Almanya örneğinde, bu insanlık değerlerinin ülkede esen ters rüzgâra rağmen hükümünü yürütebildiğini görüyoruz. Valla bana bile umut veren bir durum. Mithat haklı!

Öte yandan, şımarık, kasık, kaybetmeyi bilmeyen kibirli zenginler kulübü gibi bir Brezilya'dan kurtulduğumuza sevinmek, buna karşılık Almanya'nın maçlarını iple çekmek, hepimize demokrasinin, siyasî meselelerin dışında başka şeyler düşündürmeliydi sanırım. Neler mi? Aman, işte mütemadiyen tekrarladığım şeyler.

Neyse, biz gelelim Millî Eğitim kurbanı MHP Sakarya İl Başkanı'na...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Günahtır' derken on kere düşünmeli

Ümit Kıvanç 24.07.2010

İslâmcılar büyük bir şevk ve iştihayla okumaya, düşünmeye, tartışmaya başladıklarında biz kendi çarşaflarımızla denk yaptırıp sırtımıza vurarak Emniyet'in leş gibi hücrelerine yıktırdıkları kitaplarımızı geri almış ya da onlarla birlikte içeride kalmıştık.

Askerî cezaevlerinde Nazi eziyeti altındaki solcular yarına sağ çıkıp çıkamayacaklarını öngörmeye çabıyorlardı. Dışarıdakiler, neredeyse işgal altındaki bir ülkede, hiç alışmadıkları bir yeraltı hayatı sürdürüyorlardı. Sokaklar, meydanlar doğal yaşam alanımızken, elimizde kala kala, ne zaman basılacağı ve talan edileceği belli olmayan evlerimiz kalmıştı.

"Yaşamamızın haram" olduğu işkencehanelerde beynimize işlenmişti, acılaşıp, hırçınlaşmıştık. Stalinizmin koskoca Marksizm'i pragmatik bir iktidar aracı haline getirirken yola çıktığı düşünce tahribatından ötürü içine sıkıştığımız saçmasapan duvarlar, saplantılarımız, daha fenası, 12 Eylül zulmüne karşı, elimizde avcumuzda olanı savunmanın bir cesaret ve haysiyet sorunu haline gelmiş olmasıyla pekişen tutuculuğumuz, bizi 1980 sonrasında köklü değişim geçiren dünyaya karşı zayıf kılan şeylerdi. İnsanların yaygın şekilde dine yeniden sarılışının nedenlerini çözümlememiz, birden karşımızda diyaloga açık muhataplar olarak bulduğumuz kimi "İslâmcılar"ı doğru bir yere oturtmamız zordu.

Şunları hatırlamaksa çok kolaydı: Dindar kitleleri harekete geçirebilen insanlar her zaman, "komünizme karşı" faşistlere ve devlete hazır kıtalar sağlamış, devlet, sivil sokak gücü olarak beslediği, üstümüze saldırdığı faşist harekete eleman devşirirken, Türk milliyetçiliğinden çok daha yüksek oranda, dini kullanmıştı. Bu bir süreklilikti. Bu yetmiyormuş gibi, din üzerinden siyasileştirilen, harekete geçirilen kitleler, Kanlı Pazar'dan Kahramanmaraş'a, Çorum'a, "zararlı yaratık" olarak tasnif ettikleri insanlara neler yapabileceklerini göstermişlerdi.

Solun Kemalizmle gayrimeşru ilişkisinden kaynaklanan aptalca takıntılar solcuların İslâm'a, İslâmcılara bakışını her zaman kirletmiştir. Vurgulamak bile gereksiz. Ancak ortalama bir solcunun, demokratın, din, İslâmcılık vs. dendiğinde bütün bu tarihi birdenbire unutuvermesini beklemek mümkün müdür? (Hem "demokratım" diyen hem de unuttuğunu ileri sürenler günün oportünistleridir.) Hele, tam da "İslâmcılarla diyalog" solcular için mesele olmuşken Sivas'ta "cehennem ateşi" kurulup insanlar yakılmışsa.

Entrikacı devletin bu işlerdeki rolü tamam da, birilerinin hayat hakkını ortadan kaldırmaya bu kadar hevesli bir toplum, meşruiyeti –hep!- nerede buluyordu? Devlet, kitleleri her zaman "neresinden" yakalayıp koşturabiliyordu?

Devletin hazzetmediği ama gerekli gördüğü için sınırlı oyun alanı açtığı İslâmcı siyaset, Erbakan-Asiltürk-Kazan gibi muhterem şahsiyetlerce temsil ediliyordu. Bu, milliyetçilik ve antikomünizmde kimselerden geri kalmayan, Alevi düşmanı, demokrasi düşmanı, ceberut devletin zulüm örgütüyle uzlaşmaya hazır, popülist-faşizan bir hareketti.

Ve başarısını büyük ölçüde, ceberut devlete karşı nihayet uyanmış bilince falan değil, pek tuhaf bir şekilde, Müslümanların "namaz kılan ilk cumhurbaşkanı" payesi vererek cenazesine akın ettiği Özal'a borçluydu. Turgut Özal'ın vazettiği ve yol verdiği vahşi kapitalizm kimi çiğneyip geçtiyse, kimi kenara attı, kimliksiz, tutamaksız bıraktıysa ya da kim kendini bu tehlikelerle yüz yüze, yalnız, çaresiz görüyorsa, ellerini Allah'a kaldırırken gözüne "Adil Düzen"ın ışığı ilişti.

Biz, solcular, zamanında Orhan Gencebay'ın insanlara ne ifade ettiğini, burada aslında kadere rıza falan değil düpedüz bir isyan potansiyeli olduğunu nasıl anlamadıysak, Refah Partisi'nde, o korkunç önderlerinden bağımsız şekilde, nelerin biraraya geldiğini de anlayamadık. Hattâ pek azımız anlama çabası gösterdi.

Kendi dangıllığımıza mazeret bulmaya çalışmıyorum, herhalde bellidir. Peki siz, 28 Şubat'ın bir gün öncesine kadar bu ülkede İslâm adına yapılmış siyasete bakınca ne görüyorsunuz? Bugün Erbakan dendiğinde akla sadece 28 Şubat geliyor. O tarihe kadarki bütün İslâmcı siyasetçiler, önderler yatıp kalkıp devlete dua etmeli. Neredeyse faşisttiler; kimse sözünü etmiyor.

İslâmcıların, kendi dünyalarının da dışına adım atarak okuduğu, tartıştığı onca şeyin boşa gitmediği yavaş yavaş ortaya çıkarken (meselâ Mazlum-Der hayatî bir dönüm noktasıdır), günün birinde, "Millî Görüş" (sahi, adı niye böyledir?) içinden birileri, "biz değiştik, artık demokratız" diyerek sahne aldı. İş ciddiydi, çünkü kendilerinden farklı birileriyle birarada yaşama niyetini ortaya koyuyorlardı.

Ancak onlar da, müthiş bir pişkinlikle, hem onca tarihin hem daha acısı dinmemiş Sivas Katliamı'nın hesabını başkası ödeyecekmiş gibi davrandılar. Çocuğunu kaldırıp yangın seyrettirenleri, az ötede insanlar cayır cayır yanarken "bak, kâfirler cehennem ateşinde yanıyor" diye sohbet edenleri sadece mağdur müminler saymamızı istediler. Ayrıca, nasıl değiştiklerini, değişmelerinin ne anlama geldiğini izah etme gereğini hiçbir zaman duymadılar, kamuya açık, samimi ve inandırıcı bir özeleştiriye hiçbir zaman yapmadılar.

Bu satırları Hilâl Kaplan'ın perşembe günü *HerTaraf* yazısı üstüne yazdım. Çünkü kendisi gibi düşünmeyenlerle tartışmaya çabalayan insanları önemsiyorum. Yerimi aştım bile. Ne "toplumsal iktidar" bahsine girebileceğim ne de eşcinsellik konusunda toplumumuzun korkunç ikiyüzlülüğüne.

Kaplan da, herkese seslenme iddiasındaki bütün İslâmcılar da kendilerini beyaz bir sayfaya yazıyor sanıyorlar. Kâğıdın kirini göremiyorlar. Oysa kan bile bulaşmış üstüne. Ben "sosyalistim" dediğim anda insanlar benden Stalin'in, Kızıl Khmer'lerin hesabını sorar; sormalıdır. Hilâl Kaplan çıkıp "eşcinsellik günahtır" deyince insanların zihninde canlanan, bir "fikir" ya da "yasal düzenleme" değil ki.

Bu yüzden tavsiyem, bu tür fikirlerini kimsenin günahkâr diye hırpalanmayacağını garantileneceği zamanlara saklaması.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Kirli savaş"ın daha da kirlisi

Ümit Kıvanç 31.07.2010

Televizyonlarda bol kahkahalı pişkinlikler: "Aman bunu da Teşkilatı Mahsusa yapmıştır muhakkak!" Kah kah kah! "Her şeyin altında Teşkilatı Mahsusa arıyorlar, efendim, ne hıyarlık!" Hoh hoh hoh! Bunları gördük. "Ne yapmış ki efendim, generaller, ortada suç yok!" Pöh! "Adama yüz bin asker emanet ediyorsun, sonra tutuklamaya kalkıyorsun!" Tuh! Şimdi bu aşamadayız. "Efendim, bu kadar erken tutuklama olur mu? Ya masum çıkarsa bu insanlar? Hakları ne olacak? Haksız yere içeride yatanlar ne olacak?" Evet, şimdi aklınıza geldi. On binlerce (altmış bin deniyor) insanın tutuklu, düzeltiyorum: TUTUKLU olarak cezaevlerine tıkıldığı bir ülkede, adaletle uzaktan yakından ilişkisi olmayan hukuk düzeni dönüp onu kuranları çarpınca ayağa kalkıldı. Görülüyor ki, düzenin halkla ilişkiler kanadı gayet sağlam, yerinde.

"Düzen" derken ne kastediyoruz? Meselâ şunu: Halkın bir bölümünün, özellikle belirli bir gençlik kesiminin, icap ettiğinde saldırı, linç ve katliamlar için cepheye sürülmek üzere hazır bulundurulduğu, devletin

derinliklerinden kumanda edilen bir örgütlenme. Gördüğünüz gibi, bu örgütlenmeye dokunulamamış bile.

Muhterem okurlar, özellikle gençler, lütfen unutmayınız, bilmiyorsanız öğreniniz; bu memlekette sayısız linç, linç girişimi, katliam ve katliam girişimi oldu. Tecavüzcüyü linç etmeye kalkma falan cinsinden olan birkaçını ayrı tutarsak, bunların hemen hepsinin siyasî yanı vardı ve hepsinde devletin ya katılımı ya çanak tutması ya göz yumması ya kolaylaştırması belirleyici etkendi.

Şunu unutmayın: Bunca yıl, durmadan şehit cenazelerinin geldiğı yörelerde insanlar durup dururken kalkıp Kürtlere saldırmadılar, hâlâ da saldırmıyorlar. En fazla bir güvensizlik, duygusal soğukluk doğdu, ilişkilerde mesafe açıldı.

İnegöl'de, Dört Yol'da ya da bundan sonraki neresiyse orada, güya galeyana gelmiş kalabalık birilerini linç etmek, dükkânlarını yakmak, evlerini başlarına yıkmak için harekete geçiyorsa, bu her zaman bir tertiptir, düzetiyorum: TERTİPTİR. Bu tür katliam girişimlerinin senaryosu hep aynıdır. Bir bahane bulunur, saldırılır, fakat sonradan bakıldığında, bunun önceden ince ince hazırlandığı anlaşılır. Saldırı sırasında devlet saldıranlara ya müdahale etmez ya da etse bile, saldıranla mağdura eşit mesafede durmadığını belli eder. Yetkililer, olay hakkındaki açıklamalarına hiçbir zaman, "Bu insanlık suçudur, katliam girişimidir" diyerek başlamazlar. Saldırıcıyı haklı kılan, meşru kılan sebepleri laf arasına sıkıştırırlar ya da çok pervasızlarsa açıkça telaffuz ederler. Saldıranların duyguları anlaşılmaya çalışılır. Basın bu meşrulaştırma faaliyetine alçakça katılır. Hatta çoğu zaman saldıranlardan "vatandaşlar" diye söz eder. Katliamcılar hiçbir zaman, "devletin pis işlerini yürütenlerce yönlendirilen faşist gruplar" olarak adlandırılmaz. Halbuki, saldırı zamanında değil, olağan zamanında da, kim oldukları, hangi partinin binasında takıldıkları, ağabeyleri, önderleri, muhtemel bir saldırıda oynayacakları rol bilinir. Yönlendiricileri zaten, evet, buyurun televizyon gazetecileri, kahkahalarınızı esirgemeyin: Teşkilatı Mahsusa tarafından eğitilmiş, aralarına salınmıştır.

Bütün bunlara rağmen, MHP sırf "seçmenin oyuyla gelmiş siyasî parti"ymiş gibi akıllar fikirler yürütülür. Bu partiyi Türkes kurdu. Niye kurdu? Komando kampları neydi?

Türkiye'de, gerektiğinde solcuları, Alevileri, Kürtleri, artık ne zaman kimi isterseniz, topluca katletmek üzere eğitilmiş, özellikle gençliği örgütlemek üzere ortalığa salınmış vazifeliler vardır. Bunlar da muhtemelen, şimdi darbe planlarıyla, şununla bununla artık iyice deşifre olan resmî korunmalı gayri resmi örgütlenmelerin güdümündedir.

Meselenin adını koyalım: MHP'li gençler bilse ki, en ufak bir linç, katliam vs. girişiminde derhal yakalanıp çok ağır hapis cezalarına çarptırılacaklar; yerel yöneticiler bilse ki, linç ve pogrom girişimlerine en ufak bir göz yumma, cesaretlendirme, suçluları yakalamama durumunda makamlarından olacak ve bir daha koltuk yüzü göremeyecekler, ayrıca yargılanacaklar; vazifeli basın bilse ki, katliamcıları yüreklendirmenin, meşrulaştırmanın cezası büyüktür... Kesinlikle Türkiye'nin hiçbir yerinde, evet, hâlâ ve her şeye rağmen, ahali kendiliğinden kalkışıp birilerini katletmeye girişmez. Bu tür olayların meydana geldiğı yerlerde saldırıya katılmayanlar, belki cesaret edemedikleri için karşı koyamayan ama içinden kınayanlar hep çok daha kalabalıktır.

PKK'nin son aylarda özellikle katliam girişimlerinin örgütlenmesine elverişli eylem yerleri seçmesinin bu çerçevedeki anlamı hakkında da konuşabilmeyi isterdim, ama henüz anlamaya çabalıyorum. Bir "savaş"ın iki tarafı bu kadar mı senkronize hareket eder?

PKK'nin Kürt halkı nezdinde bunca manevî ağırlık kazanması sürecinde de devlet adeta bunun için ne gerekiyorsa yaptı.

Biliyorum, bizzat bu manevî ağırlık, benim gibi birinin edeceği bu cins lafları bütünüyle işlevsiz kılıyor. Hattâ PKK'ye iyi gözle bakmayan Kürtler bile kızıyor artık böyle şeyler söylediğinizde. Namus meselesi gibi bir şey

oldu.

Fakat naçizane benim görebildiğim, “savaş”, bir zamanlar “kirli savaş” derken kastettiklerimizi kat kat aşacak kadar kirlendi. Bu kadarı da yeterli bulunmuyor olmalı ki, nihayet derin devlet ve faşistlerin en iyi bildiği sahaya girildi, daha kolay girilebilsin diye PKK de işin ucundan tutuyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bakalım paşanın burcu uygun mu

Ümit Kıvanç 07.08.2010

Meseleye bakar mısınız: Kara Kuvvetleri Komutanı kim olacak, yeni Genelkurmay Başkanı kim olacak?

Bazı sorular, sorunlar vardır, bunların cevabı, çözümü, geri planı, etrafı şusu busu değildir önemli olan; bunların sahici sorun kabul edilmesi, bunlarla uğraşılmasıdır.

Bir Allah'ın kulu bana izah eder mi lütfen: Kara Kuvvetleri'nin başına o değil bu gelince ne değişir? Genelkurmay Başkanı şu değil bu olunca ne değişir?

Bu insanların görevi ne? Onca devlet ayrıcalığından yararlanmaları, itibar görmeleri, iktidar tatmaları nedendir? Çünkü silahlı bürokrasinin bu memurları, ülkenin en büyük yasal silahlı gücüne kumanda edecekler, yani basitçe, orduyu yöneteceklerdir.

Orduyu yönetecek insanda hangi özellikler aranır? Herhalde öncelikle, işini iyi bilmesi. Sonra, bu bir yönetim işi olduğuna göre, insan ilişkilerinde esneklik, çabuk ve isabetli karar verebilme, örgütleyicilik, toparlayıcılık, şu bu...

İşinde başarılı olup olmamak eğer bugüne kadar TC ordusunun komutanlarının göreve gelmesinde, görevden gitmesinde bir ölçüt sayılıyorsa, en azından son yirmi beş senede onlarca komutanın derhal kapı önüne konması gerekirdi. Daha yeni açıklandı ki, dağdaki PKK'li sayısı beş-altı bin arasındadır. Ordu bir milyon kişi midir, nedir, üstelik galiba biraz silah üstünlüğü de var. En azından, her karakol baskınından sonra birilerinden hesap sorulması gerekirdi ki, sanırım bunu ancak çok ileride, devrimci işçi-köylü hükümeti falan yapabilecek.

Orduda yüksek makamlara gelen birçok komutanın en ağır cinsinden (darbe ve kaos ortamı planları, çeşitli “operasyon”lar vs.) suçlara karışması da, bildiğimiz, yaşadığımız üzre, bugüne kadar bu kimselerin görevde kalmasında, görevden gitmesinde etken sayılmadı. Halbuki, basitçe, suç suçtur, suç işleyen de cezasını görmelidir. Galiba bu da geçici devrimci hükümetin işi.

Bütün bunlara rağmen günlerdir Türkiye televizyonlarını ve gazetelerini acayip meşgul eden mesele kısaca şudur: Yeni gelecek paşalar acaba kodu mu oturtacak cinsten mi yoksa Dolmabahçe ekolünden mi? Bunun yanısıra: hükümetin mi dediği olacak, ordu başına buyruk kalabilecek mi?

Görüldüğü üzre, oraya “onaltı Türk devleti” bayrağı dizmek marifet değil; bir dolu devlet kurmakla övünen Türk ulusunun hâlâ doğru dürüst bir devlet kuramamış olduğu ortada.

Haydi bunları bir yana bırakalım. Geçen vakitte anladık ki, büyük önem atfetmeye alıştığımız “paşanın mizacı” hususu pek mühim bir mevzu değildir. Aynı komutan önce kodu mu oturtup sonra Dolmabahçe'ye yatay geçiş yapabiliyor. Dolayısıyla bu da bir mevzu değil yani. Makam yükseldikçe, “kosam mı komasam mı, oturtsam mı otursam mı” kaygıları her şeyin önüne geçebiliyor.

Hem, kodu mu oturtan paşa gelse ne yapacak? Hapishane basıp Ergenekoncuları mı kurtaracak? Yargı önünden kaçmaya çalışan subayları özel karargâh kurup koruma altına mı alacak? En fazla, "kâğıt parçasıdır, borudur" diyecek, yaş imzayı suratına çarpacaklar, law silahlarını iddianameye ilâştirecekler, o olacak.

Bu iş bitti, sayın abiler. Şöyle izah edeyim ben: Eskiden, naçizane, köşeyazarınızın da aralarında bulunduğu pek az sayıda insan, meselâ Hatay Dört Yol veya Bursa İnegöl'de bir katliam girişimi meydana geldiğinde, bunun arkasında kimlerin olduğunu bilir fakat kimseye anlatamazdı. Şimdi, televizyonların bas bas "teröristler yaptı" diye bağırdığı birtakım olaylarda bile ahalinin çoğu dudak büküp "acaba?" diyor. Hakikatle ilişkisini tamamen kesmiş ve patolojik âlemlerin karanlık kuyularına düşmüş insanlarımız ve basitçe siyasî sahtekârdan başka bir şey olmayanlarımız dışında kalan geniş bir nüfus, geçenlerde emekli oramiral Atilla Kıyat'ın vurguladığı üzere, faili meçhullerin "devlet politikası" olduğunu da biliyor, MHP ilçe başkanının jandarmayla ilişkili çıkmasına da şaşırıyor.

Yaş mı da kuru mu hadisesini küçümsediğimi sanmayın, bakın, öneri yapacağım şimdi. Yok mudur bir sınav mekanizması? Üst düzey subayların askerî bilgisi, becerisi ölçülsün, kim başarılıysa geçsin komutan olsun. Ha, orası askerliktir, kıdemdir, rütbedir, şudur budur, deniyorsa, ona da dikkat edilsin, belirli rütbedekiler arasında bu seçme yapılsın. Hem insanlar teğmenlikten başlayan o yıpratıcı gerilimden kurtulur hem işini daha iyi öğrenmeye, başarılı olmaya çabalar. Bundan ordu da kazançlı çıkar!

Olan, sadece kodu mu oturtan komutan isteyenlere olur, o da olsun yani artık! Gerçi zaten oldu bile, farkında değiller ama...

Ordunun istikbalini düşünmek sana mı kaldı? Kalmadı tabî. Ama inanın çok sıkılıyorum, bitsin istiyorum. Televizyon açıp birilerini birtakım koltuklara oturmuş konuşur görünce korkuyla içeri kaçıyorum. Ve oturup Teşkilatı Mahsusa'da tayin ve terfilerin nasıl bir mekanizmayla yürütüldüğünü düşünmeye başlıyorum. Meselâ Dört Yol olayına kim karar veriyor? Kimi görevlendiriyor? Görevlendirirken ne diyor? Aynı yolda beş dakika arayla hem JİTEM hem PKK'liler nasıl aynı adama tosluyor? O adam niye hep tesadüfen MHP'nin bişeysidir?

Madem kaçamıyorum bari bir yerinden katılıyım diye oturup paşaların yüzlerinden karakter tahlili yapıyor, burçlarını tahmin etmeye çalışıyorum. Geçen gün kapıdan uğrayan bir arkadaşıma, ikizler burcundan mı daha iyi kara kuvvetleri komutanı olur yoksa yengeçlerden mi, diye sordum, "ilki hava burcu, hava kuvvetlerine olur, yengeç de su burcu, deniz kuvvetlerine olur" dedi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ata'nın sesi tiz değil! Ata'nın sesi tiz değil!

Ümit Kıvanç 14.08.2010

Kahvede otururken öbür masadaki adamın gazetesinde gördüm başlığı. Ve eve döner dönmez internete daldım. Birkaç gazete birden, Habertürk'teki haberi alıp kelimesi kelimesine aktarmışlardı. Resmen öyle yazmışlardı; "Atatürk'ün orijinal sesi bulundu" diyorlardı.

Herhangi bir sesi birilerinin bir yerde "bulabilmiş" olmasına takılmakta ısrar edersem meseleyi hiç anlayamayacağım belliydi, bu yüzden mecburen ilerledim: Kültür Bakanlığı, "100 yıldır devletin tozlu raflarında bekleyen" birtakım filmlere el atmış, bunları bize sunmaya hazırlanıyormuş. İlgili genel müdürle görüşülmüş, o da şöyle demiş: "Ulaştığımız yeni görüntülerde Atatürk'ün sesinin bugüne kadar dinlediğimiz gibi tiz (ince) olmadığını gördük. Bizim tabettiğimiz görüntülerde Atatürk'ün sesi, daha tok ve gür çıkıyor." (O "tiz" in yanındaki paranteze bayılmaz mıyım ben?)

Ortaya çıkarılan filmlerde Abdülhamid'in, İnönü, Bayar ve Menderes'in "bugüne kadar hiçbir yerde yayınlanmamış" görüntüleri de varmış. Ve bunlar "kamuoyunda büyük ses getirecek"miş. Anlaşılan, ortada yararlı bir faaliyet var.

Fakat elbette bütün bu faaliyette bizim basını ilgilendiren tek mevzu şu: Atatürk'ün sesi meğer hepimizin bildiği üzere "tiz (ince)" değil "tok ve gür"müş.

Sâkin kalıp olan biteni anlamaya çalışalım. Habertürk'ün, öteki gazeteler tarafından aynen tekrarlanan haberinde, bulunan o şeylerin "tabedilmesi"nden söz edildiğine göre, acaba bunlar negatif filmler mi? Ortalık öyle bir karışmış ki, gazetelerden biri (Radikal) bulunan "videolar"dan söz ediyor. Haydi konu Atatürk olunca video icat edilmeden de video çekilmiş olabilir, onu kabul edelim, fakat "video"ların "tabedilmesi".. Abdülhamid'in "videoları".. ne bileyim.. fikir olarak pek yakın gelmedi bana.

Devletimizin sahiplerini ve gönüllü hizmetkârlarını on yıllardır huzursuz eden, Ata'nın tiz sesi problemini kökünden çözecek olan bu atılım, niyeysen bana hükümetin Kürt açılımından bile daha temelsiz göründü. Zira, "orijinal sesi bulduk" iddiası, daha ortaya sürülürken kendi kendini imha ediyor. ("Kendi kendini imha" lafını öylesine etmiyorum, biraz sabredin.) Genel müdür muhabir kardeşimize izah etmiş, o da aktarmış, bilmem kaç gazetenin yazı işleri de "ulan bu ne garabettir" demeden alıp basmış. Efendim, Atatürk'ün bildiğimiz tiz (ince) sesi 1936'da kaydedildiğinden, o zaman da film kameraları elle çevrildiğinden, insanların sesi olduğundan tiz çıkabiliyormuş. (Herhalde, yavaş çekip hızlı oynatma sonucu sesin tizleşmesini kastediyorlar.) Ata'nın sesi de işte o zamanın teknik yetersizliğine kurban gitmiş, falan. Oysa şimdi bulunan filmlerde sesinin hiç öyle olmadığını duyuyormuşuz.

Şu minik soruyu niyeysen bu haberi sekiz koldan bize ulaştıran meslektaşlarımız sormamışlar: Peki, Ata'nın bildiğimiz tiz sesli kayıtları 1936'ya ait de, bu bulunanlar meselâ 1960'larda mı çekilmiş? Bambaşka bir teknik mi düşmüş gökten iki sene içinde? Mâlûmunuz, 1938'den sonra Ata'nın çekim veya başka bir vesileyle "orijinal ses" çıkarması pek mümkün değildi. Sakın bunlar da çekilirken hızlı davranıldığından, oynatılırken yavaşlıyor ve ses de kalınlaşıyor olmasın?

Herkesin pek beğenip aynen alıntılacağı haberimiz elbette, bu kadar değerli görüntülerin bugüne kadar niye ortaya çıkarılmadığını da izah ediyor: "filmler makaradan çıkarılması durumunda kendi kendini imha eden tekniğe sahip olduğu için bugüne kadar kimse el sürmemiş". Yani sadece video değil Görevimiz Tehlike teknolojisi de Ata'ya ve 1930'lara yabancı değil. Peki, şimdiki işlemler filmler makaradan çıkarılmadan mı yapılıyor? Çıkarıldılarsa niye kendilerini imha etmiyorlar, falan, sormayın artık. Hele "kendini imha eden tekniğe sahip olmak" ne demek, oraya hiç girmeyin.

Hatırlatayım mı: büyük bir gazetede koskocaman büyütülmüş olan, başka büyük veya ciddi gazetelerin de aynen alıntılacağı bir haberden aktarıyorum bu lafları.

Ve konunun aydınlatılması için başvuru kimseye gelelim şimdi: Eski Türk Tarih Kurumu Başkanı Yusuf Halaçoğlu! Aa! Nasıl da aklımıza gelmedi, di mi? Halaçoğlu öncelikle, "Atatürk'ün sesinin bugüne kadar alıştığımız gibi 'tiz' olmadığı görüşüne ben de katılıyorum" demiş. Böyle bir "görüş" varsa Halaçoğlu'nun katılmaması mümkün mü? "Çünkü," diye açıklamış, "ses kalitesi, filmin çekim tekniğiyle bağlantılı bir durumdur." E, tabii, bilgi başka şey. Adam hazine. Sonra da eklemiş: "Ama yeni görüntü de Atatürk'ün yüzde 100 sesini vermeyebilir." Görüyor musunuz, Halaçoğlu'yla aynı fikirdeyim bir konuda. Fakat rakam uzmanı bu tarih emir subayı, "Kültür Bakanlığı'nın ulaştığı görüntüler yüzde 90 doğrudur" demeyi de ihmal etmemiş. Nereden biliyorsun? E, öyle olsa iyi olur. Şöyle, Amerikan korku filmi fragmanı seslendirmesi yapabilecek bir Atatürk! Yakışmaz mıydı Habertürk ve Halaçoğlu'na?

Defalarca yazdım, izah etmeye çalıştım, diller döktüm, sonuç alamadım, yine tekrarlıyorum: Biz hastayız.

Topluca hastayız. Tedavi olmamız gerekiyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hrant konusunda alternatif savunma

Ümit Kıvanç 21.08.2010

Sayın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi yetkilileri,

Yüksek mahkemenizi ikinci bir savunma yollayarak fazladan meşgul ettiğimiz için özür dileyerek başlamak isterdik. Fakat özür dileyemiyoruz. Çünkü Türk özür dilemez. Biz de, Türkler adına Anadolu ve Trakya'dan oluşan bir ülkeye hükmettiğimiz için, haliyle, özür dileyemiyoruz. Aksi halde milletimizin değerlerine ters düşerdik.

Hrant Dink adlı yurttaşımız maalesef çoğumuzun öngöremediği bir şekilde, menfur bir suikastla aramızdan ayrılmayı tercih etmiştir. Bu asla devletimizin kendisine tebliğ ettiği veyahut kendisini mecbur bıraktığı bir davranış değildir. Tehcire gönderilmemiş, yurtdışına sürülmemiş, nüfus kâğıdı iptal edilmemiş, malına mülküne el konmamıştır.

Sözü edilen suikasta varan süreç içerisinde çeşitli yayın organlarında kendisini uyarmaya yönelik yayınlar yapılmış, hattâ devletimiz bizzat kendisini İstanbul Valiliği makamına çağırarak, başına gelebilecekler konusunda titizlikle uyarmıştır. Bu uyarılar karşısında Hrant Dink, "O halde beni koruyun" dememiş, günah bizden gitmiştir. Devletimiz yurttaşların kişisel tercihlerine saygılıdır. Dolayısıyla Hrant Dink'e herhangi bir zamanda sokak ortasında vurulabilir normal vatandaş muamelesi yapılmıştır.

Hrant Dink hakkında açılan davalar genellikle onun söylemediklerini söylediği, yazmadıklarını yazdığı iddialarına dayanmıştır. İlk bakışta anti-demokratik ve insan haklarına aykırı görülebilecek bu durumun esas nedeni, ülkemizde fikir özgürlüğüne gösterilen saygıdır. Zira eğer Hrant Dink hakikaten söylediklerinden, yazdıklarından ötürü yargılanıp mahkûm edilmiş olsa, bu düşünce özgürlüğüne aykırı olmaz mıydı?

Devletimiz bütün bu süreç içinde, Hrant Dink'i uyarmak için âdetâ seferber olmuştur. Devletin onca karanlık işini yürütmekle meşgul fedakâr gladyo görevlilerimiz, Anadolu şehirlerinde kitle katliamları tertiplemekle görevli faşistlerimiz, işlerini güçlerini bırakıp duruşmalara gelerek, Dink'i uyarmayı vazife bilmişlerdir. Fakat maktul, devamlı duruşmalara gidip yargılanmakta ısrar etmiştir.

Sayın Avrupalılar, bizde devletin bekâsı esastır. Bu yüzden, yazdığını tam tersinden okuyarak Hrant Dink'e verilmiş "Türklüğü aşağılama" cezasına da bu esasa girerek bakmak gerekir. Hâkimler yazılanı tersten okumuş olabilirler, fakat mahkeme kararlarına ve yargı bağımsızlığına saygı, biz Türklerde Orta Asya'dan beri devam eden bir gelenektir.

Şüphesiz bütün bu haklı konumumuza rağmen, İstanbul'un göbeğinde sokak ortasında işlenmiş bir cinayet hakkında bizden izahat istenmesini sineye çekmek zorundayız. Çünkü ülkemiz sınırları içinde her şeye hâkim olan devletimiz ne yazık ki, içimizden birilerinin, ötekilere sormadan böyle bir eylemde bulunmasının yarattığı dağınıklık manzarasından mustariptir. Nitekim Göktürk devleti de iç çekişmelerden ötürü yıkılmıştır.

Hrant Dink cinayeti hakkında, bildiğiniz gibi, derhal dava açılmış, katiller yakalanmış, o anda ne gerekiyorsa yapılmıştır. Fakat, sayın yargıçlar, daha ikinci adımda görülmüştür ki, bazı devlet görevlileri, katille poster fotoğrafları çektirip etrafa dağıtmakta, “bu iş bizim işimiz” demektedir. Buradan hareketle görülen lüzum üzerine, olayla uzaktan yakından ilişkisi bulunabilecek bütün devlet görevlileri koruma altına alınmış, bu tür heyecanlı tepkiler göstermelerine engel olunmuştur. Cinayetin işleneceğini önceden bilen, katillere yardım ve yataklık eden, belki emir veren, onları yönlendiren, önlerini açan, cinayet soruşturmalarının minnacık bir çerçevede tıkanmasını sağlayan devlet görevlilerinin hepsini soruşturmaya kalksak, bu cinayetin altından çıkacak manzara, devlet geleneğimiz ve milletimizin değerleriyle uyuşmamaktadır. Devlet geleneği iki bin, kara ordusu üç bin, polisi beş bin, jandarması sekiz bin yıllık geçmişe dayanan bir devlet olarak, âdetâ bu cinayetin devlet içinden planlandığı ve yürütüldüğü gibi bir görüntüye tahammül edemeyeceğimiz ortadadır.

Gerçi şu andaki hükümetimiz, devletin içindeki başına buyruk silahlı örgütlenmeleri yok etmeye çalışmaktadır. Böylece devlet artık hükümete danışmadan insan öldürmeyebilecektir. (Çayırda dolaşırken, kırdaki piknik yaparken veya evinin önünde otururken vurulan Kürt çocukları gibi istisnaların konu dışı olduğu açıktır.) Hrant Dink cinayetine karışmış devlet görevlileri şayet bir-iki kişiden ibaret olsa, size garanti veriyoruz ki, bunları yakalarından tutar, ithalatına yeni yeni başladığımız adaletin önüne çıkarırdık. Fakat sayın mahkeme, bu işin içinde o kadar çok polis ve asker, sonradan onları koruyan kollayan o kadar çok yargı mensubu, velhâsıl o kadar çok devlet görevlisi vardır ki, bunları tutup yargı önüne çıkarmak, âdetâ, Hrant Dink suikastından ötürü devleti yargılamak gibi olacaktır. Ki şu anda bu zorunlu ifadeyi kaleme alırken bile ellerimiz titremekte, dizlerimizin bağı çözölmektedir. (“Size ne oluyor?” demeyin. Biz elbette bu devleti değiştirmeye çalışan bir hükümetiz ama elimizde de başka devlet yok. Toptan kaldırıp atamayız; di mi?)

Suikastlardan, katliamlardan, tertip ve komplolardan, işkencelerden, yurttaşların gelişigüzel öldürülmesinden ve suçlu devlet görevlilerinin korunması-kollanmasından ötürü Türkiye Cumhuriyeti devletini bizzat Türkiye Cumhuriyeti’nde yargı önüne çıkarmak, maalesef devlet geleneklerimize ve milletimizin değerlerine uygun düşmemektedir. (Siz, daha önceki davalarda olduğu gibi, uygun bir tazminata hükmedin, neyse ödeyelim, bitsin. Devletimiz ilk defa mı cinayet işliyor! Kusura bakmayın ama siz de amma büyüttünüz!)

Saygılarımızla.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tıp ilerledi Cemil Bey, tedavisi mümkündür

Ümit Kıvanç 28.08.2010

Dünyadaki sorunların çok büyük bölümünün kaynağı erkek cinsel organıdır. Belki daha doğrusu, erkek denen bir insan türünün böyle bir organa sahip oluşudur. Türün üreyebilmesi için o organın belli bir şekle bürünmesi mecburiyeti belki tek başına bu kadar sorun yaratmazdı. Ama insanlığın yarısının öbür yarısınca tahakküm altına alındığı yaşama tarzı bir defa kurumlaştıktan sonra, mâlûm organın kabiliyeti, işlerliği, kullanım mecburiyeti vesairesi hayatı hem kadınlara hem erkeklere zehir eden bir sorun kaynağına dönüştü.

Bu yüzden, erkek cinsel organı üzerine düşünmek, böyle güvenilmez bir organa sahip olmanın erkekler üzerinde yarattığı baskı hakkında kafa yormak, erkeklerin bu baskıyı savuşturmak için üzerlerindeki yükü nasıl kadınların sırtına boca ettiğini anlamaya çalışmak falan, pek faydalı faaliyetlerdir.

Yalnız mütemadiyen bu organa kafayı takmak da ciddi rahatsızlık belirtisidir.

Oğlan çocukları belirli bir yaşa gelince müthiş bir çük merakının pençesine düşerler. Başkalarının çükünü görmek dizginlenemez bir istek halini alır. Görmek hiç de “efemine” bir davranış sayılmazken, tuhaf bir şekilde, çükünün görülmesi oğlanları rahatsız eder. Yaş ilerledikçe, mevzular haliyle giderek daha çok bu organ etrafında dönmeye başladıkça, görselden sözele geçilir ve erkek organı da kimin ne zaman ne şartlarda çıktığını bilmemesi gereken bir kuytuya çekilir. Erkekler birbirlerinin organlarıyla ilgilenmez olur. Zaten kendilerinininkiyle başları yeterince derttedir. Ya bel altından göğse doğru yükselip soluk almayı güçleştiren bir tatminsizliğin kaynağıdır bu meret ya da erkeğin bütün hayatını denetimi altına almış, yönlendirmektedir. Bu arada kadınların başına açtığı sorunlar kamyonlardan yola saçılmış eşya gibi geride birikmektedir. (Eşcinseller anlayış gösterebilir, mecburen erkek-kadın genellemesi üzerinden konuşuyorum burada.)

Erkeklerin organlarıyla ilgili ketumluğu elbette kötü bir şey değildir. Başkalarınıninkilerle ilgilenmemeleri de öyle. En azından başkasının başına dert açmaz. Bu ketumluğun sebepleri arasında muhafazakârlık, ilk sırada gelmese de, şüphesiz etkilidir. Bizimki gibi, derindeki ahlâksızlığı örten riyakârca muhafazakârlık örtüsüne sıkı sıkı sarılmış toplumlarda öyle uluorta erkek organından bahsedilmesi tuhaf karşılanır.

Gelin görün ki, bu memlekette hükümet sözcülüğü, devlet bakanlığı, adalet bakanlığı gibi gayet önemli görevlerin verilebildiği bir şahsın erkek organlarıyla ilgili ciddî bir takıntısı vardır ve bunu her fırsatta açığa vurmaktadır. Bu şahsın bu ciddî sorununa rağmen halen bir hükümet yetkilisi sıfatı taşıyabilmesi başlıbaşına ilginç bir konudur. Ancak konuyu siyasî-idarî mesele olarak mı yoksa bir patolojik incelemenin nesnesi olarak mı ele alacağımız henüz belirsizdir.

Her hâlükârda, bir hükümet mensubunun sık sık, üstelik “teröristlerin” cinsel organlarından bahsetmesi hiç mi hiç normal sayılamaz ve acil müdahale gerektirir. Aynı hükümetin mensubu olmalarına rağmen sağlık bakanının bu konuda kendisine yardım teklifinde bulunmayışı acaba nedendir? Diyelim araları bozuk; öyle bile olsa müdahale edilmelidir, çünkü söz konusu şahsiyet bir bakandır, bayağı yetkili bir kimsedir ve yaşadığı problemle çevresine zarar verme potansiyeli barındırmaktadır. Bugüne kadar çevresine ve memlekete verdiği zararın bu özel sorunla ilişkisi olup olmadığını bilemiyoruz.

Diyeceksiniz ki, Cemil Çiçek teröristlerin cinsel organlarıyla ilgili son laflarını edeli bir hafta-on gün geçti; hâlâ niye bununla uğraşıyorsunuz? Çünkü üzülüyorum. O yaşta bir adamın durup durup organlara takmasında sağlıklı bir yan, belki azıcık profesyonel yardımla halledilebilecek bir problem olduğunu düşünüyorum. Düzeltme imkânı varsa niye düzelmesin? O da memleketimizin bir insanı.

Üstelik, bu mesele halledilmeden durdukça, yine meraklanmaya başlıyorum. Kim bakıyor teröristlerin organlarına? Bölgede bu işle görevlendirilmiş uzmanlar mı var? Bakıp kime rapor ediyorlar? Cemil Bey bu raporları derhal masasına mı istiyor? Fotoğraf da çekiliyor mu? Ya bunlara bakılırken içeri biri girse?

Zamanında, “Cemil Çiçek ‘flört fahişeliktir’ dedi” diye haber çıktı, kendisi sonradan defalarca inkâr etti. Şahsen inanmasam da, “madem adam demedim diyor, inanmak durumundayız” diye düşündüm ve hiç lafını etmedim. Fakat şimdi niye bunu da dediğine dair pek güçlü bir inanç oluştu kalbimde. Çünkü bu organ takıntısı tek başına gezmez. Bununla birlikte başka arızalar da vardır mutlaka.

Bir dönemin OHAL valisi Ünal Erkan’ı dağ köyünde Kürtlere, “Bunlar Ermeni, sizi kullanıyorlar!” nutukları atarken izlemiştim (televizyonda). Bir ara sakız edilmişti bu “motif”. PKK’lilerin Ermeni olduğunu ileri sürmenin devlet politikası olduğunu hepimiz biliyoruz. Cemil Bey de herhalde devlet politikasının gereğini yaptığını ileri sürecektir.

İyi de, niçin bir tek o, mütemadiyen erkek organlarından bahsediyor? Bu politikayı sürdürmekle görevli tek devlet görevlisi o mudur? Bu durumda görev tanımı nasıl yapılmış diye meraklanmıyor musunuz?

Benim devletin vazgeçilmez elemanı Cemil Bey'e tavsiyem, erkek cinsel organı üzerinden ırkçılık yapmayı artık bırakmasıdır. Çünkü... aslında çekinmeden erkek muhabbeti yapabilsem daha açık söyleyebileceğim ama... ne bileyim... bizim buralarda pek iyi gözle bakmazlar böyle şeylere.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Maden', Hanefi Avcı'dan çıktı

Ümit Kıvanç 04.09.2010

Son günlerin sansasyonel şahsiyeti Hanefi Avcı, *Taraf* muhabiri Mehmet Baransu'ya Hrant Dink suikastı hakkında söylediği "şok sözler"le hepimizin zihnini açtı. Hanefi Bey'in Hrant'ın öldürülmesine dair söyledikleri, şüphesiz, "katil devlet" lafına itiraz edenlerin suratında şamar gibi patlamıştır.

Bunların başında ben geliyorum. Hrant için yapılan her türlü eylemde "katil devlet hesap verecek" diye slogan atılmasına hep itiraz ettim. Şöyle düşündüm: Evet, bu suikastın planlanmasında, gerçekleştirilmesinde ve özellikle cinayet soruşturmasının engellenmesinde, sınırlandırılmasında birtakım devlet görevlileri yer alıyor. Bu muhtemelen bizim meşhur devlet içi devlet çetesi tarafından icra edilmiş bir "operasyon". Fakat bir bütün olarak "devlet"i bu cinayetten sorumlu tutamayız. Zira cinayetin aydınlatılmasını isteyen, bunun için çalışan hükümet ve devlet elemanları da vardır. Hrant'ın öldürülmesinden sonra yine devlet katında görülen panik, bu hunharlığın Türkiye Cumhuriyeti'ni uluslararası düzeyde içine düşüreceği pespaye hal vs. hesaba katıldığında, suikastın bütünüyle devlete mal edilemeyecek bir "operasyon" olduğunu kabul etmek gerek.

Bu akıl yürütme artık geçerli değildir. Çünkü olgusal düzeyde hâlâ bunların doğru olduğuna inansak bile, Hrant'ın öldürülmesinin sorumluluğu artık kesin olarak "devlet"in üzerindedir.

"Devlet", bu sorumluluğu ilkin, cinayet sürecinde ihmali ve kastı bulunan görevlilerinin soruşturulmasını engelleyerek kısmen üstlendi. Daha önce ben dâhil pek çok insan defalarca yazdık, söyledik: Bırakın cinayet sürecinde bir şekilde rol oynayanları, katille birlikte kahramanlık pozları veren, bunları basına dağıtan ve böylelikle, "Biz bu cinayete sahip çıkıyoruz" mesajı yayımlayan devlet görevlilerinin korunup kollanması, "devlet"in doğrudan sorumluluğudur ve bu, şüpheye yer bırakacak, tartışılacak bir durum değildir.

Hem cinayet sürecinde rolü olanlar hem de sonrasında suikasta sahip çıkanlar soruşturulmadı, yargılanmadı. Bunun sorumluluğu "Ergenekoncu yargı"ya falan da atılamaz, çünkü bizzat cinayetin çözülmesini "namus meselesi" ilan etmiş hükümet de, ciddi şaibe altındaki görevlileri görevlerinden almadı, cezalandırmadı, onlara dokunmadı bile.

İkinci olarak, cinayet davasının yürütülüş tarzı, ortadaki pek çok somut soruya rağmen soruşturmanın derinleştirilmeyişi, "namus meselesi" ilan edilmiş bir davada herhangi bir özel tedbirin alınmayışı, ilgili davaların birleştirilmeyişi, Meclis'in tamamen pasif kalışı açıkça gösterdi ki, suikastın hakikaten aydınlatılması konusunda ne yürütme ne yasama ne yargı düzeyinde herhangi bir irade vardır.

Üçüncü olarak, "devlet" adına AİHM'e verilen savunmada, Hrant, bir defa daha, yazdıklarının tersini yazdığı iddia edilerek suçlandı –tıpkı öldürülmesini kolaylaştıran, teşvik eden linç kampanyasındaki gibi. "Devlet", resmî kimliğiyle, cinayet öncesi kampanyayı "ibra etmiş" oldu.

Ve şimdi, dördüncü olarak, "devleti ele geçirmeye kalkmış cemaat" hakkındaki kitabıyla sahneye fırlayan polis şefi, cinayetin arkasında bir örgütün olmadığını, failerin yakalanan üç-beş çapulcudan ibaret olduğunu söyledi, "Daha ne arıyorsunuz, yeraltından maden mi çıkaracaksınız?" dedi.

Hrant Dink cinayeti ve sonrasında en fazla şaibe altında kalan devlet görevlilerinden biri, Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek'ti. Akyürek sık sık "Fethullahçı" diye yaftalanan bir polis şefiydi. Düşünün ki, "cemaat" ile büyük meselesi olan Hanefi Avcı onu bile suçlamıyor. *Taraf* muhabirinin ısrarlı sorularını ya geçiştiriyor ya da ortada büyütülecek bir vaziyet yokken birilerinin (bizim gibilerin) her şeyi abarttığını iddia ediyor. Memlekette azınlıklara karşı sürekli düşmanlık pompalanmış, "bazı gençler" de "kalkıp olay yaratmış". Polis Hrant'ı korumamış, çünkü "bunun gibi yüz tane olay" olurmuş.

Oysa hepimiz biliyoruz ki, Hrant'tan ne yazık ki sadece bir tane vardı. Burada Hrant'ın insan olarak değerinden söz etmiyorum. Valiliğe çağırılıp tehdit edilen sadece o vardı, demek istiyorum. Sanırım bunun gibi yüz tane olay yoktur.

Taraf muhabiri Hanefi Bey'e soruyor: "Rahip Santoro cinayeti, Hrant Dink ve Malatya'da 18 yaş altında çocukların cinayette kullanılması, bir şüphe değil midir? Bu çocuklar kullanılmış olamaz mı?"

Hanefi Avcı'nın cevabı şöyle başlıyor: "Hiç böyle bir olay yoktur. Varsa onu yönlendiren çıkar ortaya zaten..."

Ödev: Buradaki anahtar kelimeyi bulunuz.

Cevap: "Zaten".

Evet, onu yönlendiren çıkar zaten. Ne zaman çıkmış ki?

Cevap: Yapanlar devlet içinden birileri değilse.

Ne zaman çıkmaz?

Cevap: Bu bir "devlet işi"yse.

Avcı'nın "yeraltından maden mi çıkaracaksınız"ına karşılık *Taraf* muhabiri Baransu şunu soruyor: "Neden aramayalım? Ya yeraltında maden varsa?"

Hanefi Avcı: "Yok öyle bir şey. Savcılar herkesi dinledi."

Ben hâlâ Hrant'ın öldürülmesi için "devlet yaptı" denmesini yanlış buluyorum. Yukarıda izah etmeye çalıştım. Fakat ne yazık ki artık fark etmiyor. Buraya sığdırmaya çalıştığım argümanlara Hanefi Bey'in bize sunduğu feneri tutunca, koyu bir karanlığın derinlerinde gözükten şudur: Devlet, Hrant'ın öldürülmesini "devlet işi" olarak görüyor ve var gücüyle kendini korumaya çabalıyor. Bu refleks, Hanefi Avcı gibi "aykırı" elamanlarında bile bu boyutlara durduk yerde ulaşmış olamaz.

Eylemi doğrudan üstlenmek daha dürüstçe olurdu sanki.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adalet Hanım'a yumurta atmak

Ümit Kıvanç 11.09.2010

Tabîî, referandum yazısı bekliyorsunuz. Yemezler. Bir paragrafla idare ereceksiniz. Efendim "evet" atmalı ki, demokrasi gelişsin, "hayır" demeli ki, Türkiye, bir İran, bir Malezya olmasın, "boykot" etmeli ki, sonradan her ne olacaksa kimse olup biteceklerden bizi sorumlu tutmasın... Bunlar siyasî meseleler bile değil. Herkes birtakım

konumları, makamları, payeleri, büyük veya küçük iktidarları koruma peşinde, hakiki güdülerini ortaya dökemediği için siyasî, ideolojik vesair kılıflar buluyor, savuruyor üstümüze. (Yanlış anlaşılmasın diye yine de belirteyim: bence doğrusu "evet" demektir, çünkü anayasa maddelerinde olacak değişiklikler halkın lehinedir, kim yapmış, niye yapıyor, bunlar fantezi mevzulardır. "Evet"i basarım, sonra gelir başbakan ya da AKP hakkında yakası açılmadık laflar döşenirim, elimi tutan mı var? Referandum konusunda deyip diyebileceğim budur.)

Ben daha çok ahlâktan, şımarıklıktan, şuursuzluktan, utançtan bahsetmek istiyorum. "Başkası adına utanmak" diye bir belâ vardır hayatta. Bence en korkunç duygulardan biridir. O başkası seni ilgilendiren biri olmasa bile öylesine utanırsın ki, zerrecik haline gelip kaybolmak istersin. İnsanlar ikiye ayrılır: bu duyguyu tanıyanlar-tanımayanlar.

Hele, adına utandığın insan veya insanlar seni ilgilendiren, hattâ kendini bir şekilde bağlantılı saydığın kimselerse, bu duygu insanın içini kurutabilir, damarlarını tıkayabilir, soluk alıp vermesini imkânsızlaştırabilir.

Referandumda "yetmez ama evet"i savunuyor diye Adalet Ağaoğlu'na yumurta atan sözde solcu grup, şüphesiz hayatta meselâ bana ne kadar zarar verebildiğini bilmiyor. Bilse sevinir muhtemelen, ama bunun konumuzla ilgisi yok.

Adalet Hanım, bu ülkenin bir "değer"idir. Önemli bir yazardır, kitapları birçok insanın hayatında rol oynamış, onları başka âlemlere götürmüş getirmiş, belki duygu yapılarını, davranışlarını etkilemiş, hattâ şekillendirmiştir. "Önemli bir yazar" olmak zaten bu demektir. Yumurtacı arkadaşlar için bunun hiç önemi yok; geçtik.

Adalet Hanım, korkunç bir kaza geçirip berbat sağlık sorunları yaşadığı dönemde bile, demokrasi ve insan hakları mücadelesinde çağrıldığı her eyleme katılmış, çoğu zaman da davet beklemeden, görev edinip uğraşmıştır. Kimsenin kalkıp "şu zulümler olurken sen gözünü kapattın, arkanı döndün" diyemeyeceği bir insandır. Ona yumurta atanlar faşistler olsa anlayabilirdik; ama değil. "Solcu"lar attı o kahrolası yumurtaları.

Üstelik bunu yaptıktan sonra da kendilerini solcu saymaya devam ettiler. Edeceklerdir. Tıpkı bugünkü genel tutumları artık neredeyse "katillerimize sahip çıkma" diye özetlenebilecek ağabeyleri gibi.

Yumurtacı gençlerin bu müthiş devrimci eylemi yaparkenki psikolojilerini bizzat kendi gençliğimden bilmesem, duyduğum şey sadece öfke olabilirdi. Ancak artık bu yaşimde, bu işlerin içsel mekanizmalarını da biliyorum. Gerçekte memleketi, halkı için birşeyler yapmak üzere yola çıkan idealist genç insanların zihninin ve psikolojilerinin nasıl bulandırıldığını, bozulduğunu, manipüle edildiğini o kadar net görebiliyorum ve takip edebiliyorum ki... ortada doğrudan doğruya "suç" diye tanımlanabilecek bir durum görüyorum. Vicdan suçu (benim yeni anayasa metnimde de bu madde yeralacak).

Adalet Hanım'a bu kadar üzüntü verecek bir davranışı gözlerini kırpmadan yapabilen gençlerin sonradan oturup "biz ne halt ettik" diye hayıflanması, vicdan muhasebesi yapma ihtimali var mıdır? Sanmıyorum. Çünkü tıpkı ordu, polis vs. teşkilatlarda olduğu gibi, artık solcu teşkilatlara da vicdanı kapı dışında bırakmadan girilemiyor.

Yumurta eylemcilerinin, acaba, "biz kendini bize karşı fiilen savunamayacak birine bunu yaptık" deyip, sahici bir "eylemci" haysiyetiyle utanma ihtimali var mıdır? Ne yazık ki, bunu da sanmıyorum. Üstelik, bu tür eylemlerde hedef aldıkları insanlar, ne tesadüfse, hep, asla onlara aynı dilden cevap vermeyi düşünmeyecek, aksine, onlar adına ve onlar için de üzülen birileri oluyor. Ne hazin. Çünkü onların derindeki duygularını anlayan insanlara vuruyorlar; yaptıklarının bir tür linç girişimi prototipi olduğunun da farkında değiller.

Araya katayım: Mehmet Ağar'a, Veli Küçük'e, Cemil Çiçek'e yumurta atan solcu hatırlıyor musunuz? Ben hatırlayamadım da.

Ukalâca olacağının farkındayım, ama size hayatın değiştirilmesi teklif dahi edilemez bazı gerçeklerini sıralamak istiyorum: Sosyalistlik ahlâksızlıkla birarada varolamaz. Sosyalistlik kendine çıkar, paye vs. sağlama ya da bunları koruma adına ısrarla sürdürülen sistemli bir apolitiklikle birarada varolamaz. Sosyalistlik, halktan korkup devletle aynı safa geçince ortadan kalkar. Ve sosyalistlik, insan onurunun her an ayaklar altına alındığı, devletin toplumuna karşı savaştığı, hele solculara her türlü eziyet ve aşağılamanın reva görüldüğü, bizimki gibi bir ülkede, "insan onuru" için yapılan mücadeleye ruh ve değer katmış Adalet Hanım'a hakaret ederek yapılamaz.

Yumurtacılar, hâlâ gidip CHP'ye katılabilirsiniz. Geç sayılmaz. Esas şimdi size ihtiyaçları var. Ama biliyorum, olmaz. Çünkü orada ağabeylerinizi şef yapmazlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sosyalistlikten istifa işlemleri tamamlanıyor

Ümit Kıvanç 18.09.2010

Erken öten horoz konumu netamelidir. Hele olabilecek felaketler konusunda birilerini uyarmaya çabalıyorsan. Hem öttüğün sırada bıçağı kapan üstüne saldırır hem de söylediklerin gerçekleştiğinde "ben demiştim" ciliğin keyfini sürmen ihtimali yoktur.

Bîçare köşeyazarınızın da aralarında bulunduğu bazı solcular, uzun yıllardır, sosyalistlerin devrimciliğinin telef olduğunu, silkinip, bizi sosyalist yapan şeyin özünü yeniden kavramaya çalışmazsak sonumuzun kötü olacağını söyleyip durduk. Elbette iştmediğimiz küfür kalmadı. Halen, dünyada eşitliğin bir noktada zor kullanılmaksızın asla sağlanamayacağına iman etmiş benim gibi biri bile "liberal" diye yaftalanıyor. Sırf durumun saçmalığını göstermek için hatırlatıyorum; burada takılmayacağız.

Bugün memleketteki birçok samimi solcu insanın hâlâ bir tür gönül bağıyla bağlı olduğu *Birgün* gazetesi, halkın seçtiği siyasî iktidar ile İttihatçı rejimin bekçisi ordu arasında kaçınılmaz kapışma nihayet başladığında, "Yesinler birbirlerini" dedi, hatırlayacağınız üzre. Bu kendi başına dünya sosyalist hareket tarihine geçecek bir ayıptı, bunu anlatamadık. Ergenekon soruşturmaları, davaları ardarda gelmeye başladığında, özellikle *Taraf* gazetesi, memleketteki gerçek iktidarın ipliğini pazara çıkarmaya koyulduğunda, *Birgün*, "Taraf hazine yardımıyla çıktı" cinsi haberler yapıyordu.

Tarihin herhangi bir döneminde, dünyanın herhangi bir yerinde, herhangi bir sosyalist için, *Taraf* gazetesi, "doğal müttefik"tir. Aksini savunmanız ancak *Taraf*'ı, Ümit'i ya da herhangi birilerini, baştan, kendi kurduğunuz yalan sistematığı içerisinde biryerlere yerleştirmenizle mümkündür. Bunun, ne yazık ki ahlâkını çoktan terk etmiş sol içi geleneksel mekanizması şöyle işler: Önce herkesi birilerinin şeytan olduğuna inandırırınız, sonra onların her yaptığı kötü olur. Nitekim *Birgün* (çevresi) de böyle yaptı.

Bu yüzden, benim gibilerin "arkadaşlar, yapmayın, etmeyin, kendinizi çok kötü durumlara düşüreceksiniz" uyarıları sadece düşmanca sataşmalar olarak algılandı.

Ve referandum sonrasına geldik. Azıcık izan sahibi hiç kimse gözlerine inanamamıştır herhalde: *Birgün*, referandum sonucunu "milliyetçi muhafazakâr tablo değişmedi", "yüzde 60 sağ - yüzde 40 sol dengesi oturdu" filan gibi akıl kaçırtacak sözlerle yorumladı. Buna göre, Nişantaşı'nın halktan iğrenen ırkçıları, Cihangir'in ille de orijinallik peşindeki şuursuzları, İzmir'in Kürtleri taşıyan beynsizleri, şehit cenazesi kaldırmaktan ruhu kararmış, kinle dolmuş Egeliler, Hrant'ı yaşarken öldüren o ahlâksızca hükmü veren yargıçlar, devletin koçbaşı *Hürriyet* gazetesi, dağda bekleyen dokuz gerillayı sebepsiz yere öldürten kuvvet komutanı, Silivri cezaevindeki

Ergenekon sanıkları... "yüzde 40 sol"a dahildir. *Birgün* ile birlikte. Biz de işte, ABD ve AB emperyalizmleri ile F tipi örgütlerin ya gönüllü hizmetkârı ya şuursuz şakşakçıları olarak, "yüzde 60 sağ"a dahiliz.

Lütfen gece yatağa uzandığınızda gözlerinizi kapatıp kendinizi samimi olarak yoklayın; siz buna sahiden inanıyor musunuz, ey *Birgün* okurları? Düşünürken kolaylık sağlaması için size ek malzeme vereyim. Bunun yanı sıra, solcular Hrant'ın duruşmalarına niye gitmedi, "Hrant için adalet için" arayışına niye omuz vermedi, bunu da katarak düşünür müsünüz lütfen. Ya da isterseniz başka bir konu seçin. Son yıllarda memleket gündemini meşgul eden, insanların ama öyle ama böyle tavır almaya zorlandığı hangi olayda, sizin çevrenizden dikkate alınmaya değer bir yaklaşım, bir öneri geldi? Var mı cevabınız?

Aslında çenemizi boşuna yoruyoruz. Çünkü giderek tuttuğumuz saflar öyle bir ayrışıyor ki, ben Gaziantep'li esnafla, Bursalı benzinciyle, mahalledeki otoparkçıyla, "ben komünistim" diye açık açık da belirterek gayet iyi anlaşabilirken, siz devrimci karargâh sandığınız küçük burjuva lokalinde duvarlara hayalî şeytan figürleri asıp bunlara ok atıyorsunuz. Ve sözümona devrimci kalıyorsunuz. Maalesef bu mümkün değil.

Sizin dünyadaki ve memleketteki gelişmeleri anlamaktan aciz olduğunuzu kabul etmekle birlikte, esas sorunun burada olmadığını düşünüyorum. Baksanız elbette anlayacaksınız, kimseden eksikiniz yok, ama bir şey sizi gözlerinizi kapatmaya itiyor. Çünkü esas sorun sosyalistliğin, devrimciliğin ne olduğuna dair kendi yarattığınız bir uğursuz tasvire tapınmanızda. Şiddetle Lenin okumanızı öneririm. Evet, insanın aşırı iradecilikle, "Leninist parti"yle özdeşleştirilmiş bir teorisyenden demokratik mücadele konusunda akıl almasını önermek tuhaf; ama inanın çok faydalı olacaktır. "Kitleler"in eğilimleri, talepleri ile "bilinçli önderlik"in atacağı adımların ilişkisine en çok kafa yormuş insandır.

Ağabeylerinizin Lenin'den anlayıp size aktardığı, galiba aşağı yukarı şöyle bir şey: Bütün iktidar sovyetlere verilmesin, çünkü bu meclislerdeki işçi ve asker temsilcileri dindar.

Rosa Luxemburg'u hatırlayabilirsiniz, meselâ. Böylesine kahraman, akıllı ve güzel bir kadın var tarihimizde. Acaba ne demiş, ne yapmış, bilir miyiz? Antonio Gramsci neler karalamış o defterlerine, sizi hiç ilgilendiriyor mu?

Ama doğru. Bunlar kitap. Size lâzım değil. Bizim gibi cahiller için. Siz hâlâ "önce ithal ikâmecî ekonomi vardı, sonra emperyalizm gelip şey yaptı" falan diye konuşan ağabeylerinize kulak verirsiniz, yeter. Böylece taş atıp kolunuz yorulmadan en sıkı sosyalist olursunuz. Memleketin aslî sorunu olan derin devlet diktatörlüğü rejiminin değişmesine yolaçabilecek gelişmeler yaşanırken, siz, otokrasi, burjuvazi ve Çarlık ordusu subaylarıyla birlikte "sol" kampı oluşturun. Bu halinizle, değil devrimci, "demokrat arkadaş" bile olamazsınız.

Ben Humeyni ile aynı safta Şah rejimine karşı savaşır, sonra da iktidar mücadelesini kaybedip öldürülürdüm. Kabul. Siz ne yapardınız? Şah'ın ordusu kefen giymiş yürüyen on binlerce insana ateş açarken "yesinler birbirlerini" derdiniz, onu biliyoruz. Sonra?

Artık maalesef sonrasını da biliyoruz galiba

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Üzüntünü yiyeyim, sana bişey olmasın

Ümit Kıvanç 25.09.2010

Bir ülkeyi yöneten siyasî kadroyu, parti önderliğini, onların oluşturduğu hükümeti tek bir özne kabul edip psikanalize tâbi tutmak mümkün müdür? Sanırım AKP hükümetinin divana uzanıp içini dökmesi gereğine kimse itiraz etmeyecektir. Çünkü hükümetin pek yaman çelişkiler içerisindeki hali tavrı, devlet tarafından zaten şizofren haline getirilmiş bir topluma hiç de iyi gelmiyor.

(Boyum ne posum ne, barış sürecine darbe vuracak kapasitem yok; fakat konu ettiğim mesele her an her şeye darbe vurabileceği için bunları yazmamda fayda olabilir.)

Hükümetin içini döküp dertleriyle yüzleşmesi ve belki ılımlı bir tedavi sürecine girmesi sırf bize değil ona da iyi gelecektir. Zira sık sık birtakım hükümet üyelerinin çok üzüldüğüne tanık oluyoruz. Üzülüyorlar, sıkılıyorlar, bazı şeyler onlara ağır geliyor, falan. Ancak bu üzüldükleri durumlar genellikle kendilerinin yetki alanlarına giren, aslında icraat yapmaları, çözmeleri gereken sorunlara ilişkin olduğundan, ortaya tuhaf bir manzara çıkıyor.

Bir bakan çevre katliamına itiraz edenlere esip savuruyor, bir başka bakan çıkıp, "Öyle demek istememiştir, çok üzüldüm," diyor. Hakkâri'de çoluk çocuk dokuz insanı havaya uçuruyorlar, güvenlik güçleri havaya bakıp ısıklık çalıyor, nihayet yöreye giden bakana kurban yakınları, "Beş gündür tek devlet yetkilisi bize tek laf etmedi" diyor, bakan çok üzülüyor, özürler diliyor.

Devletin Hrant ile ilgili davada AİHM'e akıl almaz, korkunç, iğrenç, rezalet ötesi bir savunma verdiği ortaya çıkıyor, bu işten doğrudan sorumlu bakan, "Oruçtan bile ağır geldi, çok üzüldüm" diyor. Cumhurbaşkanı Dink ailesine bizzat üzüntülerini bildiriyor. Şahsen eminim, başka üzülenler de olmuştur, hükümet mensupları arasından. AİHM kararı veriyor, yine herkes çok üzülüyor. "Ya, çok fena ettik" diyor. Ee? Samsun'da katille kahramanlık pozları veren devlet görevlilerini bu sefer artık hizaya çecekler... mi? Yoo. Fena halde üzülüyorlar sadece.

Yanlış anlaşılmasın; bir TC hükümeti üyelerinin bizlere böylesine duygusal yaklaşmasının kıymetini bilmez değiliz. Bütün vatandaşlar, hükümet üyelerinin duygusal hallerini şaşkınlıkla karışık bir sevinçle karşılıyorlardır, şüphe yok. Şimdiye kadar sadece hotzot gördüğümüz için, müteşekkirimiz kendilerine. (Başbakan arasına bize bu hotzotu hatırlatıp şimdiki duygusallığın değerini bilmemize katkıda bulunuyor.)

Yalnız ortada küçük bir sorun var. (Hayır, Cemil Çiçek'le Vecdi Gönül orada otururken nasıl duygusal olunduğu meselesi değil. Bu zaten küçük değil büyük sorun.) Yukarıda da sözedip geçtim; bakanların üzüldüğü konular, aslında doğrudan harekete geçip icraat yapmaları gereken sorunlardır. Cumhurbaşkanı, Hrant'ın öldürülmesine bu kadar üzülüyorsa, devletin bütün imkânlarını seferber, o cinayete karışmış resmî görevlilere Türkiye'yi zindan edecektir. Bu kadar. Dışişleri bakanı, kendi yönetimindeki bakanlıkta hazırlanmış savunmadan ötürü utanıyorsa, o metni hazırlayan elleri kırılasıca herif(ler) kimse, tutup yakalarından her ne lâzımsa yapacaktır. Bu kadar.

Bunu yapmadığınızda, üzüntünüze inanmakta zorlanmamız da doğaldır. Seanslara başladığınızda psikiyatriniz size de bunu izah edecektir.

Hükümetin duygusallığı, memleketin en büyük sorununda tarihî adımlar atılırken de ortalığı bulandırıyor. Hakkâri'de patlama olunca başbakan birden Kürt siyasetçilerine küsüyor. Demokratik Toplum Kongresi ile görüşmesini iptal ediyor. Haydi, memlekette infial yaratan PKK eylemlerinden sonra kalkıştığı benzer "konuşmam da konuşmam!" eylemlerini, doğru bulmamakla birlikte, en azından açıklayabiliyoruz; bu niye? Hakkâri'de minibüsü patlattıklarında, Kürtlerle görüşülmesini istemeyen Türk ahalisi mi ayaklandı? Niye? Hiç işte. Duygusal canım adam... (Bu durumda, hepimizde büyük umut yaratan hükümet-BDP görüşmesini de sağduyunun bir anlık geri gelişi olarak mı algılamalıyız yoksa birden üzüntünün yerini alan muhabbet duygusuyla mı, bilemiyoruz. Her şey bu kadar duygulara bağlı olduğunda ertesi sabahtan nasıl emin olacağız,

onu da bilemiyoruz haliyle. Meselâ "Öcalan İmralı'daki görüşmeye pijama ve terlikle geldi, çok alındık, barış süreci iptal" gibi bir durum olur mu acaba?)

Muhterem duygulu hükümet ileri gelenlerine şu teminatı veririm bir vatandaş olarak: siz sahiden üzülün, biz üzüntünüzü de paylaşınız, gelir sizi teselli de ederiz.

Niye böyle diyorum? Haksızlık mı?

Hrant'ın Arkadaşları olarak, "bilgi edinme hakkı" denen şeyden yararlanmak için devletin çeşitli kademelerine sorular gönderdik. Aldığımız cevapları yakında açıklayacağız. Açıkladığımızda göreceksiniz ki, iş bizleri savuşturmaya, vatandaşla alay etmeye geldiğinde ortada hiçbir duygusallık kalmıyor.

Yine de büyük konuşmayayım. Muhtemelen cevapları açıkladığımızda da birçok hükümet yetkilisi çok üzülecektir.

Birgün'ün bana "bok" demesi

Birgün gazetesi, geçen hafta yazdığım yazıya "Y(ersen). Yıldız" imzalı bir "okur yazısı" ile cevap verdi. Kaşar küfürbaz üslûbundan yazarının sade bir okur olmadığı anlaşılan yazıda, bana "sen boksun, helaya attık, sifonu çektik, hâlâ ne konuşuyorsun" dediler. (Bunun, yönlendirebilecekleri solculara, "Bu adam düşmanımızdır, kendisine ona göre davranın" demek olduğunu anlayabilecek kadar siyasî mücadele tecrübem var.) Bunun yanı sıra, sosyalist bir insana edilebilecek en ağır hakaretleri ettiler. Yine birçok yalan, iftira eşliğinde. Eğer benim yazılarıma bir şekilde ilgi duyuyorsanız, hayatta kayda değer birşeyler söylediğime inanıyorsanız lütfen *Birgün*'deki bu yazıyı bulup okuyun. Üstüne benim bir şey söylemem gerekmeyecek. Küfürü hakareti bir yana bırakırsak, siyasî çizgilerini eleştiren kimseyle tartışmak diye bir ihtiyaçlarının olmadığı sonucuna varmam sanırım yerindedir. Bu yüzden artık onlar için dertlenmekten kurtuluyorum. Yalnız, hep olduğu üzere, bazı samimi insanlar, beni de onları da sosyalist saydığı için arada kalmış, hattâ duruma üzülmüşlerdir, bu arkadaşlara seslenmek ve bu gazetede 15 Mayıs 2010'da yayımlanan yazımı (internette, arşivden bulabilirsiniz) hatırlatmak isterim: "Ben yalan söylemiyorum, onlar söylüyor. Onlar hakkında bütün bilmeniz gereken budur."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnternet yasakları giderek genişliyor

Ümit Kıvanç 02.10.2010

Şimdi Kürt meselesinden, referandumdan, Hanefi Avcı'dan, Fethullahçılardan, yükselen Anadolu sermayesinden, askerî vesayetten bahsetmeyeceğiz. Basit gerçeklerle ilgileneceğiz. Hani Türkiye acayip gelişip güzelleşiyor ve internet çağında dünyanın lider ülkelerinden biri olmaya doğru ilerliyor ya, biz de pırıl pırıl mavi gökyüzü altında şırl şırl şelalelerin falan yer aldığı resmi duvardan indirip arkasındaki çatlaklara, dökülmüş boyalara, pusuda bekleyen kan emicilere göz atalım.

Vimeo.com diye bir video paylaşım sitesi var. *Youtube* ve benzerlerinden farklı olarak buraya sadece kendi eserlerinizi koyabiliyorsunuz. Teknolojisi ve sunduğu hizmetler çok iyi. Filmler aksamadan teklemekten ve

internet ölçülerinde bayağı yüksek kalitede izlenebiliyor. Eserlerini başka mecralarda sunma şansına sahip olamayan ya da internet âleminde ayrıca tanıtmak isteyen ya da özellikle internet için eser üreten onbinlerce insan *vimeo*'ya filmlerini koyuyor. Kişisel hatıra, gezi vs. filmleri pek az. Genellikle kısa filmler, müzik videoları, klipler, belgeseller, video-art türü eserler, animasyonlar, ekipman, film çekimi, kurgu konularında teknik bilgi verme amacıyla hazırlanmış filmler, yani "eser" sıfatını hak edecek yüz binlerce video yeralıyor burada.

Türkiye'de belgesel veya kısa film üretiyorsanız, bizim televizyon kanallarının eserlerinizle uzaktan yakından ilgilenmeyeceğini zaten biliyorsunuz. En fazla, becerebiliyorsanız gösterimler tertipleleyebilir ya da filmlerinizi birtakım festivallere yollayabilirsiniz. Bunlardan zaten gelir elde etmiyorsunuz, ama hiç değilse birileri yaptıklarınızı izliyor. *Vimeo*, bu konumdaki Türkiyeli sanatçılar için güzel bir mecra.

Meselâ ben de, kendi sitem *gecetreni*'ne filmlerim hakkında bilgi sayfaları koydum, filmleri de *vimeo*'dan kiraladığım yere koyuyorum, dünyanın her tarafından insanlar izleyebiliyor. Dünyada aynı şeyi yapan pek çok insan var. *Vimeo*'nun bir güzelliği de, hangi filmi kaç kişi izlemiş, nerelerden gelip izlemişler, bunları takip edebilmeniz.

Aslında bütün bunları geçmiş zaman kipinde anlatmam lâzım. Çünkü perşembe günü, oraya yeni koyduğum bir film ne kadar izlenmiş diye bakmak üzere *vimeo*'ya girmeye çalıştığımda şu yazıyla karşılaştım: "*Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 28/09/2010 tarih ve 2010/93921 no'lu koruma tedbiri kapsamında bu internet sitesi hakkında verdiği karar Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na uygulanmaktadır.*" Yani: Yasak kardeşim!

Bir yılı aşkın süredir, filmlerimi oraya göre hazırlamak, yüklemek için günlerce uğraştım. Para ödedim. Yaptıklarım hiç değilse orada, internet âleminde bir karşılık buluyor diye şevk duyup birkaç şey daha yaptım. Kendi sitemi, filmlerim *vimeo* üzerinden izlensin diye yeniden düzenlemek için de epey uğraştım. Şimdi karşımda Ankara CBS'nin bilmemne kararı var.

Büyük ihtimalle, dünyanın dört bir tarafından onbinlerce kişinin oraya koyduğu videolardan birinde, hayatımızı karartmak ve ruhumuzu kurutmaktan başka bir şey yaptıklarını hiç ama hiç görmediğim, yaşamadığım devlet görevlilerimizin sinirine dokunan birşeyler vardır. Cart, yasaklamışlar. Aferin.

Değerli okurlar, ben bugüne kadar bu memlekette devletten başka türlü bir davranış görmedim. Herhangi bir şey üretmeye kalkan kimse de görmedi. Devlet ya bizzat bize hayatı zindan etti ya da bulabildiğimiz her soluk alma aralığını hunharca kapattı.

Sahiden merak ediyorum: "Yasaklayın şurayı!" diyen resmî mühimadamların zihnindeki dünya ne kadardır? Akılları neyi ne kadar kavramaya yetiyor? Böyle bir siteye erişimi yasaklarken bir tür kişisel tatmin mi duyuyorlar? Ve asıl soru: Nasıl oluyor da, bir-iki insan, kendilerine verilmiş olağan ve insanüstü yetkilerle bir anda benim ve *vimeo*'da eserlerini sergileyen Türkiyeli başka sanatçıların üstüne çullanıyor. Bütün TC vatandaşlarını da oradaki her şeyden yoksun bırakıyor.

Ve bağlı olarak: Acaba Tophane'deki saldırganlar mı daha tehlikelidir, devlet görevlileri mi?

Şüphesiz beni duymayacaktır, ama buradan, geçen haftaki yazımı da hatırlatarak, cumhurbaşkanına seslenmek istiyorum. Kendisinin vaktini almamak için kısa yoldan ifade etmeye çalışacağım: Yurtdışında birileriyle konuşurken Türkiye'deki yasaklıktan yakınmak, yasakların kalkması gereğinden sözetmek ne kadar kolay ve ne kadar hoş. Siz de yasaklara çok üzülüyorsunuz belli ki. Ya artık allah aşkına şu üzülmeyi bırakıp bir hareket gösterin. Bu tür bir yasaklama-engelleme, hangi akla hizmet sürdürülüyor? Üstelik genişletilerek.

Yapılan iş, herhangi bir dükkânda yasak yayın satılıyor diye gelip bütün çarşığı kapatmaktır. *Youtube* yasağı zaten böyle bir şeydi; *vimeo* yasağıyla gördük ki, bu mantıktan kimse şüphe duymuyor. Görünen şudur: bir

süre sonra, Türkiye’den, hiçbir video paylaşım sitesine erişilemeyecek. Çünkü hepsinde bizim savcılar harekete geçirecek şeyler bulunur istenirse.

Pek yavan bir şekilde ifade ettim durumu, biliyorum. Ama esas söylenmesi gerekenleri ve içimden geçenleri nasıl söyleyebilirim ki? *Vimeo*, benim yaptıklarımı sergilemem için tek şansım; onu elimden alan savcıya benzer yoğunlukta bir manevî zarar verebilmeyi elbette isterim, ama hem onun böyle bir manevî âlemi bulunmadığından bu mümkün değil hem de o isterse beni de yasaklar, kapatır, vs.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Cemaat’ örgüt müdür, değil midir, nedir?

Ümit Kıvanç 09.10.2010

Hanefi Avcı’nın kitabı yüzünden içeri atılışı, mâlûm “cemaat” sorununu yeniden önümüze koydu.

Önce her zamanki gibi kötü niyetlilere karşı ortalık temizliği yapayım da başıma açılmış dertler daha da artmasın. Zira sanırım “bir kalemde” epeyce yeni düşman kazanmanın eşiğindeyim.

Hanefi Avcı’yı da, kitabının zamanlamasını da, tavrını da, tutuklanıp hapse atılışını da gayet şaibeli görüyorum, inandırıcı bulmuyorum. “Hrant Dink cinayeti her şeyiyle aydınlatıldı ya, daha ne istiyorsunuz?” diyen bir polise kim güvenebilir? Öte yandan, kendisinin “Devrimci Karargâh” soruşturmasıyla ilişkilendirilme şekli de pek magazin ve inandırıcılıktan yoksun. Hepsi bir yana, tutuklanması için nasıl bir sebep var acaba; kaçacak mıydı? Bunları bir kenara koyalım.

Her türlü cemaatleşmenin devlet tarafından onyıllar boyu denetlendiği, yasaklandığı, bastırıldığı, kullanıldığı, velhâsıl rezil edildiği bir toplumda herhangi bir cemaat hakkında konuşurken elbette dikkatli olmak gerek. Ancak eğer bugün cemaat der demez herkesin aklına ilk gelen topluluktan, Fethullah Gülen cemaatinden bahsediyorsak maalesef bu kadar dikkatli olamayacağız. Zira ortada sabır taşıran bir durum var.

Fethullah Gülen, Türkiye siyasî hayatında yeni boy göstermiş bir figür değil. Komünizmle Mücadele dernekleri âleminde yetişmiş sıkı bir anti-komünist, milliyetçi din adamı olarak uzun yıllardır ortada. Son zamanda da, kendisine ne tür ilişkiler içinde, nasıl bağlı olduğunu kimsenin bilmediği bir “cemaat”ın devletin şurasında burasında mevkiler ve mevziler kazandığına dair iddiaların ardı arkası kesilmiyor. Fakat bu iddialarla ilgili hiçbir ciddi araştırma-soruşturma yok. Haydi bu yok, cemaat veya Fethullah Gülen de bizleri insan yerine koyup şüpheleri dağıtma yönünde çaba göstermiyor.

“Cemaat” hakkında konuşulurken genellikle şu yanılgıya düşüyoruz: İnsanlar görevlerini doğru dürüst yapsınlar, hangi cemaate mensup olurlarsa olsunlar, bize ne, diyoruz. Genel olarak elbette böyle. Ama herhangi bir cemaatin mensupları, iddia edildiği gibi, polis içinde, devlet kademelerinde tuttukları yerleri, birbirlerini kayırmak, düşman gördüklerini tasfiye etmek için falan kullanıyorlarsa, burada cemaatlerin özgürlüğünden söz edilemez ki artık.

Eğer sözkonusu cemaatin, kişisel yaşantıları düzenleme, ibadet, sosyal yardımlaşma vs. dışına taşan, hele örgütlü faaliyeti varsa, hepimize karşı sorumludurlar. Niyetlerini, amaçlarını, faaliyet tarzlarını açıklamak zorundadırlar. Aralarındaki ilişkinin niteliğini de. Bunları yapmadıklarında, illegal siyasî parti gibi bir şey olurlar. Ona göre muamele görmeleri gerekir.

Hiçbir zaman, “her şeyi Fethullahçılar yapıyor, devleti de ele geçirdiler, şunu yaptılar, bunu yaptılar” diye düşünmedim. Ama “Fethullahçılar” diye bir insan topluluğunun varolduğuna, aralarında tanımlı birtakım ilişkilerin olduğuna, en önemlisi, Fethullah Gülen’in, talimatı mı diyelim, tavsiyesi mi, yönlendirmesi mi, artık neyse, bunlara göre davrandıklarına inanmamız için sanırım yeterince sebep var.

Burada, yukarıda kısaca değindiklerimin dışında başka meseleler de var elbette. En tepedeki bu tek kişi o makama nasıl gelmiştir? İslâm dini, “takvası kuvvetli birine biat edin, o ne derse yapın” diyor mu? Böyle değilse, Pennsylvania’da birtakım şûralar, meclisler mi toplanıyor, bilmediğimiz? Haydi haddimi aşmayayım, bu kısmına ben karışmayayım, ama ilmi kuvvetli birileri çıksın, bu tür bir ilişkinin en azından “kabul edilebilir” olduğunu anlatsın, anlayalım.

Fethullah Gülen cemaati konu edilirken bir vahim hata da memleketin mâlûm laikçi taşkafaları yüzünden devamlı tekrarlanıyor. Cemaatin dinî kimliği öne çıkarılıyor, Türkiye’ye şeriat düzeni getirmek için çalışan mollalar örgütü gibi sunuluyorlar. Halbuki Fethullah Gülen’in ayırt edici yanı milliyetçilik. Gülen bu milliyetçilik üzerinden, iktidarda kim olursa olsun, TC devletin de değiştirilmesi teklif dahi edilemez çizgileriyle –ve hemen her dönemdeki görevlileriyle- uyum içinde varolabildi, varoluyor. Onu AKP hükümetinin ya arkasındaki güç ya da türevi gibi sunuyorlar. Oysa Gülen’in esas ilişkisi hükümetlerle midir devletle midir, sanki daha ilginç konu.

Bana kalırsa, Fethullah Gülen’i her şeye rağmen devlet açısından sorun haline getiren etken, bizim için de böyle bir cemaat örgütlenmesinin yaratabileceği tehlikeyi azaltıyor. İkilem gibi görünecek ama bu etken, cemaatin yaygınlığıdır. Bu kadar genişlediğinizde, hele başkalarınca kolay kolay denetlenemez olursunuz, öbür yandan da radikalliğiniz, homojenliğiniz mecburen azalır. Bir bakmışsınız ki, MHP’lileri mumla aratacak insanlarla demokratlar birarada bulunabiliyor.

Tabii bununla mesele bitmiyor. Bu çeşitlilik, sizin topluca etkinlik mücadelesi yürütmenizi engellemeyebilir. “Hoşgörü” gibi kavramlar etrafında toparlayabilirsiniz faaliyetinizi. Esas olan, hiyerarşik ilişki içindeki bir insan grubunun toplumdaki etkinliğiye.

Bu kadarcık yerde halledilemeyecek bir mevzu. Şöyle bitireyim: Eğer özellikle devlet görevlileri arasında, meslekî hiyerarşi dışında başka bir hiyerarşiye dayalı ilişkiler –Ergenekon gibi- varsa, bu örgütlü suçtur. Yok eğer Gülen cemaatinin bu taraklarda hiç bezi yoksa, bunca şeyden sonra artık toplumu aralarında hiyerarşik ilişki olmadığına, devlet içinde etkinlik mücadelesi yürütmediklerine ikna etmek boyunlarının borcudur. Denemezlerse veya edemezlerse haliyle aksini düşüneceğiz.

Garip ama gerçek: “Yasak kalktı” haberi

Geçen hafta size profesyonel ağırlıklı video paylaşım sitesi vimeo’ya erişimin yasaklandığını ve bundan gördüğüm zararı yazmıştım. Yasak sonradan kalktı. Üstelik birkaç gün içinde. Bunu eşeği kaybedip yeniden bulduğuna sevinmek mi saymalıyız, gelecek için tehdit olarak bir kenara mı kaydetmeliyiz, iyiye mi yormalıyız, bilemedim. Her halükârda, madem “yasakladılar” diye yazdık, “yasağı kaldırdılar” diye de not düşmek zorundayız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Senin soykırımcın kötü, benimkilere laf yok

Ümit Kıvanç 16.10.2010

Toplumca ciddî ruhsal rahatsızlık içinde olduğumuz ve acilen topluca tedavi görmemiz gerektiği hususunu daha önce defalarca ilgililere duyurmuştum. Sonuç alamadım. Tekrar deneyeceğim.

Şu basit soruya herkesin elini vicdanına koyup cevap vermesini rica ediyorum: Mâkûl bir şekilde ele alabildiğimiz, tartışabildiğimiz herhangi bir konu var mıdır?

“Biz” derken, tek amaçları karşılarındakini alt etmek olan ve hep birlikte çingar çıkarsınlar, rating getirsinler diye oraya çıkarılmış bulunan televizyon tartışmacılarını değil hepimizi kastediyorum.

Allah aşkına, Emir Kusturica ve Guus Hiddink tartışmalarına bu açıdan bir bakın. Ne görüyorsunuz?

Mâkûl ve olgun insanların yaşadığı bir ülkede Kusturica hadisesi nasıl yaşanırdı? Birileri protesto eder, birileri “canım, ne var bunda?” der, adam gelir, gelmez, gider, hepsi olabilir, ama her şeyden önce, birileri çıkıp, adamın niye protesto hedefi olduğunu açıklamaya çalışırdı. Çünkü toplum çoğunluğu öncelikle, “Peki, ne yapmış adam, kabahati ne” diye sorardı. Bunu anlamak isterdi.

(Yanlış anlaşılmasın, ben adamın yeterince kabahati olduğunu düşünenlerdenim. Ayrıca, filmlerinde ortaya koyduğu, “insan” a dair yaklaşımın da fazlasıyla problemlili olduğu görüşündeyim. İnsan acılarına duyarsız olduğunu, insanı doğal ve öncelikli olarak kötülüğe eğilimli saydığını düşünüyorum. Ancak, tıpkı şımarık yeni yetmeninkinden bir gıdım daha derin bir hayat görüşü olmadığı halde seyirciyi başından sonuna filmlerinin karşısına mihlayabilen Tarantino gibi, Kusturica’nın da sinema dehası olduğu inkâr edilemez.)

Biz nasıl davrandık? Bir: Neyin ne olduğunu doğru dürüst anlamadan. İki: Her zamanki bıktırıcı cepheleşme içerisinde.

Kusturica Müslümanlara karşı işlenen suçları normalleştirmeye çalıştı diye ona tepki gösterenler tek adımda derhal AKP ile, İslâmcılarla özdeşleştirildi. Kusturica’yı davet eden kimdi? CHP’li belediye. O halde safları kolayca ayırt etmek mümkündü. Ve her zaman olduğu gibi, gerisi önemsizdi. Bir taraf, insan hakları ihlallerine, katliamlara, haksızlıklara acayip duyarlıymış gibi davrandı, ötekiler protestolardan “sanata saldıran şeriatçılar” manzarası çıkarmaya çabaladı.

Halbuki maalesef memleketimizdeki dindar çoğunluğun, Müslümanlara karşı işlenmediği sürece herhangi bir insanlık suçuna neredeyse tamamen duyarsız olduğunu biliyoruz. “Müslüman” Endonezya ordusunun Doğu Timor’da gerçekleştirdiği soykırımı kınayan herhangi bir Müslüman çıkmışsa, ben de bilmiyorsam, gazete aracılığıyla adını ve bunu nerede nasıl kınadığını bildirsin, burada yayımlayayım.

Sudan’ın katliamcı devlet başkanı El Beşir’le ilgili seri rezaletler henüz pek taze, yenilerinin olmayacağını da garantisi yok. Üstelik, “Kusturica’yı protesto ediyorsunuz, El Beşir’in elini sıkıyorsunuz” diyenlere bizzat bizim gazetede de –sanırım Twitter toparlamalarının yapıldığı köşede- laf edildi. “Geçerken AKP’ye çakmak isteyenler” in böyle dediği ileri sürüldü. Peki, bunu söylemek yanlış mı? Söylenmesi gereken tam da buydu; eğer amaç ilkeli bir tutum almak ve herhangi bir şekilde soykırımı savunan, mazur gösteren, hafifletmeye, normalleştirmeye çalışan kim olursa olsun kınamak falansa.

(Bunları söylerken, Ermenilerden özür bildirisine imza koymuş Semih Kaplanoğlu’nu kastetmediğimi özellikle belirtiyim. Kaplanoğlu’nun tutumu bütün toz duman içerisinde en mâkûl, en anlaşılabilir olandı.)

Hepimiz biliyoruz ki, El Beşir her an yeniden gelebilir ve Kusturica’nın işlediği insanlık suçlarından fena halde mustarip olanların gıkı çıkmaz. (İslâmcı yayın organlarında El Beşir’i masum gösteren ne yazılar çıktı, unutmadık!)

Yani bir tarafta hep alıştığımız nalıncı keserliği ve kendine Müslümanlık var. Öbür taraftaysa artık, şu âna kadar bilinen sosyal psikoloji, sosyoloji, siyaset bilimi vs. kategorileriyle açıklanamayacak bir tuhafılık oluştu. "Kusturica'ya İslâmcılar mı tepki gösteriyor; o halde biz hemen 'şeriata karşı sanat'tan yana olalım!" Bu ne demektir allah aşkına ya? Kusturica'nın yediği halt sizi hiç mi ilgilendirmiyor?

Şöyle bağlayayım: Bugün ikiye bölünmüş gibi gözüken Türkiye toplumunun, o her zaman herkes tarafından pek arzulanan "tek"liğinin sağlandığı alanlar var. Hastalığın en şiddetli belirtilerini gösterdiği alanlar. Bunları anlamak için şöyle bir konudan tekrar başlayabiliriz düşünmeye: MHP'lilerin gidip Ani'de namaz kılmasına kimler nasıl tepki gösterdi? Böyle bir eylemin dışarıdan bakılınca nasıl algılanacağı konusunda beş dakika düşünen oldu mu? Birileri bunu "soykırımın meşrulaştırılması" diye niteler ve protestolara girişirse ne kadar şaşırırız değil mi?

Özet: Katliamcı El Beşir'in devlet protokolüyle ağırlandığı ülkede, soykırımı normalleştiren sözler etmiş sinema yönetmeni protesto edildi, o ülkenin bakanı, "ama o da bizi Ermeni soykırımıyla suçluyor" dedi, faşist parti Ermeni harabelerinde fetih namazı düzenledi, aynı ülkede milyonlarca Kürt'e en temel haklarını vermemek için otuz yıldır savaş sürdürülüyor, vesaire.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK davasına direkman Cemil Çiçek baksa

Ümit Kıvanç 23.10.2010

KCK davasına direkman Cemil Çiçek baksa

İnsan hakları savunucusu Margaret Owen, Diyarbakır'daki KCK duruşması için, "Bu tiyatro," demiş. Elbette Batı'nın ilim ve fennini alıp fena yanlarını almamalıyız, lâkin 78 yaşındaki bu İngiliz kadın acaba ne demek istemiş diye insanın aklına takılıyor. Ayrıca, madem bir şey demiş, cevap vermezsek millet olarak değerlerimiz hasar görmez mi?

"Sen tiyatro görmemişsin lan kaltak, kalleş İngiliz, orospu!" Bu cevabı oylasak yüzde kaç evet çıkar acaba?

Bir cevap da şöyle olabilir: "Yüce Türk yargısı bağımsızdır, hukuk üstündür, tiyatro babandır!" Veya: "Tiyatro senin sülalen, ananı çıkar sahneye, ananı!"

Ne ayıp! Bizim içimizden hiç böyle şeyler söyleyecek seviyesizler çıkar mı? Milletimizin değerleriyle bağdaşır mı bunlar? Hele milliyetçi gençlerin tahrik olması neticesinde kadını linç etme gibi girişimler asla olmaz.

Amacı şüphesiz Sevr'i ve adını şu an hatırlayamadığım başka fenalıkları hortlatmak, memleketi bölmek, emperyalizme peşkeş çekmek filan olması gereken bu hatun, bir defa, ne arıyor Diyarbakır'da? Memleketimize gelmesin demiyoruz, gelsin. Turist döviz getirir. Fena bir maksadı olmasa Antalya'ya gelir, Fethiye'ye gelir. Niye gelsin Diyarbakır'a?

Başbakandan rica ediyorum, bazen bizi azarlamak için kullandığı üslûpla haddini bildirsin hatuna. Zira yılanın başını erkenden ezmezse yakında kendisinin başı büyük belaya girecek. KCK davasından AKP hükümetinin beklediği anlaşılan sonucu alabilmesi için, yargılananların doğrudan terör eylemleriyle bağlantılarının ortaya konması gerekecek. Bunun için kimbilir neler uydurulacak ya da en azından kılıfına uydurulacak. Bizde afiş asan öğrencileri beş-on yıl hapis yatırmak için keşfedilmiş "örgüt üyeliği" formülleriyle Türkiye dışında –Myanmar falan hariç- hiçbir yerde kimseyi ikna edemeyecekler. Öbür yandan, hukuk kavramının Türkiye'de ne anlama

geldiğini, yargı denem mekanizmasının sahici hukukla ilişkisini bizden başka kimse normal bulmadığı için, bu davada olup bitecek her türlü rezalet hükümetin hanesine yazılacak. O zaman göreceğiz bakalım dünyanın yükselen yeni değeri Türkiye'yi.

Yargıtay başsavcısına, tam başörtüsü meselesi halledilmeye yüz tutmuşken çıkıp ortalığı karıştırdı, "bizi eskiye geri götürdü" diye kızıyorlar. Sanki KCK davası gibi bir hançer demokrasinin böğrüne saplanmamış gibi, tam da bu davanın başladığı günlerde, Abdurrahman Bey bu defa Meclis'e buyruk verme fantezisini açığa vurdu, hemen liste başına oturdu. Halbuki Abdurrahman Bey'le hükümetin aynı saflarda yer aldığı demokrasi katliamının hakkı o sıra.

Televizyonların büyük iştahla, "terör örgütü PKK'nın şehir uzantısı" demeyi hiç sektirmedeği KCK davasının ilk duruşmalarından anladığımıza göre, devlet, hükümet, hep beraber, Kürtlere şunu söylemekte: Sizin sivil siyasetçilerinizin ellerine kelepçeleri bilerek vurduk, onları sıraya bilerek dizdik, fotoğraflarını size gösterdik ki, açılım maçılım laflarından yanlış bir şey anlayıp da hayale kapılmayın. Biz elimize geçen her fırsatta sizi aşağılayacağız; iki kere iki dört. Kendinizi özgür hissetmeyin. Adil bir şekilde yargılanacağınızı sakın ha sanmayın. Mahkemede Kürtçe de konuşturmayız, hiçbirinizi tahliye de etmeyiz. Haddinizi bilin!

Kendine Müslüman ve zoraki demokrat hükümetimiz, Kürt nüfus üzerindeki siyasî çekişmeye kendini öyle kaptırmış ki, başbakan BDP'den sözederken "önce silahı bıraksınlar" diyebiliyor. Yani Meclis'te silahlı bir partinin milletvekilleri mi var? Bu en azından açık bir tehdittir. BDP'lileri tehdit ediyor, "sizi PKK'lı ilân ederim, ona göre davranınız" demeye getiriyor. KCK davasının sunuluş tarzı da zaten ezcümle Kürt siyasetçilerini "terör örgütüne üye" ilân etme hedefinin açıkça güdüldüğünü ortaya koyuyor.

Buradaki öncelikli sorun hükümetin (AKP'nin) demokrat olup olmadığı vs. değil, bana kalırsa. Bundan daha temel meseleler var:

Önce, Kürt sorununun hükümet ve devlet düzeyinde hâlâ kavranmamış oluşu. PKK'ya silah bırakılacak, BDP veya o da kapatılınca açılacak partinin kitle desteği apartılacak, Kürt sorunu bitecek sanıyorlar galiba. Valla hiç alınmasınlar, çok değiştik, araya mesafe koyduk falan demesinler, bu mantık Necmettin Erbakan'ın "nasıl olsa bir gün herkes bizden olacak" teranesini andırıyor. Böyle diyorsun, birarada yaşamak gereken farklılıklardan kurtuluyorsun.

İkincisi, "Kürt sorunu"nun en önemli bileşenleri ağırlıkla psikolojik-duygusal; bunu bu memleketi yönetenler bir türlü kabullenmek istemiyor. KCK davasının başlangıcında yapılacak bir-iki jest o kadar çok adımı mümkün kılabilirdi ki. Ama hayır! Biz üstünüz, bizim dediğimiz olur, siz haddinizi bilin, istersek sizi şöyle yaparız böyle yaparız. Karışmasın o İngiliz karı da oradan!

Hükümet, AKP ve lideri, şimdiye kadar hazmı kolay olmayan pek çok çam devirdiler. KCK davası bunlara benzemeyecek. Bu dava böyle 12 Eylül'ün, sonucu baştan belli örgüt davalarından biriymiş gibi sürdürülürse bir süre sonra sivil siyasetten, bütün Türkiye için demokratik çözümden bahsedebilecek Kürt kalmayacak.

Başbakan şöyle mi düşünüyor acaba: Nasılsa hepsi PKK'lı olmaz, kalanlar da dindardır, bize oy verir. Aslında bir yandan o bölgede savaş sürse fena olmaz, atmak istemediğimiz demokratikleşme adımlarına bunu bahane ederiz... falan... mı?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kafası karışanlara Hrant davası kılavuzu

Ümit Kıvanç 29.10.2010

Hrant'ın katili Ogün Samast'ın çocuk mahkemesinde yargılanacak oluşu niyeysen vicdanlarda titreşim yarattı. Oysa vicdan bizim "millî değerlerimiz" arasında yeralmaz. Vicdanlarımız bu memlekette işlenen insanlık suçlarına olsa olsa kısa süre önce ebedi âleme intikal eden ahtapot Paul kadar duyarlıdır. Binlerce Kürt köyü boşaltılıp yakıldı, insanlar, ellerinde avuçlarında ne varsa yitirip aile enkazları halinde büyük şehir varoşlarına yığıldı; "millî değerlerimiz", buradan sadece kapkaççı çocuklar sorunsalı çıkarabildi. Diyarbakır Cezaevi vahşeti hakkında kimse tek kelime işitmek istemedi. Diyarbakır'da, Batman'da yüzlerce insan sokak ortalarında sorgusuz sualsiz vurulup öldürüldü. "Ay inanmıyoruz, olmamıştır," dendi. Memleketin dört bir tarafında sayısız linç girişimi yaşandı; "millî değerlerimiz"e hiçbir şekilde hâlel gelmedi.

Fakat madem bebekten katil yarattıktan sonra katilden çocuk imal edilmesi milleti huzursuz etti, huzursuzluğu gidermek de nâçiz köşeyazarınızın vazifesi olsun.

Müsterih olun. Ogün Samast'ın çocuk mahkemesine aktarılması hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Adalet denizinin yedi kat dibinde, efsanevî Mu kıtası gibi bir şeydi, öyle kalacak.

Biliyorsunuzdur, biz, ufak bir grup insan, "Hrant'ın Arkadaşları" adı altında, duruşma önlerine gitmeye ve insanların da gelmesini sağlamaya, 19 Ocak'larda arkadaşımızı anma organizasyonları düzenlemeye çabalıyoruz. Ogün Samast'la ilgili karar alındığında da medyaya bir açıklama gönderdik. Bizim gazete dâhil kimse bizi insan yerine koymadı, bu açıklamaya yer vermedi.

Aslına bakarsanız, doğru, haklılar, biz de kim oluyoruz... öyle açıklamalar yapacak, bilmemne yapacak...

Ancak bize kulak vermemekle yitirdikleri bir şeyler var; dolayısıyla tamamen haklı da sayılmazlar. Çünkü biz, elbette mecburiyetten, Hrant'ın öldürülmesi ve sonrasıyla ilgili çok fazla ayrıntıyı biliyoruz, izliyoruz, dolayısıyla bunları biraraya getirme, akıl yürütme, sonuçlar çıkarma ehliyetine sahibiz. Yani faydalanabilirler, söylediklerimizden.

O gün yolladığımız açıklama, "Abileri gelsin" başlığını taşıyordu. Kabaca şöyle demiştik: Doğrudur, katil sadece tetikçilik yaptırılmış bir çocuktur, götürsünler çocuk mahkemesine. Onu kimler kullandıysa onları getirip yargılasınlar.

Bunu burada birazcık açayım: Yasin Hayal'i, Erhan Tuncel'i, Hrant Dink suikastından önce, Trabzon McDonalds'ın bombalanması eyleminden tanıyan, bilen, kanatları altına almış olan, besleyip büyüten, yetiştiren, soruşturmadan, yargıdan kurtaran emniyet görevlileri gelsin mahkemenin önüne. Yasin Hayal'in sık sık ziyaret ettiği, "Yasin ileride çok güzel işler yapacak" diyen jandarma yüzbaşısı gelsin. Yasin'i erken tahliye eden nöbetçi yargıçlar gelsin. Erhan Tuncel'in mahkemede "örselenmesi"nden "üzüntü duyan", onun muhbir yapıldığı dönemde Trabzon Emniyet Müdürü, Hrant öldürülürken Emniyet İstihbarat Daire Başkanı olan Ramazan Akyürek gelsin. İçişleri müfettişlerinin "tepeden aşağı kadar sorumludurlar" dediği İstanbul Emniyeti'nin o sıradaki müdürü Celalettin Cerrah gelsin. Hrant'ı İstanbul Valiliği'ne çağırıp tehdit eden MİT görevlileri gelsin. Buna ortam sağlayan Vali Muammer Güler ve yardımcısı gelsin. Hrant öldürüldükten sonra telefonda Erhan Tuncel'le karşılıklı gülüşen, cinayetin nasıl işleneceğini bile bilen polis memuru gelsin. Katil yakalandığında onunla birlikte kahramanlık pozları çektirip basına dağıtan polis ve jandarmalar gelsin. Ama esas, onlara kamuoyuna "katile sahip çıkıyoruz" duyurusu yapmalarını buyuran, yaparlarsa başlarına bir şey gelmeyeceği güvencesini veren amirler, komutanlar her kimse onlar gelsin. Bunlar da yetmez. Hrant'ı yazdıklarının tam tersinden ötürü mahkûm eden yargıçlar, bunu onaylayan Yargıtay mensupları gelsin. Agos önünde gösteri yapıp Hrant'ı tehdit edenler hakkında en ufak soruşturma yapma gereği görmeyen savcılar

gelsin. Hrant'ın öldürülmesine bir şekilde karışmış resmî görevlileri soruşturmalardan kurtarmak için seferber olan valiler, yargıçlar gelsin. Liste çok uzar; kesiyorum.

Muhterem okurlar, Ogün Samast'ın çocuk mahkemesine gönderilmesinden ötürü hiçbir halt olmayacaktır, tekrar ediyorum, müsterih olun. Çünkü Hrant'ın öldürülmesi sürecinde ve sonrasında doğrudan suç işlemiş o kadar çok devlet görevlisi vardır ki, bunların hepsi tek bir davada biraraya getirilip yüzleştirilmediği, yargılanmadığı sürece zaten bir halt olmayacaktır.

Ve görünen odur ki, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve hükümeti, böyle bir yargılamayı göze alabilecek olgunluktan, kendine güvenden yoksundur. Ayrıca, Ergenekon'a dokunmaya cesaret edebilen savcılar vardır, ama Hrant Dink suikastı davasını hak ettiği kapsamda açmayı zorunlu gören savcılar herhalde yoktur.

Bıkmadan tekrarlayacağım: Kabaca tarif etmeye çalıştığım kapsamda yürütülecek bir Hrant Dink suikastı davasının yanında, giderek göstermelik hale gelen Ergenekon davası bile devede kulak kalacaktır. Şimdiki haliyle Ergenekon davasında, örgütlenmesini devlet dışına taşımaya kalkmış bir grup yeralıyor. Oysa hakiki Hrant Dink davasında, çoğu halen resmî görevlerini sürdüren "normal" devlet görevlileri yargı önüne çıkacaktır.

Devlet Hrant'ın öldürülmesine varan linç kampanyası sürecinde (Genelkurmay, Yargıtay), cinayetin örgütlenmesinde, katillerin yolunun açılmasında (emniyet, jandarma), katillere sahip çıkılmasında (polis, jandarma), cinayetin soruşturulmamasında (valiler, mahkemeler)... külliye, bazen de en üst düzeylerden, işin içindedir. Devlet bu işin hesabını verebilsin, zaten ertesi gün Türkiye, tarihindeki en büyük demokratikleşme adımını atmış olur. Ve bakarsınız, vicdan da millî değerlerimiz arasında yerini alır.

Ogün'ü çocuk mahkemesine göndermişler. E, güzel işte! Abilerini getirsinler yargılasınlar onun yerine.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kafası karışanlara Hrant davası kılavuzu

Ümit Kıvanç 30.10.2010

Hrant'ın katili Ogün Samast'ın çocuk mahkemesinde yargılanacak oluşu niyeyse vicdanlarda titreşim yarattı. Oysa vicdan bizim "millî değerlerimiz" arasında yeralmaz. Vicdanlarımız bu memlekette işlenen insanlık suçlarına olsa olsa kısa süre önce ebedi âleme intikal eden ahtapot Paul kadar duyarlıdır. Binlerce Kürt köyü boşaltılıp yakıldı, insanlar, ellerinde avuçlarında ne varsa yitirip aile enkazları halinde büyük şehir varoşlarına yığıldı; "millî değerlerimiz", buradan sadece kapkaççı çocuklar sorunsalı çıkarabildi. Diyarbakır Cezaevi vahşeti hakkında kimse tek kelime işitmek istemedi. Diyarbakır'da, Batman'da yüzlerce insan sokak ortalarında sorgusuz sualsiz vurulup öldürüldü. "Ay inanmıyoruz, olmamıştır," dendi. Memleketin dört bir tarafında sayısız linç girişimi yaşandı; "millî değerlerimiz"e hiçbir şekilde halel gelmedi.

Fakat madem bebekten katil yarattıktan sonra katilden çocuk imal edilmesi milleti huzursuz etti, huzursuzluğu gidermek de nâçiz köşeyazarınızın vazifesi olsun.

Müsterih olun. Ogün Samast'ın çocuk mahkemesine aktarılması hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Adalet denizinin yedi kat dibinde, efsanevî Mu kıtası gibi bir şeydi, öyle kalacak.

Biliyorsunuzdur, biz, ufak bir grup insan, "Hrant'ın Arkadaşları" adı altında, duruşma önlerine gitmeye ve

insanların da gelmesini sağlamaya, 19 Ocak'larda arkadaşımızı anma organizasyonları düzenlemeye çabıyoruz. Ogün Samast'la ilgili karar alındığında da medyaya bir açıklama gönderdik. Bizim gazete dâhil kimse bizi insan yerine koymadı, bu açıklamaya yer vermedi.

Aslına bakarsanız, doğru, haklılar, biz de kim oluyoruz... öyle açıklamalar yapacak, bilmemne yapacak...

Ancak bize kulak vermemekle yitirdikleri bir şeyler var; dolayısıyla tamamen haklı da sayılmazlar. Çünkü biz, elbette mecburiyetten, Hrant'ın öldürülmesi ve sonrasıyla ilgili çok fazla ayrıntıyı biliyoruz, izliyoruz, dolayısıyla bunları biraraya getirme, akıl yürütme, sonuçlar çıkarma ehliyetine sahibiz. Yani faydalanabilirler, söylediklerimizden.

O gün yolladığımız açıklama, "Abileri gelsin" başlığını taşıyordu. Kabaca şöyle demiştik: Doğrudur, katil sadece tetikçilik yaptırılmış bir çocuktur, götürsünler çocuk mahkemesine. Onu kimler kullandıysa onları getirip yargılasınlar.

Bunu burada birazcık açayım: Yasin Hayal'i, Erhan Tuncel'i, Hrant Dink suikastından önce, Trabzon McDonalds'ın bombalanması eyleminden tanıyan, bilen, kanatları altına almış olan, besleyip büyüten, yetiştiren, soruşturmadan, yargıdan kurtaran emniyet görevlileri gelsin mahkemenin önüne. Yasin Hayal'in sık sık ziyaret ettiği, "Yasin ileride çok güzel işler yapacak" diyen jandarma yüzbaşı gelsin. Yasin'i erken tahliye eden nöbetçi yargıçlar gelsin. Erhan Tuncel'in mahkemede "örselenmesi"nden "üzüntü duyan", onun muhbir yapıldığı dönemde Trabzon Emniyet Müdürü, Hrant öldürülürken Emniyet İstihbarat Daire Başkanı olan Ramazan Akyürek gelsin. İçişleri müfettişlerinin "tepeden aşağı kadar sorumludurlar" dediği İstanbul Emniyeti'nin o sıradaki müdürü Celalettin Cerrah gelsin. Hrant'ı İstanbul Valiliği'ne çağırıp tehdit eden MİT görevlileri gelsin. Buna ortam sağlayan Vali Muammer Güler ve yardımcısı gelsin. Hrant öldürüldükten sonra telefonda Erhan Tuncel'le karşılıklı gülüşen, cinayetin nasıl işleneceğini bile bilen polis memuru gelsin. Katil yakalandığında onunla birlikte kahramanlık pozları çektirip basına dağıtan polis ve jandarmalar gelsin. Ama esas, onlara kamuoyuna "katile sahip çıkıyoruz" duyurusu yapmalarını buyuran, yaparlarsa başlarına bir şey gelmeyeceği güvencesini veren amirler, komutanlar her kimse onlar gelsin. Bunlar da yetmez. Hrant'ı yazdıklarının tam tersinden ötürü mahkûm eden yargıçlar, bunu onaylayan Yargıtay mensupları gelsin. Agos önünde gösteri yapıp Hrant'ı tehdit edenler hakkında en ufak soruşturma yapma gereği görmeyen savcılar gelsin. Hrant'ın öldürülmesine bir şekilde karışmış resmî görevlileri soruşturmalardan kurtarmak için seferber olan valiler, yargıçlar gelsin. Liste çok uzar; kesiyorum.

Muhterem okurlar, Ogün Samast'ın çocuk mahkemesine gönderilmesinden ötürü hiçbir halt olmayacaktır, tekrar ediyorum, müsterih olun. Çünkü Hrant'ın öldürülmesi sürecinde ve sonrasında doğrudan suç işlemiş o kadar çok devlet görevlisi vardır ki, bunların hepsi tek bir davada biraraya getirilip yüzleştirilmediği, yargılanmadığı sürece zaten bir halt olmayacaktır.

Ve görünen odur ki, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve hükümeti, böyle bir yargılamayı göze alabilecek olgunluktan, kendine güvenden yoksundur. Ayrıca, Ergenekon'a dokunmaya cesaret edebilen savcılar vardır, ama Hrant Dink suikastı davasını hak ettiği kapsamda açmayı zorunlu gören savcılar herhalde yoktur.

Bıkmadan tekrarlayacağım: Kabaca tarif etmeye çalıştığım kapsamda yürütülecek bir Hrant Dink suikastı davasının yanında, giderek göstermelik hale gelen Ergenekon davası bile devede kulak kalacaktır. Şimdiki haliyle Ergenekon davasında, örgütlenmesini devlet dışına taşımaya kalkmış bir grup yeralıyor. Oysa hakiki Hrant Dink davasında, çoğu halen resmî görevlerini sürdüren "normal" devlet görevlileri yargı önüne çıkacaktır.

Devlet Hrant'ın öldürülmesine varan linç kampanyası sürecinde (Genelkurmay, Yargıtay), cinayetin örgütlenmesinde, katillerin yolunun açılmasında (emniyet, jandarma), katillere sahip çıkılmasında (polis, jandarma), cinayetin soruşturulmamasında (valiler, mahkemeler)... külliye, bazen de en üst düzeylerden, işin içindedir. Devlet bu işin hesabını verebilsin, zaten ertesi gün Türkiye, tarihindeki en büyük demokratikleşme adımını atmış olur. Ve bakarsınız, vicdan da millî değerlerimiz arasında yerini alır.

Ogün'ü çocuk mahkemesine göndermişler. E, güzel işte! Abilerini getirsinler yargılasınlar onun yerine.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Artık kolay maç yok

Ümit Kıvanç 06.11.2010

Yine her şey yanlış oldu. Kadro da yanlış seçilmişti, sistem de hatalıydı. Nitekim bütün bunlar hakemin umursamazlık seviyesindeki gereksiz hoşgörüsüyle birleşince istenmeyen görüntülere yol açtı.

Oyuncularda, sistemde, hattâ taraftarda hiç kabahat yokmuş gibi, kötü gidişatın sorumlusu ilân edilen Deniz Hoca'nın sezon ortasında gönderilmesiyle sorunun çözülmeceği belliydi. Zamanında söylendi, kimse kulak asmadı. Oysa Baykal'ın yanına Türkiye'yi tanıyan, Kürt insanıyla da en azından merhabası olan bir menecer konsa, hoca'nın takım ve taraftarla ilişkisi uyumlu hale gelebilirdi.

Hoca değiştiren her takım, değişim ertesinde birkaç hafta şöyle bir toparlanır; bilinen gerçek. Kemal Kılıçdaroğlu'nun başa geçmesiyle sağlanan teveccüh artışına bu gözle bakılabilseydi belki de her başı sıkışanın hocayı sepetlemesi âdeti sorgulanabilirdi; olmadı. Kılıçdaroğlu, Deniz Hoca'yı kaset skandalıyla alaşağı eden her kimlerse onlar tarafından koltuğa oturtulduğu halde, İngiliz sömürgecilerini alt etmiş Hintli lider muamelesi gördü. Bugün Hindistan'ın hangi turnuvada kaç zaferi var? Onlar çim hokeyi oynuyor bir defa. Gandi'nin gömleği ne zaman sorun olmuş? Benzemiyor yani aslında. Ben, umutların bağlandığı yeni liderin Hintliye benzetilmesine –ve İngiliz olsun, Fransız olsun, öyle birine benzetilmemesine- Hıncal Uluç'un falan tepki göstermesini bekledim; fakat onlardan da ses çıkmadı.

Kemal Kılıçdaroğlu kısa sürede, kendisine hocalık verilmediğini, bir tür menecer-oyuncu statüsünde görev yapacağını anladı, kendini sahada buldu.

10 numaralı formanın Kemal Kılıçdaroğlu'na teslim edilmesiyle taraftar tribünlere akın etti, doğru. Fakat umduğunu bulamadı. Takımda ne uyum vardı ne heves. Sağdan mı çıkılacak, soldan mı kaçılacak, belli değildi. Defansın arkasına atılan her top tehlike yaratıyordu. Onur'un gereksiz ileri çıkışlarıyla orta sahada doğan koridordan rakip sayısız akın yaptı. Kenardan 10 numaraya o açığı da kapatmasını işaret edip duruyorlardı. Adam nereye koşsun onu şaşıırıyordu. 10 numaranın her an kulübeye dönüp "beni değiştirin" işareti yapmasından korktu millet.

Önder Hoca bir korku imparatorluğu kurmuştu. Gık diyen takımdan kesiliyordu. Ancak Sav'ın bel bağladığı oyuncular fazla hantaldı. Kemal Kılıçdaroğlu bunlarla top alışverişine giremiyor, hepsinin gözü mütemadiyen kulübede olduğundan, paslaşmak için gözgöze bile gelemiyordu. Nerede kaldı verkaçtı şeydu buydu.

Nihayet üstüne yüklenen aşırı yükü taşıyamayacağını anlayıp yanına destek istedi. Defansın önüne Gürsel'i alalım, orta sahayı güçlendirelim, dediğinde, ona yeni transfere gerek olmadığını söylediler. Hiçbir isteğini

yerine getirmemelerine rağmen, her deplasmanda onu otobüsün üstüne çıkartıp taraftarın gönlünü kazanmaya çalıştılar.

E, çok yorucuydu tabii bütün bunlar.

Ayrıca, CHP'nin 10 numarasının, maçlar ve antrenmanlar dışında, bütün gününü kulüpte geçirdiği, yönetim ve teknik heyeti çağdaş futbol ve sistem değişikliğine ikna etmeye çabaladığı, bu yüzden iki kat yorulduğu söyleniyordu. Ona sorduklarındaysa, "yok öyle bir şey, formamızın renkleri neyse odur" cevabını veriyordu.

Saha içindeki en büyük sorunsu sistem ve taktiğin sadece kenardaki hocanın kafasında olması, 10 numarasına hiç haber vermeden solbeki sağaçığa, ön liberoyu kaleye kaydırabilmesiydi. Zavallı 10 numara, süratli sağbekinin önüne top açtığını sanırken, taç çizgisi kenarından ileri yürümeye çabalayan hantal stoperiyle karşılaşılıyordu.

Sonunda korku imparatorluğunu yıkmaya karar verdi. Camiada sözünden çıkılmayan Abdurrahman Hoca'ya gidildi. O da dedi ki: Süperlig'de bu kadro ve sistemle şampiyonluk hayal. Neyse ki Avrupa'da yokuz, yine de iki kulvarda mücadele yürütmemiz gerekiyor. Sen geç o vakit takımın başına.

Televizyonda Sabih Hoca'ya da sordular, pozisyonu ağır izleyip, o da, ofsayt yok, dedi.

Böylece 10 numara, yaşlanıp ağırlaşmış futbolcuları kenara alıp yerlerine altyapıdan yetişmiş, fakat genç yaşlarına rağmen kulüp felsefesini ve ruhunu benimseyip sindirmiş elemanları kadroya soktu.

Bundan sonra ne olur? Puan kaybı fazla. Şampiyonluk zor. Fakat küme düşme tehlikesi atlatılır. Elbette dikkat etmeleri şart, zira Hikmet Karaman Manisa'dan ayrılmaya niyetli görünmüyor. Yılmaz Hoca'nın da önce Kasımpaşa'yı kurtarması lâzım. Ali Şen ihtimalini de yüksek bulmuyorum ben.

Kulüp binasını basan taraftarların yolaçtığı olaylarsa elbette hiç görmek istemediğimiz görüntüler. Bunlar görüntüdür, biliyorsunuz; yani olayın kendisinde sorun yoktur, görüntüsü meseledir. Gerekliyorsa göster kardeşim sarıyı kırmızıyı, baştan hâkim ol olaya! Bu lafım da Abdurrahman Hoca'ya.

CHP olayları vesilesiyle kendiliğinden ilân edilen medya bayramı esnasında bir ara duyduklarım şunlardı:

1. "Anayasa'nın özüne dokundurtmayız, derken, ilk üç maddeyi kastediyoruz."
2. "Sosyal demokrat bir parti olarak CHP'nin altı ok ilkelerinden ayrılmayacağını ilân etmesi lâzım."

Birazdan Rijkaard-Hagi olayını ele alacağım, benden ayrılmayın. Cimbom'un forması değişecek mi, Ali Sami Yen başka şehre mi taşınacak, bunları konuşacağız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yürüyelim beyler!

Ümit Kıvanç 13.11.2010

Bazı insanlar öyle bir yürür ki, kenara çekilir yol verirsiniz. Oralar onlarındır. Siz şuursuzca bahçelerine dalmış gibi hissedersiniz kendinizi. Köşeye saklanmak, tabana kuvvet uzaklaşmak ya da yerlere kapanıp özür dilemek dışında seçenek göremezsiniz.

Hepimizi yok edildikçe puan kazandıran bilgisayar oyunu canavarları sayanlar kendilerini hemen belli eder. Yollarından çekilmelisiniz. Başka seçenek yoktur. Devirir geçerler. Öfkeyle bilenmiş kararlılıkla atarlar adımlarını. Ayaklarına yer açmak zorundasınızdır. Çekilmelisiniz; o kadar.

Bazılarının yürüyüşü, sizi başka bir türlü küçültür de küçültür. "Ben niye böyle yürüyemiyorum!" diye kendinizi yemeye koyulursunuz, onlar yaylana yaylana uzaklaşırken. Oralar onlara aittir. Ve sizin de oralarda bulunmanız onlar için mesele bile değildir. Gidip, sizin gibilerin, yok edildikçe puan kazandıran bilgisayar oyunu canavarları sayılması için dilekçe veresiniz gelir. Bari çarpsınlar, devirsınlar, yeter ki sizi varsaysınlar, görsünler, kaydetsinler istersiniz. Yapmazlar. Çelme taksanız, taşa takılmış sayarlar kendilerini.

Hiçbir yük taşımadıklarını belli edenlerin yürüyüşü sinir bozucudur. O yürüyüşe engel olmak isteği yaratır. Yine kendinizi yersiniz: "Ben niye böyle yürüyemiyorum!" Cüsseleri iri olabilir, bedenleri hafiftir. Yaylanırsalınır, geçer giderler. Onlar meşakkat nedir bilmezler. Varmaları gereken bir yer de yok gibidir. Geçip gitmek varoluş tarzlarıdır. Bu yüzden, sizin geçip gitme gibi gördüğünüz hal onlar için geçme gitme değildir; özenilmiş bezenilmiş şekillendirilmiş bir varoluştur. Geçip gidişlerine özen gösterenler, yola çıktıkları ve varacakları yeri önemsemezler. Otobüse yetişmek zorunda kalabileceklerini hayal etmek imkânsızdır.

Binbir türlü yükten omuzları çökmüş olanlar, ne yapsalar taşıdıkları yükleri gizleyemezler. Dizleri, dirsekleri onları ele verir. Attıkları herhangi bir adımın son adım olma ihtimalini sırtlarında taşırlar. Aralarından, yüklerini eğreti bir rahatlığın, aldırmaazlığın arasına saklamak isteyenler çıkar. Nafile. Derhal teşhis edilirler. Yük, taşıyan insanın yürüyüşünü şekillendirir.

Bazıları, mesai arasında kaçamak geziye çıkmış gibi ürkek, bunu becerebildikleri için şaşkın, bu rüyadan uyanıp uyanmamakta kararsızdırlar. Yürürken yalpalarlar. Hedeflerinin bulunmadığını hemen fark edersiniz. Hedef gerçi vardır, ama zihinlerinin derinliklerindedir, ulaşılmazdır. Uzaklaşmazlar. Çünkü anca yol yakinken dönebileceklerini bilirler. Yol yakın kalmalıdır. Uzaklar onlara göre değildir.

Mecburen yürüyenler de hemen ayırt edilir. O ne zor yürümedir! Durmak, kalmak, kıpırdamamak isterken artarda adım atmak zorunda kaldıklarını her adımları yeniden kanıtlar. Kolları adımlarına eşlik etmez, başları hedeflerine dönük değildir, bakışları sağda da solda da gökte de olsa fark etmez. Bakışları aslında yerededir; bu anlaşılır.

Yürüyüp gitme, basitçe yürüme değildir. Asla sebepsiz olmaz. Bu yüzden, "yürüdü", haber değildir; "yürüdü gitti", haber niteliği taşır. Yürüme arzusundan, tutkusundan, takıntısından, mecburiyetinden sözedildiğine pek ender şahit oluruz. "Yürüyüp gitme" ise başlıbaşına edebiyat malzemesidir. Genellikle sanılanın aksine, omuzlar çökükken de yapılabilir. Oysa hep baş dikken yapılacağı varsayılır –niyeyse... Terk etme anlamına da gelebilir, yelken açmaya da benzeyebilir.

"Bir yürüyüş eylediler"deki yürüme, burada konumuz değildir, çünkü tek başına yapılmaz. Zaten artık kimsenin böyle şeyler eylemeye niyeti olmadığından, bunun sakıncası yoktur.

Bu dersimizde yürüme bahsini ele aldık. Ve yürüyüp gitme kavramına ulaştık. Gelecek derste, yürüyüp gitmenin muhtemel ve yaygın sebepleri üzerinde duracak, bu eylemin hangi biçimlerde icra edileceğini araştırarak, çoğu insanın neden, kaçınılmaz görüldüğünde bile bu eylemden kaçındığını ortaya çıkarmaya çalışacağız. Göreceğiz ki, yürüyüp gitme eylemine yolaçan güdüler arasında küskünlük ilk sırada yer almaktadır. Yürüyüp gitme kavramı, ilk anda içeriyor gözüktüğü bütün o kararlılık, köprüleri atmışlık havasına rağmen, yürüyüp gidenin yürüyüp gittiği yere bağlılığını şaşırtıcı biçimde kapsar.

Yürüyüp giden, yaylanamaz, kasılamaz, önüne çıkana yolundan çekilmesi gereken engel muamelesi yapamaz. Baş dik alnı açık gözükür ama yük taşıyanlar sınıfına girdiği hemen belli olur. Övünecek şişinecek hali yoktur.

Elinde kalan gurursa, gurur da iki adım sonra yük olur.

Babaannem, "Allah kimseyi açlıkla terbiye etmesin" derdi. Buradaki "açlıkla"nın yerine konabilecek ne çok kelime varmış meğer.

"Böyle gazete yazısı olur mu?" Gördünüz işte, oluyor.

İyi bayramlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Valla sadece yardımcı olmaya çalışıyorum

Ümit Kıvanç 20.11.2010

Bayram vesilesiyle dargınların barışması efsanesinden cesaret alarak CHP ile yakından ilgilenmeye karar verdim. Hayır, Kılıçdaroğlu'nun birilerine "yoldaşlar" diye hitap ettiğini duyunca kızıl bayrağı kapıp o tuhaf binaya doğru yola çıkmış değilim. Fritöz monte edilmiş ekmek kızartma makinesini andıran CHP Genel Merkezi'nden basbayağı korkuyorum bir defa; yaklaşamam. Ayrıca henüz CHP'nin, kızıl bez parçası gördüğünde çamaşır suyu ve kezzapla saldıranlarca kurulan ve yönetilen bir parti olduğunu unutacak kadar kafayı yemedim.

Fakat kasetli şantaj açılımıyla yönetim değiştirdiğinden beri bu partiye ve çiçeği burnunda liderine yöneltilen beklentiler karşısında duyarsız ve hareketsiz kalmak da mümkün değil. Bu beklentiler ve eski tekneye yeni rota çizmeler artık düpedüz zulüm düzeyine vardı. İnsaf be kardeşim!

Öte yandan, beklenticileri beklentilerinden vazgeçirmek ne yazık ki mümkün görünmüyor. Tarih para etmiyor, mantık işe yaramıyor, ne analizle sonuç alma ihtimali var ne olgu sıralayarak ne de çüş diyerek.

Tek çare, Kemal Kılıçdaroğlu, Süheyl Batum ve ilk onbirdeki yeni elemanların yeni bir diziliş ve taktikle sahaya çıkması. (Hiddink'i örnek alsınlar. "Kovun bu adamı" manşetleri atıldı, fakat adam devrimci açılımlar içinde, kadroya dokuz yeni oyuncu aldı, bazılarını da oynattı.)

Bunun için, "BDP'yle ittifak" mevzuu elverişli bir başlangıç noktası olabilir mi acaba? Belki. Tabii bunun için önce, üstünde ittifak edilecek ilkeleri formüle etmek lâzım. Neler olabilir? "CHP bundan böyle Kürtlere Kürt deneceğini garanti eder, BDP de bugüne kadar niye böyle denmediğini kurcalamaz" gibi bir ilk madde, anlaşmanın yolunu açar mı? Somutlanabilir de: "BDP seçim dönemi boyunca faili meçhul kurbanları için ecelleriyle öldüler diyecek, CHP de iktidara gelirse JİTEM'e altı ay hak mahrumiyeti cezası kesecek."

Böyle yazınca birden kolay göründü. Sanırım bu ittifak anlaşmasının kaleme alınmasında her iki partiye faydam dokunabilir. Başvurmalyım. (Size söylemiyorum, not alıyorum.)

Nitekim haklıyım. Durmadan yeni maddeler geliyor aklıma. Meselâ: "Seçim dönemi boyunca CHP'liler, 'Dersim'de nasıl da kökünüzü kurutmuştuk, hohoyt!' anlamına çekilebilecek laflar etmeyecekler, buna karşılık BDP'liler kimseye 'sayın' demeyecek, Marmara bölgesinde deniz yolculuğu yapmayacaklar." İzmir'in bakımlı faşistlerini bile rahatsız etmeyecek ifadeler bulabiliyorum, son kısımda gördüğünüz gibi. Ben bulduğuma göre onlar haydi haydi bulurlar.

Birtakım jestler de tasarlayabiliyorum potansiyel müttefikler için. CHP yetkilileri, seçim döneminde, bölge halkının gönlünü kazanmaya yönelik mezarlık ziyaretlerini sürdürebilirler, meselâ. Beşer onar öldürölüp

kimsesizler mezarlıklarına gömülmüş Kürt gençlerinin kabirleri başında çember oluşturlar, bir parti yetkilisi sorar: "Merhumu nasıl bilirdiniz, terörü kınar mıydı?" Ötekiler bir ağızdan "Kınardııı!" diye ses verirler. Mezarlıktan çıkınca faili meçhul kurbanlarının ailelerini ziyaret eder, onlarla Diyarbakırspor'un kötü gidişatı üzerine dertleşebilirler. BDP'liler de karşılık olarak her sabah Anıtkabir avlusunda toplaşır, Kürtçe 10. Yıl Marşı okurlar. KCK sanıkları savunmalarına Andımız'ın Kürtçesini söyleyerek başlar. Ya da belki KCK'lıların duruşmalara ay-yıldızlı, kırmızı-beyaz, "önce vatan" tişörtleriyle gelmesi organize edilebilir. Ön kısmında "önce vatan", arkasında, ufak, "kurucu unsur" yazar.

Yani, istedikten sonra, jest çok, anlaşıcak zemin de bol bol bulunur.

Bu ittifaka hiç şüphesiz daha soldan da katılımlar olacaktır. İmralı silueti önünde sol yumruk kaldırmış, bir elinde Nutuk tutan Atatürk rozetli Che Guevara Van Gölü canavarı suretindeki irticayı boynuna altı ok batırarak perişan ederken resmedilebilir. (Kol adedi yetersiz kalacaksa Che'nin yanına birini daha düşünmek lâzım. Sabiha Gökçen olur mu acaba?)

Tabii bölgeye asılacak afişlerde CHP liderinin adını Qemal Qılıçdaroğlu diye yazmak da düşünülebilir, ama Türkiye henüz bu kadarına hazır olmayabilir; bilemedim şu anda. Eğer hepsini önüne katıp sopayla kovalamayacağına güvenilebilirse İsmail Beşikçi'ye sorabilirler Q meselesini. (Yalnız o da muhtemelen, "iki Q, 7,5'ardan 15 eder" yollu bir cevap verebilir. Ama Kılıçdaroğlu'nun dokunulmazlığı var sanırım.)

İttifakın ilân edilmesini de doğru dürüst planlamak gerekli. Gösterişli bir tören olmalı. Serdar Ortaç çıkıp Müşerref Akay'ın bayraklı kıyafeti içerisinde Ahmet Kaya şarkıları söylemeli, Ebru Gündeş de gerilla kılığında Atatürk'ün sevdiği şarkılardan bir demet seslendirmeli. Böyle bir töreni sunmak da Mehmet Ali Erbil'e düşer herhalde.

İsterseniz keseyim burada. Çünkü bu daha gider böyle. Net'çe itibarıyla, AKP galiba dünya siyaset tarihinin gelmiş geçmiş en şanslı partisi.

Biz de bu durumda ne oluyoruz, orasına girmeyeyim artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Devlet girdi'nin ötesi berisi

Ümit Kıvanç 27.11.2010

19 Aralık 2000'de cezaevlerinde tutukluların topluca katledildiği operasyona, "Hayata Dönüş" adı uygun görülmüştü. Operasyona güya yaygın açlık grevlerini bitirmek üzere kalkışılmıştı; resmî izahata göre bu adın seçilmesinin nedeni buydu. Operasyonun uygulanışına ve seçilen silahlara bakınca, devletin hepimizle arsızca alay edebilmek için böyle bir kara mizah ürününe başvurduğu anlaşılıyordu.

Nitekim, bu tip vaziyetlerin amiral şeyisi *Hürriyet* gazetesi, espriye hemen uyanmış, 32 kişinin öldüğü operasyon haberini "Devlet girdi" manşetiyle vermişti. O manşet aslında hepimize girmişti, fakat ne yazık ki çoğunluk bunu ya fark etmedi ya da havalara bakıp ıslık çaldı.

Bu operasyonla, öncesiyle sonrasıyla ilgili haberlerinde Türk basını, mizah duygusu yüksek devlet katillerine taş çıkartarak, yalan dolan üretme ve yayma kapasitesinde devrim yapmış, kendini aşmıştı.

Bir de Adalet Bakanı vardı ortalıkta. Şahsın adı Hikmet Sami Türk'tü. Önce "zayıat yoktur" dedi, sonra mahkûmların birbirini vurduğunu, kendilerini yaktığını, felaketin bu yüzden meydana geldiğini iddia etti. Aşağı yukarı ne dediyse yalan çıktı.

Operasyon sonrasında koşuşlarda kurşunlarla delik deşik olmuş, yanıp kömürleşmiş cesetler bulundu. Devletin vicdan ve izan kavramlarından nasibini almamış gaddar yetkilileri tutukluların birbirlerini vurduğunu, yaktığını iddia etmeyi sürdürdüler. Elbette böyle olmamıştı. Hattâ operasyonda ölen iki askerden birinin de asker tüfeğiyle vurulduğu sonradan ortaya çıkacaktı. Yananlar, koşuşların tavanı delinerek aşağı atılan garip bir maddenin kurbanı olmuştu. Maddenin temas ettiği yerlerde resmen derileri dklmştu.

Yani, devletler tarihinde bile görülmemiş bir küstahlıkla "Hayata Dönüş" adı takılan operasyonda Türkiye Cumhuriyeti devleti, doğrudan doğruya kendi sorumluluğu altında bulunan, çünkü cezaevlerinde yatan vatandaşlarına karşı kimyasal silah kullanmıştı.

Operasyondan sonra başka cezaevlerine nakledilen tutuklulara işkence yapıldı. Pek çok "copla tecavüz" vakası duyuldu.

Geçen gün başlayan, 39 askerin yargılandığı dava, işte bu operasyona ilişkindir. Nâımı diğer "19 Aralık Katliamı"na.

Niye anlatıyorsun bütün bunları; biz bilmiyor muyuz? Evet efendim, bilmiyorsunuz. Yani böyle olduğunu düşünmek istiyorum. Zira aksi halde, bildiğiniz halde umursamadığınız ihtimalini ciddiye almak zorundayım.

Peki, siz kimsiniz? Siz, Türkiye nüfusunun oğunluğusunuz. Çoğunluk filmindeki çoğunluk yani. Türk oğunluk. Müslüman oğunluk. Ya da, kabahatin dinde değil dindarlarda olduğunu imâ eden, bu bağlamda hakkaniyeti daha çok gözetten bir ifadeyle: kendine Müslüman oğunluk.

Yazar Naipul Müslümanlara hakaret etmiş, defolsun! Güzel. Olsun hakikaten. Sonradan görme beyaz dünyalı triplerine girip Müslümanlar hakkında atıp tutarsa, birileri de ona tepki gösterir. Göstersin. O da güzel. Kusturica da Sırp faşistlerine arka çıkmıştı, aldı ağzının payını. Alsın. Mesele yok.

Peki, şu anda 2000 yılının 19 Aralık'ındaki o korkunç operasyonun hesabını versinler diye yargı önüne çıkarılan erler kimdir? Miloseviç'le Karadji'in adamları mı?

Olaya bakar mısınız: Tutukluları vurarak, yakarak öldürmeyi ngren bir operasyon planlıyorsun, askerleri kimbilir hangi dehşet hikâyetleriyle korkutup, zihinlerini zehirleyip, ruhlarını kinle doldurup "düşmanın" zerine salıyorsun, sonra birileri onların yakasına yapışıp hesap sorarken ortalıktan toz oluyorsun. Yani sadece acımasız katil değil şerefsiz bir dleksin.

Anladınız herhalde, bu defa çoğunluğa değil size hitap ediyorum, o operasyonu planlayanlar, yürütenler, emirleri verenler, o sırada bakan koltuklarını, makam arabalarını işgal edenler. Neredesiniz? Hanginiz çıkıp o kimyasal silah hakkında izahat verecek? Onun kullanılmasına kim karar verdi? Kim emir verdi? Nerede bütün bu katliam sorumluları?

Dönüyoruz oğunluğa: Niye sormuyorsunuz? Hiç mi merak etmiyorsunuz?

Hürriyet'te "Devlet girdi" manşetine karar verenleri de mi merak etmiyorsunuz? Kimlerdir acaba onlar? Kim buldu o lafı? Kimler "Hah! şahane!" dedi? Kendi aralarında "girdi"yi bıykaltı gülümsemeler eşliğinde nasıl bir edâyla telaffuz ettiler? Operasyondan sonra ayyuka çıkacak "copla tecavüz" meselesini de önceden bilerek mi uygun gördüler acaba bu kavramı? Acaba operasyon sanığı askerler mahkemeye gidip gelirken bu vicdansızlar ne yapıyorlardır? En büyük ihtimali söyleyeyim: Takılmıyorlardır bile.

"Hayata Dönüş" operasyonunun hesabını sorumlu devlet yetkililerinden sahidten sorma yönünde yaygın bir talep, güçlü bir irade hiçbir zaman görmeyeceğiz korkarım. Sebebi basit: Vurulanlar, yakılanlar birtakım sol

örgütlere üyelikten hapisteydi. Ve Türkiye’de solcu öldürmek meşrudur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beynimi tıklıyorum, bilincim kapalı

Ümit Kıvanç 04.12.2010

İtiraf ediyorum, muhterem okurlar, gazetelerin internet sayfalarına bakmak bende giderek saplantılı bir alışkanlığa dönüşüyor. Eşten dosttan, bunun yerine porno sitelerini dolaşmamın daha normal ve zararsız bir davranış olacağına dair tavsiye ve öneriler gelmiyor değil. Fakat ben kendimi tutamıyorum. Hele *Milliyet*’in sitesinin karşısına geçip, neresine tıklayacağıma karar vermeden aval aval bakarken kapıldığım “ya bir gören olursa” korkusunu imkânı yok tarif edemem. Kimin nerede ne yaptığına dair ser verip sır vermeyen başlıklar ve bizi olabildiğince çok tıklamaya zorlamak için bulunan akıl almaz yöntemler başımı döndürüyor. Bu yüzden hemen *Hürriyet* veya *Sabah*’a yöneliyorum.

Perşembe akşamı *Sabah*’ın sıra sıra manşetlerinden biri, “Aslantepe’de kaza. Bir kişi hayatını kaybetti”ydi. Stadın kocaman fotoğrafı eşliğinde.

Bunu Kanadalı astronot Julie Payette’in, Emine Erdoğan’a verdiği sözü tutarak, Başbakan’ın eşine uzaydan fotoğraf gönderdiği haberi izliyordu. Payette, geçen yıl Toronto’daki G-20 zirvesinde tanıştığı Bayan Erdoğan’ın ricasını kırmamış, uzaydan Türkiye fotoğrafının yanısıra, uzay aracı kabininde kendi fotoğrafını da çekip imzalayıp yollamış. Gördüğüm kadarıyla, uzaya da başörtüsüyle girilmiyor. Zira Kanadalı kadın astronotun başı açıktı. Astronot başlığıyla falan da örtmediğine göre belki kendisi zaten başörtüsü takmıyordur. Orasından emin olamadım.

Bunların ardından, her zamanki gibi Türkiye’ye gurur verecek bir haber geliyordu: “Dünyanın en güvenli beş binası açıklandı. Biri Türkiye’de! İşte gurur binası.” (Hayır, Haydarpaşa Garı değilmiş.)

Fakat ben, gazete internet sitesi yöneticilerinin marifetlerine hayran kalıp fareyi bir o resmin bir bu resmin üzerinde gezdirdiğim için, Aslantepe Stadı’nı gurur binası sandım. Sadece bir işçi ölmüş, niye gurur binası oluyor, diye düşündüm. Madenlerde bir seferde otuz işçi falan gidiyor; oraları bişey ilân etseler daha münasip, diye aklımdan geçirdim. Dalmışım. Rüyamda Kanadalı kadın astronot Aslantepe Stadı’na, ortasındaki yaprağın üstüne ayyıldız yerleştirilmiş Kanada bayrağı dikiyordu. Fakat gelip dışarı çıkardılar. Oraya başörtüsüyle girilmiyormuş. Götürürlerken, “Ben zevk için takıyorum!” diye haykırıyordu. Kılıçdaroğlu gelip omzunu tuttu, “Ben çözerim,” dedi. “Yalnız İsviçre’de hesap iddiaları ciddî.” Astronotun başörtüsü Mars’ta yeni bulunan canlılardan birinin hediyesiymiş. Kahvede anlattım, içerdekilerin yarısı direkman inandı, öbür yarısından itirazlar yükseldi. “Onlar adama günahını vermez” dediler. Bunun üzerine “uzayda başörtüsüz fotoğraf çekmek günah mıdır?” tartışmasına girenler oldu. Kahveci de ekmek arası tostları WikiLeaks belgelerine sarıp öyle veriyordu millete. Fakat sanırım bu rüyayı da gözlerimi kapatıp “ünlüler kırdı geçirdi” cinsinden kaç başlık bulabilirim diye düşünürken daldığımda görmüşüm. Rüyaydı çünkü kahvedekiler bikiniliydi.

Sonrasının rüya olup olmadığındansa emin değilim:

Perşembe akşamı saygın gazetelerimizin internet siteleri topluca, “WikiLeaks sitesi duvarkâğıdında Atatürk resmi” sürpriziyle meşgûldü. WikiLeaks, millete indirmesi için duvarkâğıtları (bilgisayar ekranları için zemin resimleri) tasarlamış koymuş, bunlardan birinde rafta kalpaklı Atatürk fotoğrafı görülüyor. Bizim gazeteler ne diyeceklerini bilememiş. Kapının üstünde de siyasî rakiplerini gizlice dinleten, skandal ortaya çıkınca istifa etmek zorunda kalan eski ABD Başkanı Richard Nixon’ın fotoğrafı var. Yoksa Ata’ya..? Mazallah! Elbette

WikiLeaks'in, şöhreti tavan yapmışken bir köşede Atatürk resmi kullanmasından da bir "gurur duvarkâğıdı" çıkarmak güzel olurdu. Ancak!!! Evet, üç ünlemlilik ancak; çünkü duvarkâğıdının üstüne "Artık arşivleri açma zamanı" diye bir slogan yerleştirmiş WikiLeaks'çiler. Bizim memlekette normal olarak "arşivleri açma" deyince akla ne gelir? Cevabını tarihçilere bırakmak gelir. Ben de sormaya, söylemeye korkuyor ve emin olun, her şeyimi tarihçilere bırakmak istiyorum, sakın ola ki WikiLeaks'çiler, "bindokuzyüzonbeşler monbeşler, inkâr edilen ne varsa dökülsün artık ortaya" demek istemiş olmasınlar? Yusuf Halaçoğlu'nun fotoğrafını koysalar, maalesef, kıymet bilmez dünya onu tanımayabilir, bu yüzden de "Türkler"e işaret edecek bir sembol kullanmış olabilirler mi bu hainler? Şahsen buna ihtimal bile vermiyorum. Fakat dördüncü koşuda Blue Star gelir bence.

Lâkin tek manyak biz olmadığımız için –"Türkiye Türklerindir" amiral gemisine inanacak olursak- bazı Yunanlılar, Twitter'a, "WikiLeaks'de Atatürk resmi görmekten pek mustaribiz" yollu mesajlar yazmışlar. E, coğrafya bereketli, Türkiye Türklerinse, Yunanistan da onların. Hattâ sanırım Makedonya bile onlarındır, Yunan amiral gemisine sorsak.

Derken, Mesut Özil'in maçlardan önce dua etmesinden bile puan almaya çalışan *Yeni Şafak*'a geçtim. Netanyahu WikiLeaks belgelerinden çok memnunmuş. Kahvede de söylemişlerdi, "abicim olayın arkasında İsrail var" demişlerdi. Üçüncü koşu Rüzgârgülü.

Tam o esnada... Sınır tanımayan mazoşistler örgütüne üye olduğumdan bir de televizyonu açtım ve bütün WikiLeaks hadisesinin şüphesiz ve elbette ve tabî ki Türkiye'ye yönelik operasyon olduğunu öğrendim. Mahir Kaynak diyordu ki: Küresel sermaye ile ulus-devletler savaşında Türkiye'yi hangi tarafa koyarsanız o taraf ağır basacaktır, bu yüzden bu savaşın nihaî muharebesi Türkiye'de geçecektir. İşte bu da...

Kanadalı astronottan benim de ricam var: Uzay aracını tepemize indirebilir mi acaba ışık hızıyla? Kendisi isterse araç yere çarpmadan paraşütle atlayabilir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öğrencileri şiddete itmek, klasik sağcı politikadır

Ümit Kıvanç 11.12.2010

Öğrenciler etkili ve yetkili kimselere yumurta atmasın! Güzel. Atmasınlar. Benim de gönlümde yatan, solcu öğrencilerin, Süheyl Batum veya Burhan Kuzu'yu, konuşturmamak yerine utandırılmaları olurdu. Batum'a "sen ne ayaksın kardeşim?" diye yüklenebilirler, Kuzu'ya partisinin lafta demokratlıkla icraatta bu köhne sağcılığı nasıl biraraya getirebildiğini sorabilirlerdi. Düzen partilerinin ezilenleri, yoksulları nasıl umursamadığını; AKP'nin hayal dünyasının, işçilerin sabah topluca dua edip patrona tapınarak üç kuruşa çalıştığı bir Doğulu kapitalist düzenden öteye gidemediğini; CHP'nin tek işlevinin zorbalıkla kurulup zorbalıkla sürdürülen bir devlet rejimini korumak olduğunu cümle âleme anlatabilirlerdi. Son polis saldırısının asla münferit hadise olmadığını, polisin zaten her türlü solcu öğrenciyi düşman bellesin diye şartlandırılıp öyle yetiştirildiğini ortaya koyabilirlerdi. Hangi hükümet gelirse gelsin, özellikle öğrencilere ve hele solcu öğrencilere inanılmaz bir gaddarlıkla, âdetâ katledilmiş ailesinin intikamını alır gibi saldıran gencecik polisler üreten mekanizmayı teşhir edebilirlerdi.

Ve daha pek çok konuda toplumun gözlerini, ufkunu açabilirlerdi.

Elbette önce kendi gözlerinin ve ufuklarının buna elverişli olması gerekir. Bu bambaşka bir konu. Ama burada ilginç bir dolayımından devreye giriyor: Öğrencilerin ne düşündüğünü, ne söyleyeceğini hiçbir zaman işitemiyoruz, çünkü onlar ses çıkarmaya kalktığında birileri hemen polisi üstlerine sürüyor. Hem de ne sürme!

Ne diyorlar acaba “eylem” öncesinde polisler? “Bunlar insan değildir, nefes almaları haram, bu mikropların alayını temizlemeden bu vatan kurtulmaz...” falan mı? (Not: Bunların hepsi ve dahası, bendeniz ve birlikte devlet şefkatine maruz kaldığım arkadaşlara defalarca söylenmiştir.)

Bunları söyleseler bile, yere düşmüş genç bir kızın bacaklarının arasını postallıyla tekmeleyen polis karakterini hangi eğitimle, hangi terbiyeyle izah edeceğiz? (Bu vesileyle, dövülürken bebeğini kaybeden genç kadını ahlâksızca yargılamaya kalkan vicdansızların, şerefsizlerin hâlâ Türk medyasında iş yapabiliyor olduğunu hatırlatayım.)

Hükümetin, özellikle başbakanın hiç mi hiç anlamadığı bir hakikat var –biz sıradan insanlarla ilişkilerine dair. Siz, yetkilisiniz beyler; arkanızda koruma ordusuyla, zırlı arabalarla geziyorsunuz. Kılınıza dokunanın hayatını kaydırma gücünüz var. Adı üstünde yahu, iktidarsınız! Ben çıkar size bağırırsam, bunun adı “vatandaş tepki gösterdi”dir, siz bize bağırıldığınızda zorbalık olur. Bunu kavramak bu kadar zor mu? Kavrayamıyorsanız ve polisiniz gaddarlık gösterileri yaptığında niye sizi suçluyorlar diye alınıyorsanız ya iktidar olmayın ya da bir zahmet oturup düşünün, kavrayamadığımız bir şey mi var acaba diye. Üçüncü ihtimali de söyleyeyim, hizmet tam olsun. İşbölümü gereği her zamanki gibi Bülent Arınç’a telafi operasyonu yaptırmayın, çıkın açıkça deyin ki: Evet, devleti ordu vesayetinden kurtarmaya uğraşıyoruz, bu yenilik, ama toplumsal mevzularda bizden önceki sağcı politikacılardan ne gördüysek onu yapıyoruz; solcu öğrenci dediğin, dövsün, yerlerde sürüklesin, bebeğini düşürsün, işkence yapsın diye polise verilmiş eğlence malzemesidir, böyle öğrendik.

Başta döneyim: Yumurta atmak, susturmak yerine görüşlerinin kofluğunu göstermek, varsa yalanını ortaya çıkarmak, aslında neye hizmet ettiğini ortaya koymak, siyasî hasmı yenmenin esas geçerli yollarıdır. Birini konuşturmadığınızda hep gizli bir haklılığı korur. Bu, CHP gibi bir müessesenin yetkilisi olmasına rağmen Süheyl Batum için dahi geçerlidir. Nasıl dövülen öğrenciler için fazlasıyla geçerliyse. Lâkin, İstanbul’daki gibi bir seri vahşeti icra ediyor ve sonra da genç insanlardan mâkûl, efendice, hele size karşı saygılı ve anlayışlı tepkiler bekliyorsanız... haydi zor belâ kazanabildiğim parayı tazminat davalarında kaybetmeyeyim de şöyle demekle yetineyim: ben size ne diyeyim!

Solcu öğrenciler nezdinde diyeceğim lafın ne kadar kıymeti harbiyesi var, kestirmem zor, ama belki iki dakika kulak veren olur diye, şunu söylemek isterim: Türkiye Cumhuriyeti’nde devletin muhalefetle baş etme yolu sadece baskı ve zorbalık değildir. Böyle görünür ama görünüş yüzeyseldir. Esas olarak öncelikle sizi kriminalize etmeye çabalarlar. Üstünüze saldırırlar, günlerinizi vahşete maruz, dehşet içinde geçirmenize yolaçarlar. Siz, her şeyi bir yana bırakıp kendinizi savunmak zorunda kalırsınız. Elbette saldırılara pabuç bırakmak istemezsiniz, sertleşirsiniz. Hayal ettiğiniz güzel dünyadan, eşitlik rüyalarından, mutlu gelecekte giderek eser kalmaz, tek derdiniz, ifade yollarınızı, söz söyleme hakkınızı, giderek hayatınızı korumak olur. Bu sizi acımasızlaştırır, kendi değerlerinizden uzaklaştırır.

Oysa hakiki derdi ve hayali insanların eşitlik ve özgürlük içinde yaşaması olan birilerinin sözü karşısında aslında kimse direnemez. Üstünüze saldırarak, sözü küçümsemeye zorlarlar sizi. Kendi aranızda kuracağınız düzen dışı ilişkilere kafa yormanızı önerler. Bu adaletsiz düzeni ve dünyayı dinamitleyecek olan, eşitlik düşüncesini sindirmiş, haksızlıktan mutsuz ve rahatsız olan insanların dayanışma içinde geliştireceği alternatif bir hayattır. Tamam, istediğiniz kadar sert olun, tavizsiz olun, kendinizi harcatmayacağınızı gösterin. Ama ne olur, o adamları zorla susturmayın, karşılına geçip öyle şeyler söyleyin ki, susup başlarını öne eğmek zorunda kalsınlar. Hem sizin muhatabınız onlar değil ki, akşam eve ekmek götürme derdinde olan ya da komşusu açken uyuyamayan milyonlarca insan. Yumurtaları, çocuklarına yumurta yediremeyenlere dağıtsanız, politikacıları açık yüreğinizle, parlak zihninizle mat edip yere serseniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ahmet'i andık, ne iyi ettik

Ümit Kıvanç 18.12.2010

Herhalde duymayan bilmeyen kalmamıştır; 11 aralıkta bir grup gönüllü insanın düzenlediği, Ahmet Kaya'yı anma gecesi, hem ağır hüznü hem büyük coşkusuyla pek manalı ve güzel geçti. Sırf o gece için sahneye çıkanlarıyla, alışmadığımız kombinasyonlar içinde şarkılarını söyleyenleriyle, sunucusuz, hamasî konuşmalarsız, samimi bir gece oldu. Sahnedekiler, salondaki topluluk, rejideki, kulisteki, fuayedeki, kapılardaki görevliler, anlamlı bir iş yaptıkları duygusuyla, her türlü anlamsızlığı dışarıda bırakan, verimli bir dayanışma ve coşkulu bir "toplulu eylem" davranışı gösterebildiler.

Bu satırları "aman ne mühim iş yaptık" diye şişirme amacıyla değil, o gecenin yapılmasına emeği geçen herkese sesimi en çok duyurabileceğim bu "meydanda" teşekkürlerimi sunmak için yazıyorum.

Ancak Ahmet Kaya'nın 10. ölüm yıldönümü dolayısıyla düzenlenen "An Gelir! - Onsuz On Yıl" gecesi, ne yazık ki, bu "tuhaf adam"a şu ya da bu nedenle sahip çıkabilecek herkesin katılımı ya da yürekten desteğiyle yapılamadı. Artık hemen her konuda ortaya çıkan ve giderek yıkıcı iç sıkıntıları ve el kol bağlayan usanmışlık duygusu dışında herhangi bir sonuç yaratmayan yaygaralar, bu gece dolayısıyla da oradan buradan yükseldi.

Geceyi neredeyse lanetleyen ve utanmasalar karşı devrimci bir eylem olarak niteleyecek olanlar, esas olarak, oraya "devlet erkânının" davet edilmiş olmasını dillerine doladılar. Ve tabii, pek çok parti genel başkanı ya da yöneticisi davet edilmiş olduğu halde, davetli listesinden bir isim öne çıkarıldı, "sokakta öğrencileri dövdüren başbakanla birlikte Ahmet Kaya anılır mı!" dendi. CHP nedense birilerinde bu kadar rahatsızlık yaratmıyor.

Bunlar elbette tartışılabilir konular. Tartışma denen şeyin ne olduğunu hatırlamaya ve muhataplarını insan saymaya niyetli birileriyle bunların hepsi tartışılabilir. Bütün derdi ne yapıp edip kendilerine steril bir konum yaratmak olanlarla nasıl tartışılabilir ki?

Bu gece, Ahmet Kaya'nın eşi Gülten'in isteği ve teklifi üzerine düzenlendi. Ahmet Kaya linç girişimleriyle karşılaştığında, ardından korkunç tehditler altında ürkütücü bir yalnızlığa mahkûm edildiğinde, uzun hapis cezalarıyla kendi memleketinde çalışması, üretmesi imkânsızlaştırıldığında, sürgünde, besin kaynağından yoksun bırakılıp soluksuz kılındığında, yanında eşi, kızı ve birkaç dostu vardı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt 'Kürdüm' demez, dersek biz deriz

Ümit Kıvanç 25.12.2010

Bilinmeyen dil çağından iki dil çağına geçiverdik. Geçiş âni oldu, birileri sarsıldı. Hâlbuki bugüne kadar, başları kumlara gömmeli ateşkes çağından terörlü operasyonlu ölümler çağına geçiveriyorduk. Çünkü PKK ateşkes ilân ediyor, o güne kadar memleketin bir numaralı meselesi olan Kürt sorunu gündemden kalkıveriyor, iki taraf birbirini dikizliyor, devlet havaya bakıp ıslık çalıyor, siyasetçiler alacaklıya rastlamadan köşeyi dönüp sıvışmaya çabalayan borçlular gibi alçaktan uçuş yapıyorlardı.

Bu defa öyle olmadı. Kürt tarafı, madem sizin bir halt edeceğiniz yok, biz adım atalım, dedi. Ve böylece Türk siyasetçisi ve devlet adamına karşılık verme, bir halt ediyormuş gibi yapma şansı tanıdı.

Bu şansı değerlendirmek üzere ilk davrananlar, “olur mu canım öyle saçma şey!” mealinde, muhteşem bir öngörü eseri olan tepkiler gösterdiler. E, haksız sayılmazlar. Viranşehir pazarında incirlerin üzerine “hêjîr” levhası konur da Türk milleti bundan fena halde alınmaz ve maazallah tahrik olmaz mı? Diyarbakır Sur Belediyesi’nin nikâh memuru müstakbel çifte Kürtçe hitap edince, onlar da “erê” diye cevap verince, 100 Türk büyüğünden kimbilir kaçının birden kemikleri sızlamaz mı?

Biliyorsunuz, köşeyazarınızın saçmalığa zaafı var. Saçmalığın peşine takılıp gitmek gibi bir kusuru var. Uğraştırmayın uğraşmayın, yormayın yorulmayın. Direktan dalayım yine: Ne bekliyordunuz? N’apsındı Kürtler?

Meselâ şöyle midir: PKK’liler silahları bırakıp kâğıt mağıt oynayarak oyalansın. Tercihen, kısım kısım gelip, “biz ettik siz etmeyin” diye birilerinin ayaklarına kapansınlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘İyi seneler’ yazısı

Ümit Kıvanç 01.01.2011

Yeni bir yıla başlarken, yapacak daha iç açıcı şeyler yokmuş gibi benim yazımı okumaya kalkıştıysanız siz kaşındınız demektir. Ha, iyi seneler dilerim dilemesine. Ama herkese değil.

Dört yıldır, Ocak ayının hangi gününden sözedilirse edilsin lafın ayın 19’una gelmesini bekliyorum. Cumhuriyet’in kuruluşundan önce işlenmiş bir büyük suçun kanla kanıtlandığı o gün, sanki bütün Ocak ayına yayılmış, bütün ayı kana bulamış; öyle hissediyorum. Dört yıldır, Türkiye’deki esas iktidar koalisyonunun hangi zemin üzerinde oluştuğunu ve kimlerden meydana geldiğini kafamıza kakan üç el silah sesi, vicdan sahibi insanlarımızın kulaklarında yankılanıyor. Türkiye’de hak, hukuk, mahkeme, yargı, adalet... niyetine nasıl bir çarkın döndüğünü bir türlü anlamak istemeyenler için yoğunlaştırılmış kurs niteliğindedir, Hrant’ın öldürülmesinin ardından yaşananlar. Kusura bakmayın, 1 Ocak da 19 Ocak’tır, 2 Ocak da, ayın üçü de beşi de.

Hrant’ın cenazesine katılarak bu memleketin pencerelerini açmış, havasını temizlemiş insanlara iyi seneler. Vicdanının sesine kulak vermekten dört yıldır sıkılmamış, bunalıma veya depresyona girmemiş, girse de umursamamış, panik atak neyin olmamış, olsa da aldırmamış, bireysel veya siyasî çıkar gözetmeksizin mahkeme önlerine gelmiş, Hrant’la birlikte adaletin de katledilmesi sürecine tanıklık etmiş, tepki duymuş, öfke duymuş, sesini çıkartmış, yüzünü göstermiş büyükşehir insanlarına iyi seneler.

Ülke meseleleri hakkındaki ulvî tartışmalarda artık adları bile geçmeyen yoksullara, emekçilere, evlerine iki lokma yiyecek götürebilmek için, kendilerini satmadan, ahlâksız bir zengin veya acımasız bir mafyacı olmayı akıllarından geçirmeden çalışıp didinen, savunmasız, sahipsiz otobüs insanlarına iyi seneler; daha iyi bir hayat, gelecek güvencesi, hiç değilse azıcık umut.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sultan şöyleydi, böyleydi. Nah öyleydi!

Ümit Kıvanç 08.01.2011

Çiçeği burnunda bir televizyon dizisine “tepki yağıyor”muş. Muhteşem Süleyman’ı “kadın ve içki düşkün” olarak gösterdiği gerekçesiyle, dizinin, hayır, kendisi de değil, fragmanı bile acayip galeyana sebep olmuş.

Gerçi kadın ve aileden sorumlu bakan henüz diziyi, hattâ fragmanı bile izlemeden gazetecilerin gazına gelmiş, “aa, öyle olmaz” yollu sözler etmiş, dolayısıyla ben de hiçbirini izlemeden atıp tutabilirdim. Yine de bir fragman bulup izledim. Fragmanda Kanuni Süleyman, “biz artık bir Balkan devleti olmayacağız, kara Avrupa’sında at süreceğiz”, “Akdeniz bir Osmanlı gölü olacak” gibi sözler ediyordu. Koca sultan tabîi, gelecekte icat edilecek laf klişelerini bile destursuz savurabilir. Belki de Türk Millî Eğitimi’ne haksızlık ediyoruz. Tarih kitaplarındaki bütün o abur cubur, belki de sultanlardan alıntıdır.

Tepkiler bir değil iki değil. BBP’liler sinema önünde gösteri yapmış, her zaman olduğu gibi “vatandaşlar”, RTÜK’e mesaj yağdırıp, Osmanlı tarihinin “bu şekilde” anlatılmasına itiraz etmiş, vs.

Anlayabildiğim kadarıyla, “tepikiler” denen garabet esas olarak iki mesele üzerinde odaklanıyor: Müslüman Osmanlı sultanını kadın ve hele içki düşkün olarak göstermek kimin haddine!

E doğru, Osmanlı sultanları, ağızlarına içki koymazdı. Niye? Çünkü İslâm içkiyi yasaklamıştı. Osmanlı’nın tek hususiyeti de Müslüman olmasıydı. Dünyaya Müslümanlığı yaysın diye indirilmişti. Hattâ Osman Bey, tarihî roman ve filmlerden öğrendiğimize göre, “İslâm’ın kılıcı Türkler olarak bir imparatorluk kuralım, üç kıtaya yayılsın, 600 sene hüküm sürsün,” diyerek aşiretin çadırlarını toplattırması, gazaya kalkmıştı. (“E, bizden sonra da Cumhuriyet kurulur artık...” diye eklediği de rivayet edilir.) Tek amacı Allah’ın buyruğunu yeryüzünde egemen kılmaktı. Bu faaliyeti süresince içkiyi ağızına sürmemiş, eline kadın eli değmemişti. Bu yüzden, ak sakallı bilge ihtiyarlar devreye girdi, şöyle dediler: “Sultanım, biliyorsunuz biz Müslüman’ız.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Caniler, yüzsüzler, yüreksizler hakkında

Ümit Kıvanç 15.01.2011

Evet, bir 19 Ocak’a daha geliyoruz. Büyük Rezalet’in dördüncü yılı. Mecburen bakacağız, elde neler var, neler yok.

Herşeyden önce devlet var. Bir yurttaşının öldürülmesine giden süreçte, her düzeyde görevlileriyle, hâlâ çözümediğimiz karanlık mekanizmalarıyla, mahkeme önlerine, mağdurların üstüne sürdüğü sivil vazifelileriyle, hükmedebildiği medyasıyla devlet. Katilleri bulup besleyen, kollayan, suç işlemelerine göz yuman, böylece gerektiğinde kullanmak üzere eline düşüren, gözü üstlerinde eli sırtlarında ortalığa salan, cinayete giderlerken yollarını açan, sonra yakalayiveren, vatan-millet posterleri önünde katille birlikte hâtıra görüntüleri çektiren, hiçbir görevlisinin soruşturulmasına meydan vermeyen, evrak sahteciliği yapan... devlet. “Hrant tehdit ediliyor, korumak lâzım” yazıları yazan, sonra bunları inkâr eden, gelip bizzat Hrant’ı tehdit eden devlet.

İkinci olarak, devlet yok. Nedir ki devlet dediğiniz? Bizim geleneksel düzenimize göre sıralarsak, ordudur, yargıdır, polistir, hükümettir, meclistir. Hrant'ın öldürülüşünden bu yana yaşanan değişimleri gözeterek sıralarsak, hükümettir, polistir, yargıdır, ordudur, meclistir.

Orduyla polisi, Hrant'ın öldürülmesine varan süreçte, katillerin koruyucusu kollayıcısı olarak görüyoruz. Cinayet sonrasında faaliyet alanları değişti: Çabalarını suça karışmış elemanlarının kolanması konusunda yoğunlaştırdılar.

Yargı, hem zerresini aklından geçirmeyeceği şeyleri yazdığı bahanesiyle Hrant'ı hedef haline getirmede hem de suikasttan sonra, devlet görevlilerini en ufak soruşturmadan korumada canla başla çalıştı. İlaveten, cinayet davası adı altında sürdürülen müsamere tamamen onun eseri. Hani bütün ilgili kişileri ve bağlantıları biraraya getirerek gözüpük ve anlamlı bir soruşturma yürütecek savcılar? Neredeler? Yargıçlar nerede? Hrant'ı mahkûm ederken vicdanı rahatsız olmamış hukuk katillerini sormuyoruz elbette.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rüyada tıksırık görmek neye delalettir

Ümit Kıvanç 22.01.2011

Cehalet pek fena birşey. Cehaletten doğan küstahlık daha beter. Omurgasızlık deseniz, o da onlardan aşağı kalmaz. İlke nedir, tutarlılık kimdir, hayatları eserleri nelerdir, bunlardan habersiz yaşamak, hiç hoş değil. Yalan hakkında konuşmayalım daha iyi. Yalan üstüne hayat bina etme bahsine hiç girmeyelim.

İşte bu yüzden, Türk siyasî hayatından sözetmemiz aslında fiilen imkânsızdır.

Ve fakat gazete köşeyazarı olarak bundan ne kadar uzak durabilirsiniz? Yani size sormuş gibi oldum ama anladınız siz beni.

Yeni konumuz, AKP'nin zoraki demokratlığın doğal sınırlarına dayanıp dayanmadığı. Bu konuda kalem oynatanların dörtte üçü, eloğlunun "wishful thinking" dediği illetten mustarip. Yani olmasını umdukları şeyleri hakikatin yerine geçirme illetinden. Özetle, AKP, devleti fiilen yöneten silahlı-gizli örgütlenmeli güç odaklarına karşı mücadele ederek yükseldiği için bu çizgiden sapamaz, şu anda giriştiği milliyetçi-hotzotçu babalanma politikası seçim hesabı gereğidir, seçimden sonra yeniden reformcu kimliğine bürünecektir vesaire, diyorlar.

Geri kalan dörtte birin yarısı, "acaba zoraki demokrasi doğal sınırlarına dayandı mı" sorusu etrafında dönüyor, doyurucu cevap bulamıyorlar. Öbür yarısının ne dediğini henüz işitemedim.

Dolayısıyla, azıcık sabırlı olursanız, mecburen yine köşeyazarınız sizi aydınlatacak.

Naçizane, diyorum ki, öncelikle olayımız Almanya veya İngiltere'de geçiyormuş gibi davranmayı bırakalım. Oturmuş bir parlamenter demokraside efendi gibi burjuva siyaseti yürüten partilerimiz falan yok bizim. Demokrasi denen şeyin özüne aykırı alışkanlıklarımız, hırslarımız, heveslerimiz, takıntılarımız, hastalıklarımız var. İkinci olarak, biz şüphesiz her anlamda pek duygusal bir toplumuz. Her vesileyle ne kadar kolay tahrik olduğumuza bakın, başka kanıt gerekmez. Üçüncü olarak, biz nedenlerle, koşullarla değil, faillele, eylemle değil eyleyenle meşgûlüz. Bunu da gözardı etmeyelim.

Bu aydınlatıcı yüksek fikirler paragrafından sonra, önümüzdeki siyasî meseleyi nasıl ele alacağımıza gelelim.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Elbette devlet suçlu, Pinar Selek suçsuz

Ümit Kıvanç 29.01.2011

Pinar Selek, sokak çocukları, seks işçileri, travestilerle ilgileniyordu. Büyük şehrin ve kapitalizmin sokaklara attığı insanların sığındığı ve ürettiği bir atölyede ("Sokak Sanatçıları Atölyesi") çalışıyordu. 1997'de, Kürt sorunu üzerine çalışmaya başladı. Yoğunluğu düşük, kirliliği yüksek bir savaşın neden, nasıl sürdürüldüğüne kafayı takmıştı. Birçok insanla görüştü, araştırmasını hazırladı. 1998 temmuzunda gözaltına alındı, araştırmasına el kondu, işkence gördü.

Kamuoyu, ahlâk ve fazilet timsali Türk basınının gayretleriyle, bu genç kadını "Mısır Çarşısı bombacısı" olarak tanıdı, ama gerçekte Pinar Selek'in karıştığı herhangi bir silahlı eylem ya da bu tür eylemlere destek, paravan, hazırlık, kamufraj vs. mahiyetinde herhangi bir faaliyet yoktu. Hiçbir zaman olmadı.

Pinar Selek Mısır Çarşısı'ndaki patlamadan hemen sonra gözaltına alınmış, kendisine bu patlamayla ilgili tek soru sorulmamıştı. Zaten patlamadan hemen sonra polisçe hazırlanan olay yeri inceleme tutanakları ve kriminal laboratuvarı raporunda patlamaya bir bombanın yolaçtığına dair hiçbir veri yoktu. Nitekim Polis Olay Yeri İnceleme Sonuç Raporu'nda, "bombaya ait bulgu yok" dendi.

Fakaat! "Örgüt üyesi" olduğu ileri sürülen bir kişi, "bombayı Pinar Selek'le birlikte koyduk" diye ifade vermişti. Acaba niye ve nasıl...

Çünkü bu kişi daha sonra mahkemede Selek'i tanımadığını söyleyecek, daha sonra, sözkonusu patlamayla ilgili davadan beraat edecekti. Demek ki birileri ona işkencede zorla Pinar Selek'in adını verdirmişlerdi. Acaba niye?..

Mısır Çarşısı'na bomba koymaktan insanlar yargılandı, Pinar Selek'in bu yüzden hayatı kaydı, ama gerçekte ortada bomba filan yoktu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mısır Devrimi – hızlandırılmış kurs

Ümit Kıvanç 05.02.2011

 Mısır Devrimi – hızlandırılmış kurs Cuma günü neler olacağını görmeden bunu yapmak zor, ama Mısır Devrimi'nden söz etmemek daha zor. Cuma'nın gerikalanı (şu anda 05:32, vukuat yok) nasıl geçerse geçsin her eve lâzım olacak bilgileri "yeni başlayanlar" ya da iş güç yüzünden yakından izleyemeyenler için derlemeye çalıştım:

Devrim olacak mı? • "Devrim"den sadece "bizim parti"nin iktidarı ele geçirmesini anlamıyor, bu şahane

kavramın çok daha derin ve geniş birşeyler içerdiğini düşünüyorsanız kesin güvence vereyim: Oldu bile. Mübarek şu gün gider bu gün gider (belki gitti bile), yerine şu gelir bu gelir, falan... fark etmez. "Normal" hayatta birbirine selam vermesi şüpheli insanlar günlerdir birçok şehirde sokaklarda, meydanlarda herşeylerini paylaşıyor. Birileri yiyecek içecek getiriyor, dağıtıyor. Gönüllü doktorlar, hemşireler ortalıkta, sağlık malzemeleri biryerlerden bulunuyor, ayaküstü tedavilerle insanlar ayakta tutuluyor. Yaşlılar gençlerin, erkekler kadınların dediğini yapıyor. (Göstericilerden birinin mesajı: "Arkadaşımı annesi sokağa bırakmıyordu, şimdi birlikte buradalar.") Evleri, çoluk-çocuğu –kesinlikle Mübarek rejiminin bir tertibi olan- yağmacılıktan, soygunculuktan, bir çırpıda kuruluveren ve otoritesini hemen kabul ettiren mahalle komiteleri koruyor. Mücadelenin simgesel ve fiili merkezi Tahrir Meydanı'nda kararları kim nasıl alıyor, belli değil. Ama alıyorlar ve uyguluyorlar. Son birkaç gündür de beraber resmen savaşıyorlar. Kanları birbirlerine bulaşılıyor. "Toplumsal devrim" denen şey kabaca budur. "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmaz" klişesinin nadiren büyük hakikate dönüştüğü anlardan biri. "Siyasî devrim" –ki Türkiye'de bu kavramla herhangi bir ilişkisi olan herkesin sanırım ilgilendiği tek alandır- ayrı bir mevzudur.

Demokrasi gelecek mi? • Geldi bile. *El Cezire*'nin meydandan bağlantı kurduğu –ve artık bazılarımızın yakından tanıdığı- Selma, "32 yaşındayım," diye haykırıyordu geçen akşam, "ve demokrasi nedir okudum, öğrendim, ama hiç yaşamadım. Ve yaşamak istiyorum." (Ah Selma, sorma, biz de, biz de...) Yaşıyor oysa. Burjuva parlamenter demokrasisi denen şahsiyetsiz hücreye hapsedilmediğinde demokrasinin ne muazzam bir umman olduğunu bizzat yaşıyor. Demokrasinin neden aslında "onlara" değil "bize" ait bir kavram olduğunu, "devrim"le doğrudan ilişkisini bile çözebilir iki gün içinde.

"İki kamp" mı çatışıyor? • Mısır'da, bizim basının saçmalamazsa günaha girecekmiş gibi bulup buluşturduğu klişeyle "kardeş kavgası" falan yok. Rejimin biraraya getirip halkın üstüne saldırdığı güruhun saldırısı, halkın buna karşı direnişi var. Kurnazlığı ve acımasızlığıyla meşhur Mübarek denen zat, pabucun pahalı olduğunu görür görmez, kirli işlerini gördürdüğü bilumum polis kuvvetini ortalıktan çekti, üniformalarını çıkarttırdı, hapishanelerden boşalttığı mahkûmları yanlarına kattı, bir kısım kamu personelini emirle savaş alanına sevk etti, yoksulluğun en beterine mahkûm ettiği insanların eline para sıkıştırıp onları da cengâver yaptı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mısır Devrimi Batı'ya da yarasa

Ümit Kıvanç 12.02.2011

Tamam, Mısır hakkında bir halt bilmiyor olabiliriz. Çok uzak ya buraya! Demokrasi hakkında da bir şey bilmiyor olabiliriz. O da epey uzakta. Fakat biraz izan, biraz idrak, biraz merak olabilir, yanına az tevazu konabilir, kibir dışarıda bırakılabilir, küstahlar içeri alınmaz; bu kadarı olabilir yani.

Günlerdir gecelerdir Mısır'da olan biteni ve Mısır hakkında düşünülenleri, söylenenleri izlemeye gayret ediyorum. Halkı "defol!" diye sokağa dökülmüşken bile kaşlarını çata çata, insanları korkutmaya yönelik jest ve mimiklerle "gitmiyorum" konuşması yapabilen diktatörün küstahlığı, edâsı sabır taşıyıcı; tamam. Başkan Yardımcısı diye oraya koyduğu işkencecibaşının gülümsediği anlara sadece eski haber filmlerinde, İsraili yetkililerle biraradayken rastlanabiliyor; sinir bozucu, ama onu da anlıyoruz. Fakat kardeşim, insanlar orada hayatını, geleceğini, ekmeğini, çoluğunu çocuğunu tehlikeye atmış, onur mücadelesi yaparken, koltuklarında gerine gerine stratejik tahliller yapan, kendi kafasındakileri hakikatin yerine geçirip ahkâmlar kesen sözde akıl-

fikir insanlarına, otuz yıllık diktatörlüğün her gün yüzlercesini işlediği insanlık suçlarına ortak değilmiş gibi şimdi de 80 küsur milyonluk bir ülkenin geleceğine ipotek koymaya çabalayan Batılı diplomatlara şunlara bunlara tahammül edemiyorum. Hele Mısır'daki devrimden sadece Türkiye'deki siyaset ve güç mücadelesine malzeme devşirmeye çabalayanları gördükçe, bizim daha ne devrimlere ihtiyacımız olduğunu bir defa daha idrak ediyorum.

Bunlar arasından, Batılılar meselesine dair birkaç laf etmek isterim.

Alman birinci kanalı *ARD*'nin *Tagesschau* (güne bakış) programında Martin Durm'un, lafını esirgemediği bir yorumu yayınlandı. Durm esas olarak, Batı'nın demokrasi ve insan hakları konusundaki ikiyüzlülüğüne vuruyor, güya Batı toplumlarının siyasî-toplumsal hayatına yön verdiği ileri sürülen ilkeler sahiden geçerli olsa, Batılı hükümetlerin Mısır'daki devrim hareketini desteklemek dışında seçeneklerinin olamayacağını, oysa ekonomik ve stratejik çıkar ilişkileri nedeniyle, "demokratik" ülke hükümetlerinin yıllardır diktatör Mübarek'le işbirliği yaptığını, şimdi de ondan bir türlü vazgeçemediğini ifade ediyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tunus'la Mısır'dan çaktık, sıra Libya dersinde

Ümit Kıvanç 26.02.2011

Sosyalist olmanın bütün dünyanın meseleleriyle uğraşmak anlamına geldiği zamanlar geride kaldı. 1980'lerden bu yana, herkes nasıl dünyadaki varoluşuna bilinçli seçimiyle anlam vermekten vazgeçtiyse, doğuştan sahip ya da tâbi kılındığı özelliklerine sarıldıysa, sosyalistler de kendilerini kendi "millet"lerinin, "vatan"larının sınırlarına hapsetti. Eskiden, Angola'da "bizimkilerin" Batı beslemesi faşistleri alt edip edemeyeceği, gündelik sorunlarımızdandı. Almanya'da hangi örgütü, Eritre'de hangi kurtuluş hareketini "bizimkiler" sayacağımıza kafa patlatır, Tayland'da solcuları katlettiklerinde yas tutardık. Vietnam'daki "zaferimizi" televizyon karşısında naralar atarak kutlamıştık. Dış haber sayfalarının gazetelerde formalite icabı yer aldığı bir memlekette hiç değilse sosyalistler dünyada ne olup bittiğini izliyor, sınırlar ötesi bir duygudaşlığın mümkün olabileceğini gösteriyorlardı; artık böyle değil. İçten bir ilgiyi esirgediğimiz isyanları, karşılaştıkları vahşet ve uğradıkları kısımlarla Tunuslular, Mısırlılar, Libyalılar, hepimize ne kadar uzak.

Herşeyden önce, Arap onlar. Türk okuryazar sınıfının gözünde o kadar makbul bir ahali sayılmazlar. İsyancı kadınların bir kısmı başörtülü. Birçok erkek namaz kılıyor, falan. Kıçı rahat tahsilli Türk üst orta sınıfı ve solcularımızın bir kısmı, Amerikalı, Avrupalı diplomatlarla, politikacılarla, askerî uzmanlarla, petrol şirketlerinin patronlarıyla aynı kaygıları paylaşıyor: Ya bu devrimlerden yeni İran'lar çıkarsa? Ne Kemalizmmiş be... Üstelik sadece Kemalizm de değil. Korku duvarını yıktıktan sonra kendi fiilî örgütlenmelerini oluşturan, fiilî özgürlük ortamlarını yaratan halklara, demokratik bir toplum hayatı kurma kabiliyetini ve kapasitesini çok görüyorlar. Irkçılık da var işin içinde yani. (Umarım böyle değildir de, sadece kıskançlıktır.)

İkincisi, ortada parti yok. Bilinçli önderlik, çelik çekirdek, sınıf disiplini falan yok. Bu aşırı özgürlük ortamı, devrimden sadece kendi iktidarını anlayan, bugünün dünyasında "ezilenler" kimlerdir, farkında bile olmayan sözde solcuları, insanlık onuru adına destansı bir cesaretle sokaklara dökülen Arap isyancılarından soğutuyor. İşin tuhafı, aynı vaziyet, her türlü karışıklıktan, "anarşi"den, "ayakların baş olması"ndan fena halde tedirginlik duyan orta sınıflarda, medya ahkâmcılarında da huzursuzluk yaratıyor. Tabii onlar çelik çekirdek aramıyor, ama şöyle kılığı kıyafeti, trendi-tarzı yerinde, tercihen Batılı görünüşlü "muhalefet liderleri" görmek istiyorlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aferin, pek güzel yapıyorsunuz!

Ümit Kıvanç 05.03.2011

Züccaciye dükkânındaki fil sendromu nihayet hepimizin sabrını taşıracak raddeye ulaştı. Ahmet Şık ile Nedim Şener'in gözaltında geçirdiği ilk gecenin sabahına doğru, bu satırları yazarken, öfkemi kenara koymaya çabalıyorum.

Meslekî bir kaygı duyuyorum: Acaba cuma günü neler olur biter, yazacaklarım geçersiz hale gelir mi?

Bunu hemen geçiyorum. Çünkü bir ihtimal, siz bunları okurken iki gazeteciye özürler dileyerek serbest bırakmış olsalar bile bu süper operasyonun yarattığı manevî hasar giderilmiş olmayacak. Öbür ihtimal, karşımıza Şık ile Şener'in meğer acayip darbeci, derin devletçi, komplocu olduğunu gösteren muhteşem kanıtlar koysalar, hiçbirimiz inanmayacağız.

Nedim Şener, hassas noktalara dokunan, istihbarata dayalı bir gazetecilik yaparken, işinin rizikolarını şüphesiz biliyordu. Diyelim bunları küçümsüyordu; *Hrant Dink Cinayeti ve İstihbarat Yalanları* kitabında marifetlerini ortaya döktüğü polisler ve müdürleri Şener aleyhine dava üstüne dava açarak kendisine rizikonun boyutlarını gösterdiler. Gazeteciliğini sürdürdü.

Ahmet Şık, uzun yıllar boyunca, başka meslektaşlarının ödünü patlatan pek çok netameli konuda cesaretle bizi bilgilendirdi. Ölüm tehditleri aldı. Rotası, ana akım medyanın devlete endeksli çizgisine hiç oturmadi. Türkiye'nin, kendi halkına karşı casusluktan sabotaja, suikasttan katliama her "aracı" kullanan, silahlı külahlı, gizli örgütlenmeli derin devletiyle hesaplaşmasına giden yolu, *Nokta* dergisinde yayımlanan "*Darbe Günlükleri*" açtı; gerisinde Ahmet'in emeği vardı.

Perşembe gecesi *Hayat TV*'den arayıp "ne diyorsun?" dediler; "O ikisi Ergenekoncuysa ben de Kaddafi'nin gizli servis şefiyim," dedim.

Eğer Ergenekon davasını sulandırmak, itibarsızlaştırmak isteyen biri olsaydım, şüphesiz, bu iki gazetecinin evlerine baskın yapılarak gözaltına alınması türünden operasyonlar tasarlardım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bildiğimi okuyorum, 'hassasiyetle izleyin'

Ümit Kıvanç 12.03.2011

Ahmet (Şık) içerden bir mektup yolladı ve sordu: Yoldaşlarım, hâlâ yoldaş mıyız? Ona en çabuk ve anlamlı cevabı Arat (Dink) verdi. "Senin gibi dostların sözü, eylemi, tertemiz emeği umudumuzun kaynağı oldu hep," dedi. Ben de kendi adıma cevap veriyorum: Evet, yoldaşız. Arat'ın bir sorusunu da tekrarlamak istiyorum: Düşmanlarımızın adını devletten mi öğrendik de dostlarımızı ona soralım?

(Oportünist tayfasına soruyorum: Yeterince açık mı?)

Dostu-düşmanı devlete bakıp seçseydik, arkadaşlarımıza Ergenekoncu yaftası yapıştırılmasını protesto ederken fırsatçı sahtekârlarla aynı yürüyüş kolunda yeraldık diye evlerimize mide ağrılarıyla dönmezdik.

Bizim gibi, devletin “yangında ilk yakılacaklar” listesinde yeralanlar açısından bakıldığında devlet nasıl gözüktür?

Meselâ şöyle: Savcı açıklama yapar, nasıl olduysa tepkimizin kâle alındığını sanırsınız, fakat açıklama bir aşamada tehdide dönüşür. Devletin savcısı “Bizi suçlayanları dikkatle ve hassasiyetle izliyoruz” der.

Savcı Zekeriya Öz anlamıyor sanırım: Şu anda ona içten kızgınlık duyanlar, Ergenekon davasını **sahiden, sonuna kadar ve çıkar amacı gütmeksizin** destekleyen insanlardır. (İlk iddianameyi okudum, eklerini okumaya giriştim, becerebilseydim notlar toparlayıp yayımlayacak, savcıya da götürecektim; tek başıma altından kalkamadım, 200 klasörde havlu attım. Ahmet İnsel’le birlikte, *Ergenekon’a Gelmeden* başlığıyla, bu tip örgütlenmeleri yaratan zihniyet üzerine broşür yayımladık. Hani savcı “kimsin?” diye merak ederse...) Kendisine kızdığımız konu, TC tarihinin bu en muazzam soruşturmasını gerekli özenle yürütmeyişidir. “Ay, arkadaşımızı da içeri atmışlar!..” diye ağlaşacak insanlar değiliz. Çok daha beterine alıştık.

Savcı, “Bu işin nasıl götürüleceğini biz biliriz, başkasına laf düşmez” diyor. Fakat ne yazık ki Norveç’te yaşamıyoruz. Kime laf düşmezmiş? Hükümeteyse, elbette düşmez. (Gerçi Başbakan fırsatı kaçırmıyor, ama işte... Norveç’te değiliz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne kutsal şeymiş şu kapitalizm

Ümit Kıvanç 19.03.2011

Emekliye ayrıldığıının ertesi günü Daisuke Nagata’yı gören olmadı. Çok yakında oturan oğulları her yeri aramaya koyuldular. Gelinler telefonu bütün gün ellerinden bırakmadılar. Komşular birbirlerine gidip gelip alçak sesle fısıldaştılar. Telaş etmeyen sadece karısıydı. Geçip köşesine oturdu ve bekledi. Nitekim akşama doğru Nagata çıktı geldi. Yüzünde başka herkesi de rahatlatan öylesine huzurlu bir ifade vardı ki, kimse “aklınızı aldın” diye çıkışamadı. Gece vakti, ısrar etti, oğulları, gelinleri, torunlarını alıp topladılar. Nagata onlara, artık çalışmayacak olmayı hazmettiğini, bundan böyle kendini torunlarına adamak istediğini anlattı. Sabah mahalleden dışarı, yukarı, ormanlık alana vurmuş, denizi ve santrali gören yüksekçe bir yerde, ağaç altında oturmuş, kendini kâh dinlemiş, kâh yatıştırmış, sonunda, denizle göğün birleştiği çizgiden başka şey görmez olmuştu. Denge yerindeydi. Oğullarından, gelinlerinden tek isteği, torunlarıyla olabildiğince çok zaman geçirmesine imkân vermeleriydi. Onlara orman içinde minik kulübeler yapacak, ahşap işlemeyi öğretecekti. Çocukluğunda bu işi pek iyi becerirdi, ama çalışmaya başladıktan sonra, mesai dışında anca dinlenmeye ve uyumaya zaman bulabilmişti. Yıllarca çalıştıktan sonra hak kazanabildiği bir haftalık tatilinde karısıyla gittikleri birkaç şehirden hep ahşap heykelcikler, ufak maketler alıp dönmüştü.

Oğulları ve gelinleri, gün boyu yürekleri ağızlarında babayı aradıktan ve her türlü berbat ihtimali akıllarından geçirdikten sonra, şimdi öylesine rahatlamışlardı ki, seve seve kabul ettiler emekli işçinin dileğini. Ufaklıklar nasıl olsa dedelerini çok seviyorlardı.

Daisuke Nagata, korkunç depremde hemen torunlarına koştı. Neyse ki sağlamdılar. Ufaklıklardan birinin, o sırada büyük ciddiyetle yapmakta oldukları minik ahşap evi yerle bir olmuş çatının altından bulup kurtardığını görünce, Nagata'nın gözlerinden yaşlar süzüldü.

Sonra deniz geldi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne kitapmış ama!..

Ümit Kıvanç 26.03.2011

Ne olacağını aşağı yukarı kestirebiliyoruz herhalde. Ahmet'in kitabı bir şekilde basılacak. Yasaklanacak ya da belki, şu anda izlediğimiz muazzam polisiye seferberliğe rağmen yasaklanmayacak -çünkü burası Türkiye, burada her şey mümkündür. Her halükârda, bütün bu rezalet yaşanmadan yayımlansa diyelim on bin-yirmi bin satacakken muhtemelen yüz-iki yüz bin satacak. Yasaklanırsa, el altından yayılacak. Okumayı aklından geçirmeyenler bile kitaba göz gezdirecek. Fakat yine büyük ihtimaldir ki, kitabın esas meselesi olan "Emniyet'te Fethullahçı örgütlenme" konusunda kimsenin kitabı okumadan önce sahip olduğu düşünce ve tavır değişmeyecek; abartan abartacak, ihtimal veren verecek, inanmayan inanmayacak.

Türkiye Cumhuriyeti de, basılmamış kitabı toplayan devlet olarak, bugüne kadarki siciline yaraşır bir sıfat daha kazanacak.

Her şeyi bildiği varsayılan, her konuda ahkâm kesme hakkı verilmiş bir köşe yazarı olarak size itiraf ediyorum, muhterem okurlar, sonunda -çokbilmiş cühela tayfası ve riya koalisyonu dışında- hiçbirimizi hiçbir şey anlayamaz hale getirmeyi başardılar. Savcının, işine karışmayalım diye bizi aptala çevirmek üzere bütün bunları tertip ettiğine inanmak da zor olduğundan, sahiden çaresiziz.

Hakikaten, ne kitapmış yahu!

Yok. Pardon. Kitap değil. Henüz yayımlanmadığı için "örgütsel doküman"mış. Bu yüzden "toplatılıyor". Kimin elinde kopyası varsa götürüp teslim edecekmiş, yoksa o da "örgüte yardım ve yataklık" ediyor sayılacakmış.

Savcıya hatırlatmamız gerekir mi acaba: Ergenekon davası Cumhuriyet tarihinin en önemli davasıdır.

Türkiye'nin geleceğiyle, insanların bu memlekette nasıl yaşayacağıyla, bazılarımızın yaşayıp yaşayamayacağıyla ilgilidir. Ergenekon örgütü denen şey, silahlı külahlı, resmî korumalı, yetkili adamların, ortalığı kana boğmaya yönelik plan ve icraatlar yürüttüğü, üstelik devletin bağrında yetişmiş bir canavardır. Zaten yasal olarak yayımlanıp piyasaya çıkacak bir kitabın ham dosyasını bilgisayarında bulundurmakla bu örgüte yardım ve yataklık edilebilmesi, sahiden, pek ilginç bir buluştur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hayat bilgisi bahisleri

Ümit Kıvanç 02.04.2011

Türkiye'nin pek çok sorunu var, ama sorunlar listesi yapılırken genellikle adı bile anılmayan bazı mevzular, ötekilerden çok daha öncelikli, çok daha asal nitelikli, yani "bütün kötülüklerin anası" kategorisinden.

Bunların başında riya geliyor. İkiyüzlülüğe alışmış, bunu kanıksamış, meşrulaştırmış, içselleştirmiş olmak. İşin doğrusunu pekâlâ bilirken, çıkar icabı başka türlüünü savunmak, üstelik şirretçe savunmak, hatta savunmakla kalmayıp, yalan olduğunu bildiğin tezlerle, sözümona görüşlerle saldırıya geçmek. Yalana yaslanmanın yarattığı, hep saklamak zorunda kaldığın güvencesizlik duygusu, onmaz huzursuzluk, dinmez telaş yüzünden asla sükûnet nedir bilmeme. Bütün bu zayıflıkları, kırılganlıkları gizleme endişesiyle takınılan yapma sertlik, bu hastalıklı ruhsal âlemin kaçınılmaz dışavurumu, üslûpta hoyratlık, şirretlik...

Bir toplumda herhangi bir konunun salt "o konu" olarak ele alınamayışı hakikaten büyük talihsizliktir. Düşünelim: Hangi konuyu, kendimizin, ailemizin, yakın çevremizin, siyasî kampımızın, cemaatimizin vs. çıkarlarına aykırı sonuçlar üretmeyi de göze alarak deşebiliyoruz? Herhangi bir olay karşısındaki tutumumuz, öncelikle neye göre belirleniyor? Hemen her durumda sorduğumuz ilk soru, "kimin işine yarayacak?" veya "bundan bana/bize ne fayda/zarar gelir?" olmuyor mu? Bu tutumu kısaca "tarafçılık" diye özetleyebiliriz. Bizdeki kavranışı şöyle özetlenebilir: Rakibin en iyi oyuncularının bacakları kırılsın, hakem bizden yana adaletsizlik yapsın, yeter ki yenelim.

Üçüncü olarak, ilk ikisini mümkün kılan genel ve derin ahlâksızlıktan söz etmeliyiz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yazı

Ümit Kıvanç 09.04.2011

Yazarımız yurtdışı bir seyahatte olduğundan yazıları iki hafta boyunca gazetede yayımlanmayacaktır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Günlerden 24 Nisan...

Ümit Kıvanç 23.04.2011

Yalanla yaşamak kötüdür, muhterem okurlar. İnsanı sıkar, boğar, daraltır. Hiçbir yerde huzur bulamazsınız. Anlam veremediğiniz bir telaş ve tedirginlik hâli hücrelerinize sinmiştir; kurtulamazsınız.

Yalan, geçmişteki bir kabahati gizlemek için söylenmişse, vaziyet daha da fenadır. Giysinizin olmadık bir yeri, olmayacak bir yerde söküldüğü, yırtıldığı zamanki gibi, hiçbir adınız, el-kol hareketiniz, eğilişiniz, kalkışınız rahat ve doğal değildir artık. Bünyeniz, söküğü göstermemeye programlanmıştır. Şekilden şekle, tuhaf hallere girersiniz. Mesele gizlemek olduğundan, sorana anlatamazsınız, yardım kabul edemezsiniz.

Hele saklamaya çalıştığınız kabahat, öyle kabahat mabahat değil, basbayağı büyük bir suçsa, tedirginlik yakanızı muhtemelen uykuda da bırakmayacaktır. Çünkü vicdanınız apse yapmıştır. O cerahatin, bulacağı küçük bir yarıktan bütün vücudunuza yayılması tehlikesi, ayağınızı dünyaya sağlam basmanızın önünde, hiç yok olmayan bir engeldir.

Ve maalesef göğsünüzü daraltan, çeşit çeşit insan duygusunu biraraya getirip korku kazanında kaynatan meşum derdiniz bu kadar da değildir. Çünkü sizin saklamak uğruna hayatınızı mahvettiğiniz büyük suçtan herkes haberdardır. Mahallenizin sınırlarına duvarlar çekerek, içerde bu mevzuda ağzını açmaya kalkan olursa tepesine binerek sonuç elde etmeniz imkânsızdır, çünkü sizin dehşet salarak sükûnu sağladığınız yerde bir vakit neler olup bittiğini bütün dünya bilmektedir.

1915'te bu toprakların en eski halklarından Ermeniler, bilinçli, planlı, hesaplı, kitaplı bir kitlesel kıyımla yok edildiler. Bir kısmı, doğrudan doğruya, gruplar halinde kurşuna dizilerek, kılıçtan geçirilerek öldürüldü.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ay sizi gidi çılgınlar!

Ümit Kıvanç 30.04.2011

Peki, ne olacak şimdi? "Çılgın" lafını kaptı mı Başbakan? O kaptıysa, temsil ettiği, ait olduğu, onu destekleyen, seven, beğenen vs. kendine Müslüman siyasî ekipler de kaptı demektir. Oysa bu bereketli kelime, Kemalist milliyetçiliğin hem şifresi hem parolası mertebesindeydi. Evet, sosyal ortamlardaki yaşantısına ciks beyaz Türklerin en büyük tutkuyla telaffuz ettikleri keyif belirtgeci olarak başlamıştı. (Bunu erke dönergecinden önce icat etmiştim.) Fakat Turgut Özakman'ın kitabından sonra, Televole ortamından ülke kurtarma ortamlarına yatay geçiş yapmıştı. Yok! Niye yatay olsun! Basbayağı kademeler, mertebeler, seviyeler boyu sıçramıştı. ABD ordusuyla savaşa giren kahraman Türkleri konu alan romanlar kapışılır, Jandarma'dan beslenen bir yazarın şeriatçı hareketin arkasındaki Yahudi komplolarına dair kitapları beşer onar alınırken, *Şu Çılgın Türkler*, Ardahan-Damal'da dağa vuran Atatürk silueti misali, kâğıttan milliyetçilik ortamına yükseklerden bir yerden maneviyat kazandırıyor. Abi biz çılgındık bel! Yedi düveli nasıl bitirdik ki biz? Çılgın olmasak..? Vesaire. Millî takım da Hırvatları, Çekleri öyle yenmedi miydi? 80 dakika tık yok, sonra birden o çılgınlık! Ne güzel...

İyiymi ortamımız yani. Sonra niyeyse çılgın edebiyatı geleneksel kof milliyetçilik ortamlarında gözden düştü. Benim gibi, kelimenin gerçek anlamına sempatiyle yaklaşanlar, "kelimeyi kaptırdık" üzüntüsünü bir yana bıraktık, "acaba ne oldu?" telaşına düştük. Sonra bizler de ihmal ettik.

Fakat şimdi Başbakan sahneye fırladı, kanal projesiyle, sevgili kelimemizin saf değiştirdiğini ele güne ilân etti. Ya da belki zorla elkoydular, bilemiyorum. Başbakan'dan korkmuş da olabilir.

İstanbul'a yeni inmiş Alman turistler dışında bizi çılgın bulan var mıdır, bilmiyorum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendimize bakma denemelerinden biri daha

Ümit Kıvanç 07.05.2011

Maşallah memleket yine formuna girdi. Ölenler, öldürenler, seçime doğru faşistlik yarışları... Hazır ortam kan revan içinde kalmışken aradan sıyrılıp sanal âlemin içine etme çabaları...

Türkiye'ye uzaktan ve önyargısız bakan herkes, buradaki kötülüklerin çoğunun aslında akraba olduğunu, hattâ kardeş çocuğu olduğunu, hattâ bazılarının tek anadan doğduğunu tesbit eder.

Bizim kendimize ve başkalarına, belirli bir süreklilik, ısrar, inat ve aymazlık içinde ettiğimiz kötülükler, öncelikle, hakikatle çarpık çurpuk bir ilişki içerisinde varoluyorlar. Çarpıklık sadece hakikatle ilişkimizde değil, hakikatle ilişki konusundaki kavrayışımızda da var. Biz hakikati belli bir şekilde kavrar ve onun öyle olduğunu bağıra çağıra iddia edersek başkalarının da bunu hakikat sayacağını sanıyoruz. Belli noktalarda, "ulan galiba bunlar dediğimize gelmeyecek" hissine kapılınca da, şiddete başvuruyoruz. Çünkü denklem buysa başka çare yoktur.

Azıcık varoluşsal meselelere yakışır laflarla ifade etmeye çabaladığım mevzu, siyasî düzeye gelindiğinde, karşımıza devletle ilişki olarak çıkıyor. Türkiye'nin Türk-Müslüman (Sünni) çoğunluğu, Cumhuriyet'in başından beri, bu devletin tamamen kendisine ait olmadığını biliyor. Ama öbür yandan, kendisinin başka devleti olmadığını da biliyor. Soykırımlar, tehcirler, katliamlar, muazzam nüfus ve mal mülk kaydırmaların sıkıştığı, koskoca tarih içerisinde bakarsanız daracık bir zaman diliminin ardından, bu çoğunluk, eli sopalı, çatık kaşlı bir devletle başbaşa kaldı. Ona karşı harekete geçebilmek gibi bir alternatifi niyeyse hiç olmadı. Daha ilginç, böyle bir sorusu ve girişimi olmadı.

Devlete hâkim olmuş, toplumu zapturapt altında tutmalarına elverecek, bir kısmı meşru-yasal görünüşlü bir kısmı tamamen gizli saklı kurumlarını kurmuş silahlı grup açısından vaziyet her zaman çok daha netti. İktidar ele geçirilmişti, korunacaktı. Zenginler oluşturuldu, onlar devlete göbek bağıyla bağlı kılındı. Çoğunluğun önemser görüldüğü tek müessese, din, müthiş sorunlu bir ilişki içerisinde yeni düzenle bütünleştirildi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlet, 'taraf', 'olaylar' vesaire...

Ümit Kıvanç 14.05.2011

Bursa'da yaşanan büyük olaylardan sonra Futbol Federasyonu Bursaspor'a görece ağır cezalar verdi. "Kulüp, taraftarından sorumludur" ilkesi icabı, kulübe ceza verilmesi normal. Olay büyük olduğu için büyük ceza verilmesi de normal. Fakat hiç normal olmayan, statta değil sokaklarda cereyan etmiş olayların faturasının yalnız kulübe çıkmış olması.

Federasyon Başkan Vekili, "Türk futbolunda geline nokta"yı "gerilmiş yay"a benzetmiş, "Yay serbest kaldığında oklar kime vuracak, belli değil" demiş. Biliyorsunuz geçenlerde meşhur Şiddet Yasası nihayet çıkarıldı; böylelikle "tribün şiddeti"nin önüne geçileceği öngörülüyor. Yani sanılıyor... Yani umuluyor. Yani, öyle söyleniyor. Yalan.

"Futbol şiddeti" denen hadisenin şüphesiz kendi dinamikleri, kendine özgü sebepleri falan var. Ama Türkiye'de bu işin gerçek niteliği ve boyutları memleketteki hemen bütün musibetlerde olduğu gibi, devlet politikasıyla ilişkilidir.

Hikâyenin kaba özeti şöyle: Özellikle 12 Eylül ertesinde, 1980'lerde, gençlerin taraftar grupları halinde "örgütlenmeleri" (bu söze dikkat!), kendilerine başka grupları düşman, bu düşmanlığı bir "hayat amacı" bellemeleri alenen teşvik edildi. Yüz binlerce gencini yıkıcı, bölücü vs. diye işkencelerden geçirmiş, onbinlercesini o sırada hâlâ hapiste tutan bir devlet için pek mâkûl bir projeydi. Dediğim gibi, toplumsal sebepler, futbolun ve taraftar "âleminin" çekici, insanı bağlayıcı yönleri elbette bir yandan etkili oluyordu, ama devlet, bir gönül ve fedakârlık işi olarak taraftarlığa değil, saldırgan gruplaşmaya yolu açtı. Üç-beş kişinin biraraya gelmesinin bile sakıncalı görüldüğü baskı dönemlerinde, yüzlerce kişilik taraftar gruplarının, üstelik önceden sözleşerek!, döner bıçakları gibi her türlü ufak aksesuarlarıyla birlikte, kavga için "buluşmaları", devlet göz yummaksızın nasıl mümkün olabilirdi?

İş bununla kalmadı. Büyük takım taraftarları, kulüp başkanlarıyla devletin, ne olduğunu nasıl olduğunu hiçbir zaman tam bilemediğimiz tuhaf ilişkileri nedeniyle, kalabalık olmalarına rağmen daha kolay kontrol ediliyorlardı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

16 Ton

Ümit Kıvanç 21.05.2011

"İnsanlık, iPhone ve obezite çağına kolay ulaşmadı. Enerji içecekleri ve fitness salonlarına sahip olabilmek için çok meşakkat çekti... Kimilerine göre, bütün acıların sorumlusu, kendisinden daha barışçıl olan Neandertal insanını kafa göz yararak tarih sahnesinden silen Homo Sapiens Sapiens'ti. Ya da ortada kabahat yoktu; doğa hükmünü yürütmüştü... Kimilerine göreyse tanrı sorumluydu. Daha sonra cezalandırabilmek için, insanın içine gerekli miktarda kötülük koymuştu... Tanrıyı dünya işlerine karıştırmaktan yana olmayanlar, bilimi icat etti. Böylece ileride mutfak robotu ve nükleer bomba yapabileceklerdi..."

Film böyle başlıyor. Dünyanın gördüğü en büyük mezalime "Keşifler Çağı" denmesine; insanın, içinde yaşadığı düzenleri bir türlü kavrayamayışına takılıyor, "ilerleme" diye bir şeyin icat edilmesinden sonra, serbest piyasanın hangi serbestlikler ortamında oluştuğuna varıyor. Birkaç ana meselemiz var. İlkin, ancak silah zoruyla sürdürülebilir bir sisteme nasıl olup da ısrar ve inatla "serbest piyasa" diyebildiğimiz. İkincisi, silah zorunun yanında varolan başka "zor"lar. İnsanları ucunda ölüm olan işlere mecbur ve mahkûm etme "kabiliyeti" olmaksızın, içinde yaşadığımız sistem varolabilir miydi? Sürdürülebilir mi? Ve bütün bunların cisimleştiği, sembolleştiği mevzu: Madencilik diye bir şey olur mu, kardeşim! Madenciliğin Türkiye'deki tarihine, Uzun Mehmet efsanesinin bir Cumhuriyet projesi olarak yaratılışına ve bugün artık pek kimse hatırlamasa, bilmese de, Türkiye işçi hareketi tarihinin en büyük destanlarından 1965 direnişine de uzak kalmıyoruz tabii.

1980'lerde, Cumhuriyet gazetesinde çalışırken, maden işçilerinin onar yirmişer (ellişer, yüzer!) öldüğü birtakım kazalardan sonra "maden havzası"na gitmiştim.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sular altında kalasınız!

Ümit Kıvanç 28.05.2011

"Türkçe bilmem, yol yordam bilmem. Hızır şahidimdir ki buradan başka yer bilmiyorum. Ne dükkân bilirim, ne de başka bir yer bilirim. Yine de Hızır bize, iki kapıdan birini hayırlı olarak açsın. Bizi kimseye muhtaç etmesin. Hiç kimseyi kendi kapısından çıkarmasın.

"Vali demiş ki; Ziyaret'i buradan kaldırıp yukarıya taşıyacağım. Ziyaret'i nasıl yukarıya taşıyacaktı? Nerede kuracaktı Ziyaret'i? Kim yerinden yurdundan vazgeçer? (...) Hızır'ı nasıl yerinden edip yukarıya taşıyacaktı? Mademki barajı önümüze koyuyorsunuz, suyu kısıp baraj Ziyaret'imizi almasın. İsteğimiz budur.

"Bu belaları Tansu Çiller saldı başımıza. Üzerimize tırtıl bıraktılar, yılan bıraktılar, çekirge bıraktılar. Dediler ki; Tunceli yok olsun. Hızır'ın izni ile Tunceli yok olmayacak.

"Kenan Evren'e demişler ki; 1938'de kurtulan Demenan ve Haydaran aşiretlerindeki ölümler. O da demiş ki; orman filizlenip ayağa kalkmış ben nasıl onları öldüreyim. Onlar kesilen ormanın filizleridir. İnşallah Tunceli de öyle olur. Tunceli de filizler verip tekrardan ayağa kalkar. Onların amacı Tunceli'yi yok etmek. O da Allahın elindedir. Tunceli kurbanlar kesti, niyaz yaptı, ibadet etti.

"Onlar bu nehrin önünü tutarak, bizi öyle bir hale soktular ki... Önce Hopa Şiank Ziyareti'ni aldılar. Şu karşı tarafta Hızır'ın nişanı var, onu da aldılar. Şimdi de Anafatma Ziyareti'ni almak istiyorlar. Ziyaretlerin hepsi gitti! Hepsi hükümetin yüzünden dağlara gitti. Buyer Dağı'na, Zel Dağı'na, Düzgün Baba Dağı'na... Hepsi gittiler. Hızır burada olsaydı bir fiske ile yıkardı o barajı.

"Gelip Ziyaret'imizi yıkacaklar. Bu ağaçlarımızı kesecekler. Bu dut ağacı bizim ağacımızdı, kadınlar gelip burada dut yedi. Ne olur gelin, artık kızmayacağım size.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk sağcılığının ucuz romanı

Ümit Kıvanç 04.06.2011

Muhterem okurlar, köşeyazarınız, takip edenlerin artık maalesef pek iyi bildiği üzere, kendisine bahşedilmiş köşe ve bu araziden kaynaklanan payenin hakkını vermekten fazlasıyla uzak, memleket meselelerini anlamaktan umumiyetle aciz, kafası soru dolu bir sıradan insandır. Hattâ sıradan insana göre berbat haldedir, çünkü elini kolunu bağlayan meşum sorular ortalama insanın zihnini en fazla reklam aralarında meşgul ettiği halde, köşeyazarınızın hayatını karartmaktadır.

Hâlâ kimin nerede nasıl tezgâhlayıp yürüttüğünü bilemediğimiz kaset komplosuyla kadim devlet partisinin başına geçen Kılıçdaroğlu'nun hiçbir hareketine mana veremiyorum. "Yeni CHP" nedir, hiç anlayabilmiş değilim. Mevzu açılırsa, "Öyle söylemeyin canım, adam yolsuzluklarla mücadele edecek," filan diyorum; kaset işinden (MHP'ninkiler de dâhil) başlamasını umarak.

"Kürt siyaseti"nin, hepsi okkalı birtakım hedeflerden bu sabah hangisini, yarın akşamüstü hangisini tercih edeceğini kestiremiyorum. Diyarbakır'dan söylenen sözü anlamaya çalışırken İmralı'dan gelecek fırça karşısında ne yapılması gerektiğini hiç bilemiyorum. Mevzu açılırsa, "Valla Kürtlere bunca zulüm yapılmış, şimdi onları eleştirmenin yeri değil," falan diye geçiştiriyorum.

İtiraf etmeliyim ki, içimi rahatlatan, bende 'birşeyleri de anlıyorum' duygusu yaratan, sadece Başbakan. Çünkü bu memlekette sağcı siyasetin ne olduğunu biliyorum, sağcı siyasetçiyi tanıyorum ve "eşkiya Hopa'ya da inmiş" gibi bir lafı duyduğumda bunu anlamlandırma konusunda zorluk çekmiyorum.

Başbakan ve kadrosu yıllar önce "değiştik" edebiyatıyla karşımıza çıktığında, "değişme öyle olmaz, ne değişmişse açıkça söylemek gerekir, yoksa sayılmaz" mealinde laflar edenlerimiz maalesef haklı çıktı. Anti-komünizm, tepeden bakmacı, güce tapmacı, vicdan yoksunu sağcılık, kaldırıldığı sandık odasından alınıp salondaki mobilyanın üzerine yayılmaya başlandı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adam gibi seçmen olamamış adamın hezeyanı

Ümit Kıvanç 11.06.2011

Hayatımda bir defa, seçime "bizim partimiz" diyebileceğim bir partinin girdiğini görmek, ona oy vermek kısmet oldu. ÖDP yeniydi, umutlar bağlamıştık, ailelerimizi oy için ikna etmeye çabalamıştık, parti üyesi olmayan birçok insan, işte, kendimizce, elimizden geleni yapmıştık. Yönetmen-oyuncu Ezel Akay'ın oynadığı bir reklam filmi çekmiştim. Güya sinemalarda gösterilecekti, nerede ne kadar gösterildi, hatırlamıyorum. Eğlenceli bir film olmuştu. Ezel, "Kadınlar ne alâka!", "Solcuya niye oy verecekmişim!", "Gençler mi! Nee!", "Emek mi, işçi mi! Asla olmaz!" diye bağırıp çağıran, yani bir bakıma genel olarak "milletimizin değerleri" denen şeyleri temsil eden bir adamı canlandırıyordu. Piyasanın en iyi ışık şirketlerinden biriyle çalışmıştık, kurgumuzu bu işin ustalarından Mustafa Preşova yapmıştı. Bizim gibi, doğrudan siyasî amaçlarla davranmayanlar bile bize yardım etmekten bir şekilde memnundu. Bilmiyorum, herhalde yeni bir şey, bir umut sezmişlerdi uzaktan, ufaktan da olsa. (Maceranın devamına girmiyorum haliyle.)

Seçim sandığına, "partim" diyebileceğim bir örgüt olmamasına rağmen gönül rahatlığıyla gidebildiğim bir seçim daha oldu: Baskın Hoca'yı Meclis'e sokmaya çalıştığımız zaman. O maceranın burukluğunu ve kimin kimi nasıl burduğunu da hatırlatmayacağım. O faslı geçiyorum. Sadece, kafam rahattı, ruhumda sıkıntı yoktu, Baskın Hoca'nın Meclis'teki şahane insanları nasıl hizaya getirebileceğini kurup kurup keyifleniyordum; o kadarını diyorum.

Bunların dışında, şu yaşa gelene kadar, içimden küfretmeden, vazife icabı saydığım şeyi kimi zaman kendimi kahrede kahrede yapmadan geçirdiğim bir seçim olmadı.

Seçim ortamını aslında seviyorum. Normal zamanda insandan sayılmayan memleket ahalisinin her bir ferdi, siyasîlerin gözünde değer kazanıyor ya, başta bu hoşuma gidiyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemiklerin lâneti

Ümit Kıvanç 18.06.2011

Köşeyazarınız bu defa şanslı. Seçimin üstünden epey zaman geçti, seçmen kime ne dediyse demiş oldu, bendeniz de seçim sonucu yorumlamaktan yırttım. Zaten yorumlanacak bir şey olduğunu da sanmıyorum. Başbakan'ın "seçime doğru" programı sayesinde, kaldığımız yere de dönemedik, daha bir sertleşmiş, acılaşmış, saflaşmış olarak aynı pozisyonları aldık.

Pozisyonlarımıza bakarak memleketin sorunlarını kolayca teşhis ve tarif edebiliyoruz. İktidar partisi için ilk sorun iktidarda kalmak. İkincisi, bu iktidarı memleket dışına, bölgesel denebilecek geniş arazilere yaymak. Anayasa yapmaktan yırtma şansları artık yok. Buna karşılık, yeni anayasa yapma sürecini, hepimizi illallah ettirecek, "tamam abi, yapmayın, bırakın dağınk kalsın" dedirtecek şekle sokabileceklerini biliyoruz. (Bkz. herhangi bir yerden "Cemil Çiçek" maddesi.)

Keşke Tayyip Erdoğan hep balkonda kalsa, oradan takılsa. Gerçi "ben olsam asardım"dan sonra "helallik" isteyince Allah, "tamam evlâdım, olur o kadar" mı diyor, şüpheliyim; yine de Başbakan'ın balkon hali başka hallerine göre çok daha başbakan gibi. (Şarkıda detone oluşunu sorun etmeyeceğim; haksızlık olur. Yanınızda Melih Gökçek ile Abdülkadir Aksu olsa siz ağız tadıyla şarkı söyleyebilir misiniz?)

Ben Kılıçdaroğlu'nun da balkona davet edilmesinden yanayım. Oradan bakınca biraz daha fazlasını görebilir sanki. Üç vakte kadar yeni kaset skandalı beklemiyorum. (Bu laf nereden araya girdi, inanın bilmiyorum şu anda.)

"Kürt siyaseti" konusundaysa rivayet muhtelif, beklenti pek çok, temenniler, ohoo, sürüsüne bereket. Fakat yarın sabah ne olacağını bilen var mı, emin değilim. "Kürt siyaseti" ile ilgili olarak anlayamadığım bir hususu da burada izninizle dile getireyim.

Türkiye'nin en önemli sorunu Kürt sorunudur. Bu cümle tartışmasız doğru. Fakat Kürtlerin tek sorunu Kürt sorunu mudur? İşte bu noktada ben yine mâlûm salaklık illetinden mustarip hale geliyorum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

83 14'e göndermese herşey hallolacaktı

Ümit Kıvanç 25.06.2011

Perşembe geceyarısını biraz geçtiğinde alınan sonuçlar şöyleydi:

YSK 1 - BDP 0; YSK 2 - CHP 0; AKP 1 - TBMM 0; YSK 4 - TBMM 0. Bugün siz bu yazıyı okurken, YSK 6 - BDP 0, YSK 1 - MHP 0, YSK 7 - TBMM 0 veya 6 -1, 5 - 2, 4 - 3 falan olmuş olabilir. Belki de ortalık öylesine karıştı ki, içinizden yazı okumak bile gelmiyor. Ya da KCK 5 - YSK 0 oldu, ortalık hiç yatışmaması gerektiği şekilde yatıştı, bu defa da pek çok siyasetçi ve bürokrat Habur sendromundan hastaneye kaldırıldı. Nasıl bileyim; bir gece boyu tv ahkâmlarına maruz kalmışım, cezaî ehliyetim bile yok.

Anlayabildiklerim şunlardı:

83 14'e gönderme yapmasa sorun çözülebilirdi fakat 74'ü ne yapacaktınız? 100'den sonrakiler zaten sorunluydu ancak burada 269'un 4'ü ve 5'i özellikle durumu güçleştiriyordu. Zaten 176'nın böyle şeylere yolaçması mukadderdi, hep söylemişlerdi. Hele 55, 79 ve 86, öylesine kesindi ki, yargıçlar ne yapabiliirdi?

Bu arada anlayabildiğim şeyler de oldu. Diego Forlan gelmiyordu, Halil Altıntop Trabzon'la anlaşmıştı, Elazığ depreminde ölen olmamıştı ve bu yüzden İstanbul'a mazallah bişey olmayacaktı.

Çıkıp ahkâm kesenler arasında favorim AKP'li Bekir Bozdağ oldu. Bülent Arınç'ın "baba gelin, bi çözüm bulunur"larıyla falan geçiştirilemeyecek olan, AKP'nin olaydan sonraki ilk resmî tutum açıklaması denebilecek hadise Bozdağ'ın demeci idi. Ve şahıs bize –mealen– dedi ki: "Hatip Dicle olayı bitmiştir, üstüne su içsinler."

Bozdağ'ın açıklamasıyla Diyarbakır'dan YSK Milletvekili Oya Hanım'ın yemeyip içmeyip koşa koşa hak etmediği milletvekilliğinin mazbatasını alması arasındaki ortak nokta, işte, Türk sağcı siyasetçisinin ahlâk, vicdan, ızan gibi değerler açısından ortalama halini gösterir. Oya Hanım'ın eyleminden partisini sorumlu tutmamalı mıyız?

İyi olan şu ki, bu –üstelik pek naif– fırsatçılıktan pek çok insan, yüzünde hafif bir mide bulantısı ifadesiyle sözetti. Şaşılacak şekilde, Hatip Dicle'ye oy vermiş 70-80 bin kişi de sık sık, "iyi ama bu insanların hakkı yendi" diye anıldı. Yani sonunda Türk medyasında Kürtler en azından bir kerelik empatiye hak kazandılar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alçaklık tarihinde önemli bir gün

Ümit Kıvanç 02.07.2011

Sivas katliamının yıldönümünde insan neler düşünür?

Bizim genel tercihimiz, düşünmek yerine "baba unutalım bunları" tavrını sürdürmek. Çok seviyoruz geçmişe sünger muhabbetini. Ne yazık ki, Türk denizaltıları dünyanın bilumum deniz diplerini tarayıp sünger stokunu tüketse yine mümkün değil bu. Geçmiş öyle bir geçmiş ki, anca Hollywood tarzı "dünya yok olmuş, sırf iki-üç kişi kalmış" fantezilerinden biri gerçek olursa ortadan kalkabilir.

Cumhuriyet tarihini bir yandan sindirilerek, bir yandan icazetli bir toplumsal hâkimiyeti tadarak geçiren Sünni çoğunluk, Sivas katliamının anlamını ve nelere yolaştığını hiç idrak edemedi. Bu çoğunluğun siyasî temsilcileri, kimbilir belki idrak ettiler, ama bu anlamı karşılamaktan uzak, ideolojik takıntılara dayalı, dar görüşlü, hoyrat politikalar izlediler. Belki ne yapsalar kendilerini kurtaramadıkları dışlayıcı mezhep takıntıları yüzünden. Belki siyasî hasımlarının yok sayma geleneğini bir ölçüde devraldıklarından.

Sivas'ta ateşe verilen, Sünnilerin komplekslerinden, Alevilerin haklı korkularından nihayet kurtulmaları, kısa süre sonra başlayacak altüst oluş sürecinde memleketin toplumsal ortamını kaçınılmaz bir demokratikleşmeye götürecek bir tür yeni sentezin yolunun açılması imkânıydı. Gerçekten demokratikleşme diye bir derdi olanın bunu anlaması şarttır. Çünkü bu katliam aynı zamanda, 1980 öncesinin kanlı tarihini yaşamamış yeni kuşaklara bir tür yoğunlaştırılmış kurs oldu.

1970'lerde kaç ayrı Anadolu şehrinde Aleviler topluca katledilmişti. Kahramanmaraş'ta, Çorum'da faşistler kalabalıkları "Allah için" saldırmaya çağırırdı. Dönemin gözde düşman figürleri Ruslar, Yunanlılar, hattâ çok yakın geçmişin şeytanı PKK de yoktu. Kime karşı harekete geçirilebildi o kalabalıklar? Hangi saikle? İnsanlara

komşularını katletmenin meşru olduğunu kim neye dayanarak izah edebildi? Hayatî soruysa şudur: “Günah” düşüncesi niye kalabalıkların yolunu kesmedi, elini kolunu bağlamadı?

Zamanında bunların hiçbiri sorulmadı, tartışılmadı, cevaplanmadı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Olmuyor Ali Bulaç, artık çok geç

Ümit Kıvanç 09.07.2011

Geçen hafta Sivas katliamının yıldönümü dolayısıyla yazdığım yazı üzerine Ali Bulaç bana “üç sebepten ötürü” teessüf etti. İslâmcı aydınların Sivas katliamını kınamayışından duyduğum hayal kırıklığından söz etmiştim.

Sebeplerin ilkinden başlayayım. Bulaç haksızlık yaptığımı iddia ediyor ve kurucuları arasında bulunduğu Helsinki Yurttaşlar Derneği olarak katliamı kınayan bildiriler bastırıp uçaklarla İstanbul semalarından attırdıklarını, kendisinin katliamı gazetedeki köşesinde “*şiddetle tel’in ettiğini*” hatırlatıyor. Sonra diyor ki: “...*Sol ve laik aydınlarımızın etkili kanaat önderleri, cemaat liderleriyle tanışıp diyalog kurmalarını ... değerli hocaları çağırıp onları dinlemenin faydalı olacağını önerdim. Öyle sert tepki aldım ki, sonuçta bana dedikleri şu oldu: ‘Biz din adamları veya cemaat mensuplarıyla biraraya gelemeyiz, onlar buradan içeri adım atamazlar’.*”

Ne güzel bir tasvir. HYD’de birileri demiş ki: “Onlar buradan içeri adım atamazlar”. Acaba kim dedi? Bulaç’ın “dediler ki” ifadesiyle imâ ettiği üzre, HYD’de bir grup insan toplaşmış, onun karşısına dikilip, “Onlar buradan içeri adım atamaz” mı demiş? Sanki insanları tanımıyoruz, kimin nasıl konuşacağını, onun önerdiği diyalogu kurmayı reddettilerse bunu ne şekilde ifade edeceklerini, nasıl etmeyeceklerini bilmiyoruz. Kaldı ki, anlattığı özünde doğru bile olsa, “İslâmcı aydınlar”ın sadece kendisinden ibaret olmadığını hatırlatmalı mıyım, bilmem. En azından, kendisinin o dönemde niye birçoğumuzca “özel bir kişi” sayıldığını düşünebilir belki – elbette başka **birkaç kişi** ile birlikte. Birkaç!

İkinci teessüf sebebi bayağı ilginç. Sivas katliamından üç-beş gün sonra, o dönemde Refah Partisi’nin yayın organı olarak kabul edilen *Millî Gazete*’nin sürmanşetine koskocaman konmuş bir yazıdan bahsettim. İsmet Özel adlı şahsın densizliğini gazete sahiplenip sürmanşete çekmişti: “Sivas’ın üzerinde Sırp tayyareleri mi uçuşsun” diye soruyorlardı. O sırada buna tepki gösteren, eleştiren, kınayan, bu yüzden o gazeteyi almayı bırakan, Refah Partisi’ne desteğini çeken vs. herhangi bir İslâmcı aydın var mıydı? Varsa da hatırlamıyorsak özür dilerim.

Şimdi Ali Bulaç diyor ki, ben İslâmcılarla “milliyetçi, sağcı, muhafazakârları” birbirine karıştırıyormuşum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Yoksa... yoksa... her şey yalan mıydı

Ümit Kıvanç 16.07.2011

Sivas-Fener maçını Fenerli bir arkadaşım ile seyrettik. Zaten hemen hemen bütün maçları birlikte seyrederiz. Mâkûl bir Fenerli'dir. Yani herhangi bir maçta rahat edebilmesi için Fener'in 3 değil 2-0 öne geçmesi yeterli olabiliyor.

Futbolu sırf futbol niyetine seyretmediğimizden, arada, futbolcuların ruh hallerinden Aykut Kocaman'ın Fener'de başarılı olmasının toplumsal manasına, purunun kulüp yöneticileri için yasal bakımdan zorunlu tutulmuş olup olmadığına, hocanın edâsına, bir sürü mevzu konuşuruz. Koşan, didinen, kendini parlayan futbolcuları sever, takdir eder, ne kadar yetenekli olurlarsa olsunlar, şımarıklara prim vermeyiz. Şenol Güneş'in Burak'ı nasıl kısmen adam edebildiğine şaşar, Andre Santos'un istediğinde ne biçim oynadığını, çoğu zaman yan gelip yattığını teşhis eder, kızarız. Ben, hem üç büyüklere hem star oyunculara dair bütün takıntılara, yargı ve önyargılara, kötü hislerime rağmen, takım arkadaşlarından bazıları iki kişilik çalıştığı için sahada bulunabilen Alex'in bir hareketi karşısında mest olur, araya lütfedip yapıyorlarmış izlenimi verse de dalga dalga Beşiktaş akınları izleyince heyecanlanır, "en sevimsizler" sıralamamda ilk üçten aşağı düşmeyen Galatasaraylı Sabri'nin döktüğü ter karşısında saygıyla eğilmekten âdetâ zevk duyarım. Fenerli arkadaşım da benden geri kalmaz.

Biz futbolseveriz anlayacağınız. Türkiye'de milyonlarca kişilik bir topluluk sanılan, oysa pek az mensubu bulunan, azınlık mı azınlık bir meczuplar grubundanız. Bir arkadaşımız, "televizyonda zaplarken yeşil görünce heyecanlananlar" diye tarif etmişti. Futbolsever olmayanlar, en az iki renk görünce heyecanlanır.

Pek yalan söyleyen bir insan sayılmam, ama futbol oynayabilmek veya seyredebilmek için birilerini ekmem gereğinde gözümü kırpmamışımdır. Bu yıl ilk defa LigTV aldım, uzun süre, Karabük-Ankaragücü, Eskişehir-Kayseri, Büyükşehir Belediye-Kasımpaşa türü maçları büyük keyifle seyrettim.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu meselede aciz kaldım, susuyorum

Ümit Kıvanç 23.07.2011

Müessese olarak birilerinin felaketine sevinmek diye bir hâl varsa, bizim basın herhalde bunun eğitimini almış olmalı. Gazetelerden üzerimize kan fışkırıyor, televizyonlar, linç kokusu alıp toplaşmış kalabalıkları "vatandaşın öfkesi" diye sunarken salyalar odalarımıza yayılıyor.

Ne oldu, doğrusu hiç anlayamadım. Seçimler yapıldı, acayip bir katılım ile insanlar gidip oy verdi, şu an için çıkabilecek en mâkûl sonuç çıktı, özellikle BDP 36 sandalyeyle Meclis'e girdiği için, memleketin iyiliğini isteyen herkeste bir iyimserlik, bir "bu iş oldu" havası... derken bir anda ufukta kara bulutlar belirdi, aman demeye kalmadan gelip üstümüze yerleştiler. Şimdi herkes "fırtına yakın" diye homurdanıyor.

Bu koşullarda gazete sütununda ahkâm kesme hakkı, yerine getirilemeyecek sorumlulukların yükü altında ezilmeye, çaresizliğe dönüşüyor.

Eğer "Kürt sorunu" diye sözü edilen ve daha böyle adlandırmakla bile esas ıskalanan meselenin iki tarafı varsa, ancak bunlara söylenebilen sözler anlamlı olacaktır. Hangisi hangimizi dinler ki?

Önce şu esas ıskalama meselesini açıklığa kavuşturayım. Bizim memleketimizdeki temel sorun Kürt sorunu değildir. Çoğu zaman söylenen ama ciddiye alınmayan şey, doğrudur, esas sorunumuz Türk sorunudur. Kürtler,

onyıllarca devletin özel zulmüne maruz bırakılmış bir topluluktur. 12 Eylül'ün Diyarbakır Cezaevi, tam da bugünkü gibi bir ortamı yaratmak üzere kurulmuş özel okul gibiydi, amacına da ulaştı. Yetmedi, 1990'ların vahşet politikalarıyla, öfke dolu, kin dolu nesiller yaratıldı. Anababaları, kardeşleri, eşleri, arkadaşları sokak ortalarında vurulmuş, asit kuyularına atılmış, işkencenin her türlüsünden geçirilmiş insanlarla karşı karşıya olduğu niye hep unutuluyor. Sanki Kürtler iş görüşmesine gelip de masada mızıkçılık yapan bir heyet! Değil. Eşit koşullarda karşı karşıya gelinmediğini Türklerin artık nihayet bir zahmet kavraması lâzım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Müsamerenin yeni temsilinden önce

Ümit Kıvanç 30.07.2011

Bu yazıyı "Hrant Dink cinayeti davası" adı altında sürdürülen müsamerenin 19. temsilinden önce yazmak zorundayım. Bu yüzden son temsille ilgili söz söyleyemeyeceğim (siz bunu okurken o da geride kaldı). Ama yaptıkları yapacaklarının teminatı sayılabileceğine göre, yapılmayacakları tahmin edebiliriz.

Bu arada biliyorsunuz, Hrant'ın katili 20 bilmemkaç yıl hapse mahkûm oldu. Zaten böylesi bekleniyordu, oldu, üstüne konuşulacak pek fazla laf yok. Sadece şu denebilir belki: Yazık ettiler çocuğa.

Hrant'ın kanı kurumadan onu alıp beraber kahramanlık fotoğrafları çektiren polis ve jandarmalar sanırım hâlâ görevde. Terfi etmiş dahi olabilirler. Önünde fotoğraf çektirdikleri, "Vatan toprağı kutsaldır - kaderine terk edilemez" yazılı, bayraklı, "vatan"lı posterleri acaba hangisi saklamıştır, hayatının en değerli hatıra eşyası olarak? Hrant'ın öldürülmesine bir şekilde katılan, yardımcı olan, göz yuman, cinayetten sonra gerçek cinayet şebekesi ortaya çıkmasın diye delil karartan, kamera kayıtları yok eden, soruşturmada ele gelir herhangi bir sonuç çıkmaması için özel çaba harcayan herkes de görevinin başında. Kimi vali oldu, kimi bölge başkanı, kimi milletvekili. Hükümet de yeni bir seçim zaferiyle yeniden başta. Cinayeti "namus meselesi" ilân eden Başbakan, sık sık üzüntülerini açıklayan Cumhurbaşkanı, denetleme kurulları, müfettişler... Kimseye en ufak zarar gelmedi. Sadece katile hapis cezası verdiler.

Gerçi o da mâkûl bir yaşta dışarı çıkacak. Ama belki de kendisine gerek kalmamış bir ortama çıkar. "Terörle mücadele"de yeni yeni resmî silahlı örgütler kurulmuş olur, özel harekât, sınır birlikleri şu bu derken zaten canını sıkı sokak ortasında vurma yetkisine sahip kılınmış resmî kuvvetler cirit atıyor olur. O zaman kimin ihtiyacı olur ki Ogün Samast gibilerine? Trabzonlu hayranları bile belki başka idol bulmuş olurlar kendilerine o zamana kadar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hızlandırılmış kurs istiyorum

Ümit Kıvanç 06.08.2011

Şu şike işinde en çok sinirime dokunan ayrıntı, Fenerli Semih'in mâlûm işleri yürüten bir zata telefonda söyledikleri oldu. Trabzon'a karşı oynayacak Eskişehirporlu meslektaşları için, *"biraz mamalansalar yenerler de, biraz mamalanmaları lâzım"* demişti.

Kullandığı tâbir de bu: *"mamalanma"*.

Aynı uyanık genç adam, takımının küme düşmesi ihtimali üzerine de şöyle konuşmuştu: *"Parada pulda gözüm yok. Bugüne kadar aldıklarımla idare ederim, hiçbir yere gitmem... Ben, para almadan aslanlar gibi oynarım. Küme düşürseler de farketmez. Düne kadar Fenerbahçe ekmek kapımızdı. Birkaç sene para almadan oynasak, batmayız ya... Beni Semih yapan takımımı yarı yolda bırakmak yakışmaz."*

Ben bu adamın şu iki tavrına bakınca, niyeyse, "Semih toplumun aynasıdır" diye bir laf geldi aklıma. Mübarek Ramazan'da cemiyetimiz hakkında ileri geri konuşmak doğru değildir muhtemelen. Lâkin doğru nedir, muhterem okurlar?

Şahsın "birkaç sene"den sözetmesi de dikkatimi çekmedi değil. Niye birkaç sene para almayacakmış? Fenerbahçe batacak mı bir alt ligde oynayınca? Ya da birkaç sene Süperlig'e çıkamayacak mı? Kurcalanması pek eğlendirici olabilecek bu ayrıntıyı maalesef kenara koyuyoruz. "Kardeşim sen kimsin de, şunca yoksulun ortasında, 'birkaç sene para kazanmasam geçinecek kadar param var' tafrası yapıyorsun?" türünden soruları da atlıyoruz.

Önceki gün itibarıyla "dalga"lar sonunda Florya kıyılarına ulaşmıştı. Soyadı kulüp yöneticiliğiyle en az bağdaşan şahıs ünvanını sonsuza kadar elinde bulunduracağı kesin olan bir Galatasaray yetkilisi, "kendi aramızdaki bir yazışmayı yanlış anlamışlar" dedi. Yani şike konusuyla sarı-kırmızılıların ilgisi yokmuş. Duyan, "yanlış anlaşılan" konunun çatı tamiratıyla falan ilgili olduğunu sanır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Piyasalar' derken?

Ümit Kıvanç 13.08.2011

Piyasalar yine yaşadı. Türkiye'de uzun süredir alamadıkları başrolleri yeniden kaptılar. Dünyanın gelişmiş kısmında, Norveçli faşistler katliam yapmadığı sürece başrolde kalabiliyorlar, ama hem bu roller hem de maceranın kendisi artık o kadar sıkıcı ki, ünleri Paris Hilton kadar olamıyor. (Sahi o nerede bir zamandır?) Dolayısıyla onlar da perde gerisinden yürütüyorlar işlerini.

Şimdi, hesapta ne oldu: Yunanistan çok harcama yaptı, İspanya ile İtalya'da ekonomi, niyeyse, birden bozuluverdi, hikmeti kendinden menkul birileri ABD'nin kredi notunu düşürdü... ve çok özlenen, hasretle beklenen "dünya çapında ekonomik kriz" piyesi 712985. temsili için perdelerini açtı.

Ama işte, esas oyun perde gerisinde oynandığından, bizim payımıza yine azalan gelirler, çoğalan işsizler falan düşecek. Önce canımıza okunacak, sonra medya bizi yatıştırarak; "piyasalar huzura kavuştu" diyecekler, biz de kavuşacağız, "piyasalar coştı" diyecekler, biz de ferahlayacağız.

Muhterem okurlar, bu sarsıcı gerçeği böyle langadank söylemek istemezdim, fakat açıklamak zorundayım: Biliyor musunuz, aslında piyasalar diye birileri yok. Huzursuz olan, gevşeyen, coşan, düşen, kalkan böyle birileri

yok.

Yerim ve imkânım olsa, size ekonomi diye bir şeyin de o bize kakalanan anlamıyla varolmadığını anlatmak isterdim ama tahsisat yok, zaten ben bir toplantıdayım, önemli bir iş için dışarı çıktım, notunuz varsa alsınlar vs.

Evet, piyasalar yok. Fakat böyle tanımlanan bir alanda ortaya sürülen, çekilen, oradan alınıp buraya aktarılan, el değiştiren, muazzam servetlere, acayip hayatlara, saraylara, konaklara, özel uçaklara, 4x4'lere, fotomodellere dönüşen paralar var.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hazırlop özgürlüğün dayanılmaz kofluğ

Ümit Kıvanç 20.08.2011

"Yobazlar bizi kör testereyle kesecek" faslından, "irtica hepimize başörtüsü taktıracak" aşamasına geçişimiz sanırım Tayyip Erdoğan'ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı oluşuyla tamamlandı. "Biz de takmaz, mücadele ederiz" diyen kimse çıkmadı.

Beyoğlu Belediyesi'nin Ramazan saldırısı neticesinde tüyleri yolunmuş gibi kalan Beyoğlu sokakları hepimize garip garip bakıyor. Makûs tarihimiz yine işbaşında.

Dindar, muhafazakâr toplumun karşısına, kısıcak şortlar giydirilmiş genç kızlara stadyumlarda gösteri yaptırarak çıkan Cumhuriyet, duygularını bu kadar incittiği çoğunluğun örtülü desteğini nasıl kazandı? İlk büyük sorumuz budur. Bugün dine dayalı siyaset yapanların, askerî vesayetle mücadeledeki kahramanlık dozu azalmasın diye asla sorulmasını istemedikleri soru da budur.

Cumhuriyet rejimi sadece zorbalıkla kurulmadı. "Ulus inşası" denen sürecin en önemli boyutunun ülkenin gayrimüslimlerden temizlenmesi oluşu sorunun cevabını kolayca bulmamızı sağlar. Bizim cumhuriyetimiz, bütün dünya medeniyetini yaratmış bilmemkaç bin yıllık Türk milleti safsatalarıyla bu işin götürülemeyeceği anlaşıldığı andan itibaren, ordunun siyasî iktidardan uzak tuttuğu dinle toplumsal egemenliği –hep kendi denetiminde olmak kaydıyla– paylaştığı bir düzendir.

Dindar çoğunluğun, lafa gelince hep yakındığı, yaka silktiği devlet rejimine hemen bütün kritik dönemlerde destek çıkmasının bir sebebi olsa gerektir.

Eğer savaş çığlıkları atmaktan ve kan dökmekten başımızı kaldırıabilirsek bizi daha uzun süre meşgul edeceği anlaşılan "hayat tarzı" tartışmasının bir kaynağı burada yatıyor.

Öbür kaynak daha "çağdaş" ve "modern" görünümlü. Cumhuriyet rejiminin oluşturduğu, dindar çoğunluktan epeyce farklı olan ikinci bir toplum.

Bilerek "taraf" değil "kaynak" diyorum. Çünkü farklı taraflar yine olabilirdi, ama bizde bu tarafların varoluş tarzı bizzat sorun kaynağı.

Modern bir toplumda "özgürlükler" sayabileceğimiz her şey, devletin toplum çoğunluğuna dayattığı baskı ve kısıtlamalarla aynı paket içinde yeraldı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Muhayyeltürkî serisinden...

Ümit Kıvanç 27.08.2011

Biz her şeyden evvel yaradılanı yaradandan ötürü severiz. Fakat yaradılan da sevildiğini bilecek. O da bizi sevecek. Şayet sevmezse kendisi bilir. Tükürdüğünü yalar. Misliyle karşılığını görür. Zira yaradan esas olarak bizi sever. Yani elbette bizzat kulağımıza fısıldamamıştır. Fakat biz bunu bu şekilde şey yapmışız. Yaradılan da bizim bu pozisyonumuzu bilecek yani... Suyu bulandırmayalım. Seviyoruz dediysek salyangozu da bağrımıza basacağız manasına gelmez. Salyangoz ayrıyeten yapış yapış ıslatır, iz bırakır. Gömlekler mühimdir. Yani demagojiye müracaat etmeyelim. Bu asil millete yalan tezgâhlarında dokunmuş kumaş yakışmaz. Bu millet o kumaşa, afedersiniz, orasını silmez. Evet, kendi tarihimize dair bazı bilgilerimizin başkalarının bazı bilgileriyle örtüşmediği vakıadır. Fakat bu asil millet herhalde hayatına başkalarının sözde laflarına göre istikamet verecek değildir. Nitekim Avrupa Birliği'ndeki Fransızlar da bu hakikatin farkına varmak ve hadlerini öğrenmek zorunda kalmışlardır. Biz Avrupa Birliği hedefimizden asla vazgeçmeyiz. Fakat onlara ihtiyacımız yoktur. Onlar bize gelsinler. Biz sınırlarımızı yeniden şey yaptığımızda, kapılara... dayadığımızda gümrük birliği neymiş görecekler. Biz Kırım'dayız, Tiflis'teyiz, Batum'dayız. Biz Lübnan'dan Trablus'a uzanan hat üzerinde duble yol döşüyoruz. İşte, yaradılan bizi sevecek. Biz "Ya sev ya terk et!" demeyiz; zira bunu daha önce başkaları kapmıştır. Ayrıyeten benim Kürt kardeşim niye terk etsin? Gerçi meselâ Kandil'e taşınması halinde kendisine hava harekâtı yapma imkânımız doğacağı için meselenin haliye katkısı olur mu diye de şey yapılabilir, fakat... Benim içim parçalanıyor. Analar ağladığında içim parçalanıyor. Analar derken meselâ benim Kürt kardeşimin anası da ağlıyor olabilir, fakat öyle kendi aralarında, ne olduğu anlaşılamayan bir dilde haykırıyorlar. Alışveriş merkezleri ve kongre salonlarını üstüste dizmek suretiyle bir gökdelenler Türkiye'si inşa etmeye çalışıyoruz. Haykırışlar yakışmıyor. Biz hükmetmeye değil hizmet etmeye geldik. Nitekim Osmanlı da gittiği her yere hizmet götürmüştür.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yüceliğin direk veya insan olarak tezahürleri

Ümit Kıvanç 03.09.2011

Tacikistan dünyanın en yüksek bayrak direğini yaptırmış. Böylelikle Guinness rekorlar kitabında, amuda kalkmışken sol serçe parmağıyla en çok pizza çevirebilen adamın, üzeri arılarla kaplıyken kum havuzunda geri geri 200 metre engelli koşan kadının yanında yerini almış. Aferin.

Haberi derin bir hayal kırıklığı içinde okudum. Sanırım Bodrum Yarımadası'ndan başlayan, büyükşehirlerle yayılan, ordu icadı bir seferberlikle her tarafa dev bayraklar dikmemiz, demek işe yaramadı. Oysa militaristi, beyaz Türk'ü, milliyetçi Müslüman'ı, kimse geri kalmamıştı yeri madenî direkler, göğü al bayraklarla donatmaktan.

Gerçi bunların hiç işe yaramadığını iddia edemeyiz. Meselâ ben bazen yolda yürürken “acaba hangi ülkedeyim?” diye tereddüde düşüyor, hemen etrafa bakınıyor, bu alametlerden birini görünce Türkiye’de olduğuma hükmediyordum. Sadece dev direklerde Türk bayrağı asılı olduğu için değil. Ülkenin kendisine ait olduğunu bizzat kendine kanıtlamak uğruna bunca gayret sarf eden, bizden başkası olamayacağı için.

Dev bayraklara bir nevi, turistik şehir planındaki “you are here” noktası muamelesi yaparak huzur bulabilirdim belki. Ama en olmayacak yerlerde gördüğüm her dev bayrak, bana milletçe sahip olduğumuz bilumum kompleksleri, içinden çıkamadığımız kimlik bunalımlarımızı, velhâsıl bütün patolojik sorunlarımızı hatırlatıyordu.

Diyeceğim o ki, rekor peşinde değildim yani. Tacikistan’ın bu payeye erişmesine de şaşırmadım. Böyle işlerle, yöneticileri bizimkiler gibi, Tacikistan’inkiler gibi olan ülkeler uğraşır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gazete kâğıdı ve zoraki ambulans

Ümit Kıvanç 10.09.2011

İnternette birkaç belgesel seyrettim. Sri Lankalı bir yönetmenin 8-10 dakikalık filmleri. Biri, ne pahasına olursa olsun çıkarılan bir Tamil gazetesini, öteki, akaryakıt dâhil pek çok hayatî maddenin askerî abluka yüzünden sokulamadığı Tamil bölgesinde insanların araba motorlarını nasıl modifiye ederek icabında hayvansal yağlarla çalışır hale getirdiklerini konu alıyordu. Gazete matbaası kar maskeli adamlarca basılmış, içeride insanlar öldürülmüş, ambargo yüzünden mürekkep kalmamış, kâğıt bitmiş, ama inatçı yayıncı, gazetenin yaşamasını sağlamıştı. Bulabildiği her cins kâğıda gazete basmıştı. Gazete bir gün taba rengi ambalaj kâğıdına basılmış, sekiz sayfa çıkıyordu, bir başka gün, milimetrik kâğıtlara basılmış, mavi zeminli, dört sayfalık bir gazete ulaşıyordu okurların eline. Gazete hayatîydi, çünkü çatışmalarda ölenlerin isimlerini yayımlıyordu. Öteki filmde, ortalıkta dolaşabilen tek arabanın sahibi, kontrol noktalarında durdurulup vurularak yol kenarına atılmayı, “kaybedilmeyi” göze alarak nasıl ambulans hizmeti verdiğini anlatıyordu. “Gece vakti ararlar, ‘karım doğum yapacak’ derler, ben de kadını alır, hastaneye yetiştirmeye çalışırdım” diyordu. Kendi eşi, onu çağırdıklarında haber versin vermesin mi, tereddüt geçirirmiş, çünkü gitti mi dönememesi ihtimali çok güçlüymüş. Adam da dermiş ki: “Burası benim topraklarım. Öleceksem de, iki can kurtarmak için ölmüş olacağım.”

Bir insan topluluğunu kimliği yüzünden farklı muameleye tâbi tutar, ezer, horlar, yaşadığı bölgenin zenginliklerini sömürür ya da orayı kasıtlı olarak geri ve birçok imkândan yoksun bırakırsanız, hakkını aramaya kalktığında hapse atar, işkence yapar, asar keser öldürürseniz, o topluluk isyan eder.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan meşgûl, katilleri unutuverdi

Ümit Kıvanç 17.09.2011

Generaller içerde, bir vakit –epey bir vakit– bütün memleketi titreten subayların gözaltına alınması, tutuklanması, işledikleri suçların hesabının sorulması artık vakayı adiyeden oldu. Aziz Yıldırım içerde. Şike operasyonu, hernekadar Türk usûlü sulandırılrsa da, futbol gibi “hayatî” bir alanda bile dokunulmazlara dokunulabildiğini gösterdi. Deniz Feneri soruşturmasına siyasîler bir yere kadar müdahale edebiliyor, tamamen engel olamıyor. Bütün bunlara baktığınızda, Türkiye’de günün birinde hukuk diye bir şeyin sahiden varolabileceğini hayal edebilirsiniz.

Ancak, iş Hrant’ın öldürülmesine gelince, bütün devlet yekvücut hale geliyor, başka her konuda aralarında çatışanlar ateşkes ilân ediyor, katili kucaklayan polis ve jandarmayla hakiki katillerin ortaya çıkmasını engelleyen yargı birarada, geleneksel Türkiye Cumhuriyeti manzarasını çeşitlendiriyor. Naçizâne, düşüncem şudur: Hrant’ın öldürülmesi sahiden soruşturulursa ortaya çıkacak olan hakikat, öyle MİT’le PKK’nin görüşmesine filan benzemiyor. Bu, içinde (veya “altında”, yorumunuza bağlı) yaşadığımız rejimin üstüne kurulduğu gerçek bağlantıların, bu memleketteki gerçek iktidar koalisyonunun, bu iktidara çoğunluğun verdiği gizli onay ve desteğin sorgulanmasına yolaçacak bir hakikattir. Bu hakikat karşısında, büyük ihtimalle, bugün “ay çok üzüldük” diyenlerin bir kısmı bile “ne var kardeşim, gerekirse öldürürüz” çizgisine sürüklenebileceklerdir. “Sürüklenirler” derken... yani, gerçekte böyle düşündükleri ortaya çıkacaktır.

“Hrant’ın Arkadaşları” olarak “cinayet davası” adı altında sürdürülen müsamere yapmacık bir sona yaklaştırılırken, ulaşabildiğimiz köşeyazarlarına bir metin yolladık. Başbakana sesleniyoruz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cevaplar buldum sorulara

Ümit Kıvanç 24.09.2011

Aşağıdaki uzun alıntıyı, son günlerin gelişmeleri üzerine muazzam fikirlerim niyetine okuyun lütfen:

“Bu küçük hikâye... hayal mahsulü değildir. Yaşanmış, gerçek bir hikâyedir... Sene 1950... Torosların Aladağ bölgesindeyiz. ...meşhur Demirkazık tepesine doğru tırmanıyoruz. Yanımda Karamıklı Ramiz Ağa bulunmaktadır... Bir ara leopar kükremeleri... yalçın kayalıklarda yankılar husule getirdi.

– Ramiz Ağa.

– Buyur kumandan bey.

– Bu sesler kaplana benzer leopar denilen vahşi hayvan sesleridir...

– Ben kaplan ve leopar nedir görmedim. Yalnız bizim evde üzeri kahverengi benekli küçük bir post var...

...Biraz sonra tam boğazdan çıktığımız bir sırada bazı hayaletler hasıl oldu... Ben hemen... hayaletlerin üzerine doğru bir kurşun sıktım. Bir anda granit kayalıklarda kıvılcımlar saçan bir ateş yanıp söndü... Ramiz Ağa benim o tarafa baktığımı görünce:

– ...onların bir hikâyesi vardır... Eskiden mağara devri diye bir devir geçmiş. O zaman köyler şimdiki gibi açıkta değil de dağ yamaçlarında ve dağların arasındaki inlerde kurulmuş. İşte o mağara köylerinde bir düğün olmuş. Düğünden sonra gelini alan kabile oğlanın bulunduğu yukarki mağaralar köyüne götürüyormuş, tam

buraya geldikleri zaman karşılarına... eşkiyalar çıkmış. Gelin çok güzel ve son derece Allah'a bağlıymış... eşkiyalar oldukları gibi taş haline gelivermişler...

Bu benim Toroslara tırmanışımın ilk kısa hikâyesi... 14 Temmuz 1951 yılı Cumartesi günü son yedinci tırmanışım oldu... tepeye yakın olan gölün yanına vardığımda birden başımın üstünde kulaklarıma uğultusu akseden acayip bir makina sesi duydum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasî tavır olarak 'terbiyesizlik'

Ümit Kıvanç 01.10.2011

Çocuklarımız ve gençlerimiz onlarca yıldır Talim-Terbiye'ye emanet. Bu yüzden terbiyesizlik hepimizin ortak özelliği. Hayır efendim, bıktık demeye hakkınız yok, yine tekrarlayacağım: Türk Millî Eğitimi'nin esas korkunç marifeti, okumuş cahiller yetiştirmek değil, cahil küstahlar yetiştirmektir.

Ne yazık ki bu eğitimden Türk-Kürt hepimiz geçmiş bulunuyoruz.

Günlerdir, haftalardır, PKK'nin marifetleri üzerine veryansın programları izliyoruz. Sözde dindar aslında milliyetçi cenah ortama mal bulmuş gibi daldı. "Hah! Bombalayalım! Dümdüz edelim! Çanlarına ot tıkalalım!" korusu zaten herkesin mâlûmu. Ben nedense, başka bir topluluğa daha çok takılıyorum. Güya üzölmüş gibi yapan, "Ama başka çare kalmadı ki..."lerin arkasına saklanıp dudak sarkıtan, temiz aile çocuğu kıvamındaki insanlar bunlar.

Arasıra, nadiren, bazılarının ağzından, "Canım, devletin de elbette yanlışları oldu" türünden bir laf ya duyuyoruz ya duymuyoruz. Ulan, ne bazı yanlışları, Kürtlere hayatı zindan ettiniz, yetmedi ilave zindanlarda insanları erittiniz bitirdiniz, zulümle tatmin olmadınız, dağlarına yazılar yazıp onurlarını kırmak için özel operasyonlar düzenlediniz. Velhâsıl canlarına okudunuz. Silahı alıp dağa çıktıklarında, siz de silahı alıp sokaklara çıktınız, gün ortasında binlerce kişi öldürdünüz, yetmedi, alıp gece karanlıklarında cansız bedenlerini çukurlara attınız. Faili meçhullerin çocuklarından, haklı bir kine bulanmış, tükenmez bir ordu yarattınız.

Fakat sizi Türk Millî Eğitimi yetiştirdiği için, sadece cahil değil aynı zamanda cahilliğiyle gurur duyan bir toplumun mensubusunuz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu sefer de konumuz 'izansızlık' olsun

Ümit Kıvanç 08.10.2011

Geçen hafta yazdığım "terbiyesizlik" yazısından sonra yazar olarak varoluş bunalımlarına sürüklendim. Kimileri beni omuzlara aldı, kimileri de o kadar kızdı ki, işi hakkımda psikolojik tahlillere girişmeye vardırıdı. Övenler de

kınayanlar da benim hiç kastetmediğim şeylerden bahsettiklerinden, ben de, "bir insan derdini bu kadar mı anlatamaz!" diye dertlenip perişan oldum.

Tabîî, memleketimizde gayet olağan sayılması gereken şekilde, yazının esas hedefi olan, kendine Müslüman, aslında milliyetçi, imtiyazcı, üstünlükçü, şimdi bir de üstüne iktidar yalakası medya ve televizyon yıldızlarından alınan gücenen olmadı. Fakat niyeysen, yazdıklarımın yüzde doksani konusunda pekâlâ anlaşılabileceğimi sandığım insanlar, saçmaladığımı, söylediğine değer vermek gerekmeyen bir insan olduğumu ilân ettiler.

Hayır, bekleneni ve daha çok rating getirecek olanı yapmayacağım, ben de birilerini yerin dibine batırmaya çalışmayacağım veya "valla öyle demedim"lere girişmeyeceğim. Bunun yerine, demek istediğimi bir daha izaha gayret edeceğim.

Bakın ne kadar basit: Bugün PKK'nin bizzat yandaşları, sempatizanları tarafından bile savunulması bayağı zorlaşmış birtakım eylemleri bahane edilerek, Türkiye'deki Kürt sorununun esas nedenleri ve somut tarihi gözardı edilemez, Kürtlerin en temel haklarına bir an önce kavuşmalarının siyasî miyasî bir mevzu değil düpedüz insanlık meselesi olduğu gizlenemez. Zaten Kürtlere onlarca yıldır reva görülmüş muamele böyle olmasa, ne PKK olurdu ne de bugün hepimize kafayı yedirten birçok manzara.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Maneviyat önderleri ve Fatih'in Heron'ları

Ümit Kıvanç 15.10.2011

Bugünkü sınavda iki okuma parçamız ve onlara bağlı sorular var. Acele etmeden, iyi düşünerek cevaplayınız.

OKUMA PARÇASI 1

...Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u fethetmek için kuşatmayı sürdürürken, bir yandan da topraklarla surları dövüyormuş. Ancak top güllerinin yeterince etkili olmadığı görünce, olayın manevi boyutunun olabileceğini düşünmüş. Ve ... şefkati ağır basan, 'Cibali Baba' isimli bir evliyanın, 'Allah'ım gavurcuklarımı koru' diye bu güllerle tuttuğu sonucuna varmış. Maneviyat önderlerini duaya davet edip, Cibali Baba'nın manevi gücünün ötesine geçmeyi başarınca, güller surları yıkmaya başlamış. Bizim uçaklarımızın bombaladığı insanların önemli bir bölümü de bu ülkenin nüfus kağıdını taşıyor. Diyarbakır'daki, Şırnak'taki, Hakkari'deki annelerin, babaların çocukları. Ama onlar o dağlara, çiçek yetiştirmeye çıkmadı. Terör marjinalleşmeden Kürt sorununun çözümü konusunda ilerleme sağlamanın mümkün olmadığı ortaya çıktı. PKK ile yürütülen müzakerelerde çok önemli ilerlemelerin sağlandığını biliyoruz... Ama görüldü ki, örgüt ... bu süreci sabote edebiliyor... O nedenle Cibali Babalık yapmanın anlamı yok...

SORU 1 - Aşağıdakilerden hangisi metnin ana fikrini özetlemektedir:

a.) Cibali Baba gavurcukları koruyordu, çünkü onlar surların ardında çiçek yetiştiriyorlardı.

b.) Çiçek yetiştirmeyen Bizanslı dağa çıkmamalıdır.

c.) Bizanslılar da Osmanlı nüfus kağıdı taşıyordu.

d.) Cibali Baba gavurcuklara kıyamıyordu, Fatih de Cibali Baba'ya kıyamıyordu, maneviyat önderleri alayını benzetti.

e.) Fatih'in güllerinin Hakkarili anne-babaların çocuklarını öldürmesi için maneviyat önderlerine ihtiyaç vardır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasiye veda sürecinin başında

Ümit Kıvanç 22.10.2011

Kaddafi sahiden bir lağımda mı ele geçirildi? Yoksa, bu gözü dönmüş muktedirin kendilerine "fareler" ve "hamamböcekleri" demesini hazmedemeyen isyancılar onun son anları için böyle bir senaryoyu mu uygun gördüler? Bilemiyoruz. Fakat yakıştı.

Libya'da olan biteni izlerken, Kaddafi'nin mutlaka güvendiği birşeyler olduğuna, bizim, ortalıktaki haber kanallarımızla bunları öğrenemeyeceğimize kanaat getirmiştım. Yokmuş böyle şeyler. Silahı ve örgütlü silahlı gücü, çoğunluğunu acemi nişancıların oluşturduğu isyancılara göre fazlaymış, o kadar. NATO uçakları dengeyi değiştirince, hâlâ güvende olabileceği tek yere, Sirte'ye sığındı, aslında hapsedildi, sonra da oradan beceriksizce kaçmaya çalışırken yakalandı.

Petrol zengini, stratejik bir ülkeyi 42 yıl boyunca kimsenin gık demesine meydan vermeden yönetebilen bir lider, olacak bitecekleri bu kadar mı öngöremez! İnsan hayret ediyor. Beşşar Esad için de aynı soruyu soruyorum. Girdiği süreç, er ya da geç devrilmesiyle sonuçlanacak, aksi mümkün değil. Ve bu koşullarda sürdürülen bir iktidar, sahibine nasıl bir doyum, nasıl bir sürdürme arzusu verebilir ki?

Galiba göremiyorlar. İktidardan bakınca dünya, hayat, hakikat başka türlü gözüküyor. Galiba iktidar sahipleri için en büyük tehlike bu.

Bizim başımızda Kaddafi veya Esad gibi gözü dönmüş diktatörler yok. Meşru seçimle gelmiş bir hükümet var. Ancak, bu, muhtemelen parlamenter demokrasi tarihinin en alternatifsiz, en güçlü tek parti hükümeti. Şöyle tarif edersek belki daha açıklayıcı olur: İktidarının sınırlarını göremeyen bir hükümet.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cenab-ı Hak'kın olan bitene katkısı var mı

Ümit Kıvanç 29.10.2011

Kısmen ırkçı kısmen faşizan, din ve mezhep kayırmacı, anti-laik, hukuksuz, otokratik, kendini özne toplumu nesne sayan, hayatını ancak toplumun gerikalanını ikna edebilecek vasıflarda bir iç düşmanın varlığı halinde sürdürebilen, barındırdığı kısmî temsil mekanizması aracılığıyla toplumun bazı unsurlarını özellikle akçeli konulardaki iktidara ortak eden, bunun dışında bütün yapısını kendini topluma karşı savunma amacına göre

kurmuş bir devletin gerçek yüzü, bir dehşet mekanizması olarak düzenlenmiş cezaevi sisteminde, işkencehanede, toplumu pusuya düşürmek üzere hazırlanmış sözde hukuk sisteminin dehlizlerinde filan da seçilebilir elbette. Ama bu yüzü en çıplak haliyle görebileceğiniz durumlar, felaketleri izleyen günlerdir.

Felaket zamanlarında ortaya çıkan manzara, Cenab-ı Hak veya doğanın gazabının eseri değildir. Doğrudan insan eseridir. Alçağın biri (birkaçı da olabilir) binaları çürük çarık yapmıştır, alçağın biri (kesinlikle birkaçıdır) rüşvet almış, onay vermiştir. Uyanık veya çaresiz vatandaşlar o binalara girmiştir. Yanıbaşındakiler sapasağlam dururken o binalar yıkılmış, insanlar ezilip parçalanıp gitmiş, gerikalanların hayatları sönüştür. Devlet (bkz. ilk paragraf), felakete uğrayan yurttaşlarını koruma-kollamaya alışkın değildir, bunu yadırgar, bünyesi reddeder. Devlet görevlileri, vatandaşa hizmet ettikleri söylendiğinde küfür işitmiş gibi olduklarından, iş özel fedakârlık da gerektiren yardım hizmetlerine geldiğinde apışıp kalırlar.

Büyük 1999 depreminden bu yana devlet bünyesinde bile pek çok iş yapıldı, imkânlar ve eğitim yükseldi. İronik ama, binaların insanları öldürmesinden doğrudan doğruya sorumlu belediyeler dahi pek çok afet merkezi kurdu, ekipler oluşturdu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ah, bi anlayabilsem size de anlatırdım

Ümit Kıvanç 05.11.2011

At izi ile it izi, sap ile saman, yaş ile kuru. Bizim memleketimizde bunların birbirinden farkına dayalı deyimlerin olması ne tuhaf, değil mi? Hayatımızda ne zaman bunları birbirinden ayırdık?

Tabii benim gibi bazı hıyarların memlekete rengini, havasını, karakterini veren birtakım şeylerin değişebileceğine inanmasından daha tuhaf olmayabilir. Karşılaştıramadım şimdi.

Kafayı kendinden menkul otoriteler mevzuuna taktım. Herhangi bir konuda gönlünce döktürmesine meydan verilen herkes, hepimizin itaat etmesi gereken bir otorite oluyor. Onun mantığıyla düşünmeli, onun tesbit ve önceliklerine göre davranmalı, onun safından konuşmalıyız, yoksa dediklerimiz kadar demediklerimiz yüzünden de herhangi bir şey ilân edilebiliriz.

Kürt meselesini kaynağından çözmek için Türk devletinin bugüne kadar Kürtlere yaptıklarıyla hesaplaşmaya öncelik verilmesini mi savunuyorsunuz? Demek ki siz PKK'nin caniyane eylemlerini kınamıyorsunuz! Polis fezekleriyle insan hayatı karartmanın olağanlaşmasına itiraz mı ediyorsunuz? Yoksa siz asker geri gelsin mi istiyorsunuz?

Saflar, sesi gür ve ezik çıkanlar, kravat-ceketerin üstündeki yüzler, iktidar imkânlarını paylaşanlar, imtiyazlılar, itilen kakılanlar (bu sonuncusu kısmen) değişti, şablon, çerçeve, motifler, akıl yürütme, suçlama tarzları berdevam.

Elbette bu düzenin böyle sürebilmesi için önkoşul, her durumda ortada sadece iki tarafın varolması. Benden değilsen ondansın, bitti.

Şu neden olamıyor, anlayabilsem belki başkalarına da anlatabileceğim:

Kürt sorununu Türklerin çıkardığını; Türklerin üstünlük kompleksi ve ayrıcalıklarını terk etmeleri halinde ortada sorun falan kalmayacağını; şu anda "Kürt siyaseti" denen şeyin uzun vadede Kürtlerin çoğunluğuna da hiçbir yarar getirmeyecek nitelikte olduğunu; PKK'nin siyaset ve eylem tarzına karşı çıkmanın pek doğal bir insanlık icabı olduğunu; fakat Kürtleri böyle bir yola sokmak ve mümkünse sapabilecekleri her türlü silahsız, şiddetsiz, sivil, demokratik, kitlesel mücadele yolunu baştan imha etmek için devletin olağanüstü çaba gösterdiğini; dolayısıyla PKK'nin işlediği her cinayetten doğrudan doğruya devletin de sorumlu olduğunu; baştaki hükümetin, memleketi askerî vesayetten kurtarma konusunda gayet iyi bir performans gösterdiğini; fakat temelinde dindar mindar da değil, düpedüz sağcı, milliyetçi bir hükümet olduğunu; barış, demokrasi, her ne haltsa isteyen insanların ilk ve aslî muhatabının yine de hükümet olduğunu; şu anda içine sürüklendiğimiz savaş ortamının oluşmasında PKK'nin yanısıra hükümetin ve toplumdaki faşist ve faşizan ortalama zihin yapısının etkili olduğunu; zaten hukuk dışında her şeyle meşgul Türk yargı sisteminin artık doğrudan doğruya polis felekleriyle yönünü tayin ettiğini; insanların bal gibi, yazdığından çizdiğinden, konuştuğundan ötürü içeri atıldığını; bunun bir âdet haline geldiğini; içeri atılanlar muhafazakâr çoğunluktan olmadığı için çoğunluğun bu adaletsizliği şeyine bile takmadığını; bırakın demokrasiyi, komşu haklarından bile fersah fersah uzakta bulunduğumuzu; toplumun güya okuryazar kesiminin, büyük çoğunluğuyla, tahsilli cehalet sendromundan mustarip, elitist ve faşizan bir güruh olduğunu; hükümetin, eline iktidar geçirmiş ve herhangi bir muhalefetle karşılaşmayan her örgüt gibi, giderek pervasız bir hotzot rejimine hayat vermekte olduğunu; muhalefet yapması beklenenlerin, en soldakiler dâhil, demokrasiyle, halkla, hak-adaletle, vicdanla en ufak bir ilişkisinin bulunmadığını; bu bakımdan çoğunlukla aralarında pek de fark olmadığını; sözümona muhalefet partisi diye ortalıkta dolaşan CHP ile MHP'nin bugünlere gelişte AKP'den bile daha beter bir rollerinin olduğunu; AKP'nin antidemokratik nesi varsa hepsinden fazla fazla barındırdıklarını.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bazılarımız da deprem yardımıyla ilgilense

Ümit Kıvanç 12.11.2011

İkinci Van depremi gösterdi ki, Türkiye, nasıl olduysa (bkz. ikinci paragraf), arama-kurtarma işinde muazzam bir mesafe kat etti. Depremle ilgili gerikalan bütün konulardaysa, bununla alâkası olmayan ilkelik düzeyimiz devam ediyor.

Peki, arama-kurtarma konusunda bu mesafe nasıl alındı? Cevabı çok basit: Çünkü 17 Ağustos 1999 büyük depreminden sonra memleketin dört bir yanında yüzlerce sivil inisiyatif gelişti, insanlar dernekler, gönüllü arama-kurtarma ekipleri kurdular, eğitim aldılar, teçhizat edindiler ve, en önemlisi, bir daha benzer bir felaket olduğunda oturup devletin teşrif etmesini beklemek yerine, kimsenin sözüne bakmadan gidip işe girişmenin en doğru yol olduğunu anladılar. Büyük deprem ertesinde var gücüyle sivil yardım seferberliğini bastırmaya uğraşan devlet içerisinde aklı başında birileri de, "bu iş böyle olmayacak, biz de kendimizi geliştirelim" dedi. Sonucu hayırlı oldu. İnsan sırtında bir resmî kurumun adı yazılı arama-kurtarmacıları canla başla ve ustalıkla çalışırken görünce "bu bizim devlet mi?" diye hayretlere düşüyor. 1999'dan önce olsaydı, Van'daki otelin altından bir tek insan sağ çıkamazdı, şimdi 27 kişi kurtarıldı.

İkinci depremin en yaygın ve uzun süreli kötülüğü, sağ salim insanlarda yarattığı ruh hali. Korku, moral bozukluğu, çaresizlik ve yine korku, sıfır derece soğukta insanları evlerine girmekten alıkoyacaktır. Ve böyle bir

durumda, insanlara kalın, kışlık giyecekler göndermek dışında, sivillerin elinden gelebilecek fazla bir şey yok. Taşınabilir ısıtıcılar gönderilebilir ama dağıtılan çadırlar neye elverişlidir, neye değildir, bilmemiz gerekli.

Bu kadar çok insanı sokakta bırakan böyle bir depremin ardından acilen yapılması gereken, o insanlara başlarını sokabilecekleri, çocuklarını hastalanıp ölmekten koruyabilecekleri, sıcak bir dam altı sunabilmek.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Van'da felâket ötesi vaziyet

Ümit Kıvanç 19.11.2011

Perşembe günü, saat 16:00 suları. Gazetelerin internet sayfalarında Van'daki felaket ötesi durumla ilgili neler var, bakınıyorum. Karşıma çıkan manzara şu:

Hürriyet'te, "Van'da deprem fırtınası dinmiyor" başlığıyla verilmiş küçük bir haber, "günün manşetleri" arasına girememiş, ardarda gelen artçı sarsıntılardan sözediyor.

Sabah'ta, "Van'da 7 dk arayla 2 deprem", "son dakika" vurgusuyla manşetler arasında. Sayfanın altlarına doğru, arayınca buldum, "–10 derecede yaşam mücadelesi" başlıklı bir haber var ve AFAD başkanlığından bir yetkilinin "yazlık çadırları kaldırıp kışlıkları kurmaya başladık" açıklaması burada yeralıyor. Haber kabaca, "çadırkentlerde insanlar çok üşüyor"u anlatıyor.

Milliyet'in manşetlerine iki Van haberi girmiş. Biri, "Kâbus bitmiyor" başlığıyla verilen, taze depremlere ilişkin. Ötekiyse: "Çarşı ayağa kalktı, Van'a gidiyor." Yani, "Beşiktaş taraftarından Van için anlamlı kampanya". Haberin gövdesinin büyük bölümü, Çarşı'nın internet sitesinde yeralan ve "duygusal yazı" diye tanıtılan yazının aktarılmasından oluşuyor. Çarşı, gazetelerimizden çok daha net: "Yedi yaşındaki Deniz'ler naylon çadırlarda donarak ölmesin."

Habertürk'e göre "yıkılan" Van değil twitter, çünkü Doğuş, Hilal Cebeci'ye özenip çıplak pozunu yayımlamış. Sayfanın tâ altlarında, "Sağlık" çerçevesi içinde, "Van'ı bekleyen büyük tehlike" başlığını uzun aramalardan sonra görebildim. Uzmanlar salgın hastalık tehlikesine dikkat çekmiş. Çadırkentlerde "hijyen koşulları kötü"ymüş. Bir de, "bütün manşetler" karmaşası arasında, "Van'ı 6,2'lik deprem bekliyor" haberi var ki, deprem mi Van'ı, Van mı depremi bekliyor, buna takılamadım artık.

Radikal, öğrenci yurdundan eşyalarını almak için dönen öğrencilerin, kendilerinden "içeri giriyorum, ölürsem ben sorumluyum" manasında bir taahhütname alındıktan sonra yurda sokulduklarını haberleştirmiş, manşetleri arasına koymuş.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Koz vermeyelim poz verelim

Ümit Kıvanç 26.11.2011

PARÇA- 1

...hiçbir komplekse kapılmadan ve hamaset niyeti taşımadan şu gerçeği altını çizerek belirtmek istiyorum: Milletimiz, tarihin her döneminde âdil, merhametli ve haksever olmuş; hiçbir zaman zulmetmemiş ve daima mazlumun yanında yer almıştır. Binlerce yıldır tarih sahnesinde bulunan ve 16'sı büyük, 113 devlet kuran yüce milletimizin tarihinde hiçbir kara leke yoktur. Milâttan öncesine kadar devam eden bu şanlı tarihte, kurduğumuz devletlerin bazı dönemlerinde hatalı idareciler de bulunmuş ve tabiatıyla yanlış işler de yapılmıştır. Bunlardan dolayı koca bir milletin binlerce yıllık tarihi kötülenemez ve tarih yazan bu büyük millet itham edilemez.

SORULAR

1- Yazara göre "milattan öncesi"nde;

a.) Sadece "milletimiz" vardı, başka kimse yoktu.

b.) Başkaları vardı ama sırf biz millettik, ötekiler akıl edememişti.

2- Yazar, "şanlı tarihimiz"in "milattan öncesine kadar devam ettiğini" söylemektedir. Buna göre:

a.) Şanlı tarihimiz bugün başlamıştır.

b.) Milletimiz milattan öncesine doğru ilerlemektedir.

c.) Şanlı tarihimizin başlayacağı an henüz gelmemiştir, gelince geriye doğru işleyecektir.

d.) Milletimiz milattan öncesine giderken 113 devletten bazılarını yanına alabilir.

e.) Büyük olan 16 taneyi götürmek zor olabilir.

3- Şanlı tarih, "hatalı idareciler"in hüküm sürdüğü dönemlerde de şanlı mıdır, açıklayınız.

4- Milletimiz 16'sı büyük 113 devlet kurduğuna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur:

a.) Bütün devletleri milletimiz kurmuştur.

b.) Devlet kuramayanlar devletlerimizi çalmıştır.

c.) Onlar çalmamış, milletimiz merhametli olduğundan elindekileri dağıtmıştır, dağıtmasa bugün 113'ü de bizim olurdu.

d.) $16 \times 113 = 1808$

5- Aşağıdakilerden hangisi, yazarın temel önermesini en doğru şekilde özetlemektedir:

a.) Tabiatıyla yanlış işler de yapan kimseleri itham etmek ayıptır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim örtüsünün altından neler çıkar

Ümit Kıvanç 03.12.2011

Normal bir ortamda sorunlar herhalde şöyle ele alınır: Ortada bir olgu, gerçek, bir şey vardır. Kimileri bunu güzel bulur, kimilerine göre kötü ve yanlıştır, acilen değiştirilmesi gerekir. Kimileri, 'değişsin mi kalsın mı' diye tartışılırken meselenin gerisine, ötesine berisine bakma gereği hisseder. 'Peki bu nasıl böyle olmuş?' diye merak edilir. Yine birtakım olgular, gerçekler ortaya dökülür. Kimileri bunları beğenmez kimileri pek hoşlanır. Vesaire.

Bizde nasıl olur?

Şöyle: Birileri yaşanmış, bilinen, gerçekliğinden kimsenin şüphe etmediği bir durumun, olayın vs. aslında hiç yaşanmadığını, gerçek olmadığını iddia eder. Ötekiler önce bunun varlığını kanıtlamak zorunda kalır. Eğer yasalarla engellenmemişse, lafı edilebiliyorsa, uğraşırlar didinirler, sonunda bir ihtimal kabul ettirirler ki, öyle bir şey olmuştur. Karşı taraf bu defa, 'canım, olmuş da şundan olmuş'a girer. Burada da gerçeklerle masallar birarada uçuşur. Buradan, 'olmuşsa da bizimkiler yapmamış, sizinkiler yapmış'a geçilir. Bunlar ayıklanıp meseleye dönülene kadar sırf bu tartışmada takınılan tavırlardan ötürü yeni meseleler çıkar. Sonunda –ki bu son aslında hiçbir mesele hiçbir zaman hallolmadığı için asla gelmez– mâlûm patolojik ruh yapısı ortama hâkim olur. Herkesin varlığını bildiği bir şey var mıdır yok mudur diye birbirini yiyenlerin çıkışsız keşmekeşi... Gerçek ortaya çıksa bile ne çıktığı anlaşılır ne de bunun ortaya çıkmasının beklenebilecek sonuçları görülür.

Böyle soyut konuşunca güzel oluyor, fark ettim. Kimseye hakaret etmiyorsun, kendin de o kadar sinirlenmiyorsun. (Hakaret konusunda hassas davranayım ki, beni de kapattırmak için kampanya açmasın kimse.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabaha da bişeyciğimiz kalmaz valla

Ümit Kıvanç 10.12.2011

Bakalım bu şike yasası yüzünden Başbakan'dan nasıl azar işiteceğiz? Mâlûm, kendisi eleştiri sevmiyor. Kendi bir şeyi doğru bulmuşsa, yanlış bulunmasını sevmiyor. Hele yanlış bulanı, hiç sevmiyor. Ne uğrunaysa, bir türlü anlayamadık, futbolda yerleşik kokuşuk düzen sürsün diye bir seferberliktir gidiyor. Başkomutan makamında da partililerin sözünden, mazallah!, çıkamadığı başbakan.

"Kamu vicdanı" diye bir şey varsa, herhalde şimdiye kadar en çok rahatsız olduğu hadiselerden biri, şikede ceza indirimi. Seçip oraya yolladığımız, bizi temsil edecekler diye bir sürü ayrıcalıkla donattığımız milletvekillerine göre kamu vicdanı nedir acaba?

Başbakan'a göre nedir?

Tabîî esas sorular bunlar değil. Kamuya göre nedir?

Bugün nazik bir günümdeyim, "var mıdır?" diye sormuyorum.

Şimdiye kadar çok aradım kamu vicdanını. Ya "ulaşılamıyor" çıktı, ya belirtilen adreste bulunamadığı bildirildi.

Düşünün ki, yakın tarihimizin katliamlarında, suikastlarında, faili meçhuller, gözaltında kayıplar döneminde, yani kendisine en çok ihtiyaç duyulan zamanlarda ortalıkta gözükmeyen kamu vicdanı, bu şike meselesinde başını saklandığı yerden çıkardı. O bile kâr etmedi. Siyasetçilerimiz kararlı, bu düzen sürecek.

Kamu vicdanıydı, siyasetçilerin zihin, ruh, duygu ve cüzdan yapısıydı, kafamda döndürüp dururken, şüphe gelip beynimi kemirmeye başladı. Şüphe, öyle, münasebetsiz misafir gibi bir şeydir; çıkar gelir; şahıs gibi anılması yerindedir. Dedim ki kendime: Çok şımarıksın, ne kadar lüks beklentilerin var, ayrıca şuursuzsun ve belki de salaksın. (Bu sonuncusunu daha önce de çeşitli defalar belirtmişim sanırım.)

Biz güya bu seçimlerden sonra esas mevzunun yeni anayasa olacağını, artık nihayet bizim toplumumuzun da demokratik bir anayasa ile güvence altına alınmış, nispeten insanca bir hayat sürmeye geçebileceğini vs.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

—

Ümit Kıvanç 17.12.2011

Yazarımız seyahatte olduğu için bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sarkozy de kim oluyor, biz kendimize bakalım

Ümit Kıvanç 24.12.2011

Şöyle tarif etsem garip olur mu: Bir ülkenin parlamentosunda bir yasa çıkıyor, başka bir ülke ayağa kalkıyor.

Fransa'da bir yasa çıktı diye Türkiye neden ayağa kalkıyor?

Yasa Türkiye Cumhuriyeti'ne veya TC vatandaşlarına özel bir yükümlülük mü getiriyor?

Getirdiği söylenebilecek tek şey, bir sınırlama. Ermeni soykırımını ille de gidip Fransa'da inkâr etmeyi düşünenler varsa, bunların bunu yapmasını suç sayıyor.

Allah aşkına, bu, Türkiye'de kaç kişinin derdidir?

"Türkiye"nin tepkisinin içeriği ve boyutları, yani, TC nüfusunun hatırı sayılır bir bölümüne getirilmiş bir kısıtlamadan kaynaklanmıyor. Vize konusu eminim daha çok insanı ilgilendiriyordur. Çıkan yasanın devleti herhangi bir şekilde herhangi bir eyleme, tazminata vs. zorlayan herhangi bir yanı da yok.

Yani bunu geçebiliriz.

Efendim, Fransızlar bunu tamamen siyasî hesaplarla, oportünistliklerinden vs. yaptılar. Elbette öyle yaptılar. Sarkozy gibi bir siyasî figürden insanlığa faydalı en ufak bir hareket beklemenin manası mı var? Ayrıca, sözüm meclisten dışarı, Fransızın politikacısı bizimkinden çok mu matah? Elbette Ermenilerin acıları filan umurlarında değil. Hem iç siyasette prim toplama hem de Türkiye'nin özellikle Avrupa ortamındaki hareket alanını kısıtlama hamlesi, bu yasa.

Yani bunu da geçebiliriz.

Peki, "Türkiye" böyle avazı çıktığı kadar bağırarak ne demek istiyor? Neye kızıyor? Bu dediklerini diyerek kendini nasıl bir konuma sürüklüyor?

Bodoslama ifade edeyim: Şu anda Fransızların sözkonusu halt yeme eylemine karşı "Türkiye" adına gösterilen tavır, yalancılık, ahlâksızlık, riya ve küstahlığın maalesef pek de yeni ve özgün olmayan bir bileşimidir.

Efendim, Fransa'da fikir özgürlüğü yokmuş. Fransızlar bu kararlar kendilerinin öncüsü olduğu fikir özgürlüğü bilmemne ilkelerini çiğnemiş.

Kardeşim sizin elâleme fikir özgürlüğü konusunda laf edecek yüzünüz mü var? Bu mevzu geçtiğinde yapabileceğiniz tek akıllıca hareket, ortamdan sessizce sıvışmak olabilir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beddua

Ümit Kıvanç 31.12.2011

Kürtlerin ayrılık isteyip istemediği sorusu artık abes. Çünkü Türkler çoktan kendilerini ayırmış bile. Bu devlet Kürtlerin de devleti midir, hükümet Kürtlerin de hükümeti midir, basın Kürt-Türk herkesin birlikte yaşadığı bir ülkenin basını mıdır?

Uludere Ortasu Köyü'ndeki katliam elbette "33 kurşun" vakasının güncellenmesidir. 1934'te Kürt köylüleri sıraya konup kurşuna diziliyordu, 2011'de insansız hava araçlarının bilmemnelerin katkısıyla havadan bombalanıyor. Sadece sayı tam tutturulamamış, 35 olmuş (ben yazıyı yazarken bu kadardı, siz okurken daha da artmış olabilir). Ben 66 ya da 99 beklerdim. Türkiye'nin 70-80 senelik gelişmesini gösterir, dinine düşkün bir iktidara daha çok yakışırdı. Bombardıman uçaklarının bulunduğu yükseklikten bakılınca, o yanyana dizilmiş cesetler tesbih taneleri gibi görünüyordur muhtemelen.

Türkiye'nin Türklerinin bir türlü anlamadığı büyük hakikat şu: Devletin Kürtlere reva gördüğü her türlü zulüm karşısında sustukları, en ufak bir duygudaşlık göstermedikleri, hattâ mağdur insanların acılarını yeni yeni aşığılama, dışlama vesileleri haline getirdikleri için Kürtler manen koptular. Türk toplumunun büyük çoğunluğu, aslında katılmadığı bir savaşın tarafı haline geldi. Mazlumun karşısında zalimin destekçisi oldu.

Uludere katliamının duyulduğu gece internette Türk gazetelerine göz atan her insan şu izlenime kapılır: Orada gencecik insanlar bombalarla paramparça edilmiş, basbayağı bir toplu katliam var, ama kimse üzülüyor, kimse sorumluluk duymuyor, hep olduğu gibi bahanelerle, yalanlarla herkes kıvırtmaya çalışıyor, Kürtlerin ölüleri kimsenin umurunda değil. Böyle bir umursamazlık sahiden "lanet olsun hepinize" dedirtir.

Avrupa Birliği nezdinde Türkiye'nin temsilcisi olma gibi bir paye verilmiş Egemen Bağış, "Bu olay kaçak sigara olayını masaya yatırmak için fırsat" demiş. Televizyonda. Haydi bakalım, Ortasu köylülerinden birinin gözüyle izleyin bunu. Vizyonlu Dışişleri Bakanımız, Genelkurmay'ın "gerekli açıklamayı" yaptığını söylemiş.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demirel gelsin; orijinali varken niye yani?

Ümit Kıvanç 07.01.2012

Artık öfkeyle kavrulmuyorum da. Öyle hareketsiz, tepkisiz bakıyorum. Seyrediyorum. Ve utaniyorum.

Kimin adına? Kimlerin..?

Sanırım çok kişinin.

Allahtan araya zaman girdi, sığağı sığağına yazmak zorunda kalmadım, yoksa kendimi nasıl tutacaktım, bilemiyorum.

Bakın göreceksiniz, bu yılbaşı ileriki yıllarda çok hatırlanacak. Üstelik muhtemelen dünyanın başka yerlerinde de duyulacak bu rezalet. Kimbilir kaç sene de, "Türkler vicdansızdır, merhametsizdir" yaftasını kaldırmak için mücadeleler edilecek, bizden toplanan paralar lobicilere aktarılacak falan.

Yine basit bir soru sorayım. Biri geldi, size dedi ki: Filanca ülkede devlet yanlılıkla –(değil de, şimdilik öyle olsun)– 35 insanı öldürmüş, uçaklarla bombalamış, tam da yılbaşından bir-iki gün önce. Bu ölenler o ülkedeki en kalabalık azınlıktanmış. Azınlık yas ve öfkeye boğulurken çoğunluk meydanlarda toplanıp dans etmiş, televizyon kanalları gece boyunca eğlenenin dibine vurmuş.

Siz bu bahsi geçen çoğunluk hakkında ne düşünürdünüz? Onların nasıl insanlar olduğuna hükmederdiniz?

Kusura bakmayın, ben de öyle hükmediyorum. Çünkü maalesef bizim toplum çoğunluğumuz, merhamet duygusuyla vicdanı bir kenara bıraktı. Hasıraltı edilmeye çalışılmış bir büyük suçun azabı altında ezilmemenin yolunu böyle buldu.

Kendi hava kuvvetlerinin jetleri 35 genci bombalarla paramparça ettikten iki gün sonra insan göbekler atarak yeni yıl kutlar mı ya?

Başkasının, Kürtlerin, Ermenilerin, Rumların, Yahudilerin, Alevilerin bizzat bu topraklarda, bu devletin yüzünden çektiği acılara karşı duyarsızlık ortalama davranış olup çıkmış zaten, ama şimdi üstüne bir utanç tabakası daha ekleniyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Saraykapı'dan Uludere'ye

Ümit Kıvanç 14.01.2012

Bendeniz bu yazıyı yazmakla meşgulken, Diyarbakır'ın Sur ilçesi Saraykapı semtinde toprak altından çıkarılan kafatası sayısı dokuzu bulmuştu; siz okurken kaç oldu, bilemem haliyle.

Uludere'de gerçekte ne olduğunu gerçekten merak eden var mı? Yani ne olduğuna dair gerçek bir şüphe besleyen var mı?

Saraykapı semtinde restorasyon çalışmaları yapılıyor. SİT alanında. Bu yüzden kazı arkeolojik kazı standartlarına göre yürütülüyor, kazma-kürekle, dikkatlice yapılıyor.

Uludere'de Hava Kuvvetleri jetleri tarafından bombalananların kim olduğu, orada ne aradığı elbette biliniyordu.

Kazılar sırasında önce altı kafatası bulundu. Hepsi bir anda bulunduğu göre, aynı yere gömülmüşler; ya da yanyana, üstüste...

Bombalanarak öldürülen çocuk, genç ve yetişkinlerin, geçiş yollarının asker tarafından kapatıldığı, toplanmalarının beklendiği, şu ana kadar öğrenebildiklerimizden anlaşıyor. Belki bomba ziyan edilmek istenmedi, bilemeyiz biz bunları.

Saraykapı'da kafataslarının bulunduğu bölgede 1990'larda JİTEM faaliyet gösteriyordu. Sorgular, işkenceler, infazlar ve ardından oracığa gömme şeklindeymiş bu faaliyet anlaşılan. Önce altı kişiye ait kafatası ve kemikler bulundu, sonra dokuza çıktı. Kazıda iş makineleri kullanılmıyor, çünkü orası SİT alanı.

Uludere'de, bombalamak için, insanlar biraraya toplansın diye beklendi. Kim oldukları, orada ne aradıkları biliniyordu. En azından, kim olduklarının, orada ne aradıklarının anlaşılabilmesi için gerekli zaman bol bol vardı.

Kazılar sürüyor. Belki başka kurbanların kemikleri de çıkar. Saraykapı'dan da çıkar, başka yerden de çıkar. Devlet öldürmüş öldürmüş gömmüş. Diyarbakır Özel Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığı kazı çalışmalarına elkoydu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Riyanın Allah'ı

Ümit Kıvanç 21.01.2012

Geçen akşam televizyon izlerken içim parçalandı. Birkaç gündür zaten hep çok üzülüyorum. Hrant da sağ olsaydı eminim çok üzülürdü. Üçüncü döneminde yüzde elli oy alıp iktidar olmuş bir partinin en tepesindeki muktedir insanlar, koskoca cumhurbaşkanı, delikanlı başbakan, partinin erdem sorumlusu, akıl-fikir sorumluları, beş senedir cinayet davası adı altında süfli bir müsamereyi sürdüren, sonunda bu işe yaraşır bir karar veren hâkim, anlı şanlı savcı, "Türk adaleti"nin yetkilileri, hepsi ne kadar perişan oldular. Hrant konusunda mütemadiyen üzülen Cumhurbaşkanı'nın sükûneti, Başbakan'ın sağlığı, hâkimin savcının hukuk fakültesi diploması, hepsi risk altında. Fakat iktidar yanlısı basının temsilcilerinin hali hepsinden beter. Bir tarafta namus, bir tarafta takım taraftarlığı. Aziz Yıldırım'ın gerçekte ne olduğunu bilen Fenerlilerden bile zor durumdalar. Şike yapılmadı, bütün bunlar olmadı, desen olmaz, fakat "renkleri" savunmadan da olmaz; ne yaparsın...

Muhterem okurlar, size gerekirse beş dakika içinde kanıtlama taahhüdünde bulunarak ifade etmek isterim ki, Hrant Dink suikastı davasıyla ilgili olarak, geride bıraktığımız beş yıl içerisinde, devletin tepesinden aşağısına, suçlu olmayan kimse yoktur.

Hükümet, yapması gereken hemen hiçbir şeyi yapmamıştır. Özel ekipler görevlendirebilir, Hrant'ın hedef haline getirilmesi ve katledilmesi sürecine katkıda bulunmuş görevlilerini idarî tedbirlerle cezalandırabilirdi. Yapmadı. Resmî görevlilerin cinayete katılımını ortaya çıkaracak soruşturmalar açtırabilirdi, açtırmadı. Kendi müfettişlerinin raporlarını hiçe saydı. Göz göre göre, katille birlikte kahramanlık pozları çektiren jandarma ve polisleri bile cezalandırmadı. Hükümetin Hrant Dink davası konusundaki sorumluluğu tartışılırken çoğu kez atlanıyor: Cinayetin yolunu açmış, daha sonra delil yok etmiş, karartmış görevlilerin hepsi, hükümetin emrindeki memurlardır. Hükümet isteseydi hepsini kovuşturabilir, soruşturabilirdi. Görevden alabilirdi. Yapmadı. Bu kadar basit: yap-ma-dı. Valiler, bölge idare mahkemeleri, savcılar... görevlileri korumak için seferber oldular ve mutlak koruma sağladılar; kimseye bir şey olmadı.

Televizyonda *Star*'ın genel yayın yönetmeni Mustafa Karaalioğlu, "canım, neden yapmasın, niye korusun, bu işi yapanlar Ergenekoncu, e, onlar hükümetin de düşmanı değil mi?" türünden –aslında mantıksız olmayan– argümanlarla, buna itiraz ediyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Ankara'nın dehlizi, içine çekti sizi

Ümit Kıvanç 28.01.2012

Hrant Dink cinayeti davası adı altında beş yıldır sürdürülen müsamerenin sonucunu gördünüz. Allah'tan, böyle bir utanmazlığı içine sindiremeyen insanların sayısı az değil ve sesleri hâlâ çıkabiliyor. Ancak ne yazık ki, sesinin çıkması çok şeyi değiştirebilecek kesimler, iyi ihtimalle müthiş bir aymazlığın, kötü ihtimalle riyanın pençesinde.

Yalan söylemeye, yalana inanmaya veya inanır görünmeye ne kadar yatkınız. Dokunsan pul pul dökülecek bilgiçlik edâlarıyla, ilâhî hikmetin vücut bulduğu kul pozlarıyla, ezberlenmiş palavraları tekrarlamaya ve bu

hallerimizle böbürlenmeye ne kadar meraklıyız.

Suikastıyla, komplolarıyla, adalet rezaletiyle "Hrant Dink olayı"nı herkesin doğru dürüst anlaması lâzım. Ey mevcut hükümeti ne pahasına olursa olsun savunmaya kendini adanmış İslâmcı kalem erbabı ve dahi Müslüman ahali, artık kabul ediniz ki, "aman bu işten bize leke bulaşmasın" diye yaptığınız her hareket, zaten bulaşmış koskocaman lekeyi yaymaya yarıyor.

Bi dinleyin hele.

Yargıçtan başlayalım. Skandal kararı veren yargıç, çıkıp, "dosyadaki deliller örgüte işaret etmiyordu" dedi. ("Vicdanım rahat değil" skandalına hiç girmiyorum burada.) Birincisi, doğru değil. Birisi internetten Hrant'ın fotoğraflarını indirip, çıktılarını alıp, "onu öldüreceğim" diyen birine iletinler diye birinin dükkânına bırakırsa, birisi, "öldürmeye gidiyorum" diyen oğlanı otogara götürürse, başka biri, eline bir bayrak verirse vs. bir Türk mahkemesi bundan örgütün alâsını çıkarır, hepimizin bildiği üzere. (Tabii bunları yapanlar Kürt veya solcuysa.) İkincisi, yargıç üstüne düşen hiçbir şeyi yapmamıştır. Hem mahkeme salonunda katillere hoşgörünün en genişini gösteren önceki yargıcın hem de bu zatın davayı nasıl yürüttüğünü anlatacak en güzel simgesel olay şu: İstanbul Valiliği'nden, Hrant'ı valilik makamında tehdit eden iki MİT görevlisinin adı sorulduğunda valilik "isimleri veremeyiz" cevabı verdi. Avukatlar, "sorumuza cevap verilmedi, tekrar sorun" dediklerinde mahkeme, "cevap verdiler ya, gerek yok" dedi. (Tabloyu tamamlamak için: Cevap vermeyen valiyi de AKP alıp milletvekili yaptı.)

Savcıya geçelim. Savcı, "örgüt delili vardı, hâkim yamuk yaptı" diyor. Hâlbuki kendisi soruşturmanın gerekli kapsama ulaşması, genişlemesi için hiçbir şey yapmadı. Şaibeli devlet görevlilerine doğru parmağını bile uzatmadı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Liberalin de raconu var sanıyorduk

Ümit Kıvanç 04.02.2012

İnsanlık olarak, büyük uğraşlar sonucu ulaşıp "tarihin sonu" ilân ettiğimiz bu derin ahlâksızlık çağında en şahane pozisyon sanırım liberal olmak. Hangi koşullarda, hangi temel dertle ortaya çıktığından bütünüyle soyutlanmış bir liberalizm, global ve demokratik bir dünya tasavvurunun temel taşları olabilecek değerleri mermi haline getiriyor, eşitsizlik ve adaletsizlikleri gidermek için eğri doğru birşeyler yapmak isteyenlere ateş açıyor. Daha vahimi, kendi de açmıyor. Liberal, "bakın, bunlardan da bir tüfek imal edilebilir" diyerek malzemeyi ve krokları temin ediyor, eli tetiğe alışık birileri de tüfeği yapıp hedeflere doğrultuyor.

"Liberal" ve yine kökünden ortamından koparılarak, sihirli bir tarif mertebesine yükseltelen "demokrat" olma konumları, sahiplerine büyük avantajlar sağlıyor.

İlkin, herhangi bir taşın altına elinizi sokmanız gerekmiyor. Kazara soktuysanız, taşın niye yerinden oynatılmaması gerektiğini anlatmaya koyuluyorsunuz. Diyorsunuz ki, "ancak şunlar şunlar bunu kaldırabilir". Ama onlar kaldırmıyor! Ne yapalım? Kalkması şart. "Elbette şart" diyorsunuz, "ama ancak onlar kaldırabilir." Peki, biz kaldırmayalım mı, kalkması lâzım? Cevabınız: "Sizin ne yapacağınızı ben bilemem, ama ne yaparsanız yanlış olacağını söyleyebilirim." Ya da taş oynatılacaksa nasıl, hangi araçlarla, ne koşullarda oynatılması gerektiğini anlatıyorsunuz. "O taş madeni bir manivela ile kaldırılabilir" diyorsunuz. İyi ama ortada madeni

araç-gereç yok, ahşap var, taşı da kaldırmamız lâzım. Gidip maden mi arayalım? Her şeye rağmen ahşapla deneyelim mi? "Valla ben bilmem," diyorsunuz. "Ahşapla kaldırırsanız yanlış olur." Ne olacak peki? Taş kalacak mı yerinde? "Kalırsa yanlış olur"u da yapıştırıveriyorsunuz. Yine de "kalkması lâzım," diyorsunuz. E ne yapacağız? Oturup madenî araç-gereç edineceğimiz günleri mi beklemeliyiz? "Belki," diyorsunuz. "Ama bu gelişme kendi dinamiği içinde olmalı." Filan işte, böyle gidiyor.

Sonra, bütün toplum kesimlerine eşit mesafede bulunduğunuzu gösterip durarak... evet, "durarak".

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hem Cemaat'e hem Ergenekon'a çalışıyoruz

Ümit Kıvanç 11.02.2012

Hrant'ın Arkadaşları olarak, Cemaat'in elemanları kimliğiyle başladığımız faaliyeti Ergenekoncularla işbirliğine vardırmamız kolay olmadı.

Hrant'ı öldürdüklerinde hemen toplanıp dar bir örgüt kurduk. Amaçlarımızı şöyle tanımladık: 1. Hükümete ve Cemaat'e bişey olmasın, 2. Derin Anadolu Hrant'a dokunamasın, 3. Sonra da psikolojik harekât yapalım.

Faaliyetlerimizi Pennsylvania'nın bize polisteki Cemaat'çi örgütlenmeyi desteklememiz için verdiği parayla finanse edecektik. Ergenekon'la pazarlıklarımız henüz kayda değer bir aşamaya varmamıştı. Hocaefendi'nin resmine el basarak yemin ettik, işe giriştik. Mustafa Kemal fotoğraflarını da hazırladık ama çitalarını çaktırmadık.

Başta işler kesattı. Nostaljik duygularla kendilerine sol demeye devam eden Kemalist gruplar Hrant Dink cinayeti davası adlı müsamereyi ipeleiyorlar; mevki-makam buldumcuğu olmuş İslâmcı kalem-kanaat erbabı, mukaddes hükümet sayesinde nihayet devlete iç rahatlığıyla tapınabilmenin coşkusundan, bizimle ilgilenemiyorlardı. Böyle üç sene geçti.

Kabahatin bizde olduğu açıktı: Hrant'ı Ermeni olarak sunmuştuk! Derin Anadolu'dan bir arkadaşla sorduk, "Yok kardeşim öyle bir şey," dedi. "Yalnız biz Ermeni değiliz, Türk'üz, yani siz 'hepimiz Ermeni'yiz' diye bağırıyorsunuz ya, onun için yanınıza gelemiyoruz..." Aramızdan bazıları, "Hrant'a Fırat diyelim, aslında Müslüman olduğunu söyleyelim, 'hepimiz Türk'üz, Müslüman'ız' diye bağıralım, herkes bizi destekler, Hocaefendi'nin de hoşuna gider," dedi. Fakat Cemaat'ten gelen parayla hazırladığımız afişler, bildiriler basılmıştı, diasporadan gelen paraları da yemiştik, değiştiremedik.

Suikastın planlayıcılarını yakalarından tuttuğu gibi yargı önüne çıkarmak için canla başla uğraşan hükümet pek ayıp bir şekilde eleştirilmeye başlandığında, liberal faşist işbirlikçiler olduğumuzu gizlemek için biz de eleştiriyormuş gibi yaptık. Mevzu hükümet olunca birileri birden ortadaki rezaleti keşfetmişlerdi. Ama bizim gibi, genel seçim adı altında yapılan darbeye işbaşına gelmiş hükümetin yalakası tiplerle birarada gözükmek için ayrı yerden yürüdüler. Herkes Ergenekon meselesinin uydurma olduğunu, dünya halklarının biricik düşmanının AKP hükümeti olduğunu anlamak üzereydi. "Solcuların sloganlarını bastırın" talimatı aldık. Ve "sessiz yürüyüş" diye bir şey icat ettik ki, sırf devrimci sloganlar atılamasın. Bunu da mahsus, Hrant'ın ailesi öyle istiyormuş gibi takdim ettik.

Fakat o esnada solcular etrafımızı sarmış, bizi Hrant'ı taşıyamaz hale getirmişti. Hemen çıkış yolu bulduk. Aslında beş vakit namazında, mütegayyin bir insan olan Hrant'ı sosyalist olarak sunmaya karar verdik.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Gülen hareketi'nin meşruiyet sorunu

Ümit Kıvanç 18.02.2012

MİT krizi hakkında yazmazsam köşeyazarlığı ehliyetimi altı aylığına alırlar. Fakat ekranlardan üstümüze çarpıtılmış hakikat boca eden uzman gazeteciler kadar şansım yok. Kendileri, eksik olmasınlar, hangi tarafın elemanıysalar ona göre birtakım izahat ve maruzat eşliğinde, gazeteciliğin asla oynamaması gereken ne rol varsa hepsini örneklediler.

Gazeteci dediğin, "MİT'i yıpratmamak lâzım"dan girip "polisin başarılarını gözardı etmemek lâzım"dan çıkmaz. MİT'e "İki elemanın Hrant'ı niye tehdit etmişti" diye sorar meselâ. Polise, "sahiden aranızda cemaatçi örgütlenme var mı"yı sorar. Gazeteci, "ülkeye hizmet" bahanesiyle kendini yönetim mekanizmasının parçası olarak işe koşmaz. Roboski (Uludere) katliamı karşısında sergilenen vicdansızlığın, umursamazlığın hesabını sorar. Madem Dink cinayetinde, Roboski'de hükümetin suçu yok, suçluları niye koruyor, bunu araştırır. Gazetecinin "ülkeye hizmet"i, efendisine hizmet değildir. Cemaat, parti ve hele devlet kurumlarının propagandacılığı hiç değildir.

Gazetecilerin hükümet adına, savcı adına, polis adına, MİT adına konuştuğu, utanç verici kriz günlerinde elbette birileri de, kod adıyla "cemaat", kendilerinin anılmak istedikleri isimle "Fethullah Gülen hareketi" adına sahne aldı. Ve memleketin bu hali ve varlığıyla "Gülen hareketi" olgusunu daha fazla taşıyamayacağı anlaşılmaya başlandı. (Erken bir öngörü, farkındayım. Ama allah aşkınıza, şu son krize yolaçan "kapışma" neyin kapışmasıdır? AKP hükümeti ile Gülen hareketi arasında muazzam siyasî farklar mı var? E, bu durumda, Gülen hareketinin, AKP'ninkinden farklı bir siyasî programı mı var? Varsa büyük sorun. Yoksa, bunun adına kişisel ya da grupsal iktidar mücadelesi denir ki, o da bir tarafında her şeyi ortalıkta olan bir parti, öbür tarafında grup başkanvekili niyetine polis ve savcıların iş gördüğü bir gizli parti ile yürütülemez.)

Gülen hareketi mensuplarının artık şunu kabul etmesi gerek: Böyle bir varlık tarzı, ciddî bir haksızlık, adaletsizliktir. Çünkü onlar gibi örgütlenecek başka herhangi bir hareketin bu devlet hemen tepesine biner.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Valla biz demiyoruz, devlet kendi söylüyor

Ümit Kıvanç 25.02.2012

Bugün size bir sürprizim var. Hayatımda ilk defa köşemi devlete bırakıyorum. Hak etti. Devlet Denetleme Kurulu, Hrant'ın öldürülmesi ve sonrasındaki adalet rezaletiyle ilgili bir rapor hazırladı ve bu memleketin vicdan sahibi insanları beş senedir bu mevzuda ne diyorsa hepsini en üst düzeydeki bir resmî belgeye aktardı. Elbette

bunun bir yaptırım gücü yok. Yine iş siyasî iradeye, savcılara, hâkimlere kalıyor. Bir çırpıda özetleyeceğim, ama çok rica ediyorum, rapor üslûbudur, sıkıcıdır, falan demeyin, şu aşağıdaki seçilmiş paragrafları lütfen okuyun.

Özete gelince. Benim laflarımla söylersek, DDK diyor ki: Bizim kanunlarımız zaten cinayet işleseler bile devlet görevlilerini doğru dürüst soruşturup yargılamamıza elvermiyor. Hrant olayında yapılmış soruşturmalar da, görülmüş dava da gazozdur; yani devletin yatacak yeri yoktur, nitekim millet de sonunda "katil devlet" dedi. Bu suikastta ihmali ve başka türlü marifetleri olan devlet görevlilerinin basbayağı ağır cezada, cinayet davası kapsamında yargılanması gerekiyor. (Dolayısıyla DDK, kamu görevlilerinin 83. Madde'den yargılanmasına kapı açıyor. Bu madde, kabaca "ihmal sonucu cinayete sebep olma" diye özetlenebilir. Cezası 25 yıla kadar hapis. Bu, suikastın aydınlatılmasını isteyen herkesin sevgili maddesi olmalı. Çünkü böyle bir tehdit altında polislerin, jandarmaların, esas kimden emir aldıklarını açıklaması ihtimali var.) Geçiyorum DDK raporundan seçmelere (bazı yerleri ben vurguladım):

"...kamu görevlilerinin **silsile halinde birbirini takip eden ihmalleri**... bir bütün halinde incelenmemiş ve gerek yetki gerekse suçun işlendiği mahal itibariyle farklı birimlerce ayrı ayrı soruşturma ve incelemeler yapılmıştır... Bu durum, **kamu görevlilerinin süreç içerisindeki fiillerinin ciddiyetinin** kavranamamasına, **ana fiil ile illiyet bağının bulunup bulunmadığının** sorgulanamamasına ve böylece **bütünüyle idarî inceleme ve soruşturmalardan sonuç alınamamasına** neden olmuştur. Aynı zamanda... her bir idarî birimce... ihmal ve hatalarının başka birimlere kaydırılmaya/yüklenmeye çalışılması gibi reflekslerin gelişimine de sebebiyet vermiştir."

"...kamu görevlisi olmayanlar tarafından işlenen fiiller ve suçlar ile birlikte kamu görevlilerinin de sözkonusu suçlarla bağlantılı veya illiyet bağı olan fiillerinin görülmesi halinde, öncelikle, **kamu görevlileri hakkındaki soruşturmanın genel hükümlere göre ve adli yargı organlarınca yapılması** gerekmektedir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

—

Ümit Kıvanç 03.03.2012

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bizde iyimserlik de anca felaketten çıkar

Ümit Kıvanç 10.03.2012

Türkiye dışına gitmek, o süre içinde gazeteleri görmemek, televizyona bakmamak başlı başına bir tedavi aracı, biliyorsunuz, muhterem okurlar. Bu tedaviden yararlandım ve döndüm. Gerçi gezmeye gitmemiştim ve aslında epeyce de yoruldum ama vallahi dinlenmiş döndüm.

Acaba üzerime emanet battaniye gibi örtölmüş iyimserlik havasında, giderayak şahit olduğum birtakım hadiselerin payı var mıdır, bilemem doğrusu.

Bu hadiselerin başında, Mazlum-Der ile İHD'nin "Roboski Platformu" girişimi geliyordu. İki dernek, Roboski'de (Uludere) hava kuvvetleri tarafından bombalanarak öldürölen insanların "34 kişi" başlıklı bir hesap programı kutucuğö olmayıp otuz dört ayrı insan olduğunu anlatmaya koyuldular. Çünkü öldürölenler, elli lira - yüz lira için kaçakçılık yapan yoksul köylölöerdi ve onların hunharca katledilmesi bile yılbaşö eğlencelerine engel olmayan vatandaşlar, karlar arasında parça parça olmuş yananların aslında birer insan olduğunu farkında değildi.

Bu girişimle eş zamanlı olarak, genel olarak hükömete angaje gözüken TV kanallarında ardarda Uludere programları izledim. Gidilmiş, görölmüş, acayip etkilenilmiş, gelinmişti, anlatılıyordu. Vicdanlar bu kadarını kaldırmamış, katliamdan sonra genelkurmay başkanına teşekkür eden hükömet, kendisini destekleyenler tarafından da ayıplanır olmuştu. Katliam, bir vicdan ve insanlık meselesi olarak ele alınıyordu.

Hrant'ın, devlet görevlilerinin de katıldığı bir organizasyonla öldürölmesi ve cinayetten sonra adaletin yolunu tıkamak için devletin elbirliğiyle gösterdiği meşum faaliyetin bizzat Devlet Denetleme Kurulu tarafından teşhir edilmesi, kurulun bununla yetinmeyip, pek çok bürokrati alenen şaibeli ilân etmesi, sivillerle beraber Ağır Ceza'da yargılanmalarını önermesi, bir başka hayırlı hadiseydi. Beş senedir dilimizdeki bütün tölöyleri tüketerek sayıp döktüğümüz ne varsa, fazlasıyla, en üst düzeyden devlet kayıtlarına geçen bir resmî raporda yer alıyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben piçim de, siz nesiniz?

Ümit Kıvanç 17.03.2012

Evet, ben bir piçim, birçok arkadaşım da öyle. Memleketin akıl, fikir, vicdan sahibi insanlarından pek çoğö da. Tıpkı, Alman Neonazilerinin Türklere yönelik saldırılarına karşı Türklerin etrafında koruyucu bir çember oluşturup "Hepimiz Türk'üz!" diye haykıran Almanlar gibi piçiz. "Hepimiz Hrant'ız, hepimiz Ermeni'yiz" diye bağırıyoruz.

Anamız babamız var ama, işte, sırf kötölük olsun diye piçliği seçtik.

İsterseniz önce, "Hepiniz Ermeni'siniz, hepiniz piçsiniz" diye bir pankartın taşınmasının gerisindeki psikolojiden başlayalım. Çünkü bizim memleketimizde siyasî sanılan sorunların çoğö aslında düpedüz psikolojiktir, en babası, toplumsal psikolojinin konusudur.

Bir insanı piç diye hakir görenler, en hafifinden, gerizekâldırlar. Çünkü suçladıkları konuda o insanın hiçbir kabahati yoktur. Suçlama konusu, bir insanı suçlamak için en ufak gerekçeyi vermeyen, abuk subuk bir şeydir. İkincisi, bu suçlama, tamamen, "sende olmayan şey bende var" böbürlenmesine, nispet yapmaya dayandığı için alçakçadır, vicdansızlıktır. "Benim anam babam belli, seninki değil" demek, düpedüz hastalık belirtisidir.

Üçüncü olarak, bir insanı, seçme şansının bulunmadığı bir konuda, şu millete, bu dine mensup bir aileden doğmuş olma konusunda ya da doğduktan sonra anası babası tarafından terk edilmiş olma ya da benzeri bir konuda suçlayanların, genellikle, aynı konuda bir komplekslerinin, zaaflarının, açıklarının olduğu çoğö defa kanıtlanmıştır. Bazı suçlamalar, sahiplerinin cibiliyetini ortaya koyar.

Diyelim binlerce yıllık şanlı Türk tarihi diye atılıp tutulan bir toplumun mensubusunuz, ama yüz hatlarınız, bugün “atalarımızın geldiği yer” dediğiniz yerlerde yaşayan insanlara hiç benzemiyor, buna karşılık her fırsatta hakaret ettiğiniz, dışlamak, aşağılamak için didindiğiniz insanlara pek benziyorsa, birilerine piç dediğinizde başkaları size müstehzi müstehzi bakar. Sizi de alır bir kendinizi kanıtlama kaygısı...

“Hepiniz Ermeni’siniz, hepiniz piçsiniz” diye bağırılan bir ortamda bulunmanın meşruiyeti konusuna geçelim. Orada bulunan ve buna itiraz etmeyen, o pankartların kaldırılmasını talep etmeyen herkes suç ortağıdır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Milleti hâkime kibri, akıllı da ezip geçiyor

Ümit Kıvanç 24.03.2012

Mümtaz’er Türköne, şüphesiz akıllı bir insan. Bilgili de. Yani Türkiye’de olan biteni anlama, yorumlama kabiliyetinden şüphe edilemez. Ayrıca, memleketimiz için önemli bir husus, kendisi iktidar camiasından. Yani aykırı fikirler serdetse, başına bir iş gelmez. Dolayısıyla, söylediğinden tam sorumlu tutabiliriz. Hattâ, aynı kesimden akıl fikir sahibi başka insanların düşündüklerine tercüman olduğunu da varsayabiliriz. O halde bakalım, esas işleri güç mücadelesi olduğu için bazen sağduyudan uzaklaşabilecek politikacıları akıl-mantık çizgisine çekeceği umulan bu tür aydın camiasının Kürt sorununda geline korkunç aşamaya dair hissiyatı, fikriyatı nedir. (Ele alacağım yazı, 20 mart tarihli *Zaman*’da çıktı; “Nevruz ayrılığı” başlığıyla.)

Türköne: “PKK-BDP, Nevruz’u ‘Kürt Baharı’na dönüştürmeyi planladı. İstanbul ve Diyarbakır’da pazar gününün hâsılatı, bu planın işlemediğini gösteriyor. Amaç, büyük kitlesel katılımlardı. (...) Gösterilen bütün çabalara rağmen beklenen sonuç elde edilemedi.”

“Hâsılat” ha? Devlet toplanmayı yasakladı, toplanmaya kalkışanların üzerine, helikopterlerden gaz bombaları atmak dâhil akla gelebilecek her türlü vahşeti sergiledi, insan öldü, sadece Diyarbakır’da, nasıl olduysa sağduyu gösterip bir noktada bariyerleri kaldırdı, başka her yerde mümkün olan en şiddetli çatışmaların yaşanması için elinden geleni ardına koymadı... ama Türköne şimdi bütün yaşananlara bakıp, “oh, istedikleri gibi kitlesel gösteriler yapamadılar” diye düşünmemizi, bunu da PKK’nin azalan desteğine yormamızı istiyor.

Türköne: “PKK’nin stratejisi, Devrimci Halk Savaşı’nın ulusalcı bir türü. Silah önce, halk ile devlet arasında düşmanlık sokmak için kullanılıyor. Terörist peşine düşen devlet ... halkı taciz ediyor. 90’lı yıllarda köy boşaltmalarla ve faili meçhul cinayetlerle bu taktiğe devlet epeyce katkıda bulundu. Kitlelerin silahlı mücadelenin peşine takılması, uluslararası alanda meşruiyet getiriyor. Sonrası ‘objektif şartlar’a uygun kazanımlar elde etmek.”

Bu paragraf, “PKK’nin stratejisi”ni mi ortaya koyuyor yoksa Türköne’nin taktiğini mi? PKK diye bir şey var. Acaba niye var? Türköne’nin yazı boyunca azaldığını kanıtlamaya çalıştığı o “kitlesel” destek niye var? Bütün bu soruları bir kalemde geçiyorsunuz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avrupalılar'dan hiç farkımız yok vallahi

Ümit Kıvanç 31.03.2012

İnanın ben de hiç hoşlanmıyorum sürekli hastalıklarımızdan söz etmekten. Heyhat!

Hürriyet'in internet sitesinde "Rönesans İstanbul'da mı başladı?" başlığını görünce ânında tıkladım. Haber, İstanbul/Galata'daki Arap Camii'yle ilgiliydi. Kiliseden çevrilme bir yapı olan bu camide, olağanüstü değerli fresklerin bulunduğu ortaya çıkmıştı, belki hatırlarsınız. 1999'daki büyük depremde sıvalar dökülmüş, İstanbul'un gündüz vakti en işlek, en kalabalık semtlerinden birinin curcunası içerisinde, bir hazinenin gizlendiği anlaşılmıştı. *Hürriyet*'in (Ceren Arseven imzalı) haberi, bu süreci anlatıyor, 2010 restorasyonu ile fresklerin tamamen günışığına çıkarıldığına işaret ediyor ve... sonra bizim bu fresklere ne yaptığımızı hatırlatıyor: Anıtlar Yüksek Kurulu bünyesinde çok tartışılmış, sonunda "mekânın cami olarak kullanılıyor olması ve fresklerin korunması gerekçe gösterilerek fresklerin tekrar kapatılması" kararlaştırılmıştı. Sonuç: fresklerin bakımı yapılmış, üstlerine koruyucu kaplanmış, sonra da alçıpanla kapatılmışlardı. Evet, ne var? Alçıpanla!

Camiye ibadete gelen cemaatin en azından büyük bölümünün fresklerden yana hayatî bir şikâyetinin olmadığını biliyoruz, çünkü on bir yıl boyunca oraya bir perde gerip namazını kıldı bu insanlar. (O namazın kabul edilmeyeceğini iddia edebilecek kimse var mı?) Şimdi de –haberde de belirtiliyor– bir paravan ya da benzeri bir şeyle fresklerin ibadete hâlel getirmemesi sağlanabilirdi. Ama hayır! Katolik freskleri Türk'ün alçıpanından kurtulamaz!

Haberde fresklerin neden bu kadar önemli olduğuna dair ayrıntılar da yeralıyor. (Gerçekten çok önemliler.) Gayet derli toplu bir haber. Kaynağı *NTV Tarih* dergisi; herhalde oradaki malzeme de derli topluymuş.

Fakaat! Söylediğim üzere, başlık: "Rönesans İstanbul'da mı başladı?"

Nasıl oluyor? Çünkü haberin alındığı *NTV Tarih* dergisi, düpedüz "Rönesans İstanbul'da başladı" demiş.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

12 Eylül'ü ne yüzle yargılayacağız

Ümit Kıvanç 07.04.2012

Eğitim sistemi başta, muhteşem aile ortamlarımız öbür başta, onlardan kalan yeri tamamlamak üzere hepimizi günde üç doz zehirleyen siyaset faaliyetimiz ortada, hep beraber muazzam bir pişkinlik ve yüz­süzlük kültürü yarattık. Tarih ile ilişkimiz gerçi bu kültürün şahikalarına ulaştığımız alan, ama her türlü güncel mevzuda da yüz­süzlükten zırnık taviz vermeye niyetimiz yok.

Hepinizin mâlûmu, memlekette herhangi bir laf edecekseniz, bunun çekiştirilebileceği doksan yöne bariyerler koymak zorundasınız. Buyurun: 12 Eylül'cülerin darbecilikten yargılanması tarihî bir olaydır, asla küçümsenemez, değersizleştirilemez, herkesin de bu yargılamaya ne şekilde olabiliyorsa destek olması insanlık icabıdır. Allah aşkına bu paragrafı mütemadiyen tekrar ettirmeyin, herifin samimi fikri bu, tamam, deyip bir kenara koyun.

Yani diyeceklerimi bu yargılamayı değersizleştirmek için demiyorum. Bir dönüp kendimize bakalım da, "12 Eylül'ü yargılamak" gibi bir rüyadan ne kadar uzakta olduğumuzu görelim diye göze alacağım onca muhtemel hakareti.

12 Eylül'ün mağdurlarından sözedelim, öbürleriyle işimiz olmaz.

Şu anda görüldüğü kadarıyla, 12 Eylül'de analarından emdikleri süt burunlarından gelmiş olan Kürtlerin, "Türkler arasındaki" meselelerle, Ergenekon'la şununla bununla pek ilgileri yok. "Kürt siyaseti", hükümete yarar bahanesiyle, devlet içi derin teşkilatlara uzanabilecek yargı süreçlerine uzaktan bakmakla yetindi. 12 Eylül'cülerin yargılanmasını önemseyecekler mi, bilemediğim için geçiyorum.

Hâlâ tuhaf bir şekilde "solcular" adı altında birlikte anılan, oysa memleketin hayatî meselelerinde paylaşacağı pek bir şey kalmamış olan topluluk, 12 Eylül'ün yargılanmasına yolu açabilecek referandum sırasında ikiye bölündü. "Yetmez ama evet" diyenler, "hayır" ya da "boykot" diyenler tarafından dünya tarihindeki en büyük ihanetin sahipleri olarak görüldü, en galiz hakaretlere uğradılar, bu durum hâlâ sürüyor. Fakat referandumda "hayır" kampanyası yürüten ya da "hayır" oyu vereceğini ilân edenlerin bir kısmı, sonucun "evet" çıkacağından da emin olarak, pankartlarını, evraklarını hazırlayıp beklediler, referandum sonucu açıklanır açıklanmaz gidip 12 Eylül darbecileri hakkında suç duyusunda bulundular, şimdi de davaya müdahil olmaya çalışıyorlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür

Ümit Kıvanç 14.04.2012

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir arkadaşım meseleyi şöyle anlatabiliyordu

Ümit Kıvanç 21.04.2012

Sadece tek cümle ediyorum ve sözü artık aramızda olmayan bir arkadaşıma bırakıyorum. Sonda ufak bir lafım daha var.

Başta edeceğim tek cümle şu: Ermeni soykırımını inkâra, dolayısıyla bir yerde fiilen sahiplenmeye devam ettikçe, farkında olsun olmasın, bu toplumu her an her şekilde huzursuz eden, maneviyatını bozan, erdemlerini bastıran, kötülükleri öne çıkaran o en derindeki hastalık tedavi edilemeyecek.

İşte, bıraktım sözü:

23,5 Nisan

Sancılı on yıllardan çıkmış ulusun tarihinde çok önemli bir akgündür 23 Nisan. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" düsturunun meclis salonuna perçinlendiği gündür. Ve böyle bir günün "yaşam" denilen çocuğa ve geleceğe akıtılan mirasıdır. Türk Uлуу'nun belki de en akıllıca yaptığı öngörünün tarihidir. "Gelecek" ve "çocuk" ne de güzel buluşturulmuştur öyle. Ve de ne ustaca bir değerlendirmedir yıllar sonra 23 Nisan'ı sadece Türkiye ile sınırlı tutmayıp bütün dünyanın çocuklarıyla paylaşma düşüncesi. Türk çocuklarına da dünya çocuklarına da kutlu olsun.

Yeryüzünün dört bir yanına "savrulmuş" Ermeni Uлуу'nun tarihinde çok önemli bir karagündür 24 Nisan.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yorulmayın Bülent Bey, yasaklayın gitsin

Ümit Kıvanç 28.04.2012

Bu memlekette herhangi bir politikacı hakkında olumlu fikir beslemek ve söz söylemek direkman yasaklanmalı kardeşim! Bu sayede şimdi de Bülent Arınç'ın hepimizi düşürdüğü durumlardan yırtabiliriz. Bir siyasetçi bir süre doğru dürüst davranmayagörsün, hemen gaipten birtakım yaratıklar sökün ediyor, adamın ruhundan girip kalbinden çıkıyor, vicdanını parça pinçik ediyor, en son, beyin ameliyatıyla işi bitiriyorlar.

Gerçi Bülent Bey'in, zamanında, "Deniz Gezmiş ve arkadaşları"nın "bu işlerden" menfaat temin ettiğine dair ilginç ahkâmları duyulmuştu, ama iki gün üstüste düzgün laf edenin parmakla gösterildiği Türk siyaset hayatında bunu kendisinin kötücüllüğü yerine bilmezliğine verip geçiştirmişti bu sözlerden irkilenler.

Bu defa da Bülent Bey'in tahammül sınırları zorlandı. Tabii yine de nezaket nedir bilen bir kimse olduğundan, "tahammülüm zorlanıyor" demedi, "toplumunki zorlanıyor" diye dile getirdi şikâyetini. İttihatçılar da Bâbiâlî'yi bastıklarında "millet sizi istemiyor" demişlerdi. "İstemeyen" yüzlerce kişinin mektuplarını onlar da gösterebilirdi sanırım.

Bülent Bey'in tahammül hadisesine sebep, TV dizilerinde ele alınan "marjinal" konular. Zaten bu marjinal olayı bizim bünyemize ters. Bir şey marjinal olacaksa hiç olmasın daha iyi. Bir tarafta koskoca toplum, bir tarafta marjinal birileri. Olmaz! Ne arıyor onlar orada! Demokrasi dediğin, çoğunluğu arkana, memleketin kaderini iki dudağının arasına alman, aykırı kimseye hayat hakkı bırakmaman demektir. Başka türlü düşünüyor sanma hatasını işlediğimiz Bülent Bey'in bu demokrasi tarifine itirazı olmazmış gibi duruyor.

Üstelik bu defa dediklerini anlamak da pek kolay değil. İlk mesele, kendisinin marjinal dediği konuların marjinallikle uzaktan yakından alâkasının olmayışında. Nelere "marjinal konular" demiş muhterem: "karşı cinsler arasındaki ilişkiler", "aile içi ensest ilişkiler".

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hoşçakalın

1 Mayıs 1977'nin ertesi günü *Günaydın* gazetesi, operasyon icabı, "Maocular Taksim'i kana buladı" ya da "...işçi bayramını kana buladı" manşetiyle çıkmıştı. Hangisiydi tam hatırlayamıyorum, ikisinden biri. Bizim gazete de buna benzer bir yayını sürdürmeye girişti.

1 Mayıs 1977, iyi tasarlanmış bir devlet operasyonuydu. Solcular arasındaki akıl almaz gerginlikten yararlanarak, birileri, sosyalistlerin belini bir daha doğrulmayacak şekilde kırdılar. O meydana birçok yerden ateş açıldı. İnsanları vurup öldürmekten çok, panik ve izdihama yolaçma gayesiyle. (Yine de, vurulanlar oldu.) Alanın çevresinde görevli polislerin çoğunun bile olacıklardan haberi yoktu. "Vazifeliler" belli ki daha sıkı ve gizli bir operasyonun ruhuna uygun olarak hazırlanmıştı. Velhâsıl, 1 Mayıs 1977, bir katliam girişimiydi, otuz küsur insanın öldüğü bir olaya ille de katliam demek istenmiyorsa.

Böyle bir olaya **ortamı** sosyalist gruplar arasındaki ölümcül çatışmalar hazırladı, doğrudur. O âna kadar eline pek silah almamış İGD'liler ile Halkın Kurtuluşu arasında 1 Mayıs afişleri asılırken gece vakti çıkan arbedede Halkın Kurtuluşu'ndan bir genç vurularak öldürüldü. 1 Mayıs'tan bir-iki gün önce. Duygular iyice bilendi. DİSK'e Sovyetik eğilimliler egemendi ve "Maocular alana sokulmayacak" diye ilân etmişlerdi. On binlerce kişiydiler, sendikaların çoğu onların denetimindeydi, yani yanlarında işçiler de vardı, birilerini alana sokmak istemezlerse bunu yapabilecek güçleri vardı. Maocu denen ve yine on binlerce kişi olan gruplar, aynı şekilde, bir yere zorla girmeye kalkarlarsa bunu yapabilecek güçleri vardı.

Sovyetiklerin ve Maocuların "Ortayolcu" dediği gruplar, tampon olsunlar diye aralara yerleştirilmişlerdi.

Ben bu grupların biriyle birlikteydim. Biz alana girdik, bugünkü Taksim Hill Otel önlerine geldik ve olay başladı.

İlk nereden ateş edildi, Maocular DİSK barikatının önüne geldiklerinde ne oldu, o sırada kimsenin bilmesi mümkün değildi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)